Materialet er digitaliseret af

ARBEJDER MUSEET

The Workers Museum

Titel: Tobaksarbejderforbundets Fagblad
Udgiver: Tobaksarbejderforbundet i Danmark
Udgivelsesår: 1940-1940

BRUG OG OPHAVSRET

Hele eller dele af materialet kan være beskyttet af ophavsretsloven og må kun benyttes til personlig brug. Har alle ophavere været døde i mere end 70 år, er materialet i public domain og kan anvendes frit. Husk at kreditere ophaverne.

USAGE AND COPYRIGHT

This document, or parts of this document may be copyrighted with usage limited to personal use. If all authors have been dead for at least 70 years, the document is in the public domain and may be used freely. Remember to credit the authors.

VIL DU VIDE MERE OM ARBEJDERHISTORIEN?

Besøg os på Arbejdermuseet

Søg i vores biblioteks- og arkivsamling

ARBEJDERBEVÆGELSENS
ARKIV
KØBENHAVN V.

Tobaksarbejderforbundets Fagblad

Nr. 1 | Januar 1940 | 35. Aargang

De bedste Ønsker for det nye Aar

med Tak for godt Samarbejde i det forløbne Aar bringer vi Tobaksarbejderforbundets og Skraatobaksarbejderforbundets Medlemmer.

Hovedbestyrelserne.

Nytaarsbetragtninger.

Aaret 1939 vil blive staaende i Menneskehedens Historie som det Aar, der bragte os den anden Verdenskrig.

Den feberagtige Oprustning, der havde fundet Sted i de senere Aar, maatte ende i et Ragnarok. Den verdenspolitiske Udvikling, hvor Vold, Magt og Undertrykkelse blev sat i Højsædet, maatte før eller senere ende i et voldsomt Opgør.

Ved Aarets Begyndelse havde vi lige overstaaet Septemberkrisen i 1938 med den velkendte München-Overenskomst. Der gik et Lettelsens Suk gennem det arbejdende Folk Verden over, fordi man følte, at noget forfærdeligt for denne Omgang var afværget.

Det lille Haab, der var tændt i Menneskenes Sind, skulde dog hurtigt gøres til Skamme.

Allerede i Marts Maaned oplevede vi, at den lille Nation, der ved München-Overenskomsten formente, at den, trods alt, kunde leve sit eget Liv, uden Skaansel blev udslettet.

Der var mange Røster, der hævede sig som Protest herimod, og de Bebrejdelser, der rettedes mod Frankrig og England, fordi de havde svigtet deres Bistand, var ikke blide.

Denne Begivenhed gjorde sikkert et dybt Indtryk paa de smaa Nationer i Europa. Frygten, der herved opstod, skulde snart vise sig at være velbegrundet. Udviklingen har vist os, at alle Retsbegreber og Aftaler mellem Nationerne, ikke regnes for meget mere.

Efter Polens Udslettelse som selvstændig Stat, er Turen nu kommen til Østersøstaterne. Vi er i Dag Vidne til, at en af de smaa nordiske Stater er Genstand for et brutalt og raat Overfald fra en Stat, der endda betegner sig som socialistisk.

Vi har sikkert aldrig haft den Opfattelse, at Socialismen skulde indføres i et Land ved Vold og Nedskydning af Kvinder og Børn, og at dette vilde blive forsvaret af Arbejdere.

Vi blev i Aaret 1939 ligeledes Vidne til, at

Arbejderbevægelsens
Bibliotek og Arkiv

Kommunismen og Nazismen indgik i Venskabspagt.

Forsaavidt har Aaret 1939 været et lærerigt Aar for den socialistiske Arbejderbevægelse. Vi har, hvis vi ikke har vidst det før, faaet et slaaende Bevis for, at Kommunisme intet har at gøre med Socialisme.

Vore afdøde socialistiske Tænkere vilde vende sig i deres Grave, hvis de kunde høre, hvordan deres Navne bliver besudlede.

Da vi fik Meddelelsen om, at Rusland og Tyskland i de kritiske Dage havde afsluttet en Ikke-Angrebspagt, var der mange i vore Rækker der studsede og spurgte sig selv, om dette nu ogsaa kunde forenes med den kommunistiske Opfattelse.

Vi har senere faaet at vide fra kommunistisk Side, at Ikke-Angrebspagten og Overfaldet paa den lille finske Nation altsammen gøres i Socialismens hellige Navn, og at det, der foregaar i Finland, kun er en „Befrielses-Aktion". Man ønsker kun at befri den finske Arbejderklasse for deres Undertrykkere.

Der indgaas en Venskabstraktat med det nazistiske Tyskland, og i samme Nu overfalder man en lille Nation med den Motivering at ville „befri" dem; hvad mon de Tusinder, der opholder sig i de tyske Koncentrationslejre vil sige?

Jeg tror, at der er mange af vore Kolleger, der i denne Tid spørger sig selv, hvordan det kan være muligt, at Arbejdere kan være med til at forsvare slige Handlinger.

Under den sidste Verdenskrig lykkedes det de smaa Nationer, paa nær Belgien, at holde sig udenfor Krigen. Som vi alle har set, er Forholdene i Dag helt anderledes. Kampen raser nu i Norden. Vi ser i Dag en lille Nation kæmpe en heroisk og heltemodig Kamp for at bevare sin Selvstændighed. Finlands Eksempel viser os, at Forholdene for de smaa Lande er meget alvorlige. Det er en skæbnesvanger Tid, vi nu gennemlever, en Tid, hvor Arbejderklassen maa tage et klart Standpunkt.

I Skandinavien har Arbejderklassen gennem mange Aars slidsomt fagligt og politisk Arbejde skabt Organisationer med Indflydelse i det økonomiske og politiske Liv. Vi har fagligt og politisk gennemført Resultater til Gavn for hele det arbejdende Folk.

Vi lever i et Samfund, hvor vi har Foreningss- og Forsamlingsfrihed. Vi kan aabent og ærligt udtale vor Mening om Samfundsforholdene, og kan deltage i dette, saa meget vi lyster.

Vi ved, at Diktatur kun betyder Undertrykkelse af de svage, og aldrig vil bringe noget til Gavn for det arbejdende Folk.

Arbejderklassen i Norden har noget at forsvare. Vi maa derfor i den alvorlige Tid, vi nu gennemlever, tage klart og tydeligt Afstand fra Kommunisterne.

Den kommunistiske Bevægelse har gennem Tiderne været til ubodelig Skade for hele Arbejderbevægelsen.

I flere Lande har den splittet og ødelagt Arbejderbevægelsen saadan, at Grundlaget blev lagt for Nazismen.

Tiderne er nu saa alvorlige, at vi maa gøre op med den Bevægelse og de Folk, der forsøger at indføre den i vore Organisationer.

Vi vil ikke finde os i, at mange Aars Arbejde bliver ødelagt af Tilhængere af den asiatiske Kommunisme.

* * *

Den Tid vi nu gennemlever, vil selvfølgeligt have stor Indflydelse paa mange af vore Forhold. Hvert Land maa i disse Tider indrette sig efter sit eget Behov, og selv om vi i Danmark kan glæde os over, at vi er udenfor Krigen, kan vi dog ikke unddrage os dens Følger.

Paa mange Omraader er der allerede opstaaet alvorlige Vanskeligheder, og fortsætter Krigen, hvad der er al Udsigt til, maa vi være forberedt paa, at endnu sværere Tider vil oprinde.

Vore Partifæller i de ansvarlige Stillinger i Stat og Kommune har med uhyre Vanskeligheder at kæmpe. Vi har den sikre Overbevisning, at de vil gøre alt, hvad de formaar for at skaffe den arbejdende Befolkning de bedst mulige Levevilkaar.

Rent beskæftigelsesmæssigt set var Aaret 1939 et godt Aar. Vi har i vor Industri haft en Beskæftigelse, der har ligget betydeligt højere end i mange Aar.

Den gennemførte højere Tobaksbeskatning bragte ikke den af os befrygtede Arbejdsløshed. Vor Beskæftigelse har i de Maaneder efter Skattens Vedtagelse ligget højere, end i de samme Maaneder Aaret forud.

Aaret 1939 er for vort Fag et Mindeaar derved, at den nyoprettede Aldersrentefond i dette Aar traadte i Virksomhed og bragte mange af vore gamle Kolleger en kærkommen Hjælp i deres Alderdom.

Vi er vidende om, at denne Hjælp har bragt stor Glæde i mange af vore gamle Kollegers Hjem.

Aaret 1939 var ligeledes det Aar, hvor vore Kolleger for første Gang i Forbundets Historie havde 14 Dages Sommerferie med Løn. Ogsaa dette har været et af vore store Spørgsmaal og som i Aaret 1939 endelig blev gennemført.

Under almindelige Forhold skulde vi have haft Forhandlinger om en ny Overenskomst, men de ekstraordinære Forhold bevirkede imidlertid, at de enkelte Fag ikke kunde komme til at føre deres lokale Overenskomstforhandlinger, men maatte tage en samlet Stilling for de Overenskomster, der udløb 1. Marts 1940.

Den vedtagne Overenskomst indeholder som bekendt Regler for Dyrtidstillæg efter Pristallet, og selv om denne Ordning ikke er lige god for alle Fag, bragte den dog en Løsning paa det faglige Omraade; og naar vi ser til andre Lande, kan vi med fuld Ret sige, at der intet Steds er opnaaet noget, der er bedre.

Det skal ikke nægtes, at alt tegner sig mørkt forude, men maatte den Dag ikke være fjern, hvor Magtbegær bliver afsluttet af Fred og Forstaaelse mellem Folkene, og hvor Frihed for Landenes Befolkning til at tænke og tale igen bliver raadende.

En Betingelse for Arbejderklassens Fremgang, er Retten til at organisere sig fagligt og politisk paa et frit Grundlag. Uden disse Rettigheder er Arbejderklassen dømt til Fattigdom og en Slavetilværelse.

Maatte dette vældige Opgør mellem Demokratiet og Diktatur have til Følge, at Menneskeheden igen nationalt og internationalt kan føle sig som frie Mennesker.

I Haabet om, at dette snart maa blive Virkelighed, ønsker vi alle vore Medlemmer og deres Familie et

Godt Nytaar!

Dirk Nak.

FINLAND

Den 30. November gav Sovjetunionens — af de hjemlige Kommunister saa højt udskregne — „konsekvente Fredspolitik" sig konkret Udslag i Overfaldet paa Finland. Forud for Overfaldet gik en Række Forhandlinger, og af de offentliggjorte Dokumenter ses det, at Finland var rede til at imødekomme Sovjets Krav saa vidt, som det overhovedet var foreneligt med Landets Selvstændighed. Men Finland *skulde* underordnes den russiske Magtpolitik. Efter bedste Mønstre paabegyndtes fra russisk Side en voldsom Hetzkampagne med det Formaal at faa Verden til at tro, at Finlands 3—4 Millioner Indbyggere truede Sovjetstatens 180 Mill. Mennesker paa Livet. Da Kampagnen havde paagaaet en passende Tid — understøttet af Sovjet-Agenterne i de forskellige Lande — kastedes Masken. Den Ikke-Angrebspagt, der i en Aarrække havde bestaaet mellem Sovjetunionen og Finland, blev fra russisk Side opsagt uden Varsel, og Sovjetflyverne tog fat paa Arbejdet med at sprede Død og Ødelæggelse blandt den finske Civilbefolkning.

— — —

Kommunisterne ynder at fremstille Sovjets Aktion som en *Befrielse* af det finske Folk fra „Fascismen" og „Hvidgardisterne". Men det er for det første ikke „Hvidgardisterne", der bombarderer Civilbefolkningen i Helsingfors og Åbo, i Viborg eller Tammerfors, det er ikke „Fascisterne", der kaster Bomber over finske Hospitaler og forfølger den flygtende Befolkning med Maskingeværild — *det er den røde Hær,* der paa denne Maade gennemfører sin „Befrielsesaktion". For det andet var „Undertrykkelsen" i Finland jo aldeles ikke Motivet til Paabegyndelsen af Rædselsgerningerne; men rent militære og magtpolitiske Hensyn, parret med kynisk Foragt for den nationale Selvbestemmelsesret, som Sovjetsystemet ellers foregiver at beskytte, stod bag det russiske

Indfald i Nabostaten. Men saa daarlig var Sovjet-Magthavernes Samvittighed, at de gennem Oprettelsen af „Folke"regeringen i Terijoki forsøgte at give det Udseende af, at det var det finske Folks Sag man talte. Ifølge Sovjetpropagandaen har den røde Hær kun til Opgave at „hjælpe" Terijoki-Regeringens Folkehær, der ikke eksisterer andre Steder end i kommunistiske Fantasier, ligesaalidt som den af Stalin indsatte „Regering" i Finland har nogen som helst Forbindelse med det finske Folk. Befolkningen i Finland ønsker paa ingen Maade at blive „befriet" af Folk, der ikke paa noget Felt har Adkomst til at gøre sig til Herrer over en lille, selvstændig og frihedselskende Nation, som kun ønsker at leve i Fred og ved egen Kraft søge at opbygge et demokratisk Folkesamfund og et frit Kulturliv.

I Løbet af de 20 Aar siden Adskillelsen fra det gamle Rusland, har en storslaaet Demokratisering fundet Sted i Finland. Statsjord og en Række Storgodser blev allerede 1918—22 udstykket, hvorved Fæsterne blev selvejende Bønder; en af Verdens stærkeste kooperative Bevægelser blev organiseret, Sociallovgivningen blev opbygget, delvis efter dansk Forbillede, og en mønsterværdig Arbejderbeskyttelseslovgivning blev skabt, 8-Timers-Dag, Ferielovgivning, Ulykkesforsikring, almindelig Folkepensionering og en lang Række Reformer paa alle Omraader er gennem Tiden gennemført væsentligst under Indflydelse af Socialdemokratiet, der ved Valget i 1939 fik 85 af Rigsdagens 200 Pladser. De demokratiske Partier besætter langt den største Del af Rigsdagen, og Nazisterne er en betydningsløs Gruppe paa 8 Medlemmer.

I Begyndelsen af 30-erne forsøgte Lappobevægelsen at sætte Bom for det paabegyndte Reformarbejde — uden at Sovjetunionen paa dette Tidspunkt, da der virkelig fandtes Fascisme i Finland, følte sig foranlediget til at gribe ind.

Fascistbevægelsen stagnerede, og det demokratiske Opbygningsarbejde i Finland er siden fortsat i nær Tilknytning til de øvrige skandinaviske Lande.

— — —

Det finske Folks Kamp i Dag gælder Retten til at leve og indrette sig paa den Maade, der stemmer overens med Nordens bedste Traditioner. Det finske Folk fører Kamp mod Slaveri, Undertrykkelse, Umyndiggørelse, retsmæssig Usikkerhed, aandelig Terror, Vilkaarlighed og alle de øvrige Ulemper, som det tidligere har kendt under russisk Diktatur. Denne Kamp med Livet som Indsats kan kun udløse den varmeste Sympati hos alle, der har Forstaaelsen af, hvad Begreberne Demokrati og Frihed indebærer.

Det er ingen haabløs Strid, der udkæmpes. Kampen for Frihed, Selvstændighed, Uafhængighed og Menneskeret var aldrig haabløs, men *Hjælp* er fornøden; *materiel* og *humanitær* Hjælp ikke mindst til den civile Befolkning, der uforskyldt maa lide under Forsøget paa at udbrede Kommunismens Velsignelser ved Hjælp af Brandbomber og Maskingeværer. Og derfor har den danske Fagbevægelse appelleret til den Offervilje, som danske Arbejdere altid viste overfor Brødre i Nød.

Det svenske Tobaksarbejderforbunds 50-aarige Bestaaen.

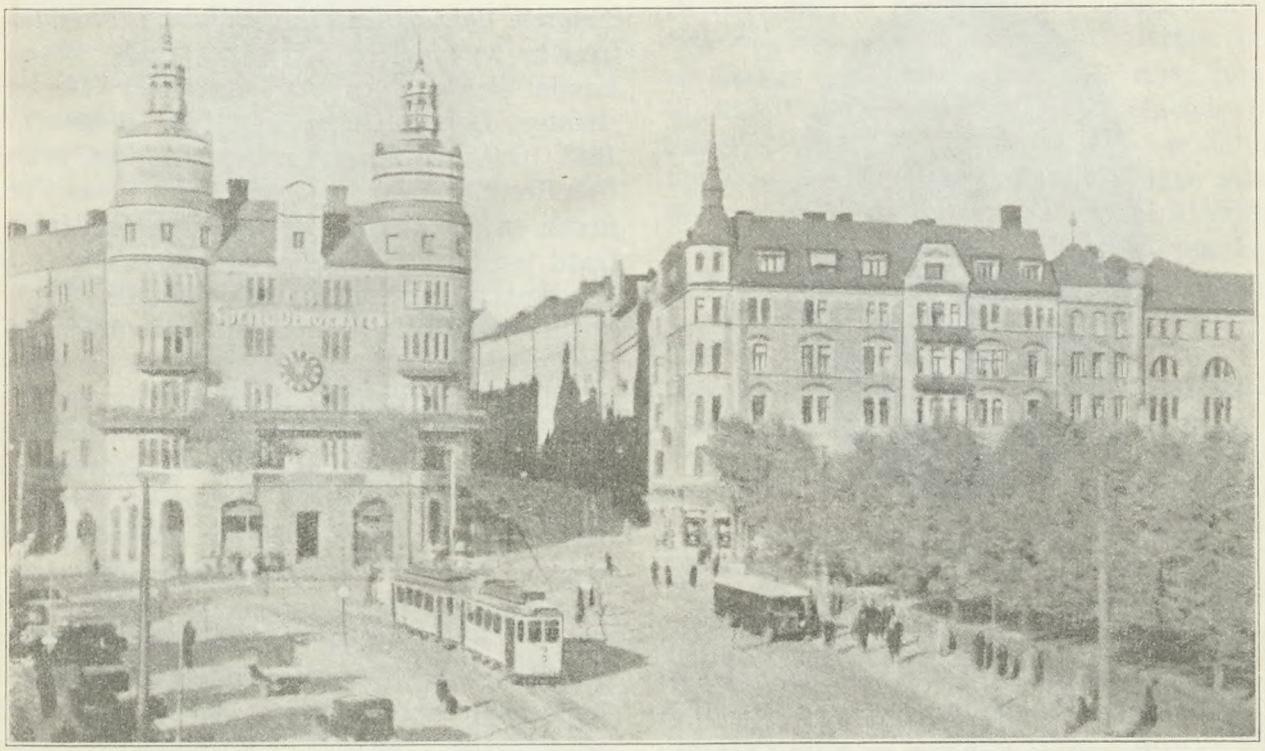
Vort Broderforbund: Svenska Tobaksindustriarbetareförbundet, fejrede den 1. December 1939 sit 50 Aars Jubilæum. I den Anledning havde man udsendt Fagbladet „Tobaksarbetaren" i et festligt Udstyr indeholdende Artikler og Billeder, der paa en klar og interessant Maade genspejler de svenske Tobaksarbejderes Organisationsarbejde gennem de 50 Aar.

Vi gengiver i Uddrag enkelte Ting, som formentlig ogsaa for danske Tobaksarbejdere vil være af Interesse at faa Indblik i.

Byerne: Stockholm, Göteborg og Malmö udgjorde Hovedcentret for Arbejderbevægelsen i Sverige under Gennembrudsaarene i Firserne. Det er ogsaa i disse tre Byer vi finder de første Fagforeninger for Tobaksarbejdere.

Den 10. November 1883 stiftedes i Malmö

„Skandinaviska Tobaksarbetareförbundet", som det første Navn lød. Tidligere havde der i Malmö været en Filial af den bekendte Tobaksarbejderforening „Enigheden" i København. Ved denne Lejlighed, som ved saa mange andre, kom de første faglige og politiske Impulser fra vort sydlige Broderland. Den lille Malmöfilial opløstes imidlertid i Aaret 1875. Foreningen af 1883 havde derimod større Livskraft og kunde allerede ved Starten samle 182 Medlemmer — et efter den Tid bemærkelsesværdigt Antal. I de første Love fastslaas det, at Formaalet med Foreningens Virksomhed skal være: „at samle Fagets Arbejdere for i Fællesskab at virke for en Højnelse af Arbejdernes Kaar, baade i materiel og aandelig Henseende." Dog skulde Udtrykket „Fagets Arbejdere" ikke forstaas saaledes, at alle indenfor Tobaksindustrien beskæftigede Arbejdere kunde blive Medlemmer af Foreningen. I Lovenes første Paragraf begrænsedes Medlemsretten til mandlige og kvindelige Cigararbejdere og Sorterere samt Lærlinge. Det var her ligesom indenfor de fleste andre Fag, at Fagforeningsbevægelsen ikke blot begyndte blandt de faglærte Arbejdere, men man viste ogsaa direkte Modvilje mod at faa de ufaglærte Arbejdere med ind i Fagforeningerne. Foreningen blev snart godt kendt, og ikke mindst for sin livlige Deltagelse i det politiske Arbejde. Saaledes var det Tobaksarbejdernes Fagforening i Malmö, som i 1884 overtog Mester Palms „Folksviljan". En Virksomhed, som

Den svenske faglige Landsorganisation har to store Ejendomme i Stockholm, som vi her bringer et Billede af. I Ejendommen tilhøjre har vort Broderforbund sine Kontorer.

desværre tog en snarlig Ende, men som viser, at Foreningen ret tidligt havde en hel socialistisk Indstilling.

Fremkomsten af Tobaksarbejdernes Fagforening i Malmö manede Kollegerne andre Steder til at følge Eksemplet. I Hovedstaden fandtes paa denne Tid en blomstrende Tobaksindustri. Og indenfor andre Fag oprettedes den ene Fagforening efter den anden. Tobaksarbejderne indsaa godt, at der maatte gøres noget, og det varede da heller ikke længe, inden Malmöforeningen fik en Broderorganisation i Stockholm. Samtidig med Indkaldelsen til det konstituerende Møde den 28. Maj 1884 udsendtes et Opraab til de kvindelige Tobaksarbejdere med Opfordring til at være med ved Oprettelsen af en Fagforening. Dette var en nødvendig Forudsætning for et fremgangsrigt Foreningsarbejde, da Tobaksindustrien i stort Omfang anvendte kvindelig Arbejdskraft. Stockholmforeningen fik imidlertid en god Start, og kunde ved Udgangen af Aaret notere et Medlemsantal paa 260. Nogen større faglig

Indsats gjorde Foreningen dog ikke, førend Forbundet kom til. Men i Lighed med Malmöforeningen udviste den stor politisk Interesse, og vi kan i denne Forbindelse minde om, at

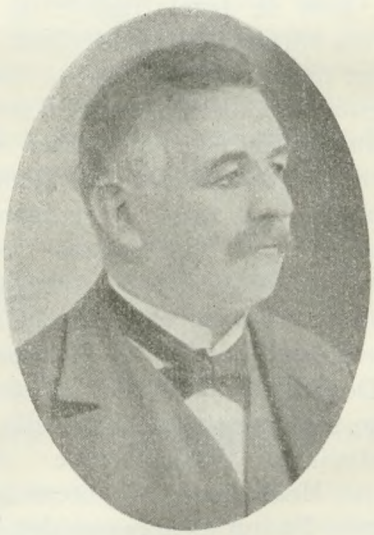

Anders Sörensson
Forbundets første Formand.

den sammen med „Norra Järnarbetarfackföreningen" i Stockholm havde den stærkeste Repræsentation paa Det socialdemokratiske Partis konstituerende Kongres og tillige Kongressens eneste kvindelige Delegeret.

I Aaret 1885 oprettede Tobaksarbejderne i Göteborg deres Forening. Den fik allerede det paafølgende Aar sin Ilddaab ved en baade lang og haard Strejke, der desværre tabtes, og som nær havde gjort Ende paa den lille Forening. Det lykkedes imidlertid for nogle af Medlemmerne at holde Modet oppe, saaledes at den ved Forbundets Oprettelse tre Aar senere havde rettet sig ganske godt efter Nederlaget. Under Firsernes sidste Aar kom det egentlige Gennembrud, og det gik Slag i Slag med Oprettelsen af Fagforeninger for Tobaksarbejderne. I Efteraaret 1889 var der ialt 14, og man ansaa nu Tiden for moden til at slutte disse sammen i et Landsforbund. Tanken om at skabe en Samvirksomhed i en eller anden Form mellem de tilstedeværende Fagforeninger var ingenlunde ny. I Rejsehjælpekasserne fandtes Former for de spredte Organisationers Samarbejde indenfor lokale Omraader. Typografforbundet opstod faktisk ved en landsomfattende Rejseorganisation. Flertallet af Foreningerne foretrak Navnet „Skandinaviska Tobaksarbetareförbundet", hvilket viste, at de betragtede sig som et Led i Kæden af skandinaviske Tobaksarbejderorganisationer, og forbandt dermed Muligheden af et fremtidigt Forbund, der skulde omfatte de tre skandinaviske Lande.

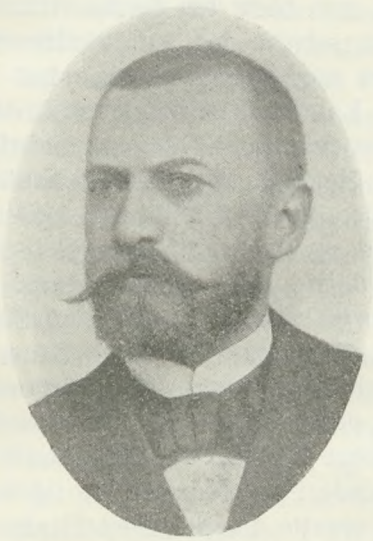
Et Skridt henimod Oprettelsen af et Forbund var ligeledes Aftalen om, at Foreningerne i de 3 største Byer skulde danne Hovedforeninger, hvorfra den faglige Agitation skulde udgaa. Landet blev paa denne Maade opdelt i tre Distrikter. Denne Aftale, som blev indgaaet i 1888, førte dog ikke til noget kendeligt praktisk Resultat. Det, som gav Stødet til, at Planerne om Dannelse af et Tobaksarbejderforbund tog fastere Form, var Indkaldelsen til den konstituerende Socialdemokratisk Partikongres. Paa sit Møde den 15. Januar 1889 vedtog Foreningen i Stockholm at sende tre Delegerede til Kongressen. Disse skulde sammen med de øvrige Delegerede af Tobaksarbejdere efter Kongressens Afslutning træde sammen til Drøftelse af Mulighederne for et Tobaksarbejderforbund. I den Anledning udsendtes der ogsaa et Opraab. Den foreslaaede Konference afholdtes paa Partikongressens sidste Dag i Samraad med et Møde i Stockholmsfagforeningen. Der nedsattes en Kommité paa fem Medlemmer til Forberedelse af det fornødne ved den endelige Dannelse af Forbundet. Den 28. August s. A. kunde Kommitéen meddele, at der forelaa Svar fra: Helsingborg, Vadstena, Karls-

Nils Jönsson
Formand fra 1891—1894.

krona, Göteborg, Sundsvall, Linköping, Norrköping, Ystad og Örebro. Efterhaanden indkom der ogsaa Svar fra de øvrige Foreninger. Hen under Sommeren og Efteraaret i 1889

diskuterede man Forslag til Forbundslove, og der fortoges Valg af Forbundsformand. Til denne vigtige Post valgtes *Anders Sörensson*, som var en af de forreste fremaddrivende

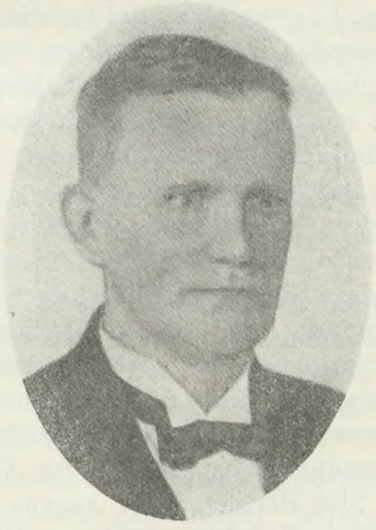
Per Larsson
Formand fra 1894—1901.

Kræfter ved Forbundets Oprettelse. Han tiltraadte Pladsen den 1. December 1889. Den konstituerende Kongres afholdtes imidlertid ikke før Efteraaret 1890. Samtidig med Forbundsformandens Tiltrædelse bestod der et klart organisatorisk Sammenhæng mellem Afdelingerne, hvorfor det ogsaa er helt rigtigt at fastsætte Forbundets Stiftelsesdag til den 1. December 1889.

Hvor mange Medlemmer Forbundet havde ved sin Start, kan ikke nøjagtig opgives; men en af Landsorganisationen i 1912 udarbejdet Statistik over den svenske Fagforeningsbevægelse fastslaar, at Tobaksarbejderforbundet i 1890 havde 1062 Medlemmer fordelt i 12 Afdelinger. Der er ingen Grund til at tvivle om Rigtigheden af denne Opgørelse, og væsentlig lavere har Tallet af Medlemmer ikke været et Aar tidligere. Da der paa omtrent samme Tidspunkt var beskæftiget 3147 Tobaksarbejdere indenfor Industrien fordelt paa 34 Pladser, havde Forbundet allerede ved sin Start samlet en Trediedel af Arbejderne indenfor Faget. Set paa Baggrund af den samlede Fagbevægelse, som paa den Tid kun omfattede en ringe Del af Landets Lønarbejdere, og endnu saa sent som ved ved Aarhundredskiftet kun havde 20 Procent af den svenske Arbejderklasse organiseret, maatte det af Tobaksarbejderne opnaaede Resultat betegnes som ganske godt. Det „Skandinaviske Tobaksarbetareförbundet" i Sverig kunde saaledes med en vis Tilforladelighed se fremad mod de Opgaver, som ventede dem.

Anders Sörenssons Formandstid naaede kun til den første Kongres; men i den korte Periode udførte han et yderst vigtigt Pionerarbejde. Aaret 1890 blev et Konflikternes Aar, og Anders Sörensson maatte ofte rejse rundt til Afdelingerne for at træde hjælpende til. Snart blev han afskediget; thi der var naturligvis ingen Fabrikant, der vilde have selve Førstemanden for Fagforeningerne i Arbejde.

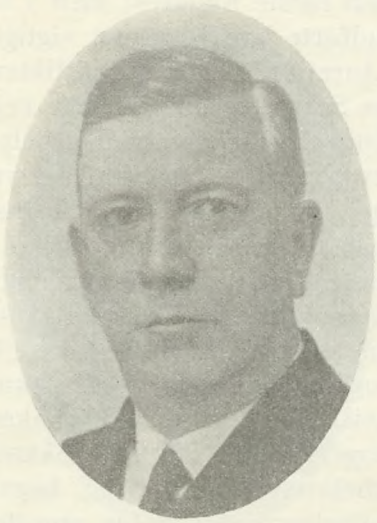
Den første Kongres var oprindelig planlagt til Afholdelse i Pinsen 1890, men af forskellige Grunde blev den først afholdt om Efteraaret. Det var ogsaa Meningen, at den skulde være skandinavisk. De forskellige Tobaksarbejderfagforeninger bar nu Navnet „Skandinaviska Tobaksarbetareförbundet", og bagved dette laa Bestræbelserne for at faa oprettet et hele Skandinavien omfattende Forbund. Dette mislykkedes imidlertid helt og holdent, og uden Tvivl først og fremmest derfor, at de danske Tobaksarbejdere allerede havde skabt sig et stærkt nationalt Forbund. Men paa svensk Side mistede man skam ikke Viljen til en skandinavisk Sammenslutning, som praktisk talt gennem alle Aarene i Halvfemserne beskæftigede det svenske Forbunds Kongresser. Indtil Kongressen i 1899 bar Forbundet det

Albin Kindstrand
Formand fra 1902—1928.

skandinaviske Navn, men derefter blev Navnet: „Internationella Tobaksarbetareförbundet i Sverige", og dette afløstes i 1918 af det nuværende svenske Navn.

I „Kafé Internationals" Lokaler i Svartmangatan 11 i Stockholm fandt den konstituerende Kongres Sted i Dagene den 28., 29. og 30. September og 1. Oktober 1890. Det var ingen

Axel Eliasson
Forbundets nuværende Formand.

stor Forsamling, som var fremmødt; ialt 17 valgte Delegerede, hvoraf 4 Kvinder, repræsenterede de 13 tilsluttede Afdelinger. Var Forsamlingen end lille, saa var den desto mer repræsentativ. Den digre Dagsorden og de fire Dages lange Debat, som bundfældede sig i formulerede Beslutninger, viste Forbundets Modenhed og indre Styrke, som lovede godt for Fremtiden. I Lovene blev det tydeligt fastlagt, at alle indenfor Tobaksindustrien beskæftigede kvindelige og mandlige Arbejdere havde Ret til at indtræde i Forbundet. Dermed var Tobaksarbejderforbundet fra første Færd et virkeligt Industriforbund. Først i 1892 fik Forbundet en Hovedledelse. Hidtil havde Formanden altsaa alene udgjort Forbundets Ledelse. Anders Sörenssons Efterfølger som Forbundsformand blev Malmøafdelingens Formand *Niels Jönsson,* der bestred Pladsen indtil Kongressen i 1894, da han grundet paa Uoverensstemmelser med Stockholmafdelingen fratraadte. Hans Arbejde for Forbundet var ikke Slut dermed, og i Aarene 1903—13 var han Hovedledelsens Dirigent. Efter Kongressen i 1894 valgtes *Per Larsson,* Malmø, til Forbundsformand og fortsatte til Slutningen af 1901, da *Sofus Pedersen* overtog Funktionen til Kongressen 1902, hvor man valgte *Albin Kindstrand.* Dermed var Formandsspørgsmaalet løst for et kvart Aarhundrede. Kindstrand fratraadte først 1928, og hans Afløser er den nuværende Indehaver af Formandspladsen: *Axel Eliasson.*

Gennem de mange Aar har Forbundet været ude i en Del Kampe. Lockouten i 1891 i Göteborg, som blev den første virkelige Storkamp, der, selvom den var lokaliseret, alligevel fulgtes med overordentlig stor Interesse over hele Landet. I Farens Stund, da det var tydeligt for enhver, at Göteborg Fabrikanterne havde til Hensigt at gøre Lockouten landsomfattende, greb Partikongressen i Norrköping ind, og Striden afsluttedes med en Sejr for Arbejderne. Den største Kamp i Forbundets Historie kom i 1896, da Fabrikanterne i Göteborg atter søgte at rette et knusende Slag mod Tobaksarbejdernes Organisationer og virkelig fik den nyoprettede Fabrikantforening til at erklære Lockout for hele Landet. Denne Kamp varede i 3½ Maaned, og ligeledes denne Gang maatte Partiet med Hjalmar Branting og Fredrik Sterky i Spidsen gribe ind for at faa Forhandlinger i Gang. Striden sluttede i Kompromiets Tegn; men det blev frem for alt en Sejr for Tobaksarbejdernes Foreningsret, og for første Gang blev der sluttet en Landsoverenskomst for en hel Industri. Denne Lockout i 1896 kostede Forbundet over 100,000 Kr., men Solidariteten der udvistes af den svenske Arbejderklasse og blandt Tobaksarbejderne i andre Lande var storslaaet.

Videre kan nævnes Strejken i Gävle i 1900, der løb et Aar uden at Forbundet kunde faa nogen Ordning, hvorfor Strejken blev ophævet og en Blokade traadte i Stedet. Det var lykkedes Fabrikanten at faa tilstrækkelig Arbejdsvillige, saa først i 1913 kunde Striden bilægges. I Forbindelse med denne Konflikt blev der oprettet vort Lands første og eneste kooperative Cigarfabrik „Fram". Den bestod til 1915, da den som Følge af Industriens Monopolisering maatte nedlægges.

Tobaksarbejderne deltog ligeledes solidarisk i Storstrejken i 1909, men maatte uden Resultat gaa i Arbejde igen. Efter denne Strejke fulgte en Tilbagegang i Medlemstal, som dog ikke var saa føleligt for Tobaksarbejderne, som for adskillige andre Fag. Et nyt Usikkerhedsmoment fulgte ligeledes i Storstrejkens Kølvand, idet Tobaksfaget, som fra Begyndelsen var et udpræget Haandværksfag, hvor Industrien var fordelt over mange større og mindre Fabriker, nu indførte Maskiner og en stadig større Koncentration gjorde sig gældende.

Dertil kom ogsaa Statens vaagnende Interesse for Indkomster ved Beskatning af Industrien.

Den svenske Fabrikantforening, der var stiftet noget før den store Strejke i 1896 udbrød, udviklede sig i hurtigt Tempo til en Trust, der i 1912 sammensluttede 49 Virksomheder i 19 Fabriker fordelt i 13 Byer. Udenfor denne Trust stod dog stadigvæk en Række Fabriker. Allerede i 1902 var de første Tanker om et svensk Tobaksmonopol blevet drøftet i Rigsdagen, og i Forbindelse med Krigsudbruddet i 1914 og Folkepensionen gjordes Spørgsmaalet om gennem et Monopol for Tilvirkning og Salg af Tobaksvarer at skaffe Staten nye og nødvendige Indtægter, atter aktuelt. Fra og med 1915 er dette Monopol en Kendsgerning, der i høj Grad forandrede baade Tobaksindustriens og Tobaksarbejderforbundets Virksomhed. Hele dette Tiaar, fra Storstrejken og til 1920, prægedes af den aller største Usikkerhed, hvilket ogsaa afspejler sig direkte i Forbundets Medlemstal. En voldsom Rationalisering har fundet Sted, og hele Driften er koncentreret i nogle faa Byer, hvilket ogsaa for Forbundet medførte en Koncentration af Virksomheden til ti Afdelinger.

Veteranerne fra Forbundets første Aar kan sikkert ikke kende meget igen af det gamle Forbund. De gamle, hæderværdige Cigarmagere, som holdt Forbundet oppe gennem de første Aartier, har ogsaa faaet at mærke vor Tids moderne og rationaliserede Tobaksindustri. Forbundet spiller heller ikke den samme Rolle, som dengang da det tog livlig Del i Arbejderpartiets og Landsorganisationens Opbygning. I Dag er hele Arbejderklassen med i den milliontallige Arbejderbevægelse, og der kan en lille Faggruppe som Tobaksarbejderne ikke spille den samme Rolle som før Aarhundredets Begyndelse. Men Tobaksarbejderne staar nu paa Halvtredsaarsdagen med Hundrede Procent Tilslutning i fuld Solidaritet med hele den øvrige Arbejderbevægelse. Det er en vigtig Gerning, der ligger indenfor dette Halvtredsaarsjubilæum, men Tidens Tobaksarbejdergeneration skal nok vide at fortsætte Arbejdet for den svenske Arbejderbevægelse og det svenske Demokrati.

Solhvervsfest.

Fredag den 15. December afholdt vort københavnske Oplysningsudvalg Solhvervsfest.

Som Taler havde vi indbudt Forbundsformanden, Dirk Nak.

Vi tillader os at gengive nogle Uddrag af Formandens Tale.

Dirk Nak begyndte med at sige:

Indenfor Arbejderklassen er man i de senere Aar mere og mere gaaet over til at fejre Solhvervsfest. Det er en naturlig Følelse hos Menneskene, at man i den mørke Tid tænker paa den lysere Tid, som vi ved maa og skal komme. Men naar vi er samlede her i Aften til Solhvervsfest, lægger vi en dybere Mening i selve Solhvervsfesten. Naar vi tænker paa en lysere Tid, tænker vi paa hele Arbejderklassens Fremtid. Tiden har udviklet sig saaledes, at Arbejderne ikke alene maa tænke dybere over Tidens Problemer, men de maa ogsaa *selv* tage Del i Arbejdet til en Løsning af disse.

Vi ser i Øjeblikket et saadant Mørke omkring os som aldrig før i Arbejderbevægelsens Historie.

For 150 Aar siden havde vi den store franske Revolution, og Ordene som „Frihed, Lighed og Broderskab" gik som en Fanfare over Verden.

Disse tre Ord udtrykker i Virkeligheden Arbejderklassens Maal, Socialismen.

Naar vi lader Tankerne gaa tilbage til Arbejderklassens økonomiske og politiske Stilling i Aarene omkring 1870, maa vi i Dag alle erkende, at der er genenmført store Forbedringer for hele det arbejdende Folk.

Gennem Tiderne har der været megen Uenighed blandt Arbejderne om, ad hvilken Vej vi bedst kunde naa til et socialistisk Samfund.

Vi kender Kampen mellem den mere revolutionære Retning og den mere moderate. Jeg tror nu, udtalte Nak, at de Arbejdere, der er groet op af Fagbevægelsen, mere har tænkt paa Realiteter end Fremtidsmusik.

Vi har gennem Fagbevægelsen og vort Parti Socialdemokratiet gennemført højere Løn, kortere Arbejdstid og ad politisk Vej gennemført en Sociallovgivning til Gavn for hele vor Stand.

Det er mærkværdigt, at der i et demokratisk Land som Danmark er Folk indenfor vor egen Klasse, der ikke blot i Tankerne, men ogsaa aktivt arbejder for Indførelse af Diktatur,

hvorved Arbejderne fratages al Selvtænken, og hvor der indføres Forbud mod Organisation, Tale- og Forsamlingsfrihed.

Alle Arbejdere *følte* det som en Befrielse, da man gennemførte den russiske Revolution og hilste med Begejstring den tyske. Vi formente, at der nu var skabt Betingelser for et Samarbejde mellem den russiske og tyske Arbejderklasse, som vilde blive til et mægtigt Fremstød for alle Arbejdere.

Men man saa Kommunismen i Tyskland bekæmpe Socialdemokratiet og derved give Nazismen en Chance til at tage Magten og indføre Diktaturet.

Vi Arbejdere ser nu med Forundring, hvorledes Tyskland og Rusland har sluttet Venskabspagt.

Kommunisterne benytter ofte en Udtalelse af Karl Marx: „Vejen til et socialistisk Samfund føres igennem Arbejderklassens Diktatur."

Vi har set, hvorledes man i Rusland har benyttet et saadant Diktatur.

I disse Dage er vi Vidne til, at en stor Stat som Sovjet-Rusland overfalder en lille Stat som Finland, der har et frit valgt Parlament.

Jeg tror ikke, at Arbejderne kan mene, at det Myrderi af Kvinder og Børn er en Befrielse for den finske Arbejderbevægelse, eller til Gavn for hele Arbejderklassen.

Dirk Nak sluttede sin Tale med at sige:

Alle Arbejdere maa være klar over, at den Tid vi lever i nu er saa mørk som aldrig før for Arbejderklassen.

Det Solhverv, vi gaar i Møde, kan kun blive til Gode for os, hvis vi selv er med til at løse de for Arbejderklassen alvorlige Problemer.

Hvor vi saa kommer, maa det være vor første Pligt nu at fastslaa, at Vejen til Befrielse ikke er Undertrykkelse og Diktatur, men Bevarelse af alt, hvad vi har opnaaet ved Sammenhold af hele Arbejderklassen, og først og sidst Bevarelse af vor *Frihed*.

Dette er nødvendigt for at Arbejderklassen kan gaa et Solhverv i Møde, som vil skabe Fremskridt for alle Arbejdere.

Efter Dirk Naks tankevækkende Tale samledes Deltagerne til de festligt smykkede Kaffeborde, og den mere gemytlige Del af Aftenen tog sin Begyndelse.

Under denne Del af Aftenen læste Cigarsorterer Ludvig Stockholm nogle af sine egne Digte. Det er ikke for meget sagt, at vi alle var forundret over, at en Kollega kunde skrive saa smukke og dybtfølte Ting og kunde give dem en Fremførelse, der vakte Forsamlingens udelte og stærke Bifald. Vi ønsker da ogsaa gerne at bringe ham vor bedste Tak for hans Bidrag til Aftenens vellykkede Forløb.

Emil Frost.

Uddrag af Arbejdsdirektørens Beretning for Regnskabsaaret 1938–39

paa Aarsmødet med de statsanerkendte Arbejdsløshedskasser den 25. November 1939.

Antallet af Kasser den 31. Marts 1939 var 68 mod 69 den 31. Marts 1938. Det samlede Medlemstal var ca. 473.000 mod 450.072 det foregaaende Aar, og Stigningen i Aarets Løb har saaledes været ca. 23.000 eller 5,1 %.

Det samlede Udgiftsbeløb i Regnskabsaaret 1938—39 har andraget 101,3 Mill. Kr., hvoraf 80,8 Mill. Kr. faldt paa Hovedforsikringen og 20,5 Mill. Kr. paa Fortsættelseskasserne. Af de samlede Udgifter faldt de 97 Mill. Kr. paa Understøttelser (i Hovedforsikringen 76,6 Mill. Kr. og i Fortsættelseskasserne 20,4 Mill. Kr.), 3,9 Mill. Kr. er medgaaet til Administration og Resten 0,4 Mill. Kr. er Fritagelse for Medlemsbidrag.

Til Dækning af disse Udgifter har Kasserne i Aarets Løb haft en samlet Driftsindtægt paa 103,7 Mill. Kr., hvorved bemærkes, at der i dette Beløb kun delvis er taget Hensyn til de Kasserne tilkommende Tilskud i Henhold til Lov Nr. 366 af 21. Decbr. 1938, idet den Del af Tilskudet, 9 Mill. Kr., der er udbetalt Kasserne i Regnskabsaaret 1939—40, ikke er medregnet. Af Driftsindtægten 103,7 Mill. Kr. faldt 76,5 Mill. Kr. paa Hovedforsikringen og 27,2 Mill. Kr. paa Fortsættelseskasserne.

I Hovedforsikringen fordeler Indtægterne sig saaledes:

36,4	Mill. Kr.	paa	Medlemsbidrag
27,6	—	-	Statstilskud
4,6	—	-	Ref. af Brændselshjælp
5,5	—	-	Forskud paa Tilskud i H. t. Lov Nr. 366 af 21/12 1938
2,4	—	-	andre Indtægter (heraf Renteindt. 2,1 Mill. Kr.)
76,5	Mill. Kr.		

I Fortsættelseskasserne fordeler Driftsindtægterne sig saaledes:

9,0	Mill. Kr.	paa	Medlemsbidrag
7,2	—	-	Statstilskud
10,2	—	-	Arbejdsløshedsfondens Andel af udbetalt Understøttelse i 1938—39
0,8	—	-	andre Indtægter (væsentligst Renteindtægt)
27,2	Mill. Kr.		

Arbejdsløshedsforsikringen har haft et samlet Driftsoverskud paa 2,4 Mill. Kr. Tages herved tillige Hensyn til det Kasserne tilkommende resterende Tilskud i Henhold til Lov Nr. 366 af 21. Decbr. 1938, 9 Mill. Kr., der er kommet til Udbetaling i Regnskabsaaret 1939—40, fremkommer et Driftsoverskud paa 11,4 Mill. Kr.

Kassernes samlede Formue, der pr. 31. Marts 1938 udgjorde 88,7 Mill. Kr. eller 197 Kr. pr. Medlem, er den 31. Marts 1939 steget til 91,1 Mill. Kr. eller 193 Kr. pr. Medlem. Af Formuen faldt 55,7 Mill. Kr. paa Hovedforsikringen og 35,4 Mill. Kr. paa Fortsættelseskasserne. Naar ovennævnte Tilskud paa 9 Mill. Kr. medregnes i Formuen pr. 31. Marts 1939, andrager denne 100,1 Mill. Kr. eller 212 Kr. pr. Medlem.

Kassernes samlede Gæld androg pr. 31. Marts 1939 1.350.000 Kr., hvoraf 975.000 Kr. til Staten, 175.000 Kr. til Arbejdsløshedsfonden og Resten 200.000 Kr. Fortsættelseskassers Gæld til Hovedforsikringen.

Antallet af ledige Dage har i 1938—39 været ialt 30,7 Mill. mod 28,3 Mill. i 1937—38. Stigningen andrager ca. 8,5 %, og Stigningen i Antal ledige Dage pr. Medlem 3,1 %.

Aarslønnen i Fagene, der er afgørende for Satserne for Tilskud fra det offentlige, udviser for Aaret 1938—39 en Fremgang, idet 7 Arbejdsløshedskasser med ca. 26.000 Medlemmer eller 5,5 % af den samlede Medlemsbestand har en Aarsløn paa under 2.000 Kr. i Modsætning til 1937—38, hvor 8 Arbejdsløshedskasser med ca. 44.000 Medlemmer eller 10 % af Medlemsbestanden laa under denne Grænse. Der er iøvrigt for Størstedelen af Kasserne konstateret en Stigning af Aarslønnen. Den gennemsnitlige Aarsløn for samtlige Kasser er saaledes steget fra 2.382 Kr. i 1937—38 til 2.469 Kr. i 1938—39. De stigende Aarslønninger har for en Del Kassers Vedkommende haft Indflydelse paa Tilskudsprocenterne.

Indsamlingen til Finland.

Ved den første Indsamling til Finland, der foretoges i Slutningen af November og Begyndelsen af December, indkom der blandt Forbundets Medlemmer følgende:

Afd.	København I og II	Kr. 741,37
-	Aalborg	- 473,40
-	Esbjerg	- 81,50
-	Fredericia	- 33,00
-	Holstebro	- 83,00
-	Nakskov	- 5,00
-	Nykøbing M.	- 14,00
-	Nykøbing F.	- 246,00
-	Odense	- 189,00
-	Slagelse	- 8,00
-	Svendborg	- 68,50
	Ialt	Kr. 1942,77

Hans Hansen.

Foruden dette Beløb havde Hovedbestyrelsen vedtaget at bevillige Kr. 200,00. Sammen med det indsamlede Beløb er der afleveret til Foreningen „Norden" Kr. 2142,77.

Den 21. December modtog vi en fornyet Henvendelse gennem De samvirkende Fagforbund med Opfordring til Forbundene om Hjælp til Finland. Hovedbestyrelsen vedtog paa sit Møde den 28. December at foreslaa Medlemmerne, at der bevilligedes Kr. 10,000 af Forbundets Midler hertil.

Medlemmerne har med overvældende Flertal givet Hovedbestyrelsens Forslag sin Tilslutning, idet Forslaget blev vedtaget med 6288 Ja mod 780 Nej.

Det fremgaar med tydelig Klarhed, at det overvældende Flertal af Forbundets Medlemmer i *alle* Afdelinger har givet Finlands-Indsamlingen sin store Tilslutning.

Vore Medlemmer har herved givet Udtryk for deres Opfattelse af den Kamp, det finske Folk fører i Dag, og samtidigt faar vore hjemlige Kommunister et utvetydigt Svar for *deres* Holdning overfor det finske Folk.

Dirk Nak.

Telefonforandring.

Dirk Nak, privat, Valby 5536.

Lønstatistik den 19. August 1939.

For Ugen til den 19. August 1939 er der indkommet 8155 Besvarelser.

Heraf er de 6182 for akkordlønnede, 1077 for ugelønnede, 772 arbejdsløse, 63 syge, 25 Lærlinge og Elever samt 36 ugyldige.

Iøvrigt henvises til nedenstaaende Skemaer.

Specifikation over Besvarelsesantallet i de enkelte Afdelinger.

Afdeling	Akkord-lønnede	Uge-lønnede	Arbejds-løse	Syge	Lærlinge og Elever	Ugyldige	Besvarel-sesantal ialt	Medlemsantal den 25/8 1939	Det virkelige Arbejdsløs-hedsantal d. 25/8 1939
København I	2227	257	468	1	0	9	2962	3355	468
— II	761	146	97	0	0	6	1010	1203	97
Aalborg	1035	388	65	1	2	10	1501	1651	68
Aarhus	46	9	18	1	0	0	74	80	20
Esbjerg	222	44	18	8	11	3	306	305	17
Fredericia	78	9	2	6	0	0	95	98	2
Haderslev	49	12	3	0	0	0	64	65	2
Hjørring	0	0	5	0	0	0	5	5	5
Holstebro	457	51	10	1	0	4	523	571	11
Horsens	350	29	10	2	2	2	395	493	10
Nakskov	0	0	10	0	0	0	10	10	10
Nykøbing F.	276	27	8	20	0	0	331	331	8
— M.	42	7	10	0	0	0	59	68	10
Odense	428	63	33	14	8	0	551	555	32
Slagelse	95	13	7	2	0	2	119	119	9
Svendborg	109	17	8	7	2	0	143	148	7
Vejle	7	0	0	0	0	0	7	8	0
Tilsammen	6182	1077	772	63	25	36	8155	9065	776

Gennemsnitstimeløn for ugelønnede Arbejdere.

Branche	Antal	pr. Time Kr.	Øre
Kvindelige Arbejdere:			
Gulvpiger	670	0	79
Unge Kvinder	31	0	61
Dæksmagere	137	1	20
Klistrere	8	0	91
Uøvede Klistrere	2	0	53
Stiftere	5	0	94
Elever	3	0	59
I Marketenderi 11 Kvinder.			
Akkord- og Bonuslønnede:			
Kartonagearbejdere	35	1	20
Maskinpapirvikkelmagere	2	1	17
Maskinpapiroverrullere	5	1	18
Automatpakker	1	1	14
Glacine- og Danofanmaskine	8	1	01
Reserver	17	1	13

Branche	Antal	pr. Time Kr.	Øre
Mandlige Arbejdere:			
Arbejdsmænd	189	1	33
Unge Mænd	15	0	90
Mekanikere	5	1	52
Marketendere	2	1	65
Lærlinge	22	0	50
Som Mestre 2 Mænd.			

Gennemsnitstfortjenesten for samtlige Arbejdere er **Kr. 1,38 pr. Time.**

Gennemsnitstimeløn for Akkordarbejdere.

	Haandarbejdere							Formarbejdere							Cigarsorterere						
	Ant. ialt	Mænd			Kvinder			Ant. ialt	Mænd			Kvinder			Ant. ialt	Mænd			Kvinder		
		Antal	pr. Time		Antal	pr. Time			Antal	pr. Time		Antal	pr. Time			Antal	pr. Time		Antal	pr. Time	
			Kr.	Øre		Kr.	Øre			Kr.	Øre		Kr.	Øre			Kr.	Øre		Kr.	Øre
København I	1040	915	1	57	125	1	45	120	18	1	33	102	1	22							
— II															167	164	1	65	3	1	69
Aalborg	98	98	1	58				6	6	1	50				17	17	1	70			
Aarhus	12	12	1	56				4	4	1	14				4	4	2	13			
Esbjerg	13	13	1	53				47	47	1	55				25	25	1	96			
Fredericia	17	17	1	35				2	2	1	34				3	3	1	59			
Haderslev	11	11	1	54				7	7	1	32				3	3	1	92			
Hjørring																					
Holstebro	61	60	1	39	1	1	41	30	30	1	39				8	8	2	09			
Horsens	90	90	1	80				63	63	1	49				18	18	1	83			
Nykøbing F.	13	13	1	53				4	3	1	20	1	1	05							
— M.	7	7	1	49											2	2	2	08			
Odense	150	149	1	46	1	1	33	15	14	1	24	1	1	64	18	17	1	64	1	1	51
Slagelse	23	23	1	57				3	3	1	30				6	6	1	98			
Svendborg	22	22	1	85				3	3	1	66				2	2	1	46			
Vejle	2	2	1	12				2	2	1	13										
Gennemsn. for hele Landet	1559	1432	1	57	127	1	45	306	202	1	44	104	1	22	273	269	1	73	4	1	65

	Cigarillossorterere							Vikkelmagere							Overrullere						
	Ant. ialt	Mænd			Kvinder			Ant. ialt	Mænd			Kvinder			Ant. Ialt	Mænd			Kvinder		
		Antal	pr. Time		Antal	pr. Time			Antal	pr. Time		Antal	pr. Time			Antal	pr. Time		Antal	pr. Time	
			Kr.	Øre		Kr.	Øre			Kr.	Øre		Kr.	Øre			Kr.	Øre		Kr.	Øre
København I								13				13	1	57	37	2	1	13	35	1	26
— II	129	35	1	63	94	1	73														
Aalborg	129	13	1	96	116	1	55								41	41	1	34			
Aarhus	1				1	1	39														
Esbjerg	3				3	1	73														
Fredericia	7	6	1	56	1	1	04														
Haderslev	2				2	1	60														
Hjørring																					
Holstebro	49	31	1	74	18	1	72								11	9	1	33	2	1	42
Horsens	5	1	1	89	4	1	80								2				2	1	16
Nykøbing F.	35	10	2	27	25	1	88														
— M.															9	9	1	43			
Odense	27	5	1	56	22	1	55	2	2	1	56				5	5	1	31			
Slagelse	4	3	2	01	1	1	49														
Svendborg	12	5	1	71	7	1	44								3	3	1	52			
Gennemsn. for hele Landet	403	109	1	77	294	1	65	15	2	1	56	13	1	57	108	69	1	35	39	1	26

	Cigarkompletm.				Cigarformator Vikkelmaskine							Cigarillosformatormaskine						
	Mænd			Kvinder								Ant. ialt	Mænd			Kvinder		
	Antal	pr. Time		Antal	pr. Time								Antal	pr. Time		Antal	pr. Time	
		Kr.	Øre		Kr.	Øre								Kr.	Øre		Kr.	Øre
København I					1	1	09	321				321	1	58				
Aalborg					3	1	50	377				377	1	68				
Aarhus								6				6	1	31				
Esbjerg	2	1	48					54	26	1	59	28	1	68				
Fredericia								24	4	1	21	20	1	42				
Haderslev								12				12	1	48				
Holstebro					1	1	42	143				143	1	57				
Horsens								20				20	1	57				
Nykøbing F.								146	3	1	73	143	1	74				
— M.					1	0	94	6	1	1	71	5	1	28				
Odense								73				73	1	74				
Slagelse								20	12	1	40	8	1	58				
Svendborg								29				29	1	63				
Gennemsn. for hele Landet	2	1	48	7	1	0	85	6	1	33		1231	46	1	52	1185	1	64

	Cigarillosmagere							Dæksmagere			Ombladsstrippere						Indlægsstripp.		
	Ant. Ialt	Mænd			Kvinder			Kvinder			Ant. ialt	Mænd			Kvinder			Kvinder		
		Antal	pr Time		Antal	pr. Time		Antal	pr. Time			Antal	pr. Time		Antal	pr. Time		Antal	pr. Time	
			Kr.	Øre		Kr.	Øre		Kr.	Øre			Kr.	Øre		Kr.	Øre		Kr.	Øre
København I	166				166	1	27	84	1	34	12				12	1	05	280	1	19
— II																				
Aalborg								85	1	32	65				65	1	02	36	0	85
Aarhus	6				6	1	23	2	1	09	2				2	0	94	4	0	93
Esbjerg	2				2	1	39	9	1	15	6				6	1	01	9	0	89
Fredericia	4	3	1	15	1	0	89	2	1	05	6				6	0	95	5	0	83
Haderslev																		7	0	90
Hjørring																				
Holstebro								7	1	00	26				26	0	83	16	0	85
Horsens	23	3	1	59	20	1	40	31	1	26								57	1	12
Nykøbing F.	1				1	1	28				36	1	1	17	35	1	24			
— M.								2	0	96	3				3	0	96	3	0	93
Odense	17	5	1	00	12	1	25	19	1	58								45	1	23
Slagelse	3	1	1	02	2	1	01	4	1	30	7				7	0	94	13	0	97
Svendborg	5	2	1	26	3	1	09	5	1	14								10	0	80
Vejle	1	1	1	08														2	0	56
Gennemsn. for hele Landet	228	15	1	19	213	1	27	250	1	31	163	1	1	17	162	1	03	487	1	12

	Maskinstrippere							Klistrere			Stiftere						
	Ant. Ialt	Mænd			Kvinder			Kvinder			Ant. Ialt	Mænd			Kvinder		
		Antal	pr. Time		Antal	pr. Time		Antal	pr. Time			Antal	pr. Time		Antal	pr. Time	
			Kr.	Øre		Kr.	Øre		Kr.	Øre			Kr.	Øre		Kr.	Øre
København I	133				133	1	27										
— II								108	1	32	17	4	1	58	13	1	36
Aalborg	43				43	1	13	10	1	35	3				3	1	32
Aarhus	3				3	1	13	2	1	45							
Esbjerg	28				28	1	27	12	1	16	3				3	1	45
Fredericia	5				5	1	26	3	1	27							
Haderslev	4				4	1	33	2	1	09							
Holstebro	53				53	1	20	11	1	34	2				2	1	57
Horsens	17				17	1	17	13	1	33	2				2	1	51
Nykøbing F.	27	3	1	08	24	1	13	8	1	61							
— M.	4				4	0	99	3	0	98	1				1	1	22
Odense	34				34	1	26	16	1	55	2				2	1	34
Slagelse	5				5	1	07	6	0	99							
Svendborg	11				11	1	02	6	1	06	1				1	1	00
Gennemsnit for hele Landet	367	3	1	08	364	1	21	200	1	32	31	4	1	58	27	1	37

	Karduserere							Arbejdsmænd			Kv. Cigaret- og Røgtobaksarb.				Løsgøring		
	Ant. ialt	Mænd			Kvinder										Kvinder		
		Antal	pr. Time		Antal	pr. Time		Antal	pr. Time		Antal	pr. Time			Antal	pr. Time	
			Kr.	Øre		Kr.	Øre		Kr.	Øre		Kr.	Øre			Kr.	Øre
København I															12	1	03
— II	34				34	1	34	65	2	40	193	1	35		37	1	40
Aalborg	18	1	1	62	17	1	12	10	2	15	22	1	28		30	1	32
Esbjerg	6	1	2	21	5	1	22				2	1	04				
Haderslev	1				1	0	87										
Holstebro	2	2	1	73							37	0	81				
Horsens	6				6	1	13				3	1	29				
Nakskov																	
Nykøbing F.	2				2	0	98										
Odense															4	0	94
Gennemsnit for hele Landet	69	4	1	82	65	1	24	75	2	37	257	1	26		83	1	30

Uundværlige og aktuelle Bøger om Fagforeningsspørgsmaal.

1. *Dirigenten.* Forlaget Fremad. Pris gennem Oplysningsforbundet til Studiekredse Kr. 1.60.

Chr. Christiansen har her skrevet en Haandbog, der afhjælper et længe følt Savn indenfor Arbejderbevægelsen. Bogen er skrevet for saavel *Organisationsmedlemmer* som *Ledere* og vil ved sin Udbredelse bidrage til, at Møder indenfor Arbejderbevægelsen ledes mere korrekt, end Tilfældet ofte er. Betydningen heraf og af en stigende Mødekultur kan ikke vurderes højt nok i vor Tid, hvor det gælder om at styrke Demokratiet. Bogen giver en klar Fremstilling af en Dirigents betydningsfulde Hverv. Bag Linierne sporer man Forfatterens mangeaarige Erfaring i Organisationslivet, hvad der giver Fremstillingen Tyngde.

2. *Fritidsproblemer,* udg. af Oplysningsforbundet. Pris Kr. 1.75.

En overordentlig nyttig Materialesamling indeholdende vægtige *Indlæg om Ferieloven i Praksis* (Næstformand i De samv. Fagforbund Eiler Jensen), *Fritiden og det offentliges Opgaver* (Folketingsm. Jul. Bomholt), *Fritiden og frivilligt Oplysningsarbejde* (Forretningsfører Chr. Christiansen), *Fritiden som socialt Problem* (Sekretær O. Bertolt), og *Fritidsproblemer i international Belysning* (Højskolelærer Ib Koch Olsen). Desuden har en Række andre Forfattere skrevet betydelige Artikler om Ferie- og Fritidsproblemet til denne Materialesamling.

3. *Danmark under Verdenskrisen 1929—39.* Udg. af Oplysningsforbundet. Pris Kr. 2.40.

En aktuel Materialesamling under Redaktion af Sekretærerne Otto Jensen og Viggo Molin Nielsen og en fyldig Skildring af Socialdemokratiets Stilling til de mange Spørgsmaal, der udgør Dagbladenes indenrigspolitiske Stof. Intet er udeladt. Vi nævner Valuta- og Erhvervspolitikens Indflydelse paa Beskæftigelsen. Af sociale Love er foruden de grundlæggende Love bl. a. behandlet Ferielov, Forligsmandslov, Lærlingelov etc. — Ogsaa Partiets Forhold til Forsvars- og Udenrigspolitik, til Sønderjylland og til de øvrige nordiske Lande gennemgaas. Endvidere behandles kommunale Love, Love om Folkeskolen samt andre kulturelle Love. Endelig omhandler Bogen de i Forbindelse med Retsplejeloven vedtagne Lovændringer.

Fra Afdelingerne.

Nykøbing M.

Vor Kollega, Cigarmager *Th. Mikkelsen,* er død. Begravelsen fandt Sted Torsdag den 4. Januar under stor Deltagelse fra Kollegerne, som var mødt under Afdelingens Fane.

Æret være hans Minde.

P. A. V.

J. Chr. Sieburg.

Tobaksarbejdernes Kontor, Aalborg:

Danmarksgade 43. Kontortid: Kl. 11—11[30] og Kl. 17—18[15]. Telefon 5226.

Oversigt over Arbejdsløsheden

Fredag den 29. December 1939.

Afdeling	Medlemsantal	Medlemsantallet fordelt i		Antal Arbejdsløse	Arbejdsløshedsantallet fordelt i		Antal Medl., der oppebær vedtægtsm. Understøtt.		Antal Medl., der oppebær Underst. af Fortsætt.-Ks.	
		Md.	Kv.		Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.
Aalborg	1659	280	1379	134	15	119	12	108	0	0
Aarhus	79	39	40	35	17	18	11	16	0	0
Esbjerg	310	143	167	9	2	7	2	7	0	0
Frederic.	90	39	51	21	6	15	3	15	0	0
Hadersl.	61	21	40	50	17	33	15	30	0	0
Hjørring	5	0	5	5	0	5	0	4	0	0
Holstebr.	562	170	392	85	10	75	9	63	0	0
Horsens	496	248	248	47	17	30	13	26	0	0
Nakskov	8	0	8	8	0	8	0	4	0	0
Nykøb.F.	339	58	281	10	2	8	2	7	0	0
Nykøb.M.	66	28	38	17	2	15	2	12	0	0
Odense	553	229	324	38	13	25	13	23	0	0
Slagelse	122	62	60	8	4	4	2	3	0	0
Svendb.	142	46	96	10	2	8	0	8	0	0
Vejle	8	6	2	2	1	1	1	1	0	0
Tils. i Provins.	4500	1369	3131	479	108	371	85	327	0	0
Kbhv.: „Enigh."	3353	1175	2178	576	65	511	46	360	0	0
Cigarsort.	1215	391	824	192	38	154	29	130	0	0
Tils. i Kbhvn.	4568	1566	3002	768	103	665	75	490	0	0
Ialt...	9068	2935	6133	1247	211	1036	160	817	0	0

Oversigt over Regnskabet mellem Afdelingerne og Hovedkassen for Novbr. Maaned 1939

Afdeling	Afdelingen skal betale til Hovedkassen								Afdelingerne har betalt til Hovedkassen											
	Afdelingens Gæld fra forrige Maaned		Tilsendt Afdelingen kontant fra Hovedkassen		Kontingent Tilbagebet. Understøttelse m. v.		Tilsammen		Afdelingens Tilgodehavende fra forr. Maaned		Indsendt Kvitteringer		Indsendt Kontant		Tilsammen		Afdelingens Gæld pr. 30. Novb.		Afdelingens Tilgodehavende pr. 30. Novbr.	
Kbhvn. I...					36729	80	36729	80			3984	03	32745	77	36729	80				
do. II...					13699	85	13699	85			676	22	13023	63	13699	85				
Aalborg....					18664	85	18664	85			8079	94	10584	01	18664	85				
Aarhus.....			2500	00	745	00	3245	00	26	27	3162	03			3188	30	56	70		
Esbjerg					3363	95	3363	95			1054	23	2309	72	3363	95				
Fredericia..			300	00	1064	70	1364	70	17	11	1525	92			1543	03			178	33
Haderslev..					727	70	727	70			411	45			411	45	316	25		
Hjørring....	83	14	285	00	6	60	374	74			368	09			368	09	6	65		
Holstebro...					8012	10	8012	10			2818	96			2818	96	5193	14		
Horsens....					4957	55	4957	55			2954	47	2008	13	4962	60			5	05
Nakskov ...	80	34	250	00	99	40	429	74			384	39			384	39	45	35		
Nykøbing M.	106	51	400	00	686	15	1192	66			883	45			883	45	309	21		
do. F.					4415	00	4415	00			674	06	3730	94	4405	00	10	00		
Odense.....			2000	00	6261	50	8261	50			3975	34	4286	16	8261	50				
Slagelse....					1393	60	1393	60			631	21	762	39	1393	60				
Svendborg .	1166	66			1468	55	2635	21			633	74	2001	47	2635	21				
Vejle.....			100	00	102	90	202	90	21	22	193	88			215	10			12	20
Central- og Anvisningsk	4144	76	42000	00	191	20	46335	96			43422	82			43422	82	2913	14		

Skraatobaksarbejdernes Forbund og Arbejdsløshedskasse.
Oversigt over Regnskabet mellem Afdelingerne og Hovedkassen for Novb. Maaned 1939

Afdeling	Afdelingen skal betale til Hovedkassen								Afdelingen har betalt til Hovedkassen											
	Afdelingens Gæld fra forrige Maaned		Tilsendt Afdelingen kontant fra Hovedkassen		Kontingent Tilbagebet. Understøttelse m. v.		Tilsammen		Afdelingens Tilgodehavende fra forr. Maaned		Indsendt Kvitteringer		Indsendt Kontant		Tilsammen		Afdelingens Gæld pr. 30. Novb.		Afdelingens Tilgodehavende pr. 30. Novb.	
København .					857	60	857	60			443	25	414	35	857	60				
Aalborg....					446	70	446	70			465	00			465	00			18	30
Aarhus.....	9	50	50	00	176	50	236	00			276	60			276	60			40	60
Assens.....					214	85	214	85					214	85	214	85				
Esbjerg					430	25	430	25			280	90			280	90	149	35		
Fredericia..					29	85	29	85					29	85	29	85				
Haderslev..	74	11	400	00	27	20	501	31			240	80			240	80	260	51		
Holstebro .	111	65			184	80	296	45			160	00			160	00	136	45		
Horsens....					684	10	684	10			126	00	558	10	684	10				
Køge.....			200	00	89	60	289	60	10	30	206	40			216	70	72	90		
Nakskov ...	113	44			103	90	217	34			124	70			124	70	92	64		
Nykøbing F.	39	50			36	40	75	90									75	90		
Odense....'	98	89			104	30	503	19			338	95			338	95	164	24		
Randers	89	97	300	00	35	80	425	77			305	30			305	30	120	47		
Roskilde....	40	30	300	00	59	60	299	90			213	20			313	20			13	30
Slagelse....			200	00	188	55	188	55			29	10	159	40	188	50	„	05		
Silkeborg...					24	40	24	40					24	40	24	40				
Svendborg .	150	40			213	70	364	10			170	20			170	20	193	90		

Forbundets og Afdelingernes Telefoner:
Forbundet (Hovedkontoret): Ctr. 12,981.
Afdeling „Enigheden": Ctr. 12,987.
Cigarsorterernes Fagforening: Eva 1456.
Centralkontoret: Central 7734.

Skraatobaksarbejderforb. Adresse og Telefoner:
Forretningsfører: *Th. Nielsen*, H. C. Ørstedsvej 19 B[1]
Telf. Eva 632 - Privat Hellerup 1484.

Redigeret af *Dirk Nak*, H. C. Ørstedsvej 19 B[1].

RUD. BØHMS BOGTR. A/S. KBHVN.

Tobaksarbejderforbundets Fagblad

Nr. 2 | Februar 1940 | 35. Aargang

Beskæftigelsen.

Den foretagne Opgørelses Resultat pr. 15. December 1939 var imødeset med større Spænding i Aar end de foregaaende Aar. Aarsagerne hertil er velkendte. Den gennemførte højere Beskatning af Tobaksvarer og den udbrudte Krig var Begivenheder, der efter al Sandsynlighed vilde bevirke en Nedgang i Produktionen.

Som det fremgaar af Opgørelsen, er Beskæftigelsen ikke blevet mindre, tværtimod, den forøgede Beskæftigelse, som vi har kunnet konstatere i de sidste Aar, blev fortsat ogsaa i Aaret 1939.

Til Sammenligning med de foregaaende Aar kan vi oplyse, at der pr. 15. December 1936 var beskæftiget 7256 Arbejdere, den 15. Maj 1937 i 93 Virksomheder 7329, den 15. December 1937 i 77 Virksomheder 7632, den 18. Maj 1938 i 81 Virksomheder 7627, den 15. December 1938 i 71 Virksomheder 7783, den 15. Maj 1939 i 70 Virksomheder 7631 og den 15. December 1939 i 72 Virksomheder 8030 Arbejdere, heraf 333 Lærlinge.

Antallet af beskæftigede er saaledes steget fra 15. December 1936 til 15. December 1939 med 774 Arbejdere, heri indbefattet Antallet af Lærlinge, med en Fremgang af 93.

Der er saaledes en reel Fremgang af beskæftigede Arbejdere af 681.

Ved Opgørelsen pr. 15. December 1938 havde vi 4 Virksomheder med over 500 Arbejdere, hvorimod den sidste Opgørelse pr. 15. December 1939 viste 5 Virksomheder med over 500 Arbejdere.

Disse Virksomheder var for Provinsen: C. W. Obel, Aalborg, med 1585 Arbejdere, Færch, Holstebro, med 559, N. Tørring med 506; For København: A. M. Hirschsprung med 867 og P. Wulff med 866 Arbejdere.

Virksomheder med fra 200—500 Arbejdere.

Provinsen:

F. D. B., Esbjerg	288	Arbejdere,	heraf	7	Lærlinge
P. & S., Horsens	328	—	—	18	—
E. Nobel, Nykøb. F..	343	—	—	4	—

København:

Horwitz & Kattentid .	420	Arbejdere,	heraf	22	Lærlinge
C. W. Obel	316	—	—	1	—
Brdr. Braun	288	—	—	7	—
American Tobacco...	211	—	—	0	—

Af de 8030 beskæftigede Arbejdere var der pr. 15. December i København 3808 og i Provinsen 4222.

Bevægelserne i de enkelte Brancher var følgende:

Haandarbejdernes Antal er sammenlignet med Opgørelsen pr. 15. December 1938 steget med 111, Formarbejdernes er gaaet ned med 8.

Sammenligner vi her Nedgangen for Formarbejderne i de foregaaende Aar med Resultatet pr. 15. December 1939, kan vi konstatere en vis Stabilitet i de beskæftigedes Antal, idet

Nedgangen i 1937 var 34 og i 1938 13, og det er ikke udelukket, at de Tider, vi nu lever i, kan betyde en Opgang i Forbruget af Formcigarer.

Antallet af beskæftigede ved Cigarillosmaskinerne var pr. 15. December 1938 1148 og 15. December 1939 1164; der er saaledes en lille Fremgang paa 16 Arbejdere.

I Aaret 1937 pr. 15. December kunde vi notere en Fremgang ved disse Maskiner af 205 Arbejdere og i 1938 af 50 Arbejdere. Opgørelsen i 1939 viser saaledes en vis Stabilitet ogsaa for denne Branche.

Hvordan Fremtiden vil arte sig for denne Gruppe, efter Skatteforhøjelsen, er ikke godt at sige for Tiden.

For Cigarillosmagerne var der en lille Nedgang, sammenlignet med 1938, paa 18 Arbejdere.

For Strippemaskinerne var der 4 flere beskæftigede, og ved Haandstripning var der 16 flere beskæftigede end pr. 15. December 1938.

Af Dæksmagerne var 15 flere beskæftigede. Opgørelsen for disse to Brancher viser ikke alene en Standsning i Nedgangen, men endda en lille Fremgang.

Cigarsortererne er steget med 4 og Cigarillossortererne med 20 Arbejdere, heraf er der en Fremgang for mandlige af 11 og kvindelige Cigarillossorterere af 9.

Klistrerne er gaaet frem med 19 og Stiftere er gaaet ned med 11 Arbejdere.

Antallet af Arbejdsmænd er gaaet ned fra 135 til 126 og Gulvpiger er gaaet frem fra 548 til 573.

Det samlede Antal af Røgtobaksarbejdere er gaaet frem med 10, og Cigaretarbejderne med 53. Ved sidste Opgørelse i 1938 havde Røgtobaksarbejderne en Tilbagegang af 31 og Cigaretarbejderne havde holdt Stillingen. Fremgangen for disse to Brancher ligger sikkert i de Forhold, der raader for Tiden.

De i Brug værende Maskiners Antal er steget fra 616 til 624.

Alt i alt har Aaret 1939 været et Aar med god Beskæftigelse.

Den gennemførte højere Beskatning paa Tobaksvarer med deraf følgende Vareprisstigning bevirkede ikke den mindre Beskæftigelse, som vi havde frygtet. Aarsagerne hertil er af forskellig Art.

Den gennemførte Overenskomst for 350.000 Arbejdere med Dyrtidsreguleringer hvert Kvartal er sikkert en af Aarsagerne.

Samtidig kan mange Mennesker endnu huske, hvordan det gik under den sidste Krig, da Tobakken slap op, og der blev fremstillet Tobaksvarer af Humle og andre Surrogater, men Resultatet har i hvert Fald været for os, som Fag, at vi er sluppet godt igennem indtil nu.

Beskæftigelsen var ligeledes større i Januar i Aar end i Aaret 1938.

Vi havde pr. 27. Januar i Aar 8056 Arbejdere i Arbejde og i hele Landet 1002 Arbejdsløse; 26. Januar 1939 havde vi 7634 i Arbejde og i hele Landet 1461 Arbejdsløse. Det fremgaar heraf, at Beskæftigelsen endda var større pr. 27. Januar i Aar end pr. 15. December 1939.

Ogsaa dette Forhold, som er noget usædvanligt i vort Fag, ligger vel i de Forhold, vi lever under for Tiden.

Nedgangen i de arbejdsløses Antal i vort Fag gør sig særlig gældende i København. En Sammenligning fra de sidste Aar viser dette tydeligt.

Vi havde den 21. Januar 1938 i København 1037 Arbejdsløse, den 20. Januar 1939 970 og den 19. Januar i Aar 669, og heraf er den største Nedgang i Afdeling Enigheden. Vi havde i denne Afdeling i 1938 852 Arbejdsløse, i 1939 817 og i Aar 553.

Den gennemsnitlige Ledighedsprocent i vort Fag var for Aaret 1937—38 15,3 %, for Aaret 1938–39 15,05 % og for Aaret 1939–40 — indtil 31. Januar — 11,8 %.

Aaret regnes fra 1. April til 31. Marts.

Det er selvsagt meget vanskeligt at udtale sig om, hvordan Forholdene vil arte sig frem i Tiden. Alt er saa usikkert og flydende, at man skal være meget forsigtig med at sige noget, endda om den nærmeste Fremtid.

Dirk Nak.

Til Medlemmerne af Tobaksarbejderforbundet og Skraatobaksarbejderforbundet.

Som Svar paa mange Forespørgsler kan vi meddele, at vor Sommerferie falder fra Søndag den 7. Juli, saaledes at Lørdag den 6. Juli bliver sidste Arbejdsdag. Da der i de fleste Virksomheder finder en Aftrapning Sted, vil nogle Brancher allerede begynde Ferien enten Fredag den 5. eller Lørdag den 6. Juli.

Ingen Arbejder kan faa mindre end 14 Dages Ferie.

P. F. V.

Dirk Nak. *Th. Nielsen.*

Antal beskæftigede Medlemmer

i de forskellige Brancher den 15. December 1939 samt Rulle- og Strippemaskiner.

Antal	mdl.	kvdl.
Haandarbejdere	1484	135
Formarbejdere	204	125
Triumfarbejdere	1	0
Vikkelmagere	2	14
do. (Maskinpapir)	0	3
Overrullere	71	49
do. (Maskinpapir)	1	4
Cigarillosmagere	5	172
do. Vikkelmagere	0	0
do. Overrullere	1	15
Ved Cigarvikkelmaskiner (Perfecto)	0	0
- Cigarillosvikkelmaskiner (Perfecto)	0	0
- Cigarvikkelmaskiner (Formator)	3	10
- Cigarillosvikkelmaskiner (Formator)	0	2
- Cigarkompletmaskiner (Formator)	2	3
- Cigarilloskompletmaskiner (Formator)	36	1128
- Strippemaskiner (Formator)	5	324
- Strippemaskiner (amerikanske)	0	50
Overføres ..	1815	2034

Antal	mdl.	kvdl.
Overført ..	1815	2034
Ved Kartel- eller Rivemaskiner	1	12
Dæksmagere	0	427
Strippere	0	633
Cigarsorterere	317	9
Cigarillossorterere	89	277
Klistrere	0	260
Stiftere	3	48
Arbejdsmænd	126	0
Gulvpiger	0	573
Røgtobaksarbejdere	74	246
Cigaretarbejdere	47	335
Andre Brancher	180	190
Cigarmagerlærlinge	231	2
Cigarillosmagerlærlinge	0	0
Cigarsortererlærlinge	44	1
Cigarillossortererelever	0	56
	2927	5103

Antal Maskiner den 15. December 1939.

	Antal	i Brug Antal	Antal Maskiner i Brug 1. Hold	2. Hold	3. Hold	Antal beskæftigede Mænd	Kvinder
Cigarvikkelmaskiner (Formator)	17	13	13	0	0	3	10
Cigarillosvikkelmaskiner (Formator)	2	2	2	0	0	0	2
Cigarkompletmaskiner (Amerikanske)	1	1	1			2	1
Cigarkompletmaskiner (Formator)	1	1	1			0	2
Cigarilloskompletmaskiner (Formator)	285	268	262	194	126	36	1128
Cigarvikkelmaskiner (Perfecto)	3						
Cigarillosvikkelmaskiner (Perfecto)	0						
Strippemaskiner (Formator)	287	283	282	45	2	5	324
Strippemaskiner (Amerikanske)	44	43	43	7		0	50
Rivemaskiner	16	13	13			1	12
	656	624	617	246	128	47	1529

Opgørelsen foreligger for 72 Virksomheder med tilsammen 8030 Arbejdere (heraf 333 Lærlinge).

5	Virksomheder	med over 500	Arbejdere	—	ialt	4383	(heraf Lærlinge	219)
7	—	- fra 200—500	—	—	-	2194	(—	59)
5	—	- - 100—200	—	—	-	706	(—	15)
6	—	- - 50—100	—	—	-	378	(—	18)
6	—	- - 25— 50	—	—	-	218	(—	10)
4	—	- - 10— 25	—	—	-	44	(—	3)
39	—	- - 1— 10	—	—	-	107	(—	9)

Prisniveauet.

De af Det statistiske Departement siden Juli 1915 foretagne Beregninger over Prisforandringernes Indflydelse paa Udgifterne i et Husholdningsbudget er, som tidligere meddelt i Statistiske Efterretninger, fra og med Juli 1933 fortsat saaledes, at man som Grundlag for disse Beregninger bruger et Husholdningsbudget, der er opstillet efter de ved en Forbrugsundersøgelse i 1931 indvundne Oplysninger. Dette Budget danner Grundlaget ogsaa for nedenstaaende Beregninger.

I følgende Tabel anføres Resultatet af de saaledes for Januar 1940 foretagne Beregninger, idet Tallene for det sidste Aar anføres til Sammenligning. Forholdstallene vedrørende Prisforandringernes Styrke beregnes siden Januar 1938 med Aaret 1935 som Udgangspunkt (Basisaar).

Udgifternes Fordeling paa Budgettets Hovedgrupper.

	1935 gnstl.	Jan. 1939	April 1938	Juli 1939	Okt. 1939	Jan. 1940
Fødevarer	1121	1210	1208	1206	1256	1325
Klæder, Fodtøj, Vask ..	458	497	497	497	536	598
Bolig	450	490	490	490	490	500
Brændsel, Belysning	164	169	169	169	202	244
Skatter, Kontingenter o. l.	479	520	521	529	529	534
Andre Udgifter	756	771	771	771	795	855
I alt..	3428	3657	3656	3662	3808	4056

Udgiften, beregnet i Procent af Udgiften i Aaret 1935 gnstl.

	1935 gnstl.	Jan. 1939	April 1939	Juli 1939	Okt 1939	Jan. 1940
Fødevarer	100	108	108	108	112	118
Klæder, Fodtøj, Vask ..	100	109	109	109	117	131
Bolig	100	109	109	109	109	111
Brændsel, Belysning	100	103	103	103	123	149
Skatter, Kontingenter o. l.	100	109	109	110	110	111
Andre Udgifter	100	102	102	102	105	113
I alt..	100	107	107	107	111	118

Naar Udgiften i Aaret 1935 sættes = 100, var Udgiften efter de i Oktober 1939 gældende Priser 111 og efter de nu for Januar foretagne Beregninger 118.

Hvis man i Stedet for Priserne i Aaret 1935 anvender Priserne i Juli 1914 som Basis, bliver Pristallet for Januar udregnet paa Grundlag af det efter Forbruget i 1931 opstillede Budget 203 mod 190 for Oktober.

Beregnet paa samme Grundlag, men med Priserne i Aaret 1931 som Basis, bliver Pristallet for Januar 131 mod 123 for Oktober.

Det i H. t. Lov om Statens Tjenestemænd af 31. Marts 1931 beregnede Udgiftstal, der for Januar 1939 blev 2831 Kr., udgør 3181 Kr. for Januar 1940.

Detailpriserne i Januar 1940.

Ved Indberetninger fra Kommunalbestyrelserne i København, Frederiksberg og Gentofte Kommuner fra samtlige Købstadkommuner og fra noget over 100 Landkommuner er der for den første Uge af Januar Maaned 1940 — paa samme Maade som for de foregaaende Kvartaler — fremskaffet Oplysninger til Beregning af Gennemsnits-Detailpriser for Landets forskellige Dele.

I omstaaende Tabel er meddelt Resultaterne af de foretagne Gennemsnitsberegninger, og til Sammenligning er anført de tilsvarende Gennemsnitspriser for den første Uge i hvert af de 4 foregaaende Kvartaler.

Fra Oktober til Januar er der indenfor Fødevarernes Gruppe sket en Række Prisstigninger, ikke blot for de Varer, hvis Priser er mere eller mindre sæsonbestemte (Æbler, Grønsager, Æg), men ogsaa for de fleste øvrige Varer. Dette gælder i særlig Grad visse Mel- og Grynsorter, Kaffe, Te, tørrede Frugter, Smør, Margarine, Fløde, Mælk, fersk Svinebov og saltet Brystflæsk. Ogsaa for Sæbe og Soda er der Prisstigning, for Sæbe er Stigningen forholdsvis stærkere end for nogen anden af Tabellens Varer.

Blandt de Varer, der kun viser smaa Prisforandringer eller uforandret Pris, nævnes Brød, Sukker, Øl, Mørbrad, ferske Sild, Torsk. For Okse- og Kalvekød er der konstateret en lille Nedgang i Gennemsnitsprisen for hele Landet under eet.

Indenfor Brændselsgruppen viser Kul og Koks fremdeles stærk Prisstigning. Ogsaa for Petroleum, Elektricitet og Gas er Priserne væsentlig højere i Januar end i Oktober. For Fodtøj er der en betydelig Prisstigning for nyt Fodtøj og en mindre Stigning for Reparationer.

Gennemsnits-Detailpriser for Januar 1940 samt Oktober, Juli, April og Januar 1939.

		Hovedstaden		Købstæderne		107 Landkomm.		Gennemsnit for hele Landet				
		Januar 1940	Oktobr. 1939	Januar 1940	Oktobr. 1939	Januar 1940	Oktobr. 1939	Januar 1940	Oktobr. 1939	Juli 1939	April 1939	Januar 1939
		Øre	Øre	Øre	Øre	Øre	Øre	Øre	Øre	Øre	Øre	Øre
Rugbrød	4 kg	93	94	93	93	92	92	93	93	92	89	90
Sigtebrød	kg	61	62	59	59	59	59	60	60	53	53	53
Franskbrød	—	100	99	95	96	95	94	97	96	86	85	85
Kryddertvebakker	—	171	171	167	159	164	162	167	164	162	161	162
Flormel	—	48	45	49	47	47	45	48	46	38	37	38
Byggryn, danske	—	45	44	41	37	39	35	42	39	34	34	34
Havregryn, danske, i Pakker	—	94	91	92	83	88	78	91	84	73	74	73
— i løs Vægt	—	65	60	56	52	53	47	58	53	46	45	46
Semoulegryn	—	69	69	66	62	63	59	66	63	59	59	60
Kartoffelmel	—	57	55	54	49	51	46	54	50	48	48	48
Risengryn	—	97	91	79	70	77	66	84	76	67	67	68
Sagogryn	—	76	74	72	67	67	63	72	68	66	67	70
Gule Ærter, Victoria, afskallede	—	121	98	92	76	82	66	98	80	72	72	73
Hugget Melis Nr. 1	—	59	59	62	61	60	60	60	60	59	59	59
Stødt Melis	—	47	46	48	48	47	47	47	47	46	46	46
Farin, lyst, Nr. 1	—	46	46	46	45	45	44	46	45	45	44	45
Kaffe	—	491	463	449	414	423	393	454	423	422	425	424
Te, alm. Kongo	—	1085	979	1009	933	1020	966	1038	959	900	912	913
Kogechokolade	—	384	361	389	353	374	349	382	354	337	334	339
Spiseæbler, friske	—	63	56	57	45	50	42	57	48	108	85	75
Bananer	—	250	184	276	193	258	220	261	199	160	162	192
Tørrede Æbler	—	179	169	164	155	159	151	167	158	144	144	141
Tørrede Abrikoser	—	281	255	259	244	240	235	260	245	217	213	201
Svesker m. Sten	—	133	114	115	97	108	90	119	100	81	79	79
Rosiner, Valencia	—	139	119	125	108	118	104	127	110	91	92	92
Spegesild, norske	—	117	104	125	117	122	109	121	110	98	97	100
— islandske	—	101	90	99	92	100	91	100	91	79	79	78
Fiskeboller	1/2 kg	68	62	67	61	64	59	66	61	56	56	56
Henkogte Æter, grove	—	49	48	50	48	49	48	49	48	47	47	48
Hvidtøl, Nr. 1 (Hovedst.: Prima)	1/1 Fl.	25	25	24	24	24	24	24	24	24	24	24
Bajersk Øl	1/2 Fl.	34	34	36	36	35	35	35	35	31	31	31
Smør, lurmærket	kg	345	310	337	302	338	300	340	304	304	303	303
Plantefedt (Palmin)	—	140	127	134	121	132	117	135	122	118	116	116
Vegetabilmargarine	—	148	133	133	118	131	113	137	121	118	115	115
Mejeri-Ost	—	226	207	176	167	164	150	189	175	166	170	167
Æg, nylagte, danske	Snes	273	255	210	192	196	181	226	209	162	157	216
Kaffefløde (Fløde Nr. 2)	1/10 l	22	18	20	18	20	17	21	18	18	17	17
Sødmælk paa Flasker	Liter	42	37	37	33	34	30	38	33	33	33	33
— i løst Maal	—	37	33	33	29	30	27	33	30	29	29	29
Helskummet Mælk paa Flasker	—	18	16	12	11	13	12	14	13	13	12	13
— - i løst Maal	—	15	13	10	9	9	8	11	10	10	10	10
Kærnemælk paa Flasker	—	28	25	16	15	18	16	21	19	19	19	19
— i løst Maal	—	26	23	13	12	11	11	17	15	15	15	15
Oksekød (Forkød)	kg	159	168	155	157	153	151	156	159	147	147	142
— (skært Kød)	—	279	286	225	226	216	216	240	243	226	221	214
Kalvekød (Forkød)	—	165	173	169	171	160	161	165	168	160	157	152
Kødfars (Kalve-)	—	114	113	213	208	198	192	175	171	159	155	154
Fersk Svinebov	—	216	190	230	210	231	207	226	202	197	205	203
Mørbrad	—	309	309	347	354	342	339	333	334	340	345	332
Saltet Brystflæsk	—	314	286	288	264	278	248	293	266	254	267	259
Røget, benløs Skinke	—	384	367	394	377	382	363	387	369	361	365	356
Svinefedt, krydret, dansk	—	245	231	212	193	201	179	219	201	182	183	184
Medisterpølse	—	206	208	209	202	205	198	207	203	185	185	181
Leverpostej	—	280	282	267	263	250	242	266	262	244	245	245
Spegepølse	—	471	473	348	343	335	319	385	378	329	335	332
Ferske Sild	—	84	85	78	73	72	72	78	77	79	71	74
Torsk	—	84	93	70	67	71	71	75	77	58	62	71
Rødspætter	—	213	190	158	152	145	144	172	162	166	172	175
Klipfisk	—	139	131	136	128	126	117	134	125	114	114	113
Hvidkaal	—	15	12	16	13	16	13	16	13	23	15	12
Gulerødder[1])	—	19	18	19	19	17	16	18	18	18-56	20	17
Kartofler[1])	—	17	18	14	13	13	12	15	14	11-31	12	13
Køkkensalt	—	20	19	18	17	17	15	18	17	15	15	15
Amerikansk Vaskesoda	—	22	19	20	18	19	17	20	18	16	16	16
Brun Sæbe, prima	—	97	65	97	65	90	62	95	64	58	58	57
Petroleum, Water white	Liter	25	21	23	19	23	19	24	20	20	20	20
Skotske Nøddekul	hl	685	518	574	452	578	453	612	474	309	305	302
Knuste Koks, lev., fra Gasværket	—	360	242	342	263	375	286	359	264	221	219	219
Kn. Koks, lev., fra priv. handlende	—	587	429	482	375	495	382	521	395	267	267	267
Elektricitet	kwt.	35	30	46	43	39	37	40	37	35	36	36
Gas	m^3	19	14	26	23	27	25	24	21	20	20	20
Optændingsbrænde	kg	11	11	9	8	8	7	9	9	8	8	8
Herresko, Boxcalf, gennemsyede	Par	2063	1874	2003	1824	1970	1801	2012	1833	1717	1723	1723
Herrestøvler, — —	—	2486	2245	2335	2145	2302	2051	2374	2147	2023	2023	2020
Forsaaling og Bagflikning af do.	—	720	685	711	664	670	630	700	660	641	640	639

[1]) Det første Tal i Kolonnen med Juli-Priserne gælder gamle Gulerødder (gamle Kartofler), det sidste Tal nye Gulerødder (nye Kartofler)

Fra Udlandet.

Overenskomster og Lønninger i Sverige.

(IFC). I Begyndelsen af indeværende Aar udløb i Sverige Overenskomster for over 450.000 Arbejdere. Disse Overenskomster er traadt i Kraft den 1. Januar henholdsvis 1. Februar 1938. Pristallet for Leveomkostningerne var dengang 165, men var den 1. Juli 1939 allerede steget til 169 og vil formentlig opvise en yderligere Stigning for det andet Halvaar 1939. Forhandlinger mellem Arbejdernes og Arbejdsgivernes Hovedorganisationer, som Fagforeningerne paabegyndte med Henblik paa de allerede indtraadte og de forventede kommende Prisstigninger, førte den 16. December 1939 til Oprettelse af en almindelig Overenskomst, hvori begge Hovedorganisationer forpligter sig til at virke for, at der indenfor deres Interesseomraade afsluttes Overenskomster paa mindst 1 Aars Varighed og at der i Bestemmelserne i de enkelte Fags Overenskomster indføres Pristalsregulering af Lønningerne. Dersom Pristallet for Leveomkostningerne pr. 1. April 1940 overstiger Pristallet fra 1. Januar 1940 med mindst 6 Points, skal der foretages en Regulering saaledes, at der ydes Arbejderne ¾ Kompensation for Prisstigningen. Lignende Lønreguleringer sker derefter i Overenskomstperioden hvert Kvartal. Saafremt Pristallet daler, reguleres Lønningerne nedefter efter samme Regler, men en saadan Regulering kan kun omfatte selve Dyrtidstillæget, men ikke de normale Lønninger, der altsaa ikke kan gøres til Genstand for Regulering.

Tillæget udregnes efter Gennemsnitslønnen for voksne mandlige og kvindelige Arbejdere hver for sig og saaledes, at alle Arbejdere indenfor de 2 Grupper faar samme faste Øretillæg, men paa det Grundlag, at Tillæget udgør 0,42 % for hvert Point. For Arbejdere under 16 Aar skal Tillæget udgøre 30 % af Tillæget for voksne Arbejdere, for Arbejdere fra 16 til 18 Aar 45 % og for Arbejdere under 18 Aar, der ikke lønnes som voksne Arbejdere, 65 % af Tillæget til voksne Arbejdere.

Beregningen af Gennemsnitslønnen kan ske enten for den enkelte Virksomhed, By eller for hele Overenskomstomraadet.

Den generelle Overenskomst har Karakter af en Grundoverenskomst og forudsætter, at man indenfor hvert Fag eller Industrigren forhandler sig til Rette om Overenskomsternes Fornyelse. Inden der var opnaaet Enighed mellem Hovedorganisationerne, forløb Forhandlingerne i de enkelte Fag meget trevent, men i Løbet af Januar Maaned er de fagvise Forhandlinger foregaaet i hurtigere Tempo og er ialt væsentlig nu bragt til Afslutning.

Den nye Grundoverenskomst betegnes i Sverige som et Kompromis mellem modstridende Interesser i den nuværende Krisesituation. Der henvises til, at Erhvervslivet ikke er i Stand til at garantere Lønningernes Realværdi i en Periode med dalende Nationalindtægt og øgede Byrder. Det fremhæves, at ved at gaa ind for denne Overenskomst har Landsorganisationen givet et godt Eksempel til de øvrige Medborgergrupper paa Samfundssind.

Dyrtidsordningen i Norge.

De langvarige Forhandlinger mellem Norsk Arbejdsgiverforening og Arbejdernes faglige Landsorganisation afsluttedes den 4. Januar med det Resultat, at Parterne enedes om et Forslag til en generel Overenskomst, der giver Arbejderne fuld Kompensation for Prisstigningen indtil 15. December. I Marts og Juni 1940 skal der derefter foretages nye Reguleringer med ¾ Kompensation, og den 1. Oktober kan Parterne kræve optaget Forhandlinger om de fremtidige Lønreguleringer.

Overenskomsten bestemmer, at der fra 1. Januar til samtlige voksne mandlige Arbejdere med Undtagelse af dem, der omfattes af den for Transportfagene afsagte Voldgiftsdom — som er omtalt i forrige Nummer af „Arbejderen" — skal ydes et Tillæg pr. Arbejdstime af 1 Øre for hvert Point, som Pristallet pr. 15. December er steget i Forhold til Pristallet 171. For voksne kvindelige Arbejdere fastsættes Tillægget til 0,63 Øre pr. Arbejdstime. Da Pristallet er steget fra 171 til 183, faar de mandlige voksne Arbejdere saaledes et Tillæg af 12 Øre og Kvinder 8 Øre pr. Arbejdstime. For en Række Arbejdergrupper, Rengøringskoner, Bude, Ungarbejdere, Lærlinge, Søfolk, Funktionærer, Hotel- og Restaurationspersonale, Musikere, Funktionærer etc. — ydes et Procenttillæg svarende til Pristallets Stigning.

Hvis Pristallet pr. 15. Marts og 15. Juni 1940 viser en Stigning eller Nedgang paa mindst 5 Points i Forhold til den sidste Regulering, skal Lønningerne i samtlige Overenskomster,

med Undtagelse af de Overenskomster, der omfattes af den allerede omtalte Voldgiftsdom, forhøjes eller nedsættes med 0,75 Øre pr. Point for mandlige Arbejdere og med 0,47 for kvindelige Arbejdere (¾ Kompensation).

For de Arbejdergrupper, der er undergivet den procentvise Regulering, udgør Tillægget henholdsvis Nedsættelsen ligeledes ¾ af den indtraadte Stigning eller Nedgang i Pristallet.

Saafremt Pristallet pr. 15. Oktober 1940 viser en Stigning eller et Fald paa mindst 5 Points i Forhold til Pristallet pr. 15. Juni 1940, kan hver af de to Hovedorganisationer kræve optaget Forhandling om en Lønregulering indenfor den Ramme, som Ændringen i Pristallet betinger. Opnaas der herved ikke Enighed mellem Parterne, er disse berettiget til at opsige de enkelte Overenskomster med 1 Maaneds Varsel. Hvis derimod en Regulering paa Grundlag af Pristallet pr. 15. Oktober 1940 finder Sted, skal der optages Forhandling om den fremtidige Lønregulering. Fører disse Forhandlinger ikke til noget Resultat, har hver af Parterne Adgang til at opsige Overenskomsterne til Udløb pr. 1. April 1941.

Mellem de to Hovedorganisationer nedsættes der et Nævn med Rigsmæglingsmanden som Formand, og til dette Nævn kan de to Organisationer inden 3 Uger efter Overenskomstens Vedtagelse indsende Forslag til Ændringer i Overenskomsternes almindelige Bestemmelser, som Parterne ønsker optaget til Forhandling og som ikke er af egentlig lønmæssig Karakter. Samtlige rejste Spørgsmaal skal være endelig afgjort inden 10 Uger efter Overenskomstens Vedtagelse.

— — —

Paa et Repræsentanskabsmøde i Arbejdernes faglige Landsorganisation blev Overenskomstforslaget vedtaget med alle Stemmer imod 7. Svaret til Rigsmæglingsmanden skal først afgives den 25. Januar, men det er den almindelige Opfattelse, at Forslaget ved den kommende Afstemning vil blive vedtaget af begge Parter, og hvis dette sker, vil der i Norge, paa samme Maade som i Danmark og Sverrig, være tilvejebragt en generel Ordning, der garanterer Arbejdsfreden i den kommende Tid. For enkelte norske Arbejdergrupper forhandles der ganske vist endnu om en Dyrtidsordning, men det vil formentlig ogsaa her være muligt at opnaa Enighed om en Ordning svarende til den, der nu kan forventes gennemført for Hovedorganisationernes Vedkommende og som omfatter saa godt som samtlige Medlemmer under den norske Landsorganisation.

Forslaget er som allerede meddelt i Pressen tiltraadt af Arbejderne.

Den faglige Landsorganisation i Svejts for Finland.

(IFC.) Bestyrelsen for den faglige Landsorganisation i Svejts har offentliggjort et Opraab til de svejtsiske Arbejdere, hvori det bl. a. hedder:

„Atter er et lille Land blevet overfaldet af en Stormagt udelukkende af den Grund, at det ikke ønsker at opgive sin Uafhængighed og Frihed og afviser de imperialistiske Krav. I de to Aartier siden Finland opnaaede sin Uafhængighed har det finske Folk været undergivet en forbavsende Udvikling og Fremgang. Erhvervslivet blomstrede, Folkets Leveforhold blev betydeligt forbedrede. Paa alle Omraader har Aandslivet været Genstand for en vældig Berigelse. Den finske Arbejderklasse har taget aktiv Del i denne Opblomstring, navnlig i de senere Aar. Dens Organisationer styrkedes, og under dens Indflydelse blev der paabegyndt et socialt Reformarbejde, som lovede en snarlig Tilpasning efter de sociale Forhold og Rettigheder i de øvrige nordiske Lande. Alt dette trues nu med Undergang.

I heltemodig Kamp forsvarer Finnerne deres Frihed mod en vældig Overmagt. Arbejderbevægelsen i Svejts følger denne Forsvarskamp med den største Deltagelse og Spænding og ønsker at give Udtryk for sin Sympati med de tapre Frihedskæmpere. Den bedste Maade, dette kan gøres paa, er at bidrage til Understøttelsen af Invasionens Ofre, navnlig Kvinder og Børn, som i Tusindevis maa forlade deres Hjem og lider frygteligt under den nordiske Vinters Kulde og Barskhed.

I Overensstemmelse hermed har den faglige Landsorganisation opfordret den svejtsiske Arbejderhjælp at foranstalte en Indsamling til Fordel for Finland.

Cigarindustrien i Svejts 1939.

Vedrørende Cigarindustrien, som for Distriktet Wynental spiller en stor Rolle, meddeler Folkebanken i Reinach, at Beskæftigel-

sen særligt det første Halvaar lod meget tilbage at ønske. Som Følge af en Ophobning og Forøgelse af Lagerbeholdningerne hos de Handlende hen paa Slutningen af forrige Aar — d. v. s. paa samme Tidspunkt som Pris- og Vægtkonventionen traadte i Kraft — tegnede Afsætningsmulighederne de første Maaneder af Aaret 1939 for en Del Virksomheders Vedkommende sig ret ugunstige. Toldvæsenet saa sig nødsaget til delvis at nedsætte den normale Tildeling af Tobak til Stumpe- og Cigarfabrikationen.

I det andet Halvaar var der en mærkbar Opgang i Omsætningen. Dog maa det bemærkes, at Mobiliseringen, som kunde forudsætte et større Forbrug af Stumper, indskrænkede sig til en forholdsmæssig lille Fremgang for denne Vare.

Paa Raatobaksmarkedet indtraadte ingen væsentlige Forandringer. Men siden Krigens Udbrud har der stadig været Vanskeligheder ved Indførslen af Raatobak. De stærkt forøgede Fragt- og Forsikringsomkostninger fordyrer selvsagt Produktionspriserne ganske betydeligt.

Konference med de internationale Fagsekretariater d. 17. November 1939 i Bryssel.

(IFC.) Den 17. November 1939 afholdtes i Bryssel en fælles Konference mellem IFC's Bestyrelse og de internationale Fagsekretariater. Det var den første Konference af denne Art siden den sidste internationale Fagforeningskongres, der fandt Sted i Juli 1939 i Zürich. Deltagelsen i denne Konference var meget stor. Foruden IFC's Bestyrelsesmedlemmer var der mødt 28 Repræsentanter for 20 internationale Fagsekretariater: Bygnings- og Træarbejdere, offentlige Tjenestemænd og Arbejdere, Beklædningsarbejdere, Minearbejdere, Bogbindere, Typografer, Diamantarbejdere, Fabrikarbejdere, Landarbejdere, Levnedsmiddelarbejdere, Lærere, Litografer, Malere, Metalarbejdere, Privatmedhjælpere, Post- og Telegrafpersonale, Skotøjs- og Læderarbejdere, Tobaksarbejdere, Tekstilarbejdere og Transportarbejdere.

Hovedpunktet paa Konferencens Dagsorden var Spørgsmaalet om, paa hvilken Maade de internationale Fagsekretariater under de nuværende Forhold bedst kunde fortsætte deres Virksomhed. Under den meget udførlige Diskussion om denne Sag rejstes adskillige Spørgsmaal og fremsattes en Række Ønsker, ligesom der blev stillet forskellige Forslag, som Bestyrelsen lovede at ville overveje nærmere og tage Stilling til paa sit næste Møde under Hensyntagen til alle foreliggende Forhold og de paa den foregaaende Dags Møde vedtagne Beslutninger. De af Konferencen vedtagne Beslutninger tager ialt væsentlig Sigte paa en snævrere og mere effektiv Sammenfatning af IFC's og Fagsekretariaternes Virksomhed paa alle faglige Aktionsomraader saasom Propaganda, faglig Organisationsarbejde, Varetagelse af de faglige Interesser, Arbejdsret, Fagorganisationens lovlige Rettigheder og Stilling under den nuværende og fremtidige nationale og internationale Ordning af det økonomiske Liv samt Oplysning.

Formanden, Citrine, var utvivlsomt i Overensstemmelse med samtlige Mødedeltagere, da han i sin korte Slutningstale paapegede Betydningen af en saadan Konference under de nuværende Forhold og især fremhævede den Aand af Solidaritet og Sympati, der besjælede alle Deltagere. Konferencen var et Bevis paa, at den faglige Internationale, trods den vanskelige Stilling, hvori de tilsluttede Organisationer befinder sig, er stærkere og livskraftigere end nogensinde tidligere.

Hyldest til Finland.

Vort svenske Broderorgan „Tobaksarbetaren" indeholder følgende Digt om Kampen i Finland:

TILL FINLAND.

Kämpande broderfolk, håll ut!
Rätten skall segra i världen til slut,
den kan ej Stalin knäcka.
Död har han sänt, och bomb och brand,
men frihetens låga i Nordens land
kan aldrig den mannen släcka.

Blödande land, var bomb som slår
i din jord bränner också här ett sår,
ett sår som tär och svider.
Död har han sått, den „folkkamrat",
som gjort Lenins land till en rövarstat
och en skam för alla tider.

Sargade folk, din kamp är vår!
som den städse varit i gångna år
och som den skall förbliva.
Folken i nord vill fred och rätt,
men vi vika ej i en feg reträtt,
om vår frihet man vill fördriva.

Åke Lind.

Indsamlingen til Finland.

Resultatet af Urafstemningen om Bevillingen af Kr. 10.000 af Forbundets Midler til De samvirkende Fagforbunds Finlandsindsamling.

Afdeling	Ja	Nej	Bl.	Ug.	Ialt
Aalborg	1309	40	52	3	1404
Aarhus	63	2	0	0	65
Esbjerg	248	27	12	0	287
Fredericia	68	8	4	0	80
Haderslev	50	2	2	0	54
Hjørring					
Holstebro	450	29	19	0	498
Horsens	380	32	14	1	427
Nakskov	5	0	0	0	5
Nykøbing F.	289	6	9	0	304
— M.	54	2	2	0	58
Odense	398	57	26	0	481
Slagelse	92	12	7	0	111
Svendborg	125	0	1	0	126
Vejle	8	0	0	0	8
København I	2073	480	119	5	2677
— II	672	83	16	0	771
Tilsammen...	6284	780	283	9	7356

Foruden det af Forbundet bevilgede Beløb, har Odense Afdeling bevilget Kr. 500,00 og ved en Indsamling blandt Arbejderne i Horsens Afdeling er der indkommet Kr. 336,25.

Der er saaledes tilsendt De samvirkende Fagforbund Kr. 10.836,25.

Vi kan i denne Forbindelse meddele, at Afdelingerne, hvis det ønskes, kan rekvirere Indsamlingslister fra Hovedforbundet, men at dette maa ske omgaaende.

Hans Hansen. *Dirk Nak.*

Dyrtidstillæget.

I Henhold til den vedtagne Overenskomst af 1939 skulde der foretages en Regulering af Dyrtidstillæget efter det af Det statistiske Departement i Januar 1940 tagne Pristal.

Pristallet viste en Stigning fra 190 til 203.

Efter en mellem D. s. F. og Arbejdsgiverforeningen truffen Aftale lægges Pointsstigningen fra den første Stigning i Oktober og Januar sammen. Herved bliver der for vort Fag en Stigning af 23 Points, da Grundlaget for vor sidste Overenskomst var 180.

Stigningen bliver saaledes for vore mandlige Arbejdere 19,55 Øre pr. Time eller for 48 Timer Kr. 9,38, for vore Kvinder 12,65 Øre pr. Time eller for 48 Timer Kr. 6,07, for Ungarbejderne 8,05 Øre pr. Time eller Kr. 3,86 for 48 Timer. Lærlingene faar 5,75 Øre pr. Time eller Kr. 2,76 for 48 Timer.

Arbejdere, der arbejder i Holddrift, faar et højere Timetillæg i 2. og 3. Hold, dog ikke over det samlede Tillæg pr. Uge for Mænd af Kr. 9,38 og for Kvinder af Kr. 6,07.

I Følge den vedtagne Overenskomst regnes det forhøjede Dyrtidstillæg fra den Lønningsuge, hvori Pristallet offentliggøres. Herefter skal alle have dette udbetalt i den Lønningsuge, hvori den 31. Januar falder.

Der er ligeledes truffen Aftale om, at alle de Medlemmer, der faar Helligdagsbetaling, ogsaa skal have Dyrtidstillæg for disse Dage.

Dirk Nak.

Møder.

Hovedbestyrelsesmøde den 29. December 1939.

Formanden aabnede Mødet med at byde Hovedbestyrelsen Velkommen, og udtalte Haabet om, at det nye Aar maatte blive bedre og lysere for Arbejderklassen end det Aar har været, der nu er ved at rinde ud.

ad 1. Formanden gav Oplysning om Indsamlingen til Fordel for den evakuerede Befolkning i Finland. Det indsamlede Beløb androg Kr. 1,942,77 og dertil de 200 Kr. fra Forbundet. Ialt 2,142,77, der er afleveret til Foreningen „Norden".

I Sagen Aage Jørgensen oplyste Formanden, at han fra Formanden for Esbjerg Afdl. havde faaet Meddelelse om, at Aage Jørgensens Sagfører havde trukket sig tilbage og vilde ikke føre Sagen for ham. Sagen kommer for Landsretten i Viborg den 17. Januar 1940.

Vedrørende Feriemærker var der tilskrevet den enkelte udenfor Sammenslutningen staaende Fabrikant, at Ferielovens Bestemmelser skulde overholdes. Et enkelt Firma havde følt sig brøstholden over denne Henvendelse og ønskede gerne at være fri for at benytte Feriemærker, idet man anførte altid punktligt at have betalt sine Arbejdere Ferieløn. Der var svaret, at det kunde ikke lade sig gøre. Enten maatte man stille en Bankgaranti eller ogsaa overgaa til at købe Feriemærker. Et andet Firma havde i Overensstemmelse med en af sine Arbejdere betalt dennes Skat mod at fradrage Beløbet af Feriepengene. Denne Metode havde vi protesteret imod og forlangt, at Ferielønnen forblev uberørt til Udbetaling ved Ferien. Foranlediget herved fandt Formanden det betimeligt at udsende til samtlige Fabrikanter, at Ferielønnen er urørlig og maa ikke tilbageholdes til Dækning af Skyld eller Skatterestancen.

Meddelte, at D. s. F.s Generalforsamling afholdes den 28.—29. og eventuelt 30. Maj 1940.

Gav Oplysning om de Møder, der havde været afholdt i Udvalget, der var nedsat angaaende Sorterer-spørgsmaal (Cigarillos).

Fra Monopolet i Sverige forelaa, gennem Sammen-

slutningen, et Ønske om at faa en Maskinstripper til Malmø i 3 Uger. Der var i den Anledning rettet Henvendelse til Malmøafdelingen. Formanden Mads Madsen havde svaret, at det havde man ikke noget imod.

Omtalte Finlandsindsamlingen, og oplæste en i Forbindelse hermed paa Hirschsprungs Fabrik vedtagen Resolution til Støtte for Indsamlingen.

Angaaende vore Bestræbelser for Tilvejebringelse af en Ordning til Udligning af Dyrtidstillæget for vore faglærte mandlige og kvindelige Medlemmer i Lighed med, hvad Skrædderne f. Eks. havde faaet, kunde Formanden desværre ikke møde med en Løsning heraf, men maatte Spørgsmaalet stadig holdes fremme.

Fra Sammenslutningen forelaa en Skrivelse vedrørende et Forhold hos Horwitz & Kattentid, som man ønskede Forbundets Medvirken til at faa ændret. Det drejede sig om Kontrol med Arbejdere, der daglig gik lidt før den normale Arbejdstids Ophør. Formanden formente det maatte ordnes lokalt.

Om den aflagte Beretning førtes en kort Diskussion, hvorunder Ejner Hansen forelagde et Udkast til en Nyordning af Cigarillossortering, som der kunde arbejdes videre paa. Dette godkendtes og Beretningen toges til Efterretning.

ad 1 a. Formanden aflagde Beretning for de i den forløbne Periode afholdte Mæglings- og Fællesmøder. Af disse Møder skal vi omtale et Mæglingsmøde hos Firmaet Dobbelmann, hvor Forbundet paatalte, at Firmaet havde afskediget en fhv. Tillidsrepræsentant umiddelbart efter, at han var afgaaet som Tillidsmand. Endvidere mente man at kunne konstatere, at Firmaet forfulgte Tillidsrepræsentanterne og henviste i denne Forbindelse til, at ingen af de fire Tillidsrepræsentanter, der tidligere havde været hos Firmaet, var beskæftiget der mere.
Fabrikantforeningen afviste denne Klage og erklærede iøvrigt, at Firmaet ikke havde noget imod at beskæftige den paagældende Arbejder, men selvfølgelig kun ved Arbejde, han var egnet til, og naturligvis vilde han ikke kunne faa nogen Præferencestilling.

Hos Firmaet E. Nobel, Nykøbing F., har været afholdt Mæglingsmøde foranlediget ved en Klage fra Sortererne over, at det Kartonindlæg, der anvendtes i 2. Stks. „Marina" — Forpakningerne vanskeliggjorde Arbejdet og krævede en Ekstrabetaling herfor af 5 Øre pr. 100 Æsker. — Sammenslutningen og Firmaet kunde ikke anerkende Berettigelsen af dette Forlangende, men Firmaet erklærede sig villig til at gøre Hulrummet i Indlæget ca. 1 mm bredere .

I Anledning af en Henstilling fra Forbundet om, at Rulleprisen for Formcigaren „Fortuna" blev rettet, udtalte Firmaet, at man principielt ikke ønskede at ændre den bestaaende Delt-Arbejdes Pris, men at Cigaren, saafremt den blev fremstillet som Helarbejde, vilde blive betalt med Kr. 27,50.

Forbundet erklærede sig indforstaaet hermed.

Ved et Mæglingsmøde hos Firmaet C. W. Obel, Aalborg, forebragte Forbundet en Klage over, at 8 Stk. „„Collegio" forpakkes i saa svær Karton, at det besværliggjorde Arbejdet. Sammenslutningen kunde ikke indrømme Berettigelsen heraf. — M. H. t. „Golf", 5 Stk. Forpakningen, henstillede Forbundet, at Hylstre og Skuffer gjordes 1 mm brede, idet man mente, at Sortererne skulde udvise særlig Omhu ved denne Forpakning, hvor Hylstret var udfyldt og Skuffen ikke havde Sidestykke. Sammenslutningen henviste til, at de paagældende Cigarillos blev presset i Skaalforme. Iøvrigt maatte man principielt fastholde, at der ikke skulde betales ekstra, fordi Æskeforpakningen var udfyldt. Uanset dette vilde man ikke have haft noget imod at imødekomme Forbundet i dette Tilfælde, hvis det havde været muligt, men Automatrummets Størrelse gjorde, at det ikke kunde lade sig gøre for Tiden. — Forbundet ønskede principielt fastslaaet, hvad man forstod ved Opknækning. Henvistes til Fællesmøde sammen med Spørgsmaalet om 5 Stk. „Golf" Forpakning.

Hos Firmaet Hirschsprung, Isl.s Brygge Afdl., ønskede Forbundet og Sammenslutningen ved et Mæglingsmøde at orientere sig angaaende Sortering og Forpakning af 2 Stk. Cerutter i Fortsættelse af de i de nedsatte Udvalg førte Forhandlinger. — Arbejdet udføres i Øjeblikket paa den Maade, at Sortererne sorterer Partierne i 3 Farver og pakker dem i 1/10. Ilægning i Poser og Hylstre udføres af Gulvpiger paa Gulvpigeløn. — Firmaet havde principielt ikke noget imod, at Arbejdet overgik til Akkord, hvis Akkordprisen blev rimelig, men man maatte forbeholde sig at lade Gulvpigerne udføre Arbejdet (paa Akkord), naar de var ledige, uanset om der var ledige Sorterere. — Man enedes om at undersøge Spørgsmaalet nærmere.

Hos Firmaet Horwitz & Kattentid er afholdt Mæglingsmøde.

Klistrerne hævdede, at der i den senere Tid var forekommet uforholdsmæssigt mange Kasser med buede Laag og krævede et Tillæg for det hermed forbundne Merarbejde. Skulde nærmere undersøges.

Fra Sortererne forelaa Klage over, at det procentvise Antal af „Phønix", der forpakkedes usorteret, var steget i den senere Tid. — Dette benægtedes kategorisk af Firmaet. — Forbundet henstillede at man undlod at lade Dæksene farvesortere hos Dæksmagerne og lod Sortererne tage det nødvendige Antal Udskud ud af Partierne. — Firmaet ønskede ikke at gaa med til denne Ordning og henviste bl. a. til, at Lærlingene rullede i de af Dæksmagerne frasorterede Dæks. — En Klage over nogle Partier Cigarillos, der paa Grund af særlige Omstændigheder havde været opbevaret længere end sædvanlig, og som Forbundet hævdede var for tørre, henvistes til lokal Forhandling.

Mæglingsforslaget hos „The american Tobacco".

Fredag den 1. Decbr. 1939 havde 25 kvindelige Arbejdere paa Haandpakkerafdelingen forladt Arbejdet under Henvisning til, at Temperaturen i Lokalet havde været for lav, og at der havde været Træk som Følge af Vinduesreparationer. Forbundet krævede Erstatning for tabt Arbejdsfortjeneste paa ialt Kr. 43,75.

Fabrikantforeningen hævdede, at den paagældende Arbejdsnedlæggelse var en unødvendig og meningsløs Demonstration, idet det paaklagede Forhold straks vilde være blevet rettet ved Paatale og faktisk ogsaa straks blev bragt i Orden, da det kom til Firmaets Kundskab. Man maatte derfor betragte Stands-

ningen som en ulovlig Arbejdsnedlæggelse og forbeholde sig at rejse Krav om Bod. — Enighed opnaaedes ikke.

Spørgsmaalet skal behandles paa et Fællesmøde.

Opgørelse

over beskæftigede og ledige Medlemmer i Skraatobaksarbejdernes Forb.

Optaget den 1. Januar 1940.

Kolonne	1	2	3	4	5	6	7	8
Augustinus				1	0	0	5	
Braun				14	2	8	83	
København, ledige	3	0	1					
Aalborg	1	1	1	9	2	1	37	1
Aarhus	4	0	11	0	0	2	9	
Assens	0	0	0	6	0	3	16	
Esbjerg	1	0	4	10	0	3	36	
Fredericia	0	0	0	1	0	0	3	
Haderslev	1	1	1	1	0	0	2	
Holstebro	4	0	7	0	2	0	6	
Horsens	0	0	3	15	0	4	58	1
Vejle	0	1	0	0	0	0	0	
Kolding	0	1	1	0	0	0	0	
Køge	0	0	0	2	0	2	5	
Nakskov	0	2	10	0	0	0	0	
Nykøbing F.	0	0	0	1	0	0	3	
Odense, Stokkeby	1	1	3	2	0	2	4	
Nyborg	0	1	0	0	0	0	0	
Randers	1	1	0	2	0	1	1	
Roskilde	0	0	0	2	1	2	2	
Slagelse	0	0	1	5	1	1	16	
Silkeborg	0	0	0	1	0	0	2	
Svendborg	1	2	1	4	1	2	17	1
Ialt..	17	11	44	76	9	31	305	3

Forklaring:

Kolonne 1: Ledige Spindere.
„ 2: „ Arbejdsmænd.
„ 3: „ Kvinder.
„ 4: Beskæftigede Spindere ved Bord.
„ 5: „ „ „ andet Arbejde.
„ 6: „ Arbejdsmænd.
„ 7: „ Kvinder.
„ 8: Lærlinge

Oplysninger vedrørende indskrænket Arbejdstid i Faget.

	Antal Medlem.	Antal Uger		Ialt Timer pr. Medlem pr. Uge
Assens	24	10	fra 5½ til	20
Esbjerg	4	7		20½
Holstebro	16	13		5½
Horsens	77	4		6
Køge	7	13		22½
Randers	3	13	fra 24 til	36
Roskilde	5	13	fra 32 til	24
Slagelse	24	3		4
Silkeborg	2	6		8½

Th. Nielsen.

Rulleklodser.

Snedkermester Chr. Madsen, Rørholmsgade 12, har udtalt Ønsket om, at de Kolleger, der ønsker en god Rulleklods, i god Tid giver ham Meddelelse herom. Han vil da i god Tid lægge Rulleklodsen i et Oliebad og lade den mætte al den Olie, den kan. Herigennem faar Rulleklodsen den ønskede Haardhed.

Snedkermesterens Adresse er:
Chr. Madsen, Rørholmsgade 12, København.
Telf. Byen 6777.

Sigurd Olsen.

Oversigt over Arbejdsløsheden

Fredag den 26. Jannar 1940.

Afdeling	Medlemsantal	Medlemsantallet fordelt i		Antal Arbejdsløse	Arbejdsløshedsantallet fordelt i		Antal Medl., der oppebær vedtægtsm. Understøtt.		Antal Medl., der oppebær Underst. af Fortsætt.-Ks.	
		Md.	Kv.		Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.
Aalborg	1659	280	1379	112	10	102	7	87	0	0
Aarhus	79	39	40	30	15	15	8	13	0	0
Esbjerg	308	143	165	9	2	7	2	7	0	0
Frederic.	87	38	49	15	5	10	3	10	0	0
Hadersl.	61	21	40	6	3	3	3	3	0	0
Hjørring	5	0	5	3	0	3	0	3	0	0
Holstebr.	556	167	389	21	9	12	8	6	0	0
Horsens	494	247	247	35	14	21	10	20	0	0
Nakskov	8	0	8	8	0	8	0	4	0	0
Nykøb.F.	339	58	281	12	3	9	2	7	0	0
Nykøb.M.	64	27	37	12	2	10	2	8	0	0
Odense	558	230	328	46	15	31	15	29	0	0
Slagelse	124	65	59	9	4	5	2	4	0	0
Svendb.	138	45	93	31	2	29	0	29	0	0
Vejle	8	6	2	2	1	1	1	1	0	0
Tils. i Provins.	4488	1366	3122	351	85	266	63	231	0	0
Kbhv.: „Enigh."	3351	1175	2176	555	52	503	32	358	1	0
Cigarsort.	1219	392	827	96	32	64	20	48	0	0
Tils. i Kbhvn.	4570	1567	3003	651	84	567	52	406	1	0
Ialt...	9058	2933	6125	1002	169	833	115	637	1	0

Den dyrebare svenske Snus.

I min flickas ögon, djupa blå,
dränkar jag min sorg endå
i en juvlig timma
som dockk hastigt svinna.
Men där finns en annan nöd,
än min kärlek och mitt bröd:
Tusen jäklar raser i min kropp
om för snus jag slipper op!

Oversigt over Regnskabet mellem Afdelingerne og Hovedkassen for Decbr. Maaned 1939

Afdeling	Afdelingen skal betale til Hovedkassen								Afdelingerne har betalt til Hovedkassen								Afdelingens Gæld pr. 31. Decb.		Afdelingens Tilgodehavende pr. 31. Decbr.	
	Afdelingens Gæld fra forrige Maaned		Tilsendt Afdelingen kontant fra Hovedkassen		Kontingent Tilbagebet. Understøttelse m. v.		Tilsammen		Afdelingens Tilgodehavende fra forr. Maaned		Indsendt Kvitteringer		Indsendt Kontant		Tilsammen					
Kbhvn. I...					44715	02	44715	02			5482	09	39232	93	44715	02				
do. II...					15935	05	15935	05			1472	63	14462	42	15935	05				
Aalborg....					19655	70	19655	70			12594	17			12594	17	7061	53		
Aarhus.....	56	70	3400	00	860	05	4316	75			4295	04			4295	04	21	71		
Esbjerg					3322	95	3322	95			1801	91	1521	04	3322	95				
Fredericia ..			1400	00	1101	60	2501	60	178	33	2676	97			2855	30			353	70
Haderslev ..	316	25	4100	00	656	90	5073	15			4767	50			4767	50	305	65		
Hjørring....	6	65	615	00	38	65	660	30			646	27			646	27	14	03		
Holstebro...	5193	14	10000	00	6506	50	21699	64			5868	09			5858	09	15831	55		
Horsens			6000	00	5556	85	11556	85	5	05	10079	99			10085	04	1471	81		
Nakskov ...	45	35	555	00	132	15	732	50			689	46			689	46	43	04		
Nykøbing M.	309	21	1800	00	650	00	2759	21			2284	61			2284	61	474	60		
do. F.	10	00			3724	00	3734	00			2027	73	1706	27	3734	00				
Odense.....			2000	00	7218	90	9218	90			7301	44	1917	46	9218	90				
Slagelse....					1586	45	1586	45			1717	07			1717	07			130	62
Svendborg .					1646	25	1646	25			1492	60	153	65	1646	25				
Vejle.....			300	00	74	50	374	50	12	20	346	44			358	64	15	86		
Central- og Anvisningsk	2913	14	121000	00	272	35	124185	49			112340	55			112340	55	11844	94		

Skraatobaksarbejdernes Forbund og Arbejdsløshedskasse.
Oversigt over Regnskabet mellem Afdelingerne og Hovedkassen for Decb. Maaned 1939

Afdeling	Afdelingen skal betale til Hovedkassen								Afdelingen har betalt til Hovedkassen								Afdelingens Gæld pr. 31. Decb.		Afdelingens Tilgodehavende pr. 31. Decb.	
	Afdelingens Gæld fra forrige Maaned		Tilsendt Afdelingen kontant fra Hovedkassen		Kontingent Tilbagebet. Understøttelse m. v.		Tilsammen		Afdelingens Tilgodehavende fra forr. Maaned		Indsendt Kvitteringer		Indsendt Kontant		Tilsammen					
København .					1162	75	1162	75			649	20	513	55	1162	75				
Aalborg					512	40	512	40	18	30	430	50	105	60	554	40			42	00
Aarhus.....			1520	00	175	65	1695	65	40	60	1576	20			1616	80	78	85		
Assens.....			600	00	239	60	839	60			517	50			517	50	322	10		
Esbjerg	149	35	300	00	416	25	865	60			538	00			538	00	327	60		
Fredericia ..					38	25	38	25					38	25	38	25				
Haderslev ..	260	51	500	00	27	40	787	91			650	60			650	60	137	31		
Holstebro ..	136	45	600	00	217	75	954	20			285	00			285	00	669	20		
Horsens			1000	00	772	30	1772	30			1318	00	454	30	1772	30				
Køge.....	72	90	500	00	110	80	683	70			558	70			558	70	125	00		
Nakskov ...	92	64	1000	00	71	65	1164	29			1048	70			1048	70	115	59		
Nykøbing F.	75	90			51	10	127	00					127	00	127	00				
Odense....'	164	24	600	00	138	15	902	39			739	60			739	60	162	79		
Randers	120	47	875	00	41	80	1037	27			632	10			632	10	405	17		
Roskilde....			600	00	78	90	678	90	13	30	619	60			632	90	46	00		
Slagelse....	„	05			214	75	214	80			70	40	100	50	170	40	44	40		
Silkeborg...					30	50	30	50					30	00	30	50				
Svendborg .	193	90	800	00	256	80	1250	70			519	65			519	65	731	05		

Forbundets og Afdelingernes Telefoner:
Forbundet (Hovedkontoret): Ctr. 12,981.
Afdeling „Enigheden": Ctr. 12,987.
Cigarsorterernes Fagforening: Eva 1456.
Centralkontoret: Central 7734.

Skraatobaksarbejderforb. Adresse og Telefoner:
Forretningsfører: *Th. Nielsen*, H. C. Ørstedsvej 19 B[1]
Telf. Eva 632 - Privat Hellerup 1484.

Redigeret af *Dirk Nak*, H. C. Ørstedsvej 19 B[1].
RUD. BØHMS BOGTR. A/S, KBHVN.

Tobaksarbejderforbundets Fagblad

Nr. 3 | Marts 1940 | 35. Aargang

FINLANDS VEJ

Af *Eero A. Vuori,*

Formand for Finlands Fagforeningers Centralforbund.

Formanden for den finske Fagbevægelse giver i denne Artikel en indgaaende Skildring af Forholdenes Udvikling i Finland, som sikkert vil være af stor Interesse. Red.

Det finske Folks ydre Vilkaar har altid været haarde. Selv dets indre Konflikter har ofte været meget skarpe. Denne Historiens haardhændede Skole har bidraget til at give det finske Folk dets særegne Karakter. Men samtidig har det finske Folk udviklet sig til en sejg Nation med en stærk Vilje til Livet og Tro paa Fremtiden. Det finske Folk har altid rejst sig igen efter Undertrykkelse. Og dette Kendetegn gælder ogsaa for den finske Arbejderklasse.

Dette Folk kæmper nu for Frihed og Ret til at være selvbestemmende. Det kæmper — muligvis med Undtagelse af nogle faa Perso-

Tuberkulose-Sanatoriet ved Åbo.

ner — som et samlet Folk. I denne Prøvelse, som maaske er den haardeste i Finlands Historie, har alle Dele af Folket sluttet sig sammen for at forsvare det, som er det vigtigste for alle, uanset alle Meningsforskelligheder: Finlands Frihed og Selvstændighed.

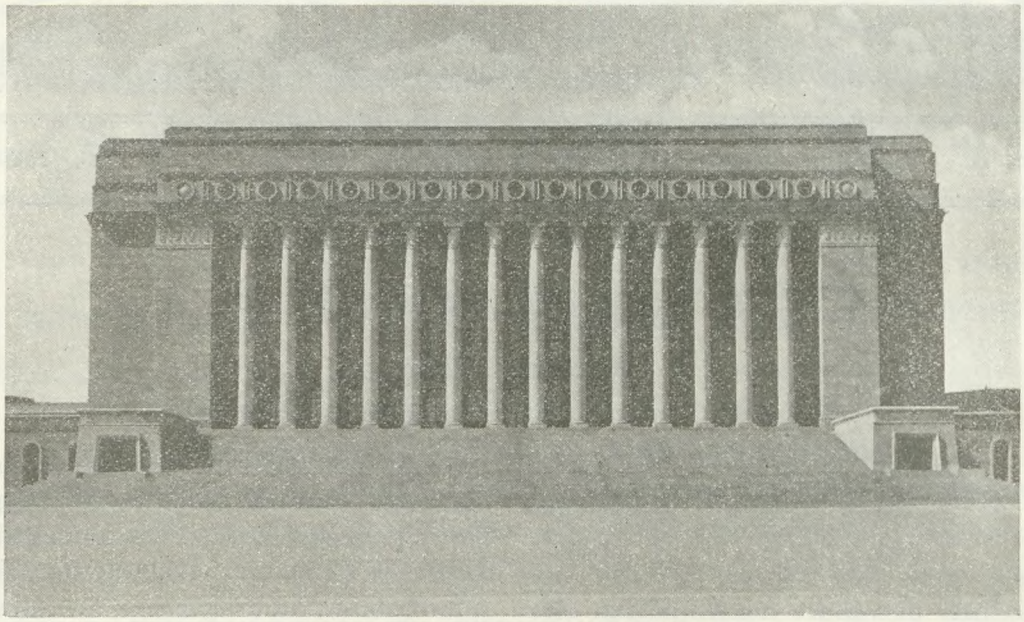
Det blev Finlands Skæbne at grænse op til et Rige, hvor store Modsætninger kæmpede mod hinanden. Historisk set har Finland aldrig været selvstændig før 1917. Men vi har dog haft et — i Sammenligning med andre smaa Nationer i en lignende Situation — meget vidtgaaende Selvstyre, som i Aarhundredernes Løb har givet os Mulighed for at udvikle vor egen Kultur.

Den nationale Bevidsthedsfølelse var kraftig udviklet, da det russiske Zarvælde ved Aarhundredskiftet ligesom de andre imperialistiske Stormagter forsøgte at berøve Finland dets Selvstyre. Den finske Modstand antog først Karakteren af et maalbevidst Forsvar for Finlands forfatningsmæssige Rettigheder, og udviklede sig senere til en Kamp for Landets fulde Selvstændighed.

Den finske Arbejderbevægelse havde i denne Kamp Tillid til Hjælpen fra de revolutionære Kræfter i Rusland, der kæmpede mod den samme Fjende: den russiske imperialistiske Zarisme. I Forbindelse med den revolutionære Bevægelse frigjorde Finland sig i 1905 fra Undertrykkelsen, og Nationens indre Liv demokratiseredes ved Indførelsen af almindelig Stemmeret. Og selvom reaktionære Kræfter i Rusland siden berøvede Finland dets Rettigheder, kom Befrielsen gennem den store russiske Revolution i 1917. Samme Aar anerkendte den russiske revolutionære Regering vort Lands Selvstændighed.

Det er tragisk at tænke paa, at netop de Kræfter, som en stor Del af det finske Folk og i Særdeleshed dets Arbejderklasse kæmpede sammen med i Kampen mod Zarvældet, nu har vendt sig imod Finlands Frihed og Selvbestemmelsesret. Bolschevikpartiet, som paa sine Faner har indskrevet Kravet om Folkenes Selvbestemmelsesret, fører nu en imperialistisk Angrebskrig mod Finland. Der er kun een Forklaring paa denne Udvikling. Bolschevikpartiet har undergaaet en væsentlig Forvandling siden den revolutionære Kamptid. Fra at være Revolutionens Parti, er det blevet Undertrykkelsens Parti. Det revolutionære Rusland er blevet en imperialistisk Stormagt. Disse Kendsgerninger kan ikke rokkes, selvom de russiske Magthavere tager gamle revolutionære Slagord og Talermaader i Brug. *Det Slag, der nu rettes mod Finland, er en logisk Følge af, at man i Rusland har forraadt de socialistiske Idealer.*

Ved Synet af et enigt Finland i Kamp mod den russiske Imperialisme stiller man overalt i Verden det Spørgsmaal, hvorledes denne Udvikling har været mulig. Finland har dog oplevet de ulykkelige Tildragelser i 1918.

Rigsdagsbygningen i Helsingfors.

1918 slog utvivlsomt dybe Skaar i det finske Samfund. Det er unødvendigt at gaa nærmere ind paa de historiske Begivenheder. Vi konstaterer blot her, at dette Aar saaede bitre Følelser i Sindene paa begge Sider. Blandt Arbejderne skabte Bitterheden Jordbund for den fra russisk Side ledede kommunistiske Agitation, og i Begyndelsen af 1920 havde Kommunismen et stort Antal Tilhængere, specielt blandt Byernes Arbejdere. Paa den anden Side virkede Minderne fra 1918 radikaliserende paa betydelige Dele af den borgerlige Befolkningsgruppe. Lappo-Bevægelsen, der blussede op i 1930, var bl. a. Udtryk herfor.

Dog kunde man allerede i 1920 og den nærmeste Tid derefter spore Tegn paa en Udjævning af Modsætningerne. Dette hang i stor Udstrækning sammen med de demokratiske Strømninger, som gjorde sig gældende over hele Verden i Aarene efter Verdenskrigen. Medvirkende var det ogsaa, at det under Opbygningen af den ny Stat i vid Udstrækning lykkedes at udvikle Finlands Erhvervsliv. Dette skete ganske vist med Støtte af udenlandsk Kapital, hvis Forrentning voldte Landet store Vanskeligheder under den Krise, der begyndte i 1930. Men den almene Velstand forøgedes. I Aarene 1920 til 1930 gennemførtes ogsaa den store Jordreform, der gjorde Tusinder af Borgere til selvstændige Jordbrugere. I 1920 var 915,000 Personer af Land-Befolkningen selvejende — knap 46 pCt. —, 371,000 var Forpagtere og 702,000 (35 pCt.) Landarbejdere. I 1930 var 1,247,000 eller 63 pCt. selvejende, 166,000 Forpagtere og 560,000 eller 29 pCt. Landarbejdere.

Den kommunale Stemmeret, som ikke havde omfattet de mindrebemidlede i Tiden før 1917, blev nu almindelig. Dette og Tilkomsten af en ny Generation, der ikke havde de bitre Erfaringer fra de voldsomme indre Stridigheder, medvirkede i Aarenes Løb til en Udjævning af Modsætningsforholdene.

Et afgørende Brud med den tidligere Udvikling skete i 1926, da den første socialdemokratiske Regering traadte til under Ledelse af Tanner. Denne rent socialdemokratiske Regering havde ganske vist kun Magten i et Aar, men dens Arbejde fremkaldte hos mange Modstandere *en retfærdigere Bedømmelse af den socialdemokratiske Arbejderbevægelse, samtidig med at den skabte Tillid i store Arbejdermasser til Muligheden af en rolig demokratisk Udvikling i Lighed med andre Landes. Alene ved sin Eksistens medvirkede Regeringen Tanner til at udjævne de Modsætningsforhold som Begivenhederne i 1918 havde fremkaldt.*

Men Fortidens Saar var ikke helt lægt endnu. Da den store Verdenskrise kom med sine haarde økonomiske Prøvelser, kom der samtidig alvorlige Brist i det finske Samfund tilsyne. Til Bedømmelse af de Midler, der medførte, at Vanskelighederne blev bekæmpet, kan det være nyttigt at se lidt paa Virksom-

Eero A. Vuori
Formand for Finlands Fagforeningers Centralforbund.

heden i de Kredse af Befolkningen, der med alle Midler søgte at holde Spliden fra 1918 vedlige for derigennem at forfølge specielle Interesser.

Fra kommunistisk Side nærede man maalbevidst Hævnfølelserne. Socialdemokratiet fastholdt Arbejdernes og Smaabrugernes Flertals Tillid, men Partiet havde fremfor alt sin Hovedstyrke i Landsbyerne. Kommunisterne fik til at begynde med Tag i store Dele af Byarbejderne. Men Kommunisternes Tilhængere havde indtaget deres radikale Standpunkt udfra *indrepolitiske* Motiver. Den kommunistiske Internationales Lære havde ingen større Betydning for Kommunismen i Finland, der væsentlig skabte sig sin Styrke ved at udnytte Bitterheden fra 1918 og de eksisterende sociale Mangler. Kommunisterne opnaaede Førerskab i Fagbevægelsen, som dog i Spørgsmaal og Metoder og aktuelle Krav ikke adskilte sig væsentligt fra de vesteuropæiske Fagforeninger før Sommeren 1929.

Men den kommunistiske Bevægelse i Finland kunde lige saa lidt som tilsvarende Par-

tier andetsteds undgaa Frafald, da Kominterns Politik efter den revolutionære Periode ændredes til at blive et Middel for den russiske Udenrigspolitik. Samtidig med at store Skarer af Kommunisternes Tilhængere i Sverige og Norge vendte tilbage til Socialdemokratiet, begyndte en lignende Udvikling i Finland. De bedste Fagforeningsfolk frigjorde sig paa et tidligt Tidspunkt for Moskva, samtidig med at de egentlige Kommunister anlagde en Politik, der var helt fremmed for finsk Opfattelse og udelukkende baseret paa udenlandske Hensyn. Dette reducerede Aar for Aar deres Tilhængeres Antal. *Den finske Arbejders Radikalisme har altid været finsk nationalt betonet og har aldrig i det lange Løb kunnet rette sig efter en udenlandsk inspireret Agitation.*

Paa mange forskellige Maader forsøgte det kommunistiske Parti derefter at opretholde sin politiske Virksomhed. De dannede venstresocialistiske Partier, som opløstes, naar deres Forbindelse med Moskva afsløredes. Den kommunistiske Virksomhed optraadte under forskellige Forklædninger og bidrog saaledes til at fremkalde Ønsket om Klarhed i den ideologiske Kamp mellem Socialdemokratiet og Kommunismen. Særlig energisk arbejdede Kommunisterne i Fagforeningerne, hvor det lykkedes dem at opnaa en dominerende Stilling, selvom Medlemmerne ikke var kommunistisk indstillede. Ved Terrorisering af alle afvigende Opfattelser, gennem Misbrug og Intriger forstærkede de deres Indflydelse og Position i den stadig voksende Fagbevægelse.

Efterhaanden som Kommunisterne maatte gøre alle de russiske Svingninger med, afsløredes deres Bevægelse. I Overensstemmelse med Parolerne fra Moskva indledede Kommunisterne i 1928—29 en særlig kraftig Kampagne mod Socialdemokratiet samtidig med, at en reaktionær Bevægelse, der dels byggede paa Stemningerne fra 1918, dels var inspireret af den italienske og tyske Fascisme, gjorde sig gældende.

I 1929 kom Sprængningen i Fagbevægelsen De yderliggaaende kommunistiske Elementer havde Held til at faa udelukket de moderate socialdemokratiske Medlemmer af Landsorganisationens Ledelse. De socialdemokratisk orienterede Fagforeningsfolk begyndte derefter at forlade Landsorganisationen og dannede nye Fagforeninger. Arbejderbevægelsen kom saaledes paa Grund af den kommunistiske Agitation til at møde Krisen midt under indre Splittelse, og den økonomiske Krise skærpedes stærkt derved, at den erhvervsmæssige Opbygning var sket ved Hjælp af udenlandske Laanemidler, hvorved den finske Mark gik stærkt ned i Værdi. Den indenlandske Kredit skærpedes, da den udenlandske Laangivning pludselig standsede.

Prisfaldet ramte i første Række Landbruget, der kastedes i Reaktionens Arme, mens Arbejderne fik Krisen at mærke gennem Arbejdsløshed og kraftige Lønreduktioner. Saaledes skærpedes omkring 1930 det finske Folks indre Konflikter i meget mærkbar Grad, men alligevel lykkedes det Socialdemokratiet ved en fast Politik og dels ved Støtte af frisindede borgerlige Kredse at bringe det finske Demokrati sikkert gennem Krisen. Da den økonomiske Bedring indtraadte, og Arbejdsløsheden tog af samtidig med Statens energiske Indgriben for at støtte Landbruget, indtraadte en roligere Periode i finsk Politik.

De politiske Resultater af Socialdemokratiets Indsats og faste Holdning under Kriseaarene lod ikke vente paa sig. Ved Valgene i 1933 vandt Partiet 6 Rigsdagsmandater og havde dermed ialt 72. I 1936 steg Antallet til 83. Ved Valgene i 1939 vandt Partiet yderliger to Mandater, og Socialdemokratiet havde dermed vundet en Indflydelse, som man ikke kunde se bort fra i det politiske Liv. I 1937 efter Præsidentvalget, da den nuværende Præsident Kallio tiltraadte sit Embede, dannedes en ny Regering med Socialdemokrater som Medlemmer sammen med Repræsentanter for Agrarpartiet og Fremskridtspartiet. Dette Regeringssamarbejde var Udtryk for en friskere Aand i det parlamentariske Liv, en afgørende Forandring fra de Aar under Krisen, da Socialdemokraterne og Agrarpartiet bekæmpede hinanden voldsomt. Det finske Demokrati udvikledes og forbedredes.

Den nye Regering havde en stor Majoritet i Rigsdagen, hvilket ogsaa var et nyt Træk i finsk Parlamentarisme. I hele Efterkrigstiden har Finland været regeret af kortvarige Minoritetsregeringer, hvis stadige Skiften umuliggjorde et Reformarbejde paa længere Sigt. Regeringens Arbejdsprogram var udpræget demokratisk og fremskridtsvenligt.

Samtidigt sporedes kraftige Opsving i finsk Erhvervsliv, specielt efter 1934, og i 1937 befandt Landet sig i en virkelig Højkonjunktur, der gav Eksportindustrien stor Fremgang.

Finsk Eksport saa nye Markeder aabne sig, og de lave Produktionsomkostninger bidrog til en kraftig Udvikling af Trævare-, Cellulose- og Papir-Industrien.

Landbrugets økonomiske Stilling forbedredes, og den øgede Afsætning af Træ til stigende Priser var et Led i Højkonjunkturen.

Gennem Eksportindustriens Forbedring blev Finland i Stand til hurtigt at betale af paa den store udenlandske Gæld. Da Importen ikke forøgedes i samme Tempo som Eksporten, steg den nationale Indkomst Aar for Aar. Finland blev selvforsynende med Kapital.

Disse fordelagtige Resultater opnaaedes imidlertid delvis paa Grund af en Sænkning af Levestandarden, særlig blandt Arbejderne. Selvom Nedgangen i Indkomst mildnedes gennem en Nedgang i hele Prisniveauet, nægter ingen, at Krisens værste Aar medførte en betydelig Nedgang i Leveniveauet selv for de arbejdende. Lønstigningerne var relativt ringe i den første Opgangstid, og Arbejdernes Organisationer maatte sætte stærke Kræfter ind paa at faa deres Krav gennemført i denne Henseende.

Et Vidnesbyrd om Socialdemokratiets øgede Indflydelse var Kommunisternes forgæves Forsøg paa at vinde Tilhængere. Herom vidner ogsaa den nye Fagbevægelses Udvikling. I 1930 dannedes den nye Centralorganisation — Finlands Fagforeningers Centralforbund —, som i Begyndelsen fik Tilslutning fra nogle af de gamle Forbund. Selvom den nye Landsorganisation i Begyndelsen ikke gik hurtigt frem, kunde den dog med stor Styrke repræsentere Arbejderbevægelsen, særlig ved Løsningen af Arbejdsløshedsproblemerne. Paa tre Aar steg Medlemsantallet derefter rundt regnet med 15,000 aarligt, og ved Krigsudbrudet havde Landsorganisationen henved 80,000 Medlemmer. De finske Arbejdere har ikke som Arbejderne i de øvrige skandinaviske Lande en traditionsmæssig Tilknytning til Organisationerne. Men Fagbevægelsens Indflydelse har været meget større, end Medlemstallet i sig selv viser. Ved Lønbevægelser stillede store Skarer af uorganiserede Arbejdere sig bag Fagbevægelsen.

Kommunisternes Stilling til den nye Fagbevægelse var i Begyndelsen helt fjendtlig og negativ. De forbød deres Tilhængere at indmelde sig i Forbundene. Men Kommunisterne ændrede efterhaanden Holdning, dels fordi Arbejderne ikke lystrede deres Paroler, dels fordi de kommunistiske Signaler ændredes, og omkring 1935, da Dimitrovs Folkefrontspolitik blev proklameret, begyndte Kommunisterne at gaa ind i Organisationerne, hvor de nu forsøgte at vinde Medlemmernes Tillid med demagogiske Taler, iklædt demokratiske Vendinger. Denne Politik mislykkedes fuldstændig. Centralforbundet og de tilsluttede Organisationer afviste Kommunisterne, og i 1938—39 skiftede Kommunisterne derfor atter Taktik og gik over til en mere usminket Angrebspolitik overfor Fagforbundenes Ledelser. Denne Vending stod atter i Forbindelse med Kommunisternes nye internationale Politik, efter de alvorlige Nederlag de havde lidt ved Folkefrontspolitiken i Frankrig.

Fagbevægelsen havde endvidere en haard Modstand at overvinde fra Arbejdsgiverside. En Del af Arbejdsgiverne indtog samme Holdning til den nye Fagbevægelse som til den gamle kommunistiske Organisation. Vor Fagbevægelse var for svag, og vi nedsætter ingen i den finske Fagbevægelse ved at konstatere, at vore Ledere og Tillidsmænd ikke havde haft samme Anledning til at skaffe sig den alsidige Oplysning og Uddannelse, som det f. Eks. i de øvrige skandinaviske Lande gennem mange Aars fredelig Udvikling har været mulig.

Men disse indre og ydre Vanskeligheder blev overvundet efterhaanden. Bortset fra Undtagelsestilfælde har vi ikke i de sidste to—tre Aar været Vidne til udtrykkelige Forsøg paa at hindre Arbejderne i at organisere sig. Medens Arbejdsgiverne tidligere nægtede at forhandle med Fagforeningerne, har dette nu ændret sig. Alt tyder paa, at vi i Finland ogsaa med Hensyn til Overenskomsters Oprettelse skulde have haft Muligheder for at naa lige saa vidt frem i samme Retning som i det øvrige Skandinavien.

Naar man nu fra kommunistisk Hold i Udlandet bestandig taler om de finske Arbejderes elendige Forhold og retsløse Stilling, saa fortier man fuldstændig de store Fremskridt, der er gjort. Fremgangen i Leveforholdene, Forbedringen af Arbejdernes retsmæssige Stilling er *Resultater, der er opnaaet siden Fagbevægelsen frigjorde sig for de kommunistiske Ledelser og byggede paa Medlemmernes egne, sunde Kræfter. Kommunisternes Propaganda i Udlandet er en maalbevidst Aktion, gaaende ud paa at fortegne og forvrænge Kendsgerningerne.*

Finlands Arbejderklasse befandt sig i de se-

neste Aar i en baade politisk og økonomisk Udvikling. Den havde taget Lærdom af Fortidens Kampe, vendt vildledende Sværmerier Ryggen og koncentreret sig om et virkelighedsbetonet Opbygningsarbejde. Dette er den væsentlige Forklaring paa, at Finlands Arbejdere saa enstemmigt samledes bag Regeringen, da Landets Skæbnetime kom.

Den nordiske Orientering, som ogsaa tidligere havde været fremherskende i Finlands Udenrigspolitik, kom efterhaanden til at staa som en Nødvendighed. Man satte sin Lid til en Neutralitetspolitik, som den, der fulgtes i de øvrige nordiske Lande med Afstandtagen fra enhver Stormagtsindflydelse.

Dog fandtes der i Finland Kredse, der satte deres Lid til Rusland, samt enkelte Grupper, som søgte at indføre Metoder og Tanker, som nærmest var præget af den italienske Fascisme. Det blev et haardt Slag for begge disse Fronter, da det i August meddeltes, at Rusland og Tyskland sluttede Ikke-Angrebspagt og knyttede et Venskab, som efterhaanden viser sig at være en vidtrækkende Aftale om Samvirke. Derefter kom de mørke Dage, da Moskva dikterede de fremtidige Levevilkaar for de smaa baltiske Stater.

Vi var klar over, at lignende Fordringer inden kort Tid vilde blive rettet til os, og denne Antagelse bekræftedes. Der er Grund til her blot at konstatere, at Finland søgte at fortsætte Forhandlingerne til det sidste, men at nogle af de russiske Krav var saaledes, at deres Opfyldelse vilde have betydet ikke blot en Udskillelse af det nordiske Samarbejde, men en Fare for Landets Selvstændighed. Selvom man fra vor Side gik med til at opfylde alle rimelige Krav, gik de russiske Magthavere ikke med til en fredelig Aftale.

Psykologisk og politisk var Udviklingen ved Krigsudbrudet kommet til det Punkt, hvor Finland som et samlet Folk kunde rejse sig til Forsvar for Landets Selvstændighed. Den almindelige Udvikling havde haft gode indre Resultater. Demokratiet havde vundet en solid Sejr. Arbejdernes Rettigheder øgedes bestandig, og Tilliden til Demokratiet var befæstet. Finland var i 1939 et helt andet Land end i 1930 og 1918.

Finland havde, om end i begrænset Omfang, udviklet sit Forsvar. Eftersom Verdenskatastrofen kom nærmere og Folkeforbundets Principper om Retfærdighed mellem Nationerne maatte vige for Vold, maatte Finland som saa mange andre Stater udbygge sit Forsvar, og da Indbydelsen til Forhandlinger i Moskva kom, søgte Regeringen at øge Landets Tryghed ved at indkalde flere Mænd til Reserverne. Man havde en instinktiv Følelse af, at det ikke var formaalstjenligt at forhandle i Moskva med helt tomme Hænder. Det var et rigtigt Synspunkt, thi senere har den Opfattelse bredt sig, at Russerne drog Forhandlingerne i Moskva i Langdrag for at kunne koncentrere tilstrækkeligt store Troppesamlinger ved Finlands Grænser. Selvom man saaledes havde garderet sig mod den yderste Fare, havde man dog i Finland det Indtryk, at Rusland ikke vilde angribe. Selvom der ikke opnaaedes en Overenskomst, mente man, at Rusland vilde indskrænke sig til at søge Finland udmattet økonomisk, bl. a. ved at tvinge Landet til bestandig at holde en stor Hær paa Benene og opretholde en omfattende Produktion med Forsvarsformaal. *Et Udtryk for denne Tillid var det, at de fra Byerne evakuerede Familier i stort Tal atter vendte hjem, og Helsingfors' Skoler genoptog deres Arbejde i fuldt Omfang netop den Dag, det første russiske Flyverangreb rettedes mod Hovedstaden. Finlands Tillid til Rusland var blevet gjort til Skamme.*

Men finske Mænd stod ved Grænsen. Den russiske Hær mødte haard Modstand, led store Tab i Materiel og Menneskeliv, og der blev ingen Parademarch gennem Finland. Russerne har foretaget Fejlberegninger, som har staaet dem dyrt. De har først og fremmest lade sig vildlede af overdreven Tillid til egen talmæssig og militær Overlegenhed .

Den næste vigtige Fejlberegning bestaar deri, at man aabenbart havde regnet med, at der bag den finske Front skulde opstaa Uroligheder, ikke alene Panik, men direkte Oprør. De kendte ikke Finland af i Dag. Deres Observatører har af en eller anden Grund vildledt Moskva. Dannelsen af Kuusinens saakaldte Folkeregering har øjensynligt haft til Formaal dels at overtage Ledelsen af en finsk Opstand, dels at forfølge et eller andet udenrigspolitisk russisk Formaal.

Fra alle Lande undtagen Rusland og Tyskland har Finland mødt den mest storstilede Sympati. Det er ikke lykkedes med politiske Tricks at vildlede Verdensopinionen angaaende det russiske Angrebs virkelige Karakter. Angrebet er fordømt overalt, og det er endog blevet klart defineret af Folkeforbundet. Men

desuden har Finland modtaget en storslaaet Hjælp, som vort Folk værdsætter med dyb Taknemmelighed.

Men Finnerne ved ogsaa, at de endnu kæmper alene mod en talmæssigt overlegen Fjende. Bedømmer man koldblodigt Situationen, maa enhver indrømme, at *kun et Under kan redde os fra at falde i Fjendens Magt, dersom vi skal føre Kampen alene.* Vi anspores i vor Kamp af Haabet om, at vor Hærs sejge Modstand og vor Civilbefolknings rolige Offervilje til Slut skal kunne omsætte Alverdens Sympati i saadanne Kræfter, som kan redde os fra Undergangen. Men uanset hvad der sker, tvivler vi intet Øjeblik paa, at Finland atter vil rejse sig, men det vilde være en altfor tung Gang, altfor meget vilde gaa til Grunde, dersom vi blot for en kort Tid skulde falde i en fremmed Erobrermagts Hænder. Derfor haaber vi paa snarlig Hjælp.

Finlands Skæbne er en Lære for alle de smaa fredselskende Nationer. Finland troede selv paa Neutralitetspolitiken og forsøgte uden Svigagtighed at tilpasse sig denne Politik. Alt dette blev uden Betydning. En Stormagt, som gennem Aftale med et andet stort Rige skaffede sig Handlefrihed paa den finske Bugts og Østersøens Kyster, brød, trods Imødekommenhed fra vor Side, Freden. Da maa man spørge, hvad Neutralitetspolitiken betyder, og om den overhovedet er mulig.

De smaa Nationer haaber at kunne holde sig neutrale. Det samme Haab havde vi. Men vor Tid oplever den totale Krig i mere end een Forstand. De kæmpende Stormagter søger at tvinge de udenforstaaende Stater til at tage Standpunkt. Derfor maa enhver Stat nu spørge sig selv, om den trods alt med ringeste Haab om Held skal søge at fuldføre sin Neutralitetspolitik, eller om det ikke er klogere i Tide at slutte sig til den Part, med hvis Formaal den lille Stats Interesser kan forenes.

Finland er tvunget ind i Krigen. Det kæmper ikke i ubesindigt Overmod, ej heller under jernhaard Tvang. Det har ikke kunnet overveje, om dets Forsvarskamp overhovedet er gennemførlig. Det maatte ganske simpelt forsvare sig.

Med jernhaard Energi kæmper den finske Hær. Den har kun Valget mellem Døden eller et Redningens Mirakel, intet andet.

Men i det finske Folks Sind lyder bestandig dette ene Spørgsmaal: *Hvad vil Verden gøre? Vil Kulturlandene lade os føre vor Kamp alene og lade os gaa til Grunde?* Dette Spørgsmaal fylder alles Sind. Det stilles overalt — i Kampens Larm paa Fronterne, i Byernes Beskyttelsesrum og i de mindste Bygder i de finske Skove.

Til Medlemmerne

af Tobaksarbejderforbundet og Skraatobaksarbejderforbundet.

Ærede Kolleger!

Opmærksomheden henledes paa Vedtægtens § 32, Stk. 2, efter hvilken alt skyldigt Bidrag skal være betalt hvert Aars 31. Marts eller, hvis der denne Dag ikke er Adgang til Betaling af Medlemsbidrag, den nærmest efterfølgende Dag, paa hvilken Kassen er aaben for Indbetaling.

Er dette ikke sket, finder Slettelse Sted. Sørg derfor for rettidig Indbetaling.

Hovedbestyrelserne.

Tiden og vor Stilling.

Der er Krig i Europa. Polen er knust og delt. Millioner staar væbnet til Tænderne i Maginot- og Siegfriedlinjernes Betonkamre. I Finland kæmper et enigt Folk for Landets Frihed, Selvstændighed og Ret til at leve sit eget Liv uden andres Indblanding. Paa Havene ligger Miner og lurer paa Skibe med kostbare Ladninger og levende Mennesker om Bord. Undervandsbaade sender hjerteløst og for os at se formaalsløst — neutrale Skibe og deres Besætninger til Bunds. Fuldtlastede Bombemaskiner drøner hen over aabne Byer og spreder Død og Ødelæggelse. Dette er Billedet af Verden i Dag, mørkt, koldt og ubarmhjertigt.

Skønt uden for Krigen har vort Land som andre neutrale i allerhøjeste Grad faaet Virkningerne at føle. Krigsførelsen paa Havene har allerede antaget saadanne Former, at praktisk talt ethvert Skib paa Vej fra en Havn til en anden løber den frygtelige Risiko at blive sænket. For de Skibe, der slipper igennem — og hidtil har det jo da trods alt været de allerfleste — er Rejsetiden frem og tilbage over

Nordsøen 4 — 5 — 6 Uger mod normalt en halv Snes Dage. Ventetid og Liggedage i fremmed Havn er betydeligt længere end normalt — altsammen paa vor Bekostning.

Disse usikre og uberegnelige Tilførselsforhold er i sig selv en uhyre Belastning for vort Land, for hvis Trivsel Samhandel med Omverdenen ikke blot er et Spørgsmaal om Hensigtsmæssighed, men om Livets Opretholdelse. Men dertil kommer yderligere det Misforhold, der er opstaaet mellem Priserne paa Import- og Eksportvarerne. Dette Misforhold betyder, at vi, selv om vi kan opretholde Udførselen for den samme Eksport, faar langt færre Importvarer hjem, og det vil igen sige færre Arbejdsmuligheder og større Fattigdom for os alle.

For ethvert tænkende Menneske staar det klart, at der i disse for os alle saa alvorlige Tilstande ligger en kraftig Opfordring til at rykke tættere sammen, at vise Kammeratskab, Solidaritet, Hjælpsomhed og Forstaaelse. Men desværre maa vi erkende, at der endnu er nogle, som ikke vil eller kan tænke; og vi har set, hvad der i den nuværende Situation er virkeligt oprørende, at ikke alene den nazikommunistiske Enhedsfront, men ogsaa Dele af den demokratiske Opposition spekulerer i Tankeløshed og Dumhed og end ikke har undladt at give Regeringen Skylden for de Vanskeligheder, der er opstaaet som Følge af den strenge Isvinter. Naa, de partipolitiske Kartofler, man kan faa hyppet ved saadanne Midler er vist af saare tvivlsom Beskaffenhed og Regeringen kan forsaavidt tage Situationen med Sindsro.

Og med samme Sindsro kan baade Regering, Socialdemokrati og de faglige Organisationer tage den krampagtige og hysteriske Agitation, der fra Komintern-Agenternes Side udfoldes blandt de arbejdsløse. De Folk er saa grundigt kompromitterede som foragtelige Slavesjæle, der paa Kominterns Befaling og — som Undersøgelserne i Sverige viser — for Betaling er parat til at udføre enhver nok saa modbydelig Angiver- og Forræddervirksomhed.

Vi gaar uden videre ud fra, at det maa bero paa en Misforstaaelse, at disse kommunistiske Skampletter paa vore Organisationer indenfor enkelte Fagforeninger i Kraft af et alt for ringe Fremmøde fra demokratisk Side har kunnet misbruge Generalforsamlinger til Vedtagelser af Resolutioner imod Hjælp til det finske Folk og imod den danske Regering, eller har misbrugt Kvinder og Børn til Demonstrationer, som navnlig Kommunisternes „aandelige" Brødre, Nazisterne, jublede over. Det *kan* ikke være andet, end det store Flertal i saadanne Organisationer ved allerførste Lejlighed møder op og vasker disse Pletter af.

Vi, der staar paa samme Grundlag — Demokratiets og den *danske* Arbejderbevægelses — *vi* kan roligt og sagligt diskutere Tidens Vilkaar, Problemer og tusinde Vanskeligheder med hinanden. Og vi kan, selv om vi i givne Situationer ikke altid vurderer ens, diskutere uden Bitterhed og Lidenskab — *fordi vi vil det samme*, nemlig gavne den danske Arbejder og hele det danske Samfund. Men Folk, hvis Stilling inspireres og dikteres udefra, som har vist, de er parat til politisk Snigmord paa Landsmænd, parat til det gemeneste Angiveri og til at gaa imod vore egne dyreste Interesser — de Folk har sat sig selv udenfor enhver Diskussion om danske Arbejderes Forhold.

Lad os indenfor Fagforeningerne følge De samvirkende Fagforbunds Parole: at isolere Kommunisterne og berøve dem enhver Indflydelse i dansk Arbejderbevægelse, og ved kommende Valg at fjerne dem fra alle Tillidsposter i vore Organisationer. Disse Tilhængere af Ufrihed, Uret og Vold maa ikke med mindste Skin af Ret kunne udgive sig som Repræsentanter for danske Arbejdere.

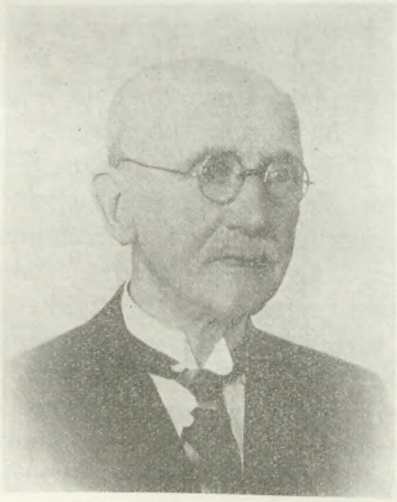
De Problemer, der skal løses — og Vanskelighederne for vort Land skal nok bevirke, at det bliver mange — skal vi andre i Fagbevægelsen nok søge løst i venskabeligt og solidarisk Samarbejde med vore Kammerater i Socialdemokratiet. Der behøves ingen Resolutioner, Demonstrationer eller uansvarlige Konferencer, saadanne bør tværtimod banlyses som skadelige. Arbejderbevægelsen har siden Krigens Udbrud fulgt den eneste rigtige Linje: at sikre Arbejdere og Smaakaarsfolk i det hele taget i Forhold til andre Befolkningslag. De uundgaaelige Byrder, skal ikke ensidig væltes over paa Arbejderne, som det i alt for høj Grad skete under Krigen 1914—18, og de svageste skal om muligt helt skaanes for nogen Andel i Byrderne. Derfor er der gennemført Ekstrahjælp til de Gamle, Invaliderne, forhøjede Dagpenge til arbejdsløse og nu Adgang til Udbetaling af Brændselshjælp; og for de arbejdende — hvortil Flertallet af de arbejdsløse jo dog heldigvis hører Størstedelen af Aaret — er der gennemført en Pristalsregulering, hvis Betydning allerede to Gange er understreget paa haandgribelig Maade. Og endelig

træffes en Række Foranstaltninger for at sikre Forsyningerne, Fordelingen og Arbejdsmulighederne i videst muligt Omfang. Kort sagt: Organisationernes ansvarlige Ledelser og de offentlige Myndigheder udfører Dag for Dag et stort og paaskønnelsesværdigt Arbejde for at føre Landet frelst gennem alle Vanskeligheder og Farer.

Dette ved alle tænkende danske Arbejdere. Der staar blot det tilbage, at hver eneste af os konsekvent *handler* derefter ved at *møde op* og lukke Bøtten paa alle nazi-kommunistiske Spekulanter og Skraalhalse, hvor de end viser sig; og ved overalt at forklare de endnu uforstaaende, at Tiden er ond, og Vilkaarene haardere end nogen Sinde tidligere kendt. En saadan Tid og saadanne Vilkaar maner til Alvor, Forstaaelse og Sammenhold. Lad os indenfor Arbejderbevægelsen vise, at vi i hvert Fald forstaar dette og sætter vor Kurs derefter.

75 Aar.

Fredag den 15. Marts fejrer vor gamle Fagfælle *Oluf Jönsson* sin 75-aarige Fødselsdag.

Oluf Jönsson er svensk af Fødsel. Han lærte Faget som Cigarmager i Lund. Allerede i 1882 arbejdede Jönsson første Gang i København, og efter et lille Ophold i Lund har han uafbrudt arbejdet i København.

Jönsson har i de mange Aar, han har været beskæftiget i vort Fag, ivrigt deltaget i Organisationslivet. Han har været Tillidsmand paa flere københavnske Fabriker, han har været Fanebærer i Tobaksarbejdernes Sygekasse i 24 Aar, ligesom han har varetaget dette Hverv i Afdeling „Enigheden" i 8 Aar.

Jönsson kan saaledes se tilbage paa en rig Virksomhed i det Fag, han har tilhørt i saa mange Aar.

Ved hans 50-aarige Medlemsskab udnævntes han som Æresmedlem af Afdeling „Enigheden".

At Jönsson altid har været stærkt politisk interesseret, taler for sig selv. Han er endnu en rank og stolt Skikkelse i sin høje Alderdom. Han nyder nu en velfortjent Hvile efter et langt, arbejdsomt Liv.

Forbundet ønsker Jönsson „Til Lykke" med de 75 og en Tak for veludført Arbejde i Organisationen.

Svejts.

50-Aars Tobaksarbejder-Organisation.

50 Aars Tobaksarbejder-Organisation! Er det i Virkeligheden rigtigt at fastlægge Aaret 1889, som Begyndelsen til en Organisation for denne Gruppe Arbejdere? Havde Tobaksarbejderne ikke allerede tidligere fundet sammen ved Aktioner til Gennemførelse af forbedrede Arbejdsbetingelser?

Jean Schifferstein henviser til, i sit Skrift med ovennævnte Titel, som er udarbejdet efter Anmodning af Handels-, Transport- og Levnedsmiddelarbejdernes Forbund, at man faktisk helt tilbage i Tredserne i forrige Aarhundrede kan spore en faglig Bevægelse blandt Tobaksarbejderne. Der bestod allerede Sammenslutninger med faglig Islæt. Men først ved Strejken i Wynental i Sommeren 1889 kom det til en fast Sammenslutning af Tobaksarbejderne. Det følgende Aar besluttede de enkelte lokale Forbund at oprette Cigar- og Tobaksarbejderforbundet i Schweiz. Dette indgik senere i det oprettede Levneds- og Nydelsesmiddelarbejdernes Forbund i Schweiz.

For at kunne vurdere Tobagsarbejderbevægelsens Resultater, Fremgang og Nederlag, i den Udvikling, der er foregaaet, er det nødvendigt at have et indgaaende Kendskab til selve Tobaksindustrien og den økonomiske Udvikling den har været underkastet.

Fremstillingen af Cigarer, Stumper, blev

næsten helt og holdent forbeholdt Haandarbejdet. Maskiner anvendes kun til mere sekundært Arbejde, som Skæring af Tobak.

Cigaretindustrien derimod er betydelig kapitalstærkere, ved den gennem-mekaniserede Produktionsform, der særlig for Standardvarenes Vedkommende gør sig stærkt gældende. Foretagne Beregninger paa Grundlag af schweiziske Forhold viser, at Fremstillingen af 1000 kg Cigaretter ved Haandarbejde andrager 2800 Fr., medens det ved Anvendelse af Maskiner kun andrager 1100 Fr., til Lønninger.

I Schweiz har man Maskiner, der fremstiller 150,000—200,000 Stk. Cigaretter pr. Dag. I Udlandet har samme Maskiner en Kapacitet, som er langt større.

Tælling og Forpakning af Cigaretterne foregaar selvfølgelig automatisk. Skraa- og Røgtobaksproduktionen spiller indenfor Tobaksindustrien kun en underordnet Rolle. Den produktionsstærke Stumpe- og Cigarindustri fulgte ganske godt med i Kantonerne, Aargau og Waadts Spor, med Hensyn til baade billig Arbejdskraft og Raastoffer. De tre *Brissagofabriker* ligger i Tessin. Men den kapitalstærke Cigaretindustri, der mere har orienteret sig efter Omsætningen, har for største Delen underlagt sig de schweiziske Byer og deres nærmeste Omegn. I Aaret 1888 talte Tobaksindustrien i Schweiz 96 Virksomheder, der ialt beskæftigede 5005 Personer. Disse Tal steg indtil det sidste Aar før Verdenskrigen. I 1911 var der saaledes i 167 Virksomheder beskæftiget 8694 Personer, et Antal beskæftigede, som imidlertid i Efterkrigstiden og navnlig i Depressionsperioden i Trediverne gik stærkt tilbage. I 1937 var der kun 7003 Personer, der tjente deres Brød i 116 Virksomheder.

Tobaksindustrien er en udpræget Kvindeindustri, idet rundt regnet 80 % af de indenfor Industrien beskæftigede Arbejdere er Kvinder. I Tessin udgør de 90 %, i Aargau 65 % og i Waadt 87 %. Tobaksindustrien er ikke i samme Grad, som andre schweiziske Industrier, af Udviklingen drevet frem til Stordrift. Fremherskende er endnu den i Dag i Dag den mellemstore Fabrik, der hviler i Haandarbejdet; en Produktionsform, der ikke vilde kunne skaffe en Storindustri nogen væsentlig Fordel. I 1882 var der gennemsnitlig 52 Arbejdere i en Virksomhed og i 1937 60 Arbejdere. Denne mindre Industri og de forholdsvis faa Arbejdere indenfor denne, er for den opmærksomme Læser nok til at vise, hvor svært det har været, og hvilke Ofre det har krævet i denne Gren af det schweiziske Erhvervsliv at faa gennemført en faglig Organisation, der kunde opvise Fremgang og store Resultater, selvom Nederlagene nu og da heller ikke udeblev. Strejkekampene blev ført i de enkelte Landomraader, og kun sjældent omfattede de hele Schweiz. Kampene var heller ikke lige haarde og oprivende for alle Brancher. I Aaret 1889 var Tobaksarbejderne i Ober-Wynental ude i en 4 Ugers Strejke for Opnaaelse af Anerkendelse af Foreningsretten og enkelte Lønforbedringer. I de derefter følgende Aar tabte Arbejderne desværre flere lokale Strejker, og de sejersstolte Arbejdsgiveres Boykotning ramte haardt.

I disse Aar opstod ogsaa de første Fabriker — 1881 var der tre — som blev ledet af de af Arbejdsgiverne blokerede Arbejdere. De fleste af dem maatte dog snart lukke igen. Den samme Skæbne ramte de efter det kooperative Princip oprettede Virksomheder. Kun den kooperative Cigarfabrik i Menziken kunde hævde sig gennem et sikret Salg til de schweiziske Brugsforeninger.

Adskillige Lønkampe i West-Schweiz gik tabt, og desværre kun alt for ofte paa Grund af Syndikalisternes fjendtlige Indstilling overfor Forbundet. I 1896 fremsatte Arbejderne i Ober-Wynental nye Lønkrav, der først efter tre Ugers haard Kamp, som blev stærkt støttet af det schweiziske samvirkende Fagforbunds iværksatte Boykotningskampagne, blev anerkendt af Arbejdsgiverne. Gennem opofrende Kampe maatte Arbejderne langsomt tilkæmpe sig Anerkendelse af Organisationen, og det gjaldt om ikke at tabe Modet, selvom Nederlaget ogsaa ramte een. I 1910 lykkedes det ved enkelte Firmaer at faa gennemtvunget Overenskomst. I Genf blev der i 1911 efter en haard men godt organiseret Kamp for første Gang afsluttet en Fællesoverenskomst med de derværende Cigaretfabriker. Strejkerne tog mere og mere til indtil 1918, som blev et Kampaar af første Rang. Den ene Strejkebevægelse afløste den anden, og i nogle Byer var Arbejderne flere Gange i Løbet af Aaret ude i Strejke. Foruden Lønforhøjelser maatte Fabrikanterne indgaa paa at betale for Sygedage og indføre Week-end. I 1919 tilkæmpede Tobaksarbejderne sig Indførelse af 48 Timers Arbejdsugen gældende for hele Schweiz. Lønregulering foretoges herefter paa et fælles

Grundlag baade med den Schweiziske Tobaksfabrikantforening og med de Foreninger af Tobaksindustridrivende, der tilhører det tyske og franske Schweiz. I Tessin blev der indledet en selvstændig Aktion, som ligeledes gennemførte de rejste Krav til Arbejdstids- og Lønspørgsmaalet. Med Aaret 1920 indtraadte der en Krise for Tobaksindustrien, som Arbejdsgiverne benyttede sig af ved at tage Kampen op for en Nedskæring i Løn- og Arbejdsforhold. Men endnu i Maj Maaned samme Aar blev der truffet Aftale med den Schweiziske Tobaksfabrikantforening om Lønninger og Indførelse af 6 Dages Sommerferie.

I Tessin var de kvindelige Tobaksarbejdere som Følge af Dyrtiden kommen i en meget vanskelig Situation. Fabrikanterne afviste deres Krav, og næsten alle Arbejdere i de 23 Virksomheder i Tessin (ialt 1400 Kvinder) maatte gaa ud i Strejke, og først under Trusel om Generalstrejke for samtlige Arbejdere i Tessin greb Regeringen mæglende ind i Konflikten. Den herefter afsluttede Overenskomst bragte Arbejderne forskellige Fordele, som Lønforhøjelse, 48 Timers Ugen og Week-end. De følgende Aar var Nedgangsaar for Fagforeningerne. Lønnedskæringerne naaede i 1923 et saadant Omfang, at de allerede stærkt svækkede tessinske Sektioner ikke mere kunne afværge denne Udvikling. Derefter brød den faglige Organisation fuldstændig sammen, og er indtil i Dag endnu ikke genopbygget.

Lønforhold i Tessin.

		1914	1920	1937
a)	Akkord			
	Toscani	Fr. 2,30 til 2,60	7,60	4,50 til 6,— pr. 1000 Stk.
	Virginia	Fr. 2,60 til 3,—	8,—	4,30 til 6,50 pr. 1000 Stk.
	Strippere	Fr. 2,— til 2,80	6,25	4,25 til 4,75 pr. 100 kg.
b)	Dagløn	Fr. 1,— til 1,50	3,65—5,—	2,— til 3,30
	Pristal	100	200	137

I det øvrige Schweiz led Tobaksarbejderne ogsaa stærkt under Nedgangen efter Krigen. Den 1. Januar 1923 blev Ferieordningen opsagt af Arbejdsgiverforeningen. Fagforbundene maatte nu indstille sig paa dette ene, at forhindre enhver Forringelse af Overenskomsterne. Og først efter 1929 kunde der igen med Held gennemføres Strejker overfor de enkelte Firmaer til Opnaaelse af Lønforhøjelse, Forbedringer i Akkordsatserne eller Tildeling af enkelte Feriedage. Af 23 Lønbevægelser i Perioden 1933—35 bragte de 10 helt Resultat, 12 delvis Resultat og 1 intet Resultat. 1936—38 etableredes 22 Lønkampe. 20 rettet imod enkelt Firmaer og 1 imod Uionen af centralschweiziske Cigarfabrikanter (Ucifa), samt 1 imod Foreningen af Arbejdsgivere i Central- og Westschweiz. Den første Aktion var rettet mod Ucifas Dekret om en Lønnedskæring paa 4 %. Dette blev ogsaa afværget. Den anden Aktion, der gik ud paa Fremskaffelse af Overenskomst og Forlængelse af Ferien med 1 Uge, var ved Udgangen af 1938 endnu ikke naaet til en Afslutning.

Til Slut omtaler Forfatteren indgaaende Løn- og Arbejdsforholdene for Tobaksarbejderne. Han paaviser, at der, hvor Arbejderne har sluttet sig sammen i stærke Organisationer, har man opnaaet ret anselige Resultater, medens man der, hvor Sammenholdet til Stadighed udeblev, maatte finde sig i en betydelig Nedskæring af Løn- og Arbejdsforhold.

Værdifuld Læsning.

En Dag, da jeg som sædvanlig haster hjem efter en herlig Arbejdsdag og kun har een Tanke: hjemad, hjem, bliver jeg standset i Farten af en kvindelig Kollega. „Hør lige her," siger hun og fortsætter saa: „Jeg har en lille Pjece her. Vi er en Del Kvinder, der har læst den. Nogle af os har De netop selv lært at læse rigtige Bøger i Stedet for „Familiejournalen" og lignende tidsspildende Lekture. Men nu ønsker vi nogle Linier i vort Fagblad om denne Pjece, for den burde læses af mange — ja, egentlig af alle Kvinder." — — —

Væk var hun, og der stod jeg med en lille graa Pakke i Haanden. Da jeg kom hjem, aabnede jeg Pakken. Min Kone kom til, og vi fandt det begge interessant, at vi selv netop havde faaet samme Pjece tilsendt fra Boghandlen „Fremad" for en Maanedstid siden. Min kvindelige Kollega havde Ret, den Pjece burde købes af mange Grupper af Kvinder. Den koster kun 1 Krone.

Men hvad var det for en Pjece? Jo, det var *Dr. med. Dida Dederding: Kvinden omkring de Halvtreds.* Forfatterinden anslaar straks i Indledningen en fortrolig Fortælleform. Hør blot Indledningen: „Selv hører jeg til i Flokken af Kvinder omkring de 50, og i det halve af mit Liv — 25 Aar — har jeg daglig talt med en Skare af Kvinder om deres legemlige og aandelige Besværligheder. Derved danner man sig en Opfattelse og forsøger at raade Bod paa Bryderierne. Min Erfaring vil jeg prøve at dele med mine Medsøstre. — I en Kvindes Liv er der to Tidspunkter, der griber dybt ind baade legemligt og aandeligt — — —."

Se dette er menneskeligt set værdifuldt Stof for alle Kvinder. Dan smaa Studiegrupper, køb selv et Ekspl. af Pjecen, og naar du har læst den, bed saa din Mand og dine voksne Børn om at kigge lidt i den. Nutidens Mennesker har en uhyre Hjælp i den store Mængde af oplysende Bøger — i Modsætning til Fortidens Mennesker, som stod ganske anderledes hjælpeløse overfor Livets mange Problemer. Disse Problemer skal først *forstaas* og senere *løses* til Gavn og Glæde for det menneskelige Samliv.

Mens jeg nu er i Færd med at anbefale værdifuld Læsning — „Nyttelæsning" — vil jeg tilføje nogle Linier om den nylig afdøde Pædagog, Forstander Vilhelm Rasmussens lille Bog *„Verdslig Livsbetragtning"* (Forlaget „Fremad", 100 Sider). Bogen er skrevet kort før V. R.'s Død. Der er mange blandt os, der ikke rigtig har Klarhed over, hvad vi „tror" eller ikke „tror". Men denne lille Bog sætter Tanker i Sving og bringer en Linie saavel som en Grænselinie i nogen Grad mellem gammeldags Tro og Nutidens frugtbare Tvivl. Prøv engang selv under Samtaler, der drejer sig om, hvad man „tror", at lægge Mærke til, hvor ofte man da støder paa den Tro og de Forestillinger, som officielt — om man kan bruge dette Udtryk — var anerkendt i vort Land under Vikingetiden: Den gamle nordiske Gudelære. Ret meget længere i aandelig religiøs Udvikling er de fleste jævne Mennesker endnu ikke naaet.

Læs Vilh. Rasmussens Bog, bliv en „frugtbar Tvivler" og Tænker. Det giver Berigelse og Livsglæde.

T. Vognsen.

Skraatobaksarbejdernes Horsens Afdeling.

I det sidste halve Aar af 1939 har vi mistet tre af vore afholdte Medlemmer og Medarbejdere.

Medlem, forhv. Dæksmager Marie Skovgaard afgik ved Døden den 2. Juli.

Den 5. Septbr. afgik ligeledes vort mangeaarige Medlem Pakkerske Anna Jørgensen ved Døden.

Den 19. December mistede vi vor mangeaarige Kollega, og Næstformand i Afdelingen, Tobakspinder Peter Christensen, efter et Par Aars tiltagende Svaghed.

Disse Begravelser foregik under stor Tilslutning fra Medlemmernes Side, ligesom Afdelingens Fane fulgte dem til deres sidste Hvilested.

Ære være deres Minde.

P. A. V.
M. Jørgensen.

Litteratur.

Af den Række fortræffelige Foredrag, som Ingeniør Paul Bergsøe holder i Radioen, og som sikkert hører til de mest aflyttede, udkommer i disse Dage paa Fremads Forlag en ny Samling indeholdende: Mine Svaler — En ond Vulkan — Teknik og Videnskab paa Søen — Kemien og Fortiden — Hans Christian Ørsted — Virkelig Atomsprængning — To danske Maskinfabrikker — Videnskab og Krig — Sladder — Overtro.

En Roman om min Far

har Marcus Lauesens nyeste Bog „Den rige Vandring" som Undertitel og handler om hans Far, der haardt saaret under Tilbagetoget fra Dannevirke bliver bragt til et tysk Lazeret, hvor Overlægen kun giver ham 3 Timer at leve i, senere udvidet til 3 Dage, derefter 3 Uger, men Overlægen, der sikkert har følt sig tiltrukket af Lauesens sjældne Menneskelighed, sendte ham senere gennem en lang Aarrække, hvert Nytaar en Hilsen med en Pengeseddel. Forøvrigt overlevede Lauesen Overlægen næsten en Menneskealder. Bogen udkommer paa Forlaget Fremad, der kalder Romanen „Den rette Bog — i det rette Øjeblik" og maa have Tro paa den, idet 1. Oplaget er sat til ikke mindre end 9000 Eksemplarer.

Tiden Norsk Forlag (Hovedkommission for Danmark Forlaget „Fremad" har udsendt Gunnar Røiese: „Krigsatlas" — Gleditsch og Mønnestad: „Luftkrig civilt Luftværn" — Alfred Gjerkaas: „Smaa Brugsting som Hjemmearbejde" og O. W. Gail og Th. Schulstad: „Saa prater vi lidt Fysik".

Tidsskriftet „Socialisten".

„Socialisten" for Februar er udkommet og indeholder som sædvanlig adskilligt af Interesse for Tidsskriftets Læsere.

Sekretær *Oluf Bertolt*, hvis Kendskab til Arbejderbevægelsens Historie er dybere end maaske nogen andens her i Landet, skriver en Artikel: *Pionerer før Pionererne*, hvori fremdrages en Række hidtil skjulte Kendsgerninger til Belysning af dansk Arbejderbevægelses Historie. Den uhyre interessante Artikel fortsættes i Marts-Nummeret.

Fhv. Borgmester *Peder Hedebol* har skrevet yderst klart og instruktivt om *Opsparing og Kapitalisme*. I denne Artikel indskærper Hedebol især Ungdommen, at det ikke mindst fra et socialdemokratisk Synspunkt er nødvendigt at sikre den samfundsmæssige Opsparing og Kapitaldannelse.

I en Artikel, *Krigen og Danmarks Økonomi*, drager „cand. polit." interessante Sammenligninger mellem de økonomiske Forhold i 1914 og 1919.

Forfatteren *Roger-Henrichsen* og *Jul. Bomholt* udveksler Meninger om *Social eller socialistisk Realisme*. Og *Wm. Villumsen* har i „Kommunaltidende" en instruktiv Vejledning m. H. t. den nye Lov om Ligningsregler m. v.

Iøvrigt indeholder „Socialisten" udenrigspolitiske, indenrigspolitiske og statistiske Oversigter, *Arbejderoplysning* m. m. — Kort sagt: Et righoldigt og læseværdigt Nummer!

Tegn Abonnement paa den ny Aargang!

Abonnement tegnes paa Postkontorerne, i de soc. Foreninger eller ved Henvendelse til „Socialisten"s Ekspedition, *Rosenørns Allé 14, 1.*, København V. Telefon C. 8007.

Paa Højskole til Sommer.

De unge skal ud, de skal lære noget, de skal sættes igang. Højskolen er snart den eneste Mulighed, der er tilbage. Esbjerg Arbejderhøjskole har udsendt en praktisk Vejledning for Tilrettelæggelsen af et Højskoleophold for de to Kategorier af unge, som Sommerskolen Maj—Juli særlig er beregnet for: *Unge Piger* og *Ungdomsledere*. D.v.s. Husgerningens, Kontorernes, Butikkernes og Fabrikkernes unge Piger fra Arbejderhjemmene — og desuden de virkelige Lederemner blandt Ungdommen, som har vist Lyst og Evner til at sætte sig i Spidsen for et Ungdomsarbejde inden for vore Ungdomsorganisationer.

De daarligst udstyrede slaas let ud. Ikke mindst nu er der kun Brug for en vaagen, dygtig og ansvarsbevidst Ungdom. Derfor er dette en Appel til alle unge om at tage paa Højskole — og til alle Forældre og Arbejderorganisationer om at opmuntre og støtte deres Ungdom dertil.

Understøttelsesforholdene er nu saaledes, at økonomiske Hindringer kan overvindes af alle. Skolepengene for de tre Maaneder er 225 Kr. for Kost, Logis og Undervisning. I Amtsunderstøttelse kan man opnaa 135—150 Kr., og naar denne er bevilget, kan man ansøge Højskolens Elevforening om en supplerende Understøttelse.

Det kan endnu naas at søge *Amtsunderstøttelse*, naar man skynder sig. Skema dertil faas paa ethvert Kommunekontor, i København i Magistratens 1. Afdeling og paa Arbejdernes Oplysningsudvalgs Kontor, Nørre Søgade 27. Skriver man til Højskolen i Esbjerg, faar man Skoleplan og alle yderligere Oplysninger tilsendt.

Fra Udlandet.

Frankrig.

Den franske Landsorganisations Repræsentantskab.

(IFC) Den 14. Januar samledes den franske Landsorganisations Repræsentantskab i Paris til sit første Møde siden Krigens Udbrud. Det drøftede først den Holdning, som Landsorganisationens Sekretariat og Bestyrelse havde indtaget med Henblik paa Krigstilstanden,

samt Stillingen til Kommunisterne, eller, som Jouhaux formulerede Spørgsmaalet, „Genopbygningen af Landsorganisationens gamle Hus". Allerede i Løbet af September Maaned 1939 havde Landsorganisationens øverste Ledelse besluttet at afbryde enhver Forbindelse og ethvert Samarbejde med Forsvarerne af den russisk-tyske Pagt. Samtidig blev det paalagt Sekretariatet „først og fremmest at tilrettelægge Omgrupperingen af de faglige Styrker". Afholdelsen af Repræsentantskabsmødet var en Bekræftelse af, at denne Omgruppering nu var fuldbyrdet: „Vi kan med Tilfredshed konstatere, at vor Fagbevægelse meget hurtig har indstillet sig efter den nye Situation og at Omgrupperingen nu er gennemført over hele Linien. Alle Organisationer, Føderationer og lokale Fællesorganisationer er genoprettede, og ligeledes har en stor Del af de lokale Fagforeninger genoptaget Arbejdet. Der maa nu straks gaas i Gang med det stærkt paakrævede men vanskelige Propagandaarbejde, som vi alle maa hellige vore bedste Kræfter." (Jouhaux i sin Aabningstale).

To Resolutioner vedrørende den tysk-russiske Pagt henholdsvis Krigen som Helhed blev enstemmigt vedtaget. Den første af disse Resolutioner godkender den traditionelle Politik med Hensyn til Fagforeningernes fulde Uafhængighed. Det russiske Angreb paa Polen. Underkastelsen af de baltiske Stater og Angrebet paa Finland betegnes som „Sovjetruslands krigerske Nyimperialisme". Folk, der forsvarer USSR's Fremgangsmaade, „aflægger dermed ubestrideligt Bevis for en fuld Underkastelse under et politisk Parti og en fremmed Regering". Repræsentantskabet godkender de af et Flertal i Sekretariatet og Bestyrelsen afgivne Erklæringer og vedtagne Beslutninger, „hvorved der er gjort Ende paa Samarbejdet med de Folk, som ikke vilde eller kunde tage Afstand fra den tysk-russiske Pagt og det russiske Angreb. I Henhold til Lovene erklæres derfor de Mandater for ugyldige, hvis Indehavere som Medlem af Sekretariatet eller Bestyrelsen har gjort sig skyldig i en saadan Optræden. Repræsentantskabet paalægger Bestyrelsen strengt at beagte, at Fagforeningernes Uafhængighed respekteres af alle".

Hvad angaar Krigen i Almindelighed, hedder det i den anden af nævnte Resolution bl. a., at „Fagforeningerne enstemmigt og af yderste Evne vil støtte ethvert Haab om Virkeliggørelsen af en retfærdig og varig Fred. Repræsentantskabet understreger samtidig, at Fagforeningernes Fredsvilje ikke maa betragtes som Eftergivenhed overfor tyranniske og totalitære Regeringer, der bærer Ansvaret for Krigen". Repræsentantskabet erklærer, at „det er fuldstændig klar over det Ansvar, der saavel nu som i Fremtiden paahviler den organiserede Arbejderklasse i Frankrig.

Imod een Stemme og 4 blanke Stemmer vedtoges endvidere en tredje Resolution vedrørende Samarbejdet med Myndighederne og Arbejdsgiverne. I Diskussionen herom drøftedes ogsaa den saakaldte „Majestic-Aftale", d.v.s. de i Oktober 1939 førte Forhandlinger mellem Arbejdsministeren, Rustningsministeren, den franske Arbejder- og Arbejdsgiverrepræsentant ved det interenationale Arbejdsbureau (Jouhaux og Lambert-Ribot), samt Lente, Formand for Sværindustriens Sammenslutning, og Chevalme, Sekretær i det franske Metalarbejderforbund, med det Formaal, „indenfor alle Landets Fabriker og Virksomheder der arbejder for Rustningsformaal, at fremme det paa gensidig Tillid hvilende Samarbejde, som fra den første Dag kunde konstateres mellem Ministrene, Arbejdsgiverne, de tekniske Funktionærer og Arbejderne". „Fagforeningerne har aldrig," saaledes udtalte Jouhaux bl. a., „afvist et Samarbejde. Selve den faglige Organisations Eksistens forudsætter et saadant Samarbejde, forudsætter Forhandlinger med Arbejdsgiverne angaaende Forbedring af Arbejdsforholdene". Det skal derfor ogsaa „udvides over hele Linien, i fuldt Omfang samt i fuld Uafhængighed". Rene Belin understregede, at det ikke drejer sig om Talemaader eller Slagord, men om en Kendsgerning: „Den Dag, vi betraadte Kollektivoverenskomsternes Grund og krævede Voldgift, var vor Vej afstukket. Vi maa vælge mellem 2 Metoder: mellem den totale og absolutte Opposition og den daglige Gerning for fortsatte Forbedringer".

I Indledningen til den tredje Resolution understreges den allerede omtalte Beredvillighed til Overtagelse af Ansvaret med følgende Sætninger: „Repræsentantskabet er overbevist om, at de nuværende Omstændigheder paalægger Arbejderbevægelsen den bydende Pligt, med yderste Omtænksomhed at overveje de Veje, ad hvilke det under Krigen og efter Krigen vil være mulig indenfor Rammen af det demokratiske Styre at virkeliggøre et Maksimum af socialt Fremskridt. Arbejder-

bevægelsen kan ikke underkende de bydende Krav, enhver Form for Produktion stiller, den maa vide, at Produktion i Dag betyder Besparelse og Sikring af franske Liv. Derigennem forkortes Krigens Varighed og forberedes en gunstig Afslutning i Overensstemmelse med Arbejderbevægelsens Krav".

Repræsentantskabet „godkender uden Forbehold de med visse Arbejdsgiverforeninger under offentlige Myndigheders Ledelse førte Forhandlinger, der bevirkede Undertegnelsen af en foreløbig Overenskomst indeholdende de almindelige Principer, der skal danne Grundlaget for tilsvarende lokale og regionale Overenskomster". Disse Overenskomster skal udvides til alle Omraader og Industrier, „saavel for at imødekomme Øjeblikkets Krav som for at forberede en ny Samfundsorden, der skal opbygges og befæstes i Fredstider". Samtidig understreger Repræsentantskabet, at „med Hensyn til de for Tiden gældende særlige Krigslove maa den overvejende Del af Spørgsmaalene vedrørende Arbejdsbetingelserne først og fremmest henregnes til de offentlige Myndigheders Kompetence".

Den engelsk-franske Fagforeningskomité's 2. Møde.

(IFC) Det andet Møde i den engelsk-franske Fagforeningskomité, der bestaar af 7 Repræsentanter for henholdsvis den engelske og franske Landsorganisation samt IFC's Generalsekretær, fandt Sted den 25.—26. Januar 1940 i London. Med Undtagelse af den ene franske Repræsentant var alle Medlemmer nærværende. Desuden overværedes Mødet af Medlemmerne af den engelske Landsorganisations Generalraad, saaledes som aftalt paa det i December Maaned i Paris afholdte første Møde, hvor de 7 engelske Medlemmer samledes med den franske Landsorganisations Bestyrelse.

Mødets Forhandlinger lededes af den engelske Landsorganisations Formand, W. Holmes, der bød de franske Delegerede Velkommen og pegede paa, at deres Besøg var et nyt Bevis paa Solidariteten mellem de franske og engelske Arbejdere. „De organiserede Arbejdere i begge Lande", udtalte Kammerat Holmes, „har gennem mange Aar plejet et snævert Samarbejde, og Krigen har yderligere styrket Baandene mellem de to Nationer og de to Arbejderbevægelser".

Lederen af den franske Delegation, L. Jouhaux, besvarede den engelske Velkomsthilsen, idet han understregede de fælles Maal, som de engelske og franske Arbejdere tilstræber i Krigen mod Hitlerismen. „De franske Arbejdere", udtalte han, „har sat alle deres Kræfter ind i denne Kamp og vil ikke vige tilbage for nogen Anstrengelse til Sikring af de frie Nationers Sejr og en retfærdig og varig Fred. Krigen paalægger os uhyre Ofre, men dette maa paa ingen Maade føre til, at Nødvendigheden af sociale Fremskridt trænges i Baggrunden". Paa de organiserede franske Arbejderes Vegne understregede Jouhaux særlig Betydningen af Koncentrationen af Storbritanniens og Frankrigs økonomiske og finansielle Hjælpekilder samt den Aand, der præger de engelske Kammeraters uforbeholdne Samarbejde.

Komiteen drøftede først den foreliggende Beretning om de engelske og franske Fagforeningers Organisationsform. Endvidere tog den Stilling til Spørgsmaalet om Priser og Leveomkostninger samt behandlede meget grundigt en Række Enkeltheder vedrørende Arbejderlovgivningen i de to Lande.

Der fandt en Diskussion Sted angaaende Propagandaen for de Allieredes Sag, navnlig med Hensyn til Solidariteten mellem de engelske og franske Fagforeninger.

Paa den første Mødedag var Komiteens Medlemmer den engelske Landsorganisations Gæster ved en Middag, hvor ogsaa Arbejdsministeriets Parlamentssekretær samt en Repræsentant for Arbejdsministeren, der havde meldt Forfald paa Grund af Sygdom, var til Stede.

I Løbet af den anden Mødedag besigtigede Komiteen efter Indbydelse fra de britiske Militærmyndigheder forskellige Lejre og Centrer for det britiske Militær.

Belgien.

Fagforeningerne og Arbejdsløshedsforsikringen

(IFC) De belgiske Fagforeninger kræver siden flere Aar Indførelse af obligatorisk Arbejdsløshedsforsikring. Indenfor den belgiske Fagbevægelse er Interessen for dette Spørgsmaal saa stærkt, at det allerede har staaet paa

Dagsordenen for 3 Fagforeningskongresser. Den 10. Januar har Landsorganisationens Repræsentantskab paany taget Stilling til denne Sag, nemlig i Forbindelse med Behandlingen af et af den liberale Minister Delfosse (Ministeriet for Forsyning og Arbejdsløshed) fremsat Lovforslag. Paa Repræsentantskabsmødet henviste Indlederen til dette Punkt, Finet, først til Beslutningen paa den 3. Kongres, som med 309 Stemmer imod 183 havde udtalt sig for en Ordning paa Grundlag af Lønfradrag fra Arbejdsgivernes Side samt Midlernes Administration og Understøttelsens Udbetaling gennem statsanerkendte Kasser. Resultatet af denne Afstemning viser, hvor omstridt Spørgsmaalet i Virkeligheden er. Finet fremsatte en indgaaende Kritik af det foreliggende Lovforslag, der bebrejder Fagforeningerne at gaa ind for en Improvisation, der tilmed er behæftet med mange Fejl og er meget mangelfuld. En af de vigtigste Indvendinger er f. Eks., at Tjenestemænd og Funktionærer ved de offentlige Tjenestegrene er udelukket fra Forsikringen.

„Lovforslaget", saaledes udtalte Indlederen, „bryder med Solidaritetsprincipet og er baade udfra et forsikringsteknisk og socialt Synspunkt daarligere end tidligere fremsatte Forslag" ... „Indenfor ethvert Forsikringssystem maa Betalingen af et Bidrag forudsætte en Modydelse. Dette er imidlertid ikke Tilfældet med Hensyn til det af Delfosse fremsatte Forslag, der forudser Betalingen af et obligatorisk og et frivilligt Bidrag, hvoraf det første af Arbejdsgiveren skal fradrages Lønnen og det andet af den forsikrede direkte skal indbetales til vedkommende Kasse. Medlemmer af anerkendte Kasser skal have Ret til Understøttelse i 60 Dage, men kun under Forudsætning af, at de er trængende. For Personer, der ikke tilhører en saadan Kasse, fastsættes en Karenstid paa 60 Dage, efter hvilket Tidsrum de skal kunne oppebære Understøttelse paa Betingelse af, at de indmelder sig i en anerkendt Kasse og erlægger det saakaldte frivillige Bidrag. Den foreslaaede Form maa betragtes som et uantageligt Magtmisbrug overfor de arbejdsløse samt et ad Omveje gennemført Angreb paa den personlige Frihed og Foreningsretten".

Ved Debattens Afslutning udtalte Repræsentantskabet sig enstemmigt imod Delfosses Lovforslag og vedtog imod een Stemme en Resolution, der motiverer denne Afvisning og derefter erklærer, at „Repræsentantskabet fastholder de paa den belgiske Landsorganisations tidligere Kongresser vedtagne Beslutninger saavel med Hensyn til disses Ordlyd som Aand".

For Finland.

Et Opraab fra de skandinaviske Landsorganisationer til Arbejderne i De forenede Stater.

(IFC) Repræsentanter for de fagligt organiserede Arbejdere i Skandinavien var fornylig samlede til en Konference for at drøfte Hjælpeaktionen for Finland. I denne Forbindelse sendte Konferencen en broderlig Hilsen samt et indtrængende Opraab til Arbejderne i USA, den største demokratiske Republik i Verden.

I dette Opraab, der for den svenske Landsorganisation er underskrevet af August Lindberg, for den norske Landsorganisation af Konrad Nordahl og for De samvirkende Fagforbund af Laur. Hansen hedder det bl. a.:

„I Kampen for Finlands Frihed deltager ogsaa de finske organiserede Arbejdere med Mod og Beslutsomhed, fordi de i Bolchevismens Angreb paa Finlands fredelige, men tapre lille Folk samtidig ser en Trusel imod Demokratiets fortsatte Udvikling. De ved, at Arbejderne i de tre skandinaviske Lande, Sverige, Norge og Danmark, praktisk uden Undtagelse staar paa de finske Brødres Side og er rede til at bringe de nødvendige Ofre. De faglige Organisationer, ligesom de enkelte Medlemmer, yder beredvilligt deres økonomiske — og mange Arbejdere ogsaa deres personlige — Støtte. De skandinaviske Arbejderes Interesse og Aktivitet er blevet mobiliseret ikke kun fordi Bolchevismens næste Skridt kan komme til at gælde Skandinavien, men først og fremmest fordi det er en menneskelig Forpligtelse overfor det ihærdige, spændstige og frie finske Folk. —

Arbejderne i U.S.A., som har den Fordel at kunne forme deres Eksistens i en fri og demokratisk Stat, har altid indtaget en afvisende Holdning overfor Bolchevismen. Vi er overbevist om, at de med Henblik paa den nuværende Situation vil forstaa Betydningen af en praktisk Dokumentation af deres Samhørighed med de kæmpende finske Arbejdere i deres Kamp for Friheden og Retten. Vi er ligeledes overbevist om, at de amerikanske Arbejderes Vilje til at yde Hjælp er lige saa stor og omfattende som deres Evner. —

Finlands Arbejdere kæmper i denne Skæbnetime for Frihed og Ret. I denne Kamp er Visheden om de slagkraftige amerikanske Kammeraters Hjælp og Bistand af stor Betydning." —

Holland.

De hollandske Fagforeninger imod Kommunisme og Nazisme.

(IFC) Den 26. Januar afholdtes i Utrecht et Møde af Forbundsstyrelserne i de under den faglige Landsorganisation hørende Organisationer, der hovedsagelig drøftede Stillingen overfor Ekstremisterne af alle Afskygninger. I en paa Mødet vedtaget Resolution fordømmes først Sovjetunionens fejge Angreb paa Finland. Dette Angreb viser, at der ikke bestaar den ringeste Forskel mellem Nationalsocialismen og Kommunismen. Mødet godkendte paany en allerede i November 1933 vedtaget Beslutning, der gaar ud paa, at Medlemsskabet i en frifaglig Organisation er uforenelig med Tilhørigheden til en nazistisk Organisation, til det kommunistiske Parti eller til en med dette sympatiserende Organisation. Denne Beslutning er nu suppleret og nærmere bestemt, idet „ogsaa Personer, hvis Holdning lader formode, at de føler sig moralsk bundet til en eller anden nazistisk eller kommunistisk Organisation ikke kan staa som Medlem af en den hollandske Landsorganisation tilsluttet Organisation". De tilsluttede Organisationer opfordres til strengt at følge denne Beslutning. —

Holland.

De hollandske Fagforeningers Kamp mod Arbejdsløsheden.

(IFC) Den hollandske Landsorganisation afholder for Tiden en Række Møder i hele Landet til Behandling af det nuværende og fremtidige Arbejdsløshedsproblem. Mange af disse Møder har allerede fundet Sted. Det fornylig i Amsterdam afholdte Møde var særlig vellykket baade med Hensyn til Deltagelse og Debattens Grundighed. I sin Tale understregede Indlederen særlig den Alvor, med hvilken de hollandske Fagforeninger behandlede dette vor Tids store Onde: „Saafremt vi ikke kan blive Herre over Arbejdsløsheden, trues Samfundet med Undergang. Den er en af de ødelæggende Faktorer, som først og fremmest er Skyld i den nuværende Elendighed. Holland lider meget stærkt under Arbejdsløsheden; trods et mærkbar økonomisk Opsving og Mobiliseringen findes der endnu 300.000 arbejdsløse. For at undgaa det værste bør Europa tilstræbe et System af frivilligt og snævert økonomisk Samvirke. Jævnsides hermed er det nødvendigt at bremse Rationaliseringen og Mekaniseringen. Foredragsholderen gav Udtryk for den Mening, at Arbejdsløsheden efter Krigen vil antage et hidtil ukendt Omfang, saafremt der ikke i Tide gennemføres et Minimum af forebyggende Foranstaltninger. „Europas Redning skal opnaas gennem Demokratiet, gennem økonomisk Samarbejde, Nedsættelse af Arbejdstiden og en almindelig Forbedring af Arbejdsforholdene".

I Diskussionen henvistes bl. a. ogsaa til Følgerne af Prisstigningerne. Det vil være paa sin Plads, at Lønninger og Arbejdsløshedsunderstøttelser blev forhøjet i Forhold til Dyrtidsstigningen, da de arbejdsløses Stilling nu er saa prekær, at en yderligere Forringelse af deres Købekraft ikke mere kan tolereres.

Island.

Reorganisation af Arbejderbevægelsen.

(Fagforeninger og Parti, Fagforeningerne og Staten, Indekslønninger).

(IFC) Den islandske Arbejderbevægelse har i længere Tid forberedt en Reorganisation af sin faglige og politiske Virksomhed. Hidtil har saavel de politiske som faglige Arbejderorganisationer staaet samlet i en fælles Landsorganisation, men det er nu Hensigten at oprette særlige Organer for Varetagelsen af Arbejdernes Interesser paa disse to Felter, og man har i den Anledning anmodet de skandinaviske Landes Arbejderbevægelser om økonomisk Støtte til Planens Gennemførelse. Derefter har den faglige Landsorganisation og Partiet i Sverige bevilget Kr. 15.000 og Fagbevægelse og Parti i henholdsvis Danmark og Norge hver Kr. 5.000.

For at sikre Freden paa Arbejdsmarkedet under Krigen har det islandske Alting fornylig vedtaget et af Regeringen fremsat Lovforslag, hvorefter alle ufaglærte og lavtlønnede Arbejdere skal have Ret til Dyrtidstillæg sva-

rende til ¾ af den indtraadte Prisstigning. — Dyrtidstillægget til de højere lønnede Arbejdere skal udgøre ⅔ og til de højest lønnede Arbejdere Halvdelen af den indtraadte Prisstigning. Der er saaledes gennemført en lovfæstet Lønregulering paa Grundlag af det officielle Pristal for Leveomkostningerne.

Afd. „Enigheden".

Ved Bestyrelsesvalget den 7., 8. og 9. Marts 1940 valgtes følgende:

Kasserer: Agathon Dupont 1314 St.

Næstformand: Carl Hansen 1213 St.
Derefter havde Dagmar Voss 884 St.

Mandlige Repræsentanter: Karl Stephensen 1063 St. Svend Jensen 1001 St. Egon Frederiksen 865 St. Derefter havde Anders Andersen 686 St. Julius Dupont 590 St. Valdemar Hansen 395 St. Charles Larsen 277 St. Carl H. Petersen 143 St.

Kvindelige Repræsentanter: Hedvig Jensen 1190 St. Hendrikka Nordhoch 961 St. Margrethe Brochorst 949 St. Derefter havde Oda Bjørnholdt 634 St. Gunvor Hansen 348 St.

Revisor: Egil Steffensen 1136 St.
Derefter havde Oda Bjørnholdt 546 St.

Kontrahenter: Peter Thomsen 1346 St. Viggo Christensen 1091 St. Sigurd Olsen 1080 St. Hans Hansen 896 St. Ludvig Olsen 851 St.

Oplysningsudvalg: Peter Thomsen 1371 St. Emil Frost 998 St. Karl Stephensen 872 St. Svend Andersen 798 St. Frederik Østengaard 749 St. Derefter havde Dagmar Voss 740 St. Anders Andersen 608 St. Valdemar Hansen 438 St. Carl H. Petersen 221 St.

Der var afgivet ialt 2876 Stemmesedler, Deraf var 353 blanke og 16 ugyldige.

P. A. V.
Sigurd Olsen.

En Skole, som Is og Sne ikke kan lukke

Det er A.O.F.s *Korrespondanceskole,* vi tænker paa. Den faar netop øget Betydning nu, hvor flere Skoler maa lukke for Aftenundervisningen. Men de, der har meldt sig eller vil melde sig til Deltagelse i *Korrespondanceskolen* kan fortsætte Undervisningen til Gavn og Glæde for dem selv. Man kan arbejde med Undervisningsstoffet hjemme og bestemmer selv, hvornaar det skal ske, alt eftersom man har Tid og Lyst dertil.

Skolen har følgende Fag paa sit Program: *Samfundsøkonomi, Arbejdsretten, Socialreformen, Skattevæsen, Dansk, Regning, Skrivning* og *Regnskabsføring.* Det koster *15 Kr. pr. Fag,* som omfatter 10—12 Breve. Undervisningen ledes af Faglærere.

Interesserede bør skrive til *Arbejdernes Oplysningsforbund, Nr. Farimagsgade 11, København K.* eller ringe: Central 12.887 efter Brochure med nærmere Oplysninger.

Oversigt over Arbejdsløsheden

Fredag den 23. Februar 1940.

Afdeling	Medlemsantal	Medlemsantallet fordelt i		Antal Arbejdsløse	Arbejdsløshedsantallet fordelt i		Antal Medl., der oppebær vedtægtsm. Understøtt.		Antal Medl., der oppebær Understøt. af Fortsætt.-Ks.	
		Md.	Kv.		Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.
Aalborg	1650	279	1371	133	10	123	3	35	4	47
Aarhus	80	40	40	35	18	17	5	6	6	9
Esbjerg	310	143	167	17	2	15	0	12	2	3
Frederic.	88	38	50	17	6	11	3	5	1	6
Hadersl.	61	21	40	11	2	9	2	9	0	0
Hjørring	5	0	5	5	0	5	0	3	0	2
Holstebr.	558	167	391	55	14	41	9	20	4	3
Horsens	492	246	246	46	14	32	5	18	5	6
Nakskov	8	0	8	8	0	8	0	1	0	3
Nykøb.F.	339	58	281	9	3	6	3	4	0	0
Nykøb.M.	65	28	37	22	3	19	1	7	1	3
Odense	567	234	333	28	11	17	8	9	3	6
Slagelse	124	65	59	12	4	8	1	5	1	1
Svendb.	141	47	94	15	4	11	2	8	0	3
Vejle	8	6	2	2	1	1	0	1	1	0
Tils. i Provins.	4496	1372	3124	415	92	323	42	143	28	92
Kbhv.: „Enigh."	3347	1171	2176	648	64	584	32	280	16	118
Cigarsort.	1218	392	826	154	25	129	15	74	3	17
Tils. i Kbhvn.	4565	1563	3002	802	89	713	47	354	19	135
Ialt...	9061	2935	6126	1217	181	1036	89	497	47	227

Adresse-Fortegnelse
i
Tobaksarbejderforbundet i Danmark.

Hovedkontoret:
H. C. Ørstedsvej 19 B, 1., København V., Telf. 12981
Forretningsfører:
Dirk Nak, H. C. Ørstedsvej 19 B, 1. Privat Telefon: Valby 5536.
Næstformand (Sekretær):
Viggo Christensen, H. C. Ørstedsvej 19 B, 1. Privat Telefon: Taga 6014.
Hovedkasserer:
Hans Hansen, H. C. Ørstedsvej 19 B, 1. Privat Telefon: Taga 3248.
Vicekasserer:
A. Andersen, H. C. Ørstedsvej 19 B, 1., Privat Telefon: Damsø 3106.
Aalborg:
Tobaksarbejdernes Kontor, Danmarksgade 43.
Kontortid: Kl. 11—11,30 og Kl. 17—18,15.
Telefon 5226.
Formand: A. Høy, Ny Kastetvej 26. *Telefon 1467.*
Kasserer: Chr. Møller, Tobaksarbejdernes Kontor, Danmarksgade 43.
Aarhus:
Formand: Marinus Sørensen, Teglværksgade 10[3].
Kasserer: Otto Jørgensen, Vejlegade 4, 2.
Esbjerg:
Formand: Carl Ingvardsen, Jyllandsgade 106.
Kasserer: C. Madsen, Finsensgade 12, 1.
Fredericia:
Formand: Rich. Stegemeier, Treldevej.
Kasserer: C. Sørensen, Thorsvej 21.
Haderslev:
Formand: A. Hansen, Moltrupvej 12, 2, Telefon 1194.
Kasserer: Carl Jensen, Rolighedsvej 23, 1.
Hjørring:
Formand og Kasserer: Fru Johanne Poulsen, Vennelyst 24, v. Tørholmsvej.
Holstebro:
Formand: Carl Aagaard, Aaglimt.
Kasserer: C. M. Johansen, Sct. Jørgensgade 18.
Horsens:
Formand: Julius Schmidt, Langelandsgade 10, Telefon 2286 (fra 12¼—13).
Kasserer: Carl E. Sørensen, Jyllandsgade 35, Telefon 878.
Nakskov:
Formand og Kasserer: Fru Andrea Hansen, Jødevej 32.
Nykøbing Falster:
Formand: Hans Thomsen, Tobaksarb. Kontor, Vendersgade, Telefon 1225 (fra 12¾—13¼).
Kasserer: Otto Nielsen, Enighedsvej 76.
Nykøbing Mors:
Formand: Jens Sieburg, Vestergade 4, 1.
Kasserer: H. P. Larsen, Vesterbro 62.
Odense:
Formand: Chr. Olsen, Palnatokevej 57, 3. Telf. 5192.
Kasserer: Johs. Rasmussen, Store Glasvej 9, 1. Telf. 5174.
Slagelse:
Formand: Chr. Andersen, Bredegade 62, 1.
Kasserer: M. L. Otto, Volden 2 A, St.
Svendborg:
Formand: Th. Petersen, Skyttevej 23.
Kasserer: Chr. Larsen, Øster Skolevej 8, 1.
Vejle:
Formand: K. Lauersen, Mindegade 20, 2. tv.
Kasserer: Samme.
København:
Afdeling „Enigheden", H. C. Ørstedsvej 19 B, St. Telf. Central 12987.
Formand: Sigurd Olsen, Privat: Jyderupvej 9. Telf. Bella 590.
Kasserer: Agathon Dupont, Privat: Elmelundevej 19, 2. Telefon Bella 1950.
Afdeling II, Cigarsorterernes Fagforening, H. C. Ørstedsvej 19 B, St. Telf. Eva 1456.
Formand: Ejner Hansen, Privat: Henrik Rungs Gade 16, 2. Telf. Nora 5265.
Næstformand: Robert Thomas, Theseusallé 4, Valby.
Kasserer: Andr. Olsen, H. C. Ørstedsvej 19 B, St.

Anvisnings- og Centralkontoret:
H. C. Ørstedsvej 19 B, St. Telf. 7734.
Bestyrer: Peter Thomsen, H. C. Ørstedsvej 19 B, St.

Adresser paa Tillidsmændene
i
Skraatobaksarbejdernes Forbund

Aalborg:
Formand: R. Hansen, Schleppegrelsgade 28.
Kasserer: Jul. Jacobsen, Schleppegrellsgade 36.
Aarhus:
Formand: Rasmus Madsen, Marselisborg Allé 36, 2.
Kasserer: Fru H. Hansen, Sjællandsgade 50, 2.
Assens:
Formand: H. Tandrup, Østergade 56, 1.
Kasserer: Th. Jørgensen, Kalkbrænderivej 22.
Esbjerg:
Formand: H. Holm, Grundtvigs Allé 103.
Kasserer: Aage Larsen, Jernevej 16, 1.
Fredericia:
Formand: V. Rasmussen, Thorsvej 7.
Kasserer: Samme.
Haderslev:
Formand og Kasserer: Jens Christensen, Solvang 9.
Holstebro:
Formand: Vald. Jensen, Danmarksgade 32.
Kasserer: F. Dreyer, Ringkøbingvej 21.
Horsens:
Formand: M. Jørgensen, Tordenskjoldsgade 8, 1.
Kasserer: Th. Jensen, Hulvej 14, 2.
København:
Formand: N. M. Nielsen, Drogdensgade 5, 4.
Kasserer: Th. Nielsen, H. C. Ørstedsvej 19 B, 1
Køge:
Formand: Chr. Petersen, Strandvejen 23.
Kasserer: G. Friis, Kingosvej 10, Sønderkøge.
Nakskov:
Formand og Kasserer: Fru E. Hansen, Rødbyvej 95.
Nykøbing F.:
Formand: H. Madsen, Gaabensevej 26
Kasserer: Samme.
Odense:
Formand: Otto Frederiksen, Kochsgade 6, St.
Kasserer: Georg Nielsen, Aalykkegade 22.
Randers:
Formand og Kasserer: Chr. Christiansen, Fredensgade 4 B, St.
Roskilde:
Formand: H. Knudsen, Skovbogade 6, 1. Sal.
Kasserer: Samme.
Slagelse:
Formand: V. Christensen, St. Jørgensgade 37.
Kasserer: G. Henriksen, Slotsgade 25.
Silkeborg:
Formand: Edv. Petersen, Thorsgade 14, 1. Sal.
Kasserer: Samme.
Svendborg:
Formand: V. Andersen, Egensevej 13.
Kasserer: G. Hansen, Tinggaardsvej 10.

Forbundskontoret er: H. C. Ørstedsvej 19 B, 1., V.

Oversigt over Regnskabet mellem Afdelingerne og Hovedkassen for Januar Maaned 1940

Afdeling	Afdelingen skal betale til Hovedkassen								Afdelingerne har betalt til Hovedkassen											
	Afdelingens Gæld fra forrige Maaned		Tilsendt Afdelingen kontant fra Hovedkassen		Kontingent Tilbagebet. Understøttelse m. v.		Tilsammen		Afdelingens Tilgodehavende fra forr. Maaned		Indsendt Kvitteringer		Indsendt Kontant		Tilsammen		Afdelingens Gæld pr. 31. Januar		Afdelingens Tilgodehavende pr. 31. Januar	
Kbhvn. I...					33183	00	33183	00			2958	08	30224	92	33183	00				
do. II...					13246	50	13246	50			1125	23	12121	27	13246	50				
Aalborg....	7061	53			14196	95	21258	48			31431	70			31431	70			10173	22
Aarhus.....	21	71	2000	00	593	05	2614	76			2535	12			2535	12	79	64		
Esbjerg			7000	00	3931	40	10931	40			7569	16	3362	24	10931	40				
Fredericia ..			3500	00	876	65	4376	65	353	70	4232	49			4586	19			209	54
Haderslev ..	305	65	1800	00	549	25	2654	90			2549	87			2549	87	105	03		
Hjørring....	14	03	240	00	30	60	284	63			285	85			285	85			1	22
Holstebro...	15831	55			5735	60	21567	15			16346	75	5220	40	21567	15				
Horsens	1471	81	8000	00	4990	60	14462	41			11321	78	3136	03	14457	81	4	60		
Nakskov ...	43	04	535	00	38	40	616	44			595	07			595	07	21	37		
Nykøbing M.	474	60			740	15	1214	75			949	63			949	63	265	12		
do. F.					3672	60	3672	60			1160	06	2512	54	3672	60				
Odense.....			10000	00	5707	25	15707	25			12950	58	2756	67	15707	25				
Slagelse....			5000	00	1334	10	6334	10	130	62	4680	70	1522	78	6334	10				
Svendborg .			4200	00	1456	95	5656	95			4934	27			4934	27	722	68		
Vejle.....	15	86	180	00	86	15	282	01			252	33			252	33	29	68		
Central- og Anvisningsk	11844	94	56000	00	167	45	68012	39			60267	05			60267	05	7745	34		

Skraatobaksarbejdernes Forbund og Arbejdsløshedskasse.
Oversigt over Regnskabet mellem Afdelingerne og Hovedkassen for Januar Maaned 1940

Afdeling	Afdelingen skal betale til Hovedkassen								Afdelingen har betalt til Hovedkassen											
	Afdelingens Gæld fra forrige Maaned		Tilsendt Afdelingen kontant fra Hovedkassen		Kontingent Tilbagebet. Understøttelse m. v.		Tilsammen		Afdelingens Tilgodehavende fra forr. Maaned		Indsendt Kvitteringer		Indsendt Kontant		Tilsammen		Afdelingens Gæld pr. 31. Januar		Afdelingens Tilgodehavende pr. 31. Januar	
København .					901	65	901	65			389	00	512	65	901	65				
Aalborg					414	35	414	35	42	00	792	90			834	90			420	55
Aarhus.....	78	85	225	00	147	20	451	05			389	50			389	50	61	55		
Assens.....	322	10			185	70	507	80			216	20	291	60	507	80				
Esbjerg	327	60			437	80	765	40			393	90	171	50	565	40	200	00		
Fredericia ..					30	60	30	60					30	60	30	60				
Haderslev ..	137	31	300	00	21	30	458	61			358	80			358	80	99	81		
Holstebro ..	669	20			147	55	816	75			665	20			665	20	151	55		
Horsens					597	25	597	25			212	60	384	65	597	25				
Køge.....	125	00	200	00	81	40	406	40			303	60			303	60	102	80		
Nakskov ...	115	59	1000	00	2	80	1118	39			1001	40			1001	40	116	99		
Nykøbing F.					42	60	42	60									42	60		
Odense....	162	79	400	00	80	55	643	34			486	10			486	10	157	24		
Randers	405	17			40	65	445	82			342	70			342	70	103	12		
Roskilde....	46	00	200	00	62	80	308	80			311	40			311	40			2	60
Slagelse....	44	60			179	65	224	25			72	10	152	15	224	25				
Silkeborg...					24	40	24	40					24	40	24	40				
Svendborg .	731	05			204	05	935	10			735	10			735	10	200	00		

Forbundets og Afdelingernes Telefoner:
Forbundet (Hovedkontoret): Ctr. 12,981.
Afdeling „Enigheden": Ctr. 12,987.
Cigarsorterernes Fagforening: Eva 1456.
Centralkontoret: Central 7734.

Skraatobaksarbejderforb. Adresse og Telefoner:
Forretningsfører: *Th. Nielsen*, H. C. Ørstedsvej 19 B[1]
Telf. Eva 632 - Privat Hellerup 1484.

Redigeret af *Dirk Nak*, H. C. Ørstedsvej 19 B[1].
RUD. BØHMS BOGTR. A/S. KBHVN.

Tobaksarbejderforbundets Fagblad

Nr. 4 | April 1940 | 35. Aargang

Nye Tobaksafgifter.

Onsdag den 27. Marts gennemførte Rigsdagen igen forøgede Afgifter paa Tobaksvarer.

Siden 1917, hvor vi fik den første virkelige Beskatning, har vor Industri gentagne Gange været Genstand for Indgreb fra Statsmagtens Side. De skiftende Finansministre har en Forkærlighed for Tobakken, naar de skal bruge flere Penge til Statskassen.

Fagets Udøvere kunde ønske, at denne Forkærlighed snart kunde høre op. Det er ikke længere siden end Oktober 1939, hvor Tobakken fik en klækkelig Forhøjelse. Man har øjensynlig den Opfattelse, at man uden Skade, bare kan forøge Afgifterne.

Ser vi til andre Lande, kan vi se Resultaterne, af de stadig forøgede Afgifter paa Tobaksvarer.

Vore Nabolande er et udmærket Eksempel. I Sverige er Antallet af Tobaksarbejdere skrumpet ind til det halve og er nede paa ialt 2400 Arbejdere. Til Gengæld er Tobaksvarerne meget dyre, og Haandcigaren er et Produkt, der er saa højt i Pris, at Arbejderne ikke er i Stand til at købe dem. Det samme er Tilfældet i en Række andre Lande.

Vor Industri herhjemme har gennem en lang Aarrække oparbejdet en Produktion af Haandcigarer, der i Kvalitet og Forarbejdelsen staar paa et meget højt Stade. Jeg tror ikke, der findes et Land, hvor der kunde købes et Produkt af en saadan Beskaffenhed til den Pris som her i Landet.

Det er derfor forstaaeligt, at Industriens Udøvere med megen Skepsis ser Fremtiden i Møde, da det som bekendt altid er lettere at faa noget ødelagt, end at bygge op.

Da de nye Skatter blev gennemført i Oktober f. A., troede vi, at vi nu skulde have Ro foreløbig. Industrien havde efterhaanden igen fundet et Prislag for vore forskellige Produkter, der lovede et nogenlunde Salg, hvad da ogsaa viste sig at være rigtigt.

Det kom derfor som en stor Overraskelse, da vi anden Paaskedag erfarede, at der igen skulde lægges forhøjede Afgifter paa Tobakken.

Vore Henstillinger til det nedsatte Udvalg, om mindre Ændringer i det oprindelige Forslag, blev der paa nogle Punkter taget Hensyn til, og efter Finansministerens Udtalelser, skulde man nu tro, at Grænsen for Tobaksbeskatningen var naaet.

Det er selvsagt, at vi Tobaksarbejdere, først og fremmest tænker paa de Virkninger de nye Afgifter vil faa for vor Beskæftigelse.

Efter de Meddelelser, der er tilgaaet os, paa den Tid, hvor disse Linier skrives, er der foretaget Afskedigelser af mange Arbejdere.

For det første bevirkede de forhøjede Skatter Arbejdsstandsninger paa vore Cigaret- og Røgtobaksfabriker. Aarsagen hertil var først og fremmest Fastlæggelsen af de nye Priser og Ombanderoleringen af de banderolerede Varer, der laa paa Fabriker og Varedepoter.

Store Varelagre skal føres tilbage til Fabriken til Ombanderolering, og indtil dette Arbejde er afsluttet, og Varerne er kommet ud, kan Virksomhederne ikke paabegynde Fabrikationen af nye Varer.

Det er vanskeligt paa nuværende Tidspunkt at udtale sig om, hvormange af de afskedigede Arbejdere paa disse Virksomheder der vil blive genantaget.

Hvad Cigar- og Cigarillos-Branchen angaar, er der allerede foretaget Afskedigelser af større eller mindre Art paa de forskellige Virksomheder.

Vi havde den 23. Februar i Aar, i hele Landet 1217 arbejdsløse, og den 29. Marts 2000, dette er allerede en Stigning af 783 Arbejdere, og efter de Oplysninger, der er indløbne siden, er Tallet allerede steget igen. Udsigterne for vort Fag tegner sig derfor meget mørkt.

Krigens Virkninger bliver mere og mere følelige for den danske Befolkning.

Det bliver vanskeligere og vanskeligere at faa de fornødne Raavarer til den danske Industri her i Landet. For det første er der store Farer for den danske Skibsfart, og mange brave Søfolk har allerede maattet lade deres Liv ved deres farefulde Gerning; men dertil kommer Vanskeligheden ved at skaffe den fornødne Valuta til Køb af fremmede Varer. Det bliver derfor ikke alene Skatterne for vor Industri, der bevirker Arbejdsløshed, men Vanskelighederne ved at skaffe Raavarer til vor Industri vil sikkert ogsaa gøre sig gældende.

Det danske Samfund har uhyre Vanskeligheder at kæmpe med, og det er ikke nogen misundelsesværdig Opgave at have Regeringsansvaret i denne Tid.

Aarsagerne til de nye Skatter maa da ogsaa ene og alene søges i disse Forhold, og saa snart det skulde begynde at lysne igen, maa vi kunde forlange, at de nu paalagte store Afgifter paa vor Produktion, falder bort igen.

De nye Afgifter ser saaledes ud:

Afsnit IV.

§ 24.

I § 1 i Lov om Tobaksafgifter, jfr. Lovbekendtgørelse Nr. 2 af 4. Januar 1929 og Lov Nr. 354 af 5. Oktober 1939, foretages følgende Ændringer:

Punkt A. affattes saaledes:

„A. For Cigaretter, der i Detailhandelen, medregnet Afgiften, koster:

1. ikke over 6 Øre pr. Stk. 360 Øre pr. 100 Stkr.
2. over 6 Øre, men ikke over 7½ pr. Stk. 400 Øre pr. 100 Stkr.
3. over 7½ Øre, men ikke over 10 Øre pr. Stk. 500 Øre pr. 100 Stkr.
4. over 10 Øre, men ikke over 12½ Øre pr. Stk. 600 Øre pr. 100 Stkr.
5. over 12½ Øre, men ikke over 15 Øre pr. Stk., 700 Øre pr. 100 Stkr.
6. over 15 Øre pr. Stk. 1300 Øre pr. 100 Stkr.

Punkt C. affattes saaledes:

„C. For Røgtobak, der i Detailhandelen, medregnet Afgiften, koster:

1. ikke over 9 Kr. pr. kg 225 Øre pr. kg.
2. over 9 Kr., men ikke over 12 Kr. pr. kg, 300 Øre pr. kg.
3. over 12 Kr., men ikke over 17 Kr. pr. kg, 450 Øre pr. kg.
4. over 17 Kr., men ikke over 25 Kr. pr. kg, 700 Øre pr. kg.
5. over 25 Kr. pr. kg 1300 Øre pr. kg."

§ 25.

§ 6, Stk. 1, i Lov om Tobaksafgifter, jfr. Lovbekendtgørelse Nr. 2 af 4. Januar 1929 og Lov Nr. 354 af 5. Oktober 1939, affattes saaledes:

„Af Cigarer og Cigarillos svares en Omsætningsafgift af følgende Størrelse:

A. For Cigarer til en Værdi af

1. ikke over 260 Kr. pr. 1000 Stkr. 25 pCt. af Værdien, dog mindst 30 Kr. i Afgift pr. 1000 Stkr.
2. over 260 Kr., men ikke over 400 Kr. pr. 1000 Stkr., 40 pCt. af Værdien.
3. over 400 Kr. pr. 1000 Stkr. 75 pCt. af Værdien.

B. For Cigarillos 50 pCt. af Værdien, dog mindst 30 Kr. i Afgift pr. 1000 Stkr."

Det fremgaar heraf, at Afgifterne paa Cigaretter er for den laveste Sats forhøjet til 360 Øre pr. 100 Stkr. Dette er en Forhøjelse af 90 Øre pr. 100 Stkr.

Den almindelige 5 Øres Cigaret kommer herefter op paa 6 Øre.

For Røgtobakken var den laveste Afgift 150 Øre pr. kg, denne er sat op til 225 Øre pr. kg.

For Cigarerne var den laveste Sats 20 pCt., indtil 240 Kr. pr. 1000 Stkr., denne er sat op til 25 pCt., indtil en Værdi af 260 Kr. pr. 1000 Stkr. Den næste Sats er sat op fra 33$^1/_3$ til

40 pCt., indtil en Værdi af 400 Kr. pr. 1000 Stkr.

For Cigarillos er den laveste Sats, der var 40 pCt., sat op til 50 pCt.

Samtidigt gælder det for Cigarer og Cigarillos, at den mindste Afgift er sat til 30 Kr. pr. 1000 Stkr. Dette var før 20 Kr. pr. 1000 Stkr.

For Cigarernes Vedkommende fik vi Grænsen for den laveste Sats sat op fra 240 Kr. pr. 1000 til 260 Kr. pr. 1000 Stkr., dette vil betyde, at vore mest gængse Cigarmærker kan nøjes med den laveste Sats, d.v.s. 25 pCt. For Cigarernes Vedkommende er vi her kommen op paa samme Højde, som vi havde i 1928, hvad den laveste Sats angaar.

Satserne for Cigarillos er siden 1928 sat op fra 20 pCt. og 25 pCt. til 50 pCt., d.v.s. mere end fordoblet, da vi nu kun har en Sats.

For Cigaretterne er Afgifterne steget meget mere. De blev i 1929 sat op fra 65 Øre pr. 100 Stkr. til 140 Øre pr. 100 Stkr. for den laveste Sats, denne Sats er nu oppe paa 360 Øre pr. 100 Stkr.

Som man ser heraf, er den voldsomste Skatteforøgelse sket paa Cigaretterne. Naar der i 1928 betaltes 0,65 Øre pr. Cigaret i Skat, saa betales der nu 3,60 Øre i Skat for den billigste Cigaret.

I Fremgangens Tegn.

En halv Million Medlemmer i De samvirkende Fagforbund.

Den nu foreliggende Opgørelse over Antallet af tilsluttede Forbund og Medlemmer pr. 31. December 1939 viser, at De samvirkende Fagforbunds Medlemstal har passeret den halve Million. Det turde være paa sin Plads at knytte nogle faa Bemærkninger til denne betydningsfulde Begivenhed i dansk Fagbevægelses Historie.

Naar den faglige Centralorganisation i Aarenes Løb har formaaet indenfor sine Rammer at samle omtrent alle danske Fagorganisationer til fælles Arbejde for fælles Maal, skyldes det ikke mindst den Omstændighed, at Ledelsens Arbejde for Samling blev støttet og underbygget gennem de mange faglige Tillidsmænd og de mange Tusinde menige Medlemmers opofrende og uegennyttige Medarbejde. Disse forenede Bstræbelser havde deres Udgangspunkt i Erkendelsen af, at skulde de fagorganiserede Arbejdere for Alvor være i Stand til at gøre deres Krav gældende, ikke blot over for deres Arbejdsgivere, men ogsaa over for Erhvervene og Samfundet som Helhed, maatte Forudsætningen være en stærk faglig Centralorganisation omfattende samtlige fagorganiserede Arbejdere i vort Land. De danske Fagforeninger har aldrig ladet sig lede af smaalige fagegoistiske Hensyn og har altid haft Forstaaelse af, at saafremt der skal opnaas noget for Arbejderklassen som Helhed, maa Arbejdet føres paa langt Sigt og føres frem ad forskellige Veje. Denne fornuftige Erkendelse førte til det Samarbejde mellem Partiet, Kooperationen og Fagbevægelsen, som fra første Begyndelse blev gennemført her i Landet, og hvis Resultater har gjort dansk Arbejderbevægelse fordelagtig kendt selv i Udlandet. Trods sin udprægede Realitetssans og sit nøgterne praktiske Arbejde for en gradvis Forbedring af Løn- og Arbejdsvilkaarene har dansk Fagbevægelse ikke tabt de store Maal af Syne, og den har søgt at styrke sin Indflydelse paa alle Omraader af Samfundslivet. De samvirkende Fagforbund, som nu fra alle Sider anerkendes som Udtryk for den faglige Arbejderklasse, er blevet en Faktor i Erhvervslivet, som der maa tages Hensyn til ved alle Afgørelser, der berører Arbejdernes Interesser. Med Magt og Indflydelse følger imidlertid ogsaa Ansvar, og De samvirkende Fagforbund erkender givetvis dette sit Ansvar, der føles dobbelt tungt i en Tid, hvor saa mange Vanskeligheder taarner sig op for Land og Folk, og hvor saa at sige hver Dag rejser nye Problemer, der kræver en Løsning, og ofte aldeles omgaaende.

I denne alvorlige og farefulde Tid har De samvirkende Fagforbund erklæret sin Vilje til Samarbejde med de øvrige Samfundsklasser, for i videst mulig Udstrækning at afværge de Farer, der udefra truer vort Land og dets Økonomi, samt for at gøre Forholdene saa taalelige som mulig for alle Kredse af Befolkningen. Betingelsen for, at et saadant Samarbejde giver det ønskede Resultat, er dog, at man ikke fra anden Side søger at vælte Krigens Byrder over paa Arbejdernes Skuldre. Pligter og Rettigheder maa følges ad, Byrderne maa være ens for alle.

Fagforeningerne ønsker heller ikke at gøres til Syndebuk for den Prisstigningsbølge, der nu skyller hen over Landet. De har fra første Færd krævet en effektiv Priskontrol for at holde Priserne nede, og først efter at Dele af Landbruget, Fabrikanter og Handlende havde sikret sig Adgang til en „Pristalsregulering", søgte ogsaa Fagforeningerne at skaffe Medlemmerne Dækning for Dyrtiden, hvad der dog endnu ikke er lykkedes for adskillige Tusinde Arbejderes Vedkommende. Som allerede udtalt her i Bladet vil Fagbevægelsen ikke være med til den Parole, at kun Arbejderne skal resignere. De benægter ikke de øvrige Samfundsklassers Ret til at forsvare deres Rettigheder og Interesser, men kræver for sig den samme Ret, og de vil fortsat kræve, at alle de Foranstaltninger, det formentlig endnu vil være nødvendigt at gennemføre, skal bygges op paa social Retfærdighed og berettiget Hensyn ogsaa til det arbejdende Folks Interesser.

— — —

For De samvirkende Fagforbund, som gennem alle Aar har været i støt Udvikling, har navnlig de sidste 10 Aar staaet i Fremgangens Tegn. Ved Udgangen af 1929 stod 55 Organisationer med 250.162 Medlemmer tilsluttet Centralorganisationen. Ved Udgangen af 1934 var Antallet af tilsluttede Forbund steget til 60 og Medlemstallet til 354.736, altsaa en Fremgang paa 5 Organisationer og 104.754 Medlemmer. I de følgende 5 Aar er denne Fremgang fortsat i forstærket Tempo og udgjorde 10 nye Forbund og 145.641 Medlemmer. Den 31. December 1939 omfattede De samvirkende Fagforbund 70 Forbund med 500.337 Medlemmer. I Løbet af de sidste 10 Aar er Medlemstallet saaledes steget med 250.175, d.v.s. det er fordoblet. Antallet af mandlige Medlemmer er i samme Tidsrum steget fra 210.439 til 411.052 eller med 95,3 pCt., de kvindelige Medlemmers Antal fra 39.723 til 89.285 eller med 125,4 pCt.

I 1939 er de tilsluttede Organisationers Antal steget med 2, idet Hotel- og Restaurationspersonalets Forbund og Fængselsfunktionærernes Organisation har indmeldt sig i Aarets Løb. Medlemstallet er steget med 30.120 eller med 6,4 pCt. Den største Fremgang opviser Dansk Arbejdsmandsforbund med 9727 flere Medlemmer, og derefter følger Murerforbundet i Danmark med en Fremgang paa 3577, hvoraf den væsentligste Del skyldes den københavnske Fagforenings Indmeldelse i Forbundet. Dansk Handels- og Kontormedhjælperforbund har faaet 2846 flere Medlemmer, Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund 2566, Kvindeligt Arbejderforbund 2010, Dansk Skræderforbund 1661, Dansk Tømrerforbund 983 og Dansk Tekstilarbejderforbund 793 nye Medlemmer. 48 Forbund har haft en samlet Fremgang paa 29.363 Medlemmer, og deraf falder de 24.163 paa de 8 ovenfor anførte Forbund. De to nyindmeldte Organisationer tæller tilsammen 757 Medlemmer. 18 Forbund har haft en samlet Tilbagegang paa 313 Medlemmer, og for to Organisationer er Medlemstallet uforandret. De samvirkende Fagforbunds samlede Medlemstal fordeler sig med 192.485 paa Hovedstaden og 307.852 paa Provinsen.

Arbejdsløshedskassen.

Ændringer i Dagpengesatserne.

Som det er Medlemmerne bekendt gennem udsendt Cirkulære er Dagpengesatserne igen forhøjet fra 1. April.

Direktoratet har tiltraadt Forhøjelsen med den Tilføjelse, at Tilladelsen kunde gives forsøgsvis uden Kontingentforhøjelse. Naar vi har opnaaet denne Tilladelse, er Aarsagen den, at vi gennem fem Aar har gennemført en fornuftig Konsolidering, men det er naturligvis begrænset, hvormeget vi kan udbetale, uden at vore Beholdninger svækkes i den Grad, at vi maa gribe til en Kontingentforhøjelse. Dette afhænger selvfølgelig af, hvor stor Arbejdsløsheden bliver i vort Fag, og det tegner for Tiden ikke godt.

Medlemmerne gør derfor klogest i at forberede sig paa en Forhøjelse af Kontingentet inden ret længe.

„Til Tobaksarbejdernes Arbejdsløshedskasse.

Ved Skrivelse af 27. d. M. har den ærede Hovedledelse anmodet Direktoratet om en Godkendelse af, at Kassens Dagpengesatser fra 1. April d. A. forhøjes i Medfør af det af Folketinget under 19. d. M. vedtagne Forslag til Ændring af Arbejdsløshedsloven af 14. April 1937 med senere Ændringer.

I denne Anledning skal man meddele, at Direktoratet under Forudsætning af, at nævnte Lovforslag ophøjes til Lov, vil kunne godkende, at Kassens Dagpengesatser fra 1. April d. A. forhøjes til følgende Beløb:

	Kl. A.	Kl. B.	Kl. C.	Kl. D.
1—3 Aar	Kr. 4,40	Kr. 3,30	Kr. 2,45	Kr. 1,90
3—5 Aar	Kr. 4,75	Kr. 3,55	Kr. 2,75	Kr. 2,05
over 5 Aar	Kr. 5,00	Kr. 3,80	Kr. 2,95	Kr. 2,15

Det tilføjes, at Direktoratets Godkendelse forsøgsvis vil kunne gives uden Kontingentforhøjelse.

P. D. V.
sign. *K. Korsgaard.*"

Fra Afdelingerne.

Esbjerg.

Røgtobaksarbejder *Sigurd Gram* afgik ved Døden den 7. Marts.

Begravelsen fandt Sted Søndag d. 10. Marts under Deltagelse af Arbejdskammerater samt Afdelingens Fane.

P. A. V.
Carl Ingvardsen.

Holstebro.

Cigarmager *Albert Otto Voigt* er pludselig afgaaet ved Døden. Begravelsen foregik Lørdag d. 23. Marts under meget stor Deltagelse.

Æret være hans Minde.

P. A. V.
Carl Aagaard.

Møder.

Hovedbestyrelsesmødet den 29. December 1939.
(Fortsat).

Dagsorden
for *Fællesmøde Fredag den 1. December 1939*:

1. Julelukningen.
2. Udvalgsforhandlingerne vedr. Sortererpriserne for Cigarillos og Cigarer.
3. Anmodning fra Forbundet om Genoptagelse af Drøftelserne vedr. Dyrtidstillæg for faglærte Kvinder og Mænd.
4. Eventuelt.

ad 1. Tobaksarbejderforbundet og Skraatobaksarbejderforbundet henstillede, at der fra de enkelte Fabrikers Side saa hurtigt som muligt gives Arbejderne Besked om, hvorledes man i Aar vil praktisere Julelukningen for de forskellige Brancher. Endvidere henstillede Forbundene, at Lukningen saafremt der bliver Tale om at lukke i længere Tid — kommer til at strække sig over mindst 10 Dage, og at den første Dag bliver en Hverdag.

Sammenslutningen lovede at gøre Medlemmerne bekendt med disse Henstillinger.

ad 2. Det nedsatte Udvalg aflagde Referat.

Udvalget har ikke afsluttet sit Arbejde, men da der er Grund til at vente, at der vil kunne opnaas Enighed om en Fælles-Indstilling, henstillede Forbundet, at man allerede nu fra Sammenslutningens Side gik med til at forhøje Prisen for 2 Stk. Cigarillos til Kr. 1,45, med Ikrafttræden fra og med den Lønningsuge, hvori 1. November indgaar.

Sammenslutningen accepterede dette Forslag.

ad 3. Forbundet anmodede om en Genoptagelse af Drøftelserne angaaende Dyrtidstillægget for faglærte mandlige og kvindelige Arbejdere og henviste bl. a. til den indenfor Beklædningsindustrien trufne Ordning. Sammenslutningen havde orienteret sig i Arbejdsgiverforeningen m. H. t. den nævnte Ordning og faaet oplyst, at den kun angik Hjemmearbejderne og Kategorier, der maatte sidestilles hermed, hvorimod den udtrykkelig undtog Fabriksarbejdere. Endvidere havde man orienteret sig m. H. t. Arbejdsgiverforeningens Stilling til en eventuel Udligning af Tillægene for mandlige og kvindelige faglærte Arbejdere indenfor Tobaksindustrien, men faaet Afslag.

Forbundet ønskede at tage Sagen op paany.

ad 4. Intet.

Efter en kort Drøftelse toges den aflagte Beretning til Efterretning.

ad 2. Formanden omtalte den Kendelse, der af Overenskomstnævnet var afsagt i Spørgsmaalet angaaende Dyrtidstillæg til vore faglærte Mænd og Kvinder, hvorefter den lagte Linie, at tildele Dyrtidstillægget efter om det er henholdsvis Mænd eller Kvinder over 18 Aar, vil blive gældende.

Heller ikke den med vore Fabrikanter førte Forhandling om en Udligning har bragt os noget godt Resultat; men vi maa alligevel arbejde videre med Sagen, og skulde der vise sig en eller anden Mulighed til Løsning af denne vil Hovedbestyrelsen straks blive indkaldt til Møde. Formanden formente derfor, at en videre Drøftelse af Spørgsmaalet om det skulde være Procenter eller noget andet, for Nærværende var overflødigt. Gav derefter Oplysning om den mellem Parterne trufne Ordning vedr. Dyrtidstillæg til Lærlinge og oplæste de i den Anledning den 9. Decbr. og 21. Decbr. 1939 modtagne Skrivelser fra De samvirkende Fagforbund. Et senere fremkommet Spørgsmaal om, hvorvidt vore ugelønnede Medlemmer havde Krav paa Dyrtidstillæg af Helligdagsbetalingen, vilde Formanden besvare med Ja. Omtalte derefter Nævnskendelsen vedr. Ungarbejderes Dyrtidstillæg og meddelte sluttelig at have modtaget en Skrivelse fra D. s. F. angaaende Overenskomstforholdet med Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger og vort Forbund. De i Sagen herom mel-

lem Forbundet og F. D. B. samt D. s. F. udvekslede Skrivelser oplæste Formanden for Hovedbestyrelsen.

Toges til Efterretning.

ad 3. Formanden refererede en Lærlingesag fra Firmaet P. Wulff. Det drejede sig om to Cigarmagerlærlinge, der grundet paa Misligheder var bleven afskediget. Sagen havde været forelagt Industriens Lærlingeudvalg, som havde truffet en Ordning, hvorved de to blev genantaget.

I den Anledning var der afholdt et Møde med samtlige Cigarmagerlærlinge hos P. Wulff. Forbundsformanden redegjorde for dem den kedelige Sag og manede med nogle Alvorsord de unge Mennesker til at tage godt Vare paa deres Læretid, at de kunde blive baade dygtige Arbejdere og gode Kammerater.

Omtalte derefter et Spørgsmaal om Ophævelse af et Lærlingeforhold hos en mindre Fabrikant i Fredericia. Skulde nærmere undersøges.

Gav Meddelelse om en Lærling fra Randers, der var overført til videre Oplæring i Aarhus.

En Anmodning fra Firmaet Poul Petersen, Horsens, om Antagelse af to Lærlinge i Aar, henholdsvis ½ og 1/9, tiltraadtes.

De givne Meddelelser toges til Efterretning.

ad 4. Der forelaa fra et gammelt Medlem Anmodning om at komme i Betragtning ved Uddelingen af Hjælpefonden. Vedkommende oppebærer Aldersrente og en mindre Pension, tilsammen 114 Kr. maanedlig. Under Hensyn til vedkommendes 45 aarige Medlemsskab vedtoges det at yde 10 Kr. pr. Md., saafremt der ikke af den Grund sker Fradrag i Aldersrenten.

ad 5. Hovedkassereren forelagde de reviderede Regnskaber for November Maaned 1939.

Disse godkendtes.

ad 6. Formanden omtalte et Møde, der havde været afholdt i Matteotti-Fonden, og oplæste en i Forbindelse hermed tilsendt Skrivelse med Anmodning om Støtte. Formanden vilde anbefale, at der bevilges et Beløb svarende til 25 Øre pr. Medlem.

Dette vedtoges.

Fra De samvirkende Fagforbund forelaa Meddelelse om, at man havde vedtaget at iværksætte en Arbejdernes Finlandsindsamling, og anmodede om Forbundenes Støtte hertil.

Hovedbestyrelsen vedtog enstemmigt at anbefale Medlemmerne ved Urafstemning at bevilge Kr. 10,000,— til denne Indsamling.

Fra Varmemesteren i Forbundets Ejendom, H. C. Ørsteds Vej, forelaa Anmodning om Lønforhøjelse.

Det vedtoges at forhøje hans Løn med 300 Kr. aarlig.

Hovedbestyrelsesmøde den 21. Marts 1940.

Formanden aabnede Mødet og bød Hovedbestyrelsen Velkommen til det første Møde i det nye Aar. Naar det ikke har været afholdt før, skyldes det de Trafikvanskeligheder, der har været.

ad 1. Formanden aflagde Beretning for den forløbne Periode og indledede med at omtale den med Cigarmagerlauget afsluttede Overenskomst vedrørende Dyrtidstillægget, hvorefter alle hos Cigarmagerlaugets Medlemmer beskæftigede Kvinder og Mænd faar samme Dyrtidstillæg, nemlig 0,85 Øre pr. Time for hvert Point, Pristallet stiger eller falder. Indenfor Cigarmagerlauget fremkom der stærk Kritik heraf, og en enkelt Fabrikant, P. Bertelsen, havde protesteret paa det skarpeste mod den trufne Ordning. I den Anledning har Forbundet konfereret med sin Sagfører, men iøvrigt henholdt sig til den afsluttede Overenskomst.

Gav derefter Oplysning om de Møder, der var afholdt angaaende Sortererpriserne for Senoritas og Cigarillos. Sammenslutningen havde endnu ikke truffet nogen Afgørelse i Sagen. Derimod var der lokalt truffet en Ordning med Firmaet A. M. Hirschsprung vedrørende 2 Stk. „Platinas".

Formanden meddelte, at Hovedbestyrelsen enstemmigt havde tilsluttet sig det udsendte Forslag angaaende Paaskehjælp. Samtidig vilde Formanden finde det rimeligt, om vi ogsaa ydede vore gamle Kolleger, der oppebærer Hjælp af Aldersrentefonden, en lille Haandsrækning til Brændselshjælp. Stillede Forslag om at give dem en Maaned ekstra samt at vi tog vore Gamle med, der bor i „Tobaksarbejdernes Hus".

Meddelte, at Finlandsindsamlingen var afsluttet, og at der udover det Beløb, som Forbundet havde bevilget, yderligere var indkommet Beløb fra Afdelingerne i Odense og Horsens og fra Arbejderne hos P. Wulff, Toldbodvej, København.

Formanden refererede et Møde, han sammen med Hovedkassereren havde deltaget i angaaende Tegning af Aktier i Arbejdernes Landsbank. Anbefalede, at vi støttede Banken ved Køb af flere Aktier.

I Henhold til Dyrtidstillæggets Stigning anbefalede Formanden at foretage en yderligere Regulering af Betalingen for Møder.

Der forelaa nogle Takkeskrivelser, som Formanden oplæste.

Efter en Drøftelse af den aflagde Beretning vedtoges det: at yde alle, der udbetales Hjælp af Aldersrentefonden, en Maaneds ekstra Hjælp til Brændsel, samt vore gamle Kolleger i Alderdomshjemmet 10 Kr. Endvidere vedtoges det at tegne for 12,000 Kr. Aktier i Arbejdernes Landsbank, og endelig at foretage en Regulering af Daglønstab og Diæter i Henhold til Pristallet.

Beretningen godkendtes.

ad 2. Formanden aflagde Beretning for de i Perioden afholdte Mæglingsmøder og redegjorde indgaaende for de enkelte Sager, der havde været behandlet.

Af disse Møder skal vi omtale følgende Mæglingsmøde hos A. M. Hirschsprung & Sønner A/S, Islands Brygge, hvor Forbundet klagede over et Cigarillosmærke, hvortil man hævdede, at der anvendtes blandede Dæks, og krævede et Tillæg for Sorteringen heraf.

Sammenslutningen og Firmaet kunde ikke anerkende, at Farverne i det paagældende Parti afveg ekstraordinært, men Firmaet erklærede sig villig til at søge at finde en Ordning, saaledes at lignende fremtidige Klager kunde undgaas.

Man enedes om, at det paagældende Parti trækkes tilbage, samt at der uden Præjudice betales 2 Kr. for udført Arbejde til den Sortererske, der har haft det paaklagede Parti.

Hos Firmaet Horwitz & Kattentid har været af-

holdt nogle Mæglingsmøder vedrørende Udtagningen af „Phønix" Udskud, og paa et af disse Møder havde Firmaet erklæret sig villig til, hvor det mente det formaalstjenligt, forsøgsvis at lade enkelte Partier frasorterede Cigarer prima- og sekundasortere. Senere klagede Forbundet over, at man ikke havde kunnet opnaa Enighed med Firmaet om et bestemt Parti Cigarer, som Forbundet forlangte prima- og sekundasorteret.

Sammenslutningen kunde ikke indrømme, at det foreliggende Parti Cigarer berettigede til en saadan Ekstrasortering, men meddelte, at Firmaet som Følge af særlige Omstændigheder intet havde imod at lade foretage Prima- og Sekundasortering af det paaklagede Parti.

Hos C. W. Obel, København, havde været Mæglingsmøde foranlediget af den af Firmaet forlangte Pakningsmaade for 48 Stk.s „Phønix" Cigarillos (13—12—12—11), som efter Forbundets Mening arbejdsmæssigt var uheldig, idet Sidecigarerne i Spejlet efter Sorterernes Opfattelse havde Tilbøjelighed til at synke, hvorfor Arbejdet let vilde kunne afstedkomme Kritik fra Firmaets Side. Endvidere hævdede Forbundet, at Aftalen om, at 48 Stk.s Cigarillos betales som $^1/_{20}$, forudsatte en Pakning med 4×12, og at den ene Cigarillos, der nu var mere i Spejlet, maatte betinge Ekstrabetaling.

Sammenslutningen og Firmaet fastholdt, at Pakningen kunde pakkes 13—12—12—11 uden Ekstrabetaling.

Enighed opnaaedes ikke. Spørgsmaalet henvistes til Fællesmøde.

Hos W. Ø. Larsen, København, havde været Mæglingsmøde angaaende en Klage fra Arbejderne over manglende Varme. Vi refererer:

Forbundet klagede over, at Varmetilførslen havde svigtet Mandag Morgen den 12. Februar 1940 for hele Fabrikkens Vedkommende samt at der ingen Varme havde været hos Sortererne Tirsdag, Onsdag og Torsdag Morgen. Forbundet stillede Krav om Erstatning for tabt Arbejdsfortjeneste til Sortererne for fire halve Dage samt til Fabrikkens øvrige Arbejdere (ca. 70) for 1 Time Mandag Morgen.

Firmaet erkendte, at Forholdene hos Sortererne havde været ganske uforsvarlige, idet der om Morgenen havde været under 0°, og selvom man maaske kunde have henvist til den ekstraordinære Kuldeperiode, Brændselsrestriktionerne og Ejerens eventuelle Forsømmelse, ønskede man ikke dette for Sorterernes Vedkommende og tilbød at betale den forlangte Erstatning, Kr. 190,00.

Forbundet akcepterede dette Tilbud.

Derimod maatte man afvise Berettigelsen af Kravet om Erstatning til Fabrikkens øvrige Arbejdere, da Varmeforsyningens Svigten den paagældende Dag skyldtes, at Varmeledningerne var frosset, hvilket man maatte regne for et hændeligt Uheld under de givne Forhold.

Forbundet opretholdt Kravet.

Der var endvidere Enighed om forsøgsvis at indføre den Ordning, at Sortererne foreløbig møder Kl. 9 og ophører med Arbejdet Kl. 18, idet Firmaet vil forsøge ved Opvarmning med Petroleumsovne at varme Sortererstuerne op paa en saadan Maade, at det bliver muligt at paabegynde Arbejdet Kl. 9. Hvis Kuldeperioden fortsætter, bliver det eventuelt nødvendigt at paabegynde Arbejdet senere Mandag Morgen baade for Sorterernes og øvrige Arbejdere.

Sammenslutningen præciserede udtrykkeligt, at Firmaet ikke kunde garantere for, at denne Ordning vilde give Mulighed for fuld Beskæftigelse. Efter Henstilling fra Forbundet udtalte Firmaet, at der ligeledes saa vidt muligt vilde blive anbragt Petroleumsovne i Garderoben.

Mæglingsmøde hos P. Wulff, Toldbodvej.

Forbundet klagede over, at Varmetilførslen til den ene af Cigarmagerstuerne havde svigtet Mandag Morgen den 12. Februar og fremsatte Krav om Erstatning for 2½ Times tabt Arbejdsfortjeneste til 25 Cigarmagere.

Sammenslutningen udtalte, at man principielt ikke kunde yde Erstatning, fordi der manglede Varme en Mandag Morgen, men at man i det foreliggende Tilfælde undtagelsesvis vilde registrere Forbundets Krav og senere komme tilbage til Spørgsmaalet.

Mæglingsmøde hos P. Wulff, Polensgade.

Forbundet forlangte det for Brasil „Blanding Nr. 66" fastsatte Tillæg af 47 Øre pr. kg forhøjet.

Da Sammenslutningen ikke kunde anerkende Berettigelsen af dette Krav, henstillede Forbundet, at man forarbejdede Brasilen paa Gennemsnitsløn, men dette afviste Sammenslutningen.

Spørgsmaalet henvistes til Fællesmøde.

I Anledning af en Klage fra Forbundet over, at Løsgørerne i den sidste Tid var gaaet ned i Fortjeneste, enedes man om at foretage en nærmere Undersøgelse.

Hos Vilh. Lange, Slagelse, har været Mæglingsmøde vedrørende forskellige Spørgsmaal.

Oversigt over Arbejdsløsheden

Fredag den 23. Februar 1940.

Afdeling	Medlemsantal	Medlemsantallet fordelt i		Antal Arbejdsløse	Arbejdsløshedsantallet fordelt i		Antal Medl., der oppebær vedtægtsm. Understøtt.		Antal Medl., der oppebær Underst. af Fortsætt.-Ks.	
		Md.	Kv.		Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.
Aalborg	1641	278	1363	243	23	220	7	96	2	60
Aarhus	78	38	40	40	14	26	5	11	5	12
Esbjerg	305	144	161	35	9	26	5	16	1	3
Frederic.	88	38	50	20	7	13	2	3	2	9
Hadersl.	57	19	38	16	6	10	2	10	1	0
Hjørring	5	0	5	5	0	5	0	3	0	2
Holstebr.	558	167	391	121	23	98	10	46	5	5
Horsens	490	245	245	67	20	47	10	28	6	11
Nakskov	8	0	8	8	0	8	0	1	0	3
Nykøb.F.	338	58	280	124	7	117	2	36	2	0
Nykøb.M.	63	27	36	43	14	29	12	22	1	4
Odense	567	236	331	29	10	19	7	9	3	10
Slagelse	124	65	59	14	4	10	0	7	2	1
Svendb.	140	46	94	29	3	26	1	21	0	4
Vejle	8	6	2	2	1	1	0	0	1	1
Tils. i Provins.	4470	1367	3103	796	141	655	63	309	31	125
Kbhv.: „Enigh."	3346	1176	2170	683	111	572	80	249	15	167
Cigarsort.	1208	390	818	521	67	454	35	161	9	18
Tils. i Kbhvn.	4554	1566	2988	1204	178	1026	115	410	24	185
Ialt...	9024	2933	6091	2000	319	1681	178	719	55	310

Oversigt over Regnskabet mellem Afdelingerne og Hovedkassen for Februar Maaned 1940

Afdeling	Afdelingen skal betale til Hovedkassen								Afdelingerne har betalt til Hovedkassen								Afdelingens Gæld pr. 29. Februar		Afdelingens Tilgodehavende pr. 29. Februar	
	Afdelingens Gæld fra forrige Maaned		Tilsendt Afdelingen kontant fra Hovedkassen		Kontingent Tilbagebet. Understøttelse m. v.		Tilsammen		Afdelingens Tilgodehavende fra forr. Maaned		Indsendt Kvitteringer		Indsendt Kontant		Tilsammen					
Kbhvn. I					33404	75	33404	75			2308	52	31096	23	33404	75				
do. II					13201	95	13201	95			877	75	12324	20	13201	95				
Aalborg					18176	35	18176	35	10173	22	9832	77			20005	99			1829	64
Aarhus	79	64	2700	00	659	05	3438	69			3387	50			3387	50	51	19		
Esbjerg					3231	90	3231	90			1898	54	1333	36	3231	90				
Fredericia			600	00	940	15	1540	15	209	54	1677	55			1887	09			346	94
Haderslev	105	03	500	00	625	80	1230	83			1157	18			1157	18	73	65		
Hjørring			330	00	34	70	364	70	1	22	371	04			372	26			7	56
Holstebro					6103	10	6103	10			2592	21			2592	21	3510	89		
Horsens	4	60			4984	05	4988	65			4191	24	797	41	4988	65				
Nakskov	21	37	445	00	33	60	499	97			483	15			483	15	16	82		
Nykøbing M.	265	12	500	00	693	20	1458	32			1267	73			1267	73	190	59		
do. F.					4069	45	4069	45			1142	51	2926	94	4069	45				
Odense			4000	00	6237	10	10237	10			3697	53	6539	57	10237	10				
Slagelse					1343	10	1343	10			973	25	369	85	1343	10				
Svendborg	722	68			1478	80	2201	48			1702	73			1702	73	498	75		
Vejle	29	68	100	00	71	45	201	13			223	29			223	29			22	16
Central- og Anvisningsk	7745	34	66000	00	99	10	73844	44			68476	54			68476	54	5367	90		

Skraatobaksarbejdernes Forbund og Arbejdsløshedskasse.
Oversigt over Regnskabet mellem Afdelingerne og Hovedkassen for Februar Maaned 1940

Afdeling	Afdelingen skal betale til Hovedkassen								Afdelingen har betalt til Hovedkassen								Afdelingens Gæld pr. 29. Februar		Afdelingens Tilgodehavende pr. 29. Februar	
	Afdelingens Gæld fra forrige Maaned		Tilsendt Afdelingen kontant fra Hovedkassen		Kontingent Tilbagebet. Understøttelse m. v.		Tilsammen		Afdelingens Tilgodehavende fra forr. Maaned		Indsendt Kvitteringer		Indsendt Kontant		Tilsammen					
København					834	25	834	25			439	60	394	65	834	25				
Aalborg					442	55	442	55	420	55	303	20			723	75			281	20
Aarhus	61	55	50	00	185	55	297	10			240	00			240	00	57	10		
Assens			800	00	172	95	972	95			763	60			763	60	209	35		
Esbjerg	200	00			392	60	592	60			146	80	445	80	592	60				
Fredericia					30	60	30	60					30	60	30	60				
Haderslev	99	81	300	00	24	40	424	21			322	00			322	00	102	21		
Holstebro	151	55			209	65	361	20					250	20	250	20	111	00		
Horsens					621	45	621	45			285	50	335	95	621	45				
Køge	102	80	400	00	76	00	578	80			349	60			349	60	229	20		
Nakskov	116	99	1000	00	4	40	1121	39			904	00			904	00	217	39		
Nykøbing F.	42	60			41	10	83	70									83	70		
Odense	157	24	400	00	93	60	650	84			309	00			309	00	341	84		
Randers	103	12	200	00	40	65	343	77			223	90			223	90	119	87		
Roskilde			250	00	63	65	313	65	2	60	320	60			323	20			9	55
Slagelse					187	90	187	90			30	70	157	20	187	90				
Silkeborg			50	00	33	81	83	81			59	80	24	01	83	81				
Svendborg	200	05	500	00	201	55	901	55			259	20			259	20	642	35		

Forbundets og Afdelingernes Telefoner:
Forbundet (Hovedkontoret): Ctr. 12,981.
Afdeling „Enigheden": Ctr. 12,987.
Cigarsorterernes Fagforening: Eva 1456.
Centralkontoret: Central 7734.

Skraatobaksarbejderforb. Adresse og Telefoner:
Forretningsfører: *Th. Nielsen*, H. C. Ørstedsvej 19 B[1]
Telf. Eva 632 - Privat Hellerup 1484.

Redigeret af *Dirk Nak*, H. C. Ørstedsvej 19 B[1].
RUD. BØHMS BOGTR. A/S. KBHVN.

Tobaksarbejderforbundets Fagblad

Nr. 5 | **Maj 1940** | **35. Aargang**

Tidsskriftet „Ingeniøren" Nr. 18 „Kemoteknik" bringer en meget interessant Afhandling om Tobakkens Kemi — Produktion — Forbrug — Dansk Tobaksavl m. m., som sikkert vil være af Interesse for vore Kolleger, hvorfor vi tillader os at gengive den i det nuværende og kommende Numre af vort Fagblad.

Vor gamle Fagfælle, Statsminister *Th. Stauning,* udtaler sig efter Redaktionens Henstilling saaledes:

Tobakken

Vi, der paa rent haandværksmæssig Maade har været beskæftiget ved Tobakken — særlig i de gode, gamle Dage, har ikke ofret mange Tanker paa kemiske Forbindelser eller paa Tobaksdyrkningen. Jeg forstaar, at det gamle Fag, der iøvrigt har holdt sig godt trods Tidens Storme, nu kommer til Ære og Værdighed og bliver analyseret, kemisk og teknisk. Jeg haaber, at dette vil bidrage til Udvikling og Højnelse af Faget og af den Industri, der er særdeles betydningsfuld for vort lille Land. Jeg ved ikke, hvad Undersøgelserne gaar ud paa, men jeg forudsætter, at der kun kan være Tale om at bidrage til Opbygning og Videreføring af Fag, der indtager en saa fortjenstfuld Plads, som Tilfældet er med Tobaksindustriens forskellige Fag eller Brancher.

Th. Stauning.

TOBAKKEN OG KEMIEN

Af Civilingeniør *Paul Molde*, M. Ing. F.

I Betragtning af Tobakkens overordentlige Betydning — i produktionsmæssig, forbrugsmæssig, nydelsesmæssig, sundhedsmæssig samt i nationaløkonomisk og erhvervspolitisk Henseende — er det yderst paafaldende saa ringe en Indsats, der fra *kemisk* og *kemoteknisk* Side hidtil er ydet paa Omraadet. Det gælder ikke blot i Danmark, men over hele Verden, og det er først i de allersidste Aar, at der er ved at indtræde en virkelig Forandring.

I *maskinteknisk* Henseende stiller Sagen sig noget anderledes. Raatobakkens Fremstilling sker endnu i Hovedsagen efter nedarvede Metoder; og en effektiv Maskine til Fremstilling af „haandrullede" Cigarer er det endnu ikke lykkedes at lave, men der er dog gjort betydelige Forsøg. For Pibetobakkens — særlig Shagtobakkens — Vedkommende er Maskineriet upaaklageligt, og i Cigaretindustrien er det tip-top. Moderne Cigaretmaskiner fremstiller nemt 50.000 Stk. pr. Time og er helt igennem fin og tidssvarende Teknik.

Men endnu er Tobakskemien altsaa et i høj Grad uopdyrket og i visse Maader ogsaa ukendt Land, hvor store Opdagelser af videnskabelig og teknisk Art vil kunne ventes. I Betragtning af Erhvervets samlede, uhyre Omfang og store økonomiske Værdi, vil Forskningsarbejdet utvivlsomt kunne svare Regning ogsaa for den enkelte Person, Virksomhed eller Institution, som paa det tilstrækkelige Grundlag tager Sagen op.

Som det er gaaet i utallige andre Brancher, hvor rationel Kemi har vundet Indpas i gamle haandværksmæssige og rent empirisk drevne Fag, vil det sikkert ogsaa gaa her. Der vil kunne opnaas store praktiske Resultater, og det er ubegribeligt, at det først nu er ved at begynde for Tobakkens Vedkommende.

Nærværende Artikel er da først og fremmest skrevet for at anspore danske Kemikere og Fabrikanter til at tage Del i det Verdenskapløb, som er ved at starte. Men derudover vil Emnet formentlig ogsaa kunne paaregne en mere almen Interesse. Tobaksrygningen hører jo til Menneskehedens mest udbredte og dyrebareste Laster.

Artiklen er i nogen Grad bygget paa Forfatterens egne Erfaringer og Forsøg og støtter sig iøvrigt hovedsagelig paa nedennævnte Litteratur.

R. Kissling: Handbuch der Tabakkunde, Verlagsbuchhandlung Paul Parey, Berlin, var i mange Aar Standardværket paa Tobakkens Omraade. Femte Udgave, til hvilken der i det følgende refereres, udkom i 1925.

I „Handbuch der Lebensmittelchemie", VI. Bind, Jul. Springer, Berlin 1934, har *P. Koenig* skrevet et udmærket Kapitel om Tobak.

Fornylig udkom: *Adolf Wenusch:* Der Tabakrauch. Arthur Geist Verlag, Bremen 1939. Denne Bog handler, som Titlen siger, i det væsentlige kun om Tobaks*røgen*, dens Opstaaen, fysiske Beskaffenhed og kemiske Sammensætning, og indeholder bl. a. Henvisninger til den nyeste Tidsskriftlitteratur om Emnet.

En let læst, mindre Oversigtsartikel af *W. Brandt:* Ueber Tabak und Tabakrauchen, findes i Chemiker-Zeitung 1938, S. 841, med en „Zuschrift" 1939, S. 239 af *P. Molde* om Furfurolets Betydning.

En Del af de nedenfor anførte statistiske Oplysninger er hentet fra Statistisk Aarbog 1939.

Fig. 1. Tobakken høstes.

Fig. 2. Fra Tobaksbørsen i Amsterdam.

Økonomisk.

Verdensproduktionen af *Raatobak* androg i 1931: 2355 Mill. kg, til en Værdi af rundt regnet 5 Milliarder Kr. Denne Produktion var omtrent dobbelt saa stor som Produktionen i 1914. Under den økonomiske Krise i Aarene efter 1931 faldt Verdensproduktionen til ca. 2000 Mill. kg, men var i 1938 atter paa omtrent det samme Kvantum som i 1931.

Langt det største tobaksproducerende Land er U. S. A., Tobakkens Hjemland; i 1937: 704 Mill. kg eller ca. 30 % af Verdensproduktionen. Dernæst kommer formentlig Britisk Østindien. Opgørelser herfra for de senere Aar savnes, men i 1914 var Produktionen 200 Mill. kg. Nr. 3 er Rusland (Europa og Asien) med 276 Mill. kg i 1936. Først derefter kommer Brasilien med 93, Japan med 84, Grækenland 81, Tyrkiet 74, Hollandsk Indien 54 o. s. v., alt i Mill. kg for Aaret 1936. I de enkelte Lande kan Høsten dog svinge stærkt fra Aar til Aar.

Af *færdige Tobaksvarer* produceredes i *Danmark 1938* følgende Mængder:

	Mill. Stk.	Værdi i Mill. Kr.
Cigarer	490	46,5
Cigarillos	420	17,2
Cigaretter	1.536	22,5
	Mill. kg.	
Røgtobak	2,6	12,9
Skraatobak	0,6	5,0
Snustobak	0,4	1,9
		Ialt: 106,0 Mill.

Af den i samme Aar indførte Raatobak til en Værdi af ca. 25 Mill. Kr. erlagdes i Told godt 15 Mill. Kr. Forbrugsafgiften af færdige Tobaksvarer var, ligeledes i 1938, 45 Mill. Kr.

Til Belysning af Tobaksfabrikationens relative Betydning inden for den danske Industri anføres *Produktionsværdien* (alt eksklusive Forbrugsafgifter) *af en Række vigtige Industrivarer* af overvejende kemoteknisk Art, en Fortegnelse, som ogsaa i andre Henseender er interessant:

	Mill. Kr.
Øl, af alle Slags, tilsammen	123
Tobaksvarer	106
Margarine	67
Sukker	60
Vegetabilske Olier	58
Oliekager	37
Sæbe (fast, flydende), Vaske- og Skurepulv., Krystalsoda	30
Chokolade, Cacao, Konfekture, Drops	28
Farver, Lakker, Malervarer, Trykfarver	25
Rug- og Sigtebrød	21
Mursten, Tagsten, Kalksandsten m. m.	21
Kunstgødning (mineralsk)	18
Cement	17
Medicinalvarer	17
Porcelæn, Fajance, Lervarer	15
Mineralvande, Limonader	14
Tagpap, Tag- og Vejtjære, Asfaltemulsion	11
Sprit	11
Kosmetik, Parfumer, Toiletartikler	8,8
Kaffetilsætning	6,7
Gær	3,8
Kartoffelmel	3,3
Osteløbe, Oste- og Smørfarve	3,1
Brændt Kalk	3,1
Pudsemidler	3,0

Til yderligere Sammenligning tjener, at Værdien af vor samlede Landbrugseksport i 1938 androg ca. 1100 Mill. Kr.

Man ser altsaa, at blandt de Industrier, som i

Fig. 3. Tobak fremlagt til Salg.

Hovedsagen arbejder for Hjemmemarkedet, hører Tobaksfabrikationen til de allerstørste; den kommer næsten i en Klasse for sig sammen med Øllet. Den Tanke, at Tobaksindustrien tog et lignende Forskningsarbejde op, som det de store Bryggerier igennem mange Aar har ydet Samfundet og samtidig selv har haft stor Fordel af, ligger da i Virkeligheden ganske nær.

Tilsidst skal endelig det aarlige *Tobaksforbrug pr. Indbygger* (1937) i en Række Lande anføres:

Belgien	3,2 kg
Holland	3,2 -
U. S. A.	2,9 -
Danmark	2,2 -
Storbrit. og Irland	1,8 -
Tyskland	1,7 -
Ny Zealand	1,6 -
Sverige	1,4 -
Frankrig	1,2 -
Norge	1,2 -
Finland	1,0 -
Island	0,9 -
Italien	0,6 -

Historisk.

Med Amerikas Opdagelse kom *fire* vigtige Planter, der alle efterhaanden skulde faa den største økonomiske, folkeernærings- og nydelsesmæssige Betydning, til Europa: Kartoffel, Tomat, Paprika og Tobak. De tilhører alle Natskyggerne.

Skønt Tobakken ved Amerikas Opdagelse blev *røget* af Indianerne — *Columbus* og hans Ledsagere iagttog det allerede efter den første Landing i 1492 — blev Tobakken i Europa til en Begyndelse kun benyttet til Snus samt anvendt som — Lægemiddel. Det sidste er karakteristisk for Tilstandene og Mentaliteten i de svundne Tider. Paa nøjagtig samme Maade gik det mange andre Produkter, sidst en anden amerikansk Nyhed, Petroleumen, saa sent som i forrige Aarhundrede. Der ligger sikkert heri et Fingerpeg om *Lægernes* Indflydelse og Stilling i Datiden, men uden Tvivl ogsaa en Oplysning om *Sygdommenes* Betydning. Man var den Gang ganske anderledes værgeløs over for dem end nu, og de blev betragtet med langt større Frygt. Ethvert nyt Middel, enhver ny, omend nok saa lille, Mulighed for Lindring og Hjælp maatte straks prøves i Lægekunstens Tjeneste.

Først senere begyndte man ogsaa i Europa at *ryge Tobakken*. Oprindelig var det kun de højere Kredse, som hengav sig til Nydelsen; flere Konger, Kejsere og Paver i Datiden er kendt som Tobaksrygere, andre dog ogsaa som stærke Modstandere af den fordærvelige Skik. Men efter at Lægerne i Tyskland under den store Kolera i Aarene 1831—32 anbefalede Tobaksrygning som et Middel imod Sygdommen, blev Nydelsen almindelig, og den er siden vokset uafbrudt i alle Europas Lande.

At Tobaksrøgen i Mundhulen udøver nogen desinficerende Virkning er vel utvivlsomt, men oprindelig anvendtes Tobaksblade og Udtræk af disse, ligesom mange andre „Lægeurter", i Folkemedicinen til mange forskellige Formaal. Der nævnes: som smertestillende Middel, til Saarheling, som Klyster, mod Hudsygdomme m. m. samt som forebyggende Middel imod Kolera og Pest.

I Betragtning af Tobaksekstrakters store Giftighed er det mærkeligt, at der ikke skete flere Ulykker. Men Sagen er vel ogsaa, at de faktisk skete; det var blot dengang endnu vanskeligere for Menigmand at afgøre, om Døden skyldtes Sygdommen eller Lægemidlet.

I vore Dage anvendes Tobakken som bekendt næsten udelukkende som rent Nydelsesmiddel, i overvejende Grad bestemt til Rygning. Af Udskudstobak,

Affald, Ribber etc. fremstilles i den nyeste Tid en Del Nikotinsulfat og lignende Præparater, som finder stigende Anvendelse i Plantebeskyttelsen, idet de i opløst Form anvendes til Sprøjtning.

Den franske Gesandt ved det portugisiske Hof i Aarene omkring 1560, *Jean Nicot*, skaffede den første Sending Tobaksfrø, beregnede til Dyrkning, hjem til Paris. Til Minde om denne Bedrift kaldte den store svenske Botaniker, *Linné*, i sin Systematik Tobaksplanten for „Nicotiana Tobacum". I Aaret 1828 isolerede *Posselt* og *Reimann* det eftersøgte, virksomme Alkaloid og kaldte det Nicotin.

Fremstilling af Raatobak.

Tobaksplanten, der efterhaanden optræder i en Mængde Arter og Varieteter, hvis Antal efter al Sandsynlighed vil yderligere forøges, er 1-aarig. Den bliver 1½—2 m høj. De høstede Blade kan efter Arten og Omstændighederne variere fra nogle faa cm til hen imod 1 m's Længde.

Til sin fulde, harmoniske Udvikling kræver Tobaksplanten varmt, helst subtropisk Klima, men man er dog i Tidens Løb ved særlige Dyrkningsmetoder, Krydsninger o. lign. naaet til at kunne frembringe særdeles god Tobak under væsentlig køligere Himmelstrøg. Og efterhaanden som Tobaksbehovet er vokset stærkere og stærkere i alle Lande, er Dyrkningsgrænsen stadig rykket længere mod Nord (eller Syd). I Europa regner man nu med at kunne dyrke Tobak helt op til 63° nordlig Bredde. I Amerika ligger Grænserne ved 40° Nord og 35° Syd.

De grønne Blade plukkes af Stænglerne og tørres, i Reglen ophængt paa Snore. Derefter underkastes de almindeligvis den saakaldte *„Fermentation"*. Denne Proces bestaar i, at de tørrede Blade anbringes i Dynger under Forløbet af *enzymatiske* og *bakterielle Processer*, som har Betydning for Tobakkens Glødeevne, Aroma m. m. Tobakken maa under Fermentationen holdes under Opsigt, omstables o. s. v. I Reglen lader man kun Temperaturen stige til 50—60° C.; den kan i givet Fald naa væsentlig højere og ogsaa føre til Selvantændelse.

Om Betydningen og Nødvendigheden af Fermentationen er Meningerne i den nyeste Tid delte, og det er ikke altid, at den nu foretages. Man kan formentlig udmærket tænke sig, at de enzymatiske Processer forløber i alle Tilfælde, blot naturligvis langsommere end under den ved Sammendyngningen begunstigede Temperaturstigning.

Fermentationens Nødvendighed og Hensigtsmæssighed er imidlertid til en vis Grad bestemt af det Tidspunkt, paa hvilket Bladene plukkes, idet den tidligt afplukne, grønne og relativt umodne Tobak ikke kan undvære Fermentationen. Herom lidt mere i det følgende.

I de senere Aar udføres der ret omfattende Forsøg, bl. a. med Tørring og Fermentation i een Proces i Tørretromler og ved Hjælp af lignende moderne Udstyr; og det kan naturligvis i høj Grad ventes, at saadanne rationelle Eksperimenter vil føre til gunstige Resultater.

De færdigbehandlede Blade sorteres, bundtes og sendes til Tobaksfabrikkerne i Baller indsyede i Jute, Lærred, Bastmaatter, Palmeblade, somme Tider ogsaa pakkede i Kister og Fade, alt afhængigt af Tobakkens Art, Robusthed samt Sæd og Skik paa Produktionsstedet.

I Amsterdam, Bremen og Hamburg holdes der Tobaksbørser, hvor Størstedelen af Europas Forbrug af Raatobak handles. Alle større Fabrikker køber gerne for mindst et Aar ad Gangen, hvilket bl. a. er nødvendigt for at kunne holde nogenlunde ensartede Fabrikater.

I Blandingen af forskellige Raatobakker ligger en stor Del af Kunsten ved at fremstille harmonisk og særpræget smagende Røgtobak; et lignende Forhold gør sig som bekendt gældende ogsaa ved andre Nydelsesmidler, f. Eks. Kaffe, Te og Whisky.

Eksperter paa Smags- og Blandingsomraadet lønnes i Reglen højt. Da de af nærliggende Grunde normalt kun kan udnytte deres Viden eet Sted i hvert Land inden for et vist Aaremaal, rejser de ofte fra Land til Land. Næsten alle større Fabrikker i Skandinavien har i de senere Aar haft saadanne Eksperter, i Reglen Englændere, engageret i kortere eller længere Tid for at tilvejebringe nye eller bedre Mærker, især af Shagtobak og Cigaretter. At denne rent empiriske Kunst imidlertid i Fremtiden vil kunne, om ikke just erstattes helt, saa dog i meget væsentlig Grad støttes af *videnskabelige* Metoder, synes uden for al Tvivl. Der ligger her store Opgaver, som ogsaa danske Fabrikanter og Kemikere i egen Interesse snarest burde tage op.

Tobakkens kemiske Sammensætning.

Tobakkens kemiske Sammensætning er som de fleste organiske Naturprodukter meget kompliceret. Den afhænger stærkt af Tobakkens Art og Voksested, Gødningsforholdene, Tidspunktet for Afhøstningen, Fermentering eller ikke Fermentering, Lagringstiden o. s. v. Man har langt fra Rede paa alle Enkeltheder, men visse Hovedtræk er dog nogenlunde oplyst.

Tobakkens pH. Al Raatobak reagerer i vandig Opslemning neutralt eller surt, idet man finder pH-Værdier fra 7 til ned omkring 4. Klart basisk reagerende Tobak eksisterer vistnok ikke; derimod reagerer *Røgen* fra de mindst sure Tobakker basisk, hvorom nærmere nedenfor.

pH-Værdien er en ganske overordentlig karakteristisk Størrelse for Tobakkens Art, Kvalitet og Smag, og man tør trøstigt forudsige, at i Fremtiden vil ingen Fabrikant kunne undvære den Hjælp, som systemastiske pH-Maalinger kan give. Her skal kun nævnes følgende:

1) Tobakkens *Farve* er ret nøje forbundet med pH-Værdien, saaledes at lys Farve svarer til lavt pH, mørk Farve til højt pH.
2) Tobakkens *Smag*, og navnlig dennes *Sødhed*, er ogsaa nær sammenknyttet med pH-Værdien, idet lavt pH giver den sødeste Smag. Eksempelvis kan nævnes, at de fineste *Cigarettobakker* af Virginia og lignende Type har pH paa 5 og derunder, medens de ringeste Sorter har pH paa 6. Omvendt har de fineste *Cigartobakker* pH omkring 7, de ringeste derimod lavere Værdier.

3) Naar Tobakkens naturlige pH forandres væsentligt, ved Præparering eller blot ved Sammenblanding af forskellige Tobakker med stærkt afvigende pH, bliver Aromaen som Regel forringet eller helt ødelagt.

Alene de her nævnte Forhold viser, at pH-Bestemmelsernes Vigtighed i sig selv burde være nok til at gøre *Kemikeren* uundværlig paa enhver større Tobaksfabrik.

Vandindholdet. Den friske, grønne Tobak indeholder 75—90 % Vand, den lufttørrede 25—33 %, fermenteret Tobak gennemsnitlig 15 %. For de færdige Tobaksvarers Smag spiller Vandindholdet som bekendt en stor Rolle; fra 12 til 18 %, noget afhængig af Varens Art, vil i Reglen her være det bedste, og det, som bør tilstræbes.

Askens Sammensætning og Betydning. Tobakkens Askeindhold er, selv sammenlignet med Askeindholdet i Bladene af andre, lignende Planter, paafaldende stort. Man finder ikke under 8, ofte omkring 20 og undtagelsesvis helt op til 25 %! Gennemsnittet ligger omkring 15—17 %. Disse og alle følgende Analysetal er beregnet paa tør Substans.

Askeindholdet er af stor Betydning for Tobakkens Glødeevne, der som Hovedregel er bedre, jo flere mineralske Bestanddele Tobakken indeholder. Af denne Grund er Fermenteringen, ved hvilken det procentvise Askeindhold vokser stærkt, uundværlig for den tidligt afplukne (grønne) Tobak, hvis Indhold af mineralske Stoffer er forholdsvis ringe.

I Asken findes *Kalk* og *Kalium*, dernæst *Magnium*, *Natrium* og *Jern* aftagende i Mængde efter den nævnte Rækkefølge. Af Syrerester findes *Fosfat*, *Sulfat*, *Silikat* og *Klorid*.

Brændbare og flygtige Bestanddele. Af uorganiske *Syrer* findes i Tobakken udover de lige nævnte, *Salpetersyre* i Mængder fra 0,5—1,5 %. Af simple organiske Syrer findes først og fremmest *Æblesyre* (6—13 %), *Citronsyre* (2—5 %) og *Oksalsyre* (1—4 %). De *lavere Led af de fede Syrers* Række er alle repræsenteret, fra *Myresyre* til *Smørsyre* og utvivlsomt højere op. Endvidere er paavist *Ravsyre*, *Fumarsyre*, *Gallussyre*, *Garvesyrer* (0,3—3 %) o. s. v.

Af basiske Stoffer findes *Ammoniak* (i Reglen under 1 %)og forskellige Alkaloider, først og fremmest *Nicotin* (0,6—6 %).

Af Kulhydrater forekommer *Cellulose* (i fermenteret Tobak indtil 16 %, i ufermenteret noget mindre, 8—10 %). *Stivelse* findes i de modne, friske Blade i meget betydelige Mængder (indtil 40 %), men forsvinder ved Fermenteringen næsten helt. Paa samme Maade gaar det med visse *Sukkerarter* (indtil 2 % i ufermenteret Tobak). *Pentoser* og *Pentosaner*, der ikke forgæres, bevares derimod antagelig helt under Fermenteringen; i hvert Fald bliver der nok tilbage til at give en kraftig Furfurolreaktion og i visse Tilfælde ogsaa Furfuroldannelse ved Rygningen. Pentoser synes imidlertid ogsaa at kunne opstaa under Rygningen ved Spaltning af Pektin.

Indholdet af *Pektinstoffer* angives noget forskelligt, men er formentlig ikke under 4—6 %. I fermenteret Tobak antages kun Pektin*syre* at være til Stede, hvor den bundet til Kalk hovedsagelig findes i Bladribberne. Endvidere findes *Harpikser*, *Æggehvidestoffer*, *Voksarter* og *Farvestoffer* m. m. Tobaksharpikserne, der kan forekomme i ret store Mængder (indtil 15 %), tillægges nogen Betydning for Tobakkens Kvalitet og Smag, men er endnu kun lidet udforskede.

Om Stoffet *„Nicotianin"* eller *„Tobakskamfer"*, som i den ældre Litteratur spillede en fremtrædende Rolle, mener man nu, at det enten slet ikke eksisterer, eller at det er identisk med (smaa Mængder) *harpikssur Nicotin*.

Endelig findes naturligvis *æteriske Olier* (Alkylsalte o. lign.), hvis Betydning for Tobakkens Aroma trods deres ringe Mængde utvivlsomt er stor.

Da det normalt ikke er Tobakken selv, man smager, men Røgen, er dennes kemiske Sammensætning af større Vigtighed end Tobakkens, selv om der naturligvis er en ret nøje Sammenhæng mellem de to Ting. Inden vi gaar over til en Omtale af Røgens Bestanddele, vil vi imidlertid først betragte de Processer, hvorved Røgen dannes.

(Fortsættes).

Foraar i Gaden.

Isblomster malet min Rude
en Have saa kølig og hvid,
den isnede ind i min Stue
om Frost og om Vintertid,
men alle de kølige Blomster
er borte, og nu kan jeg se
og kigge ud over Gaden,
hvor jeg ser et Under ske.

Vaaren er kommet til Gaden
og gaar langsmed Husenes Hær,
der er over Hverdagens Ruder
saa underligt skønt et Skær,
og Stormen kan fyge og fare,
og Haglvejret tromme paa Tag,
men Vaaren e r dog i Gaden,
jeg mærker dens Aandedrag.

Og maatte dens lyse Glæder
og friske, farende Vind,
hele dens unge Væsen,
og hele dens frie Sind
frelse den mørke Verden,
hvor Skygger truende staar —
skin Lys langt ud over Lande
du unge, berusende Vaar.

Oskar Hansen.

Alvorlige Tider.

De Begivenheder, der indtraf den 9. April, har sikkert gjort et dybt Indtryk paa os alle. Fra denne Dag er vort Land besat af fremmede Tropper, og vor normale Forbindelse med en Række Lande er hermed afbrudt.

Vort Land er derfor henvist til meget begrænsede Afsætningsmarkeder. Det siger sig selv, at en saa pludselig Omvæltning i vort Erhvervsliv maa afføde store Vanskeligheder for det arbejdende Folk.

Danmark er et Land, der er fattig paa Raastoffer, og for at skabe og opretholde vort Erhvervsliv maatte der indføres en Mængde Raastoffer. Naar vi oplyser, at alene 60 % af vor Eksport og 50 % af vor Import gik og kom fra Lande, vi nu er afskaaret fra, forstaar enhver, hvor uhyre vanskelige Forholdene er bleven for den danske Husholdning.

En Tilpasning til de nu raadende Forhold vil sikkert blive meget vanskelig, men der er et dansk Ordsprog, der siger: „Nøden lærer nøgen Kvinde at spinde", og det kan derfor ikke nytte, at vi lægger Hænderne i Skødet — tværtimod, nu maa der spyttes i Næverne, og nu maa der tages fat. Det altovervejende Spørgsmaal er nu: Beskæftigelse og atter Beskæftigelse.

Det vil blive værst for de Industrier, som udelukkende er henvist til Raastoffer udefra; dette er desværre Tilfældet for vor Industri. Samtidigt fremstiller vor Industri et Produkt, som man populært kalder for Luksus, selv om Tobak vel nok er et Nydelsesmiddel, mange Mennesker nødig vilde undvære.

Dertil kommer, at det ikke alene er et Transportspørgsmaal for vor Industri, men ogsaa om Landet under disse Forhold kan afse de tilstrækkelige Midler til Indkøb af Raastoffer til vor Industri.

Men alligevel er der cirka 10.000 Arbejdere, der direkte har deres Eksistens i vort Fag; foruden dem er der Tusinder af Landets Borgere, der tjener deres Brød i Tobaksindustrien.

Vor Industri har endnu Raastoffer til flere Maaneder, men hvis der ikke kommer nye Forsyninger, hvad saa?

Med dette Perspektiv for Øje er Spørgsmaalet opstaaet om en Fordeling af det forhaandenværende Arbejde, saaledes at saa mange som muligt kunde holde Beskæftigelse.

Det er lykkedes paa flere Virksomheder at indføre en Indskrænkning af Arbejdstiden; derved har flere Hundrede af vore Kolleger beholdt Arbejde, selv om deres normale Indtægt derved er gaaet ned.

Spørgsmaalet om en Deling af Arbejdet maa i den Situation, Landet nu befinder sig i, ses paa en helt anden Maade, end det ellers vilde være Tilfældet.

Arbejderbevægelsens Grundprincip har altid været, at vi i en alvorlig Tid staar solidarisk sammen og bærer Byrderne fælles.

Det er desværre ikke lykkedes at undgaa Afskedigelser; ikke alle Fabrikanter har stillet sig lige forstaaende overfor vort Ønske om at dele det forhaandenværende Arbejde, men Resultater er der opnaaet, og lad os haabe, at Lovgivningsmagten her vil tvinge de Arbejdsgivere, der kun ser paa Forholdene med snævrere Kapital-Interesser, til at imødekomme Arbejdernes berettigede Forlangender.

Arbejderbevægelsen arbejder for Tiden under meget vanskelige Forhold. Vi maa forudsætte, at vore Medlemmer forstaar dette, og at de alle lader mindre Uoverensstemmelser hvile, og kun er besjælet af Fællesskabsfølelsen og Samhørighedstanken; gør vi dette, vil vi ogsaa kunne komme igennem denne alvorlige Tid.

Dirk Nak.

Tavshed er —

Var Din Mund
og gavn Dit Land
i Farens Stund,
Du danske Mand!

E. N—n.

Arbejdssøgende skal altid henvende sig hos Afdelings-Kassereren, forinden de søger Arbejde.

Dagens Vilkaar.

De samvirkendes Organ „Arbejderen“ for Maj Maaned skriver følgende:

Vort Lands overmaade vanskelige Situation vil ikke kunne undgaa at paavirke alle hjemlige Forhold. Hele vor Økonomi er alvorligt ramt, vore Eksporterhverv trues af mange Farer, og dette gælder ikke mindst Landets vigtigste Erhverv, Landbruget, der har mistet sit største Eksportmarked. Vor Udenrigshandel maa lægges helt om, vor Skibsfart er næsten standset, og de af vore Skibe, der befinder sig i Udenrigsfart, trues med Beslaglæggelse. Danmark maa nu søge at sikre sig Tilførsler fra andre Lande, men det er givet, at det ikke vil være muligt at dække Landets Behov i samme Udstrækning som hidtil. Vi vil i Fremtiden komme til at savne mange tilvante Livsgoder.

Der forestaar vort Erhvervsliv en Tilpasningsproces, hvis Gennemførelse vil være forbunden med meget store Vanskeligheder og som vil paalægge hele Befolkningen tunge Ofre. Det arbejdende Folk vil sikkert komme til at bære sin Part af de nye Byrder, og Vanskelighederne vil vi kun kunne overvinde, naar hele det danske Folk i denne Mørkelægningens Tid staar sammen i fælles Vilje til Løsning af de foreliggende Opgaver.

Den danske Regering har besluttet at ordne Landets Forhold under Hensyn til den tyske Besættelse, og den nydannede Samlingsregering har dermed paataget sig et baade brydsomt og ansvarsfuldt Hverv, som den kun kan gennemføre med hele Befolkningens uforbeholdne Støtte og paa Grundlag af Tysklands Erklæring om, at det hverken nu eller i Fremtiden har til Hensigt at berøre Danmarks territoriale Integritet og politiske Uafhængighed. Naar, saaledes som den tyske Kommandant forsikrer, det danske Folks Frihed agtes, vil det forhaabentlig være muligt for Samlingsregeringen at føre vort Land frelst gennem Tidens Storme, men for at Bestræbelserne i denne Retning kan krones med Held, er det absolut nødvendigt, at der gøres en effektiv Indsats paa Beskæftigelsesomraadet. Der maa skabes Arbejde til de ledige Hænder jo før, jo hellere.

De danske Fagorganisationer vil paa enhver Maade støtte Regeringens Bestræbelser for at skabe Orden i Landets økonomiske Forhold og faa det bedst mulige ud af den foreliggende Situation. De vil af yderste Evne gøre alt for at lette den nødvendige Tilpasningsproces, de er klar til at samarbejde med Landets øvrige Erhvervsorganisationer for i den størst mulige Udstrækning at bevare Produktion og Beskæftigelse, men til Gengæld betragter vi det paa den anden Side som en Selvfølge, at de uberettigede Angreb paa Fagforeningerne nu bringes til Ophør.

Med Hensyn til selve Organisationsarbejdet har De samvirkende Fagforbunds Forretningsudvalg over for Forbundene givet Udtryk for, at Organisationslivet saa vidt gørligt skal gaa sin vante Gang, ligesom enhver fortsat bør bestræbe sig for at virke i den Kammeratskabets Aand, som altid har været Fagbevægelsens Stolthed. Det gælder om at sikre Organisationerne Arbejdsro, saaledes at de er i Stand til at varetage Medlemmernes Interesser, en Opgave, som i den kommende Tid vil være vigtigere, men ogsaa langt vanskeligere end nogen Sinde tidligere.

Det er givet, at Fagforeningerne ligesom alle øvrige Organisationer ved hele deres Virksomhed maa tage tilbørligt Hensyn til de foreliggende Forhold, og i Overensstemmelse hermed har De samvirkende Fagforbunds Forretningsudvalg besluttet, at det arbejdende Folks traditionelle Festdag, den 1. Maj, ikke skal søges afholdt i Aar. Denne Beslutning er taget med Henblik paa det af Myndighederne udstedte og indtil videre gældende Forbud mod Afholdelse af offentlige Møder, Optog og Demonstrationer af enhver Art, uanset om disse afholdes indendørs eller under aaben Himmel, men den betyder ingenlunde, at vi har skiftet Sind og Mening eller opgivet Maal, som vi har arbejdet for gennem Aartier. Det er med tungt Hjerte, at vi i Aar afstaar fra at fejre Majdagen paa sædvanlig Maade, men Beslutningen herom er nødvendiggjort af Forholdene og dikteret af Ønsket om at undgaa unødige Vanskeligheder og Uro.

— — —

Foraarets Komme føles i Aar anderledes end tidligere og udløser ikke samme Glæde og Tillidsfuldhed, som vi er vant til, dertil er Krigens Skygger for mørke, men da selv den værste Tid faar en Ende, oplever vi vel ogsaa Afslutningen af denne Krig. Krigen, der ud-

(Fortsættes Side 12).

Lønstatistik den 18. November 1939.

For Ugen til den 18. November 1939 er der indkommet 8233 Besvarelser.

Heraf er de 6138 for akkordlønnede, 1168 for ugelønnede, 805 arbejdsløse, 66 syge, 15 Lærlinge og Elever samt 41 ugyldige.

I Statistikken for Ugen til d. 18. November er medregnet Dyrtidstillægget af henholdsvis Kr. 4,08 for Mænd og Kr. 2,64 for Kvinder.

Iøvrigt henvises til nedenstaaende Skemaer.

Specifikation over Besvarelsesantallet i de enkelte Afdelinger.

Afdeling	Akkord-lønnede	Uge-lønnede	Arbejds-løse	Syge	Lærlinge og Elever	Ugyldige	Besvarel-sesantal ialt	Medlemsantal den $^{24}/_{11}$ 1939	Det virkelige Arbejdsløs-hedsantal d. $^{24}/_{11}$ 1939
København I	2156	278	453	4	0	11	2902	3358	462
— II	839	171	83	0	0	4	1097	1215	83
Aalborg	1046	414	81	2	2	5	1550	1657	81
Aarhus	37	6	26	0	0	0	69	80	30
Esbjerg	228	49	7	12	7	8	311	312	6
Fredericia	61	10	15	2	1	0	89	90	13
Haderslev	48	12	1	1	0	1	63	61	6
Hjørring	0	0	5	0	0	0	5	5	5
Holstebro	425	60	26	0	0	0	511	562	33
Horsens	337	22	27	0	1	5	392	492	32
Nakskov	0	0	10	0	0	0	10	10	10
Nykøbing F.	285	26	4	22	0	3	340	340	5
— M.	46	7	9	0	0	0	62	68	8
Odense	420	80	37	13	3	1	554	558	36
Slagelse	101	14	5	3	0	3	126	126	11
Svendborg	103	19	14	7	1	0	144	146	10
Vejle	6	0	2	0	0	0	8	8	2
Tilsammen	6138	1168	805	66	15	41	8233	9088	833

Gennemsnitstimeløn for ugelønnede Arbejdere.

Branche	Antal	pr. Time Kr.	Øre
Kvindelige Arbejdere:			
Gulvpiger	602	0	85
Unge Kvinder	73	0	70
Dæksmagere	128	1	25
Klistrere	11	0	95
Uøvede Klistrere	5	0	58
Stiftere	5	1	02
Løsgørere, Cigaret	17	1	11
Elever	4	0	61
I Marketenderi 17 Kvinder.			
Akkord- og Bonuslønnede:			
Kartonagearbejdere	48	1	23
Maskinpapirvikkelmagere	3	1	20
Maskinpapiroverrullere	3	1	16
Automatpakker	1	1	45
Glacine- og Danofanmaskine	7	1	04
Reserver	29	1	25

Branche	Antal	pr. Time Kr.	Øre
Mandlige Arbejdere:			
Arbejdsmænd	285	1	39
Unge Mænd	16	0	97
Mekanikere	5	1	53
Marketendere	2	1	69
Lærlinge	14	0	39
Som Mestre 2 Mænd.			

Gennemsnitstfortjenesten for samtlige Arbejdere er **Kr. 1,42 pr. Time.**

Gennemsnitstimeløn for Akkordarbejdere.

	Haandarbejdere							Formarbejdere							Cigarsorterere						
	Ant. ialt	Mænd			Kvinder			Ant. ialt	Mænd			Kvinder			Ant. ialt	Mænd			Kvinder		
		Antal	pr. Time		Antal	pr. Time			Antal	pr. Time		Antal	pr. Time			Antal	pr. Time		Antal	pr. Time	
			Kr.	Øre		Kr.	Øre			Kr.	Øre		Kr.	Øre			Kr.	Øre		Kr.	Øre
København I	1040	907	1	62	133	1	47	134	16	1	38	118	1	28							
— II															167	166	1	71	1	1	72
Aalborg	95	95	1	65				7	7	1	59				20	20	1	66			
Aarhus	10	10	1	62				2	2	1	19				4	4	2	01			
Esbjerg	25	25	1	54				36	36	1	58				26	26	1	69			
Fredericia	17	17	1	44				3	3	1	29				2	2	1	77			
Haderslev	10	10	1	62				7	7	1	51				2	2	1	77			
Hjørring																					
Holstebro	53	52	1	42	1	1	51	30	30	1	43				14	14	1	89			
Horsens	87	87	1	84				60	60	1	55				20	19	1	80	1	2	13
Nykøbing F.	13	13	1	64				3	2	1	08	1	1	25	1	1	1	80			
— M.	12	12	1	28											3	3	2	01			
Odense	144	143	1	52	1	1	71	21	20	1	29	1	1	60	19	18	1	67	1	1	48
Slagelse	27	27	1	58				3	3	1	20				6	6	1	86			
Svendborg	20	20	1	88				4	4	1	63				4	4	1	60			
Vejle	2	2	1	24				2	2	1	09										
Gennemsn. for hele Landet	1555	1420	1	61	135	1	47	312	192	1	47	120	1	28	288	285	1	73	3	1	78

	Cigarillossorterere							Vikkelmagere							Overrullere						
	Ant. ialt	Mænd			Kvinder			Ant. ialt	Mænd			Kvinder			Ant. Ialt	Mænd			Kvinder		
		Antal	pr. Time		Antal	pr. Time			Antal	pr Time		Antal	pr. Time			Antal	pr. Time		Antal	pr. Time	
			Kr.	Øre		Kr.	Øre			Kr.	Øre		Kr.	Øre			Kr.	Øre		Kr.	Øre
København I								6				6	1	30	26	2	1	18	24	1	24
— II	140	39	1	65	101	1	66														
Aalborg	142	12	1	87	130	1	49								39	39	1	42			
Aarhus															2	2	1	37			
Esbjerg	3				3	1	74														
Fredericia	8	7	1	59	1	1	15														
Haderslev	2				2	1	77														
Hjørring																					
Holstebro	39	21	1	74	18	1	67								8	6	1	42	2	1	41
Horsens	6	1	1	78	5	1	65								1				1	1	09
Nykøbing F.	43	10	1	94	33	1	76	1	1	1	44										
— M.	1				1	1	40								6	6	1	47			
Odense	27	5	1	43	22	1	54	1	1	1	58				2	2	1	32			
Slagelse	4	3	1	74	1	1	50								7	6	1	47	1	0	86
Svendborg	14	7	1	69	7	1	46								3	3	1	57			
Gennemsn. for hele Landet	429	105	1	71	324	1	59	8	2	1	51	6	1	30	94	66	1	42	28	1	23

	Cigarkompletm.			Cigarformator Vikkelmaskine							Cigarillosformatormaskine						
	Mænd			Ant. ialt	Mænd			Kvinder			Ant ialt	Mænd			Kvinder		
	Antal	pr. Time			Antal	pr. Time		Antal	pr. Time			Antal	pr. Time		Antal	pr. Time	
		Kr.	Øre			Kr	Øre		Kr.	Øre			Kr.	Øre		Kr.	Øre
København I				2				2	1	23	274				274	1	62
Aalborg				4				4	1	38	378				378	1	79
Aarhus				1	1	1	13				4				4	1	39
Esbjerg	2	1	56								45	23	1	71	22	1	70
Fredericia											12				12	1	33
Haderslev											12				12	1	53
Holstebro				1				1	1	36	135				135	1	59
Horsens											21				21	1	57
Nykøbing F.											142	2	1	77	140	1	82
— M.				1	1	1	35				6	1	1	21	5	1	24
Odense											78				78	1	80
Slagelse				1	1	1	33				12	7	1	43	5	1	40
Svendborg											24				24	1	58
Gennemsn. for hele Landet	2	1	56	10	3	1	27	7	1	33	1143	33	1	64	1110	1	71

	Cigarillosmagere							Dæksmagere			Ombladsstripp.			Indlægsstripp.		
	Ant. Ialt	Mænd			Kvinder			Kvinder			Kvinder			Kvinder		
		Antal	pr Time		Antal	pr. Time		Antal	pr. Time		Antal	pr. Time		Antal	pr. Time	
			Kr.	Øre		Kr.	Øre		Kr.	Øre		Kr.	Øre		Kr.	Øre
København I	132				132	1	29	71	1	40	11	1	18	285	1	22
— II																
Aalborg								121	1	37	27	1	22	31	0	98
Aarhus	4				4	1	18	2	1	19	2	0	95	2	0	99
Esbjerg	2				2	1	40	11	1	21	4	1	04	17	0	97
Fredericia	4	2	1	29	2	1	14	2	1	08	2	1	00	3	0	92
Haderslev								1	1	27				6	0	88
Hjørring																
Holstebro								10	1	06	17	0	86	14	0	97
Horsens	20	1	1	16	19	1	44	25	1	31				59	1	11
Nykøbing F.	1				1	1	43				33	1	28			
— M.								2	1	07				7	0	93
Odense	13	3	1	08	10	1	26	19	1	57				39	1	24
Slagelse	6				6	1	30	8	1	10	3	1	01	10	1	12
Svendborg	3				3	1	19	5	1	11	1	0	56	10	0	77
Vejle	1	1	1	21										1	0	60
Gennemsn. for hele Landet	186	7	1	17	179	1	30	277	1	35	100	1	14	484	1	15

	Maskinstrippere							Klistrere			Stiftere						
	Ant. Ialt	Mænd			Kvinder			Kvinder			Ant. Ialt	Mænd			Kvinder		
		Antal	pr. Time		Antal	pr. Time		Antal	pr. Time			Antal	pr. Time		Antal	pr. Time	
			Kr.	Øre		Kr.	Øre		Kr.	Øre			Kr.	Øre		Kr.	Øre
København I	145				145	1	30										
— II								111	1	34	14	4	1	57	10	1	37
Aalborg	45				45	1	25	11	1	40	2				2	1	44
Aarhus	2				2	1	22	2	1	23							
Esbjerg	29				29	1	26	18	1	32	3				3	1	76
Fredericia	5				5	1	24	3	1	10							
Haderslev	6				6	1	41	2	1	04							
Holstebro	51				51	1	24	12	1	38	1				1	1	74
Horsens	14				14	1	17	11	1	33	2				2	1	21
Nykøbing F.	30	5	1	15	25	1	15	11	1	52							
— M.	4				4	1	09	3	1	00	1				1	1	31
Odense	34				34	1	21	17	1	58	1				1	1	75
Slagelse	5				5	1	12	9	1	00							
Svendborg	9				9	1	12	6	0	99							
Gennemsnit for hele Landet	379	5	1	15	374	1	25	216	1	34	24	4	1	57	20	1	45

	Karduserere							Arbejdsmænd			Kv. Cigaret- og Røgtobaksarb.				Løsgøring		
	Ant. ialt	Mænd			Kvinder										Kvinder		
		Antal	pr. Time		Antal	pr. Time		Antal	pr. Time		Antal	pr Time			Antal	pr. Time	
			Kr.	Øre		Kr.	Øre		Kr.	Øre		Kr.	Øre			Kr.	Øre
København I															13	1	05
— II	40				40	1	46	74	2	38	233	1	37		54	1	29
Aalborg	18	1	1	77	17	1	18	11	2	12	34	1	43				
Esbjerg	5				5	1	30				2	1	04				
Haderslev																	
Holstebro	2	2	1	76							38	0	88				
Horsens	7				7	1	24				4	1	31				
Nakskov																	
Nykøbing F.	2				2	1	03										
Odense															3	1	00
Gennemsnit for hele Landet	74	3	1	76	71	1	35	85	2	35	311	1	31		70	1	23

marver og forarmer saavel krigsførende som ikke krigsførende Lande, kan heldigvis ikke vare evigt, og den kommende Fred vil forhaabentlig hvile paa et saa retfærdigt og solidt Grundlag, at den muliggør varig Forstaaelse og Samarbejde mellem Folkene i Europa. Saa vil det ogsaa igen blive lyst i Danmark og Folket og dets Organisationer genvinde den fulde Handlefrihed. Indtil den Tid gælder det om at holde vore Organisationer intakte, for at de kan have deres Styrke i Behold, naar Genrejsningens Time er inde. Gør vi det, kan vi imødese Fremtiden med Mod og Fortrøstning.

Arbejdsmuligheder under de nye Forhold.

I. Almindelig Oversigt over Beskæftigelsessituationen.

Vi begynder hermed en Artikelserie, i hvilken der ud fra en positiv Indstilling peges paa de Muligheder, der foreligger for at overvinde den Beskæftigelseskrise, som Begivenhederne har medført. Baade de Muligheder, der allerede er ved at blive realiseret, og de, der synes at være paa Vej.

Det sorte Billede. Lad os begynde med det sorte Billede og faa det overstaaet. Der er to sorte Pletter i Billedet af Beskæftigelsessituationen, som den ser ud i Dag. For det første Kapitalvanskelighederne. For det andet Raastofvanskelighederne. Krigen, der har mørkelagt Byerne, har ogsaa kastet sin Skygge over Beskæftigelsesmulighederne og bragt disse sorte Pletter med sig. Den har indgydt de private Opsparere og Finansinstitutter en Skræk for de reelle og indbildte Vanskeligheder, Krigen kan bringe med sig for Kapitalen, nemlig Skatter, Skattebøder, Inflation og Ekspropriation. Og Skrækken har ligesom lammet Kapitalens Funktionsudøvelse: den holder sig tilbage i Privatlivet eller som det populært hedder „gemmer sig i Strømpeskafterne", eller flygter fra Papirværdierne over i de reelle haandgribelige Ting saasom Landejendomme, Flygler, Antikviteter, Pelse og Sytraad for blot at nævne nogle enkelte Varer, der har været Genstand for stærk Efterspørgsel siden Krigens Udbrud. Faldet i Obligationskurserne, der hæmmer Byggeriet, og Indskrækningen i Finansinstitutionernes Kreditgivning, der spores helt ud i Detailhandelen, er en Følge af denne Tilbageholdenhed hos Kapitalen.

Og Krigen har ogsaa kastet den anden Skygge over Beskæftigelsesmulighederne: Raastofmangelen. Vi maa regne med, at følgende Raavarer og Halvfabrikata ikke foreløbig kan skaffes til Landet i noget Omfang, der er værd at tale om: Gummi og Arbejder deraf, Tin, Kvægsølv, Platin — og for en væsentlig Del Kobber og Nikkel. Endvidere Uld og Bomuldsgarn og Traad og Hamp, altsammen Varer, som Tyskland, Rusland og Østersølandene ikke kan erstatte os. Vi maa endvidere regne med Vanskeligheder for Indførsel i vanlig Maalestok af Korn, Kopra, Soyabønner, Raafosfat, Brændselsolier, Jern og Staal og meget mere.

Lyspunkterne. Der er imidlertid ved et nærmere Eftersyn alligevel Lyspunkter i det mørke Billede, der er tegnet i det foregaaende.

For det første, hvad Kapitalvanskelighederne angaar, kan man regne med, at de private Opsparere i et ikke ringe Omfang kommer tilbage til Kapitalmarkedet igen. Lad os tænke os, at vi var i den iøvrigt ikke ubehagelige Situation at have saadanne Indtægter og Formueomstændigheder, at vi normalt hørte til Opsparerne, og at vi søgte koldblodigt at overveje vor Stilling som saadan — efter at den første Panik har lagt sig. Vilde man saa ikke hurtig naa til den Erkendelse, at der ikke gives nogen Mulighed for Flugt fra Tidens Risiko, og at man kun gør Risikoen større ved at handle i Panik! Der er ingen Mulighed for Kapitalflugt til Udlandet, og hvem vilde iøvrigt kunne anvise et sikkert Sted at flygte hen? Man kan ikke undfly Faren for Inflation, selv om man tog alle Familiens Strømpeskafter i Anvendelse — og Flugten over i Realværdierne kan ikke bringe een uden for Synsfeltet af Finansministerens Falkeøje. Og den, der er inden for Synsfeltet, er inden for Rækkevidden! Et gammelt Ord siger, at man maa gaa paa Jorden, selv om den er gloende. Dette gælder ogsaa Kapitalisten. Hvis han vil fortsætte i dette ellers ikke særlig besværlige Rollefag, maa han fungere — d. v. s. stille sin Kapital til Raadighed.

Dertil kommer, at den Udvikling i Retning af Rationeringer, Bortfald af forskellige Import-Færdigvarer, Hamstringskontrol og meget mere, som nu foregaar, ogsaa for Opspa-

rerne virker begrænsende for Forbrugsmuligheden og dermed fremmende paa Opsparingstilbøjeligheder.

Skulde endelig det Tilfælde indtræffe, at den private Opsparing ikke i Løbet af den nærmeste Tid vender tilbage i tilstrækkeligt Omfang til at kunne finansiere de gamle Beskæftigelsesmuligheder, som Raastofsituationen muliggør og de nye, som Situationen kræver, maa jo det Offentlige træde til. Begrænsningen her ligger i Inflationsfaren, og de herhen hørende Problemer skal senere gøres til Genstand for nærmere Omtale.

Ogsaa paa Raastofomraadet er der Lyspunkter. Vi har Lagre. Vi har „irregulære" Reserver af mange Raastoffer i Form af Kobbertage og Jernstakitter og mange andre Ting. (Hvad Nytte gør Jernstakitter omkring Kirkegaarde. De døde kan ikke slippe ud og de levende vil ikke derind). Naturligvis slaar disse Lagre og Reserver af mere irregulær Art kun til et Stykke Tid. Men dette Stykke kan forlænges ved alle mulige Arter af Raastofbesparelser. Visse mindre nyttige Anvendelser af knappe Raastoffer kan helt forbydes. Det færdige Produkt kan forandres uden afgørende at forringes — saaledes at der derigennem spares paa knappe Raastoffer. Der er noget, der hedder raastofbesparende Teknik, og der er endelig noget, der hedder at koncentrere Produktionen paa de mindst raastofforbrugende Virksomheder.

Det er ikke uvigtigt, at alle den Slags Besparelsesmuligheder hurtigt bliver udnyttet, medens vi endnu har Lagre at spare paa. De gamle Vestjyder sagde med Henblik paa de Kister med rare Ting, som man skulde komme igennem Vinteren med i de gamle, haardføre Tider: „En ska' spaar' o æ Bre', æ Bund spaar' sæ sjæl". Men der er ogsaa mange Tegn, der viser, at saadanne Spareforanstaltninger er i Gang mange Steder i Erhvervslivet eller er ved at blive planlagt. Herom skal der ogsaa berettes.

Det vil blive indvendt, at med alle Besparelsesforanstaltninger taget i Brug kan vi dog ikke klare os gennem en lang Blokade alene ved at spare. Nej. Men vi ved ogsaa allerede i Dag, hvorledes hjemlige Muligheder for Raastoffrembringelse, som ingen agtede paa før Krigen, nu kommer til Ære og Værdighed. Moserne har samlet en vældig Interesse, og saagar Stubbene i Skovene bliver nævnt som en Brændselsmulighed. Og det er endda kun et Par Eksempler blandt mange. Nu er der naturligvis straks Pessimister, der henviser til hvor ringe Udbytte, der kan faas ved den Slags Foranstaltninger. Men meget ofte er deres Pessimisme baseret paa, at de tænker sig Arbejdet udført i samme Teknik som i 1880'erne og i samme Tempo. Men der er sket meget siden den Tid, hvad Arbejdsteknik og Arbejdstempo angaar.

Til sidst maa man pege paa de handelspolitiske Muligheder for at skaffe Raastoffer ved Varebytte inden for Østersøomraadet og Mellem- og Østeuropa, som Omstændighederne henviser os til for Tiden at opdyrke. Om alle disse Bestræbelser vil de følgende Artikler handle.

DYRTIDSTILLÆGET

I Henhold til den vedtagne Overenskomst skal der foretages Reguleringer af Dyrtidstillæget.

Efter det sidst offentliggjorte og for Overenskomsterne gældende Pristal er dette steget fra 203 til 218.

For vort Fag betyder dette, at Pristallet, efter Overenskomstens Afslutning i 1937, er steget fra 180 til 218 eller med 38 Points.

Dyrtidstillægget er saaledes for Mænd 38 × 0,85 Øre = 32,30 Øre pr. Time eller Kr. 15,50 for 48 Timer; for Kvinder 38 × 0,55 Øre = 20,90 Øre pr. Time eller Kr. 10,03 for 48 Timer; for Arbejdere under 18 Aar 38 × 0,35 Øre = 13,30 Øre pr. Time eller Kr. 6,38 for 48 Timer; for Lærlinge 38 × 0,25 Øre = 9,50 Øre pr. Time eller Kr. 4,56 pr. Uge.

Det forhøjede Dyrtidstillæg udbetales i den Lønningsuge, hvori Onsdagen den 1. Maj indgaar.

Arbejdere, der arbejder i Holddrift, faar et højere Timetillæg i 2. og 3. Hold, dog ikke over det samlede Tillæg, for Mænd af Kr. 15,50 og for Kvinder af Kr. 10,03 pr. Uge.

Dirk Nak.

Prisniveauet.

De af det statistiske Departement siden Juli 1915 foretagne Beregninger over Prisforandringernes Indflydelse paa Udgifterne i et Husholdningsbudget er, som tidligere meddelt i Statistiske Efterretninger, fra og med Juli 1933 fortsat saaledes, at man som Grundlag for disse Beregninger bruger et Husholdningsbudget, der er opstillet efter de ved en Forbrugsundersøgelse i 1931 indvundne Oplysninger. Dette Budget danner Grundlaget ogsaa for nedenstaaende Beregninger.

I følgende Tabel anføres Resultatet af de saaledes for April 1940 foretagne Beregninger, idet Tallene for det sidste Aar anføres til Sammenligning. Forholdstallene vedrørende Prisforandringernes Styrke beregnes siden Januar 1938 med Aaret 1935 som Udgangspunkt (Basisaar).

Udgifternes Fordeling paa Budgettets Hovedgrupper.

	1935 gnstl. Kr.	April 1939 Kr.	Juli 1939 Kr.	Okt. 1939 Kr.	Jan. 1940 Kr.	April 1940 Kr.
Fødevarer	1121	1208	1206	1256	1325	1383
Klæder, Fodt., Vask	458	497	497	536	598	720
Bolig	450	490	490	490	500	500
Brændsel, Belysn....	164	169	169	202	244	346
Skatter, Kontingenter o. l.	479	521	529	529	534	564
Andre Udgifter ...	756	771	771	795	855	921
I alt ...	3428	3656	3662	3808	4056	4434

Udgiften, beregnet i Procent af Udgiften i Aaret 1935 gnstl.

	1935 gnstl.	April 1939	Juli 1939	Okt. 1939	Jan. 1940	April 1940
Fødevarer	100	108	108	112	118	123
Klæder, Fodt., Vask	100	109	109	117	131	157
Bolig	100	109	109	109	111	111
Brændsel, Belysn....	100	103	103	123	149	211
Skatter, Kontingenter o. l.	100	109	110	110	111	118
Andre Udgifter ...	100	102	102	105	113	122
I alt ...	100	107	107	111	118	129

Naar Udgiften i Aaret 1935 sættes = 100, var Udgiften efter de i Januar 1940 gældende Priser 118 og efter de nu for April foretagne Beregninger 129.

Hvis man i Stedet for Priserne i Aaret 1935 anvender Priserne i Juli 1914 som Basis, bliver Pristallet for April udregnet paa Grundlag af det efter Forbruget i 1931 opstillede Budget 222 mod 203 for Januar.

Beregnet paa samme Grundlag, men med Priserne i Aaret 1931 som Basis, bliver Pristallet for April 143 mod 131 for Januar.

I Pristalsbudgettets Totalbeløb pr. April 1940, 4434 Kr., indgaar den i § 45, Stk. 1 i Lov om midlertidige Forbrugsafgifter m. m. af 27. Marts 1940 omhandlede Skatte- og Afgiftsforøgelse med et Beløb, der er beregnet til 78 Kr. Naar det paa Basis af Juli 1914 beregnede Pristal nedsættes med det Antal Points, som svarer til dette Beløb, fremkommer Tallet 218, jfr. Lovens § 45, Stk. 2.

Detailpriserne i April 1940.

Ved Indberetninger fra Kommunalbestyrelserne i København, Frederiksberg og Gentofte Kommuner, fra samtlige Købstadkommuner og fra noget over 100 Landkommuner er der for den første Uge af April Maaned 1940 — paa samme Maade som for de foregaaende Kvartaler — fremskaffet Oplysninger til Beregning af Gennemsnits-Detailpriser for Landets forskellige Dele.

I omstaaende Tabel er meddelt Resultaterne af de foretagne Gennemsnitsberegninger, og til Sammenligning er anført de tilsvarende Gennemsnitspriser for den første Uge i hvert af de 4 foregaaende Kvartaler.

Fra Januar til April er der indenfor Fødevarernes Gruppe sket en Række Prisstigninger, ikke blot for Varer, hvis Priser er mere eller mindre sæsonbestemte (Æbler og Grønsager), men ogsaa for en Række andre Varer. Dette gælder i særlig Grad nogle Mel- og Grynsorter, gule Ærter, Te, Chokolade, Svesker, Margarine, Øl, Fisk og Salt. Mindre Prisstigninger er der bl. a. for Franskbrød, Kaffe, tørrede Frugter iøvrigt, Spegesild, Ost, Mælk og Svinefedt. Indenfor Kød- og Flæskegruppen viser de fleste Varer kun smaa Forandringer. For Mørbrad er der dog en kendelig Prisstigning (i Hovedstaden), men omvendt en betydelig Prisnedgang for fersk Svinebov, saltet Brystflæsk samt Skinke. Prisfald er der endvidere for Sigtebrød. For Sæbe og Soda er der Prisstigning.

Indenfor Brændselsgruppen viser Kul og Koks fremdeles stærk Prisstigning. Ogsaa for Petroleum, Elektricitet og Gas er Priserne væsentlig højere i April end i Januar. For Fodtøj er der en betydelig Prisstigning for nyt Fodtøj og en mindre Stigning for Reparationer.

Gennemsnits-Detailpriser for April og Januar 1940 samt Oktober, Juli og April 1939.

		Hovedstaden		Købstæderne		107 Landkomm.		Gennemsnit for hele Landet				
		April 1940	Januar 1940	April 1940	Januar 1940	April 1940	Januar 1940	April 1940	Januar 1940	Oktbr. 1939	Juli 1939	April 1939
		Øre	Øre	Øre	Øre	Øre	Øre	Øre	Øre	Øre	Øre	Øre
Rugbrød	4 kg	53	93	92	93	92	92	92	93	93	92	89
Sigtebrød	kg	59	61	58	59	58	59	58	60	60	53	53
Franskbrød	—	103	100	98	95	97	95	99	97	96	86	85
Kryddertvebakker	—	171	171	165	167	162	164	166	167	164	162	161
Flormel	—	52	48	54	49	52	47	53	48	46	38	37
Byggryn, danske	—	45	45	43	41	41	39	43	42	39	34	34
Havregryn, danske, i Pakker	—	94	94	93	92	88	88	92	91	84	73	74
— i løs Vægt	—	65	65	59	56	53	53	59	58	53	46	45
Semoulegryn	—	73	69	68	66	67	63	69	66	63	59	59
Kartoffelmel	—	63	57	55	54	52	51	57	54	50	48	48
Risengryn	—	94	97	79	79	78	77	84	84	76	67	67
Sagogryn	—	79	76	73	72	69	67	74	72	68	66	67
Gule Ærter, Victoria, afskallede	—	145	121	132	92	124	82	134	98	80	72	72
Hugget Melis Nr. 1	—	59	59	62	62	60	60	60	60	60	59	59
Stødt Melis	—	47	47	48	48	47	47	47	47	47	46	46
Farin, lyst, Nr. 1	—	47	46	46	46	45	45	46	46	45	45	44
Kaffe	—	512	491	456	449	435	423	468	454	423	422	425
Te, alm. Kongo	—	1172	1085	1101	1009	1080	1020	1118	1038	959	900	912
Kogechokolade	—	464	384	427	389	412	374	434	382	354	337	334
Spiseæbler, friske	—	81	63	69	57	60	50	70	57	48	108	85
Bananer	—	275	250	300	276	280	258	285	261	199	160	162
Tørrede Æbler	—	178	179	172	164	159	159	170	167	158	144	144
Tørrede Abrikoser	—	289	281	260	259	249	240	266	260	245	217	213
Svesker m. Sten	—	141	133	126	115	118	108	128	119	100	81	79
Rosiner, Valencia	—	144	139	128	125	123	118	132	127	110	91	92
Spegesild, norske	—	127	117	127	125	123	122	126	121	110	98	97
— islandske	—	108	101	104	99	99	100	104	100	91	79	79
Fiskeboller	1/2 kg	70	68	70	67	68	64	69	66	61	56	56
Henkogte Ærter, grove	—	56	49	55	50	53	49	55	49	48	47	47
Hvidtøl Nr. 1 (Hovedst.: Prima)	1/1 Fl.	33	25	32	24	32	24	32	24	24	24	24
Bajersk Øl	1/2 Fl.	40	34	42	36	42	35	41	35	35	31	31
Smør, lurmærket	kg	351	345	345	337	343	338	346	340	304	304	303
Plantefedt (Palmin)	—	150	140	148	134	145	132	148	135	122	118	116
Vegetabilmargarine	—	168	148	157	133	153	131	159	137	121	118	115
Mejeri-Ost	—	239	226	192	176	169	164	200	189	175	166	170
Æg, nylagte, danske	Snes	239	273	173	210	158	196	190	226	209	162	157
Kaffefløde (Fløde Nr. 2)	1/10 l	23	22	20	20	20	20	21	21	18	18	17
Sødmælk paa Flasker	Liter	44	42	38	37	35	34	39	38	33	33	33
Sødmælk i løst Maal	—	39	37	34	33	31	30	35	33	30	29	29
Helskummet Mælk paa Flasker	—	19	18	14	12	14	13	16	14	13	13	12
Helskummet Mælk i løst Maal	—	15	15	10	10	9	9	11	11	10	10	10
Kærnemælk paa Flasker	—	30	28	17	16	19	18	22	21	19	19	19
Kærnemælk i løst Maal	—	28	26	14	13	12	11	18	17	15	15	15
Oksekød (Forkød)	kg	171	159	155	155	151	153	159	156	159	147	147
— (skært Kød)	—	284	279	225	225	216	216	242	240	243	226	221
Kalvekød (Forkød)	—	176	165	165	169	159	160	167	165	168	160	157
Kødfars (Kalve-)	—	123	114	208	213	188	198	173	175	171	159	155
Fersk Svinebov	—	192	216	206	230	201	231	200	226	202	197	205
Mørbrad	—	358	309	349	347	329	342	345	333	334	340	345
Saltet Brystflæsk	—	286	314	259	288	246	278	264	293	266	254	267
Røget, benløs Skinke	—	365	384	376	394	361	382	367	387	369	361	365
Svinefedt, krydret, dansk	—	258	245	215	212	203	201	225	219	201	182	183
Medisterpølse	—	211	206	202	209	198	205	204	207	203	185	185
Leverpostej	—	294	280	263	267	251	250	269	266	262	244	245
Spegepølse	—	481	471	352	348	337	335	390	385	378	329	335
Ferske Sild	—	93	84	82	78	80	72	85	78	77	79	71
Torsk	—	89	84	73	70	77	71	80	75	77	58	62
Rødspætter	—	240	213	176	158	159	145	192	172	162	166	172
Klipfisk	—	148	139	150	136	139	126	146	134	125	114	114
Hvidkaal	—	33	15	41	16	41	16	38	16	13	23	15
Gulerødder[1])	—	22	19	24	19	23	17	23	18	18	18-56	20
Kartofler[1])	—	33	17	23	14	23	13	26	15	14	11-31	12
Køkkensalt	—	21	20	20	18	19	17	20	18	17	15	15
Amerikansk Vaskesoda	—	27	22	25	20	24	19	25	20	18	16	16
Brun Sæbe, prima	—	104	97	106	97	101	90	104	95	64	58	58
Petroleum, Water white	Liter	28	25	26	23	26	23	27	24	20	20	20
Skotske Nøddekul	hl	1187	685	931	574	962	578	1027	612	474	309	305
Knuste Koks, lev. fra Gasværket	—	627	360	515	342	639	375	594	359	264	221	219
Kn. Koks, lev. fra pri. handlende	—	940	587	749	482	775	495	821	521	395	267	267
Elektricitet	kwt.	49	35	49	46	41	39	46	40	37	35	36
Gas	m^3	25	19	30	26	31	27	29	24	21	20	20
Optændingsbrænde	kg	14	11	10	9	9	8	11	9	9	8	8
Herresko, Boxcalf, gennemsyede	Par	2332	2063	2256	2003	2173	1970	2254	2012	1833	1717	1723
Herrestøvler, — —	—	2782	2486	2649	2335	2527	2302	2653	2374	2147	2023	2023
Forsaaling og Bagflikning af do.	—	752	720	738	711	700	670	730	700	660	641	640

[1]) Det første Tal i Kolonnen med Juli-Priserne gælder gamle Gulerødder (gamle Kartofler), det sidste Tal nye Gulerødder (nye Kartofler).

Folke-Ferie, Sommeren 1940.

Indtegning til Turene bør ske tidligt i Aar.

Under de for Tiden herskende Forhold er Rejseliv og Feriearbejde givetvis meget indskrænket. — Folke-Ferie har netop udsendt sit Sommerprogram for 1940, men en kort Gennemgang af Programmet viser, at adskillige af de planlagte Ture sikkert maa annuleres. Dette gælder saaledes en Række Norges- og Sverigesture. — Tilbage bliver der imidlertid ikke saa faa indenlandske Feriearrangementer.

Vi nævner kort:

De populære Ophold med Udflugter paa Hotellerne Helligdommen og Salene paa Bornholm,

Ugeophold og Weekendturene til Karlslunde Strandhus,

Ugeophold paa F. F.s Nordstrandhus ved Nykøbing Sj. og i Kosmos-Feriekoloni,

Ugeopholdene paa Hoteller og Pensionater paa Langeland,

En hel Række Muligheder for Ophold paa andre Hoteller og Pensionater,

Leje af Sommehuse m. m.

Men, tilføjer Folke-Ferie, man bør i Aar hurtigere end ellers søge at finde den Form for Ferie, der passer til Tid og Pengepung, og sørge for at reservere Plads snarest.

I Folke-Feries Bureau, Frederiksborggade 42, vil enhver faa Raad og Bistand til at finde netop det Ferieophold, der i Aar passer bedst, — og gælder det Skovture i Aar, da prøv at tale med F. F. om de udarbejdede Forslag til Skovture pr. Bane, Baad eller Cykle.

Netop nu trænger mange til et Ophold ved Skov, Sø eller Strand, — og i det Omfang, saadanne Ophold kan skaffes, er Folke-Ferie gerne Raadgiver.

Fra Afdelingerne.

Holstebro.

Cigarmager *Christian Bentsen* er pludseligt afgaaet ved Døden den 14. Marts. Begravelsen fandt Sted den 17. Marts.

Æret være hans Minde.

P. A. V.

Carl Aagaard.

Møder.

(Fortsat).

ad 3. *Fællesmøde den 25. Januar 1940.*

Dagsorden:

1. Sortererpriserne for Senoritas.
2. Ønske fra Forbundet om fornyet Drøftelse af en Omlægning af Dyrtidstillæget.
3. Sommerferien 1940.
4. Akkordlønnede Arbejderes Vægring ved at meddele Firmaet, naar de forlader Arbejdet før normal Arbejdstids Ophør (H. & K.).

ad 1. Det nedsatte Udvalg aflagde Beretning. Sammenslutningen vil senere tage Stilling til det udarbejdede Forslag.

ad 2. Forbundet fremsatte paany Ønske om en Genoptagelse af Drøftelserne om en Omlægning af Dyrtidstillæget for mandlige og kvindelige faglærte Arbejdere.

Spørgsmaalet udsattes til senere Drøftelse.

ad 3. Enighed om at fortolke Sommerferieparagraffens Bestemmelse om, at Ferien begynder med første fulde Uge i Juli saaledes, at Sommerferien 1940 begynder Søndag den 7. Juli.

ad 4. Henvistes til lokal Forhandling.

ad 5. Brødr. Braun A/S: Formcigar Nr. 30974: Facontillæg 10 Øre.

W. Ø. Larsen A/S: Form-Cigarillos Nr. 12492: (90 mm × 13 mm). Rulleløn Kr. 14,61.

W. Ø. Larsen A/S: Vild Senoritas Nr. 106: (105 mm × 15 mm), Rulleløn Kr. 19,04.

ad 4. Formanden redegjorde for en Tillidsmandssag fra Firmaet Lange, Slagelse.

Firmaet og Sammenslutningen havde protesteret imod Vald. Rasmussens Valg som Tillidsmand for Haandarbejderne med den Begrundelse, at han ikke har været beskæftiget uafbrudt 1 Aar hos Firmaet siden sidste Afskedigelse.

Vald. Rasmussen har ialt været beskæftiget hos Firmaet i 7 Aar, men har sidste Vinter været afskediget i 4 Maaneder, og derefter været beskæftiget i 10 Maaneder.

Formanden vilde derfor mene, at Sammenslutningen ikke kan fortolke Tillidsmandsparagraffen paa den Maade og vilde anbefale, at vi forfølger denne Sag.

Hovedbestyrelsen tilsluttede sig Formandens Udtalelser.

ad 5. Formanden gav en Redegørelse af det i Sagen passerede vedrørende Prøveordningen for Maskinstripperne hos Firmaet Hirschsprung, siden Sagen sidst har været behandlet af Hovedbestyrelsen. Der havde været afholdt et Branchemøde dette Spørgsmaal vedrørende, men der var ikke fremkommen nogen paaviselige Mangler ved den Prøveordning, som Formanden havde meddelt var fastlagt og dermed afsluttet. Alligevel forlangte Branchemødet, at der skulde afholdes et Mæglingsmøde som Afslutning paa Sagen.

Formanden foreslog, at Hovedbestyrelsen ved en Skrivelse om hele denne Sags Forløb meddeler Arbejderne gennem Afdelingen, at Sagen er afsluttet.

Hovedbestyrelsen tiltraadte enstemmigt Formandens Udtalelser.

ad 6. Formanden meddelte, at der angaaende Dyrtidstillæg til Lærlinge var tilgaaet Forbundet Meddelelse om, at Firmaet M. Hansen jr., Haderslev, ikke vilde bøje sig for den mellem Sammenslutningen og Tobaksarbejderforbundet trufne Aftale om Dyrtidstillæg til Lærlinge, med mindre Formanden for Industriens Lærlingeudvalg udtalte, at denne Ordning gælder for alle Lærlinge indenfor Faget.

Formanden vilde, ved eventuelt at tale med Firmaet, forsøge at bringe denne Sag i Orden.

Dette tilsluttede man sig.

Fra Invalideretten forelaa ved en Skrivelse Anmodning om, at en Cigarsortererlærling hos Firmaet C. W. Obel, Aalborg, grundet paa sin Invaliditet maatte nøjes med at blive oplært til Cigarrillossorterer.

Anmodningen tiltraadtes.

Fra Horsens Afdelingsbestyrelse forelaa en Indsigelse imod den paa sidste Hovedbestyrelsesmøde Firmaet Poul Petersen, Horsens, givne Tilladelse til, paa nærmere fastsatte Vilkaar, at maatte antage 2 Cigarmagerlærlinge i 1940. Men efter at Afdelings-Bestyrelsen var gjort bekendt med den Skrivelse, Forbundet havde tilsendt Firmaet vedrørende den givne Tilladelse, havde man udtalt sin Tilfredshed med den trufne Afgørelse.

Formanden omtalte et Lærlingeforhold hos en mindre Fabrikant i København. Det forholdt sig saadan, at en Lærling, der ønskede sig indmeldt i Forbundet, var bleven nægtet dette, fordi hun ingen Lærekontrakt havde. Dette Forhold blev bragt i Orden, og vedkommende Lærling, der kun skulde lære Cigarillosfaget i 3 Aar, fik Læretiden forlænget med 1 Aar, for i dette Aar at kunne oplæres til at lave Haandcigarer (slankt Arbejde), hvilket naturligvis vil forøge hendes Chancer for at faa Arbeide som Svend.

Toges til Efterretning.

ad 7. Formanden oplæste Vestre Landsrets Domsafsigelse i Aage Jørgensen Sagen. Da Aage Jørgensen ikke mødte ved Retten, afvistes Sagen; men han idømtes at skulde betale Forbundets og Afdelingens Sagsomkostninger med 500 Kr.

Endnu har vi ingen Penge modtaget af Aage Jørgensen.

Toges til Efterretning.

ad 8. Fra Afdl. i Esbjerg forelaa Anmodning om, at Forbundet betalte de i Sagen Aage Jørgensen Afdelingen paaførte Udgifter paa ialt Kr. 579,10.

Formanden oplæste et Brev, han i den Anledning havde sendt til Afdelingen.

Det vedtoges at svare Afdelingen, at Hovedbestyrelsen ikke kunde imødekomme deres Andragende, da Forbundet havde betalt de Udgifter, som vi maatte formene tilkom Forbundet.

Fra Dansk Arbejderidrætsforbund forelaa Anmodning om Tilskud.

Det vedtoges at bevilge samme Beløb som tidligere Aar.

En Anmodning om at tegne Abonnement paa et Emigrantblad kunde ikke tiltrædes.

Fra Falcks Redningskorps forelaa Anmodning om at tegne Abonnement for Sygetransport ved Ulykker og Sygdom, gældende for samtlige Forbundets Medlemmer. Det vedtoges at undersøge Sagen nærmere og henlægge Afgørelsen til et senere Møde.

ad 9. Hovedkassereren forelagde de reviderede Regnskaber for Oktober Kvartal, samt for Januar og Februar Maaned 1940 og knyttede hertil nogle Bemærkninger. Oplyste, at der efter 1. April vilde blive overført af Kontingentfondens Penge fra Landmandsbanken til Arbejdernes Landsbank.

Formanden oplæste Revisionsprotokollen.

Arbejdernes Bogførings- og Revisionsinstitut meddelte, at de saa sig nødsaget til at forhøje Revisionshonoraret med 11 pCt. fra 1940 at regne.

Vedrørende Laanet til Nykøbing F. Forsamlingsbygning var dette nu afsluttet med et Beløb paa Kr. 65.000. Det var Penge anbragt fra Aldersrentefonden.

Formanden fandt det formaalstjenligt at nedsætte Abonnementsantallet paa forskellige Tidsskrifter. Dette tiltraadtes. De givne Meddelelser toges til Efterretning, og Regnskaberne godkendtes.

ad 10. Formanden meddelte, at F.D.B. (Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger) havde tilsluttet sig Overenskomsten af 31. Oktober 1939. Men havde i Henhold til Pkt. B. i Overenskomstforslaget indbragt Spørgsmaalet om en Nedsættelse af Cigarillossortererpriserne for Overenskomstnævnet. Formanden formente, at F.D.B. ikke var berettiget hertil; men Nævnet havde afgjort, at der skulde optages Forhandling herom. Forbundet har saa ført saadanne Forhandlinger med F.D.B., men de endte resultatløst. Der var ligeledes afholdt Møde med Arbejderne om Sagen. Nævnet vil herefter træffe den endelige Afgørelse.

Ejner Hansen, der havde deltaget i Forhandlingerne, supplerede Formandens Udtalelser.

De givne Meddelelser toges til Efterretning.

ad 11. Formanden meddelte, at vi i Aar havde været nødsaget til at afvige fra Reglen om Afholdelse af Paaskekursus. Grunden var først og fremmest den strenge Vinter og de deraf følgende vanskelige Trafikforhold, men ogsaa andre Forhold havde spillet ind. Efter Samtaler med Oplysningsudvalgene baade i Aalborg og København havde Formanden faaet Forstaaelsen af, at Deltagelsen i Paaskekursus i Aar ogsaa vilde blive betydelig mindre end tidligere Aar.

Forespurgte om der kunde være Mulighed for at bruge det samme Beløb, som et Paaskekursus koster, til et Kursus paa Højskole.

Det vedtoges at udskyde Spørgsmaalet om Kursus til næste Aar.

Fra Levneds- og Nydelsesmiddelindustriarbejderne i Norge forelaa Meddelelse om, at de i Aar vilde arrangere et Sommerkursus paa den nye Arbejderhøjskole i Norge, hvortil skandinaviske Deltagere indbydes.

Det vedtoges at undersøge dette nærmere.

Hovedbestyrelseesmøde den 19. April 1940.

Formanden aabnede Mødet og bød Hovedbestyrelsen velkommen, idet han udtalte Ønsket om, at vi under de vanskelige Forhold, vi nu gennemlever, maatte kunne opretholde vor Organisation, og at vi alle gør vort til, at dette kan ske, saaledes at vi ogsaa kunde komme godt igennem denne svære Tid.

Ad 1. Formanden meddelte, at der i Henhold til Beslutningen paa sidste Hovedbestyrelsesmøde var tilsendt Afdeling „Enigheden" en Skrivelse vedrørende den asfluttede Prøveordning for Maskinstripperne hos A/S A. M. Hirschsprung & Sønner. Oplæste Skrivelsen.

Fremkom med Oplysning angaaende det paa sidste Møde drøftede Spørgsmaal om Kursus i Norge.

Gav ligeledes Oplysning om Skrivelsen vedrørende Pakning af 48 Stk.s Cigarillos, og en i Forbindelse hermed af Sammenslutningen til deres Medlemmer udsendte Meddelelse om at betale det paa sidste Fællesmøde tilbudte Tillæg, men som ikke var tiltraadt af Forbundet.

Oplyste om et Mæglingsmøde hos Hirschsprung vedrørende et Sortererspørgsmaal, hvor Enighed ikke kunde opnaas, og derfor skulle være forelagt et Fællesmøde, at Forbundet havde trukket Sagen tilbage.

Vedrørende Lærlingesagen fra en mindre Fabrikant i København, meddelte Formanden, at denne var bragt i Orden, og uden Bod til Læremesteren for den sene oprettede Lærekontrakt.

Der forelaa nogle Takkeskrivelser for tilsendte Lykønskninger, som Formanden oplæste.

Vedrørende F. D. B. Krav om en Ændring af Prislistepriserne for Cigarillossortering havde Overenskomstnævnet ikke kunnet godkende dette, da Kravet ikke omfattede Bestemmelsen i Pkt. B i Overenskomstforslaget af 1939.

Disse Sager toges til Efterretning.

Formanden gik derefter over til at redegøre for de for Tiden herskende Arbejdsforhold paa Fabrikerne, og de i Forbindelse hermed førte Forhandlinger. Omtalte nærmere det af 17. April 1940 udsendte Cirkulære og de Samtaler, der var ført med Sammenslutningen om forskellige Forhold. Foruden en Deling af det forhaandenværende Arbejde er der ogsaa henstillet til Fabrikanterne, at dersom de saa sig nødsaget til at afskedige, da at tage Hensyn til Forsørgerne. En eventuel Udvidelse af Ferien til hele Juli Maaned har ogsaa været drøftet, ligesom der fra vor Side var givet visse Dispensationer ved Arbejdet i Holddrift ved Maskinerne. Sammenslutningen anmodede om, at vi fraveg Kravet om Ekstrabetaling for Iblanding af Snit i langstrippet Indlæg. Ligeledes forelaa Spørgsmaalet om eventuelt at udlevere færre Forme end Overenskomsten foreskriver, uden Ekstrabetaling.

For disse sidste to Spørgsmaals Vedkommende vedtoges det at tage dem op til Forhandling i de enkelte Virksomheder, efterhaanden som de kom til at foreligge. Det af Formanden udsendte Cirkulære godkendtes og ligeledes, at Arbejdet fortsættes efter de skitserede Linier. De faldne Udtalelser toges hermed til Efterretning, og Formandens Beretning godkendtes enstemmigt.

Ad 2. Formanden redegjorde for de Forhandlinger, der i Anledning af Forslaget fra Regeringen om forøgede Afgifter paa Tobaksvarer, var ført med Rigsdagsudvalget.

Formanden, der sammen med Sammenslutningens Repræsentanter og Skraatobaksarbejderforbundet, havde deltaget i disse Forhandlinger, havde haft en udmærket Bistand i Folketingsmand Bollerup Madsen.

Fra Finansministeriet forelaa Anmodning om Forslag til Valg af et Medlem til Toldraadets Appeludvalg. Der foresloges Formanden. De givne Meddelelser toges til Efterretning.

Ad 3. Vedrørende den tidligere refererede Aftale med Cigarmagerlauget om, at alle hos deres Medlemmer beskæftigede Arbejdere skulde have samme Dyrtidstillæg, nemlig det, der betales til voksne mandlige Arbejdere, meddelte Formanden, at han i den Anledning havde haft et Møde med Laugets Bestyrelse, som rettede den Anmodning til Forbundet at faa denne Ordning ændret.

Lauget havde haft indre Vanskeligheder foranlediget ved den trufne Ordning. Saaledes havde flere betydelige Firmaer meldt sig ud af Cigarmagerlauget som Protest mod de dem paalagte større Udgifter.

Formanden havde lovet at ville forelægge Hovedbestyrelsen et Forslag om, at den trufne Ordning løb

Oversigt over Ind- og Genudførsel af Tobaksfabrikater i Februar 1940.

Købt i	Tobak, ufabrikeret		Gennemsn.	Tobaksstilke		Cigarer		Cigarillos		Cigaretter		Røgtobak		Skraatobak		Snustobak	
	100 kg	1000 Kr.	Øre pr. kg	100 kg	1000 Kr.	100 kg	1000 Kr.	100 kg	1000 Kr.	100 kg	1000 Kr.	100 kg	1000 Kr.	100 kg	1000 Kr.	100 kg	1000 Kr.
Tyskland ...	20	5	2,00	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„
Storbrit. ...	„	„	„	„	„	„	„	„	„	65	59	28	21	„	„	„	„
Holland	1832	643	3,51	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„
Belgien-Luxemb..	„	„	„	„	„	3	5	1	2	„	„	„	„	„	„	„	„
U. S. A.	870	149	1,71	46	3	„	„	„	„	7	9	„	„	„	„	„	„
Ægypten ...	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„
Andre Lande	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	2	1	„	„	„	„
Ialt..	2722	797	2,56	46	3	3	5	1	2	72	68	30	22	„	„	„	„
Udførsel dansk. Varer	„	„	„	„	„	3	9	1	3	2	2	78	21	1	1	2	1
fremm. Varer	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„	„

Opgørelse

over beskæftigede og ledige Medlemmer i Skraatobaksarbejdernes Forb.

Optaget den 1. April 1940.

	Kolonne	1	2	3	4	5	6	7	8
København		4	0	5	15	2	8	86	
Aalborg		2	1	1	9	2	1	38	1
Aarhus		4	0	10	0	0	2	9	
Assens		0	0	0	6	0	3	16	
Esbjerg		2	0	1	8	0	3	38	
Fredericia		0	0	0	1	0	0	3	
Haderslev		1	1	1	1	0	0	2	
Holstebro		0	0	1	4	2	0	14	
Horsens		0	0	2	15	0	4	58	1
Silkeborg		1	0	2	0	0	0	0	
Vejle		0	1	0	0	0	0	0	
Kolding		0	1	1	0	0	0	0	
Køge		0	0	0	2	0	2	5	
Nakskov		0	2	10	0	0	0	0	
Nykøbing F.		0	0	0	1	0	1	2	
Odense		1	1	0	2	0	2	7	
Nyborg		0	1	0	0	0	0	0	
Randers		1	0	0	2	0	1	1	
Roskilde		0	1	0	2	1	2	2	
Slagelse		0	0	0	5	1	1	18	
Svendborg		0	2	1	4	1	1	17	1
Ialt..		16	11	35	77	9	31	316	3

Forklaring:

Kolonne 1: Ledige Spindere.
„ 2: „ Arbejdsmænd.
„ 3: „ Kvinder.
„ 4: Beskæftigede Spindere ved Bord.
„ 5: „ „ „ andet Arbejde.
„ 6: „ Arbejdsmænd.
„ 7: „ Kvinder.
„ 8: „ Lærlinge.

Oplysninger vedrørende indskrænket Arbejdstid i Faget.

	Antal Medlem.	Antal Uger		Ialt Timer pr. Medlem pr. Uge
Assens	23	6—13	5½ til	17
Esbjerg	11	1		22½
Holstebro	10	13		5½
Horsens	77	11—13		6
Køge	7	9		23
Randers	3	13	24 Timer til	36
Roskilde	5	13	24 Timer til	32
Slagelse	25	13		4

Th. Nielsen.

videre til Ferien 1940, og derefter skulde der kun betales Dyrtidstillæg efter den almindelige gældende Ordning.

Efter en kort Drøftelse, hvorunder fremsattes Forslag om at give Formanden Bemyndigelse til at forhandle og afslutte med en Ordning i Overensstemmelse med de fremsatte Udtalelser, vedtoges det at give en saadan Bemyndigelse til Formanden.

Ad 4. Vedrørende Tillidsmandssagen fra Slagelse var der tilsendt Sammenslutningen en Skrivelse med Anmodning om et Møde til eventuel Valg af en Opmand til den faglige Voldgiftsret. Sagen gik imidlertid i Orden forinden, saaledes at den valgte Tillidsmand anerkendes, naar han har været der et Aar efter sidste Antagelse.

Hovedbestyrelsen godkendte denne Ordning.

Ad 5. Fra D. s. F. forelaa en Skrivelse angaaende 1. Maj, som Formanden oplæste. De samvirkende Fagforbunds Forretningsudvalg havde besluttet, at 1. Maj ikke under nogen Form skal søges afholdt, heller ikke som lukkede Medlemsmøder.

Det vedtoges at udsende Cirkulære til Afdelingerne med Meddelelse om, at der som hidtil holdes 1. Maj ved Arbejdshvile.

Ad 6. Hovedkassereren gav en Oversigt over Regnskaberne og fremkom med Oplysninger vedrørende vort Forbunds økonomiske Stilling. Det vedtoges at trække Penge dér, hvor det var nødvendigt, og at undgaa at røre vor Obligationsbeholdning saa længe som muligt.

Toges til Efterretning.

Oversigt over Arbejdsløsheden

Fredag den 26. April 1940.

Afdeling	Medlemsantal	Medlemsantallet fordelt i		Antal Arbejdsløse	Arbejdsløshedsantallet fordelt i		Antal Medl., der oppebær vedtægtsm. Understøtt.		Antal Medl., der oppebær Understøt. af Fortsætt.-Ks.	
		Md.	Kv.		Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.
Aalborg	1641	278	1363	434	54	380	51	292	3	66
Aarhus	80	40	40	51	22	29	8	14	9	14
Esbjerg	300	139	161	100	31	69	28	55	2	2
Frederic.	88	38	50	39	20	19	16	10	2	9
Hadersl.	57	19	38	33	15	18	12	18	2	0
Hjørring	5	0	5	5	0	5	0	1	0	4
Holstebr.	557	166	391	90	16	74	9	34	6	8
Horsens	469	224	245	55	22	33	10	19	7	13
Nakskov	4	0	4	4	0	4	0	0	0	4
Nykøb.F.	338	57	281	111	6	105	4	99	2	1
Nykøb M.	60	28	32	51	22	29	20	19	1	7
Odense	573	242	331	57	25	32	19	22	5	10
Slagelse	126	70	56	46	21	25	16	20	2	2
Svendb.	140	47	93	84	34	50	32	41	0	5
Vejle	8	6	2	2	1	1	0	0	1	1
Tils. i Provins.	4446	1354	3092	1162	289	873	225	644	42	146
Kbhv.: „Enigh."	3346	1176	2170	1171	319	852	266	495	29	205
Cigarsort.	1210	391	819	243	67	176	48	128	7	22
Tils. i Kbhvn.	4556	1567	2989	1414	386	1028	314	623	36	227
Ialt...	9002	2921	6081	2576	675	1901	539	1267	78	373

Adresseforandring.

Nykøbing Mors.

Kasserer: Vald. Leth, Enghavevej 39.

Oversigt over Regnskabet mellem Afdelingerne og Hovedkassen for Marts Maaned 1940

Afdeling	Afdelingen skal betale til Hovedkassen								Afdelingerne har betalt til Hovedkassen											
	Afdelingens Gæld fra forrige Maaned		Tilsendt Afdelingen kontant fra Hovedkassen		Kontingent Tilbagebet. Understøttelse m. v.		Tilsammen		Afdelingens Tilgodehavende fra forr Maaned		Indsendt Kvitteringer		Indsendt Kontant		Tilsammen		Afdelingens Gæld pr. 31. Marts		Afdelingens Tilgodehavende pr. 31. Marts	
Kbhvn. I...					64400	45	64400	45			8644	78	55755	67	64400	45				
do. II...					22196	55	22196	55			2477	60	19718	95	22196	55				
Aalborg....					27425	80	27425	80	1829	64	20605	57			22435	21	4990	59		
Aarhus.....	51	19	4000	00	1401	70	5452	89			5312	18	140	71	5452	89				
Esbjerg					4759	15	4759	15			3107	97	1651	18	4759	15				
Fredericia ..			2000	00	1531	60	3531	60	346	94	3154	47			3501	41	30	19		
Haderslev ..	73	65	3300	00	804	20	4177	85			4086	98	90	87	4177	85				
Hjørring....			656	35	40	25	696	60	7	56	689	04			696	60				
Holstebro...	3510	89			8642	80	12153	69			11874	42			11874	42	279	27		
Horsens			5000	00	7892	70	12892	70			10503	09	2389	61	12892	70				
Nakskov ...	16	82	800	00	100	85	917	67			858	97			858	97	58	70		
Nykøbing M.	190	59	3500	00	1132	85	4823	44			4845	15			4845	15			21	71
do. F.					6705	30	6705	30			4958	89	1822	41	6781	30			76	00
Odense.....			2000	00	9268	55	11268	55			6445	28	4823	27	11268	55				
Slagelse....			600	00	1803	75	2403	75			2287	23	116	52	2403	75				
Svendborg .	498	75	500	00	2676	15	3674	90			3635	97	38	93	3674	90				
Vejle.....			250	00	166	05	416	05	22	16	386	14	12	30	420	60			4	55
Central- og Anvisningsk	5367	90	109000	00	58	70	114426	60			113199	02	1227	58	114426	60				

Skraatobaksarbejdernes Forbund og Arbejdsløshedskasse.
Oversigt over Regnskabet mellem Afdelingerne og Hovedkassen for Marts Maaned 1940

Afdeling	Afdelingen skal betale til Hovedkassen								Afdelingen har betalt til Hovedkassen											
	Afdelingens Gæld fra forrige Maaned		Tilsendt Afdelingen kontant fra Hovedkassen		Kontingent Tilbagebet. Understøttelse m. v.		Tilsammen		Afdelingens Tilgodehavende fra forr. Maaned		Indsendt Kvitteringer		Indsendt Kontant		Tilsammen		Afdelingens Gæld pr. 31. Marts		Afdelingens Tilgodehavende pr. 31. Marts	
København .					1447	20	1447	20			587	40	859	80	1447	20				
Aalborg					558	95	794	00	281	20	512	80			794	00				
Aarhus.....	57	10	235	05	206	90	914	00			827	20	86	80	914	00				
Assens.....	209	35	650	00	203	40	1412	75			1305	00	107	75	1412	75				
Esbjerg			1000	00	645	90	645	90			272	80	373	10	645	90				
Fredericia ..					38	25	38	25					38	25	38	25				
Haderslev ..	102	21	333	79	30	50	466	50			466	50			466	50				
Holstebro .	111	00			219	40	330	40			121	40	209	00	330	40				
Horsens					763	45	763	45			515	68	247	77	763	45				
Køge.....	229	20	300	00	97	75	626	95			500	10	126	85	626	95				
Nakskov ...	217	39	1000	60			1217	99			1174	00	43	99	1217	99				
Nykøbing F	83	70			49	65	133	35					133	35	133	35				
Odense....	341	84	179	16	107	30	628	30			628	30			628	30				
Randers	119	87	300	00	45	55	465	42			394	80	70	62	465	42				
Roskilde....			375	00	79	85	454	85	9	55	415	40	29	90	454	85				
Slagelse....					298	25	298	25			79	00	219	25	298	25				
Silkeborg...																				
Svendborg .	642	35			280	85	923	20			217	00	706	20	923	20				

Forbundets og Afdelingernes Telefoner:
Forbundet (Hovedkontoret): Ctr. 12,981.
Afdeling „Enigheden": Ctr. 12,987.
Cigarsorterernes Fagforening: Eva 1456.
Centralkontoret: Central 7734.

Skraatobaksarbejderforb. Adresse og Telefoner:
Forretningsfører: *Th. Nielsen*, H. C. Ørstedsvej 19 B[1]
Telf. Eva 632 - Privat Hellerup 1484.

Redigeret af *Dirk Nak*, H. C. Ørstedsvej 19 B[1].

RUD. BØHMS BOGTR. A/S. KBHVN.

Tobaksarbejderforbundets Fagblad

Nr. 6 | Juni 1940 | 35. Aargang

TOBAKKEN OG KEMIEN

Af Civilingeniør *Paul Molde*, M. Ing. F.

(Fortsat).

Røgdannelsesprocesserne.

Naar Tobakken ryges, hvad enten dette sker i Pibe, Cigaret eller Cigar, foregaar der en hel Række forskellige Processer, hvoraf de vigtigste er følgende:

1. Forbrændingsprocesserne. I selve Glødezonen foregaar der en Forbrænding af Tobakkens organiske Bestanddele, som derved omdannes til H_2O, CO_2, CO o. s. v. Forbrændingsprodukterne er sikkert i bedste Fald indifferente m. H. t. Tobakkens Smag, men *kan* virke skadeligt paa denne, f. Eks. ved et Indhold af SO_2 o. lign., eller hvis Forbrændingen kun foregaar ufuldstændigt (meget vaad eller af anden Grund daarligt brændende Tobak).

2. Destillationsprocesserne. Bag ved Glødezonen foregaar der under de varme Forbrændingsprodukters Passage en Destillation af flygtige Bestanddele, som enten allerede er til Stede i Tobakken, eller som under den forhøjede Temperatur opstaar ved Spaltning eller kemisk Reaktion. Det er her, Røgen faar sit Indhold af aromatiske og stimulerende Stoffer.

3. Kondenserings-, Filtrerings-, Adsorptions- og Absorptionsprocesser. Fjernere fra Glødezonen, hvor Tobakken er koldere, sker der en Kondensering af de tungest flygtige Forbrændings- og Destillationsprodukter, som derefter i højere eller mindre Grad frafiltreres Røgen ved dennes yderligere Passage gennem Tobakken. Tillige finder der baade Ad- og Absorptionsprocesser Sted. Efterhaanden som Glødezonen rykker videre, genuddrives en Del af de tilbageholdte Forbrændings- og Destillationsprodukter, hvorfor Røgen som Helhed bliver rigere paa disse, alt imedens Rygninger skrider frem. Inden de kondenserede og tilbageholdte Stoffer atter forflygtiges, kan en Del af dem imidlertid have reageret kemisk med Tobakkens Bestanddele, saaledes at der ved Destillationen her ogsaa fremkommer nye Stoffer. Derved opstaar det kendte Fænomen, at Tobakkens

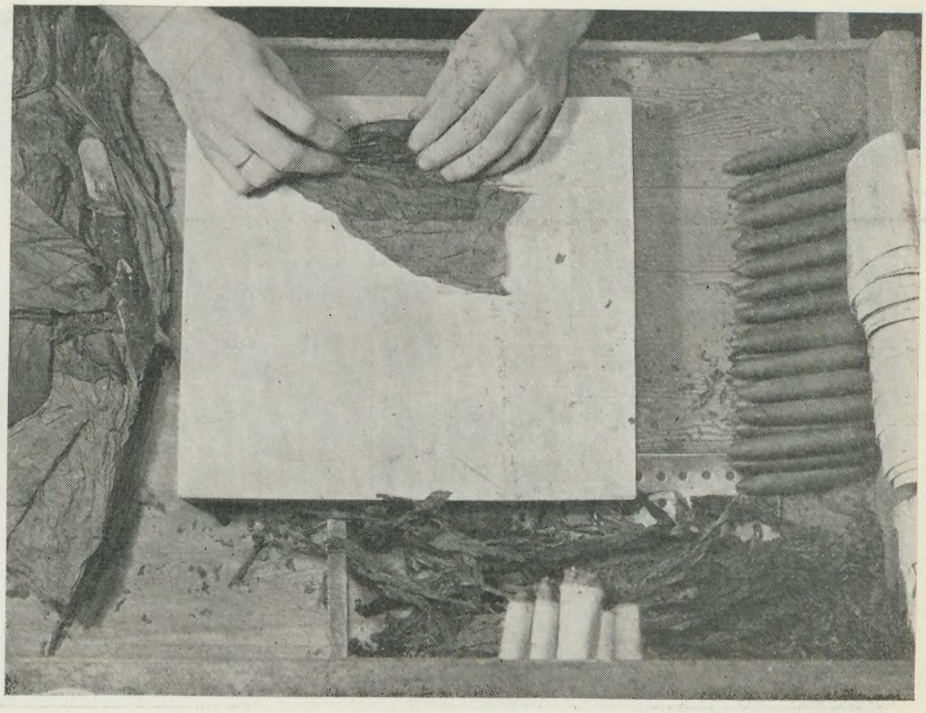

Fig. 11. Viklen formes. Haandarbejde.

Smag ikke blot forandrer Styrke men i Reglen ogsaa Karakter, efterhaanden som Rygningen skrider frem. Ved Cigar og Cigaret er Smagsforandringen, især naturligvis mod Slutningen, ubetinget en Forandring til det værre; ved Shagpibe ligger Forholdet derimod anderledes, ja ofte lige omvendt.

Dette sidste skyldes, at Forbrændings- og Destillationsprodukterne i Piben kun passerer en forholdsvis kort Strækning gennem Tobakken, samt at hele Tobaksmængden paa Grund af Pibehovedets varmeisolerende Virkning hurtigt faar en saa høj Temperatur, at Kondenseringen i Tobakken kun bliver ringe. Til Gengæld finder der en Kondensering Sted i Piberøret, hvor som bekendt „Sovsen" samler sig. Men herfra fordrives den jo ikke let igen, saafremt man da ikke ryger sin Pibe i et saadant Tempo, at ogsaa Røret bliver meget varmt. Af denne Grund bestaar en Del af Kunsten ved at ryge Shagpibe i at ryge saa *langsomt,* at man lige netop holder Ilden vedlige. Prøv det!

Naar Shagtobakkens Smag imidlertid ikke blot ikke bliver ringere, men ligefrem forbedret og navnlig bliver *sødere* under Rygningen, har dette en Forklaring, som vil følge senere.

Tobaksrøgens fysiske Beskaffenhed.

I fysisk Henseende er Tobaksrøgen en Dispersion af faste og flydende Partikler i en dispergerende, luftformig Fase.

Ved Røgens Henstand i en lukket Beholder eller ved dens Passage igennem et passende Kapillarsystem kan man let skille de to Faser fra hinanden. De faste og flydende Bestanddele vil derved som Regel samle sig til en sejg, klæbende. brunlig eller gulbrun Masse.

Kunstig Afrygning. Hovedstrøm og Bistrøm.

For at kunne foretage videnskabelige Undersøgelser paa Tobaksrøg har man naturligvis maattet udarbejde Apparater og Metoder til Tobakkens kunstige Afrygning. Dette har været mere kompliceret, end man maaske paa Forhaand vilde tro. Det er nemlig ikke nok at sætte Cigaren eller Cigaretten i et Rør og derpaa, under et lille Undertryk i Sugeenden, afryge Tobakken i et passende langomt og jævnt Tempo. Under den naturlige Rygning suges der jo ikke uafbrudt; der er tværtimod relativt lange Pauser mellem hvert Drag, og i disse brænder Tobakken videre af sig selv.

En tændt Cigaret f. Eks. kan som bekendt ryge sig selv helt op, uden at der suges overhovedet. Og det viser sig nu, hvad man ogsaa kunde vente efter det tidligere omtalte, at Røgens Sammensætning er meget forskellig, naar der suges, og naar der ikke suges. I det sidste Tilfælde kommer Destillationsprocesserne jo kun til at spille en ringe eller slet ingen Rolle. Og den Mængde Stof, som kondenseres i Tobakken, og som dermed faar Betydning for den efterfølgende Rygning, afhænger jo af, om der suges ofte eller sjældent.

Man kalder den Del af Røgen, som passerer gennem den endnu urøgne Tobak, *Hovedstrømmen;* og den Del, der — især i Pauserne — fra Glødezonen træder lige ud i Luften, *Bistrømmen.*

Afrygningsapparaterne maa konstrueres saaledes, at det er muligt at faa en rigtig og naturlig Fordeling af Røgen mellem Hovedstrøm og Bistrøm. Naar man dernæst erindrer, hvor smaa Vægtmængder af Stof det ofte drejer sig om at frafiltrere, udvaske eller paa anden Maade isolere fra Røgen, vil man forstaa, at kemisk Analyse af Tobaksrøg kan stille ret store Krav til Laboratorietekniken.

Tobaksrøgens pH.

Det viser sig, at *Bistrømmen* for al Tobaks Vedkommende reagerer *basisk* (pH over 7). Grunden hertil er formentlig, at Røgen for at komme ud i Luften maa passere den stærkt alkaliske Aske.

Hovedstrømmen derimod reagerer hos *nogle Tobakker basisk, hos andre neutralt eller surt.* Denne Reaktionsforskel er saa karakteristisk for Tobakkerne, at man uanset Tobaks*bladenes* Reaktion (der som nævnt altid er mer eller mindre sur), *alene paa Grundlag af Røgens pH deler al Tobak i to ret skarpt adskilte Grupper, den basiske og den sure. Med Hensyn til Smag, Nicotinvirkning m. m. er disse to Grupper vidt forskellige.*

Til den basiske Gruppe hører al god Cigar- og Cigarillostobak, Røgtobak til lang Pibe samt en Del af de specielt i Frankrig fremstillede Cigaretter.

Til den sure Gruppe hører alle Cigaretter af Vir-

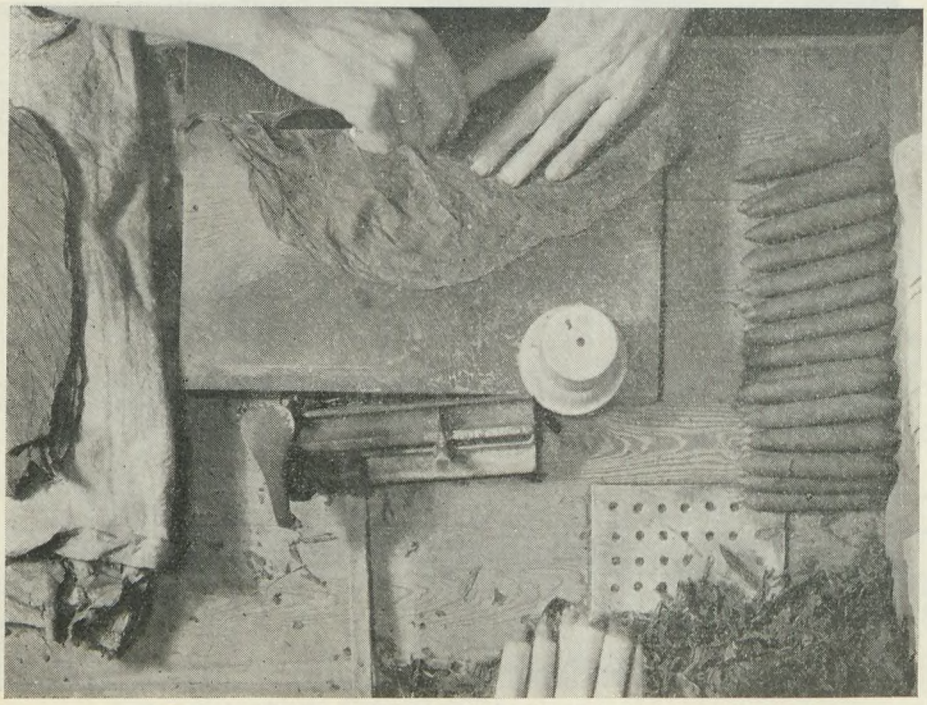

Fig. 12. Dækbladet skæres. Haandarbejde.

ginia- og orientalsk Type samt al egentlig Shagtobak. Disse Cigaretter og navnlig Shagtobakken er ofte præpareret, hvorved man ad rent empirisk Vej igennem Aarene for de bedste Fabrikaters Vedkommende er naaet til at forstærke de Egenskaber, som netop er karakteristiske for de sure Tobakker. Herom lidt mere i det følgende.

Det er næsten utroligt, men sandt, at saa simple og fundamentale Kendsgerninger som Tobakkens og Røgens pH og Betydningen deraf, først for faa Aar siden er blevet kendt i Faglitteraturen. For den praktiske Fabrikation er det endnu i mange Tilfælde ganske uudnyttet Viden.

Tobaksrøgens kemiske Bestanddele.

Nicotin. Al tidligere kemisk Tobakslitteratur handlede kun om Nicotin, Nicotin og atter Nicotin. Og vel er Nicotin en vigtig Bestanddel af baade Røgen og Tobakken, men der findes uden Tvivl mange andre, som det er værd at tale om og interessere sig for. Først og fremmest alle Smagsstofferne, hvortil Nicotin kun i ringe Grad hører. En Tobaks Handelsværdi afhænger dels af dens Aroma, dels af dens Brændbarhed og kun i mindre Grad af Nicotinindholdet.

I Betragtning af den meget indgaaende Behandling, Nicotinet faar i al den foreliggende Litteratur (en udmærket og yderst interessant Fremstilling i *Wenusch*' ovennævnte Bog), skal her kun nogle ganske enkelte Træk af mere almen Interesse anføres.

Nicotin er i ren Tilstand en lugt- og farveløs, ved almindelig Temperatur ret letflygtig Vædske, der koger ved 247°. Det er en meget stærk Gift, sammen med Kaliumcyanid den stærkeste, man kender. Den letale Dosis ligger omkring 0,05 g. En enkelt Cigar, paa f. Eks. 5 g og med blot 1 % Nicotin, indeholder altsaa nok til at slaa sin Mand ihjel, dersom han fik hele Nicotinmængden i sig. Det gør han imidlertid ikke; kun en mindre Del overgaar i Hovedstrømmen, og heraf absorberes atter kun en mindre Part paa Slimhinderne, selv ved Inhalering. I sidste Tilfælde bliver den af Organismen optagne Nicotinmængde let mere end 10 Gange saa stor som ved almindelig Mundrygning.

Hvor meget Nicotin, man kan taale uden at føle sig ilde tilpas, er i høj Grad individuelt; det afhænger baade af naturlige Anlæg og af Tilvænningen.

Det kan endelig nævnes, at Nicotinet ogsaa resorberes gennem Huden, hvilket bør erindres baade ved Tobaksfabrikationen og ved Omgangen med Nicotinpræparater til Plantesprøjtning o. lign.

Man antager nu almindeligt, at Nicotinet i Tobakken næsten udelukkende er til Stede som æble- og citronsurt Salt. Disse Salte er ikke flygtige, men dissocieres tæt bag Glødezonen, hvorved Nicotinet frigøres. I Tobakker af den sure Gruppe forener Nicotinet sig derpaa straks med Hovedstrømmens Overskud af sure Stoffer (særlig Myresyge og Eddikesyre) til flygtige Salte, som længere fremme kondenseres, men atter forflygtiges, naar Glødezonen rykker nærmere. *I Hovedstrømmen af de sure Tobakker findes derfor ikke fri Nicotin, men kun Nicotinsalte.*

I Tobakker af den *basiske* Gruppe indeholder Hovedstrømmen ikke Syrer nok til Binding af al den frigjorte Nicotin. *Hovedstrømmen her indeholder derfor dels fri Nicotin, dels Nicotinsalte.* Ogsaa den frie Nicotin kondenseres i den urøgne Del af Tobakken og forbliver her — paa Grund af Kondensatets Alkalitet — i stigende Grad under Rygningen som *fri* Nicotin. Den forflygtiges atter paa normal Maade, naar Glødezonen rykker nærmere, men stadig for en vis Dels Vedkommende som fri Nicotin.

Nu er fri Nicotin i Modsætning til Nicotinsaltene flygtigt med Vanddamp. Dette Forhold bevirker, at en stor Del af det frie Nicotin sammen med de kondenserede Vanddampe *straks* efter, at Røgen er udtraadt af Cigaren, slaar sig ned — i Forsøgsapparaterne paa Glasvæggene, i Organismen paa Slimhinderne — *i Modsætning til Nicotinsaltene,* der meget *længe* holder sig dispergerede („svævende") i Røgen. Dette saakaldte „Nicotinstød" („Nicotinschub"), der er eksperimentelt fastslaaet af *Wenusch,* og som altsaa kun forekommer ved Tobak af den basiske Gruppe (Cigarer), bevirker, at det er meget skadeligere (og ubehageligere) at inhalere Cigarrøg end Cigaretrøg (af sur Tobak).

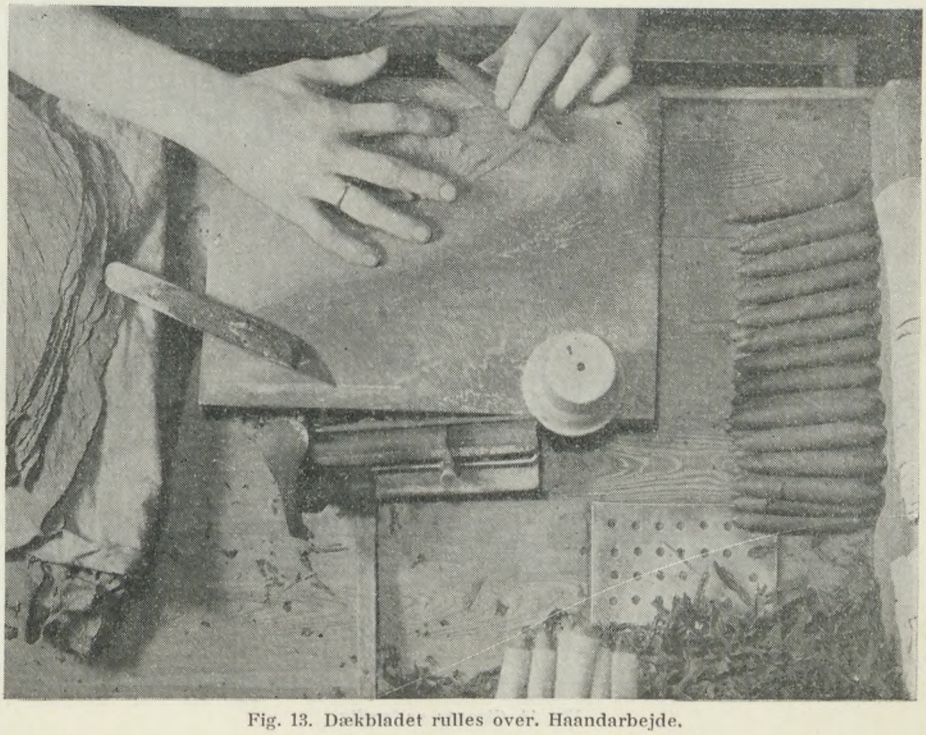

Fig. 13. Dækbladet rulles over. Haandarbejde.

Nicotinstødet forekommer naturligvis ikke blot uden for Cigaren, men ogsaa inde i den, og medfører, *dels* at Nicotinforøgelsen i den urøgne Del af Tobakken bliver forholdsvis større i Cigarer end i Cigaretter (af sur Tobak), *dels* at Nicotinstødet uden for Cigaren tiltager stærkt under Rygningen. *Wenusch* har udført følgende Forsøg.

En cylindrisk Cigar blev under iøvrigt normale Rygebetingelser afrøget, indtil Stumpen var 1 cm lang. Røgen fra den første, anden og tredie Trediedel blev straks efter at have forladt Cigaren ledet gennem hver sit Glasrør (200 mm langt, 8 mm i Diameter). I de tre Rør afsatte der sig følgende Nicotinmængder:

1. Rør ..... 0,0002 g Nicotin
2. Rør ..... 0,0010 - —
3. Rør ..... 0,0031 - —

Furfurol. I 1930 gjorde nærværende Forfatter følgende Opdagelser:

1. Hovedstrømmen fra visse Tobakssorter indeholder ret betydelige Mængder *Furfurol,* fra andre Sorter ingen eller saa godt som ingen Furfurol.

2. Furfurolindholdet i Røgen er afhængigt af Tobakkens pH, idet de sureste Tobakker giver mest Furfurol.

3. Tobakken selv indeholder ikke Furfurol i paaviselige Mængder. Furfurolet opstaar under Rygningen ved den sure Destillation af Pentoser og Pentosaner, der jo ogsaa i Laboratoriet giver Furfurol ved Destillation med fortyndede Syrer. En Del af Furfurolet kondenseres naturligvis i Tobakken og kan her paavises. Man kan let anstille følgende Eksperiment:

Lidt af Tobakken i en Virginiacigaret pilles ud; den giver ingen Rødfarvning med Anilin-Saltsyre. Derpaa tændes Cigaretten; der tages et Par Drag, og ved en fornyet Prøve giver Tobakken i Cigaretten nu tydelig Furfurolreaktion. Tager man blot eet Drag af en Virginiacigaret og derpaa spytter i et Reagensglas med lidt Anilin-Saltsyre, viser Rødfarvningen, at Spyttet allerede indeholder uomtvistelige Mængder Furfurol.

4. Furfurol i Tobaksrøgen giver denne en udpræget *sødlig* (virginia-agtig) Smag og er uden Tvivl det væsentligste, maaske det eneste, virkelige Sødmestof i Røgen. Røgen fra gode Cigarer, som ikke indeholder Furfurol, har en afgjort „tør", d. v. s. ikke-sød, Smag.

Man kan med nogen Øvelse let sortere en Række foreliggende Raatobakker efter Smagens Sødhedsgrad og derpaa ved Hjælp af Anilin-Saltsyre Reaktionen rent kolorimetrisk konstatere en nøje Sammenhæng mellem Sødhed og Furfurolindhold.

5. Man kan gøre tørt smagende Tobak sød, *enten* ved at præparere den med Furfurol eller furfurolafgivende Stoffer, *eller* ved at gøre den sur, *eller* ved at tilsætte baade Syre og Pentoser eller Pentosaner (Dansk Patent Nr. 45152).

I 1933 har *E. Molinari* fastslaaet, at den sure Røg indeholder Furfurol, medens den basiske ikke gør det, hvilket stemmer godt med det foregaaende.

Nøjere Angivelser af Furfurolets *fysiologiske* Virkninger savnes, men i Almindelighed er Furfurol en ret stærk Gift. Det er derfor muligt, at den større Skadelighed, som mange tillægger Cigaretrygning fremfor Cigarrygning, og som næppe hidrører fra Nicotinet, for en Del skyldes Furfurolet.

Til Slut skal lige nævnes, at den før omtalte Forøgelse af Røgens Sødhed under Rygningen, som Tobakker af den sure Gruppe kan opvise, og som er særlig mærkbar ved Shagtobak, hvor den ikke mod Slutningen saa stærkt overdækkes af andre skrappere Smagselementer, kan hidrøre fra en forøget Furfuroldannelse, i det væsentlige fremkaldt af det sure Kondensat.

Andre Stoffer. Naar Nicotin og Furfurol i det foregaaende har faaet en saa relativt udførlig Omtale, skyldes det ikke blot, at disse Stoffers Forhold er særlig godt oplyste, men ogsaa at de hver for sig har stor henholdsvis fysiologisk og smagsmæssig Betydning.

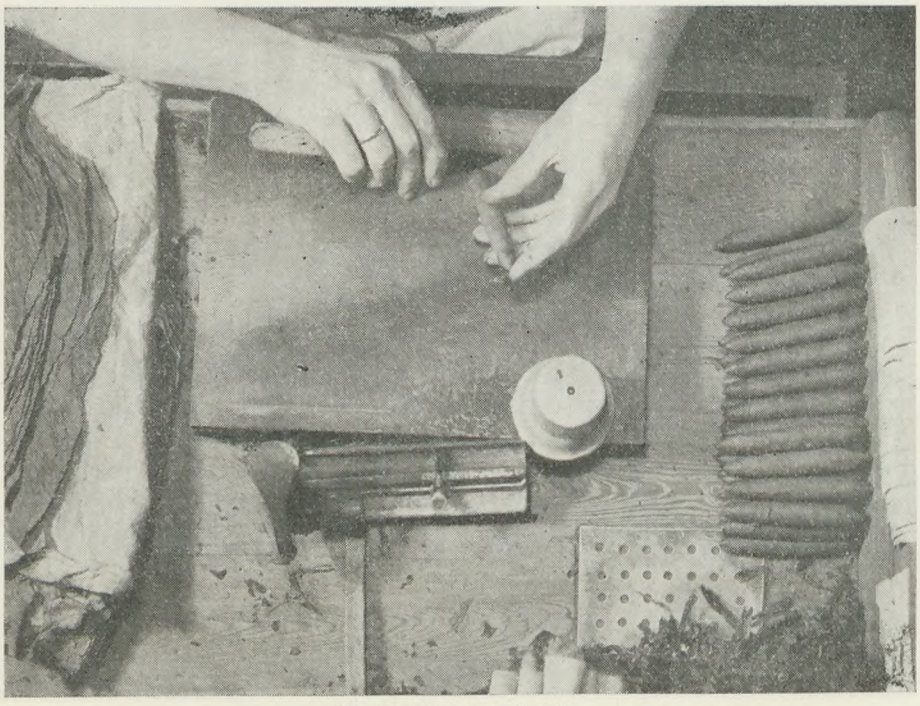

Fig. 14. Cigaren er færdig.

Om mange andre Stoffer, hvis Tilstedeværelse i Røgen med Sikkerhed er fastslaaet, gælder det derimod, at de enten forekommer i for smaa Mængder til at have fysiologisk Interesse, eller at de i smags- og aromamæssig Henseende er ganske indifferente. Muligheden for at opdage nye, vigtige Stoffer i Tobaksrøgen, og Muligheden for at konstatere stor Betydning af hidtil upaaagtede Stoffer, er imidlertid i høj Grad til

Stede. I det følgende skal gives en rent summarisk Oversigt over det vigtigste af det hidtil kendte.

Foruden Nicotin indeholder Røgen et stort Antal andre *Alkaloider* og *alkaloidagtige* Stoffer, for de flestes Vedkommende dog kun i meget smaa Mængder. En særlig Gruppe udgøres af de Iltnings- eller Nedbrydningsprodukter, som opstaar af Nicotin under Rygningen; de er interessante, fordi de i Modsætning til Nicotinet dels er ugiftige, dels bidrager væsentligt til Røgens Aroma *(Myosmin, Sokratin, Pyridylætylketon)*.

Af andre basiske Stoffer findes *Pyrrol, Pyridin,* forskellige *Aminer* og *Ammoniak*.

Flygtige *organiske Syrer* findes naturligvis i ret stor Mængde. Af fede Syrer er tidligere nævnt *Myresyre* og *Eddikesyre,* men Rækken er repræsenteret i hvert Fald op til Syrer med 8 C-Atomer.

Den samlede Mængde *Aldehyder* og *Ketoner* er forholdsvis stor; i Hovedstrømmen fra 1000 Cigaretter fandt *Molinari* tilsammen 7 g. En Del af dem er ved Modelforsøg vist at kunne opstaa af Cellulose. Paavist er, foruden de tidligere nævnte, bl. a. *Acetaldehyd, Butylaldehyd, Diætylketon* og *Dipropylketon.*

Af *Alkoholer* findes baade *Metyl-* og *Ætylalkohol,* men i saa smaa Mængder, at det er uden praktisk Interesse. Ogsaa Indholdet af *Fenoler* er for ringe til at have fysiologisk eller smagsmæssig Betydning; derimod mener man, at den fastslaaede *baktericide Virkning* af Tobaksrøg i overvejende Grad kan tilskrives Fenolindholdet.

Højere Kulbrinter er ogsaa til Stede i Røgen og udgør af dennes disperse (fast-flydende) Del 1—2%. De har en vis praktisk Betydning, fordi de i et fint Lag lægger sig paa Slimhinderne og derved beskytter disse imod Irritation af de skrappere Røgbestanddele! *Paraffin* menes paavist, men ellers er de højere Kulbrinters Art endnu ikke nærmere bestemt. *Det vigtige Spørgsmaal om Fenantren, Fenantrenderivater og andre kræftfremkaldende Stoffers Tilstedeværelse i Tobaksrøgen* er vistnok endnu ganske ubesvaret. Men at disse Stoffer her skulde spille nogen faretruende Rolle er dog vel næppe sandsynligt.

Ogsaa *Harpikser* forekommer i Røgen, hvor de har en lignende slimhinde-beskyttende Virkning som de højere Kulbrinter. Til Aromaen bidrager de ikke væsentligt.

Af *egentlige luftformige Stoffer* findes naturligvis først og fremmest store Mængder af Kvælstof (75 % af den dispergerende Fase) samt Ilt, der ikke er forbrugt ved Forbrændingen. I og nær Glødezonen opstaar dernæst *Kuldioxyd, Kulilte, Svovlbrinte, Cyanbrinte, Rhodanbrinte* og Spor af *lave Kulbrinter.*

Kulsyreindholdet ligger i Hovedstrømmen mellem 5 og 15 Volumenprocent og er tilstrækkeligt stort til *ved Inhalering* at paavirke Aandingscentret. Forøget Indaandingsvolumen og en meget ringe, men paaviselig Formindskelse af Aandingsfrekvensen er Følgen.

Kulilten har beskæftiget talrige Forskere. De nyeste Resultater gaar ud paa, at 1 g afrøget Tobak af den sure Gruppe (Cigaretter) afgiver 20—40 cm^3 CO til Hovedstrømmen, Cigarer 45—100 cm^3. For at Kulilten skal virke giftig, maa den ned i Lungerne, og det er derfor heldigt, at Cigaretrøg, som inhaleres, indeholder mindst CO. De udførte Forsøg med tilhørende Beregninger viser, at selv ved 100 % Inhalering af Cigaretrøg kan man ikke komme op paa saa store CO-Mængder, at det faar fysiologisk Betydning. Heller ikke den Kuliltemængde, som kan samle sig i Luften i et slet ventileret Lokale med stærk Tobaksrygning, kan blive koncentreret nok til at virke skadeligt paa de Tilstedeværende.

Svovlbrinten findes fortrinsvis i Cigarrøg og opstaar ved Spaltning af Tobakkens Æggehvidestoffer. Den forekommer i for ringe Mængde til at have fysiologisk Virkning, men yder et uomtvisteligt Bidrag til Aromaen.

Cyanbrinte. 100 g afrøget Tobak giver fra 0,004 til 0,03 g Cyanbrinte, som derfor heller ikke faar nogen praktisk, fysiologisk Betydning. Det samme gælder *Rhodanbrinte,* hvis Tilstedeværelse endda er omtvistet.

Fri *Ammoniak* findes naturligvis ikke i Hovedstrømmen fra Tobakker af den sure Gruppe, men praktisk talt heller ikke i Hovedstrømmen fra basiske Tobakker, hvis Alkalitet repræsenteres af de *svageste Baser* (Sokratin, Pyridin, Nicotin o. s. v.).

Foruden de ovenfor nævnte luftformige Stoffer indeholder Røgens dispergerende Fase naturligvis ogsaa *Damp* af de flygtige Forbindelser, idet disse alt efter Damtryk o. s. v. fordeler sig mellem den luftformige og den fast-flydende Del af Røgen.

Tobaksforædling.

De Processer, som naturligt falder ind under Begrebet Tobaksforædling, kan grupperes, dels efter Processernes *Hensigt,* dels efter deres *Art.* Efter *Hensigten* faar man følgende fire Hovedgrupper:

Forandring af Tobakkens
- I. fysiologiske Virkning,
- II. Smag og Aroma,
- III. Brændbarhed,
- IV. Udseende.

Efter *Arten* kan skelnes mellem:
- A. Krydsning og Dyrkningsmetoder,
- B. Fermentation o. lign.,
- C. Blanding af forskellige Tobakker,
- D. Præparering o. lign.

Under I er det først og fremmest *Nicotinindholdets Nedsættelse,* som har været Genstand for Bestræbelserne. Der er i Tidens Løb udarbejdet talrige Metoder til Afnicotinisering af Tobak (ved Opvarmning, evt. efter Alkalitilsætning; ved Udvaskning med Vand, fortyndet Syre etc.), men ingen af dem er meget værd i Praksis, bl. a. fordi Tobakkens Aroma altid tager Skade eller helt ødelægges ved Behandlingen. Rygning gennem Rør med Bomuld, eller meget bedre: Silicagel eller aktivt Kul, har ogsaa været anbefalet og praktiseret. Nicotinet kan paa den sidstnævnte Maade fjernes helt eller næsten helt fra Røgen, men ogsaa her tager Aromaen Skade, fordi vigtige Smagsstoffer samtidig fjernes.

Afnicotiniserings-Spørgsmaalet kan sikkert kun løses rationelt efter Metoderne under Gruppe A:

Frembringelse af naturlige nicotinfrie eller nicotinfattige Tobakssorter. Det er i de sidste Aar lykkedes *P. Koenig,* Forchheim, i praktisk Maalestok at tilvejebringe saadanne Tobakker med fuldt Aromaindhold.

Inden vi forlader Gruppe I, Forandring af den fysiologiske Virkning, kan lige nævnes den i Orienten gennem Aarhundreder stedfundne Rygning af *Opium* og *Haschisch.* Det drejer sig her om en *Forøgelse* af Tobakkens alkaloide Virkninger. De nævnte Narcotica anbringes i Form af smaa Kugler sammen med Tobak i Piberne og ryges. Rygningen af Opium og Haschisch er ved international Overenskomst forbudt, men foregaar fremdeles adskillige Steder.

Forædling af Tobakkens *Smag* og *Aroma* kan naturligvis ske ved Metoderne under Gruppe A (Krydsning o. s. v.); Forædling ved Fermentation (Gruppe B) og Blanding (Gruppe C) er omtalt forskellige Steder i det foregaaende. Her skal kun siges et Par Ord om Metoderne efter Gruppe D: *Præparering.*

At det er muligt udfra videnskabelig, teoretisk Indsigt at forandre Tobakkens Smag i en ønsket Retning, fremgaar allerede af det i Afsnittet om Furfurol fremførte. I Praksis har Præparering af Cigaret- og navnlig Shagtobak allerede længe fundet Sted efter rent empiriske Metoder. Cigar- og Langpibetobak, altsaa de basiske Tobakker, præpareres derimod saa godt som aldrig for Smag og Aroma (men somme Tider for Brændbarhed og Udseende). At Smagspræparering ogsaa af Cigartobak med Held vil kunne gennemføres, efterhaanden som Tobakskemien udvikles, synes imidlertid utvivlsomt.

Hvor stor en Mængde „Fremmedstoffer" der i Danmark tilsættes Cigaret- og Shagtobak, fremgaar eksempelvis af nedenstaaende Tabel for 1936:

	Raatobak (incl. Stilke etc.) 1000 kg	Andre Raastoffer end Tobak 1000 kg
Cigarer og Cigarillos	3,909	0
Cigaretter	1,696	33
Røgtobak	2,433	392
Skraatobak	434	332
Snustobak	209	253

Det fremgaar heraf, at Cigarer og Cigarillos ikke indeholder andre Stoffer end Tobak, Cigaretter kun smaa Mængder, naar bortses fra Cigaretpapiret. Derimod indeholder Shagtobakken, der jo ikke udgør hele den i Tabellen opførte Mængde Røgtobak, Tilsætninger, hvis Vægt i Gennemsnit andrager omkring 20 % af den anvendte Raatobak. I Betragtning af, at adskillige Shagtobakker kun er lidt præparerede, betyder det, at andre Typer (f. Eks. de granulerede) indeholder væsentlig mere end de 20 % Ikke-Tobak. (For Skraa og Snus er Forholdet mellem Tobak og Ikke-Tobak som ventelig endnu større. Snus indeholder saaledes i Gennemsnit kun ca. 23 % egentlig Raatobak, ca. 22 % findelte Stilke (som bliver tilovers fra Cigar- og Cigaretfabrikationen) og ca. 55 % andre Stoffer end Tobak).

Om Arten af de Raastoffer, der under Fabrikationen tilsættes Shagtobakken, giver Statistiken ingen Oplysninger, og Recepterne bevares af Fabrikanterne som store Hemmeligheder.

I Hovedsagen anvendes Sukkerarter (Rørsukker, Druesukker, Dekstrin), desuden Saft og Mos af søde Frugter (især Svedsker), endvidere Chokolade(!) og formodentilg flere andre mærkelige Ting. Ofte tilsættes ogsaa lidt Glycerin, der hjælper til at holde Tobakken passende fugtig.

Til Grund for Anvendelsen af de her nævnte Stoffer har uden Tvivl oprindelig ligget den naive Tanke, at man kunde søde Tobakkens, d. v. s. *Røgens,* Smag ved blot at sætte søde Sager til Tobakken.

De nævnte Sukkerarter m. m. er jo imidlertid slet ikke flygtige, og ved Ophedning danner de Spaltningsprodukter, som vel er flygtige, men absolut ikke søde. Disse Spaltningsprodukter er imidlertid ret stærkt sure, og de nedsætter derved Hovedstrømmens pH. Dette bevirker en *forøget Furfuroldannelse,* og Furfurol er i de paagældende Koncentrationer, som tidligere omtalt, stærkt sødtsmagende. Saaledes opnaas — man kunde næsten sige: mod al Rimelighed — alligevel det ønskede Resultat. Ofte giver Tilsætningerne dog tillige stikkende og ildesmagende Spaltningpsrodukter, der „brænder" baade paa Tungen og i Halsen, hvorfor en god Recept paa Fremstilling af Shagtobak alligevel nok er værd at holde hemmelig.

Foruden Sukkerarter o. lign. tilsættes ofte smaa Mængder flygtige Aromastoffer, f. Eks. Nellikeolie, Lavendelolie, Vanille o. m. a. Stoffer, hvis Lugt og Smag dog sjældent har noget med „naturlig" Tobaksaroma at gøre. I Amerika viger man som bekendt end ikke tilbage for at *parfumere* Tobakken, særlig i Cigaretter.

Forbedring af Tobakkens *Brændbarhed* og *Udseende* kan foruden ved Metoder efter A, B og C tillige ske ved Præparering. For *Brændbarhedens* Vedkommende drejer det sig i Almindelighed blot om Tilsætning af mindre Mængder mineralske Stoffer, f. Eks. Kalksalte. Det gøres nu og da ved Cigartobak, hvor man jo særlig lægger Vægt paa en smuk, hvid Aske.

Om Tobakkens *Udseende* gælder, at *lys* Cigartobak som Regel er mere efterspurgt end *mørk.* Det er en ren og skær Modesag, som formentlig bunder i, at Folk tror, at de mørke Cigarer er „stærkere" end de lyse. *Blegning* med kemiske Midler har hidtil ikke givet gode Resultater, derimod er det ikke ualmindeligt, at brasilianske og lignende mørke Cigarer efter Fremstillingen ligefrem *pudres* lyse. Blandt Tobakker af den sure Gruppe, hvor de lyse Sorter oftest *er* de bedste, foretrækkes de *guleste,* hvilket naturligvis har medført, at blege Tobakker her af og til *farves.*

Endelig kan paa dette Sted nævnes *Lagringens Betydning.* En vis Tids Forløb kan virke udpræget gavnligt saavel paa ufuldstændigt fermenterede Tobakker som paa blandede og præparerede Tobaksvarer. Derimod er lang Tids Lagring altid skadelig. Man regner med, at ingen Tobak kan taale mer end to Aars Opbevaring uden at begynde at tabe i Aroma.

Tobakserstatninger.

I fattige og afsides Egne af Verden samt under Krige og anden Ulykke har Nøden ofte tvunget passionerede Rygere til at finde Erstatning for Tobakken. Blade af *Kirsebær, Hassel, Skovsyre* og mang-

foldige andre Træer, Buske og Urter har været anvendt, ja selv Lav og Mos. Under Verdenskrigen blev der røget ikke saa lidt *Humle* i Danmark, og det baade smagte og lugtede ganske modbydeligt.

Forfalskning af Tobak finder naturligvis ogsaa under normale Forhold Sted hist og her; ifølge Kissling er det navnlig Kirsebærblade, som i Tyskland anvendes til Formaalet.

Den grove og vulgære Tobaksforfalskning er imidlertid ikke nær saa interessant som Spørgsmaalet om at finde *nye værdifulde Rygematerialer.*

Tobakken indtager i to Henseender en Særstilling mellem Planterne: den ene, som har været omtalt i det foregaaende, er den usædvanlig *store Askemængde* og den deraf følgende gode Brændbarhed; den anden er Indholdet af *Nicotin,* som — endnu i hvert Fald — ikke er fundet i nogen anden Plante. Nicotinet i sig selv er imidlertid paa ingen Maade særlig ønsket, og Askeindhold og Brændbarhed kan der, som omtalt i det foregaaende, ad mange Veje hjælpes paa.

Det er i Virkeligheden mærkeligt, at den Opgave at finde nye Rygematerialer aldrig har været taget rationelt og videnskabeligt op, f. Eks. i Danmark, hvor man netop har naturligt gode Forudsætninger for Planteavl i al Almindelighed. I Betragtning af det uhyre Marked for Røgvarer selv af ringe Kvalitet skulde Opgaven synes baade nærliggende og udsigtsrig.

Endelig er der Spørgsmaalet om *„syntetisk Tobak"*. Herved kunde forstaas: et godt forbrændende og smagsmæssigt ganske indifferent Substrat, præpareret med passende, aromatiske Forbindelser, som forflygtiges ved den forhøjede Temperatur.

De især under Influenza-Epidemier yndede „Menthol-Cigaretter" er jo i Princippet *lidt* i denne Retning, blot at Mentholet forflygtiges ved almindelig Temperatur, hvorfor „Cigaretterne" ikke skal tændes. Til en god Løsning af Problemet hører imidlertid — rent bortset naturligvis fra Mentholsmagen — netop en Forbrænding, fordi man derved, under den paafølgende Afkøling af de forflygtigede Stoffer, faar en Del af disse fortættet i findelt Form, hvilket dels gør „Røgen" synlig, dels giver den en vis Fylde i Munden.

Naar man betænker, hvilken straalende Sukces de syntetiske Produkter paa saa mange andre Omraader har haft, og man ved, hvilken uundværlig Nydelse og Adspredelse Rygningen er for Millioner af Mennesker, skal der ikke megen Fantasi til for at spaa, at ogsaa Spørgsmaalet „den syntetiske Tobak" engang i Fremtiden vil finde sine Løsninger.

Slutning.

Lad os fra disse mere fremtidigt betonede Prospekter gaa tilbage til den „gode gammeldags" og „rigtige" Tobak. Det er dog her, de nærmeste og mest paatrængende Opgaver ligger, bl. a. *ogsaa* af den Grund, at et Kunstprodukts Skabelse som Regel kræver et forudgaaende, nøje Kendskab til Naturproduktet.

Der er for mig ingen Tvivl om, at vi ad Aare vil betragte de Tobaksvarer, som vi nu fryder os over, med en vis Forbavselse. Mange af dem vil sikkert forekomme baade raa og primitive, og den stærke Irritation af Svælg og Tunge, som Nydelsen af dem i Virkeligheden medfører, vil staa som endnu et Bevis paa den menneskelige Organismes store Taalsomhed og Tilpasningsevne.

Der vil, som flere Gange omtalt i det foregaaende, utvivlsomt med Tobakken ske den samme Udvikling som forlængst er sket med mange andre, lignende Produkter. Lad os nøjes med paa dette Sted at nævne Ost og Øl, der hver for sig har visse Træk i Oprindelse og Bearbejdning fælles med Tobakken. Hvad en vidtstrakt Anvendelse af Kemi og Biologi her har udrettet, ved enhver. Det er med fuldendt driftsmæssig Sikkerhed lykkedes at tilvejebringe Harmonier, som den fri Natur i Form af Vildgær og Tilfældighed kun yderst sjældent eller aldrig kunde have naaet.

(Fortsættes).

Beskæftigelsen.

Grundet paa den voldsomme Nedgang i Cigarproduktionen, der indtraadte efter den 9. April, anbefalede vi vore Medlemmer at arbejde for en Fordeling af det forhaandenværende Arbejde.

For *vor* Industri og alle de Industrier, der er henviste til Raastoffer fra oversøiske Lande, er Forholdene rent ud sagt katastrofale.

Vor Industri har endnu Raastoffer for nogle Maaneder, men lykkes det ikke at supplere vore Lagre, kan vi se den Tid komme nærmere, da vor Industri maa ligge stille, og Tusinder af Arbejdere er da dømte til Lediggang.

Efter en foretagen Undersøgelse pr. 31. Maj havde vi rundt regnet 2600 helt arbejdsløse (dette Tal er allerede overskredet), 3400, der arbejder paa nedsat Arbejdstid og ca. 3000, der endnu har fuld Beskæftigelse.

Beskæftigelsesmæssigt set kan vi konstatere en faretruende Udvikling fra Cigaren over til Piben. Det er forstaaeligt, at den store, brede Befolkning forlader de dyre Cigarer og gaar over til en billigere Maade at nyde Tobak paa. Desværre er Forholdene saadanne, at Cigaret- og Røgtobaksindustrien er gennemmekaniseret og beskæftiger kun et Mindretal af Forbundets Medlemmer. Det store Antal af Arbejdere, der tæller op til $^7/_8$ af vore Medlemmer, er beskæftigede i Cigar- og Cigarillos-Produktionen.

Foruden de Forhold, der indtraf den 9.

April, er Aarsagerne for den enorme Nedgang i Cigarforbruget de i Vinteren gennemførte høje Tobaksafgifter. Udviklingen paa dette Omraade har desværre givet os Ret i vore Udtalelser overfor de ansvarlige Myndigheder, da Skatteforhøjelserne var til Behandling i Rigsdagen.

Naar vi ser paa Forholdenes Udvikling i andre Lande før Krigen, hvor de mægtige Tobaksafgifter havde den samme Virkning, som vi nu ser her i Landet, maa vi se Fremtiden i Møde med bange Anelser.

Det er ikke vor Opgave i disse alvorlige Tider at „male Fanden paa Væggen", som det populært hedder paa dansk; men et Alvorsord paa flere Tusinde Arbejderes Vegne til dem, der har det i deres Haand for en stor Del at kunne afvende den faretruende Udvikling, vor Industri for Tiden befinder sig i, er paa sin Plads.

Vor Industri har engang før i Tiden været i en lignende Situation. For godt og vel 10 Aar siden stod vi paa samme Maade. Ved Forhandlinger med Ministeriet opnaaede vi den Gang en Nedsættelse af Beskatningen paa Cigarer, hvad der bevirkede, at vore almindelige Haandcigarer kom ned paa en Detailpris af 25 Øre. Udviklingen siden har vist, at dette var det rigtige, da vi har kunnet konstatere en Fremgang i Forbruget med en glædelig forøget Beskæftigelse som Resultat.

Det skal ikke nægtes, at Forholdene for Tiden her i Landet ikke kan sammenlignes med dem for 10 Aar siden, men vi formener at være berettigede til at gøre de ansvarlige Myndigheder opmærksom paa den meget farlige Situation, vort Fag for Tiden befinder sig i, og som til Dels kan afhjælpes ved Foranstaltninger fra Regeringens Side.

For at strække de forhaandenværende Raastoffer og for at holde saa mange af vore Folk i Arbejde som muligt, har vi ligeledes anbefalet, at vor aarlige Ferie forlænges udover de 12 Arbejdsdage. Paa en Række Virksomheder har man allerede truffet Aftaler, der ikke er enslydende, da saadanne Forlængelser maa tilpasses efter Virksomhedernes Forhold.

Vi haaber, at dette ogsaa vil bevirke, at der kan holdes flere Arbejdere i Arbejde, end det ellers vilde have været Tilfældet.

Som det fremgaar af det ovenfor refererede, er Forholdene for vort Fag meget alvorlige. Under disse Forhold gælder det mere end nogensinde før, at vi holder sammen, og at vi i Fællesskab forsøger at lindre Kaarene for dem, der er haardest ramte.

Loven om Arbejdsdeling og Fradraget i Lønnen.

Som Svar paa mange Forespørgsler om Fradraget ved nedsat Arbejdstid skal vi gengive det af Ministeriet udsendte, der berører dette Forhold.

Tabellen for Fradraget og Bemærkningerne hertil lyder saaledes:

Svarende til en Lønudbetaling				Bidrag tilbageh. m.		
Aarsløn Kr.	pr. fuld Arbejdsmaaned	pr. fuld Arbejdsuge	pr. fuld Arbejdsdag	pr. Md.	pr. Uge	pr. Dg.
1801 Kr. til 2400 Kr.	151 Kr. til 200 Kr.	36,01 Kr. til 48,00 Kr.	6,01 Kr. til 8,00 Kr.	1 Kr.	24 Ø.	4 Ø.
2401 Kr. til 3600 Kr.	201 Kr. til 300 Kr.	48,01 Kr. til 72,00 Kr.	8,01 Kr. til 12,00 Kr.	3 Kr.	72 Ø.	12 Ø.
3601 Kr. til 4800 Kr.	301 Kr. til 400 Kr.	72,01 Kr. til 96,00 Kr.	12,01 Kr. til 16,00 Kr.	7 Kr.	168 Ø.	28 Ø.
4801 Kr. til 6000 Kr.	401 Kr. til 500 Kr.	96,01 Kr. til 120,00 Kr.	16,01 Kr. til 20,00 Kr.	10 Kr.	240 Ø.	40 Ø.
6001 Kr. og derover	501 Kr. og derover	120,01 Kr. og derover	20,01 Kr. og derover	16 Kr.	384 Ø.	64 Ø.

For Personer, der ikke arbejder den fulde Normalarbejdstid — enten fordi paagældende er omfattet af en Arbejdsfordeling, eller fordi der er Tale om et kortvarigt Arbejde —, beregnes Bidraget efter den Aars-, Maaneds-, Uge- eller Dagløn, paagældende vilde faa ved fuld Beskæftigelse til den indtjente Løn. Det Bidrag, der efter Tabellen svarer til den saaledes udfundne Lønning, nedsættes derefter forholdsmæssigt, saaledes at der kun betales Bidrag for det Tidsrum, i hvilket Lønmodtageren har været beskæftiget.

En Person, der er beskæftiget i et Fag, hvor Normalarbejdstiden er 48 Timer ugentlig, skal saaledes eksempelvis, hvis han beskæftiges i 12 Timer for en samlet Betaling af 19 Kr., heraf betale 42 Øre i Bidrag, idet paagældende skal henføres til Lønningsgruppen 3601—4800

Kr. (12.01—16.00 Kr. pr. Dag) og skal betale Bidrag for 1½ Dag à 28 Øre. En Lønmodtager inden for et Fag med Normalarbejdstid paa 54 Timer ugentlig, hvor Arbejdstiden er nedsat til 36 Timer ugentlig, skal saaledes, saafremt hans Ugeløn andrager 72 Kr., betale 1.60 Kr. pr. Uge i Bidrag, idet paagældende vil være at henføre til Lønningsgruppen 4801—6000 Kr. (96.01—120.00 pr. fuld Arbejdsuge) og skal betale Bidrag for 2/3 Uge à 2.40 Kr.

Er Bidraget i Medfør af foranstaaende Regler beregnet, maa det paases, at ingen Lønmodtager faar en mindre faktisk Lønudbetaling, end han vilde faa, saafremt hans Lønningsindtægt svarede til Maksimum i den umiddelbart foranstaaende Løngruppe.

Har den paagældende for en fuld Arbejdsdag tjent f. Eks. 12.10 Kr., er Bidraget efter Tabellen 28 Øre, og den faktiske Lønudbetaling 11.82 Kr., medens paagældende, saafremt Daglønnen havde været 12.00 Kr., skulde have betalt 12 Øre og altsaa vilde have faaet udbetalt 11.88 Kr.; da den højere Lønning ikke paa Grund af Progressionen i Bidragssatsen skal medføre en forringet Lønudbetaling, vil Bidraget i et Eksempel som det førstnævnte være at fastsætte til 22 Øre, hvilket giver en faktisk Lønudbetaling paa 11.88 Kr.

Det fremgaar af ovenstaaende, at Bidraget udregnes efter den Aarsindtægt, paagældende vilde faa ved fuld Beskæftigelse og nedsættes derefter forholdsmæssigt i Henhold til det Antal Timer, man har været beskæftiget.

Fra De samv. Fagforbund.

Til Forbundene, der er tilsluttet De samvirkende Fagforbund.

Arbejdernes lokale Fællesorganisationer til Underretning.

Vedr. Overenskomsten af 31. Okt. 39. Punkt I. A. 4. Stk.

For det i Henhold til Overenskomsten af 31. Oktober 1939 nedsatte Nævn havde De samvirkende Fagforbund paa Dansk Smede- og Maskinarbejderforbunds Vegne indbragt en Klage over, at en Række Firmaer under Jern- og Metalindustriens Sammenslutning ikke havde villet betale det nye Dyrtidstillæg, der fremgik af Reguleringen efter April-Pristallet, for den Lønningsuge, i hvilken 1. Maj indgik som sidste Dag.

Sammenslutningen hævdede, at de Firmaer, der ved Opslag havde bekendtgjort, at Lønningsugen, som ellers normalt sluttede Onsdag, i den paagældende Uge vilde slutte Tirsdag den 30. April, var berettigede til at unddrage sig at betale det forhøjede Dyrtidstillæg for Ugen fra Torsdag den 25. April til Onsdag den 1. Maj (den Dag, April-Pristallet offentliggjordes).

Sagen forelagdes Overenskomst-Nævnet den 24. Maj, og vi har nu modtaget Kendelsen, som giver os Medhold i vort Standpunkt.

Kendelse:

A/S Recks Opvarmnings Comp. er forpligtet til at betale sine Arbejdere Dyrtidstillæg i Overensstemmelse med det den 1. Maj 1940 offentliggjorte Pristal fra og med Torsdag den 25. April 1940.

København, den 1. Juni 1940.

sign. *Dreyer.*

Som det er Medlemmerne bekendt, havde vore Fabrikanter taget Forbehold med Hensyn til Udbetalingen af Dyrtidstillæget i den Uge, hvor Pristallet blev offentliggjort, og hvor den 1. Maj indgik.

Det fremgaar af Kendelsen, at Arbejderne var berettigede til at faa dette udbetalt, og dermed er Spørgsmaalet ogsaa for vort Fag afgjort. *Dirk Nak.*

De samv. Fagforbunds Generalforsamling.

Den Periode, hvorom De samvirkende Fagforbunds Formand Laur. Hansen aflagde Beretning paa Generalforsamlingen, omfattede Tiden fra Maj 1937 til Maj 1940. I sin Tale redegjorde Formanden for Virksomheden i dette Tidsrum, men ganske naturlig var det dog Foreteelserne i de seneste Maaneder og derunder ikke mindst de nys gennemførte Kriselove, der prægede baade Formandens Beretning og ganske særligt den paafølgende Diskussion. Sagt i al Korthed var Hovedspørgsmaalet, der drøftedes paa Generalfor-

samlingen, det, om dansk Fagbevægelse skal drage Konsekvenserne af den for det danske Samfund og Folk gennem Tvang skabte Nødsituation og yde sin aktive Medvirken ved den nødvendige Tilpasningsproces, der forestaar Landets Erhvervsliv og hele Økonomi, for dermed i den størst mulige Udstrækning at paavirke Udviklingen i en for Arbejderne gunstig Retning og sikre sig Indflydelse paa Tingenes Gang, eller om den skal indtage en negativ Holdning overfor Tidens Problemer og Nødvendigheder og dermed udsætte sig for den Fare at blive holdt helt uden for, naar Afgørelserne træffes.

Inden for Fagbevægelsen er man enig om at beklage Ophævelsen af den mellem Arbejdsgivernes og Arbejdernes Hovedorganisationer aftalte Pristalsregulering, ligesom man finder, at enkelte andre Kriselove rammer Arbejderne særlig haardt. Men man anerkender samtidig de tvingende Grunde, der har foranlediget Regeringens Beslutninger, og man benægter ikke, at ogsaa de øvrige Befolkningsgrupper maa bringe Ofre, selv om disse kan synes ringere end dem, der paalægges Arbejderne. Ligeledes anser man det for et Held, at det har været muligt at bevare Samlingsregeringen og dermed et nationalt Samarbejde mellem Landets førende politiske Partier, der er en væsentlig Forudsætning for at føre vort Land frelst gennem Tidens Storme og bevare det demokratiske Folkestyre. Desuden indeholder Kriselovene jo ogsaa Lyspunkter, som f. Eks. Støtte til nødstedte Arbejdsløshedskasser, hvorved det vil være muligt at undgaa Kontingentforhøjelser, ligesom de skaber Beskæftigelsesmuligheder, der udnyttet paa rette Maade vil bidrage til at lette Arbejdsløshedens haarde Tryk.

Det bør heller ikke glemmes, at selv om De samvirkende Fagforbund havde stillet sig helt afvisende i denne Sag, uanset de politiske Følger, en saadan Holdning vilde have haft, vilde der dermed ikke være skabt blidere Kaar for Arbejderne, tværtimod. Arbejderne vilde ikke være tjent med at opgive den direkte Indflydelse ved Udformningen af de nødvendige Foranstaltninger i en Tid, hvor svindende Raastoflagre og Omlægningen af hele vor Økonomi vil rejse store og vanskelige Problemer, der ikke mindst vil komme til at berøre de fagorganiserede Arbejdere.

I Talen paa Generalforsamlingen gav Formanden Udtryk for denne Opfattelse — han udtalte:

„Vi kan protestere imod, at det vigtigste Led i vor Hovedoverenskomst er slaaet i Stykker; vi kan protestere imod dette eller hint i Kriselovgivningen, men da vor Protest i den foreliggende Situation bliver uden Virkning, vil jeg foretrække, at vi gaar ind i et Arbejde for at faa det bedst mulige ud af denne Lovgivning.

Jeg véd, at vore Partifæller i Regeringen og paa Rigsdagen har kæmpet til det sidste for at mildne Vilkaarene mest muligt for de smaa i Samfundet, og det skal de ikke have Utak for fra min Side.

Vi staar da nu i den Situation at maatte tage det foreliggende Resultat, hvis vi vil undgaa noget, der er endnu værre. Venstrepartiet har vist os sin „gode Vilje" og har blot manglet Evnen til at gaa endnu videre. Lad os derfor ikke glemme, at denne Evne kommer vore Modstandere i Besiddelse i det Øjeblik, da vore Partifæller maa forlade Regeringen. Jeg siger derfor, at af to Onder vælger jeg det mindste, og saa tilføjer jeg: det bliver haarde Vilkaar, vi faar at arbejde under, men Vilkaarene bliver endnu haardere, hvis *andre* skal ordne Tingene for os."

Debatten paa Generalforsamlingen om dette Punkt afsluttedes med den næsten enstemmige Vedtagelse af følgende Resolution, der giver Udtryk for De samvirkende Fagforbunds Stilling til de af Krig og Krise affødte Problemer:

„Idet D. s. F.s Generalforsamling den 28.—30. Maj 1940 konstaterer, at Krigens hidtidige Forløb har medført en meget omfattende Ændring i Danmarks økonomiske og erhvervsmæssige Vilkaar og indtil videre stærkt forringede Indtjeningsmuligheder og stærkt forringede Beskæftigelsesmuligheder for vide Kredse af Landets Befolkning, tager den til Efterretning den Lovgivning, som paa dette Grundlag tilstræber en vis Fordeling af Adgangen til Arbejde og Adgangen til Indtægt, idet Forsamlingen dog ikke finder denne Lovgivning saa hensynsfuld over for den løntagende Arbejderbefolkning eller saa vidtgaaende, f. Eks. med Henblik paa Prisniveauets Regulering, som det kunde være ønskeligt.

Da imidlertid Hensynet til Landets udenrigspolitiske Stilling gør et Samarbejde mellem de forskellige produktivt skabende

Befolkningslag ønskeligt for Styrkelse af Folkets nationale Selvstændighedsfølelse, for Bevarelse af Folkestyre og den gennem Generationer vundne folkelige Frihed, vil ogsaa de danske Fagorganisationer være rede til et saadant Samarbejde under gensidig rimelig Hensyntagen og under Hævdelse af det Synspunkt, at de Befolkningslag, der økonomisk er svagest, bør vises det største Hensyn i Samarbejdet, saaledes at det danske Folk i Følelse af naturlig Samhørighed atter inden længe som et fuldt ud frit Folk kan bygge videre paa det danske Riges og det danske Folks Fremtid."

De samvirkende Fagforbunds højeste Myndighed har med denne Resolution understreget sin Vilje til nationalt Samarbejde i hele Folkets Interesse, og vi udtaler Haabet om, at dette Tilbud af de øvrige Erhvervsorganisationer og af de politiske Partier vil blive modtaget i samme Aand, som det er fremsat af Fagbevægelsen.

★

De samvirkende Fagforbunds ordinære Generalforsamling holdtes i Dagene den 28.—30. Maj i København og talte ialt 980 Deltagere, nemlig 13 Gæster, 874 Repræsentanter for de tilsluttede Forbund, 72 Repræsentanter for Fællesorganisationer, samt Medlemmerne af Forretningsudvalget og Revisionskomiteen.

Generalforsamlingen aabnedes af Formanden, der bød Gæster og Delegerede Velkommen og rettede en særlig Hilsen til Repræsentanterne for de siden den sidste Generalforsamling indmeldte Organisationer: Hotel- og Restaurationspersonalets Forbund, Fængselsfunktionærernes Organisation og Dansk Slagteriarbejderforbund. Sidstnævnte Organisations Optagelse var enstemmigt godkendt af det Dagen før afholdte Repræsentantskabsmøde. Formanden omtalte kort den alvorlige Baggrund for Generalforsamlingens Forhandlinger og mindedes derefter de i den forløbne Beretningsperiode afdøde Tillidsmænd, de unge Landsmænd, der faldt den 9. April, samt de 400 danske Sømænd, der satte Livet til under Udøvelsen af deres lovlige Erhverv.

Generalforsamlingens Gæster var: Statsminister *Stauning*, Socialminister *Ludvig Christensen*, Borgmester *Julius Hansen*, Borgmester *P. Christensen* og Kontorchef *N. Lindberg*, Arbejderbevægelsens Erhvervsraad, Forretningsfører *Chr. Christiansen*, Oplysningsforbundet, Formand *Poul Hansen*, D. s. U., *V. Johansen*, *Fr. Dalgaard* og *P. Nørgaard*, Det kooperative Fællesforbund, Redaktør *H. P. Sørensen*, den socialdemokratiske Presse, samt *Otto Jensen*, Hipa, og Højskolelærer *Kaj Bundvad*.

Til Dirigenter valgtes *P. Andersen*, *Einer Jensen* og *Robert Nielsen*.

Formandens Beretning.

Beretningen om Virksomheden i den forløbne Periode aflagdes af Formanden *Laur. Hansen*, der først omtalte Forløbet og Resultatet af de forskellige *Overenskomstbevægelser*, de foretagne *Statsindgreb* samt *Overenskomsten af 31. Oktober 1939* og Arbejdet i det mellem Hovedorganisationerne nedsatte Nævn. Den saaledes tilvejebragte Pristalsregulering, der til at begynde med blev hilst med almindelig Tilfredshed og selv af konservative Blade blev betegnet som et Lyspunkt i Tidens Mørke, har senere været Genstand for stærk Kritik fra mange Sider, ikke mindst fra Landbruget og Partiet Venstre, som nu har faaet gennemtrumfet sit Krav om Pristalsreguleringens Ophævelse.

Med Hensyn til de stadige Angreb paa Fagforeningerne for at ville sikre Arbejderne en uforanderlig Realløn understregede Formanden, at Fagbevægelsen ikke ønsker at være med i Kapløbet mellem Priser og Lønninger, men tværtimod er interesseret i et saa stabilt Prisniveau, som det er muligt under de givne Forhold. Fra Krigens Begyndelse har De samvirkende Fagforbund derfor krævet effektiv Priskontrol, Rationering og Fastsættelse af Maksimalpriser. Formanden henviste i øvrigt til de Bestræbelser, der er i Gang med det Formaal at lægge Fagbevægelsen for Had og give den Skyld for Prisstigningerne og fremhævede, at denne hadefulde Agitation imod Arbejdernes Organisationer ikke tydede paa ærlig Vilje til Samarbejde i en Tid, hvor der staar saa meget paa Spil for det danske Samfund.

Formanden redegjorde derefter for den siden 1937 gennemførte *sociale Lovgivning* og udtalte en Tak til de socialdemokratiske Ministre, specielt Statsminister Stauning og Socialminister Ludvig Christensen, for Indsatsen paa dette Omraade. Hvis det var muligt under den nuværende Regeringskoalition, vilde man fra Fagforeningernes Side sætte stor Pris paa at faa gennemført det Udkast til *Ændring af*

Medhjælperloven, som er ved at blive udarbejdet. Fagbevægelsen har affundet sig med den Kendsgerning, at Arbejdet for en *Revision af Fabriksloven* er gaaet i Staa, fordi man er klar over, at Erhvervslivet under de nuværende Forhold ikke kan bære de forøgede Udgifter, som en saadan Revision vil kræve. Den nugældende Lov er fra 1913, og man foretrækker en til Bunds gaaende Revision fremfor eventuelle Lapperier.

Efter at have udtalt sin Glæde over og Anerkendelse af *Ferieloven,* som af alle Arbejdere blev betragtet som et stort Gode, beklagede Formanden, at Loven ganske mangler Straffebestemmelser, hvilket gjorde det vanskeligt at faa Loven respekteret hos en Del af de daarligste Arbejdsgivere. Det var ogsaa beklageligt, at Politiet i Henhold til et af Justitsministeriet sidste Efteraar udsendt Cirkulære ikke foretog Afhøringer af Lovovertrædere. Formanden henstillede til Ministeriet at tage under Overvejelse enten at faa indført Straffebestemmelser i Loven eller at faa tilbagekaldt det omtalte Cirkulære fra Justitsministeriet.

Overarbejdsloven indeholdt vigtige principielle Retningslinjer foruden den Hjælp, den havde betydet for de arbejdsløse. Loven gav Arbejderne Medbestemmelsesret angaaende Overarbejdes Udførelse og fastslog endvidere, at den overenskomstmæssige Arbejdstid maa være gældende ogsaa for Arbejdsgivere, der er uorganiserede. Dermed har Loven aabnet Vejen for Oprettelse af Overenskomster adskillige Steder, hvor det hidtil havde været umuligt at komme frem. Ogsaa *Funktionærloven* og *Lærlingeloven* betød væsentlige Fremskridt. Formanden opfordrede Forbundene til i stigende Grad at interessere sig for de unge Arbejderes Organisering i Forbindelse med faglige Ungdomsorganisationer i Tilslutning til de enkelte Fagforbund.

De samvirkende Fagforbund har i Beretningsperioden fortsat *Samarbejdet med en Række Organisationer,* der arbejder i Tilknytning til Fagbevægelsen. Fagforbundene er repræsenteret i flere af disse Organisationers Hovedledelse og saaledes i Stand til at følge deres Arbejde paa nærmeste Hold, ligesom der i flere Tilfælde ydes disse Organisationer et aarligt Tilskud. Formanden opfordrede herunder Forbundene til at støtte det kulturelle Arbejde, der udføres af Arbejderbevægelsens sønderjyske Landsforening samt til at forstærke Indsatsen til Dygtiggørelse af Medlemmerne gennem Arbejdernes Oplysningsforbund.

Gennem Arbejderbevægelsens Erhvervsraad har Fagbevægelsen paa lige Fod med en Række andre Erhvervsorganisationer opnaaet Indflydelse i en Række Raad og Udvalg og dermed faaet Indflydelse og Medansvar for de trufne Beslutninger.

Formanden slog ogsaa stærkt til Lyd for den *kooperative Bevægelse.* For saa vidt danske Arbejdere var lige saa godt kooperativt organiserede, som de er det fagligt, vilde de være bedre rustet til at gaa den kommende Tid i Møde. Den store danske Bondekooperation kunde for de danske Arbejdere være en værdifuld Lære om de Muligheder, denne Vej indebærer.

Samarbejdet med Socialdemokratiet er fast funderet, og dets Betydning for den samlede Arbejderbevægelse demonstreres ved næsten hver eneste Sags Behandling og Afgørelse. De, som maatte tro, at Samarbejdet og Fællesskabet mellem Arbejdernes faglige og politiske Bevægelse kunde svækkes af de Vanskeligheder, vi nu staar overfor, vil blive skuffet.

I en Omtale af *Arbejdsløshedsproblemet* henviste Laur. Hansen til, at Arbejdsløsheden indtil August Maaned 1939 havde været i glædelig Nedgang, hvad der skyldtes, at Regeringens Indsats paa det beskæftigelsesmæssige Omraade begyndte at bære Frugt. Krigen havde standset denne Udvikling og paany gjort Beskæftigelsesproblemet til det alt overskyggende for Fagbevægelsens Fremtid. Det er nødvendigt at finde en Løsning, der gør Understøttelse til Undtagelsen og Arbejde til Reglen. I denne Forbindelse omtalte Formanden ogsaa Spørgsmaalet om *Dobbeltstillinger.*

Ud fra den Betragtning, at Fagbevægelsen bør fremme enhver Form for Beskæftigelse, havde De samvirkende Fagforbunds Forretningsudvalg ændret sin Indstilling overfor *Landsforeningen til Arbejdsløshedens Bekæmpelse.* Saavel De samvirkende Fagforbund som Arbejdsgiverforeningen er nu repræsenteret i Landsforeningens Ledelse. Det maatte anbefales Tillidsmændene at skaffe sig Indseende med og Indflydelse paa den Maade, hvorpaa Arbejdet tilrettelægges og udføres i Landsforeningens lokale Afdelinger.

Igennem Arbejderbevægelsens Erhvervsraad har Fagbevægelsen sat stærkt ind paa at faa Byggeriet i Gang, og det er derfor et glædeligt Tegn, at Nationalbanken har nedsat

Diskontoen, men en yderligere Nedsættelse er ønskelig.

Under Henvisning til Løntabellerne i den trykte Beretning udtalte Formanden, at man ofte hører den Paastand fremsat, at vort *Lønniveau* er til Skade for Beskæftigelsen, men man glemmer i den Forbindelse helt at omtale det paa Grund af Akkordsystemet og den gennemgribende Rationalisering stærkt forcerede Arbejdstempo, der bevirker, at Arbejdslønnen pr. produceret Arbejdsenhed i Dag er lavere i Danmark end i de fleste andre Lande. Det afgørende er ikke selve Arbejdslønnens Størrelse, men hvad Arbejdsgiverne faar for deres Penge. Med Hensyn til Forholdet mellem Arbejdsløn og Arbejdspræstation kan danske Arbejdere godt taale en Sammenligning med Forholdene i andre Lande.

Formanden kom derefter ind paa *Begivenhederne den 9. April* og udtalte, at han paa Fagbevægelsens — ja paa hele Arbejderbevægelsens Vegne troede at kunne anerkende de tunge Beslutninger, Regeringen uden Varsel maatte træffe den 9. April. Stauning og Regeringen handlede rigtigt som en Regering af ansvarlige danske Mænd, hvilket vi takker dem for.

I denne Forbindelse gentog Laur. Hansen sit Tilsagn om en fordomsfri Medvirken til Løsning af alle Tidens Vanskeligheder i Samarbejde med Regeringen og opfordrede Fagforeningerne til at gaa ind i et Arbejde for at faa det bedst mulige ud af den Lovgivning, der nu foreligger fra Regeringen. Fagbevægelsen maatte fremfor alt forhindre, at der opstod en Situation, hvorved Socialdemokratiet mistede sin Indflydelse i Regeringen, selvom Vilkaarene kunde blive haarde.

Formanden redegjorde endvidere for *Fremgangen i Antallet af tilsluttede Forbund og Medlemmer* og understregede, at den faglige Centralorganisation efter Dansk Slagteriarbejderforbunds Indmeldelse talte 71 Forbund med ca. 510.000 Medlemmer eller 95 pCt. af samtlige fagorganiserede Arbejdere her i Landet. Han udtalte Forventningen om, at de udenfor staaende Forbund, bl. a. Blikkenslagerforbundet i Danmark og Dansk Bryggeri-, Brænderi- og Mineralvandsarbejderforbund snart vil finde deres Plads i De samv. Fagforbunds Rækker.

Formanden sluttede sin Tale med at udtale en Tak til Medlemmerne og Ledelserne for godt Samarbejde og sin Tro paa Kammeratskabs- og Solidaritetsfølelsen inden for dansk Arbejderbevægelse. Han gav Udtryk for sin Tillid til, at den Offervilje og Trofasthed, der har ført Fagbevægelsen frem i Fortiden, vil være stærk nok til at overvinde Fremtidens Vanskeligheder.

Kriselovene.

Det skulde synes unødvendigt at gøre opmærksom paa, at det Kompleks bestaaende af 9 Love, som Rigsdagen i de sidste Dage af Maj gennemførte, er affødt af den Omstændighed, at der er økonomisk *Krise* i Danmark — en Krise, hvis katastrofalt indgribende Betydning for alle Samfundslivets Omraader muligvis endnu ikke staar den enkelte klart i fuldt Omfang.

Allerede før 9. April var det økonomiske Billede, som tegnede sig, hverken lyst eller lykkeligt. Blokaden og Søkrigen betød en væsentlig Indskrænkning i Tilførslerne af livsnødvendige Varer til Danmark; og medens Priserne paa de Varer, vi solgte, laa ret uforandrede, var Importvarernes Priser steget til fantastiske Højder. Forholdet var i Virkeligheden udartet dertil, at Danmark i udenlandsk Valuta skulde præstere Betalinger paa over 600 Millioner Kroner *mere*, end vi overhovedet kunde skaffe gennem vor Eksport, hvis vi skulde opretholde de normale Indkøb af udenlandske Varer. Disse Indkøb *kunde* saaledes ikke opretholdes, og vi stod allerede før 9. April i den Situation, at en Nedgang i Forbruget af en Række Varer var uundgaaelig.

Forholdet efter 9. April er mangefold forværret. En Række af de Raastoffer, som vi før Besættelsen dog havde Mulighed for at kunne føre til Landet under en økonomisk Kraftanspændelse, er vi simpelthen afskaaret fra. Den danske Skibsfart i udenlandsk Tjeneste, som aarligt hjembragte ca. 200 Mill. Kr. i udenlandsk Valuta, som kunde anvendes til Køb i fremmede Lande, er ophørt. De 60 % af vor Import, som tidligere kom til os ad Søvejen vestfra, vil for ubestemmelig Fremtid *udeblive*. Selve Landets Forsyningstjeneste er med et Tordenslag sat ud af Funktion.

Alt dette har Virkninger ind i de inderste Kroge af dansk Erhvervsliv, og for Arbejderne

er Spørgsmaalet om Opretholdelse af Reallønnen overgaaet fra at være et *Penge*anliggende til at blive et Spørgsmaal om *Varer*. Saalænge Forsyningerne indløber nogenlunde normalt er der paa intet Omraade nogen Risiko ved at lade Lønningerne følge Prisstigningerne, — der vil bestandig kunne købes samme Kvantum Varer — men i det Øjeblik, dette Kvantum Varer simpelthen ikke er til Stede, fører en opskruet Købekraft og en Efterspørgsel, som ikke kan imødekommes, lige ud i en voldsom Inflation, som til syvende og sidst vil gaa værst ud over Arbejderne.

Dette er i korte Træk Baggrunden for Kriselovkomplekset.

Byrdernes Fordeling.

I sin 1. Maj-Tale udtalte Formanden for De samvirkende Fagforbund, Laur. Hansen, at en *almindelig* Nedsættelse af Levefoden slipper den danske Befolkning ikke uden om. Spørgsmaalet er blot, at denne Nedsættelse „virkelig rammer *alle* og ikke ensidigt vendes mod Lønarbejderne". Udfra denne Opfattelse har ogsaa Socialdemokratiet handlet. Hele Problemet om Byrdernes Fordeling blev taget op til samlet Behandling, og i et Ministermøde den 2. Maj enedes man derefter om, at Regeringens Kriseudvalg til den 15. Maj skulde have færdigbehandlet og udarbejdet Forslag vedrørende: Pristalsreguleringen — Ændrede Regler for Pristallets Beregning — Arbejdsfordeling — Begrænsning af Udbytte og Tantiemer — Udvidet Rationering og skærpet Prisregulering.

Pristallet udregnes som bekendt paa Grundlag af de Forbrugsmængder, der normalt staar til Raadighed for Befolkningen. I de Husholdningsbudgetter, som Statistikken arbejder med, indgaar saa og saa store Mængder Brød, Smør, Flæsk, Kød, Beklædningsgenstande, Kul, Koks m. v. I en Tid, hvor disse Mængder ikke længere staar til Raadighed, hvor der maaske kun bliver 10 hl. Koks til en Familie, medens Pristallet hviler paa det tredobbelte Forbrug; i en Tid, hvor en Række Varer samt Gas- og Lysforbrug rationeres, og hvor visse Varer slet ikke kan fremskaffes mere, kan en Pristalsregulering paa Grundlag af et *normalt Forbrug* ikke holde.

Under Forhandlingerne vilde Venstre for enhver Pris have Overenskomsten ophævet og skal i Regeringen have krævet, at ogsaa de Løntillæg, der er givet i November og Februar, blev strøget. Som bekendt fik de ikke deres Vilje. Den Ordning, der nu er gennemført, betyder, at Arbejderne maa give Afkald paa Løntillægget i Henhold til *April-Pristallet, men bevarer alle tidligere Tillæg.* Det vil sige, at Arbejdernes *Realløn* med de nugældende Priser er reduceret 7 % fra Krigens Udbrud til nu. Til Sammenligning kan nævnes, at Reallønnen i Verdenskrigens første 11 Maaneder faldt 13 %, skønt de økonomiske Vilkaar i Landet dengang var langt gunstigere end nu.

Det er ogsaa værd at nævne, at De samvirkende Fagforbund i deres sidste Beretning gør op, *at Reallønnen i Tiden fra 1929 til 1939 er steget netop 7 %.* Med andre Ord ligger det saaledes, at Reallønnen i dette Øjeblik — *efter* det sidste Løntillægs Bortfald — er paa samme Højde som i 1929, det sidste Aar før den store økonomiske Krise satte ind.

Arbejdsdelingen.

Loven om Fordeling af Arbejdet tager Sigte paa at fordele det forhaandenværende Arbejde, saa ikke en lille Del skal have alt Arbejde, og Resten gaa arbejdsløse. Det er indlysende, at Beskæftigelsesmulighederne i høj Grad er indsnævret, naar vi, som Tilfældet er nu, afskæres fra de Raastoftilførsler, der er nødvendige for Produktionens Opretholdelse og afskæres fra de Afsætningsmarkeder, hvor vi normalt har placeret Størstedelen af vor Eksportproduktion. Det gennemførte Forslag bygger *helt* paa Frivillighed, idet det simpelthen viste sig umuligt at faa Venstre paa Rigsdagen til at stemme for det Forslag, deres egne Ministre havde godkendt i Ministermødet. Imidlertid er der i Folketingsudvalgets Betænkning indføjet et Afsnit, hvori de fire Partier erklærer sig villige til at medvirke ved Gennemførelsen af en Lovændring, der muliggør tvangsmæssige Ordninger, saafremt det i Løbet af tre Maaneder viser sig, at en Arbejdsfordeling ikke frivillig er gennemørt i et rimeligt Omfang.

For den Reduktion i den normale Arbejdstid, der finder Sted, faar den enkelte Arbejder Erstatning efter Arbejdsløshedskassernes Dagpengesatser. Der ydes Erstatning saafremt Nedsættelsen i Arbejdstiden indenfor en Periode af 6 Uger har andraget mindst 3 Dage. Det er værdifuldt, at disse Understøttelser ikke tages af Arbejdsløshedskasserne, som i saa Fald vilde være nødsaget til at udskrive meget store Ekstrakontingenter, men udredes af en særlig Fond. Denne Fonds Midler tilveje-

bringes ved at paalægge *alle* Lønninger en Afgift i Forhold til Lønindtægtens Størrelse.

Det skal i Forbigaaende bemærkes, at der efter de sidste Forhøjelser af den direkte Beskatning betales 125.000 Kr. i Skat af en Indtægt paa 200.000 Kr. Den stærkt progressive Afgiftsskala, som Arbejderne naturligt ønsker bragt i Anvendelse overfor de store Indtægter, er saaledes for længst taget i Brug.

Økonomisk betyder denne Ordning, at Arbejdsløshedskasserne spares for Millionbeløb, som de ellers vilde komme til at udrede. Uden Arbejdsfordeling vil nemlig et meget stort Antal Arbejdere blive helt arbejdsløse og derved belaste Arbejdsløshedskasserne, og en Arbejdsdeling uden den nye Lønafgift vilde betyde store Udgifter for Kasserne.

For yderligere at lempe Arbejdsløshedskasserne Overgangen til de nye Forhold, er der ved særlig Lov ydet *et ekstra Tilskud til vanskeligt stillede Kasser paa indtil 20 Mill. Kr.*

Der kan næppe herske Tvivl om, at dette Tilskud for det første vil forhindre truende Kontingentforhøjelser i en Række Arbejdsløshedskasser, men dernæst endvidere vil sætte en Del Kasser i Stand til at nedbringe det Ekstrakontingent, som allerede var udskrevet.

I Sammenhæng med Arbejdsfordelingsloven maa nævnes den „Lov til Fremme af Beskæftigelsen", der medfører, at der i alle de Kommuner, hvor der ikke findes et offentligt Arbejdsanvisningskontor, skal nedsættes særlige Udvalg til Varetagelse af Arbejdsanvisningen.

Kan Landbruget skaffe Arbejde, er der gennem denne Lov sørget for, at ingen, som vil byde rimelige Vilkaar, behøver at undvære Arbejdskraft, idet Arbejdsanvisningen skal ske „under Iagttagelse af Arbejdsløshedslovens almindelige Regler om offentlig Arbejdsanvisningsvirksomhed", dvs., at der for det Arbejde, der anvendes, skal betales den paa Egnen gældende Løn.

Det er en af Udvalgenes Opgaver at gennemføre en effektiv Kontrol med den Ledighed, der maatte findes paa Egnen, og i Forbindelse hermed er gennemført en Bestemmelse om, at yngre Ikke-Forsørgere i de paagældende Kommuner ikke kan modtage Arbejdsløshedsunderstøttelse i en sammenhængende Periode paa over 2 Maaneder eller Socialhjælp, medmindre de fra det paagældende Udvalg eller fra Arbejdsanvisningskontoret har fremskaffet Attest for, at egnet Arbejde ikke kan skaffes paa Egnen. (Fortsættes).

Tidsskriftet „Socialisten".

„Socialisten" for Maj er udkommet og indeholder som sædvanlig adskilligt af Interesse for Tidsskriftets Læsere.

Formanden for De samvirkende Fagforbund, *Laur. Hansen*, skriver om „1. Maj 1940". Artiklen former sig baade som et Tilbageblik og som en Præcisering af Arbejderbevægelsens Stilling under de nuværende Forhold.

Steincke svarer paa det Angreb, som Hartvig Frisch i sidste Numer rettede mod den steincke'ske Opfattelse af Materialismen.

P. Hedebol anlægger økonomiske Betragtninger paa langt Sigt under den korte Overskrift: „At tænke produktivt".

Erik Reeh foretager en Vurdering af den økonomiske Situation i Danmark efter Tingenes sidste Udvikling.

Desuden Boganmeldelser, inden- og udenrigspolitiske Oversigter, Arbejderoplysning og Kommunaltidende med aktuelle Oplysninger og Indlæg fra Læserne.

Abonnement tegnes paa Postkontorerne, i de soc. Foreninger eller ved Henvendelse til „Socialisten"s Ekspedition, Rosenørns Allé 14, 1., København V. Telefon C. 8008.

Oversigt over Arbejdsløsheden

Fredag den 31. Maj 1940.

Afdeling	Medlemsantal	Medlemsantallet fordelt i		Antal Arbejdsløse	Arbejdsløshedsantallet fordelt i		Antal Medl., der oppebær vedtægtsm. Understøtt.		Antal Medl., der oppebær Understøt. af Fortsætt.-Ks.	
		Md.	Kv.		Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.
Aalborg	1627	293	1334	518	64	454	62	370	2	72
Aarhus	83	43	40	47	22	25	9	10	8	14
Esbjerg	298	139	159	102	24	78	19	65	2	8
Frederic.	89	38	51	40	19	21	12	7	5	13
Hadersl.	57	19	38	23	9	14	6	12	3	2
Hjørring	5	0	5	5	0	5	0	1	0	4
Holstebr.	557	167	390	56	16	40	8	23	7	7
Horsens	491	247	244	83	40	43	25	21	10	17
Nakskov	1	0	1	1	0	1	0	0	0	1
Nykøb.F.	335	58	277	83	6	77	4	71	2	3
Nykøb.M.	59	27	32	24	13	11	10	3	2	6
Odense	571	241	330	85	36	49	27	37	7	12
Slagelse	125	68	57	25	10	15	4	8	2	5
Svendb.	142	48	94	24	7	17	6	11	0	5
Vejle	9	6	3	5	3	2	3	1	0	0
Tils. i Provins.	4449	1394	3055	1121	269	852	195	640	50	169
Kbhv.: „Enigh."	3219	1130	2089	1240	388	852	325	463	39	262
Cigarsort.	1210	391	819	162	55	107	39	73	10	21
Tils. i Kbhvn.	4429	1521	2908	1402	443	959	364	536	49	283
	8878	2915	5963	2523	712	1811	559	1176	99	452

Oversigt over Regnskabet mellem Afdelingerne og Hovedkassen for April Maaned 1940

Afdeling	Afdelingen skal betale til Hovedkassen								Afdelingerne har betalt til Hovedkassen										Afdelingens Gæld pr. 30. April		Afdelingens Tilgodehavende pr. 30. April	
	Afdelingens Gæld fra forrige Maaned		Tilsendt Afdelingen kontant fra Hovedkassen		Kontingent Tilbagebet. Understøttelse m. v.		Tilsammen		Afdelingens Tilgodehavende fra forr Maaned		Indsendt Kvitteringer		Indsendt Kontant		Tilsammen							
Kbhvn. I					26267	35	26267	35			6445	35	19822	00	26267	35						
do. II					7272	90	7272	90			2257	72	5015	18	7272	90						
Aalborg	4990	59	1000	00	14694	55	29685	14			28814	05			28814	05	871	09				
Aarhus			4800	00	390	15	5190	15			4637	89			4637	89	552	26				
Esbjerg			5700	00	2890	55	8590	55			8750	03			8750	03			159	48		
Fredericia	30	19	6100	00	555	80	6685	99			6428	55			6428	55	257	44				
Haderslev			3000	00	428	45	3428	45			3162	04			3162	04	266	41				
Hjørring			425	00	32	40	457	20			429	83			429	83	27	37				
Holstebro	279	27	6000	00	4681	40	10960	67			6906	74			6906	74	4053	93				
Horsens			14000	00	4567	90	18567	90			15233	34			15233	34	3334	56				
Nakskov	58	70	475	00	38	75	572	45			559	21			559	21	13	24				
Nykøbing M.			5700	00	131	75	5831	75	21	71	5610	87			5632	58	199	17				
do. F.			8743	52	2574	10	11317	62	76	00	11241	62			11317	62						
Odense			2000	00	5945	30	7945	30			4704	65	40	65	4745	30	3200	00				
Slagelse			900	00	1372	60	2272	60			2111	86	160	74	2272	60						
Svendborg			5500	00	776	25	6276	25			5870	04			5870	04	406	21				
Vejle			200	00	64	60	264	60	4	55	260	53			265	08			0	48		
Central- og Anvisningsk			116000	00	95	35	116095	35			109198	55			109198	55	6896	80				

Skraatobaksarbejdernes Forbund og Arbejdsløshedskasse.
Oversigt over Regnskabet mellem Afdelingerne og Hovedkassen for April Maaned 1940

Afdeling	Afdelingen skal betale til Hovedkassen								Afdelingen har betalt til Hovedkassen										Afdelingens Gæld pr. 30. April		Afdelingens Tilgodehavende pr. 30. April	
	Afdelingens Gæld fra forrige Maaned		Tilsendt Afdelingen kontant fra Hovedkassen		Kontingent Tilbagebet. Understøttelse m. v.		Tilsammen		Afdelingens Tilgodehavende fra forr. Maaned		Indsendt Kvitteringer		Indsendt Kontant		Tilsammen							
København					749	80	749	90			620	50	129	30	749	80						
Aalborg					477	15	477	15			469	60	7	55	477	15						
Aarhus			350	00	142	20	492	20			450	00			450	00	42	20				
Assens					207	20	207	20					207	20	207	20						
Esbjerg					350	45	350	45			306	75			306	75	43	70				
Fredericia					30	60	30	60					30	60	30	60						
Haderslev			400	00	24	40	424	40			150	00			150	00	274	40				
Holstebro			100	00	192	20	292	20			138	80	53	40	192	20	100	00				
Horsens					687	55	687	55			502	00	185	55	687	55						
Køge			400	00	72	05	472	05			347	50			347	50	124	55				
Nakskov			1250	00			1250	00			1062	00			1062	00	188	00				
Nykøbing F					39	50	39	50									39	50				
Odense			400	00	88	20	488	20			350	00			350	00	138	20				
Randers			300	00	36	70	336	70			275	00			275	00	61	70				
Roskilde			300	00	67	60	367	60			307	60			307	60	60	00				
Slagelse					160	95	160	95			30	00	130	95	160	95						
Silkeborg																						
Svendborg					188	15	188	15			110	00			110	00	78	15				

Forbundets og Afdelingernes Telefoner:
Forbundet (Hovedkontoret): Ctr. 12,981.
Afdeling „Enigheden": Ctr. 12,987.
Cigarsorterernes Fagforening: Eva 1456.
Centralkontoret: Central 7734.

Skraatobaksarbejderforb. Adresse og Telefoner:
Forretningsfører: *Th. Nielsen*, H. C. Ørstedsvej 19 B[1]
Telf. Eva 632 - Privat Hellerup 1484.

Redigeret af *Dirk Nak*, H. C. Ørstedsvej 19 B[1].
RUD. BØHMS BOGTR. A/S. KBHVN.

Tobaksarbejderforbundets Fagblad

Nr. 7 | Juli 1940 | 35. Aargang

TOBAKSFABRIKATIONENS TEKNOLOGI

Af Civilingeniør *S. Aa. Nielsen*, M. Ing. F.

(Fortsat).

Saavel Historien som videnskabelige Undersøgelser viser, at de første Sorter af Tobaksplanten stammer fra Amerika, hvorfra den er udbredt til alle de øvrige Verdensdele. Naar man i Dag i en Tobaksfabrik støder paa Tobaksblade af kun faa Centimeters Længde, orientalske Cigarettobakker, og samtidig Blade paa indtil 1 Meters Længde, amerikanske Typer, kan man daarligt forestille sig, at det drejer sig om samme Art Plante. De talrige Afarter er imidlertid et Resultat af mange Krydsninger af Planter, der gennem Aarhundreder har tilpasset sig Klima og Jordbundsforhold i de Lande, hvortil de er omplantet. Den praktiske Betydning af at kende Oprindelsen af de forskellige Landes Tobakssorter er kun ringe, da de lokale Sorter gennem Generationer har erhvervet sig ganske nye Egenskaber. Ved Bedømmelsen af Tobak til industrielt Formaal søger man blandt disse mange Varieteter at finde netop de, der frembyder de mest værdsatte Egenskaber; endvidere maa tages Hensyn til, om Tobakken skal ryges i Pibe, Cigaret, Cigar eller tygges som Skraa.

Herefter kan Tobakken inddeles i følgende Hovedgrupper:

I *Amerikanske Sorter:*

Burley	til Pibetobak og Cigaretter.
Virginia	- — - —
Kentucky	- Skraatobak.
Maryland	- Pibetobak.
Havanna	- Cigarer.
Brasil	- Cigarer.

II *Østindiske Sorter:*

Java	til Cigarer og Pibetobak.
Sumatra	- Cigarer.

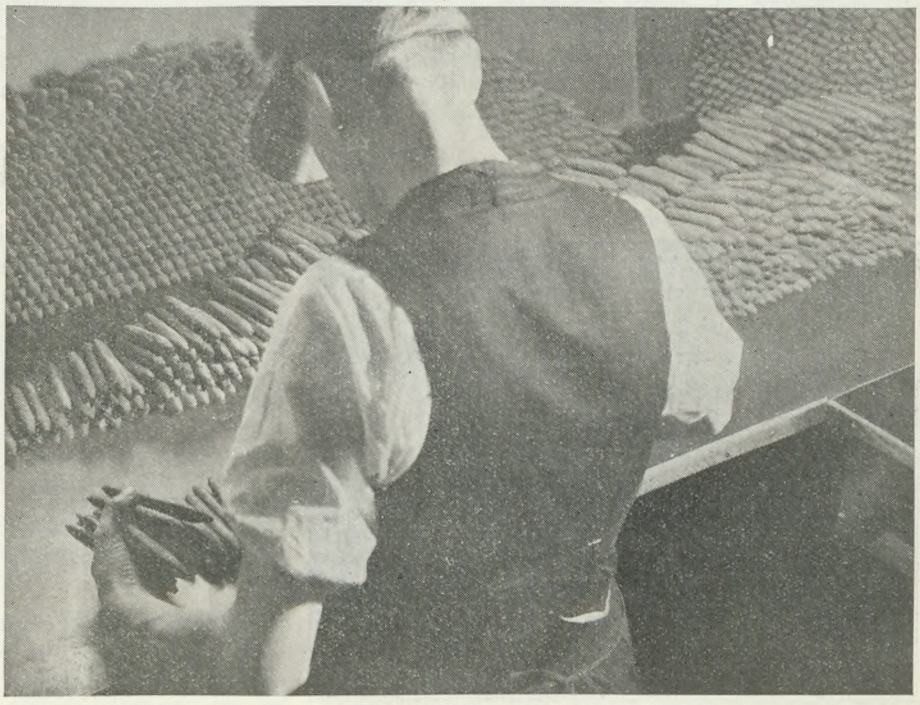

Fig. 16. Cigarsortereren.

III *Orientalske Sorter:*

Tobakker fra Grækenland, Tyrkiet og Bulgarien.

Anvendes næsten udelukkende til Cigarettobak.

De nævnte Sorter omfatter saa at sige al den Tobak, der ryges herhjemme. Anvendelsen gælder ligeledes særlig i Danmark; i Amerika kan Virginia nydes som Skraatobak, i Schweiz og Frankrig ryges Maryland i Cigaretter, og det samme gælder Brasil i flere andre Lande; ingen af Delene vilde rimeligvis falde i det danske Publikums Smag.

Dyrkning, Sortering og Emballering.

Tobaksdyrkning sker i Almindelighed ved større eller mindre Landbrug, kun paa Sumatra foretages den af kapitalstærke Selskaber med Hjemstavn i Holland; Landbrugerne overvaager selv Tobakkens Opvækst, Høst og Tørring og afhænder den til store Salgsfirmaer, som lader den sortere og pakke til Handelsvare. Sorteringen er et helt Kapitel for sig og skal ikke nærmere beskrives her; paa Tobaksballerne fremtræder Resultaterne i Form af hele Rækker af Kendingsbogstaver, refererende til Tobakkens Farve, Længde, Bladenes Plads paa Planten o. s. v., og saa stor er den Færdighed og Nøjagtighed, hvormed disse Sorterere arbejder, at alle Fabrikanter kan stole paa Kendingsbogstaverne.

Efter endt Sortering indpakkes Tobakken til Forsendelse. I Nordamerika sammenpresses Tobakken meget kraftig, ca. 10 kg/cm², og pakkes i store Trætønder. De saakaldte Fade kan for Burley og Kentuckys Vedkommende have en Vægt paa op imod 800 kg, Marylandfadene er noget mindre, tilmed lettere sammenpresset og vejer kun ca. 350 kg. Havanna pakkes i Baller indsyede i Bananblade og Lærred, Vægt ca. 50 kg, Brasil i kubiske Baller paa 70 kg ligeledes i Lærred; paa Java og Sumatra, hvor Arbejdslønnen er ringe, anvendes smukt vævede Bastmaatter, Ballernes Vægt er ca. 70—100 kg; endelig er de orientalske Tobakker indpakket i Lærred i Baller af meget varierende Vægt fra 10—80 kg.

Indkøb.

Handel med Raatobak foretages efter vidt forskellige Principper for de forskellige Tobakssorters Vedkommende. De østindiske Tobakker kommer færdigpakkede til Holland og sælges partivis paa store Auktioner i Amsterdam og Rotterdam. Naar Tobakken kommer til Holland, udtrækkes under skarp Kontrol Prøver af de forskellige Sorteringer. Disse Prøver stilles til Disposition for Grossister og Fabrikanter, som meget nøje gennemgaar og bedømmer Tobakkens Kvalitet, dens Brændbarhed, Aroma, Askens Farve, Bladets Tykkelse og Elasticitet, Bladribbens Tykkelse o. s. v., og paa Auktionsdagen afgives der Bud i lukket Kuvert paa hele Partiet. Saafrem det højeste Bud er tilfredsstillende for Sælgeren, akcepteres dette.

Prisen paa et enkelt Parti løber ofte op til 1 Mill. Gylden, tilmed kontant Betaling, saa der kræves store Kapitaler til at deltage i Handel med Raatobak. Finder Fabrikanten ikke Anvendelse for et helt Parti, maa Indkøbene ske gennem Mellemhandlere, hvorved Prisen yderligere forhøjes. Udstykningen af Partierne foregaar ofte under veritabel Panik.

Noget anderledes forløber Indkøbet af de amerikanske Sorter. Tidspunktet for Høsten og Fermentationens Varighed betinger, hvornaar Salgsfirmaerne kan bringe Varerne paa Markedet. Virginia kommer først, i September—Oktober. Burley og Kentucky i Januar—Februar. Indkøbet sker paa Grundlag af udtrukne Prøver, repræsenterende mange Fade, og alle større Fabriker køber ind for mindst et Aar ad Gangen. Den meget svære Kentucky Tobak undergaar imidlertid efter Pakningen i Fade en saa stærk Fermentation, at dens Kvalitet og Værdi i høj Grad ændres. Den endelige Akcept af Partiet finder derfor først Sted paa Grundlag af „eftertrukne" Enkeltfadsprøver, som først kan bedømmes i August.

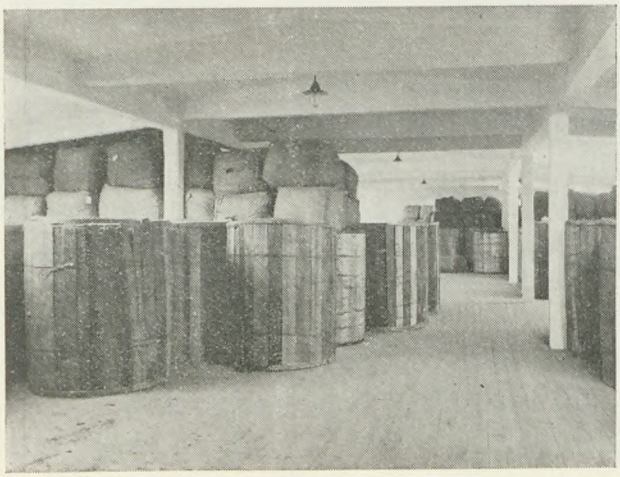

Fig. 7. Tobaksballer og -Fade opstablede i Pakhuset.

Tobaksfabriken.

Tobaksfabriken var vel nok den, der sidst af alle Storindustriens Fabriker tog Maskinerne til Hjælp. Saa sent som omkring Aar 1900 foregik Fabrikationen næsten udelukkende som Haandværk efter gamle nedarvede Metoder, kun understøttet af Enkeltmaskiner som Spinderokken, Skæreværker og Pakkemaskiner. De sidste 20 Aar har i høj Grad været revolutionerende i saa Henseende, og den maskinelle Drift af Tobaksfabriken undergaar stadig betydelige Forbedringer. Baade Cigaret- og Cigarillosmaskinerne arbejder nu til Fuldkommenhed, og i Tiaaret 1930—40 er sukcessivt opbygget de store kontinuerligt virkende Fugte- og Sauceanlæg for Shag- og Røgtobaksfabrikationer.

Røgtobak.

Til Fremstilling af Røgtobak, Langpibetobak, anvendes hovedsagelig kun Maryland, Burley og Java Tobakker. Blandingsforholdet mellem disse tre Sorter kan varieres indenfor langt videre Grænser, end man ellers kender for andre Tobaksfabrikata. En Blanding kan f. Eks. have følgende Udseende:

Maryland	20 %
Burley	10 %
Java	70 %,

men en af Sorterne kan ganske udelades, f. Eks. Burley, og en Blanding, bestaaende af

Maryland	25 %
Java	75 %,

kan tilfredsstille en lige saa stor Kundekreds som førstnævnte. — Endelig kan der fremstilles en udmærket Røgtobak udelukkende bestaaende af Java Tobakker.

Fremstillingen af Blandingen er dog langtfra saa ligetil, som disse simple Tal lader formode; dels foreligger de tre Tobakssorter i et umaadeligt Antal Typer og Kvaliteter, dels skal de anvendte Tobakker anvendes i omtrent lige mørke eller lyse Farver, og endelig sætter Raatobakkens Pris en Grænse for, hvorvidt man kan bevæge sig.

Naar Tobakken kommer fra Pakhuset, kan den, særlig om Vinteren, være meget haard og sprød, dette gælder først og fremmest de haardt sammenpressede Burley og Virginia Fade. Det er derfor som Regel nødvendigt at lade Tobakken „slaa sig", inden man begynder at bearbejde den. Tobaksbladene er samlede Blad for Blad i smaa Bundter. Dokker, hvor de tykke Stilkender for de amerikanske Sorters Vedkommende er ombundet med et Tobaksblad, ved de østindiske Typer anvendes et Bastbaand. Den første Opgave bliver nu at gøre den haarde Tobak blød og bearbejdelig.

Tobakken kan blødgøres ved at passere gennem en Forfugter (se Skitsen), hvor et langsomt gaaende Transportbaand, bestaaende af perforerede Metalplader, hver forsynet med en *lodret staaende* Vinge, fører Tobakken over en Række skraat stillede Vandbeholdere med kogende Vand. Vandet holdes i Kog ved Hjælp af Spildedamp. I Løbet af 5—6 Minutter er Tobakken ganske blød og falder ud paa et Løsebaand, hvor den løses op med Haandkraft. En Del af Tobakkens frie Nikotin, ca. 10 % af hele Nikotinindholdet, kan drives ud med Vanddampene, og da Tobakken endnu damper stærkt, naar den kommer ud paa Løsebaandet, maa der af Hensyn til Løsgøringskvinderne anbringes meget kraftige Sugere over Løsebaandet.

Bladribberne er endnu efter Forfugtningen ganske stive og kræver en yderligere Fugtning; dette sker i en Fugtetromle, en roterende skraatstillet Kobbercylinder med indbyggede Vanddyser. Foruden en Befugtning opnaas her en effektiv Blanding af Tobakkerne.

Den fugtede Tobak henstilles, indtil alle Bladribberne er bløde, og Bladene ensartet fugtige; den er da egnet til Skæring.

Til at betjene et Skæreværk paa tilfredsstillende Maade kræves lang Tids Øvelse; en Mand, som ikke kender sit Arbejde til Fuldkommenhed, kan her ødelægge Udseendet af selv de bedste Tobakker. Tobakken lægges i en Skærekiste med Transportbaand i Bunden, og to Valser presser Tobakken frem for Kniven. I det ideelle Tilfælde skulde alle Bladribberne skæres nøjagtig paa tværs, og Pakningen skulde være ens overalt i Skæreværkets Mundstykke. For at faa alle Bladribber parallelle „lignes Tobakken"; Arbejderen tager en Favnfuld Tobak og foretager en kastende og svingende Bevægelse, idet han slipper Tobakken lidt efter lidt.

Den spredte Tobak samles op, og den samme Operation gentager sig, til det ønskede Resultat er naaet. Et for en uøvet ret umuligt Stykke Arbejde. Er Pakningen for blød, vil Kniven trevle Tobakken op, og store Bladstykker kan slippe igennem; Kniven foretager 2—300 Snit pr. Minut og maa udskiftes hvert femte Minut; den sløve Kniv slaar Tobakken over i Stedet for at skære.

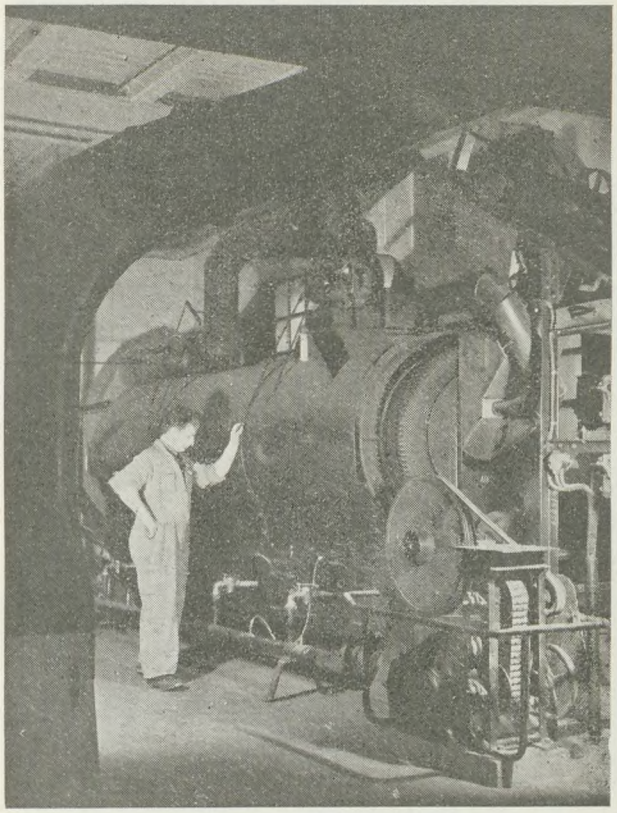

Fig. 9. Tørreovn for Røgtobak.

Det er alene af Hensyn til Skæringen, at Tobakken tilføres et højere Vandindhold end Salgsvarens ca. 15 %;. Efter Skæringen maa Tobakken atter tørres. Tørringen kan for vandfugtede Tobakker foregaa i dampopvarmede og roterende Tørreovne; Temperatur og Omdrejningshastighed varieres efter det overskydende Vandindhold i Tobakken. Ogsaa her i Tørretromlen foregaar en effektiv Blanding af Tobakken.

Shagtobak.

Til Shagtobak anvendes først og fremmest Virginia og Burley, endvidere Java og i mindre Grad orientalske Tobakker. Foruden ved de anvendte Tobakssorter adskiller Shagtobak sig fra Røgtobak ved Sauceningen.

Piberygningen opelsker en ganske særlig Smag hos Forbrugerne; en Smag, som Fabrikanterne gennem mange Aars Erfaringer har søgt at efterkomme, hovedsagelig ved selve Sammensætningen af Tobaksblandingen, men i meget høj Grad ogsaa ved Tilsætning af forskellige Stoffer. Blandt disse Stoffer kan nævnes Sukker, der fremmer Forbrændingsprocessen, endvidere Stoffer til Bevarelse af Tobakkens rette Konsistens og endelig forskellige aromagivende Tilsætninger.

Da Bladribberne i Burley og Virginia Tobak er betydelig sværere end i Java, er det kun i de billige Shagtobakker, man lader Stilken gaa med Bladene i Fabrikationen. Ved dyrere Varer afkappes Stilkens yderste og tykkeste Del, Bladskeden, som ved Skæ-

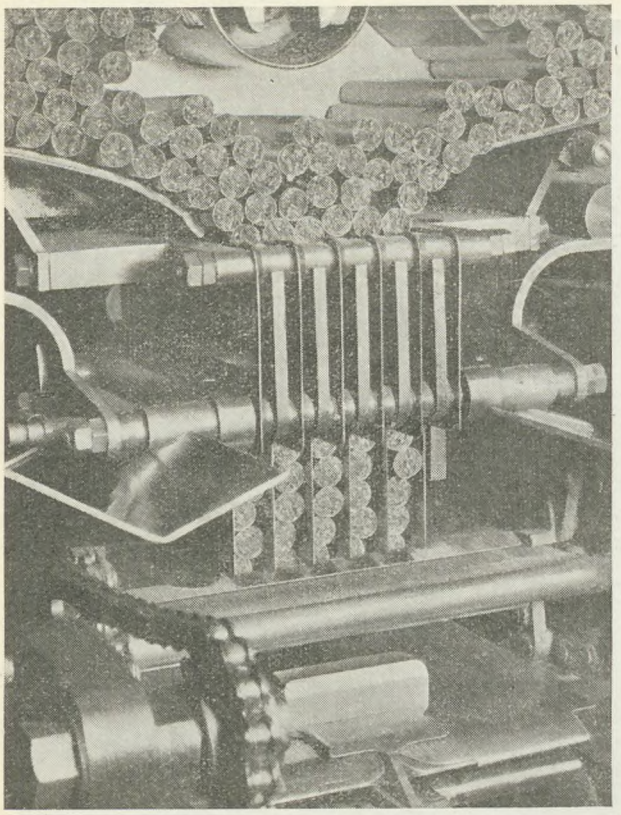

Fig. 10. Cigaretpakkemaskine.

ringen giver de smaa, men særdeles fremtrædende hesteskoformede „Øjne" i Shagtobakken. For de allerbedste Shagtobakkers Vedkommende fjernes Stilkene fuldstændigt fra Bladet ved Afstripning. Forfugtning og Løsgøring af Tobakkerne foregaar her efter ganske samme Principper som for Røgtobak. Først i den roterende Fugtetromle paasprøjtes Saucen gennem Dyser, og den færdigsaucede Tobak henstaar, indtil den er homogen, og Skæringen kan begynde.

Ligningen af de saucede Tobakker er betydeligt vanskeligere end af de vandfugtede og tilmed af endnu større Betydning. En Stilk, der kommer paa langs eller lidt skævt for Kniven, vil i det fine Shagtobak blive hugget i mindst en Snes „Pinde". Yderligere kommer den Vanskelighed, at Skæreværket kan pakkes for haardt, hvorved Saucen presses ud af Tobakken, og Valserne overhovedet ikke er i Stand til at drive Tobakken frem.

For at en Arbejder kan være fuldt beskæftiget ved Pakningen af Maskinen, er denne konstrueret til en Arbejdshastighed paa 600—700 Snit pr. Minut. Snittets Bredde er ca. 1 mm. Den udpressede Sauce har Tendens til at sætte sig fast paa Kniven tæt over Æggen, hvorfor Kniven ofte maa udskiftes. Efter Skæringen tørres Shagtobakken paa lignende Maade som Røgtobak.

Cigaretter.

Cigaretfabrikationen er den nyeste og bedst maskinelt drevne indenfor Tobaksindustrien. Med den umaadelig hurtiggaaende Cigaretmaskine som Kernen i Fabriken og iøvrigt Pakkemaskiner, Banderolerings- og Glacineringsmaskiner kræver denne Fabrikation et forholdsvis ringe Antal Arbejdere i Betragtning af den fremskudte Plads, Cigaretterne indtager, hvad Stykantal angaar.

Man skelner mellem tyrkiske Cigaretter, fremstillet af orientalske Tobakker, Virginiacigaretter, af ren Virginia Tobak, og „blended" Cigaretter, bestaaende af Virginia, Burley og eventuelt mindre Mængder orientalsk Tobak. I England, hvor al Tilsætning af fremmede Stoffer til Tobak til indenlandsk Forbrug er forbudt, fremstilles Cigaretter af ren Virginia Tobak i stor Stil; herhjemme ryges næsten kun tyrkiske og „blended" Cigaretter. De to Cigaretters Fremstillingsmaader er ligesaa forskellige som deres Smag.

Ved Fremstilling af tyrkiske Cigaretter drejer det sig om alene ud fra Tobakken, som den foreligger fra Naturens Haand, at sammensætte en Blanding med de ønskede Egenskaber. Man maa ofte her anvende indtil 25 forskellige Sorter for at opnaa den eftertragtede Fylde, Aroma og Velsmag, og intet Sted i Tobaksfabrikationen er det saa nødvendig at overholde det rette Blandingsforhold, da en Afvigelse herfra paa kun 2—3 % vil kunne smages i Cigaretten. De orientalske Tobakker med de meget mindre og tyndere Blade kræver en mere følsom Behandling end Røgtobakken. Befugtningen sker ved længere Tids Henstilling i temperatur- og fugtighedsregulerende Rum, og ved Løsgøringen maa Tobakken skilles Blad for Blad. Ved sindrigt virkende Blandingsapparater opnaas en fuldkommen Blanding af Tobakkerne, hvorefter alle fremmede Bestanddele som Sand, Støv o. s. v. fjernes ved en kraftig Luftstrøm. Den skaarne Tobak aftørres langsomt til et Vandindhold paa 15—16 %, ved hvilken den bearbejdes i Cigaretmaskinen.

Cigaretmaskinen er den moderne Tobaksfabriks hurtigst arbejdende Maskine. — Den fremstiller Cigaretter efter Strengprincippet, hvilket vil sige, at den om en kontinuerlig frembragt Streng af Tobak omlægger et Papirbaand, sammenlimer Baandet paa langs af Strengen og overskærer denne i Cigaretter. Papiret tilføres ligeledes kontinuerligt fra en Rulle, en saakaldt Bobine. Under Afvikling af Bobinen føres Papirstrimlen gennem et Miniaturetrykkeri med flere Rotationspresser og tilhørende Farveværker, endvidere et Bronzeringsapparat og et Børsteapparat til Fjernelse af overskydende Bronze. Skal Cigaretten forsynes med Mundstykke, kommer dette fra en Mundstykkebobine og paaklæbes undervejs Cigaretpapirstrimlen. Naar Tobaksstrengen er ført ind paa Papiret, limes dette og bøjes sammen. Limningen tørres ved en elektrisk Varmeplade, og Strengen overskæres til Cigaretter. Kniven følger Strengens fremadgaaende Bevægelser under Snittet for at give et lige Snit, desuden slibes Kniven for hver Cigaret, den snitter af.

Maskinen præsterer 1000—2000 Cigaretter pr. Minut og maa arbejde under meget grundig Kontrol; foruden selve Maskinens Gang maa Cigaretternes Vægt og ensartede Fyldning til Stadighed overvaages. De færdige Cigaretter lagres og aftørres samtidig til 11—12 % Vandindhold, og i denne Tilstand foretages Pakningen. Cigaretter pakkes som Regel i Aluminiumsfolie kacheret paa Silkepapir og i Papir eller Kartonhylstre. For at Cigaretterne kan bevare den rette Fugtighed indpakkes de yderligere i trans-

parent Papir (Transparit wetterfest). Alle Indpakninger saavel som Banderoleringen foregaar maskinelt.

Tobakken til en „blended" Cigaret sauces kraftigt, og ligesom Shagtobakken maa den henstaa, til alle Bladene er godt gennemtrukne med Sauce. Den saucede Tobak underkastes som Regel en Opvarmningsproces, „toasting", hvorved Tobakkens og i særlig Grad Burleytobakkens Smag skulde blødgøres.

Saavel toasting som den paafølgende Parfumering af Cigaretterne er en amerikansk Opfindelse (Camel, Lucky strike), den oprindelige Hensigt med Parfumeringen har vel i al Simpelhed været af give Cigaretterne en mere tiltrækkende Aroma, maaske mere før end under Rygningen, men i Tidens Løb er den dog ogsaa anvendt for i nogen Grad at dække over en daarligere Kvalitet Tobak.

Cigarer.

De væsentligste Raatobakker til Cigarer og Cigarillos er Sumatra, Java, Brasil og Havanna; flere andre Sorter kan naturligvis anvendes, men til en god Cigar er disse de bedste, ja herhjemme er den første, Sumatra, saa at sige uundværlig.

En Cigar bestaar af tre Dele, det inderste, kaldet Indlægget, som væsentlig bestaar af Brasil, Java og Havanna, uden om det et Omblad af Java eller Sumatra af daarligere Farve og yderst Dæksbladet, der udsøges blandt de største og smukkeste Sumatrablade. Forinden Tobakken kan anvendes i Fabrikationen, fugtes den ved Neddypning i Vand for at blive smidig, jo mere tyndbladet den er, og jo sartere Farver den har, jo mindre Vand kan den taale. Den rette Befugtning særlig af Dæksbladene, hvor Farven spiller saa stor en Rolle, har afgørende Betydning for Fabrikationens Udfald og kræver hos Fugtemesteren ikke alene en stor manuel Færdighed, men ogsaa et indgaaende Kendskab til Tobakkens Kvalitet. Man har da heller ikke med synderligt Held kunnet fremstille en Maskine til Fugtning af Cigartobak. En Overgang satte man store Forventninger til „elektrisk Befugtning"; i et fugtigt Rum anbragtes Tobakken paa Metalspidser i Gulvet (Katoden), og med Loftet som Anode førtes en højspændt Jævnstrøm (40.000 Volt) gennem Rummet. Vandpartiklerne skulde da føres med Strømmen og afsættes ensartet paa Tobaksbladet; men Metoden skuffede, og som nævnt bruges fortrinsvis stadig Neddypning. Er Tobakken helt gennemlagt, som det hedder, gaar den til Tilberederne, Kvinder, som tager Midterribben ud, „stripper den". Indlægstobakken bliver aftørret langsomt, ca. 1 Døgn i temperatur- og fugtighedsregulerede Rum til et ganske bestemt Vandindhold.

En Cigarmager faar udleveret et Kvantum Tobak, hvoraf han ruller et bestemt Mærke Cigarer, som han helst skal være Specialist i. Cigarmageren former Indlæget i Haanden, hvorefter han omsvøber det med et Omblad. Indlæg med Omblad kaldes Vikkel. Viklen lægges i et Stykke stift Papir til Aftørring ca. ½ Time, og da følger den sidste Proces, hvor Dæksbladet rulles om. Dette er et meget kunstfærdigt Haandarbejde; det gælder om, at alle Cigarer faar den samme Længde og Facon, og navnlig maa den trække godt, idet man udmærket kan lave en rygelig

Fig. 15. Billige Cigarer presses i Forme.

Cigar af mindre god Tobak, medens en udygtig Cigarmager selv af de bedste Tobakker kan lave en daarlig Cigar. — Man maa forhavses over den Ensartethed i Vægt og Facon, man finder i et Parti Cigarer fremstillet af en øvet Cigarmager.

Ved Fremstilling af billige Cigarer bruges Forme. Indlægget samles i Haanden og uden om svøbes et Omblad, det hele presses ned i en Form, hvor Viklen sidder, til den er tildels tør og har den rigtige Facon. Der er da tilbage at rulle Dækslet om, hvilket er betydeligt lettere end ved Haandcigaren; men Formen er taalmodig, den reagerer ikke, hvad enten Cigarmageren bruger for meget eller for lidt Tobak i Viklen.

Man har naturligvis fremstillet forskellige Maskiner, der dels kan lave en Vikkel, dels kan overrulle en Cigar — ja endog samme Maskine til begge Dele, men efter dansk Bedømmelse er Resultatet ikke helt tilfredsstillende. I hvert Fald kan en Cigarmaskine ikke erstatte Haandarbejdet; Maskinen mangler Fingrenes Følsomhed. Det bør dog her bemærkes, at med Hensyn til Cigarer er det danske Publikum meget forvænte; Kvaliteten og Fremstillingen af vor haandrullede Cigar er ret enestaaende i Verden, og i mange Lande ryges endog med Velbehag den maskinrullede Cigar.

De færdige Cigarer sorteres og pakkes i Kasser, inden de er tørrede af.

Sorteringen foregaar ved at lægge ca. 50 Cigarer ad Gangen ud paa et mørkt Bord, Sortereren lægger de mørkeste til højre, de lyseste til venstre og Resten i Midten; hver af de 3 Bunker deles igen i 3 Farver, mørk, lys og mellem, og saaledes bliver man ved efter Cigarens Kvalitet og Pris, som bestemmer, hvor langt man skal gaa. — Hertil kommer en Ad-

skillelse af blanke og matte, røde og graa, og paa denne Maade deles et Parti Cigarer paa f. Eks. 10.000 Stk. i indtil 192 Nuancer.

Alle Cigarer, der pakkes i samme Kasse, skal være absolut ensartet i Farve. Nogle Fabriker pakker Cigarerne i Kasserne omvendt, idet man aabner Bunden og først nedlægger det øverste Lag, som danner „Spejlet". Cigarkasserne skal helst være af Cedertræ, der er særlig velegnet, dels paa Grund af Porøsiteten, dels Træets Aroma, som er passende afstemt efter Cigartobakkens Aroma, og som under Lagringen blandes med denne. Lagringen skal foregaa i Rum med konstant Temperatur og Fugtighed. Lagringstiden afhænger af Tobakssorterne i den foreliggende Blanding.

Et Par Ord om Farver.

Alle vil have „Claro" — et Modelune! For 40 Aar siden skulde Cigarer være sorte, man malede dem ligefrem; den lyse Tobak er et Kunstprodukt; den brune, mørkebrune, den mest ædle, den er moden og mest velsmagende.

For Tiden bedømmer Folk en Cigar først og fremmest med Øjnene, det gør det at ryge en Cigar ikke behageligere, men dyrere. Man mener, at der ved Cigarer findes en Samhørighed mellem lys og let. En Cigars Lethed afhænger væsentlig i Kvalitet og Styrke af den sorte Brasil, som findes indeni, men ikke ses.

Cigarillos.

Af ganske de samme Tobakker, som anvendes til Cigarer og efter de samme Fabrikationsmetoder, ren Haandarbejde eller Formarbejde, fremstilledes indtil for ca. 10 Aar siden ogsaa Cerut og Cigarillos. Paa dette Tidspunkt fremkom de første Maskiner, der paa tilfredsstillende Maade kunde erstatte Haand-Arbejdet. I Modsætning til de fleste tidligere Nyfrembringelser paa Tobaksmaskinernes Omraade, hvor det som Regel var tyske eller engelske Maskinfabriker, der førte an, blev det i dette Tilfælde den svenske Fabrik „Formator", der løste Problemet. De første „Formator"-Maskiner bragtes paa Markedet i 1928, og siden da er Cigarillosforbruget steget ganske enormt — ikke alene præsterer Maskinen et Arbejde af bedste Kvalitet, men samtidig formindskes Produktionsprisen, hvilket gør det muligt at anvende mere udsøgte Raatobakker og dog opnaa en Vare til rimelig Pris.

Paa „Formator" Maskinen fremstilles en Cigarillos i to Trin. Fremstilling af Viklen og Overrulning af denne. — Da man af et Dæksblad ved Afstripning faar to Sider, et venstre og et højre Haands Dæks, som overrulles modsat, maa man paa en Fabrik have et lige Antal Maskiner, lige mange Venstre- og Højremaskiner i Arbejde.

Maskinen betjenes af to Kvinder, som paa en Arbejdsuge à 48 Timer kan fremstille 30.000 Cigarillos; til Sammenligning kan nævnes, at to Kvinder i samme Tidsrum kan producere 8000 Stk. Da Forbruget af Cigarillos siden 1928 er steget til ca. det tidobbelte, har til Trods for Maskinerne et betydeligt større Antal Kvinder faaet Beskæftigelse ved denne Fabrikation.

Skraatobak.

Skraatobaksfabrikationen er ligesom Fremstillingen af Snustobak af meget gammel Dato; og særlig for den spundne Skraa har Fabrikationsmetoden holdt sig næsten uændret ned gennem Tiderne; men medens Snustobak i Form af Tyggesnus har oplevet en Renæssance, viser Skraatobakken Tilbagegang Aar for Aar. Man skelner mellem to Fabrikata inden for Skraatobak, den spundne Skraa og Kardus- eller skaaren Skraa; til begge Dele anvendes Kentucky, den kraftigste og nicotinrigeste (5—6 %) af alle omtalte Tobakker. Kentucky optræder i adskillige Kvaliteter, men navnlig finder man i de Blade, der anvendes til Spindedæks, en Størrelse, mekanisk Styrke og Elasticitet, der vidner om Tobaksplantens mest fuldkomne Udvikling.

Tobakken til Kardusskraa blødgøres ved Fugtning og skæres med en Snitbredde paa ca. 2 mm. Den skaarne Tobak skal bringes til at optage saa meget Sauce som overhovedet muligt og neddyppes i Sauce og opvarmes adskillige Gange, indtil Skraatobakken har opnaaet den rette Konsistens. Saavel Kardusskraa som spunden Skraa maa lagres for at opnaa den fulde Aroma og Velsmag.

Den spundne Skraa bestaar af Bindegodset, der ligger nederst, og Dæksbladet, som spindes udenom. Bindegodset sauces før Spindingen, men for ikke at være altfor uhaandterligt afstryges den overskydende Sauce ved en lettere Valsning. Dæksbladene fugtes og strippes og skæres i smalle Strimler.

Spindingen af Skraastrengen begynder inde ved Spinderokken og naar Strengen har naaet hele Spindebordets Længde ca. 5 m, rulles den ind paa Rokken, og der tages fat paa de næste 5 m. I Løbet af en Dag kan en dygtig Spinder opnaa en Streng paa 5—600 m, varierende efter Strengens Tykkelse og Tobakkens Kvalitet. Som ved Kardusskraa gælder det, at Skraarullen skal optage saa meget Sauce som muligt; den neddyppes i Sauce og afpresses flere Gange, og efter Opvikling paa Rammer opvarmes, sauces og tørres den ligeledes flere Gange efter Metoder, baserede paa over et Hundrede Aars Erfaringer. Den færdigbehandlede Skraa afskæres i lige lange Stykker paa Maskine eller vikles op i smaa Ruller eller Sløjfer.

Snus.

Fra at være de Fornemmes Tobaksnydelse som Næsesnus er Snustobak i saa Henseende degraderet til at indtage Sidstepladsen i Form af Tyggesnus.

Snustobakken er vel nok det eneste blandt Tobaksprodukterne, hvor Sauceningen og Parfumeringen spiller en lige saa stor Rolle som de anvendte Tobakkers Kvalitet og Blandingsforhold. Alle Tobaksfabriker vaager derfor over deres Opskrifter paa Sauce og Parfume saavel som Fabrikationsmetoden som store Hemmeligheder, og dog ligner Opskrifterne rimeligvis hinanden uhyre meget.

Da det svenske Tobaksmonopol overtog Snusfabrikationen i Sverige, blev alle Snusrecepterne udleveret — det drejede sig her om mange Tusinde — og ved nærmere Undersøgelse viste det sig, at de Hemmeligheder, som Fabrikanterne i aarevis havde skjult for hinanden, i store Træk var de samme; det bør dog samtidig bemærkes, at netop de smaa Finesser i Fabrikationen kan have sin store Betydning for Snustobakkens Aroma og Smag.

Til Snusfabrikationen anvendes hovedsagelig Kentucky Tobak, som skæres saa tørt som muligt og males til Mel. Efter Tilsætning af Sauce sættes Snusen i passende Tid i Varmeovn, hvorefter den tilsættes forskellige Ingredienser og parfumeres.

Lagring.

Som det sikkert er alle bekendt, kræves der ikke nogen særlig Uddannelse eller Fagkundskab for at erhverve sig Ret til at forhandle Tobaksfabrikata, og at der rundt om i Landet findes Tusinder af Udsalgssteder af meget uensartet Karakter. Det er derfor ikke alle Steder, at de Varer, som med saa stor Nøjagtighed og Omhu er fremstillet i Tobaksfabriken, bliver opbevaret paa en Maade, som kunde ønskes. Et Selskab med Ost, Krydderier eller Petroleum er endnu en Gang ikke det bedste for en Vare, der som Tobak er modtagelig for fremmed Lugt af enhver Art. Hertil kommer, at det danske Klimas Omskiftelighed i Forbindelse med Tobaksvarernes store Evne til at optage eller afgive Fugtighed, ligeledes er til Ugunst for Fabrikanterne. For at modgaa alle disse Forhold, i Bestræbelserne for at tilfredsstille Kunderne til det yderste, gælder det derfor om at give Varerne saa stor Modstandsdygtighed som muligt. inden de forlader Fabriken; foruden den ideelle Indpakning har man hertil kun et Middel: at lagre de helt eller delvis færdigpakkede Varer i længere Tid under absolut konstante Forhold.

De samv. Fagforbunds Generalforsamling.

(Sluttet).

Efter Formandens Tale, der hilstes med stærkt Bifald, gav Dirigenten Ordet til Næstformand *Eiler Jensen,* der aflagde Beretning om *Arbejdet i Den faste Voldgiftsret.* Eiler Jensen henviste først til det karakteristiske, at der fra Arbejderside indgives langt flere Klager end fra Arbejdsgiverne. Det viser, at Benyttelsen af Den faste Voldgiftsret rækker videre ud, og et meget stort Antal Sager vedrører Arbejdsgivere uden for Arbejdsgiverforeningen. Der er forholdsvis mange Sager angaaende Frisører, Bagere, Tjenere, Elektrikere og andre Fag, der har mange smaa Arbejdsgivere, hvem det ikke helt er gaaet op for, at Forpligtelserne over for Overenskomsterne skal respekteres.

Eiler Jensen gennemgik en Række af de afsagte Kendelser og henviste til, at naar der ofte opnaas Forlig i Sager for Den faste Voldgiftsret, skyldes det for det første, at der i Tidens Løb er afsagt mange principielle Kendelser, hvis Retningslinjer man ikke kommer udenom. Endvidere er Arbejderorganisationerne ofte meget villige til at indgaa paa Forlig, naar Arbejderne har Ret, ligesom Arbejdsgiverne ofte ser deres Fordel i ved et Forlig at betale sig fra den af dem begaaede Uret.

Næstformanden gav derefter en Del Oplysninger om Størrelsen af de Arbejdsgiverne og Arbejderne idømte Bødebeløb og understregede til Slut, at Arbejdet i Den faste Voldgiftsret fulgtes med stadig stigende Interesse ogsaa fra Fagjuristernes Side.

— — —

I Diskussionen om Beretningen havde følgende Ordet: *Niels Jørgensen,* Odense, *Svend Nielsen,* Sømændene, *Georg Hegner,* Søfyrbøderne, *Fanny Jensen, Inger Gamborg,* Kvindeligt Arbejderforbund, *Axel Olsen,* Arbejdsmændene, *A. Jørgensen,* Sakskøbing, *Albin Johansen,* Hotel- og Restaurationspersonalet, *Dirk Nak,* Tobaksarbejderne, *Ths. Petersen,* Typograferne, *Hedtoft-Hansen, Marius Madsen,* Murerne, *Edvard Olesen, Chr. Mathiesen,* Malerne, *Niels Madsen,* Snedkerne, *Peter Andersen,* Smedene, *Th. Laursen,* Sømændene, *Sigv. Hellberg* og *W. Helmert,* Typograferne, *T. Nielsen,* Specialarbejderne, *Andrea Jørgensen,* Husassistenterne, *Ingvar Dahl,* Tømrerne, *Einer-Jensen,* Keramikerne, samt *Aksel Jensen,* Tekstilarbejderne.

En Række Spørgsmaal, som Formanden havde omtalt i sin Beretning, drøftedes under Diskussionen, som dog i Hovedsagen drejede sig om den foreliggende Situation henholdsvis det paa Rigsdagen gennemførte Lovkompleks og ganske særlig Loven angaaende Pristalsreguleringen. De fleste Talere viste Forstaaelse for Regeringens Bevæggrunde, omend de beklagede, at Arbejderne rammes saa haardt af disse Love. De gav ikke desmindre Udtryk for deres Tillid til Arbejderrepræsentanterne i Regeringen og for deres Vilje til yderligere Styrkelse og Udbygning af Samarbejdet mellem Fagbevægelsen og Partiet og betegnede dette Samarbejde som særlig betydningsfuldt i den tunge og mørke Tid, som det danske Folk nu oplever.

Enkelte kommunistiske Talere angreb den faglige Ledelse, Partiet og Regeringen, der efter deres Mening havde svigtet Arbejderne, og Georg Hegner, Søfyrbøderne, undsaa sig tillige endog ikke for at beskylde Fagbevægelsen og Partiet for at indtage en uneutral Holdning ved

at sympatisere med Vestmagterne. Dette Angiveri samt de øvrige kommunistiske Beskyldninger blev dog under Generalforsamlingens kraftige Tilslutning tilbagevist saa eftertrykkeligt, at Kommunisterne ikke mere vovede at tage Ordet.

Formanden afsluttede derefter Debatten med at replicere til de enkelte Talere. Han udtalte bl. a., at Fagbevægelsen maa sætte ind for at skabe Beskæftigelse og tilvejebringe et stabilt Prisniveau. Med Hensyn til Arbejdsdelingen maatte det under de nuværende Forhold overalt være Opgaven at sikre Forsørgerne. Han sluttede sin Tale med en kraftig Opfordring til Enighed og Sammenhold i Organisationerne.

En af Georg Hegner stillet Resolution blev forkastet med alle Stemmer imod 10—12, og den af Forretningsudvalget foreslaaede Udtalelse, som er gengivet paa andet Sted i Bladet, vedtoges med alle Stemmer mod 10—12.

Saavel Beretningen som det af Hovedkasserer Hans Jacobsen forelagte *Regnskab* godkendtes enstemmigt.

Staunings Tale.

Paa Generalforsamlingen holdt Statsminister *Stauning* en Tale om *„Dagens Krav og Problemer"*. Han skildrede i Indledningen den Udvikling, der er foregaaet i Europa efter den forrige Krig og den uheldige Fredsslutning og omtalte derefter Krigens Udbrud den 1. September samt Begivenhederne i Forbindelse med den tyske Besættelse af Danmark den 9. April, hvorved han benyttede Lejligheden til at dementere forskellige i Omløb værende Rygter samt fremsatte følgende Bemærkning: „Jeg vil aldrig fortryde det Standpunkt, jeg tog, thi jeg føler mig sikker paa, at Land og Folk blev skaanet for det, der var værre."

Stauning redegjorde for Samlingsregeringens Dannelse og gennemgik de siden Krigens Udbrud trufne Foranstaltninger samt gav en Oversigt over Udviklingen af Landets økonomiske Forhold og de store Tab, Danmark havde lidt under den ene og anden Form. Sluttelig omtalte Statsministeren Landets Økonomi, som den blev efter Pristalsopgørelsen den 1. Maj og de Love, der er affødt af Situationen. Han udtalte Haabet om, at de Love, der er gennemført, og andre, som vil følge efter, vil stimulere Produktionslivet saa meget, som det er muligt, og modvirke den Arbejdsløshed, der truer og som er det værste Onde for Arbejderklassen.

Efter en Gennemgang af de enkelte Kriselove sluttede Stauning sin Tale med følgende Ord:

Dagens Krav melder sig med ubønhørlig Magt, og Tiden rejser store, alvorsfulde Problemer. Meget, som er mindre, maa vige. Det maa være Hovedsagen, at Danmarks Folk bevarer Selvstændigheden, Uafhængigheden og Friheden til at styre Landets Sager. Det kan være trist og ubehageligt at have Modgang, at skulle miste nogle af de materielle Goder, man har opnaaet, men der er noget, som er større og vigtigere, og det er det store, det vigtige, som nu kræver Ofre, Sammenhold, Ro og Orden i Samfundet.

Efter Staunings Tale, der hilstes med stærkt Bifald, overrakte Laur. Hansen Statsministeren en Buket Blomster og takkede paa Fagbevægelsens Vegne for Staunings Tilstedeværelse ved Generalforsamlingen. Laurits Hansen udtalte endvidere, at Fagbevægelsen netop i dette Øjeblik ønsker at give et synligt Bevis for den Hengivenhed, hvormed de organiserede Arbejdere omfatter Statsminister Staunings Gerning og store personlige Indsats.

Forhandlingsreglerne.

Som Punkt 4 paa Generalforsamlingens Dagsorden stod opført Spørgsmaalet om Forhandlingsreglerne. Da det imidlertid hidtil ikke har været muligt at opnaa Enighed med Dansk Arbejdsgiverforening om en Ændring af Forhandlingsreglerne i Overensstemmelse med det Forslag, der vedtoges paa De samvirkende Fagforbunds Generalforsamling i Februar 1939, vedtoges det foreløbig at udskyde Behandlingen af dette Spørgsmaal.

Lovændringer.

Generalforsamlingen tog herefter Stilling til en Række Lovændringsforslag. Enstemmigt vedtoges et Forslag om Forhøjelse af Administrationsbidraget til 92 Øre for heltbetalende og 46 Øre for halvtbetalende Medlemmer om Aaret. Ligeledes vedtoges et af Forretningsulvalget stillet Forslag om at udvide Antallet af Medlemmer i Forretningsudvalget, der vælges paa Generalforsamlingen, foruden de valgte Tillidsmænd paa Kontoret, fra 10 til 12 og Antallet af Suppleanter fra 5 til 6. Et af Tjenerforbundet stillet Forslag om at udvide Antallet af Medlemmer i Forretningsudvalget fra 10 til 15 og Antallet af Suppleanter fra 5

til 7 var dermed bortfaldet. Efter denne Vedtagelse bestaar Forretningsudvalget af de paa Generalforsamlingen valgte 6 Tillidsmænd og 12 Medlemmer samt de af Socialdemokratisk Forbund udpegede 2 Medlemmer, i alt 20 Personer.

Endvidere vedtoges en Del redaktionelle Ændringer i Lovene.

Valgene.

Ved de herefter foretagne Valg blev Formanden *Laur. Hansen,* Næstformanden *Eiler Jensen* og Sekretærerne *Ernst Berg, Einar Nielsen* og *Julius Nielsen* genvalgt med Akklamation.

Laur. Hansen meddelte, at Hovedkasserer *Hans Jacobsen* ikke ønskede at modtage Genvalg. I en smuk og personlig præget Tale takkede Formanden den afgaaende Hovedkasserer for hans mangeaarige Arbejde inden for De samvirkende Fagforbund og dansk Arbejderbevægelse og for godt Kammeratskab og loyalt Samarbejde ved det daglige Virke paa Kontoret.

Formanden rettede endvidere en Tak til de afgaaende Medlemmer, *Ch. Petersen* og *Chr. Borgland,* der ikke ønskede Genvalg. *Ch. Petersen,* der i Anciennitet er det næstældste Medlem i Forretningsudvalget, har gennem Aarene med sin store Indsigt og sit grundige Kendskab til Tjenestemandsspørgsmaal og til Fagbevægelsen i øvrigt øvet en betydelig Indflydelse, og *Chr. Borgland* har altid med Styrke talt sin Stands, Søfolkenes Sag.

De 3 afgaaende, der fik overrakt Blomster og blev hyldet af Forsamlingen, takkede hver især for Arbejdsaarene i De samvirkende Fagforbund.

Til ny Hovedkasserer indstillede Forretningsudvalget enstemmigt Dansk Handels- og Kontormedhjælperforbunds Hovedkasserer, *Aksel Olsson.* Der blev ikke foreslaaet nogen anden Kandidat, og Valget skete med Akklamation.

Paa Forslag af *S. Nielsen,* Elektrikerforbundet, vedtog Generalforsamlingen at give Udtryk for sin Tillid til Ledelsen ved samlet Genvalg af de Medlemmer af Forretningsudvalget, der modtog Genvalg, nemlig *Josef Andersson, Peter Andersen, Th. Clausen, S. Hellberg, Vald. Jensen, Niels Madsen, Robert Nielsen* og *Axel Olsen.* Ogsaa dette Valg skete med Akklamation og under Generalforsamlingens kraftige Bifald.

Der skulde herefter vælges fire nye Medlemmer til Forretningsudvalget. Ved skriftlig Afstemning valgtes følgende: *Fanny Jensen,* Kvindeligt Arbejderforbund, *Thomas Laursen,* Sømændenes Forbund, *Dirk Nak,* Tobaksarbejderforbundet, og *Ingvar Dahl,* Tømrerforbundet.

De 6 Suppleanter blev: *Axel Jensen,* Tekstilarbejderforbundet, *Th. Pedersen,* Jernbaneforbundet, *Viggo Pedersen,* Handels- og Kontormedhjælperforbundet, *Jens Jensen,* Træindustriarbejderforbundet, *Fr. Jensen,* Malerforbundet, *Viggo Christensen,* Tjenerforbundet.

Til Grænseudvalget valgtes: *Ingvar Dahl,* Tømrerforbundet, *Vilh. Christensen,* Smede- og Maskinarbejderforbundet, *Jens Pedersen,* Elektrikerforbundet, *Chr. Larsen,* Dansk Arbejdsmandsforbund.

Suppleanter blev: *Axel Petersen,* Skræderforbundet, og *F. Hagengaard,* Funktionærforbundet.

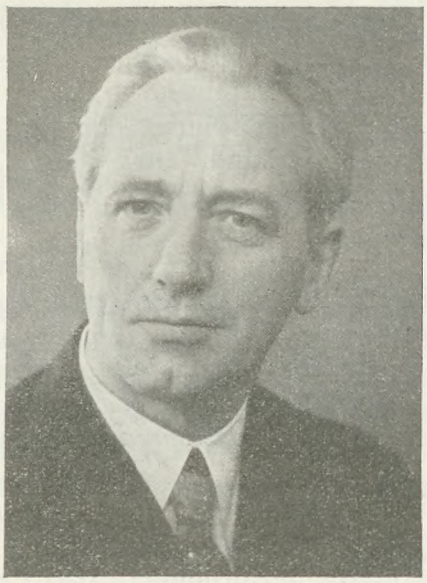
Revisionskomiteen, der bestaar af: *Niels Lundbye,* Smedeforbundet, *Carl Busted,* Skræderforbundet, *Hans Hansen,* Tobaksarbejderforbundet, genvalgtes enstemmigt.

Efter at Generalforsamlingen havde bemyndiget Forretningsudvalget til at tage Spørgsmaalet om De samvirkende Fagforbunds Stilling til Luftsværnsforeningen op til fornyet Overvejelse og Afgørelse, sluttede Mødets Dirigent, Peter Andersen, Generalforsamlingen med et kraftigt besvaret Leve for De samvirkende Fagforbund.

Den nye Hovedkasserer i D. s. F.

Den nye Hovedkasserer, *Aksel Olsson,* der er 47 Aar, var oprindelig Cigarmager og arbejdede som ung Svend hos E. Nobel i København, hvor han var sine Kollegers Tillidsmand. Paa Grund af Arbejdsløshed gik Aksel Olsson efter et Kursus paa Højskolen for arbejdsløse i København over til Handels- og Kontormedhjælperfaget og fik 1919 Ansættelse i et Firma i Nakskov. Senere blev han Sekretær for Børneforsorgen under Nakskov Kommune og virkede samtidig som Borgmester Bresemans Sekretær.

Olsson blev derefter Formand for Handels-

Aksel Olsson.

og Kontormedhjælperforbundets Afdeling i Nakskov og desuden betroet en Række andre Tillidshverv i denne By. I 1930 blev Olsson ansat som Forretningsfører for „Sønderborg Social-Demokrat". Allerede i sin Nakskov-Tid var Olsson valgt til Medlem af Handels- og Kontormedhjælperforbundets Hovedbestyrelse, og da der ved Forretningsfører Jens Johansens Død i 1932 skete forskellige Nyvalg inden for Forbundet, blev Aksel Olsson valgt til Hovedkasserer.

Arbejdsfordelingen.

Uddrag af en Radiosamtale.

Den 24. Juni havde Statsradiofonien arrangeret en Samtale om Arbejdsfordelingsloven. Deltagerne i denne Drøftelse var Formanden for Arbejdsfordelingsnævnet, Departementschef *H. de Jonquières,* Dansk Arbejdsgiverforenings Formand, *Esper Eising* og D. s. F.s Formand *Laur. Hansen.*

Vi skal her gengive nogle Uddrag af Radiosamtalen, der indeholder en Del faktiske Oplysninger og derfor vil kunne tjene til Orientering og Vejledning for Organisationerne.

Diskussionen indlededes af *Jonquières,* der fastslog, at Arbejdsfordelingen først og fremmest skal gennemføres ved Overenskomster, truffet paa frivilligt Grundlg mellem Parterne; men fordi Ordningen er frivillig, er den ikke overladt til Vilkaarligheden. Her maa det først erindres, at med en Arbejdsdeling er forbundet Adgang til Godtgørelse for Indtægtstab som Følge af Fordelingen.

Godtgørelsen slutter sig nøje til de almindelige Regler om Arbejdsløshedsunderstøttelse, og de, der skal have Godtgørelsen, skal ikke gaa til Kontrol i den Periode, de ikke arbejder. For at Godtgørelse kan ydes, forudsættes, at Arbejdsfordelingen er godkendt af Nævnet, der nu har trukket visse Linier op for de Krav, som maa stilles til en Fordelingsordning, der kan godkendes.

Nævnet maa forlange, *at der for det paagældende Omraade foreligger en Overenskomst, der fastsætter saavidt muligt ensartede Regler for Arbejdsfordeling,* altsaa ensartede for de Omraader, der er underkastet samme Arbejdsvilkaar, og Overenskomsten maa være bindende for de Virksomheder, som henhører under Overenskomstomraadet. Dette maa kræves, dels for at man kan have Overblik over Arbejdsfordelingen, og dels af Hensyn til Administrationen af Godtgørelsen.

Organisationerne, som skal forhandle sig til Rette, maa naturligvis tage Hensyn til forskelligartede Forhold indenfor Omraadet, men det maa ogsaa være klart, at Organisationerne stadig skal have Indsigt med Arbejdsfordelingen, og det er Organisationerne, der skal godkende nødvendige Afvigelser fra de almindelige Regler.

For at kunne godkende en Overenskomst, maa Nævnet tillige kræve, at Arbejdsfordelingen er gennemført i et Omfang, der staar i rimeligt Forhold til svigtende Beskæftigelsesmuligheder indenfor Omraadet, idet Hensigten ikke alene maa være *at fastholde de Arbejdere, der allerede er beskæftiget, men desuden at skaffe Beskæftigelse til Arbejdere, der allerede er ledige indenfor Faget,* og endelig eventuelt at indrage ledig Arbejdskraft fra andre Omraader.

Jonquières gav iøvrigt nogle Oplysninger om Omfanget af de Arbejdsfordelingsordninger, der allerede var aftalt.

Eising udtalte visse Betænkeligheder med Hensyn til de Vanskeligheder, som opstaar for Arbejdsgiverne ved Gennemførelse af Arbejdsfordelingen. Da Loven nu imidlertid var gennemført, er det ogsaa rigtigst *at praktisere Arbejdsfordelingen, hvor der er Betingelse for, at dette kan ske;* men naar vi (forhaabentlig snart) atter kommer ind under nor-

male Forhold, vil Loven ikke længere være paakrævet.

Eising kritiserede endvidere de „stive og meget vidtløftige Regler", som Loven indeholder vedrørende Arbejdsgivernes Tilbageholdelse af de Beløb af Arbejdernes Løn, som skal indbetales til Arbejdsløshedsfonden gennem Forsikringsselskaberne. Denne Fremgangsmaade vil give et ekstra Arbejde for Arbejdsgiverne ved Udregningen og for Arbejderne ved Kontrolleringen af Fradragene. I denne Forbindelse slog Eising til Lyd for en vis Tillempning af Fradragsbestemmelserne og sluttede sit Indlæg med paany at understrege, at det under de forhaandenværende Forhold maa anses for klogt og rigtigt at gennemføre Arbejdsfordeling, hvor dette kan lade sig gøre. *Hvis Arbejdsfordelingen ikke sker frivilligt, vil den sikkert ske tvangsmæssigt.*

Laur. Hansen ansaa Lovens Fradragsbestemmelse for at være det sekundære og vilde beskæftige sig med det, han ansaa for det vigtigste.

Efter Eisings Udtalelser syntes Besværlighederne at være særligt store for *Arbejdsgiverne* ved Gennemførelse af Loven om Arbejdsfordeling. Det er imidlertid sikkert, at for Arbejderne bliver Vanskelighederne mange Fold større, og jo mindre Arbejderhjemmets Budget er, jo værre er det. Erindrede om, at alle Lønmodtagere med en aarlig Indtægt paa over 1800 Kroner herefter skal betale Bidrag til Arbejdsløshedsfonden, og naar dertil kommer, at de Arbejdere, som omfattes af Aftalerne om Arbejdsfordeling, derved faar nedsat deres Indtjeningsmuligheder med fra 25 helt op til 50 pCt., saa bliver der Smalhans i mange smaa Hjem. Vilde ikke tage i Betænkning at sige, at de Vanskeligheder, som Arbejdsgiverne kan komme ud for, er Bagateller i Forhold til det, som Arbejderne kommer til at tage.

Vi har paa Arbejderside *ikke* modtaget denne Lov med Glæde; men under Tidens Tryk og Øjeblikkets Alvor er vi klar til at gaa ind i et Arbejde for at faa det bedst mulige ud ogsaa af denne Lovgivning, idet en fornuftig Gennemførelse af Loven vil kunne give Beskæftigelse til mange ledige Hænder; men det forudsætter, at der vises Forstaaelse og Hensyntagen ogsaa fra Arbejdsgiverside.

Det er givet, at Organisationerne gennem Forhandling bør tilstræbe saa ensartede Regler for saa store Omraader som overhovedet muligt, men da disse Aftaler om Arbejdsfordeling skal tilpasses det praktiske Livs Forhold, maa vi slutte en saakaldt *Rammeoverenskomst,* d.v.s. en Hovedaftale mellem Arbejdsgiver- og Arbejderorganisationer paa de Omraader, hvor der eksisterer Landsoverenskomster — eller Brancheoverenskomster for et større Omraade; og *derefter tillempes Hovedaftalen* paa den Maade, at der optages Forhandling mellem den enkelte Virksomhed, Tillidsmanden og om fornødent Fagforeningen med det Formaal at faa en saa smidig Aftale, at enhver Arbejds- og Produktionsmulighed kan udnyttes. En Hovedoverenskomst skal være saa vidtspændende, at man indenfor dens Rammer paa de enkelte Virksomheder kan tillempe Arbejdsfordelingen efter de for Virksomheden gældende Forhold, saaledes at der kommer flest muligt Folk i Arbejde, og der er her ikke Tale alene om en Fordeling af Arbejdet til de Arbejdere, der er i Virksomheden, — *men Aftalen maa bygges saaledes op, at vore arbejdsledige faar Beskæftigelse.*

De Aftaler, som træffes med organiserede Arbejdsgivere, maa udstrækkes til at gælde ogsaa i Aftaleforholdet med de *uorganiserede Arbejdsgivere.*

Der vil ikke kunne udbetales Understøttelse af Arbejdsfordelingskassen, før der foreligger en af *Arbejdsfordelingsnævnet godkendt Hovedaftale for paagældende Omraade.* Laurits Hansen stillede følgende Spørgsmaal til Jonquières: Kan der udbetales Forskud fra Arbejdsløshedsfonden til Arbejdsfordelingskassen, saa snart Hovedaftalen foreligger godkendt af Nævnet? Naar en Hovedaftale foreligger godkendt af Arbejdsfordelingsnævnet, saa behøver *de tillempede Aftaler* for de enkelte Virksomheder vel *ikke* at indsendes til Godkendelse?

Jonquières besvarede Laur. Hansens Spørgsmaal. Der kan ikke blive Tale om Understøttelse fra Arbejdsfordelingskassen, før Overenskomsten er godkendt af Nævnet, men Nævnet vil gøre, hvad der staar i dets Magt for at behandle Overenskomsterne saa hurtigt som muligt, og det vil ikke være udelukket, hvis de rent praktiske Foranstaltninger til Udbetalingernes Tilrettelæggelse skulde trække en Smule ud, at give Understøttelse med tilbagevirkende Kraft, for saa vidt der ikke er udbetalt Understøttelse fra selve Arbejdsløshedskassen. Med Hensyn til Spørgsmaalet om For-

skud fra Arbejdsløshedsfonden til Arbejdsfordelingskasserne, efterhaanden som disse skal træde i Virksomhed, er det ordnet saadan, at Arbejdsløshedsfonden er villig til at yde de fornødne Forskud.

Endvidere fastslog Departementschefen, at *naar der foreligger en godkendt Aftale for et Omraade, skal de af Organisationerne godkendte lempede Ordninger for de enkelte Virksomheder ikke godkendes af Nævnet.*

Eising udtalte yderligere bl. a., at han ikke var uenig med Laur. Hansen i, at vi under Tidens Tryk og Alvor maa søge at føre Loven ud i Livet paa Frivillighedens Grundlag paa den bedst mulige Maade. Vi maa gøre det paa den Maade, at det hele bliver saa let som muligt baade for Arbejdsgiverne og Arbejderne, saavel hvad angaar Aftalerne om selve Arbejdsdelingen som Aftalerne om Praktiseringen af Fradragsreglerne og Aftalerne om Kontrollen. Dertil skal det ikke komme til at mangle hverken paa Forstaaelse eller Hensyntagen fra de Mænds Side, som af Arbejdsgiverforeningen er valgt til at være medvirkende ved Lovens Praktisering, og lad os samtidig haabe paa, at Tiderne snart maa ændre sig, saaledes at denne Lov, som ingen har modtaget med Glæde, ikke længere har nogen Berettigelse, og derfor hurtigst muligt maa forsvinde.

Laur. Hansen tilsluttede sig Eisings sidste Bemærkninger. Det drejer sig om at faa det bedst mulige ud af denne Lovgivning til Gavn for de arbejdsledige.

Men det bliver Arbejderne selv der kommer til at trække det største Læs. Vilde derfor sige til alle dem, der skal betale Bidrag uden at deltage i Arbejdsfordelingen — fra den lille Kontordame med de 1800 Kroner og til Departementschefen — at de skal være himmelhenrykte, naar de faar Lov til at slippe saa billigt; i Virkeligheden burde alle Samfundets Borgere i Forhold til den Indtægt, de oppebærer, være med til at yde Bidrag, enten til Arbejdsløshedsfonden eller til Arbejdsløshedens Bekæmpelse.

Fra Arbejderside er vi trods alt klar til at gøre en Indsats for at tillempe Lovens praktiske Gennemførelse, for at den i sine Virkninger kommer til at betyde Beskæftigelse til de Tusinder af ledige Arbejdere, som sukker efter — og kun ønsker — Arbejde.

Jonquières afsluttede Radiosamtalen med at fremhæve, at de Byrder, der gennem Arbejdsfordelingen lægges paa Befolkningen, er en Følge af *ydre Forhold,* der har bevirket, at Beskæftigelsesmulighederne er aftagende, og at der vilde kunne blive Tale om Afskedigelser af Tusinder og atter Tusinder af Arbejdere. Her sætter Loven ind gennem et Apparat, der kan fordele Nedgangen i Beskæftigelsen paa saa mange som muligt, samtidig med, at der gives Adgang til en Understøttelse, der i *nogen Grad* kan bøde paa Indtægtstabet. Saa længe Forholdene er saa vanskelige, som Tilfældet nu er, vil det imidlertid gennem Arbejdsfordelings-Ordninger være muligt at borttage noget af den mest nagende Bekymring fra maaske mange Gange Titusinder Arbejderhjem. Ser man Loven under denne Synsvinkel, er de Ofre, der bringes, et Led i den Dagens Gerning, i hvilken den danske Befolkning viser sin Selvtugt. (Arbejderen).

Kriselovene.

(Sluttet.)

Denne Bestemmelse falder fuldstændig i Traad med det, der altid har været gældende for de anerkendte Arbejdsløshedskasser, at der ikke maa ydes Understøttelse til Medlemmer, „der uden fyldestgørende Grund vægrer sig ved at overtage et af Kassens Bestyrelse eller et offentligt Arbejdsanvisningskontor eller Kommunalbestyrelsen anvist passende Arbejde."

Loven om *Priskontrol* er langt skarpere i sin Affattelse end de tidligere gældende Bestemmelser, idet den kategorisk forbyder enhver Prisforhøjelse, som ikke nøje kan begrundes. Adgangen til at fastsætte Maksimumsavancer og Forbudet *baade mod Forhøjelse af den procentvise og den absolutte Avance* berøver eventuelle Lysthavende Lejligheden til at forskaffe sig selv en „Dyrtidsregulering" paa Forbrugernes Bekostning.

De tidligere Bestemmelser aabnede de næringsdrivende en vis Adgang til at foretage Prisforhøjelser under Henvisning til *stigende Genanskaffelsespriser,* men med de Ændringer, der indtraadte i alle Landets Forhold den 9. April, kunde en saadan Adgang ikke fortsat bestaa, og der udstedtes derfor omgaaende generelt Forbud mod Prisforhøjelser uden Pris-

kontrolraadets Samtykke, og der er under de nuværende Forhold ingen Mulighed for en Tilbagevenden til Princippet om *Genindkøbsprisen*. For en Række Varers Vedkommende er Forholdet det, at Genindkøb for Tiden overhovedet ikke er mulig, og der vil ikke blive givet Adgang til at beregne Prisen for Varer, der maaske har ligget paa Lager længe, efter hvad en ny Vare vil koste.

Et væsentlig Led i Krisekomplekset er Oprettelsen af en *Kreditfond,* der stiller indtil 100 Mill. Kr. til Raadighed for Igangsættelse af nyt Arbejde og Udvidelse af bestaaende Produktion. Ikke mindst paa Byggeriets Omraade vil Kreditfonden vise sig at være af Betydning som arbejdsskabende Organ, og den samme Funktion faar *den kommunale Laanefond,* som ved en Lovændring faar stillet yderligere 25 Mill. Kr. til Raadighed for Igangsættelse af Arbejde ude i Kommunerne.

Begrænsning af Udbytter og Tantiemer.

Samtidig med, at der gennem Loven om Pristalsberegningen og Arbejdsdelingen faktisk har fundet en Regulering af Arbejdslønningerne Sted, er der ved andre Lovbestemmelser truffet Foranstaltninger til en Nedsættelse af de Udbytter og Tantiemer, som Aktieselskaber og andre Selskaber kan udbetale. Det bestemmes i Lovens første Paragraf, at der ikke under nogen Form som Udbytte til Aktionærer eller Medlemmer maa udbetales mere end 5 % af den indbetalte Aktiekapital med et Tillæg svarende til $^2/_3$ af, hvad der gennemsnitlig i de sidste tre Aar er udbetalt over 5 %.

For et større Selskab, hvis Udbyttebetalinger i de sidste tre Aar har ligget paa f. Eks. 20 — 20 og 25 %, vil Begrænsningen virke saaledes, at der i Udbytte kan gives 5 % plus to Trediedele af 15 plus 15 plus 20, eller *højst* $16^1/_9$ % En Udbetaling af $16^1/_9$ % mod 25 % det foregaaende Aar er altsaa ensbetydende med en Reduktion paa op imod Halvdelen af det faktisk udbetalte Pengebeløb.

Hovedreglen i Bestemmelserne om Begrænsning i Adgangen til at give Tantieme, Gratiale el. lign. er den, at der til Direktører, Bestyrelsesmedlemmer og Funktionærer ikke maa udbetales mere end 2000 Kr. samt et Tillæg paa $^2/_3$ af det Beløb, hvormed Gennemsnittet for de sidste 3 Aar overstiger 2000 Kr. For de store Tantiemer betyder Bestemmelsen en Reduktion paa ca. 30 %.

Dersom Udbyttet overstiger det ansatte Maksimaludbytte, *inddrages* en Del af Selskabernes Overskud til Anvendelse i almene, samfundsgavnlige Øjemed, f. Eks. i Laanefonden for kortfristede Prioritetslaan. Samme Anbringelsesmaade kommer til Anvendelse for de Tantiemebeløb, der udgør Differencen mellem den kontraktmæssige Tantieme og den Tantieme, der er tilladt efter Loven.

Hele dette store Kompleks af Love rummer naturligvis Enkeltheder, som Socialdemokratiet *under normale Forhold* ikke kan betragte det som nogen Opgave at medvirke til. Men Forudsætningen for Bedømmelsen er de i allerhøjeste Grad *unormale* Forhold, som vort Land befinder sig i. Fagbevægelsen føler sig overbevist om, at Bestemmelser, som er dikteret af en Nødssituation, ikke bliver opretholdt en Dag længere, end Nødvendigheden byder det; og Medlemmerne af den danske Fagbevægelse erkender, at det i den nuværende Situation stærkere end nogensinde før gælder om at slaa Kreds om vore faglige og politiske Organisationer, saaledes at de til sin Tid med usvækket Styrke kan tage de Opgaver op, som melder sig, naar Mørklægningen i Danmark afblæses.

Nedenfor gengiver vi et meget aktuelt Digt fra Tidsskriftet „Sund Sans":

RYGTET

Jeg er Rygtet, — jeg har Vinger paa,
mange Neg jeg skaber af et Straa, —
og jeg giver som i Sne en Bold
let ved Bjergets Fod de hundred Fold.

Jeg er Rygtet, — stol Du kun paa mig,
altid viser jeg den rette Vej,
altid er jeg frejdig, frisk og kæk,
— kun de Dumme siger, jeg er fræk.

Jeg er Rygtet, — jeg kan aldrig dø.
Hele Kloden tilsaas af eet Frø,
som jeg kaster ud med frodig Haand
og giver Vækst og Liv i Rygtets Aand.

Jeg er Rygtet! — Hugger Du mig ned,
straks jeg dukker op et andet Sted.
Kend mig, skænd mig, brænd mig — og des fler
tror paa mig — og spreder mig des mer.

Johannes Bech.

Til Karlslunde.

Søndag Morgen den 23. Juni startede 70 Tobaksarbejdere, henholdsvis pr. Cykle og Omnibil, til Folke-Feries Feriehjem Karlslunde.

Modsat disse Forhold er Karlslunde, et Sted for os Arbejdere, hvor alle er lige, og hvor Folke-Feries Direktør, Johan Sperling, saavel som enhver anden af Feriehjemmets Personale gjorde sit Bedste for, at vi alle kan faa det mest mulige ud af vort Besøg.

Humøret var straalende fra Morgenstunden ved Tanken om at komme bort fra Byens hede Asfalt og Beskyttelsesrum og være fri for at spekulere paa Arbejdsdeling og Dyrtidsordninger, og her ved Skov og Strand at søge i Fællesskab en Deling af denne Uges Fridag.

For dem af os, der ikke før havde besøgt Feriehjemmet Karlslunde, var det en Overraskelse at se dette for Arbejderne saa ideelle Fristed.

Der er altid Betingelser for at føle sig hjemme paa et Sted, hvor man mærker, at man er lige saa velkommen, hvad enten man køber et Glas Mælk til 10 Øre, eller man ønsker at bruge flere Penge.

De fleste af os Arbejdere har sikkert, naar vi er kommet forbi et Badehotel, set, hvordan Overklassen udnyttede *sin* Fritid, og der set de af vore Klassefæller, der som Lønarbejdere maa springe mest for dem, der kan betale mest.

Dette at se Sperling som Direktør i Skjorteærmer springe mest ivrig om, hvadenten der skulde dækkes Bord eller tages ud, og høre ham synge for i en rask Arbejdersang. Da følte vi alle, at dette skønne Sted var vort, og at Hjemmets Personale fra Lederen til Køkkenkarlen alle var vore Tillidsmænd hver paa sin Plads, men arbejdede for det fælles Formaal at gøre Arbejdernes Fridag til en haardt tiltrængt Festdag.

Naar jeg skriver, at Forholdene paa Karlslunde var saaledes, og der var Solskin, Skov og Adgang til et friskt Bad, tilligemed godt Kammeratskab, forstaar man, at denne Dags varme og glade Solskinstimer altfor hurtigt svandt.

Turen var tilrettelagt saaledes, at der var Fællesspisning Kl. 19, hvori vi fik et Bevis for Feriehjemmets Køkkens gode Egenskaber.

Efter Spisningen holdt Forbundsformanden, *Dirk Nak,* en Tale, hvori han særlig fastslog

Nødvendigheden af, at Arbejderbevægelsen drev Oplysningsarbejdet saaledes, at vi var i Stand til at vurdere vor Klasses særlige Interesser. Dirk Nak sluttede sin Tale med at sige: „Arbejderklassen kan kun ved Sammenhold naa til Resultater. Folke-Ferie og dermed Karlslunde var Resultatet af Arbejdernes Sammenhold. Skal vi derfor i Fælleskab udraabe et trefoldigt Hurra for fortsat Sammenhold indenfor dansk Arbejderbevægelse!"

Kl. 20 samledes alle Feriehjemmets Gæster nedenfor Hjemmets herlige Terrasse, hvorfra Sperling beklagede, at vi ikke i Aar i Lighed med sidste Aar kunde tænde St. Hans Blus og fejre denne Aften, som vi ønskede det. Foreslog, at vi i Stedet sang et Par Sange, hvorefter han opfordrede Dirk Nak til at holde en Tale til Gæsterne.

Dirk Nak omtalte i denne Nutidens fortvivlede Forhold, som var blevet paatvunget Arbejderklassen, uden at vi havde ønsket det. Det var atter vor Klasse, der maatte bære Byrderne, og der var ogsaa kun Udsigt til, at vi efter denne Krig som altid maatte tage Byrderne fra dem, der bar Ansvaret.

Den 9. April følte vi alle, at nu ikke alene skete der noget, men at vi Arbejdere ogsaa mistede noget.

Derfor skal vi i Aften samle os om det Ønske, at der maa blive Fred mellem Nationerne, og at vi atter maa faa vor fulde Frihed tilbage, saaledes at vi danske Arbejdere kan bygge videre paa det Værk, vi havde paabegyndt, og at vi næste St. Hans Aften atter kan tænde Baal og fejre denne Aften, som vi selv ønsker det.

Efter at vi havde afsunget en Fællessang, fik vi en Svingom til Kl. 23, og Turen gik atter tilbage til København.

Jeg tror at være enig med alle Deltagerne i, at da vi vaagnede Mandag Morgen, tænkte vi alle paa den herlige Tur og sendte i Tankerne Oplysningsudvalget en Tak for dette Arrangement.

Vi haaber, at det ikke er sidste Gang, man foretager en saadan Tur, og at der saa næste Gang vil være endnu flere af vore Kolleger, der vil deltage og faa et saadant Udbytte ud af en Fridag.

Det var paa alle Maader en for os Arbejdere udbytterig Søndag.

Medlem 7376 *Svend Jensen.*

Antal beskæftigede Medlemmer

i de forskellige Brancher pr. 15. Maj 1940 samt Rulle- og Strippemaskiner.

Opgørelsen pr. 15. Maj 1940 har givet følgende Resultat:

Antal	mdl.	kvdl.	48 Tim.	Neds. Tid
Haandarbejdere	1056	71	602	525
Formarbejdere	199	158	171	186
Triumfarbejdere	0	1	1	
Vikkelmagere	3	9	5	7
do. (Maskinpapir)	0	4	4	
Overrullere	33	28	35	26
do. (Maskinpapir)	0	7	7	
Cigarillosmagere	1	89	43	47
do. Vikkelmagere	0	1	1	
do. Overrullere	1	7	5	3
Ved				
Cigarvikkelmaskiner (Perfecto)	0	0		
Cigarillosvikkelmaskiner (Perfecto)	0	0		
Cigarvikkelmaskiner (Formator)	3	5	5	3
Cigarillosvikkelmask. (Formator)	0	1		1
Cigarkompletmaskiner (Amer.)	2	1		3
Cigarilloskompletmaskiner (Form.)	29	757	592	194
Strippemaskiner (Formator)	7	273	199	81
Transport....	1334	1412	1670	1076

Antal	mdl.	kvdl.	48 Tim.	Neds. Tid
Transport....	1334	1412	1670	1076
Strippemaskiner (Amer.)	0	38	33	5
Karte- eller Rivemaskiner	1	11	9	3
Dæksmagere	0	290	193	97
Strippere	0	402	183	219
Cigarsorterere	250	3	142	111
Cigarillossorterere	69	171	221	19
Klistrere	0	211	132	79
Stiftere	4	37	27	14
Arbejdsmænd	133	0	107	26
Gulvpiger	0	432	366	66
Røgtobaksarbejdere	81	313	365	29
Cigaretarbejdere	47	327	374	
Andre Brancher	150	180	315	15
Cigarmagerlærlinge	231	3		
Cigarillosmagerlærlinge	0	0		
Cigarsortererlærlinge	44	1		
Cigarillossortererelever	1	55		
Tilsammen ..	2345	3886	4137	1759

Antal Maskiner den 15. Maj 1940

	Antal	i Brug Antal	Antal Maskiner i Brug 1. Hold	2. Hold	3. Hold	Antal beskæftigede Mænd	Kvinder
Cigarvikkelmaskiner (Formator)	16	8	8	0	0	3	5
Cigarillosvikkelmaskiner (Formator)	1	1	1	0	0	0	1
Cigarkompletmaskiner (Amerikanske)	1	1	1			2	1
Cigarkompletmaskiner (Formator)	1						
Cigarilloskompletmaskiner (Formator)	333	283	273	120	0	29	757
Cigarvikkelmaskiner (Perfecto)	3						
Cigarillosvikkelmaskiner (Perfecto)	0						
Strippemaskiner (Formator)	299	255	255	25	0	7	273
Strippemaskiner (Amerikanske)	44	36	36	2	0	0	38
Rivemaskiner	16	12	12	0	0	1	11
	714	596	586	147	0	42	1086

Opgørelsen foreligger for 61 Virksomheder med tilsammen 6231 Arbejdere (heraf 335 Lærlinge) og fordeler sig saaledes:

4	Virksomheder	med over 500 Arbejdere	— ialt	3021	(heraf Lærlinge	197)
6	—	- fra 200—500	— — -	1754	(—	75)
5	—	- - 100—200	— — -	765	(—	24)
4	—	- - 50—100	— — -	303	(—	9)
6	—	- - 25— 50	— — -	204	(—	8)
6	—	- - 10— 25	— — -	101	(—	15)
30	—	- - 1— 10	— — -	83	(—	7)

Resultatet af den foretagne Opgørelse pr. 15. Maj i Aar har givet et helt andet Billede end den tilsvarende Undersøgelse pr. 15. Maj 1939.

Som det fremgaar af Tabellen, har vi i Aar indført en ny Rubrik n. l. Antallet af Arbejdstimer. For at faa et nogenlunde klart Billede af de beskæftigede Medlemmers Antal var vi nødsaget til at faa dette med, da vi var vidende om, at der paa mange Virksomheder allerede var gennemført Aftaler om en Fordeling af det forhaandenværende Arbejde.

Det fremgaar af Opgørelsen, at der ialt pr. 15. Maj var beskæftigede 6231. Opgørelsen pr. 15. Maj 1939 viste et Antal af beskæftigede af 7631; der var saaledes i Aar 1400 færre i Arbejde end Aaret forud.

Men hertil kommer, at der af de 6231 var 1759, der arbejdede paa nedsat Arbejdstid og 4137 havde en fuld Arbejdsuge, hertil kommer Antallet af Lærlinge med 335, der arbejder paa fuld Arbejdstid.

Opgørelsen viser samtidigt, at Antallet af Maskiner siden 15. Maj 1939 er steget fra 652 til 714, en Stigning af 62. Denne Stigning falder med 48 paa Cigarilloskompletmaskiner og 14 paa Strippemaskiner. Antallet i Brug værende Maskiner var pr. 15. Maj ialt 596, hvorimod der i 1939 pr. 15. Maj var 619 i Brug. Vi ser heraf, at Antallet af Maskiner er steget, men Antallet af i Brug værende er gaaet tilbage med 23.

Da der som bekendt arbejdes i Holddrift ved ovennævnte Maskiner, er det interessant at se, hvordan Virkningerne af de indtrufne Forhold har virket paa dette Omraade.

Det fremgaar af Opgørelsen pr. 15. Maj 1939, at der var 264 i Brug i 1. Hold og pr. 15. Maj i Aar 273, d. v. s. 9 mere end Aaret forud I 2. Hold var der paa samme Tidspunkt i Fjor i Brug 195 og i Aar 120 eller 75 færre; for 3. Hold er Forholdet helt forandret. Her var der pr. 15. Maj 1939 i Brug 108 og i Aar ingen.

Aarsagerne til 3. Holds Ophør maa vi vel søge i Mørkelægningen siden 9. April i Aar

Antallet af beskæftigede ved de anførte Maskiner var pr. 15. Maj 1939 53 Mænd og 1484 Kvinder og i Aar henholdsvis 42 Mænd og 1086 Kvinder eller samlet 409 Arbejdere færre end Aaret forud.

Antallet af Haandarbejdere var pr. 15. Maj 1939 1446 Mænd og 109 Kvinder eller ialt 1555, i Aar var Forholdet 1056 Mænd og 71 Kvinder eller ialt 1127. Der var saaledes 428 færre

Haandarbejdere beskæftigede end Aaret forud.

Denne stærke Nedgang i Antallet af Haandarbejdere virker foruroligende, da det her gælder et Produkt, der har kostet mange Aars Arbejde for at faa oparbejdet og et Arbejdsomraade, hvor vi har de fleste Familieforsørgere beskæftigede.

Vi maa haabe, at Forholdene inden ret længe vil ændre sig derhen, at de høje Skatter atter kan nedsættes og Forbruget igen vil stige.

For Formarbejdets Vedkommende er der en lille Fremgang i Beskæftigelsen, idet der pr. 15. Maj 1939 var beskæftiget 210 Mænd og 107 Kvinder eller ialt 317, i Aar paa samme Dag 199 Mænd og 158 Kvinder, ialt 357.

For de øvrige Branchers Vedkommende er Nedgangen en Følge af den mindre Beskæftigelse i de ovennævnte Brancher, dog med Undtagelse af Cigaret- og Røgtobaksindustrien, hvor der i begge Industrier kan noteres en Fremgang af Antallet af Arbejdere. Til Sammenligning kan vi anføre, at der pr. 15. Maj 1939 i Røgtobaksindustrien var beskæftigede ialt 339 Arbejdere og i Aar samme Dag 394. I Cigaretindustrien var Forholdet henholdsvis 364 og 374.

Forholdene har siden 15. Maj i Aar gennemgaaet en yderligere Forandring, da der nu er færre arbejdsløse, men derimod flere, der arbejder paa nedsat Arbejdstid.

Vi skal, naar Forholdet gøres op efter Ferien, give en Redegørelse for, hvordan Arbejdsfordelingen, der nu overalt gennemføres, virker for vor Industri. *Dirk Nak.*

„Dansk Arbejde" i Dag.

Lidt om, hvad Landsforeningen „Dansk Arbejde", hvoraf de fleste Fagforeninger er Medlemmer, udretter under de nuværende vanskelige Forhold:

Vi skal klare os selv — det er Vilkaaret, som det danske Samfund maa indstille sig paa i den Tid, vi er inde i. Jo bedre vi kan faa Fodslag paa Selvforsyningens Vej, des sikrere gaar vi. Helt uforberedt til Færden er vi ikke. Taktfast er Marchmelodien blæst for os gennem adskillige Aar. Snart var „Køb Dansk!" det ørefaldende Tema, snart var det dybere, mere krævende Toner: „Vi maa bringe vort produktionsmæssige Beredskab i Orden! Dansk Erhvervsliv maa gøres stærkt og alsidigt!"

Det er Landsforeningen „Dansk Arbejde", der har spillet denne Symfoni for os — og vundet Lydhørhed for den. Som en anset Nationaløkonom skrev efter „Dansk Arbejde"s Generalforsamling for nylig: „Ad frivillig Vej er gennem en lang Aarrække gode Resultater naaet, og dog er det, som om Arbejdet først nu skal komme til fuld Udfoldelse. Bevægelsen har faaet et næsten ubegrænset Virkefelt. „Dansk Arbejde" er et vigtigt Led i Bestræbelserne for at bygge et nyt Danmark op".

I disse Betragtninger har denne objektive Iagttager afgjort Ret. Den Viden og den Erfaring, som „Dansk Arbejde" har samlet gennem de mange Aars nøje Føling med vort Lands Produktionsliv paa dets forskellige Omraader, er en Værdi af Betydning ikke mindst i Tider som disse, og „Dansk Arbejde" gemmer ikke denne „Kapital" i Strømpeskafterne. Der arbejdes med den. Alene hvis man ser igennem, hvad Foreningens Beretning fortæller om Virksomheden siden September, passerer man en anselig Række Opgaver, som „Dansk Arbejde" har givet sig i Kast med — og faaet positive Resultater ud af. Samme Dag Storkrigen var en Kendsgerning, nedsatte „Dansk Arbejde" et Udvalg til at forberede de Erstatningsproduktioner, som Tiden og Forholdene maatte kræve iværksat. Erstatninger, Surrogater, er Ord, som fra sidste Krig har bevaret en ilde Klang, men „Dansk Arbejde" lod sig ikke anfægte heraf. Foreningen havde nemlig den grundfæstede Overbevisning, at Arbejdspladser ikke maa lukkes, hvis det paa nogen optænkelig Maade kan undgaas, og at der udfra en almen Betragtning er mere Ære ved at fremstille et brugbart Erstatningsprodukt end ved slet ingenting at fremstille.

Blandt de mange Spørgsmaal, Erstatningsvareudvalget har beskæftiget sig med, indtager Raavareproblemet en central Plads. Af Resultaterne nævner vi blot, at der ved Udvalgets Formidling kom en rationel Planlægning af hele Hørdyrkningen, saaledes at vi i Aar kan avle og spinde alt det Hørgarn, vi normalt plejer at importere. Men man er langt videre inde i Spindestofplaner med Henblik paa yderligere at kunne skaffe Bomuldsindustrien hjemlige Raavarer til næste Aar ved at „cottonisere" Hør og Hamp m. v. Der er ogsaa gjort en Begyndelse til at skaffe Olieindustrien

Frø fra dansk Jord til Oliepresning. Landbrugets Selvforsyning med Kraftfoder til Erstatning for de importerede Foderkager er ligeledes fremmet paa forskellig Vis.

Et særlig Benzinerstatningsudvalg har gennem en Beretning, hvis Indhold er blevet anerkendt og værdsat fra alle Sider, tilvejebragt et sagligt, stærkt Grundlag for Løsning af de Vanskeligheder, som de svigtende Brændstoftilførsler bereder Motordriften og Tilfredsstillelsen af Samfundets vitale Transportbehov.

Vi maa give Afkald paa at fremdrage flere af de interessante Detailler herom, men vi finder Anledning til at nævne den særlige Erstatningsvare-Institution, som „Dansk Arbejde" har skabt under Navnet „Arbejdsbørsen". Her mødes Tilbud og Efterspørgsel, her skaffes Forbindelse mellem dem, der har Varer at tilbyde, og dem, som efterspørger Varer, her foreslaas Produktionsopgaver og søges ny Idéer til Afløsning for gamle, som Forholdene har „slaaet ud", her faar Handlende og Fabrikanter anvist danske Leverandører af de forskelligste Ting til Erstatning for savnede udenlandske — en livlig „Børs", som har „Kunder" saavel blandt de største Erhvervsvirksomheder som blandt de Arbejdsløse ved Kontrollen i Suhmsgade; og alle er aabenbart lige velkomne. Denne Institution har „Filialer" i „Dansk Arbejde"s 100 Afdelinger Landet over, og ogsaa her søges den flittigt og gør væsentlig praktisk Nytte for sine „Kunder".

Saaledes udfoldes der fra „Dansk Arbejde" en omfattende Virksomhed for at holde Erhvervslivets Hjul i Gang, for at enhver Mulighed for øget Produktion bliver taget i Agt og for at skabe Samling om det danske Arbejde og gøre dansk Produktionsliv i Stand til i videst mulig Grad at udfylde de Krav, Tiden og Forholdene stiller. Derigennem gør „Dansk Arbejde" sit til at berede en Fremtid for et uafhængigt, frit og fredeligt Danmark.

Fra Afdelingerne.

Skraatobaksarbejderforb., Aalborg.

Vor gode, gamle Kollega, Tobaksspinder *Dynes Jensen,* Aalborg, er den 19. Maj afgaaet ved Døden i en Alder af 82 Aar. Dynes Jensen var en af Pionererne indenfor vort Forbund, var Medstifter af Aalborg Afdeling og i en Aarrække Formand for Afdelingen. Begravelsen fandt Sted den 25. Maj under stor Deltagelse. Kolleger bar ham til hans sidste Hvilested. Ære være hans Minde!

P. A. V. *R. Hansen.*

Afd. II (Cigarsorterernes Fagforening)

Bestyrelsesvalget i Afd. II (Cigarsorterernes Fagforening) gav følgende Resultat:

Formand: Ejner Hansen 399 St.

Næstformand: Robert Thomas 417 St.

Kasserer: Andreas Olsen 510 St.

Repræsentanter: Gustav Pehrson 349 St., Thorvald Vognsen 281 St., Ludvig Stockholm 278 St., Viktor Andersen 278 St., Ernst Svendsen 258 St., Oda Andersen 251 St., Naemi Møller 245 St. Suppleanter: Willy Petersen 224 St., Chr. Larsen 210 St.

Revisor: Svend Hansen 376 St.

Fanebærer: Herbert Jønsson 263 St. Suppleant: Heinrich Schmidt 182 St.

Der blev afgivet 661 Stemmesedler, deraf 64 blanke og 14 ugyldige.

Paa Stemmetællingsudvalgets Vegne:
Ejner Hansen.

Oversigt over Arbejdsløsheden

Fredag den 28. Juni 1940.

Afdeling	Medlemsantal	Medlemsantallet fordelt i		Antal Arbejdsløse	Arbejdsløshedsantallet fordelt i		Antal Medl., der oppebær vedtægtsm. Understøtt.		Antal Medl., der oppebær Understøt. af Fortsætt.-Ks.	
		Md.	Kv.		Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.
Aalborg	1626	292	1334	417	38	379	37	334	1	38
Aarhus	83	43	40	63	28	35	16	19	5	6
Esbjerg	292	135	157	95	28	67	25	51	1	11
Frederic.	90	39	51	40	19	21	13	6	4	13
Hadersl.	55	19	36	20	10	10	5	5	5	5
Hjørring	5	0	5	4	0	4	0	0	0	2
Holstebr.	558	168	390	35	10	25	3	7	4	10
Horsens	492	248	244	136	66	70	49	39	8	19
Nakskov	1	0	1	1	0	1	0	0	0	0
Nykøb.F.	334	58	276	23	5	18	3	11	2	3
Nykøb.M.	60	28	32	23	11	12	8	1	2	5
Odense	567	240	327	75	31	44	19	31	7	8
Slagelse	125	68	57	20	5	15	2	8	1	5
Svendb.	143	49	94	23	7	16	5	7	1	7
Vejle	9	6	3	2	0	2	0	0	0	1
Tils. i Provins.	4440	1393	3047	977	258	719	185	519	41	133
Kbhv.: „Enigh."	3219	1130	2089	1219	415	804	345	382	39	273
Cigarsort	1220	392	828	113	47	66	32	40	9	16
Tils. i Kbhvn.	4439	1522	2917	1332	462	870	377	422	48	289
Ialt...	8879	2915	5964	2309	720	1589	562	941	89	422

Adresse-Fortegnelse
i
Tobaksarbejderforbundet i Danmark.

Hovedkontoret:
H. C. Ørstedsvej 19 B, 1., København V., Telf. 12981.

Forretningsfører:
Dirk Nak, H. C. Ørstedsvej 19 B, 1. Privat Telefon: Valby 5536.

Næstformand (Sekretær):
Viggo Christensen, H. C. Ørstedsvej 19 B, 1. Privat Telefon: Taga 6014.

Hovedkasserer:
Hans Hansen, H. C. Ørstedsvej 19 B, 1. Privat Telefon: Taga 3248.

Vicekasserer:
A. Andersen, H. C. Ørstedsvej 19 B, 1., Privat Telefon: Damsø 3106.

Aalborg:
Tobaksarbejdernes Kontor, Danmarksgade 43.
Kontortid: Kl. 11—11,30 og Kl. 17—18,15.
Telefon 5226.
Formand: A. Høy, Ny Kastetvej 26. *Telefon 1467.*
Kasserer: Chr. Møller, Tobaksarbejdernes Kontor, Danmarksgade 43.

Aarhus:
Formand: Marinus Sørensen, Teglværksgade 10[3].
Kasserer: Otto Jørgensen, Vejlegade 4, 2.

Esbjerg:
Formand: Carl Ingvardsen, Jyllandsgade 106.
Kasserer: C. Madsen, Finsensgade 12, 1.

Fredericia:
Formand: Rich. Stegemeier, Treldevej.
Kasserer: C. Sørensen, Thorsvej 21.

Haderslev:
Formand: A. Hansen, Moltrupvej 12, 2. Telefon 1194.
Kasserer: Carl Jensen, Nørregade 30, 2.

Hjørring:
Formand og Kasserer: Fru Johanne Poulsen, Vennelyst 24, v. Tørholmsvej.

Holstebro:
Formand: Carl Aagaard, Aaglimt.
Kasserer: C. M. Johansen, Sct. Jørgensgade 18.

Horsens:
Formand: Julius Schmidt, Langelandsgade 10, Telefon 2286 (fra 12¼—13).
Kasserer: Carl E. Sørensen, Jyllandsgade 35, Telefon 878.

Nakskov:
Formand og Kasserer: Fru Andrea Hansen, Jødevej 32.

Nykøbing Falster:
Formand: Hans Thomsen, Tobaksarb. Kontor, Vendersgade, Telefon 1225 (fra 12¾—13¼).
Kasserer: Gunner Petersen, Chr. Winthersvej 6.

Nykøbing Mors:
Formand: Jens Sieburg, Vestergade 4, 1.
Kasserer: Vald. Letto, Enghavevej 39.

Odense:
Formand: Chr. Olsen, Palnatokevej 57, 3. Telf. 5192.
Kasserer: Johs. Rasmussen, Store Glasvej 9, 1. Telf. 5174.

Slagelse:
Formand: Chr. Andersen, Bredegade 62, 1.
Kasserer: M. L. Otto, Volden 2 A, St.

Svendborg:
Formand: Th. Petersen, Skyttevej 23.
Kasserer: Chr. Larsen, Øster Skolevej 8, 1.

Vejle:
Formand: K. Lauersen, Mindegade 20, 2. tv.
Kasserer: Samme.

København:
Afdeling „Enigheden", H. C. Ørstedsvej 19 B, St. Telf. Central 12987.
Formand: Sigurd Olsen, Privat: Jyderupvej 9. Telf. Bella 590.
Kasserer: Agathon Dupont, Privat: Elmelundevej 19, 2. Telefon Bella 1950.
Afdeling II, Cigarsorterernes Fagforening, H. C. Ørstedsvej 19 B, St. Telf. Eva 1456.
Formand: Ejner Hansen, Privat: Henrik Rungs Gade 16, 2. Telf. Nora 5265.
Næstformand: Robert Thomas, Theseusallé 4, Valby.
Kasserer: Andr. Olsen, H. C. Ørstedsvej 19 B, St.

Anvisnings- og Centralkontoret:
H. C. Ørstedsvej 19 B, St. Telf. 7734.
Bestyrer: Peter Thomsen, H. C. Ørstedsvej 19 B, St.

Adresser paa Tillidsmændene
i
Skraatobaksarbejdernes Forbund

Aalborg:
Formand: R. Hansen, Schleppegrelsgade 28.
Kasserer: Jul. Jacobsen, Schleppegrellsgade 36.

Aarhus:
Formand: Rasmus Madsen, Marselisborg Allé 36, 2.
Kasserer: Fru H. Hansen, Sjællandsgade 50, 2.

Assens:
Formand og Kasserer: H. Tandrup, Østergade 56, 1.

Esbjerg:
Formand: H. Holm, Grundtvigs Allé 103.
Kasserer: Aage Larsen, Jernevej 16, 1.

Fredericia:
Formand: V. Rasmussen, Thorsvej 7.
Kasserer: Samme.

Haderslev:
Formand og Kasserer: Jens Christensen, Solvang 9.

Holstebro:
Formand: Vald. Jensen, Danmarksgade 32.
Kasserer: F. Dreyer, Ringkøbingvej 21.

Horsens:
Formand: M. Jørgensen, Tordenskjoldsgade 8, 1.
Kasserer: Th. Jensen, Hulvej 14, 2.

København:
Formand: N. M. Nielsen, Drogdensgade 5, 4.
Kasserer: Th. Nielsen, H. C. Ørstedsvej 19 B, 1

Køge:
Formand: Chr. Petersen, Strandvejen 23.
Kasserer: G. Friis, Kingosvej 10, Sønderkøge.

Nakskov:
Formand og Kasserer: Fru E. Hansen, Rødbyvej 95.

Nykøbing F.:
Formand: H. Madsen, Gaabensevej 26.
Kasserer: Samme.

Odense:
Formand: Otto Frederiksen, Kochsgade 6, St.
Kasserer: Georg Nielsen, Aalykkegade 22.

Randers:
Formand og Kasserer: Chr. Christiansen, Fredensgade 4 B, St.

Roskilde:
Formand: H. Knudsen, Skovbogade 6, 1. Sal.
Kasserer: Samme.

Slagelse:
Formand: V. Christensen, St. Jørgensgade 37.
Kasserer: G. Henriksen, Slotsgade 25.

Svendborg:
Formand: V. Andersen, Egensevej 13.
Kasserer: G. Hansen, Kedelsmedestræde 2, 1.

Forbundskontoret er: H. C. Ørstedsvej 19 B, 1., V.

Oversigt over Regnskabet mellem Afdelingerne og Hovedkassen for Maj Maaned 1940

Afdeling	Afdelingen skal betale til Hovedkassen								Afdelingerne har betalt til Hovedkassen											
	Afdelingens Gæld fra forrige Maaned		Tilsendt Afdelingen kontant fra Hovedkassen		Kontingent Tilbagebet. Understøttelse m. v.		Tilsammen		Afdelingens Tilgodehavende fra forr. Maaned		Indsendt Kvitteringer		Indsendt Kontant		Tilsammen		Afdelingens Gæld pr. 31. Maj		Afdelingens Tilgodehavende pr. 31. Maj	
Kbhvn. I...					30422	35	30422	35			9657	20	20765	15	30422	35				
do. II...					13703	75	13703	75			1638	62	12065	13	13703	75				
Aalborg....	871	09	30000	00	14668	50	45539	59			47185	14			47185	14			1645	55
Aarhus.....	552	26	5600	00	668	65	6820	91			6723	39			6723	39	97	52		
Esbjerg			10000	00	2735	80	12735	80	159	48	11646	50			11805	98	929	82		
Fredericia ..	257	44	4500	00	824	20	5581	64			5598	11			5598	11			16	47
Haderslev ..	266	41	3100	00	449	30	3815	71			3604	59			3604	59	211	12		
Hjørring....	27	37	475	00	41	75	544	12			580	04			580	04			35	92
Holstebro...	4053	93			5778	50	9832	43			8006	83			8006	83	1825	60		
Horsens....	3334	56	8000	00	5692	75	17027	31			16121	26	606	05	17027	31				
Nakskov ...	13	24	205	00	18	00	236	24			221	91			221	91	14	33		
Nykøbing M.	199	17	3500	00	195	55	3894	72			3598	96			3598	96	295	76		
do. F.			9500	00	3704	25	13204	25			13947	30			13947	30			743	05
Odense.....	3200	00			6117	40	9317	40			8022	32	1295	08	9317	40				
Slagelse....			4600	00	1115	50	5715	50			5624	14	91	36	5715	50				
Svendborg .	406	21	4000	00	1059	45	5465	66			5265	50			5265	50	200	16		
Vejle.....			430	00	60	90	490	90	0	48	540	63			541	11			50	21
Central- og Anvisningsk	6896	80	188000	00	148	85	195045	65			186033	27			186033	27	9012	38		

Skraatobaksarbejdernes Forbund og Arbejdsløshedskasse.
Oversigt over Regnskabet mellem Afdelingerne og Hovedkassen for Maj Maaned 1940

Afdeling	Afdelingen skal betale til Hovedkassen								Afdelingen har betalt til Hovedkassen											
	Afdelingens Gæld fra forrige Maaned		Tilsendt Afdelingen kontant fra Hovedkassen		Kontingent Tilbagebet. Understøttelse m. v.		Tilsammen		Afdelingens Tilgodehavende fra forr. Maaned		Indsendt Kvitteringer		Indsendt Kontant		Tilsammen		Afdelingens Gæld pr. 31. Maj		Afdelingens Tilgodehavende pr. 31. Maj	
København .			500	00	1081	15	1581	15			1402	84	178	31	1581	15				
Aalborg					484	00	484	00			649	00			649	00			165	00
Aarhus.....	42	20	400	00	151	35	593	55			509	28			509	28	84	27		
Assens.....					204	95	204	95					204	95	204	95				
Esbjerg	43	70			399	70	443	40			401	92			401	92	41	48		
Fredericia ..					30	60	30	60					30	60	30	60				
Haderslev ..	274	40	200	00	22	15	496	55			167	50			167	50	329	05		
Holstebro ..	100	00			193	80	293	80			80	00	113	80	193	80	100	00		
Horsens....					700	80	700	80			513	84	186	96	700	80				
Køge.....	124	55	300	00	74	30	498	85			305	00			305	00	193	85		
Nakskov ...	188	00	1000	00			1188	00			1069	90			1069	90	118	10		
Nykøbing F.	39	50			45	70	85	20									85	20		
Odense....	138	20			91	40	229	60			255	00			255	00			25	40
Randers	61	70	300	00	36	80	398	50			230	00			230	00	168	50		
Roskilde....	60	00	200	00	62	80	322	80			356	40			356	40			33	60
Slagelse....					186	85	186	85			45	00	141	85	186	85				
Silkeborg...																				
Svendborg .	78	15	400	00	190	50	668	65			396	40			396	40	272	25		

Forbundets og Afdelingernes Telefoner:
Forbundet (Hovedkontoret): Ctr. 12,981.
Afdeling „Enigheden": Ctr. 12,987.
Cigarsorterernes Fagforening: Eva 1456.
Centralkontoret: Central 7734.

Skraatobaksarbejderforb. Adresse og Telefoner:
Forretningsfører: *Th. Nielsen*, H. C. Ørstedsvej 19 B[1]
Telf. Eva 632 - Privat Hellerup 1484.

Redigeret af *Dirk Nak*, H. C. Ørstedsvej 19 B[1].

RUD. BØHMS BOGTR. A/S. KBHVN.

Tobaksarbejderforbundets Fagblad

Nr. 8 | August 1940 | 35. Aargang

TOBAKSAVL I DANMARK

Af Civilingeniør *Eckardt Sidenius*, M. Ing. F.

Dansk Tobaksavl er ingen Nyhed. I Egnen omkring Fredericia og i Nordvestfyn har denne Avl i mange Aar været et ikke meget udbredt, men grundfæstet Led i Landbruget. I Aarene før Verdenskrigen blev der dyrket omkring 100.000 kg aarlig.

Under Slutningen af og Aaret efter Verdenskrigen kom en hektisk Opblussen af Tobaksavlen, idet Tilførslen af udenlandsk Tobak svigtede, og Lagrene var udtømt, hvorved Prisen for dansk Tobak steg enormt. Befolkningen her kendetegner denne Episode som Tobakseventyret, da man for en Trillebør Tobak bragte flere Hundrede Kroner hjem. Denne Gullaschvirksomhed blev dog ikke af længere Varighed. Saasnart der var Mulighed for at skaffe Tobak udefra, var Chancen for den danske Tobak forbi, og Kvaliteten af Gulaslchtidens Produkter paa dette Omraade gør denne Skæbne forstaaelig. Mentaliteten var den sædvanlige: Trangen til en letkøbt Fortjeneste beherskede de allerfleste af de nyopdukkede Tobaksdyrkere.

Anderledes var det med de gamle Tobaksdyrkere fra Tiden før Krigen. De havde erhvervet et ind-

Tobaksmark lige før Høsten.

Importen af udenlandsk Tobak er for Øjeblikket saa godt som standset, saa vi maa til at interessere os for „Middelfart-Havana", af hvilken Høsten tegner ualmindelig fint. Her ses Civilingeniør Eckardt Sidenius betragtende en af sine Tobaksmarker. Ingeniøren fik fornylig 6000 Kr. fra Laurits Andersen-Fondet til videre Tobaksforsøg.

gaaende Kendskab til deres Job, og omend dette foregik under primitive Forhold, formaaede de dog at fremstille en Vare, som fandt regelmæssige Aftagere og sikrede en god om end ikke glimrende Indtægt.

Det anvendte Frø var af *Nicotiana Rustica*-Gruppen, hvis Blomster er gule. Bladene er store, brede og grove, med meget prononcerede Nerver. Som det tyske Navn „Veilchentabak" antyder, har denne Tobak en ejendommelig Aroma, en Aroma, som falder godt i Smagen i lange Piber, og det var da ogsaa som groftskaaren Pibetobak, det danske Produkt fandt Anvendelse. I meget billige Cigarer blev der ogsaa anvendt noget af den danske Tobak.

Behandlingen var meget primitiv. De grønne Blade blev hængt til Tørring uden paa Husmurene eller i „Tørrehuse", som bestod af et Stillads af Lægter med et Tag over. Det er forstaaeligt, at man under saadanne Forhold i høj Grad var overleveret til Vejrligets Luner.

I Aarene efter Verdenskrigen gik Anvendelsen af den lange Pibe meget stærkt tilbage, saa meget, at Affaldsprodukterne fra Cigar- og Cigarillosfabrikationen let kan dække Behovet, og Følgen var, at det ikke mere var muligt at faa afsat den danske Tobak. I 1935 var Tobaksavlen praktisk talt opgivet.

I Anledning af et Radioforedrag af Dr. phil. *A. Fraenkel*, hvori han af nationaløkonomiske og landbrugsøkonomiske Grunde tog kraftig til Orde for en Genoptagelse af Tobaksavl her i Landet, kastede jeg min Opmærksomhed paa denne Sag.

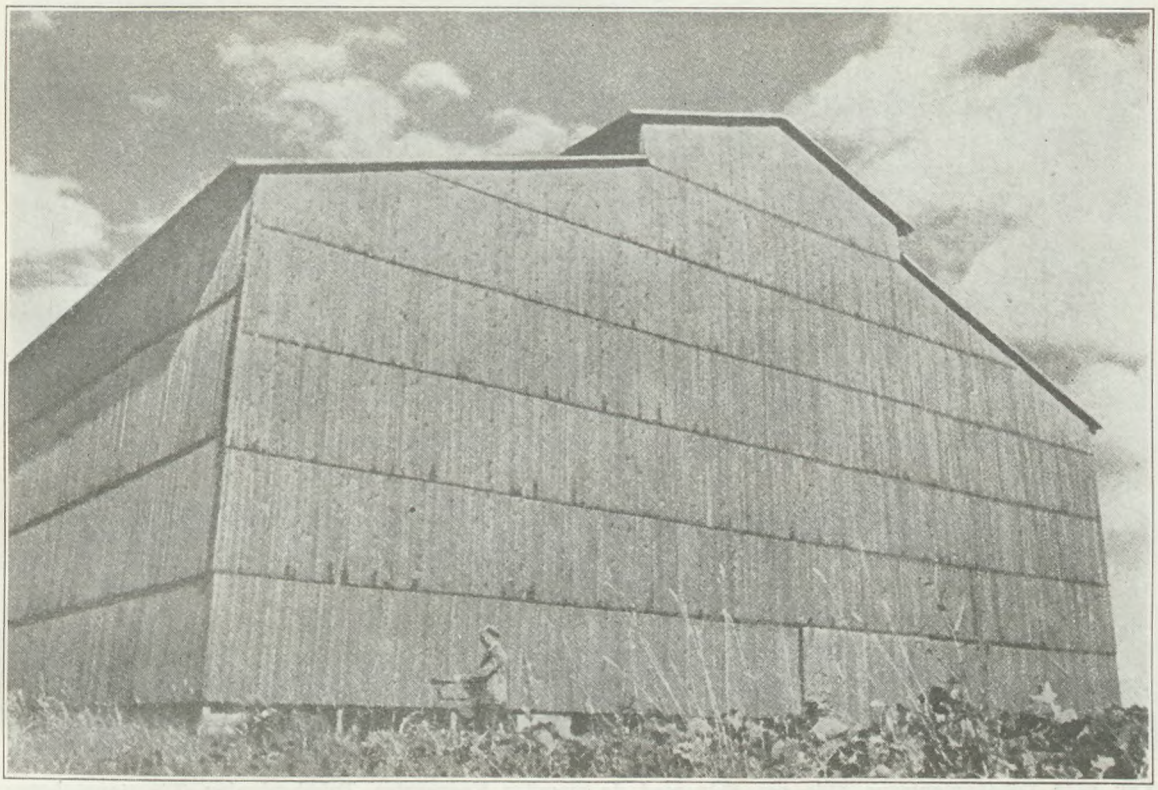
Der er meget, som taler herfor. Vi importerer aarlig for ca. 8 Millioner Kr. Tobak, næsten udelukkende fra Lande, som ikke aftager noget af Betydning fra os. Kunde en Del af Forbruget dækkes af dansk Produkt, vilde derved en betydelig Valutabesparelse kunne opnaas.

Landbrugsmæssigt set har Tobaksavlen den Fordel, at Produktet anvendes her i Landet. Man er altsaa ikke afhængig af Restriktioner, Handelsaftaler og lignende. Tobakken har desuden den store Fordel at være en ualmindelig gavnlig Forfrugt, som efterlader Jorden i den bedst mulige Tilstand. Endvidere trives Tobakken bedst paa de lettere Jorder og kan derfor bidrage til at forhøje disses Rentabilitet. Endelig er Tobaksavl en Virksomhed, som i særlig Grad egner sig for de mindre Brug.

Støttet paa mine Erfaringer under mange Aars Virksomhed med Tobaksavl i Nederlandsk Indien paabegyndte jeg i 1936 Forsøg med Tobak paa Fyn, og disse Forsøg løber endnu.

Førend Forsøgsarbejdet tog sin Begyndelse, orienterede jeg mig om, hvordan Tobaksavlen drives i vore Nabolande Sverige og Tyskland. Der florerer Tobaksavlen endnu. I Sverige er Aarsproduktionen ca. ½ Million kg, og denne anvendes næsten udelukkende i Snusfabrikationen.

I Tyskland er Produktionen ca. 30 Millioner kg,

I denne kæmpemæssige Lade opmagasineres og lagres den fynske Høst sammenpresset i store Baller.

d. v. s. omkring 25 % af hele Rigets Forbrug. (Tallene er fra 1936). Tobakken anvendes væsentligst til Cigarer og fintskaaren Tobak.

I begge disse Lande anvender man Sorter af Gruppen *Nicotiana Tabacum*, som har røde Blomster, noget smallere Blade end *Rustica*-Tobakken, men tyndere og finere og med mindre kraftige Nerver.

I begge Lande arbejder man paa at bringe Tørringen ind i et mere rationelt Spor end det nugældende, som for Sveriges Vedkommende nærmest stemmer overens med det i Danmark tidligere fulgte. Der er en Bevægelse i Gang for at forbedre Kvaliteten, saa den svenske Tobak foruden til Snus kan finde Anvendelse til Skæretobak. Dette søges opnaaet bl. a. ved at bygge Tørreskure med kunstig Varme.

I Sydtyskland foregaar Optørringen i dertil særligt indrettede Lofter over Stalde og Lader. Der sørges for Ventilation ved, at Murene har smaa Aabninger, eller ved at en Del af Tagstenene kan vippes op. Da de tyske Landsbyer imidlertid er tæt sammenbyggede, og hver Ejendom kun har en lille Gaardsplads, ligger Tørrelofterne meget indeklemt, og Resultatet er da ogsaa, at der under ugunstige Vejrforhold mistes store Dele af Høsten ved Forraadnelse. Der gøres fra Statens Side mange Anstrengelser for at faa Dyrkerne til at bygge specielle Tørrelader, og der ydes store Bidrag af Staten, naar Laden bygges efter godkendt Tegning. Der anvendes i saadanne Lader udelukkende Lufttørring.

I Egnen om Schwedt a. d. Oder i Nordtyskland, hvor Tobaksavl spiller en stor Rolle, foregaar Tørringen hos de fleste Dyrkere i specielle fritstaaende Tørrelader med jalousiformede Vægge, eventuelt med en nederste Etage, som anvendes for andre Formaal Ogsaa her er det ren Lufttørring. Tobakken herfra anvendes næsten udelukkende i Cigarfabrikationen.

Af det ovenfor meddelte fremgaar, at en Genoptagelse af Tobaksavl her i Landet kræver, at Avlen omlægges, saa at den fremstillede Vare egner sig enten for Cigar- og Cigarillosfabrikationen eller for Skæretobak. Man maa arbejde i denne Retning ved

1. Valg af passende Frøsorter.
2. Forbedring af Tørringsforholdene.
3. Indførelse af en passende Fermentation.

ad 1. Det fremgaar af det tidligere meddelte, at man maa anvende Tobak af *Nicotiana Tabacum*-Gruppen. De gamle Dyrkere sværger endnu til deres fynske Rustica-Typer, som er mere haardføre og lettere at have med at gøre end de mere sarte Tabacum-Typer, og de mener, at den gamle Tobak giver et større Udbytte. Om dette sidste er Tilfældet, er dog vist tvivlsomt. Men givet er det, at den gammeldags Tobak er usælgelig, og saa er videre Diskussion overflødig. den *maa* opgives, hvilket ogsaa fremgaar af vore Nabolandes Forbillede, hvor Tabacumsorterne er saa absolut dominerende.

Spørgsmaalet er blot: Hvilken Tabacum-Sort skal der anvendes? Her maa man allerførst regne med, om der tilstræbes at fremstille Cigar- eller Skæretobak. Selv om det er muligt af mange Tobakssorter at fremstille begge Typer af Tobak, nemlig ved at høste tidligere eller senere, er det dog saaledes, at de forskellige Sorter egner sig bedst hver for sin Vare.

Dernæst gælder det om at finde en Sort, som er haardfør nok til at taale det danske Klima, og som

Paa Fyn gror Tobaksplanterne Side om Side med de hjemlige Kornsorter. Tobaksplanten (Nicotiana) hører til Natskyggefamilien og blev i sin Tid indført fra Amerika, hvor Columbus i 1492 fandt den i Vestindien. Her i Landet begyndte Tobaksrygningen i Aaret 1600, og Christian 4. udstedte i 1643 den første Lov om Skat paa Tobak. Enkelte europæiske Lande, bl. a. Sverige, dyrker en Del af deres eget Tobaksforbrug. Tyskland ca. 25 pCt.

giver et stort Udbytte og god Kvalitet, særlig Brandbarhed.

Da der endvidere findes Hundreder af Tobakssorter, er det forstaaeligt, at alene Valget af den bedste Sort er et stort Problem. Det maa derfor i høj Grad paaskønnes, at Staten har stillet sin Forsøgsstation i Aarslev den Opgave at undersøge dette Spørgsmaal foruden mange andre Tobaksavlen vedrørende.

ad 2. Tørringsprocessen af den grønne, nyplukkede Tobak er af overordentlig stor Betydning. Samtidig med den egentlige Fordampning af Vandet skal en gennemgribende Omdannelse af Bladets Sammensætning finde Sted. I det ydre viser dette sig ved Farvens Overgang fra grønt til brunt, men i det hele taget betinger det rigtige Forløb af Tørringen, at Tobakken overhovedet kan anvendes.

Denne Omsætning tager Tid og kan kun finde Sted, inden Bladene har afgivet for meget af deres Fugtighed. Tørringen skal derfor i Begyndelsen ske langsomt. Paa den anden Side er for langsomt Forløb af Tørringen lige saa galt, da Svampe og Bakterier da angriber Bladene og ødelægger dem.

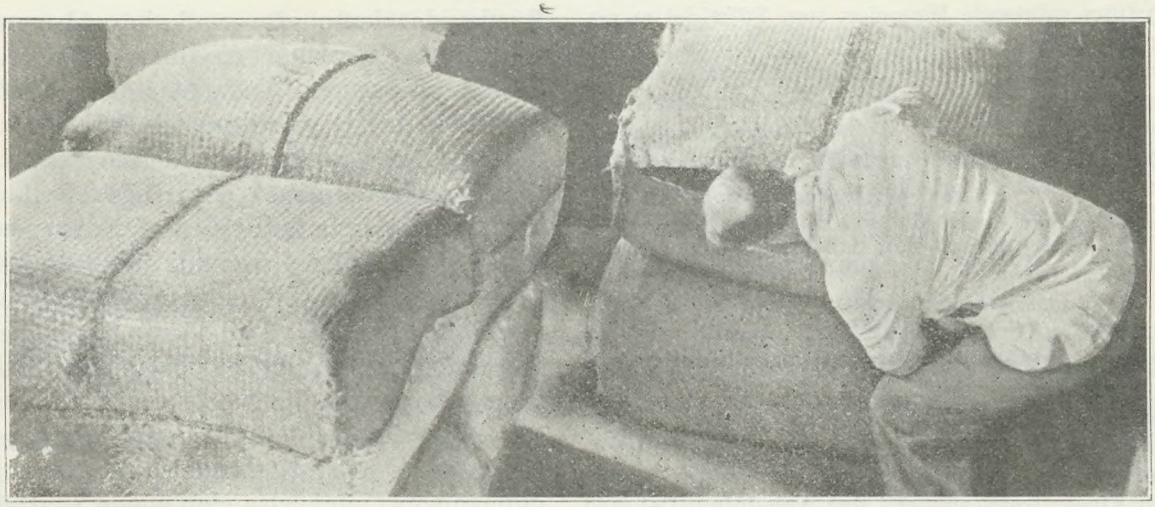
Det er derfor forstaaeligt, at der i Sverige og Tyskland arbejdes saa kraftig paa at faa denne Side af Sagen ordnet mere rationelt. Imidlertid er Dyrkerne konservative og betænker sig meget paa at foretage denne gennemgribende Forandring. Ved en Genoptagen af Tobaksavlen her i Landet vil det være af stor Betydning straks at komme ind paa en saadan Organisation, at tilfredsstillende Tørringsforhold kan sikres.

I Sverige gaar Bestræbelserne nærmest i Retning af at fremstille Skæretobak, og man indretter derfor de nye Tørrelader med kunstig Opvarmning.

I Tyskland anvendes i de Egne, hvor der fortrinsvis dyrkes Cigartobak, i de moderne Lader udelukkende Lufttørring. I andre Egne, hvor man lægger an paa Skæretobak, er de nye Lader som i Sverige forsynet med kunstig Varme.

Efter min Erfaring vil en Lade med kraftig Ventilation være fyldestgørende her i Landet, naar man til Hjælp i særlig vanskelige Perioder med stille og fugtigt Vejr anvender aabne Koksgryder, som anbringes paa Jorden. Den ved Varmen fremkaldte opadgaaende Luftstrøm gør det muligt at klare selv den vanskeligste Periode. Dette gælder dog kun for Tobak til Cigarfabrikation. Hvis Maalet er Skæretobak, maa der anvendes Tørrerum med kunstig Varme. Saadanne er dog kostbare i Anskaffelse og Drift.

ad 3. Fermentationen er en Proces, som har til Formaal yderligere at forædle Tobakken, efter at Tørringen er færdig. Processen udføres ved at stable den tørrede Tobak, som er bundet i Bundter, op i en Stabel paa ca. 2000 kg. Ved tilstedeværende Enzymers Virksomhed stiger Temperaturen i Stablen ret hurtigt, og naar den ønskede Temperatur omkring 55—60° er naaet, tages Stablen fra hinanden og sættes op et andet Sted, saaledes at det inderste af den første Stabel nu kommer yderst og omvendt. Hvis der er større Partier til Raadighed, kan man efter den anden Fermentation samle 2 saadanne

Et Kik ind i Lagerbygningen, hvor den danske Tobakafgrøde ligger i Bastsække.

Stabler paa 2000 kg til een stor Stabel. Efterhaanden som Tobakken har været varm nogle Gange, stiger Temperaturen langsommere.

Ved denne Behandling finder atter Omsætninger Sted, Æggehvidestofferne og en Del af Nikotinen omdannes til enklere Kvælstofforbindelser, bl. a. ikke ringe Mængder af Ammoniak, som damper bort. Farven bliver jævnere og mørkere, end den var efter Tørringen, Smagen forædles, og Brandbarheden forbedres.

Som Fermentationsprocessen her er beskrevet, tilpasses den især ved Cigartobakken. Ønsker man en særlig lys Tobak, maa man gaa langt forsigtigere til Værks. Den tørre Tobak bliver da ikke sat i Stabler, men straks pakket i pressede Baller paa 100—200 kg, og Fermentationen foregaar der langsomt og ved relativ lav Temperatur.

Fermentationen gør faktisk Tobaksbladene til Tobak, og det er derfor en Nødvendighed at organisere Tobaksavlen saaledes, at ogsaa denne Proces kan faa, hvad den tilkommer.

I Sverige køber Tobaksmonopolet den tørre Tobak op af Dyrkerne og fermenterer den. I Tyskland købes i de fleste Egne den tørre Tobak op af private Firmaer, som raader over Fermentations- og Lagerbygninger, og hvor Fermentationen foregaar. I Schwedt i Nordtyskland har Dyrkerne dannet kooperative Foretagender, som sørger for Fermentationen og den videre Behandling af Tobakken, og derpaa sælger den færdige Vare til Fabrikanterne.

Ogsaa vi maa sørge for at finde en passende Ordning af disse Forhold.

Hvilke Resultater har Forsøgene nu hidtil givet?

Der har naturligvis været mange Vanskeligheder at kæmpe med de første Aar. Det maa dog siges, at der er Grund til at mene, at der kan opnaas et for alle tilfredsstillende Resultat.

De anvendte Frøtyper er dels svenske, dels tyske. Det vil endnu tage Tid at fastslaa, hvilken eller hvilke Typer der er de bedst egnede for vore Forhold. Paa dette Punkt maa vi haabe, at Forsøgsstationen i Aarslev maa naa til gode Resultater.

Ved mine Forsøg har jeg foretaget Tørringen af Tobakken i en Trælade, beliggende i Brenderup. Laden er 32 Meter lang, 24 Meter bred og 14 Meter høj, og den kan rumme 18—20,000 kg tør Tobak. Sidevæggene naar kun til ca. 1 Meter over Jorden, og Taget er brudt, saa der ogsaa her er Aabninger, dækket med Jalousier. Der kan saaledes finde Ventilation Sted fra neden og opad. Paa fugtige, stille Dage fremmes Ventilationen ved Koksfyr. Disse bestaar af store Drænrør, hvorom der er lagt nogle Jernbaand. Røret stilles paa 3 Sten, saa der er Træk nede fra, og de har vist sig at virke godt, og de er meget billige i Anskaffelse.

I noge Tilfælde blev Plantningen udført af Lodsejerne, som selv sørgede for Tiltrækning af Planter, Udplantning, Renholdelse, Høst og Paasyning paa Snore. Snorene blev afleveret i Laden, hvorpaa den videre Behandling, Tørring, Fermentation o. s. v. paahvilede mig. Prisen for den saaledes leverede Tobak blev beregnet efter Antallet af leverede Snore med Henblik paa Størrelsen af Bladene og Kvaliteten.

I andre Tilfælde lejede jeg Jorden, efter at denne var gødet og behandlet, hvorefter Tiltrækningen af Planter og Resten af Arbejdet udførtes for min Regning af lejet Arbejdskraft.

Høstens Kvalitet og Kvantitet svingede stærkt fra Aar til Aar og fra Dyrker til Dyrker. Der har været Afgrøder fra 2,800 kg helt ned til 190 kg pr. ha. Ifølge Statistiske Meddelelser var Gennemsnitsudbyttet i Tyskland for Aarene 1927—1933 2,360 kg pr. ha. Efter mine Erfaringer maa man her i Landet kunne naa et Udbytte omkring 2,000 kg pr. ha. Det kan oplyses, at Toldvæsenet ved Bedømmelsen af de forventede Afgrøder regner med et Gennemsnit af 1,000 kg pr. Td. Land.

I fiskal Henseende er Forholdet det, at der af importeret Tobak opkræves en Told paa Kr. 2,00 pr. kg, medens der af hjemmeavlet Tobak opkræves en Afgift af 50 Øre pr. kg. Den danske Tobak er saaledes beskyttet med 1,50 Kr. pr. kg. Gennemsnitsprisen for den importerede Raatobak (ufortoldet) var fra 1921—34 Kr. 2,63 pr. kg.

Med en Pris af Kr. 3,00 pr. kg er dansk Tobaksavl en meget lønnende Virksomhed. Spørgsmaalet er nu, om en saadan Pris kan opnaas. Saalænge der kun

gennemføres paa Arbejderklassens Bekostning.

Produktion og Forbrug af Tobaksvarer i 1939.

Vi bringer herved den aarlige Opgørelse over Produktion og Forbrug af Tobaksvarer i det forløbne Finansaar.

Som det fremgaar af nedenstaaende Tabel er Forbruget af Cigaretter igen steget betydeligt. Naar vi sammenligner Opgørelsen for 1936 er der i disse 3 Aar sket en Stigning i Forbruget fra 1351 Millioner til 1678 Millioner, eller en Fremgang af 327 Millioner.

Forbruget af Røgtobak har i 1939 næsten været det samme som Aaret forud, det samme har været Tilfældet med Skraa og Snus.

Cigarer og Cigarillos staar paa samme Forbrug som 1937 og 1938.

Opgørelsen over Cigarer og Cigarillos giver ikke det rigtige Billede, da i de opgivne Tal over Forbrug af Cigarer er iberegnet de store Cigarillos, der efter Beskatningelovene skal beskattes som Cigarer. Efter vor Beregning er der i de opgivne 488 Millioner Cigarer mindst 300 Millioner store Cigarillos, saaledes at det virkelige Tal for Cigarer ligger omkring 175 Millioner.

Opgørelsen over Forbruget af Cigarer og Cigarillos i de sidste Aar er værdifulde derved, at disse næsten har været konstant, hvad der da ogsaa har givet sig Udtryk i en nogenlunde stabil Beskæftigelse.

Aaret 1940, hvor de meget stærkt forhøjede Skatter virker, vil give et betydelig mindre Forbrug og derved forbunden Beskæftigelse, hvad Tallene paa vor Arbejdsløshed i disse Branchen giver tydelig Udtryk for.

Den meget stærke Nedgang i Forbruget af Cigarer viser med tydelig Klarhed, at disse ikke kunde taale den forhøjede Beskatning og dermed forbunden Prisstigning.

Forbundets Ængstelse for en Forhøjelse af Cigarpriserne m. H. t. Beskæftigelsen viser nu at have været fuldt ud berettiget.

Red.

Cigaretter.

I 1939 produceredes Cigaretter paa 6 Fabriker. Produktionen androg 1678 Mill. Stkr. Cigaretter, og Værdien ved Salg fra Fabrik uden Tillæg af Afgift var 24,630,000 Kr. Af nedenstaaende Oversigt fremgaar Produktion, Indførsel og Udførsel af Cigaretter i Aarene 1937—39.

Cigaretter.

	Produktion Mill. Stkr.	Indførsel[1]) Mill. Stkr.	Udførsel Mill. Stkr.
1939	1678	92	17
1938	1536	84	14
1937	1452	70	17

[1]) Afgiftsberigtigede indførte Cigaretter.

Produktionen af Cigaretter voksede i 1939 med 9 pCt. Indførselen viser ligesom Udførselen en mindre Stigning i 1939.

Nedenstaaende Tabel viser Forbruget af Cigaretter, saaledes som det fremgaar af den afgiftsberigtigede Mængde af henholdsvis dansk og fremmed Oprindelse, i Grupper efter Detailpris. Cigaretforbruget voksede med 9 pCt. i 1939. Stigningen er procentvis omtrent lige stor for danske og for indførte Cigaretter, men de udenlandske Cigaretter dækker kun 5 pCt. af Forbruget.

Beregnet pr. Indbygger androg Forbruget 459 Stkr. i 1939, 425 Stkr. i 1938 og 402 Stkr. i 1937.

Antal stempelberigtigede Cigaretter.

Detalpris pr. Stk.		1939 Indenlandsk Produktion Mill. Stkr.	1939 Indførsel Mill. Stkr.	1939 I alt Mill. Stkr.	1938 I alt Mill. Stkr.
Ikke over 4[1])	Øre	1261,8	32,0	1293,8	1518,0
— — 5[2])	—	368,9	7,6	376,5	—
Over 4— 6[1])	—	20,1	37,7	57,8	78,4
— 5— 7[2])	—	4,4	6,8	11,2	—
— 6—10[1])	—	0,5	5,1	5,6	7,2
— 7—11[2])	—	0,1	1,2	1,3	—
— 10—15[1])	—	—	1,1	1,1	1,8
— 11—16[2])	—	—	0,2	0,2	—
— 15[1])	—	—	0,1	0,1	0,1
— 16[2])	—	—	—	—	—
I alt ..		1655,8	91,8	1747,6	1605,5

[1]) 1/1 39—1/10 39. [2]) 4/10 39—31/12 39.

Ifølge Lov af 21. Juni 1932 andrager Afgiften af Cigaretter fra 185 Øre til 1000 Øre pr. 100 Stkr. efter Cigaretternes Værdi; ved Lov Nr. 354 af 5. Oktober 1939 ændredes Satserne til at variere fra 270 Øre til 1200 Øre pr. 100 Stkr. Denne Forhøjelse gælder til Udgangen af Juni 1940. I indeværende Aar forhøjedes alle Afgifter paany ved Lov Nr. 100 af 27. Marts.

Den samlede Afgift af de i Aaret 1939 afgiftsberigtigede Cigaretter udgør 36,542,000 Kr., hvoraf 34,063,000 Kr. for indenlandske Varer. I 1938 udgjorde Afgiften 30,7 Mill. Kr. og i 1937 28,8 Mill. Kr.

Røgtobak.

I 1939 produceredes Røgtobak i 33 Virksomheder, som tilsammen fremstillede 2,690,000 kg til en Salgsværdi af 13,638,000 Kr.

Produktion, Indførsel og Udførsel i Aarene 1937—39 fremgaar af følgende Tal:

Røgtobak.

	Produktion	Indførsel[1])	Udførsel
	1000 kg	1000 kg	1000 kg
1939	2690	21	180
1938	2600	20	177
1937	2603	15	191

[1]) Afgiftsberigtiget indført Røgtobak.

Produktionen af Røgtobak viser en Stigning paa 3 pCt. i 1939. Indførselen er stadig kun ubetydelig. Udførselen er steget lidt i 1939 og andrager 7 pCt. af Produktionen.

Det indenlandske Forbrug af Røgtobak, saaledes som det fremgaar af de afgiftsberigtigede Varer af dansk eller udenlandsk Oprindelse, udgjorde i 1939 2,523,000 kg eller 0,66 kg pr. Indbygger, i 1938 2,443,000 kg og i 1937 2,424,000 kg.

Af nedenstaaende Oversigt fremgaar den afgiftsberigtigede Røgtobaks Fordeling i Grupper efter Detailpris, særskilt for danske og indførte Varer i 1939. Det samlede Forbrug af Røgtobak voksede i 1939 med 3 pCt. Forbruget af udenlandske Varer udgør kun et ubetydeligt Kvantum, 0,9 pCt. af Forbruget, og falder paa de dyreste Prisklasser.

Detailpris	1939 Indenlandsk Produktion	1939 Ind-førsel	1939 I alt	1938 I alt
	1000 kg	1000 kg	1000 kg	1000 kg
Ikke over 6 Kr. pr. kg[1])	541	—	541	761
— — 7 - - -[2])	148	—	148	—
Over 6— 9 - - -[1])	191	—	191	250
— 7—10 - - -[2])	68	—	68	—
— 9—12½ - - -[1])	1140	—	1140	1368
— 10—14 - - -[2])	365	—	365	—
—12½—20 - - -[1])	29	10	39	52
— 14—22 - - -[2])	13	3	16	—
— 20 - - -[1])	3	7	10	12
— 22 - - -[2])	2	3	5	—
I alt ..	2500	23	2523	2443

[1]) 1/1 39—1/10 39. [2]) 4/10 39—31/12 39.

Stempelafgiften andrager ifølge Lov af 17. Dec. 1928 fra 50 Øre til 10 Kr. pr. kg efter Tobakkens Værdi; ved Lov Nr. 354 af 5. Oktober 1939 ændredes Satserne til at variere fra 150 Øre til 1200 Øre pr. kg. Denne Forhøjelse gælder til Udgangen af Juni 1940. I indeværende Aar forhøjedes alle Afgifter paany ved Lov Nr. 100 af 27. Marts.

Den samlede Afgift af den i 1939 afgiftsberigtigede Røgtobak androg 4,036,000 Kr., hvoraf 3,872,000 Kr. for indenlandske Varer. I 1938 var Beløbet 3,0 Mill. Kr. og i 1937 2,9 Mill. Kr.

Skraa- og Snustobak.

I 1939 produceredes i 26 Virksomheder 615,000 kg Skraatobak (hvoraf 302000 kg Kardusskraa og 313,000 kg anden Skraatobak) til en Salgsværdi af 5,007,000 Kr., og i 12 Virksomheder fremstilledes 512,000 kg Snustobak til 1,870,000 Kr. De producerede Mængder er anført i nedenstaaende Oversigt sammen med de tilsvarende Tal for 1938 og 1937.

Produktion.

	Kardus-skraa	Anden Skraatobak	Snus-tobak
	1000 kg	1000 kg	1000 kg
1939	302	313	512
1938	329	313	496
1937	346	324	498

Indførselen af disse Varer er ganske ubetydelig. Der udførtes i 1939 8,000 kg Skraatobak og 36,000 kg Snustobak.

Forbruget, som altsaa næsten udelukkende bestaar af indenlandske Varer, udgjorde i 1939, saaledes som det fremgaar af det afgiftsberigtigede Kvantum 2,013,000 Pakker Kardusstraa, som vejede 302,000 kg, 12,840,000 Pakker anden Skraatobak, som vejede 301 000 kg, og 10,503,000 Pakker Snustobak til en Vægt af 474 000 kg.

Stempelafgiften andrager efter Lov af 18. Februar 1922 10 pCt. af Varens Værdi i Detailsalg; ved Lov Nr. 354 af 5. Oktober 1939 ændredes Afgiften for Kardusskraa og Snustobak til 20 pCt. Denne Forhøjelse gælder til Udgangen af Juni 1940. Den indbragte, beregnet efter Stemplingerne, i 1939 775,000 Kr. for Skraatobak og 389,000 Kr. for Snustobak. I 1938 var de tilsvarende Tal henholdsvis 751,000 Kr. og 296,000 Kr. og i 1937 776,000 Kr. og 269,000 Kr.

Cigarer og Cigarillos.

Af samtlige 431 Virksomheder i Tobaksindustrien, som var i Drift i 1939, fremstillede 403 Cigarer og Cigarillos. Produktionen ud-

gjorde 488 Mill. Stkr. Cigarer til en Salgsværdi (fra Fabrik uden Afgift) af 47,391,000 Kr. og 427 Mill. Stkr. Cigarillos til 17,909,000 Kr. Nedenstaaende Oversigter angiver Produktion, Indførsel og Udførsel i Aarene 1937—39.

Cigarer.

	Produktion Mill. Stkr.	Indførsel Mill. Stkr.	Udførsel Mill. Stkr
1939	488	0,4	3,7
1938	490	0,4	3,2
1937	472	0,9	3,3

Cigarillos.

	Produktion Mill. Stkr.	Indførsel Mill. Stkr.	Udførsel Mill. Stkr.
1939	427	0,5	3,6
1938	420	0,6	3,9
1937	412	0,7	3,8

Produktionen af Cigarer er uforandret i 1939, medens Produktionen af Cigarillos er steget med 2 pCt. Indførselen af Cigarer og Cigarillos er ganske ubetydelig.

Det indenlandske Forbrug af Cigarer og Cigarillos saavel af dansk som af udenlandsk Fabrikation, saaledes som det fremgaar af den afgiftsberigtigede Mængde, ses af følgende Oversigt, der tillige viser en paa Grundlag af en enkelt Kvartalsopgørelse foretaget Beregning af Fordelingen paa de enkelte Afgiftsklasser.

Afgiftsberigtiget Mængde.

Cigarer til Engrospris	1939 1000 Stkr.	1938 1000 Stkr
ikke over 220 Kr.[1]) pr. 1000 Stkr. ..	481606	464288
over 220—400 - - 1000 - ..	5659	5044
- 400 Kr. pr. 1000 Stkr.	136	153
Cigarer i alt ..	487401	469485
Cigarillos til Engrospris		
ikke over 50 Kr. pr. 1000 Stkr.	357639	344483
over 50 Kr. pr. 1000 Stkr.	67540	62997
Cigarillos i alt ..	425179	407480

[1]) Prisgrænsen 220 Kr. blev fra 4. Oktober ændret til 240 Kr.

Det samlede Forbrug af saavel Cigarer som Cigarillos blev forøget med 4 pCt. Pr. Individ udgjorde Forbruget af Cigarer 128 Stkr. i 1939 mod 124 Stkr. i 1938 og 122 Stkr. i 1937. De tilsvarende Tal for Cigarillos var 112 Stkr. i 1939, 108 Stkr. i 1938 og 107 Stkr. i 1937.

Omsætningsafgiften af Cigarer og Cigarillos, saavel af dansk som af udenlandsk Oprindelse, opkræves efter Lov af 17. Dec. 1928 for Cigarer i 3 Klasser efter Værdien med henholdsvis 10, 20 og 50 pCt. af Værdien ved Salg til Detailhandlere og for Cigarillos i 2 Klasser med 20 og 25 pCt. af Værdien. Ved Lov Nr. 354 af 5. Oktober 1939 ændredes Prisgrænsen for Cigarer i laveste Afgiftsklasse fra 220 Kr. til 240 Kr. Samtidig ændredes Afgifterne for de tre Klasser til henholdsvis 20, $33^1/_3$ og 75 pCt. og for Cigarillos til 40 og 50 pCt. Denne Forhøjelse gælder til Udgangen af Juni 1940. I indeværende Aar forhøjedes alle Afgifter paany ved Lov Nr. 100 af 27. Marts. Vægtgrænsen mellem Cigarer og Cigarillos er 350 g pr. 100 Stkr. Afgiften indbragte i 1939 11,263,000 Kr., i 1938 10,373,000 Kr. og 1937 10,130,000 Kr. De anførte Tal angiver de i Kalenderaaret indbetalte Beløb og kan derfor ikke direkte sammenlignes med de i hvert Aar afgiftsberigtigede Mængder.

Dyrkning af Tobak.

	Tobaksarealernes Størrelse m²	Anslaaet Høstudbytte af Tobak kg	Antal Dyrkere
1939	123728	14056	67
1938	5170	500	2
1937	44141	7200	87
1936	37136	3200	50

Dyrkning af Tobak er meget varierende Aar for Aar, i 1939 dyrkedes et Areal paa 123,728 m² med et anslaaet Udbytte paa 14056 kg Tobak fordelt paa 67 Dyrkere.

Den samlede Tobaksproduktion m. m.

Det samlede Antal producerende Virksomheder i Tobaksindustrien var ved Udgangen af 1939 421 mod 454 det foregaaende Aar. Desuden havde 9 Virksomheder ligget stille hele Aaret, og 10 Virksomheder udelukkende været beskæftiget med Pakning af Røgtobak. 262 beskæftigede kun Indehaveren med Familie, 110 havde 1—5 Arbejdere, 18 havde 6—20, 16 havde 21—100 og 15 beskæftigede over 100 Arbejdere hver.

Af nedenstaaende Oversigt fremgaar det gnstl. beskæftigede Antal Arbejdere i de forskellige Arter af Fabriker i 1939.

Antal Arbejdere beskæftiget i	Mænd	Kv.	Lærl. o. Dr.	I alt
Cigar- og Cigarillosfabriker	2417	4283	—	—
Cigaretfabriker	94	340	—	—
Røg-, Skraa- og Snustobaksfabriker	360	654	—	—
I alt ..	2871	5277	358	8506

I 1939 beskæftigede Tobaksindustrien gennemsnitlig 8,506 Arbejdere mod 8,440 i 1938. Desuden foreligger Oplysning om, at Virksomdernes øvrige Personale fraregnet Indehavere udgjorde ca. 1,000 Personer.

1939	Produktion	Salgsværdi fra Fabrik	Forbrug[1] pr. Indb.	Indenlandsk Afgift
	1000 Stkr.	1000 Kr.	Stkr.	1000 Kr.
Cigarer	487890	47391	128	11263[2]
Cigarillos	426843	17909	112	
Cigaretter	1678134	24630	459	36542
	1000 kg		kg	
Røgtobak	2690	13638	0,66	4036
Skraatobak	615	5007	0,16	775
Snustobak	512	1870	0,13	389
I alt ..	—	110445	—	53005[3]

[1]) Saavel danske som indførte Varer.

[2]) Faktisk indbetalt Afgift. De øvrige Summer er beregnet efter afgiftsberigtiget Mængde.

[3]) Den faktisk indbetalte Sum androg i 1939 52,406,000 Kr., hvoraf 1000 Kr. for Dyrkning af Tobak.

I foranstaaende Tabel gives en Oversigt over Produktionen her i Landet af samtlige Tobaksvarer, disses Salgsværdi fra Fabrik ubeskattet, Forbrug pr. Indbygger samt de indenlandske Afgifter.

I nedenstaaende Oversigt er anført Forbrugernes Udgift til de forskellige Slags Tobaksvarer i Aarene 1937—39, saaledes som det fremgaar af de i Aarets Løb afgiftsberigtigede Varers Detailværdi. Hvor Afgiftsberigtigelsen foretages paa Grundlag af Engrosværdien, er Detailprisen beregnet skønsmæssig.

Tobaksforbrugets Detailværdi.

	1939	1938	1937
	Mill. Kr.	Mill. Kr.	Mill. Kr.
Cigarer	73,9	68,2	67,1
Cigarillos	32,2	29,0	27,4
Cigaretter	75,7	66,4	62,2
Røgtobak	25,4	23,1	22,4
Skraatobak	7,4	7,5	7,8
Snustobak	3,1	3,0	3,0
I alt ..	217,7	197,2	189,9

Efter den saaledes foretagne Beregning har det samlede Tobaksforbrugs Værdi i Detailsalg i 1939 andraget 218 Mill. Kr. eller gnstl. 57,3 Kr. pr. Individ. I 1938 var Værdien 197 Mill. Kr. og i 1937 190 Mill. Kr.

Tobaksindustriens Forbrug af Raastoffer i 1939 fremgaar af følgende Oversigt:

Til	Raatobak	Tobaksstilke og Affaldstobak dansk[1])	udenl.	Andre Raastof. end Tob.
	1000 kg	1000 kg	1000 kg	1000 kg
Cigarer og Cigarillos	4087	288	—	—
Cigaretter	2020	—	—	55
Røgtobak	1976	364	20	396
Skraa og Snus	491	109	—	542
I alt ..	8574	761	20	993

[1]) Fremkommer som Affald fra det anførte Forbrug af Raatobak.

Fra Afdelingerne.

Horsens.

Tirsdag den 2. Juli døde Cigarmager *Chr. Jørgensen*. Begravelsen foregik Lørdag den 6. Juli under stor Deltagelse fra Afdelingens Side.

Fanen fulgte vor afdøde Kollega til hans sidste Hvilested.

Æret være hans Minde. P. A. V.

Julius Schmidt.

Slagelse.

Røgtobaksarbejder *Carl H. Rasmussen* er afgaaet ved Døden den 17. Juli. Rasmussen blev 65 Aar.

Begravelsen fandt Sted Søndag den 21. Juli fra Sct. Peders Kirke under Deltagelse af Arbejdskammerater og Afdelingens Fane.

Fred! P. A. V.

Chr. Andersen.

Cigararbejder *Valdemar Dalbye* er afgaaet ved Døden den 17. Juli efter kort forudgaaende Sygdom.

Dalbye blev kun 41 Aar. Har i en Aarrække været Afdelingens Revisor.

Begravelsen fandt Sted Tirsdag den 23. Juli fra Sct. Peders Kapel under Deltagelse af Arbejdskammerater og Afdelingens Fane.

Fred! P. A. V.

Chr. Andersen.

Oversigt over Arbejdsløsheden

Fredag den 26. Juli 1940.

Afdeling	Medlemsantal	Medlemsantallet fordelt i		Antal Arbejdsløse	Arbejdsløshedsantallet fordelt i		Antal Medl., der oppebær vedtægtsm. Understøtt.		Antal Medl., der oppebær Understøt. af Fortsætt.-Ks.	
		Md.	Kv.		Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.
Aalborg	1626	292	1334	464	36	428	35	327	1	35
Aarhus	82	43	39	58	28	30	20	16	3	2
Esbjerg	294	137	157	84	19	65	17	45	0	16
Frederic.	91	40	51	40	19	21	13	6	4	6
Hadersl.	54	19	35	22	9	13	3	6	5	7
Hjørring	5	0	5	5	0	5	0	0	0	2
Holstebr.	558	168	390	45	11	34	4	11	5	14
Horsens	491	247	244	117	56	61	35	31	9	18
Nakskov	1	0	1	1	0	1	0	0	0	0
Nykøb.F.	333	58	275	20	5	15	2	8	3	7
Nykøb.M.	60	28	32	34	19	15	15	3	3	5
Odense	566	240	326	76	31	45	19	29	7	11
Slagelse	125	68	57	19	4	15	1	7	1	4
Svendb.	142	50	92	66	34	32	33	23	0	6
Vejle	10	7	3	2	0	2	0	0	0	1
Tils. i Provins.	4438	1397	3041	1053	271	782	197	512	41	134
Kbhv.: „Enigh."	3210	1121	2089	1199	412	787	317	358	65	285
Cigarsort.	1218	393	825	121	44	77	30	39	8	26
Tils. i Kbhvn.	4428	1514	2914	1320	456	864	347	397	73	311
Ialt...	8866	2911	5955	2373	727	1646	544	909	114	445

Oversigt over Regnskabet mellem Afdelingerne og Hovedkassen for Juni Maaned 1940

Afdeling	Afdelingen skal betale til Hovedkassen								Afdelingerne har betalt til Hovedkassen								Afdelingens Gæld pr. 30. Juni		Afdelingens Tilgodehavende pr. 30. Juni	
	Afdelingens Gæld fra forrige Maaned		Tilsendt Afdelingen kontant fra Hovedkassen		Kontingent Tilbagebet. Understøttelse m. v.		Tilsammen		Afdelingens Tilgodehavende fra forr Maaned		Indsendt Kvitteringer		Indsendt Kontant		Tilsammen					
Kbhvn. I			90000	00	33089	80	123089	80			116525	86	6563	94	123089	80				
do. II					15172	35	15172	35			1481	76	13690	59	15172	35				
Aalborg			50000	00	14731	75	64731	75	1645	55	62046	66			63692	21	1039	54		
Aarhus	97	52	5400	00	866	50	6364	02			5802	33			5802	33	561	69		
Esbjerg	929	82	15500	00	2726	20	19156	02			10928	26			10928	26	8227	76		
Fredericia			4000	00	1079	05	5079	05	16	47	4757	85			4774	32	304	73		
Haderslev	211	12	3500	00	563	25	4274	37			4014	89			4014	09	260	28		
Hjørring			400	00	32	20	432	20	35	92	356	13			392	05	40	15		
Holstebro	1825	60			7062	10	8887	70			6201	03			6201	03	2686	67		
Horsens			10000	00	4444	35	14444	35			12646	96			12646	96	1797	39		
Nakskov	14	33	65	00	79	33	87	33			89	41			89	41			2	08
Nykøbing M.	295	76	1500	00	400	60	2196	36			2126	23			2126	23	70	13		
do. F.			8500	00	3212	85	11712	85	743	05	6156	59	4813	21	11712	85				
Odense			4000	00	7710	25	11710	25			11271	79	438	46	11710	25				
Slagelse			1400	00	1602	15	3002	15			2147	52			2147	52	854	63		
Svendborg	200	16	4000	00	1401	90	5602	06			4606	45	995	61	5602	06				
Vejle			200	00	75	25	275	25	50	21	231	80			282	01			6	76
Central- og Anvisningsk	9012	00	155000	00	201	20	164213	58			141073	39			141073	39	23140	19		

Skraatobaksarbejdernes Forbund og Arbejdsløshedskasse.
Oversigt over Regnskabet mellem Afdelingerne og Hovedkassen for Juni Maaned 1940

Afdeling	Afdelingen skal betale til Hovedkassen								Afdelingen har betalt til Hovedkassen								Afdelingens Gæld pr. 30. Juni		Afdelingens Tilgodehavende pr. 30. Juni	
	Afdelingens Gæld fra forrige Maaned		Tilsendt Afdelingen kontant fra Hovedkassen		Kontingent Tilbagebet. Understøttelse m. v.		Tilsammen		Afdelingens Tilgodehavende fra forr. Maaned		Indsendt Kvitteringer		Indsendt Kontant		Tilsammen					
København					974	15	974	15			948	00	26	15	974	15				
Aalborg					618	80	618	80	165	00	463	15			628	15			9	35
Aarhus	84	27	100	00	196	50	380	77			258	70			258	70	122	07		
Assens					256	75	256	75					256	75	256	75				
Esbjerg	41	48			477	30	518	78			160	00	258	78	418	78	100	00		
Fredericia					38	25	38	25					38	25	38	25				
Haderslev	329	05			30	50	359	55			179	85			179	85	179	70		
Holstebro	100	00			258	90	358	90					258	90	258	90	100	00		
Horsens					864	60	864	60			591	26	273	34	864	60				
Køge	193	85			102	50	296	35			180	00			180	00	116	35		
Nakskov	118	10	800	00	15	75	933	85			776	47			776	47	157	38		
Nykøbing F.	85	20			54	25	139	45					139	45	139	45				
Odense			150	00	122	85	272	85	25	40	150	00			175	40	97	45		
Randers	168	50	300	00	49	50	518	00			245	00			245	00	273	00		
Roskilde			300	00	88	50	388	50	33	60	315	47			349	07	39	43		
Slagelse					239	05	239	05			42	50	196	55	239	05				
Silkeborg																				
Svendborg	272	25			239	55	511	80			150	00			150	00	361	80		

Forbundets og Afdelingernes Telefoner:
Forbundet (Hovedkontoret): Ctr. 12,981.
Afdeling „Enigheden": Ctr. 12,987.
Cigarsorterernes Fagforening: Eva 1456.
Centralkontoret: Central 7734.

Skraatobaksarbejderforb. Adresse og Telefoner:
Forretningsfører: *Th. Nielsen*, H. C. Ørstedsvej 19 B[1]
Telf. Eva 632 - Privat Hellerup 1484.

Redigeret af *Dirk Nak*, H. C. Ørstedsvej 19 B[1].
RUD. BØHMS BOGTR. A/S. KBHVN.

Tobaksarbejderforbundets Fagblad

Nr. 9 | September 1940 | 35. Aargang

DE RAASTOFFER

Af *Frode Kristensen.*

Højskolelærer *Frode Kristensen* har i Tidsskriftet „Socialisten" skrevet en Artikel om det altoverskyggende Spørgsmaal for Tiden, „Raastoffer".

Da Artiklen paa en glimrende Maade redegør for hele dette vigtige Problem og samtidig tegner et Billede af de uhyre Vanskeligheder, vort Land har at kæmpe med, gengiver vi Artiklen i vort Fagblad med Haab om, at vore Kolleger med Interesse vil læse denne. *Red.*

„...hvis vi kan hjemføre rimelige mængder af brændsels- og raastoffer, er der mulighed for at tilvejebringe beskæftigelse, maaske i begrænset omfang ..."

„... det virkeligt betydende middel er forsyning med de raastoffer, der savnes, og med det brændsel, som er en betingelse for saa mange virksomheder i vort raastoffattige land ..."

Disse udtalelser er af statsminister *Stauning,* den første ved finanslovdebatten i Folketinget d. 4. juli og den anden i radioen d. 8. juli ved præsentationen af den nationale samlingsregering. Udtryk som „rimelige mængder" og „beskæftigelse" kan jo betyde mange ting. Meget beror paa, under hvilke omstændigheder man behandler spørgsmaalet. Men enhver kan jo lægge deri hvad han vil. En ting er imidlertid klart: med disse udtalelser har statsministeren villet stille raastofproblemet i midten af dagens spørgsmaal, og med rette.

Hvad vi — saa længe krigen varer — kan faa hjemført af raastoffer (og hjælpestoffer), er et regnestykke, der ikke kan udføres. Der er alt for mange ukendte faktorer. Ved at sammenstille en række nogenlunde kendte forhold kan man maaske dog naa frem til et skøn, der ikke ligger alt for langt fra den virkelighed, de kommende maaneder eller aar vil stille os overfor.

Paa forhaand er der visse ting, man maa gøre sig helt klare.

For det første: Danmark hører uvægerlig til de lande, der er hærsat af tyskerne. Dermed er Danmark helt og holdent — saa længe krigen varer — indenfor den tyske magtkreds og vil mere eller mindre komme til at dele skæbne med Tyskland og andre lande og folk indenfor samme kreds. Tyskland fører krig, og for krigens krav viger et hvilket som helst andet hensyn. Saadan vil krigens lov være, selv om Tyskland nok saa oprigtigt ønsker — ogsaa i egen interesse — at dansk erhvervsliv maa trives vel og det maa gaa det danske folk godt.

Paa de omraader, hvor Tyskland er rigelig forsynet eller kan fremskaffe rigelige forsyninger, vil der nok blive en rimelig del og-

saa til os. Det har vi i hvert fald grund til at vente. Paa de omraader, hvor der vil være eller blive knaphed i Tyskland, kan vi ikke vente at blive bedre stillet, med mindre vi paa enkelte omraader skulde have en hjemlig overskudsproduktion, og selv i saadanne tilfælde vil vi næppe kunne paaregne varigt at bevare en væsentlig bedre stilling end Tyskland.

For det andet: Det at vort land er hærsat af tyskerne, det medfører — saa længe krigen varer — at vi er afskaaret fra alt handelssamkvem over havene, bortset fra Østersøen og Kattegat. Det er ikke sjældent at træffe medborgere, som mener, at dette næppe betyder noget. „Vi kan jo saa handle noget mere med fastlandet," siges det.

Ja, kortet viser jo, at Danmark er landfast med kontinentet, og nogle tror, at transport over land er „naturligere" end transport over havet. Fra Arilds tid har havet dog været „de danskes vej", i nyere tid ganske vist mindre „til ros og magt" end til vort erhvervslivs trivsel og til store forbedringer i vort folks levekaar.

Paa en strækning af kun faa km er Danmark landfast med det europæiske kontinent, men *paa en kyststrækning af over 7000 km er Danmark „vandfast" med alle syv verdensdele og alle betydelige lande.* Havet giver billigere varefragt til og fra alle verdens egne end nogen anden vej. Vort transportvæsen er indrettet paa dette, vort erhvervsliv har taget form derefter. Efter statistikken kan vi ikke nøje afgøre, hvor stor en del af vor udenlandske vareomsætning, der normalt foregaar over de have, vi foreløbig ikke kan færdes paa. Det drejer sig dog om ca. to trediedele, som indtil videre er borte. Jo, *havets vej* er de danskes vej.

For et land med en udenrigshandel som Danmarks, pr. indbygger langt større end de allerfleste landes, vil dette medføre en saadan omvæltning i erhvervslivets forhold og befolkningens levekaar, at en tilstand, der nærmest maa betegnes som økonomisk katastrofe, bliver svær at afværge og næppe kan afværges uden effektiv tysk beredvillighed til at skaffe os saadanne handels- og trafikmæssige betingelser indenfor den tyske magtkreds, at nogle af skaderne afbødes.

For det tredie: At der hinsides Tyskland er lande, vi *teoretisk* har mulighed for at handle med, betyder ikke, at det ogsaa er *praktisk muligt.* Langt den overvejende del af vor handel med Holland, Belgien, Frankrig, Italien, Balkan- og Sortehavslandene gik over havene. Mange tænker sig leverancer fra Sydøsteuropa af en del varer, vi før har faaet væsentligst fra ikke-europæiske lande. Transporten maatte i saa fald gaa tværs gennem Europa — og gennem Tyskland. Dette land har verdens sikkert mest ydedygtige jernbanevæsen; men det maa erindres, at Tysklands vældige oprustning i 30-erne næppe har muliggjort den ønskelige udvidelse og fornyelse af materiel og banenet. Krigens førelse stiller umaadelige krav til banernes ydeevne, der i forvejen maa være stærkt anspændt. Sydøsteuropas bane-, flod- og vejtransportsystemer kan foreløbig ikke magte den forøgelse af transporten, der vilde være en følge af, at disse landes handel over havene skulde ledes over land. Muligvis kan tysk organisationsdygtighed og produktionskraft raade bod paa dette i løbet af forholdsvis faa aar. Men selv i bedste fald vil fragterne her blive adskillige gange dyrere end over havet, hvilket vil virke yderst uheldigt paa dansk erhvervsliv. Foreløbig gør man klogt i kun at regne med en varehandel af meget ringe omfang med lande, der pr. bane eller landevej ligger hinsides Tyskland.

De lande, vi kan regne at bevare eller udvide vor handel med, er først og fremmest Tyskland selv samt Sverige, Norge, Finland og Rusland. De baltiske stater er forlængst indlemmede i Rusland og kan ikke mere føre egen handelspolitik.

Vor indførsel fra vore nordiske broderlande, fra Rusland og de øvrige lande langs den sydøstlige Østersø, har vi tidligere betalt hovedsagelig dels med „fri valuta", som vi fik fra vor handel over havet vest paa eller som fortjeneste paa vor skibsfart, dels med varer som biler, vegetabilske olier og skibe, altsaa varer hvis fremstilling var baseret paa tilførsler, som Danmark nu ikke mere kan regne med, bortset fra en del jern. Det vil blive vanskeligt paa Danmarks eget naturgrundlag at fremstille varer, som disse lande trænger til, og som derfor kan give os købekraft til indførsel fra disse lande af raastoffer, som *vi* trænger til.

Af de faa lande, vi saa har tilbage at handle med, *overgaar Tyskland langt samtlige andre i betydning for os.* Tyskland har nu brug for

omtrent alle de varer, vi kan fremstille. Derved kan vi faa købekraft i Tyskland. Men mange af de varer, vi særlig trænger til, *kan Tyskland slet ikke levere os,* fordi det selv trænger til dem og maa indføre dem. Meget vilde kunne forbedres, dersom Tyskland hurtigt kunde komme til at fungere som et mellemled i en tre- eller firesidet handel, saadan som England har gjort det gennem lange tider. Saa vilde der begynde at komme lidt gang i sagerne. For eks. saadan, at vi for vore leverancer til Tyskland kunde købe olie og korn fra Rusland, træ fra Finland, papirmasse og en del industrivarer fra Sverige, kvælstofgødning fra Norge o. s. v. En saadan udvikling vilde ogsaa bringe Tyskland økonomiske fordele.

Det har i de senere aar været Tysklands handelspolitik, at indførsel til Tyskland skulde betales med udførsel af samme værdi til vedkommende land. I nogle tilfælde virker metoden tilfredsstillende. Men naar Tyskland nu er vort eneste afsætningsmarked af betydning og det ikke kan levere de varer, vi trænger til, bliver metoden mangelfuld, til skade for begge parter. Saavidt mig bekendt er Tyskland ogsaa i færd med at gøre det tidligere meget stive clearingsystem mere elastisk, saa det kan fremme en tre- eller fleresidet vareombytning. Om dette saa sker efter et andet system end det engelske, er jo underordnet, hvis resultatet blot kan blive godt.

Nu vil nogen maaske citere tysk kulturlivs største skikkelse og sige: „Grau, teurer Freund, ist alle Theorie, und grün des Lebens goldner Baum."

„Livets gyldne træ," ja, det ses maaske bedst, naar vi tager enkelte vigtige varer eller varegrupper for sig. Det bliver mere haandgribeligt. Lad os først tage vor forsyning med brændsel. Vore aarlige tilførsler af kul, koks og cinders var før krigen rundt 6 mill. t. Heraf kom ca. en fjerdedel, rundt 1½ mill. t fra Tyskland og Polen. Alle tilførsler fra England og Polen og en god del af tilførslerne fra Tyskland kom pr. skib, gennemsnitlig flere skibsladninger daglig til danske havne.

Kan Tyskland nu levere os det fornødne brændsel? Næst efter Nordamerika og Rusland er Tyskland nu det rigeste kulland i verden, langt foran England. Men det er ikke nok at have kullene i jorden, de skal op af gruberne, og de skal *transporteres.* Nu er der det at erindre, at Tyskland maa være interesseret i og mere eller mindre føle sig forpligtet til at forsyne alle de lande med brændsel, der ligger indenfor det nuværende tyske magt- eller indflydelsesomraade, til erstatning for disse landes tidligere tilførsler fra England. Det drejer sig om ialt ca. 25 mill. t.

Paa grund af sin krigsførelse vil Tysklands egne behov være større end ellers. En produktionsudvidelse til at imødekomme disse krav vil kræve betydelig tid. Dersom tilførslerne til Danmark kan øges med 50—100 pCt., d. v. s. til at udgøre mellem trediedelen og halvdelen af vore normale brændselstilførsler, vil dette allerede være en betydelig præstation. Kan tysk ihærdighed og organisationsevne bringe tilførslerne højere op, kan det kun glæde os. Transportproblemet er til syvende og sidst sikkert det sværeste. Baner og vognmateriel i Tyskland er spændt haardt for; for nogle maaneder siden laante vi Tyskland en del danske godsvogne. Til gengæld gaar mange tyske vogne med gods paa de danske baner. Nu maa det huskes, at Italien som Tysklands krigspartner først og fremmest vil faa sit brændselsbehov dækket, mindst 12 mill. t aarlig, der før næsten udelukkende kom til Italien over havet, selv om Tyskland de sidste aar var hovedleverandør. Transporten af disse kvanta vil stille saa overvældende krav til de tyske baner, at det vil hemme en udvidelse af transporterne til andre lande.

Forleden sagde en mand til mig: „Kniber det for tyskerne med jernbanemateriel, kan vi jo let sende nogle vogne derned og hente de kul, vi har brug for." Han havde ikke tænkt paa, at jernbanetransport batter saa lidt i sammenligning med skibstransport. De danske vogne er ikke saa svære; vi kan ikke regne deres fragtevne til mere end højst 15 t pr. vogn. Efter godstogsfart frem og tilbage og med tid til ladning og losning kan der antagelig ikke regnes mindre end tre uger til hentning af en vognladning i Schlesien eller i Ruhrdistriktet, d. v. s. at en vogn ikke kan hjemføre mere end ca. 250 t brændsel aarlig, fire vogne 1000 t og 4000 vogne 1 mill. t. Efter statistisk aarbog har de danske statsbaner godt 11.000 gods- og kreaturvogne. Om vi lod hele denne vognpark med det nødvendige antal lokomotiver køre kul og koks fra Tyskland til Danmark hele aaret, vilde de næppe kunne skaffe os halvdelen af vore normale tilførsler. Men dette er udelukket, for vi har egentlig ikke for mange godsvogne til indenlandsk

transport, især ikke nu, da banerne har maattet overtage en stor del af de transporter over lange afstande, som lastbilerne før besørgede.

Heldigvis har vi endnu en del skibe, der kan hente kul i de sydlige østersøhavne — hvis blot tyskerne kan bringe kullene dertil. Tyskerne gør utvivlsomt, hvad de kan for at skaffe os det brændsel, der er saa livsvigtigt for os, men vi maa antagelig være glade, om tilførslerne det første aar kan naa til 40—50 pCt. af vore normale tilførsler.

Dette er imidlertid et af de omraader, hvor situationen er gunstigst.

Forsyningen med benzin, petroleum og tungere olier vil blive meget knappere. Krigsføringen stiller overordentlige krav. Samtidig vil der være et voldsomt behov i samtlige lande rundt om Tyskland, særlig i de stærkt motoriserede lande i nord og vest, hvortil alle tilførsler kom over havene. Krigspartneren Italien maa antages at faa sit behov dækket før de andre lande indenfor det af Tyskland nu dirigerede europæiske storrum. Tilsyneladende kontrolerer den engelske flaade endnu ikke blot oceanerne, men ogsaa det vestlige og østlige Middelhav. Der kan altsaa ved siden af Rumænien kun være tale om Rusland som leverandør til de europæiske lande.

Fra de russiske oliefelter maa transporten til dette tysk-ledede Europa gaa enten over Sortehavet (en ikke helt sikker vej) op ad Donau, eller ad flod- og kanalveje gennem det store Rusland til Østersøhavne (flod- og kanaltrafikken er endnu ringe organiseret i Rusland; den er væsentligst af lokal betydning og forøvrigt lukket af is det halve af aaret), eller ad jernbaner. Men banerne i Rusland har anden sporvidde end i Europa; de er blevet forbedret meget siden forrige verdenskrig, men kun udvidet forholdsvis lidt, og de er overbelastede af Ruslands normale trafik, saa der de første aar næppe kan blive tale om massetransporter hverken af olie eller andre raavarer. Smaa leverancer vil dog ogsaa være yderst værdifulde; men det maa antages, at det meste af hvad der eventuelt kan faas fra Rusland væsentligst vil gaa til de militære magthavere, og at de øvrige europæiske stater saa længe krigen varer ikke kan faa motor- og brændselsolie af betydning for erhverslivet.

Selv om Ruslands „blodbefæstede venskab" med Tyskland, som Stalin med rette kalder det, holder sig nok saa varmt, vil dette forhold næppe ændres. Hvis Stalin lader tyske eksperter faa lov at organisere produktion og transport i Rusland — hvilket dog er lidet sandsynligt — véd man naturligvis ikke, hvad der kan opnaas i løbet af to—tre aar. Trods at Rusland raader over verdens bedste olieforekomster, er produktionen kun gaaet langsomt frem det sidste tiaar. Den anden femaarsplan opstillede 46 mill. t som maal for 1937, men endnu er man kun naaet til rundt 30 mill. Samtidig er Ruslands eget forbrug vokset enormt. Ruslands eksport var derfor de senere aar svundet ind til næsten ingenting. Trods det gode forhold mellem Tyskland og Rusland er det næppe troligt, at Rusland vil forringe sin egen produktionsevne i landbrug og industri for at hjælpe Tyskland, saa meget mere som den russiske produktion endnu ikke — ved siden af oprustningen — rækker til at give befolkningen blot hvad man i Norden eller i Tyskland vilde kalde taalelige levevilkaar.

For jernleverancer ser det betydeligt lysere ud. Hele kontinentets jern- og staalindustri — med undtagelse af Italiens og Sveriges, som mængdemæssigt ikke er betydende — er nu direkte under tysk ledelse. Dele af denne industri er forbigaaende desorganiseret paa grund af krigen i vesten. I Lothringen er der malm nok, og den kan suppleres med tilførsler fra Sverige. Allerede i fredstid var disse landsdeles samlede jern- og staalproduktion omtrent paa højde med U. S. A.s Nu kan det hele organiseres efter tyske planer, og hvis tyskerne forstaar samarbejdets kunst bedre end franskmændene i Ruhr i 1923, vil de i løbet af faa aar kunne faa en jern- og staalindustri i gang, der overgaar ethvert andet lands. Det er det, der gør Tyskland til en saa farlig modstander for England og Amerika.

Jern og staal og produkter deraf er i alle fald — ved siden af kul — de varer, Tyskland bedst vil kunne forsyne de hærsatte lande med, hvilket naturligvis er af største betydning baade for vedligeholdelse af og for paakrævede ændringer i disse landes produktionsapparat. Et minus er det dog, at der indenfor den tyske magtkreds ikke findes nikkel, krom m. fl. metaller, og naar lagrene efterhaanden bliver opbrugt, vil det derfor blive svært at fremskaffe de staallegeringer, der mange steder er saa vigtige i moderne teknik.

Træ, papirmasse og andre skovbrugsprodukter samt en hel del andre ting kan vi nok

faa fra vore nordiske broderlande og fra Rusland, især hvis vi selv kan fremskaffe varer, som disse lande har brug for, eller hvis det tyske clearingssystem virkelig bliver ordnet saaledes, at en flersidet handel kan komme i stand, hvilket som før antydet vilde betyde store fordele for de mindre stater omkring Tyskland saavel som for dette land selv.

Tager vi beklædningsstoffer, vil der om faa eller flere maaneder, naar lagrene er udtømte, opstaa alvorlige mangler, som næppe kan afhjælpes før krigen slutter. Bomuld dyrkes ikke i Europa, og i Rusland kun til at dække befolkningens eget mest paatrængende behov. De europæiske landes egen uldproduktion rækker kun til en ringe del af befolkningens behov for klæder. Tyskland og Italien har i de senere aar fremstillet kunstsilke og kunstbomuld (zellwolle) i et omfang, saa bomuldsmangelen i disse lande antagelig vil blive mindre følelig. Raastoffet til denne produktion er en fin papirmasse fra de nordeuropæiske skovlande. Men for det øvrige Europa under tysk kontrol eller indflydelse, og mere eller mindre med fælles skæbne med Tyskland, vil der gaa adskillige aar, før der muligvis ad den vej vil kunne paaregnes en erstatningsproduktion af nogenlunde størrelse.

Indførsel af gummi er udelukket, og Tysklands produktion af den fortrinlige kunstgummi kan næppe ventes at dække mere end krigens behov.

Sydfrugter (citroner, appelsiner m. m.) kan i nogen udstrækning skaffes fra sydeuropa — saavidt transportmidlerne kan magte det — men egentlige tropeprodukter, der efterhaanden var blevet en saa vigtig del i Europas folkeernæring, vil udeblive til krigen er forbi. „Opmuntringskalorierne" i kaffe, te, kakao og krydderier o. s. v. kan vi undvære eller delvis erstatte med de krydderplanter, vore forfædre har benyttet.

Mest alvorlig er den fedtstofmangel, der vil opstaa. De europæiske lande har indstillet sig paa vældige fedtstoftilførsler, deres fedtstofproduktion har været og vil foreløbig vedblive at være alt for ringe til at forsyne de europæiske industrilandes befolkninger med de fornødne fedtstofmængder. Danmarks smør- og fedtudførsel til Tyskland var nok betydelig, set fra et dansk synspunkt, men den udgjorde dog kun en ringe brøkdel af Tysklands fedtstoftilførsel, som man væsentligst modtog i form af soyabønner, kopra, jordnødder, hørfrø o. s. v., der foruden fedt gav store mængder af æggehvideholdigt foder, der var et vigtigt bidrag til Tysklands hjemlige fedt- og kødproduktion. Paa lignende maade var forholdet i Holland, Belgien, Nordfrankrig og i de nordiske lande. Tyskland har med fremragende dygtighed forberedt sig til at møde den kommende fedtmangel; men samtidig at løse problemet paa taalelig vis for de nationer, hvis skæbne tysk militærmagt indtil videre har knyttet til Tyskland, det vil blive overordentlig svært. Hvad fedtstofforsyningen angaar, er Danmarks stilling bedre end de fleste andre landes indenfor den tyske magtkreds. Men det er nyttigt at erindre, at efter begyndelsen af den uindskrænkede u-baadskrig februar 1917 gik der ikke mere end et aar, før Danmarks produktion af smør var gaaet ned til det halvce af førkrigstidens og smørudførselen til en femtedel (trods hjemlig rationering), svinebestanden reduceret til en fjerdedel og udførselen af flæsk skrumpet ind til nogle faa procent af det tidligere .

Tilførsel af kvælstofrigt foder er nu i det store og hele umulig. Tilførsel af almindeligt foderkorn kan næppe heller paaregnes i nævneværdigt omfang; Rusland er den nærmest tænkelige leverandør; men de betragtninger, der ovenfor blev gjort gældende angaaende olieleverancer, gælder i det væsentlige ogsaa for korn. Kaligødning kan vi antagelig faa tilstrækkeligt af — Tyskland har her et verdensmonopol — men andre vigtige kunstgødninger vil komme til at mangle eller kan kun faas i stærkt begrænsede mængder. Derfor vil den hjemlige landbrugsproduktion gaa stærkt ned i løbet af et aar eller to, ganske som under verdenskrigens sidste aar. Alt hvad Danmark kan undvære fra sin nedadgaaende produktion, maa benyttes som betalingsmiddel til hjemkøb af de vigtige varer, det er muligt at faa indenfor den tyske magtkreds, og det vil saaledes næppe være muligt selv for Danmark varigt at opretholde mere end lige det højst nødvendige fedtstofforbrug, naar der bliver alvorlige mangler i de lande, vi nu er bundet sammen med.

En del tyder paa, at det sidste aars begivenheder, der saa voldsomt har ændret Danmarks økonomiske stilling, kun er et forspil til en aarelang kraftprøve. Men om kort eller lang, det er krigstiden, nutiden, der er den virkelighed, vi skal erkende og faa det mest mulige ud af. Det eneste foreløbigt nogenlunde sikre

er, at vi alle uden undtagelse bliver fattigere og fattigere maaned for maaned. Endnu har Danmark kunnet tære paa sine reserver; om faa maaneder eller om et aar vil de paa mange omraader være opbrugte. Og saa begynder trykket.

Den fattigdom, som krigstiden ubønhørligt vil bringe for hele det danske folk, kan kun afbødes eller afsvækkes ved én ting: produktion, arbejde. Der er brug for opfindsomhed og Initiativ. Foreningen „Dansk Arbejde" har her ydet og yder stadig en uvurderlig Indsats. Nu gælder det for alvor, hvad „Dansk Arbejde"s formand, Direktør Chr. H. Olesen sagde ved foreningens sidste generalforsamling, da han advarede mod den forestilling, at der skulde være noget kompromitterende ved at arbejde med surrogater: „Vi skal stadig lave saa gode varer, som det efter omstændighederne er muligt; men tillader disse omstændigheder ikke at fremstille elitevarer af første klasse A, er der ud fra en almindelig betragtning *mere ære ved at fremstille et brugbart erstatningsprodukt end ved slet ingenting at fremstille*" (udh. her).

Dette er en god regel for hele denne krigstid. Men det kan næppe fremhæves for stærkt, at hovedopgaven vil være at holde vort landbrugs produktionsevne oppe i det højest mulige niveau, for at vort samfund kan faa varer til hjemkøb af de raa- og hjælpestoffer, der er til at faa indenfor den tyske magtkreds, og som er saa livsvigtige for alle grene af vort erhvervsliv.

Den situation, vi staar overfor, ligner den Tyskland selv oplevede de sidste aar under forrige verdenskrig. Tyskland har derfor særlige forudsætninger for at forstaa situationen. Vi tør vel nok gaa ud fra, at stormagterne handler ud fra nationale interesser, og saa vil Tyskland ogsaa, ligesom England, for sin egen fordels skyld være interesseret i, at de smaa nationer, der ikke militært truer dets eksistens, maa trives og blomstre. Jo bedre dansk erhvervsliv holdes i gang, jo friere vor handelspolitik kan føres, jo friere og bedre befolkningens kaar er og bliver, jo større økonomiske bidrag til gavn ogsaa for andre lande vil Danmark kunne yde.

Hvis jeg var 16 år!

En hyldest til fagarbeiderne.

Fra vort norske Broderorgan „Tobaksarbejderen" for September Maaned gengiver vi to Artikler og i det norske Tungemaal.

Den bekjente dansk-amerikaner, presidenten for General Motors Corporation i Amerika, offentliggjorde for nylig et stykke som også bærer et bud til norsk ungdom.

— — — —

Hvis jeg i dag var 16 år, da vilde jeg bli utdannet fagarbeider. Jeg vilde lære mine hender å samarbeide med min hjerne for å produsere verdier for samfundet. Hvad vilde da være mere rimelig enn at jeg søkte mig inn i min fars yrke, som var cigarmakerens. I mine barneår i det deilige Kjøbenhavn, fulgte jeg ofte min far ned til hans arbeidssted ved A. M. Hirschsprung & Sønners tobakkfabrikk. Når jeg da fikk lov til å se hele arbeidet for å skape en ekte håndrullet havaneser, var jeg glad. Fra det øieblikk tobakken kom inn, og de unge piker stripet stilkene av bladene, tørringen av disse, og fars, for mig så fingernemme måte å rulle cigarene på. Når jeg så fikk lov til å sette de 12 cigarer i sine treklemmer i en presse, da var jeg stolt.

Mange år har forløpet siden den gang. En ny tidsalder med moderne maskiner har delvis forskjøvet det personlige initiativ hos en dyktig fagarbeider.

Men bare delvis. Verden trenger og vil alltid trenge dyktige fagarbeidere. Ofte har jeg tenkt på hvad grunnen kan være at så mange av vår ungdom er redde for å lære et fagarbeide. Hvorfor vil de gjennem middelskoler, gymnasier o. s. v., for så å bli sittende på en kontorkrakk? Tror virkelig vår tids ungdom at det er finere å gi ordrer til en stenografdame enn for en fagarbeider å lære op en ung gutt i sitt fag? Nei! Det er et ord som sier: Arbeidet adler mannen.

Vår tids ungdom er frisk og sterk. Den er utholdende på idrettsplassen. Mangler nok heller ikke det friske pågangsmot.

Fra skoledagene burde den innstilles på at vi lever i industriens tidsalder. Skolene skulde gi mere oplysninger om de forskjellige yrker som sammen bygger op et samfund.

De skulde også gi ungdommen litt praktisk lærdom ved siden av den teoretiske.

Bare gi de unge en chanse til selv å gjøre noe praktisk arbeide, så vil de se at den kan

meget mer enn vi aner. De vil da forsøke sine teoretiske lærdommer satt ut i praksis. De kan f. eks. fortelle en gutt hvad en pumpe er for noe. Men hvis han får et rør og en kork festet til en hyssing, og ved hjelp av denne trekker vann op gjennem røret, da først forstår han hvad en pumpe er.

— — — —

Ja, hvis jeg var 16 år i dag, da vilde jeg bli fagarbeider. Jeg vilde gå inn i min fars yrke som cigarmaker. Så vilde jeg arbeide for bedre yrkesskoler, bedre sanitære forhold i alle fabrikker. Arbeide for å få en fornøid arbeidsklasse, — for det er jo den som bærer samfundet oppe.

Ved *F. L. O.*

Av tobakkens historie.

Columbus' første cigar.

Om Christoffer Columbus hadde hatt fantasi til å skue gjennem århundrene, vilde han for det første blitt nevnt i historien også som den der hadde ført tobakken til Europa, og for det annet vilde han kunnet overbevise sine gulltørstende herskere om at denne planten var mer verd enn det røde gull.

Det var på hans første store reise, som Ferdinand den katolske og hans dronning Isabella finansierte, at han første gang så og smakte tobakk.

Denne hans reise var meget dramatisk. Han startet 3. august 1492 med tre små skib og tilsammen 120 manns besetning. På forhånd var han utnevnt til „admiral for alle nye hav og visekonge over alle de land og øer han måtte opdage", og skulde ha en tiendedel av alle de innkomster som blev vunnet inn.

Han seilte i mange uker, så bare himmel og hav, og mannskapet tok til å knurre mer og mer eftersom tiden gikk. Endelig, efter over to måneders seilas fikk han se land, og dermed staggedes også for en tid lysten til mytteri som hadde ligget og ulmet i besetningens sinn i lengere tid, oprørte som de var over aldri å se annet enn hav, og — overtroiske som de var — redde for at de aldri vilde få se sine hjem igjen.

Av takknemmelighet kalte han øia han kom til for San Salvador (efter frelseren). De innfødte der gjorde ham ved tegn forklarlig at det lå et stort land mot syd. Columbus styrte efter de innfødtes anvisninger og kom noen uker senere til et formelig paradisisk utseende land, som han døpte Juana.

Men de innfødte kalte sitt land for Cuba. Det hadde det hett i uminnelige tider, og Columbus nye navn på øia slo ikke gjennem. Et Par andre spanske navn på den fikk samme skjebne.

Da Columbus kastet anker utenfor denne, den største av øiene i øigruppen, De store antiller, i Vestindia, sendte han straks endel av sine folk i land for å utspeide øia, både hvad angikk dens herligheter og dens befolkning.

Selv hadde han ikke større besetning enn at han ikke torde innlate sig på noen kamp om det skulde vise sig at de innfødte var fiendtligsinnet, og han formante de som gikk i land å vise vennlighet mot de innfødte.

Da ekspedisjonen vendte tilbake, fikk Columbus først en begeistret beskrivelse av alle de forunderlige frukter som vokste der, og som de innfødte levde av. En langaktig frukt med skall hadde de smakt på (banan), bier i titusentall ga honning, der var veldige skoger med mahogni, ek og nåletrær.

De innfødte var vennligsinnede mennesker, men de hadde en høist forunderlig skikk, meldte båtsmannen som hadde vært anfører for landgangsekspedisjonen.

— Vi kunde se dem ofte sitte i grupper tett sammen, og det kom blå røk ut av deres munn! forklarte båtsmannen.

— Sludder! svarte Columbus.

— Det er sant, herre! bedyrte alle som hadde vært i land.

— Hm. Blå røk påstår dere? Hvordan vil dere forklare at det kunde foregå spurte Columbus.

— Vi undret oss også over det, fortsatte båtsmannen. — Vi blev stående på avstand ä se på dem. Da fikk vi se at de førte noe mot munnen som det glødet ild av og straks efter kom den blå røk. Vinden førte røken rett imot oss og for sikkerhets skyld trakk vi våre daggerter, mens vi nærmet os en slik gruppe innfødte den første gang. Vi stilte oss på et par meters avstand og så på dette rare skuespillet, og vi la merke til at når de blåste røken ut, så gav de fra sig en lyd som vi opfattet skulde bety at det smakte godt. Med tegn forsøkte jeg

å få vite hvad det var, og den eldste i gruppen rullet sammen noen blad og ga mig, men jeg turde ikke ta imot og ristet derfor på hodet, sluttet båtsmannen.

Columbus blev stående i dype tanker. Dette var en merkelig nyhet. Og hadde ikke hans dronning bedt ham å ha øinene godt med sig og føre hjem varer, nye varer for handelen?

Men en plante som de tendte på og suget røken inn i munnen av! Det måtte vel være en eller annen slags religiøs seremoni. De hadde jo så mange slags åndebesvergelser for sig disse ville eller halvville mennesker!

Han kalte båtsmannen hen til sig igjen og spurte:

— så du at det så ut som de innfødte følte velbehag av å fylle munnen med blå røk?

— Ja, de kvekket av velvære, sikkert for å fortelle oss at det smakte dem godt. De nikket og pekte og blåste og smilte innbydende til os, men som jeg fortalte så turde vi ikke prøve, svarte båtsmannen.

— Hm. Dette får jeg visst selv undersøke. Ta fire mann med og gi ordre til å følge.

Columbus gikk ned i kahytten sin og fant frem forskjellige ting, glassperler, noen skjerf, krus og andre småting som han vilde gi de innfødte, hvorefter han gikk i land i spissen for sine folk.

De hadde ikke gått mange hundre meter før båtsmannen pekte på en gruppe innfødte som satt i ly under et veldig mahognitre. Columbus stanset forbauset. Båtsmannen hadde snakket sant. En fin, blå røk steg op i luften, og den blev blåst ut av de innfødtes munn!

— Det er det merkeligste jeg har sett! utbrøt Columbus. — Og sandelig ser det ut til at de nyter den blå røk som vi nyter søt vin!

Han gikk nærmere, helt hen til gruppen og hilste høvisk, samtidig som han trakk frem sine gaver og delte ut. Det ene henrykte hvin efter det annet viste at de innfødte var elleville av glede over gavene.

Særlig syntes kvinnene å bli glade. De hadde i forveien farvede stener om halsen, men disse glassperler som lynte og glitret i solen i alle regnbuens farver, var noe annet,, De kastet sig på kne foran Columbus for å vise sin rørende takknemmelighet.

Med tegn gjorde Columbus den eldste forståelig at han var interessert for å få vite hvorfor de tok røk inn i munnen og blåste den ut igjen.

Som svar grep den innfødte noen tørrede blad ved siden av sig, rullet dem sammen med fabelagtig fingerferdighet, hvorefter han holdt spissen av de rullede blad mot sin, som var tendt, til den begyndte å gløde, og rakte den lett rykende tingest til Columbus.

Columbus var hverken overtroisk eller fryktsom av sig, men like vel blev han stående og vende og dreie på den. Det var virkelig sant. Det luktet godt av røken, en eiendommelig, litt bedøvende duft hvis make han aldri hadde kjent før.

De innfødte nikket ivrig på hodet og stakk sine egne rykende pinner i munnen flere ganger. Det var en tydelig opfordring til ham om å forsøke. Han vilde like det som dem.

— Gjør det ikke, herre! Den kan være noe hekseri! sa båtsmannen engstelig og bønnfallende.

— Det kan det vel neppe være. Ser du ikke hvordan disse mennesker som jo er skapt som vi, fryder sig med den merkelige røk, svarte Columbus barskt, men likevel nølende.

De innfødte betraktet ham opmerksomt, og Columbus syntes å se at et drag likesom av ringeakt gikk over mennenes ansikter. De forundret sig sikkert over hvad det var han stod der og var bange for.

De måtte ikke få inntrykk av at han var feig. Raskt førte han stilken mot munnen og suget til sig. Hans egne folk glodde på ham med øinene på stilker, mens de innfødte nikket fornøiet på hodet, og så ut som de ventet på at Columbus skulde utstøte et fryderop.

Columbus hadde vært i mangen situasjon hvor det var nødvendigt ikke å forråde sine følelser. Røken som fylte munnhulen irriterte halsen forferdelig, og han kjente en sviende smerte på tungespissen, men intet i hans ansikt røpet det ubehag han følte.

Han blåste røken ut igjen og holdt munnen åpen et sekund for likesom å ånde inn et svalende drag fra luften. De innfødte klappet i hendene av begeistring, sa noe på sitt underlige tungemål, og nikket ivrig med hodene.

Hans egne folk stod med åpen munn og stirret på ham halvt av redsel, halvt av nysgjerrighet. Hvorfor sa han ikke noe? Bare han nå ikke befalte dem å putte en slik glo i munnen også!

Det var ikke til å komme forbi. Han måtte suge inn denne blå røken flere enn bare en gang. Det ventet de indfødte. Han førte tingesten op til munnen igjen og tok et langt drag,

som han øieblikkelig blåste ut igjen, og ledsaget det med et lydelig: — Ah!

Gang på gang førte han pinnen mot munnen, suget inn og blåste ut til han med ett fikk en følelse av at jorden forsvant under ham. Han tok sig voldsomt sammen. Nå gjaldt det å sørge for retretten så han ikke blev til latter for de innfødte.

Han vinket med hånden til avskjed, ga sine folk ordre om å følge og vendte sine skritt i retning mot skibet. Den rykende pinne holdt han i den ene hånd. Han vilde ikke kaste den før han var kommet utenfor de innfødtes synskrets.

Men hellige madonna, hvor han led! Landskapet svaiet for hans øine, han syntes å se både åtte og ti skib i det fjerne, enda han vitterlig bare hadde tre!

Hadde han vært alene, vilde han kastet sig ned på marken, slik led han. Han hadde en følelse av at hans involler vilde op, han tørstet som han skulde ikke ha smakt vann på mange døgn, og hans hjerne kjentes som den flyt utenfor ham selv etsteds.

— Er De syk ,herre? hørte han som i ørske båtsmannen spørre engstelig.

— Hold kjeft! snerret han, — det er varmen, ditt fe!

Det voldte ham rent fysisk anstrengelse å si disse få ordene.

Jaså, folkene hans skjønte det på ham også. Han bet tennene sammen og forsøkte å holde kroppen rett der han vaklet avsted. Bare han vel var ombord!

Nå, endelig! Han gikk møisommelig op landgangen, og forsvant skyndsomt ned trappene til sin egen lugar. Da opdaget han først at han fremdeles hadde den rykende tingest i neven. Raskt åpnet han koøiet og hev den på sjøen, hvorefter han tømte i sig en hel mugge kalt vann.

Å, hvor det svalet og gjorde godt! Den ulidelige kvalme gav sig litt, men ennå følte han sig forunderlig rar og matt i hodet. Og han svor at aldri skulde han smake på den giftige blå røk mer!

Om han holdt dette løfte vet man ikke, men da han året efter var hjemme i Spania og ga sine kongelige velyndere rapport om sin vellykte reise, fortalte han blandt annet om Cubas herligheter; men han nevnte ikke den forunderlige planten som de innfødte rullet sammen, tendte på og suget inn dens bedøvende blå røk.

Lidt Skraatobak.

Ikke saa helt sjældent bliver det fremhævet, at der ikke bliver lavet eller brugt saa megen Skraatobak som forhen i Tiden. Hvad kan Grunden til en saadan Nedgang i Forbruget være? Er Folk nu om Dage blevet mindre slikmundede, end de var i tidligere Tider, eller hvordan?

Næsten altid anfører man som Bevis for Rigtigheden af, at den store Nedgang i Forbruget er der, at for 60—70 Aar siden var der her i Landet op mod et Par Hundrede Tobaksspindere, ikke saa lidt flere, end der er nu. Dette kan jo synes at være et vældig godt Bevis for en stor Nedgang, men er det slet ikke.

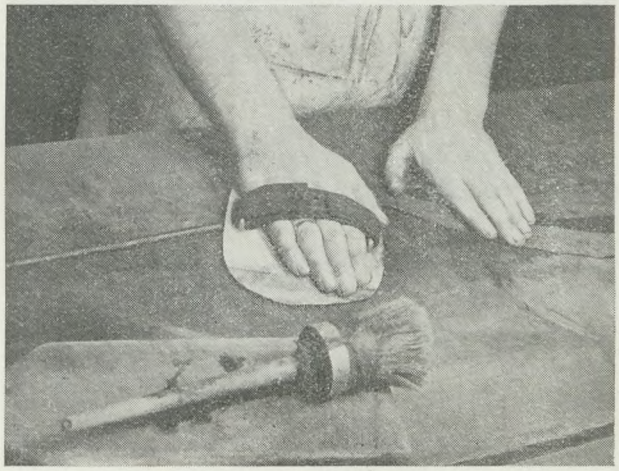

Fig. 17. Skraastrengen spindes.

Før i Fortiden havde man en hel Armé af Tobaksspindere, som slet ikke arbejdede ved Spindebordet, men havde en Mængde andre Arbejder, hvoraf de fleste nu er gaaet over i Kvindehænder. Forøvrigt var disse løsgaaende Tobaksspindere Altmuligmænd, der kunde findes som Ekspedienter i Fabrikernes Butiker og ved alt andet, som lugtede en Smule af Tobak. En Del tog nu og da fat ved Cigarmageriet.

Forhen havde man ogsaa et Utal af Lærlinge (nu har man kun 3 for hele Landet), som en stor Del af Læretiden maatte tage fat ved alt muligt andet Arbejde og deres Gennemsnitsydelse ved Spindebordet kan næppe sættes ret højt. Der blev den Gang lavet en Overflod af Tobaksspindere, som nødvendigvis maatte glide bort fra Spindebordet og nødtvungne maatte gaa over til andet Arbejde. I vistnok de allerfleste Fabriker fandtes der Spindere, som aldrig brugte Haandbrædtet; i Randers var der t. Eks. 3 Spindere ved Bord og 2 løsgaaende. Alle Steder gik de under Benævnelsen Tobaksspindere, og skulde der holdes Mandtal, saa regnede man dem og Lærlingene med, og paa denne Maade, ved at tage Rub og Stub med, fik man en talrig Flok af Tobaksspindere.

Jeg vil bringe nogle Tal, der desværre ikke kan være helt nøjagtige, men dog er saa gode, at de kan give lidt Besked om et og andet, naar man vil gøre Sammenligning mellem forhen og nu.

Gaar man tilbage til Aarene 1885 eller 1886 til det

Aar, da Sigvald Olsen første Gang gjorde en Agitationsrejse Landet rundt for at samle Tobaksarbejderne ind i Tobaksarbejder-Forbundet. Til hans Oplysninger skal jeg nævne nogle Tal, som jeg kan huske. Han angav, at hele Bunken af Tobaksspindere med de løsgaaende, Lærlingene og nogle arbejdsløse indbefattet, var op mod et Par Hundrede. Antallet af Spindere paa Akkord angav han til henved 80, deraf de 50 i København (og kun 1 Lærling, hos Aksel Enna), 30 i Provinsen. Nogle Aar senere, vistnok efter 1890, opgav Oskar Petersen et noget større Antal. Fabriken i Køge og maaske flere var da gaaet over til Akkordarbejde. Daglønsspinderne var allerede den Gang for hele Landet kun et Mindretal.

Forandringen fra den længere til den kortere 8

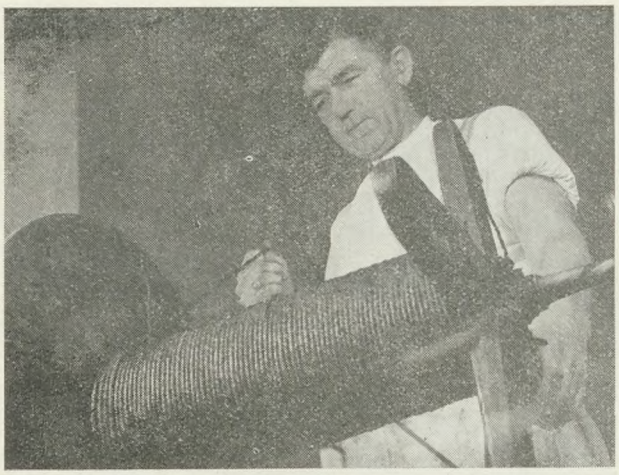

Fig. 18. Skraaspinderen ved sin Rulle.

Timers Arbejdsdag har næppe afstedkommet nogen Mærkbarhed i den Mængde Skraa, der er blevet lavet, for man kan Dag efter Dag forcere Arbejdet i en rimelig kort Arbejdsdag, men ikke blive ved med at gøre det i en lang Arbejdstid. Vel i alle Fabriker er man gaaet bort fra at afrulle fra Rokken, det er vel ogsaa blevet et Plus til, hvad der kan spindes.

Rigtigt er det, at et stort Forbrug af Skraatobak helt er ophørt, nemlig al den tykke Skraa, der i tidligere Dage blev solgt til Kreaturvask. Den er nu blevet erstattet med andre Midler. Ogsaa det tykke hollandske (egentlig Røgtobak), der ogsaa var Tobaksspinderarbejde, er borte. Begge Dele har betydet en Nedgang. At Udførselen af Skraatobak til Sverrig, Hamborg og andre Steder er ophørt, er ogsaa et Minus, der har kunnet mærkes.

Vil man prøve at vurdere Nedgangen i Forbruget af Skraatobak her i Landet, saa skal man næppe bruge den Metode at tælle Tobaksspinderne i Fortid og Nutid og gøre Sammenligninger, for det vil give et fejlt Facit.

N. P. Clemmensen.

EFTERAAR

Er det ikke som om vi med Ængsten staar,
og sanser at nu er det Efteraar,
og at Vinter paa Vej mod vor Stue gaar?

Naar Sommersol skinner fra Himmelen blaa,
det lysner i Sind, om Tanken er graa
af den Tid, vi staar i, saa barsk og saa raa.

Og dufted der Blomster langs Veje, vi gik,
og mødte vi Ungdom med Kærtegns-Blik,
vi glemte vel ofte de Vunder, vi fik.

Men Skovene visner og varsler om Død,
og Farverne flammer i sidste Glød,
og nu segner en Sommer i Muldens Skød.

Og Vinteren — kommer vi helt i dens Vold?
Og fylder den Stuen frysende kold,
og isner den Sindet, saa Tanken blir gold?

Urolig er Verden af Nag og af Nid,
og nu stiger Storme ved Efteraars-Tid,
og Vinteren vandrer saa kold og saa hvid.

Oskar Hansen.

Til Familier, som vil medvirke ved Statens Undersøgelse af Folkekosten under Krigen.

Enhver mærker Krigens Følger. Husmoderen føler dem maaske haardere end de fleste. Hun skal sørge for Maden, føre Huset og ofte faa knappe Indtægter til at slaa til. Hun skal købe ind, sørge for at Kosten er tilstrækkelig til, at Familiens voksne Medlemmer kan beholde fuld Arbejdskraft, Børnene vokse normalt samt sørge for, at hele Familiens Sundhed ikke tager Skade ved mangelfuld eller fejlagtig Ernæring. Som bekendt er Priserne paa flere Levnedsmidler steget, og visse Varer rationerede. Gas, Elektricitet og Brændsel er ogsaa blevet dyrere. Alt dette vil medføre, at man maa vente gennemgribende Ændringer i den daglige Kost, i dens Mængder, Sammensætning og Tilstand.

Sundhedsmyndighederne har længe været klar over, at de Ændringer i Folkeernærin-

gen, som nu er ved at ske, meget vel kan faa skæbnesvangre Følger for Folks Sundhed. Det er derfor klart, at Myndighederne maa foretage en Undersøgelse og Kontrol med alle disse Forhold for at kunne gribe ind med Oplysningsarbejde og andre Foranstaltninger, hvis det begynder at gaa galt.

Hvordan kan man nu kontrollere Folkekosten og Folkesundheden i Forbindelse dermed? Det ideelle vilde være at foretage meget omfattende Undersøgelser i alle Samfundslag. Dette vilde imidlertid koste meget i Penge og Arbejde. Man har derfor valgt at undersøge enkelte Grnpper i bestemte Indtægtsklasser i By og paa Land, idet man regner med, at Ændringer i Kosten og de Følger, som disse Ændringer maatte faa for Sundheden, fortrinsvis vil gøre sig gældende paa de udvalgte Grupper og kan studeres der. Disse Grupper vil være Familier med Indtægter, som ligger omkring eller under 3500 Kr. aarlig, og man har valgt at lade Undersøgelserne foregaa i København, Aarhus og Landdistrikter i Holbæk Amt.

Derfor henvender man sig nu til saadanne Familier med Opfordring om at medvirke ved Undersøgelsen. Denne Henvendelse sker i Samraad med den øverste Fagforeningsledelse og igennem Fagforeningerne. Naar man har valgt netop disse Organisationer, er det navnlig, fordi man venter at finde Forstaaelse for denne yderst samfundsvigtige Sag i de Kredse.

Selve Kostundersøgelsen vil blive gennemført paa den Maade, at der føres Husholdningsregnskab i 14 Dage ad Gangen, 4 Gange om Aaret. Dette sker ved hyppige Besøg og kyndig Vejledning af en Husholdningskonsulent. Saaledes bliver Ulejligheden for Husmoderen minimal og maaske slet ikke noget videre udover den Kontrol med deres egen Husholdning, som mange Hjem i Forvejen har, og det bliver som sagt kun 14 Dage ad Gangen hvert Kvartal og derimellem slet intet.

Den Sundhedsundersøgelse, som samtidig skal foregaa af de Personer, der tilhører de kostundersøgte Familier, er ikke nogen egentlig Lægeundersøgelse. Det vigtigste er at kontrollere Børnenes Vækst og Vægt, undersøge Folk for enkelte bestemte Tegn paa Fejlernæring. Sundhedsundersøgelsen foretages kun 2 Gange om Aaret og vil ske saaledes, at den ikke generer Arbejdsforhold eller Fritidsbeskæftigelse.

Ved Valget af Familier, hvis Kost undersøges, maa man ogsaa tage Hensyn til Familiemedlemmernes Antal og Alder. Familien bør mindst bestaa af Mand, Kone og 2 Børn.

Tilsidst vil jeg rette en personlig Appel til Familierne.

Fra mit mangeaarige Arbejde som Overlæge ved Fabriktilsynet har jeg efterhaanden faaet visse Erfaringer med Hensyn til Masseundersøgelser, baade af arbejdshygiejnisk og ernæringshygiejnisk Art. Disse Undersøgelser har jeg altid foretaget i nøje Samarbejde med Arbejderorganisationerne og Arbejderklassen. Mit Samarbejde med disse Parter har altid været tillidsfuldt og godt fra alle Sider, og jeg kender bedre end mange andre Arbejdernes Forstaaelse af samfundsnyttige Problemer og da særlig de sundhedsmæssige Problemer, som jeg især har beskæftiget mig med. Naar jeg nu paany retter en indtrængende Appel til Arbejderhjem om ogsaa denne Gang at træde i Samarbejde med mig, haaber jeg, at det ikke vil være forgæves. Jeg henstiller derfor indtrængende til Dem at være med i dette Arbejde og udfylde Anmeldelsesblanketten om Deltagelse, som faas enten gennem Deres Organisation eller ved direkte Henvendelse til Ernærings- og Husholdningsnævnet, Slotholmsgade 16, Tlf. Palæ 5378.

Skuli V. Gudjonsson,
Professor i Hygiejne ved Aarhus Universitet,
Leder af Ernærings- og Husholdningsnævnets
Sundhedsundersøgelser.

Tobaks-Eksport til Tyskland fra Holland.

Fra hollandske Tobakskredse meddeles, at de 30,000 Baller Sumatratobak, der befinder sig i Holland, skal sendes til Tyskland. Endvidere skal der sendes 7000 Baller Voorstenlandtobak til Tyskland. Den samlede Værdi af denne Tobakseksport er ca. 7 Mill. hollandske Gylden.

VINTERKURSUS

Højskolen i Helsingør.

Den internationale Folkehøjskole i Helsingør har nu bestaaet i omtrent 20 Aar. Siden 1923 har unge Arbejdere i stort Tal besøgt dens Vinterkursus med Understøttelse fra Arbejdsdirektoratet. Da Undervisningen er tilrettelagt baade for Begyndere og viderekomne, er der mange, som har deltaget flere Vintre.

Undervisningsfagene er:

Teoretisk Husholdningsundervisning for unge Piger: Ernæringslære, Budgetlægning for mindre Husholdninger, Udarbejdelse af Kostplaner, Husholdningsregnskab etc.

Dansk: Oplæsning, Analyse, Retskrivning og Fristile for Begyndere og viderekomne. Litteraturlæsning og Litteraturhistorie.

Regning: For Begyndere og viderekomne. For viderekomne evt. Matematik.

Historie: Den nyeste Tids Historie i Foredragsform. Hovedskikkelser i Aandshistorien.

Samfundslære: Det danske Folk, dets Livsvilkaar og Arbejdsformer, derunder Andelsbevægelse og Kooperation, Samfundets Styrelse og den offentlige Forvaltning. Hovedsagelig i Form af Studiekredse.

Geografi: Foredrag over Lande og Folk, paa Dansk eller oversat til Dansk fra Engelsk og Tysk, Sætning for Sætning. Foredragene ledsages af Lysbilleder.

Engelsk og Tysk for Begyndere og viderekomne. Opøvelse af Tale-, Læse- og Skrivefærdighed gennem Klasseundervisning. Konversation og Lysbilledforedrag.

Bogføring:

Stenografi: Undervisning heri gives forsaavidt et tilstrækkeligt Antal Deltagere melder sig.

Fransk: Som for Stenografi.

Skolens Lærere er: Forstander, exam. Lærer, cand. mag. P. Manniche, cand. mag. Åge Fjalland, cand. mag. Olav Kelstrup, exam. Husholdningslærerinde Jenny Olsen, Mary Wait, Percy Wait, England, August Henning, Gertrud Henning, Tyskland, Emil Lenings, Sverige, cand. polit. Iisager, Adjunkt Vind og Gymnastiklærer Rasmussen.

Ved Ankomsten vælger Eleverne i Samraad med Forstanderen den Undervisning, der passer for deres Standpunkt. De, der ikke ønsker at deltage i Sprogundervisning, faar i Stedet Undervisning i teoretisk Husholdning og/eller Dansk, Regning og andre Fag.

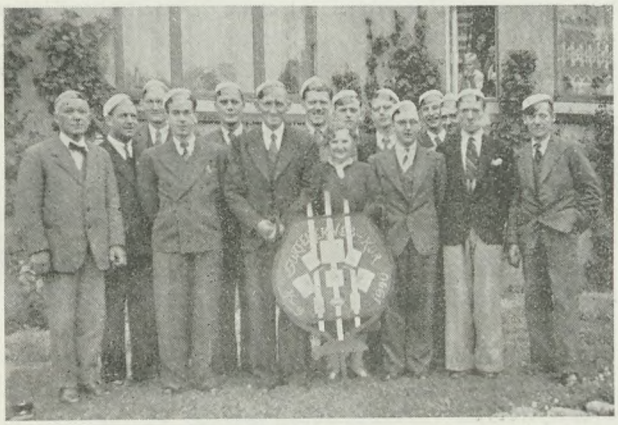
Betalingen er 100 Kr. pr. Maaned. Baade mandlige og kvindelige Elever optages. Skolen sørger for Sengetøj og Lagener, men Haandklæder medbringes. *Arbejdsløse kan søge Understøttelse til Dækning af hele Op-*

holdet ved at indgive Ansøgning derom paa Skemaer, der faas sammen med Program for Kursus ved Henvendelse til Skolen.

Fra Afdelingerne.

Nykøbing F.

Torsdag den 5. September kunde vor afholdte Kollega *Ellekær* og *Hustru* fejre deres Sølvbryllup.

For at give Udtryk for vore Følelser overfor en Kollega havde Afdelingen sendt en Deputation, og Kollegerne optraadte som et rigtigt Sangkor med Sangerhue og alt, hvad dertil hører for ved en Morgenhilsen at sætte Kulør paa Festdagen. *Hans Thomsen.*

Arbejdssøgende skal altid henvende sig hos Afdelings-Kassereren, forinden de søger Arbejde.

Var Din Mund
og gavn Dit Land
i Farens Stund,
Du danske Mand!

E. N—n.

Opgørelse

over beskæftigede og ledige Medlemmer i Skraatobaksarbejdernes Forb.

Optaget den 1. Juli 1940.

Kolonne	1	2	3	4	5	6	7	8
København	4	0	6	14	2	8	84	
Aalborg	2	1	1	9	2	1	41	1
Aarhus	1	0	1	3	0	2	19	
Assens	0	0	0	6	0	3	16	
Esbjerg	1	0	1	8	0	3	37	
Fredericia	0	0	0	1	0	0	3	
Haderslev	0	1	0	1	0	0	2	
Holstebro	0	0	0	4	2	0	15	
Horsens	0	0	4	16	0	4	57	1
Silkeborg	1	0	2	0	0	0	0	
Vejle	0	1	0	0	0	0	0	
Kolding	0	1	1	0	0	0	0	
Køge	2	0	0	0	0	2	4	
Nakskov	0	2	0	0	0	0	0	
Nykøbing F.	0	0	0	1	0	2	2	
Odense	0	1	0	3	0	2	7	
Nyborg	0	0	0	0	0	1	0	
Randers	1	0	0	2	0	1	1	
Roskilde	0	1	0	2	1	2	2	
Slagelse	0	0	0	5	1	1	18	
Svendborg	0	2	1	5	1	1	17	
Ialt	12	10	26	80	9	33	325	2

Forklaring:

Kolonne 1: Ledige Spindere.
„ 2: „ Arbejdsmænd.
„ 3: „ Kvinder.
„ 4: Beskæftigede Spindere ved Bord.
„ 5: „ „ „ andet Arbejde.
„ 6: „ Arbejdsmænd.
„ 7: „ Kvinder.

Oplysninger vedrørende indskrænket Arbejdstid i Faget.

	Antal Medlem.	Antal Uger	Ialt Timer pr. Medlem pr. Uge
Aalborg	31	10	12
Assens	25	6—13	fra 5½ til 1
Holstebro	4	13	5½
Horsens	52	7	6
Køge	6	4—7	23
Randers	3	13	fra 24 til 36
Roskilde	7	13	fra 5½ til 32
Slagelse	25	13	4

Th. Nielsen.

Møder.

Hovedbestyrelsesmøde den 31. Maj 1940.

Formanden aabnede Mødet og bød Hovedbestyrelsen velkommen.

Gav derefter Oplysning angaaende Valget af Forretningsudvalg i De samvirkende Fagforbund, hvor Tobaksarbejderne igen er bleven repræsenteret, idet Formanden var bleven valgt. Udtrykte sin Forhaabning om, at dette maatte blive til Gavn for vort Forbund.

ad 1. Formanden meddelte, at den paa sidste Møde trufne Beslutning om Afholdelse af et Møde med de hos Cigarmagerlauget beskæftigede Medlemmer havde fundet Sted, og den skitserede Ordning angaaende Dyrtidstillæget var tiltraadt.

Gav derefter Oplysning vedrørende Valget til Toldraadets Appeludvalg.

Omtalte, at der fra Stripperne hos P. Wulff forelaa en Anmodning om at søge Forbud mod Benyttelse af Strippemaskinerne under de indeværende vanskelige Forhold.

Formanden havde ført Forhandling med Sammenslutningen herom, men ikke opnaaet noget Resultat. Vilde mene, at man kunde lade Sagen indbringe for et Fællesmøde, eventuelt for højere Instanser, saafremt Hovedbestyrelsen ønskede det.

Meddelte, at der skulde have været afholdt Fællesmøde i sidste Uge, men dette var bleven udsat. Gav Oplysning om de forskellige Sager, der skulde have været paa Dagsordenen, bl. a. Spørgsmaalet angaaende Røgcigarer og Helligdagsbetaling.

Fra Oplysningsudvalget forelaa en Skrivelse, som Formanden oplæste og kommenterede, idet han bemærkede, at han ikke kunde se, man kunde ændre den paa sidste Møde tagne Beslutning.

Formanden meddelte, at der var tilsendt Forfatteren af vort Festskrift, Herr Henry Bruun, en Skrivelse, som der forelaa Svar paa. Oplæste begge Skrivelser.

Oplyste, at Lønstatistikken foreløbig var stillet i Bero, men at Statistikken pr. 15. Maj angaaende Antal beskæftigede Arbejdere og Antal Timer vilde blive optaget.

Anbefalede, at vi indtil videre standsede Optagelse af Lønstatistikken.

Der forelaa en Anmodning om eventuel Hjælp af vort Aldersrentefond ved senere Optagelse af Aldersrente ved 60 Aars Alderen.

Formanden oplæste Skrivelsen herom fra vedkommende og et Svar herpaa fra Afdl. „Enigheden"s Kasserer, som Brevet var sendt til.

Gav Oplysning angaaende Cirkulæret vedrørende frivillig Arbejdskraft, da det krævedes, at de skulde opretholde deres Medlemsskab i Arbejdsløshedskassen. Hertil kom saa Spørgsmaalet angaaende deres Medlemsskab i Forbundet.

Anbefalede, at man købte et Antal Eksemplarer af en Pjece, der var udgivet angaaende Samarbejdsregler m. m.

Angaaende Spørgsmaalet om Formantallets Nedsættelse for derigennem at skaffe flere i Arbejde, som blev vedtaget paa sidste Møde, omtalte Formanden de Steder, hvor der havde været forhandlet herom.

Formanden oplyste, at det blev nødvendigt at afholde et Fællesmøde med de to københavnske Afdelingers Bestyrelse vedrørende Spørgsmaalet om de Medlemmer, der i Henhold til Direktoratets Afgørelse skal udtræde, samt andre Sager.

Formanden omtalte sluttelig, at da han var indtraadt i Forretningsudvalget for D. s. F., vilde der i hans Sted være at lade Suppleanten indtræde i Repræsentantskabet.

Oplæste to Takkeskrivelser.

Formandens Beretning efterfulgtes af en indgaaende Drøftelse, hvorunder fremkom Oplysning om, at et Firma havde forlangt udført Rulning af Prøver paa en anden Maade end den hidtil gældende, hvilket ikke kunde godkendes. Et Par Resolutioner vedtaget af Arbejderne hos to større Firmaer oplæste Formanden, idet han bemærkede, at det udtrykkelig var sagt med Hensyn til at arbejde med et mindre Antal Forme, at dette kun kunde tillades, naar det drejede sig om beskæftigelsesmæssige Grunde. Vilde derfor anbefale, at det blev Hovedbestyrelsen, der traf Beslutning i Spørgsmaalet Antal Forme og ikke Arbejderne i de enkelte Virksomheder. Dette vedtoges. Tillige vedtoges det at annullere den af Arbejderne i to Virksomheder trufne Ordning dette Spørgsmaal vedrørende.

Det vedtoges at afholde Fællesbestyrelsesmøde med de københavnske Afdelinger Lørdag den 1. Juni 1940.

En Henstilling om at faa nogle Arbejdere hos „American Tobacco", der staar i andet Forbund, overflyttet til vort Forbund, lovede Formanden at undersøge nærmere.

Hovedbestyrelsen tilsluttede sig Formanden i Spørgsmaalet om Strippernes Anmodning vedrørende Maskinerne.

Angaaende Kursus vedtoges det at opretholde den trufne Beslutning.

For Medlemmer, der rejser til Tyskland for at arbejde, vedtoges det at regne dem lig Soldater.

Angaaende Statistikken vedtoges det at standse den foreløbig. Angaaende Anmodningen om Hjælp af Aldersrentefonden vedtoges det at yde vedkommende 10 Kr. pr. Maaned, saafremt Betingelserne iøvrigt forelaa opfyldt.

Beretningen godkendtes.

ad 2. Formanden gav Oplysning vedrørende den paa Rigsdagen vedtagne Lov angaaende Dyrtidstillægets Bortfald. Gav ligeledes Oplysning om opstaaede Forhold ved Pristallets Offentliggørelse den 1. Maj.

Toges til Efterretning.

ad 3. Vedrørende Deling af Arbejdet fremkom Formanden med Oplysninger fra de forskellige Fabriker, hvor der var forhandlet om Spørgsmaalet. Bare Imødekommenhed har det ikke været, og et enkelt stort Firma har vist sig meget uvillig. Imidlertid er der nu kommen en Lov om hele dette Forhold, der har foranlediget Formanden til visse Overvejelser af en Ordning om Deling af Arbejdet indenfor vort Fag.

Fremsatte herefter sine Betragtninger i Sagen.

Hovedkassereren supplerede Formandens Udtalelser, hvorefter det vedtoges med alle Stemmer mod én at nedsætte et Udvalg, der sammen med vore Fa-

brikanter skal behandle Spørgsmaalet om Arbejdsdeling.

Hertil valgtes: Formanden, Hovedkassereren og Ejner Hansen.

ad 4. Formanden forelagde Forslag om at udbetale vore arbejdsløse Medlemmer en ekstra Understøttelse ved Ferien. Forslaget skulde tillige omfatte de Medlemmer, der i mange Aar har betalt, men som nu arbejdede paa nedsat Arbejdstid.

Reglerne for Udbetaling ændres til, at der regnes 28 Dage istedetfor som hidtil 30 Dage, og sidste Dag bliver Torsdag den 4. Juli fra 1. April at regne. Søn- og Helligdage regnes med, og C. B.-pligtige tages med under samme Regler.

Formanden forelagde ligeledes Udkast til et nyt Grundlag for de Antal Feriedage, man i Henhold til Loven om Arbejdsløshedsforsikring skal fradrages, inden Understøttelse kan opnaas.

En nærmere Undersøgelse skulde dog foretages under Hensyn til Arbejdsfordelingsloven.

Hovedbestyrelsen gav begge Forslag sin Tilslutning.

ad 5. Hovedkassereren forelagde de reviderede Regnskaber for April Maaned 1940.

Disse godkendtes.

Boglisten

(September 1940).

Nye Udgaver.

4. *O. Bertolt* m. fl.: FAGFORENINGSKUNDSKAB. Forlaget „Fremad". 6. Udgave. 1940. 286 Sider 2,40
16. *N. Aa. Hoppe:* DAGLIGLIVETS RETSREGLER. Forlaget „Fremad". 197 Sider 2,40
17. FRITIDSPROBLEMER. Materialesamling udgivet af A. O. F. 1939. 160 Sider 1,75
23. *Johs. Hansen* og *P. Christensen:* KOMMUNALKUNDSKAB. Forlaget „Fremad". 2. Udgave. 1939. 294 Sider 3,00
25. *Frode Kristensen:* FRA RAASTOFFERNES RIGER. Poul Branners Forlag. 3. Udgave. 1940. 195 Sider ..... 2,65 + Porto
33. HAANDBOG I SOCIALDEMOKRATISK UNGDOMSARBEJDE. Arbejderungdommens Forlag. 6. Udgave. 1940 ..... ca. 2,25
Til disse Bøger er der udarbejdet Studievejledninger, hvortil de opgivne Numre henviser.
Tillæg III til Arbejdersangbogen, Nr. 313—328 incl. Forlaget „Fremad". 1939 0,20
DET DANSKE SAMFUND. Et Grundrids til Brug for Studiekredse under Aftenskoleloven. A. O. F. 5. Opl. 16 Sider 0,15
LOV OM DEN FASTE VOLDGIFTSRET med Bemærkninger. Udgivet af A. O. F. 2. Udgave. 1939. 14 Sider 0,15
DANSK ARBEJDSGIVERFORENING OG DENS LOVE. Udgivet af A. O. F. 2. Udgave. 1939. 15 Sider 0,15

Nye Udgivelser.

C. A. J. Gadolin: FINLAND. Illustreret. Martins Forlag. 1939. 272 Sider + en Kort over Finland ..... 3,00 + Porto.
J. Byskov: SJÆLELIVET. G. E. C. Gads Forlag. 1939. 338 Sider ..... 1,50 + Porto.
Kaj Bundvad: AFSTEMNINGS-, SAMARBEJDS- OG FORHANDLINGSREGLER. Udgivet af A. O. F. 1940. 56 Sider..... 0,75
Fred. Vedsø: FRA SMEDIE TIL STORBEDRIFT. Martins Forlag. 1940. 170 Sider ..... 1,50 + Porto.
Anne Marie Nørvig: DET SUNDE BARN OG DETS FORÆLDRE. Munksgaard. 1940. 264 Sider 4,50
FOLKETS RØST OM RADIOENS PROGRAMMER. Arbejdernes Radioforbund. Forlaget „Fremad". 1940. 171 Sider ..... 0,75 + Porto.
Tillæg til SOCIALREFORMENS NOTEUDGAVE 1938 (Tilføjelser og Ændringer til Lovene siden Oktober 1938). Pris 1,00

Oversigt over Arbejdsløsheden

Fredag den 30. August 1940.

Afdeling	Medlemsantal	Medlemsantallet fordelt i		Antal Arbejdsløse	Arbejdsløshedsantallet fordelt i		Antal Medl., der oppebær vedtægtsm. Understøtt.		Antal Medl., der oppebær Understøt. af Fortsætt.-Ks.	
		Md.	Kv.		Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.
Aalborg	1629	301	1328	256	38	218	35	46	2	94
Aarhus	79	40	39	30	12	18	2	1	5	4
Esbjerg	294	137	157	66	5	61	2	27	1	30
Frederic.	92	40	52	38	17	21	1	0	13	12
Hadersl.	53	18	35	5	5	0	0	0	4	0
Holstebr.	559	168	391	40	16	24	5	7	8	8
Horsens	491	248	243	107	48	59	28	24	10	18
Nykøb.F.	335	58	277	12	1	11	0	1	0	9
Nykøb.M.	63	30	33	14	9	5	6	0	2	2
Odense	563	240	323	32	11	21	3	9	4	4
Slagelse	120	60	60	18	6	12	1	2	3	9
Svendb.	139	49	90	10	7	3	5	2	1	1
Vejle	10	7	3	2	0	2	0	0	0	0
Tils. i Provins.	4427	1396	3031	630	175	455	88	119	53	191
Kbhv.: „Enigh."	3197	1124	2073	903	356	547	184	139	117	210
Cigarsort	1218	391	827	150	34	116	19	68	10	38
Tils. i Kbhvn.	4415	1515	2900	1053	390	663	203	207	127	248
Ialt...	8842	2911	5931	1683	565	1118	291	326	180	439

Oversigt over Regnskabet mellem Afdelingerne og Hovedkassen for Juli Maaned 1940

Afdeling	Afdelingen skal betale til Hovedkassen								Afdelingerne har betalt til Hovedkassen								Afdelingens Gæld pr. 31. Juli		Afdelingens Tilgodehavende pr. 31. Juli	
	Afdelingens Gæld fra forrige Maaned		Tilsendt Afdelingen kontant fra Hovedkassen		Kontingent Tilbagebet. Understøttelse m. v.		Tilsammen		Afdelingens Tilgodehavende fra forr Maaned		Indsendt Kvitteringer		Indsendt Kontant		Tilsammen					
Kbhvn. I...					26702	10	26702	10			9644	54	17057	56	26702	10				
do. II...			32000	00	9538	60	41538	60			32764	76	8773	84	41538	60				
Aalborg....	1039	54	142448	33	10341	15	153829	02			94547	64			94547	64	59281	38		
Aarhus.....	561	69	7500	00	508	55	8570	24			7866	70			7866	70	703	54		
Esbjerg....	8227	76	21500	00	1914	00	31641	76			21691	79			21691	79	9949	97		
Fredericia..	304	73	5500	00	644	85	6449	58			6471	17			6471	17			21	59
Haderslev..	260	28	3200	00	477	85	3938	13			3765	60			3765	60	172	53		
Hjørring....	40	15	240	00	32	20	312	35			303	23	9	12	312	35				
Holstebro...	2686	67	16000	00	4766	35	23453	02			11485	27			11485	27	11967	75		
Horsens....	1797	39	30000	00	3167	95	34965	34			19592	78			19592	78	15372	56		
Nakskov ...			135	00	6	40	141	40	2	08	138	38	0	94	141	40				
Nykøbing M.	70	13	5000	00	880	80	5950	93			5484	69			5484	69	466	24		
do. F.			7000	00	2864	15	9864	15			5595	86			5595	86	4268	29		
Odense.....			24000	00	5063	20	29063	20			14925	01	1138	19	16063	20	13000	00		
Slagelse....	854	63	8000	00	949	10	9803	73			4221	93	11	21	4233	14	5570	59		
Svendborg .			8000	00	1372	45	9372	45			8673	71			8673	71	698	74		
Vejle.....			600	00	101	65	701	65	6	76	416	84			423	60	278	05		
Central- og Anvisningsk	23140	19	248000	00	116	15	271256	34			186676	94			186676	94	84579	40		

Skraatobaksarbejdernes Forbund og Arbejdsløshedskasse.
Oversigt over Regnskabet mellem Afdelingerne og Hovedkassen for Juli Maaned 1940

Afdeling	Afdelingen skal betale til Hovedkassen								Afdelingen har betalt til Hovedkassen								Afdelingens Gæld pr. 31. Juli		Afdelingens Tilgodehavende pr. 31. Juli	
	Afdelingens Gæld fra forrige Maaned		Tilsendt Afdelingen kontant fra Hovedkassen		Kontingent Tilbagebet. Understøttelse m. v.		Tilsammen		Afdelingens Tilgodehavende fra forr. Maaned		Indsendt Kvitteringer		Indsendt Kontant		Tilsammen					
København .					792	60	792	60			611	20	181	40	792	60				
Aalborg....			869	28	460	00	1329	28	9	35	1319	93			1329	28				
Aarhus.....	122	07			183	50	305	57			210	93			210	93	94	64		
Assens.....					166	55	166	55					166	55	166	55				
Esbjerg....	100	00			361	30	461	30			110	00	251	30	361	30	100	00		
Fredericia..					30	60	30	60					30	60	30	60				
Haderslev..	179	70	200	00	22	90	402	60			138	00			138	00	264	60		
Holstebro..	100	00			187	95	287	95			130	40			130	40	157	55		
Horsens....					714	00	714	00			497	80	216	20	714	00				
Køge.....	116	35	400	00	61	00	577	35			360	00			360	00	217	35		
Nakskov ...	157	38	700	00	32	75	890	13			729	20			729	20	160	93		
Nykøbing F.					42	60	42	60							42	60	42	60		
Odense....	97	45			103	20	200	65			130	00			130	00	70	65		
Randers....	273	00			38	30	311	30			270	00			270	00	41	30		
Roskilde....	39	43	400	00	65	50	504	93			237	58			237	58	267	35		
Slagelse....					172	65	172	65			111	40	61	25	172	65				
Silkeborg...																				
Svendborg .	361	80	800	00	148	45	1310	25			746	32	564	33	1310	65			0	40

Forbundets og Afdelingernes Telefoner:
Forbundet (Hovedkontoret): Ctr. 12,981.
Afdeling „Enigheden": Ctr. 12,987.
Cigarsorterernes Fagforening: Eva 1456.
Centralkontoret: Central 7734.

Skraatobaksarbejderforb. Adresse og Telefoner:
Forretningsfører: *Th. Nielsen*, H. C. Ørstedsvej 19 B[1]
Telf. Eva 632 - Privat Hellerup 1484.

Redigeret af *Dirk Nak*, H. C. Ørstedsvej 19 B[1].
RUD. DØHNS BOGTR. A/S. KBHVN.

Tobaksarbejderforbundets Fagblad

Nr. 10 | Oktober 1940 | 35. Aargang

LOVEN OM ARBEJDSFORHOLD

Under Folketingets Behandling af Forslaget til Lov om Arbejdsforhold kom stærkt modstridende Anskuelser til Orde. Bondepartiet vilde f. Eks. paastaa, at Lovgivningen virkede afstivende paa „Fagforeningsdiktaturet", og Kommunisterne følte sig naturligvis forpligtet til at give Udtryk for den Opfattelse, at der ved Loven blev lagt en Mine under Fagbevægelsen. Den tilsyneladende Uenighed forhindrede dog ikke de to Partier i at indtage nøjagtig samme Stilling ved Afstemningen tillige med Frits Clausen-Folkene og „den nationale Genrejser" Sv. E. Johansen.

Sandheden om Loven og dens Virkninger kan begribeligvis hverken hentes hos Bondepartiets eller Kommunisternes Talsmænd; det mest formaalstjenlige er en Undersøgelse af Bestemmelserne i Loven. Dens Forhistorie er kendt: den 24. August modtog Arbejds- og Socialministeriet fra Arbejdsgiverforeningen og De samvirkende Fagforbund en Henvendelse, hvori de to Hovedorganisationer gør Rede for den Opfattelse, at Arbejdere og Arbejdsgivere under de Besværligheder, som har ramt Landet og medført en alvorlig Begrænsning af Afsætningsmulighederne, maa søge sammen i de mest intensive Bestræbelser for at holde Produktionslivet i Gang og sikre Beskæftigelse for det størst mulige Antal Arbejdere. Ved Hovedorganisationernes Forhandlinger om et nærmere Samarbejde med dette Formaal rejste sig i første Linje Spørgsmaalet om, hvorledes man fremtidig kunde undgaa den Fare for Produktionslivet, der ligger i Risikoen for Arbejdsstandsninger. Skrivelsen til Arbejdsministeriet var derfor ledsaget af et Udkast til Lov om Nedsættelse af et Arbejds- og Forligsnævn, og Hovedorganisationerne tilsagde samtidig Regeringen Bistand til Løsning af de Opgaver, som Fremtiden maatte føre med sig. Efter indgaaende og til Tider besværlige Forhandlinger i Regeringen fremsattes Forslaget til Lov om Arbejdsforhold den 11. Septbr. og gennemførtes den følgende Dag.

Loven bestemmer, at der til Varetagelse af faglige, økonomiske og sociale Interesser for derved at fremme Landets Produktions- og Erhvervsforhold oprettes et Arbejds- og Forligsnævn bestaaende af tre Repræsentanter for hver af Hovedorganisationerne samt et Formandsskab paa tre Medlemmer udnævnt af Kongen. Sammensætningen af Nævnet kan ændres, idet Nævnet ikke alene skal virke som Voldgift mellem Hovedorganisationerne, men tillige i et vist Omfang kan komme til at virke for Personer eller Organisationer, der ikke er tilsluttet Arbejdsgiverforeningen eller De samvirkende Fagforbund. I saadanne Tilfælde kan den Part, der ikke føler sig tilstrækkeligt repræsenteret gennem Hovedorganisationens Medlemmer, kræve, at to af Nævnets Medlemmer udskydes til Fordel for to Personer, der i særlig Grad maa antages at repræsentere vedkommendes Interesser.

Uden for det overenskomstmæssige Omraade kan Nævnet træffe Afgørelse om Løn og Arbejdsvilkaar for saa vidt det skønnes paakrævet af Hensyn til Arbejdsforholdenes Udvikling eller for at opnaa en ønsket Tilpasning bl. a. med Hensyn til Antallet af beskæftigede Arbejdere.

Det er ikke Tanken, at en hvilken som helst Sag, der maatte opstaa, skal føres op til Afgørelse af Nævnet. Der er derfor oprettet to Underinstanser. For overenskomstmæssige Forhold nedsættes et Fællesudvalg mellem Hovedorganisationerne, som har til Opgave saa vidt muligt at tilvejebringe en forligsmæssig Løsning, og hvis dette ikke lykkes, at træffe Afgørelse i Sagen, dog saaledes at Parterne eller de Medlemmer af Fællesudvalget, der maatte være i Mindretal, har Adgang til at indbringe Sagen for Nævnet.

Den anden Underinstans vedrører Sager, hvor kollektiv Overenskomst ikke findes. Saadanne Uoverensstemmelser kan kun forelægges Nævnet direkte, hvis begge Parter er enig derom. Hvis denne Enighed ikke er til Stede, kan en af Parterne forlange Sagen forelagt for et af Den faste Voldgiftsret nedsat Udvalg paa tre Medlemmer. Dette Udvalg skal ikke træffe Afgørelse i Striden, men skal undersøge, om det i det givne Tilfælde er hensigtsmæssigt, at Løn og Arbejdsforhold fastlægges gennem Voldgiftsdom. Er Udvalget af denne Opfattelse, indbringes Sagen til Nævnets Afgørelse.

Foruden disse Funktioner tillægger Loven Nævnet Beføjelse til at afgive Indstilling til Arbejdsministeren om Foranstaltninger af lovmæssig eller administrativ Karakter, der kan tjene til Fremme af de Interesser, som Hovedorganisationerne i snævert Samarbejde har ønsket at bistaa Regeringen med.

Som Følge af den Fremgangsmaade for Behandling af Uoverensstemmelser vedrørende Løn- og Arbejdsforhold, som Loven fastlægger, er Arbejdskamp udelukket, og Loven indeholder direkte Forbud herimod; men ingen Uoverensstemmelser kan opstaa, uden at Parterne selv er i Stand til gennem de Organer, der er skabt ved Loven, at være direkte medvirkende ved deres Afgørelse. Dette gælder ogsaa Uoverensstemmelser, der opstaar uden for de overenskomstmæssige Omraader.

Hovedorganisationernes Initiativ til Gennemførelse af en Lov om Arbejdsforhold er sket udfra det Synspunkt, at Arbejdskampe i den nuværende Situation vilde kunne faa alvorlige Følger for Organisationslivet som Helhed, idet de vilde skabe Hindringer for Regeringens Bestræbelser for at tilrettelægge Produktion og Omsætning i Overensstemmelse med de nye Forhold. Loven betyder ikke noget afgørende Brud med de senere Aars Udvikling, idet Bestræbelserne altid er gaaet i Retning af at bilægge opstaaede Uoverensstemmelser og Konfliktspørgsmaal ad Forhandlingernes Vej. Forhandlingsreglerne og de gældende Regler for Samarbejde og fælles Afstemninger tjener jo samme Formaal, og det kan siges, at den nu vedtagne Lov er en Fortsættelse af denne Udvikling. Forholdet er nu dette, at langt de fleste overenskomstmæssige Retsstridigheder finder deres Afgørelse gennem Forlig eller ved de arbejdsretlige Organer, der efterhaanden er skabt, og under de nuværende Forhold vil alle kunne se Betydningen af, at de fredelige Afgørelser tillige udstrækkes til at omfatte Interessetvister, der i tidligere Tider ofte kun fandt deres Afgørelse gennem opslidende Arbejdskampe.

De samme Partier, som henter deres Forbilleder fra Lande, hvor Fagbevægelsen er umyndiggjort og har mistet sin Indflydelse paa Fastsættelsen af Løn- og Arbejdsvilkaarene, bebrejder nu De samvirkende Fagforbund, at de har givet deres Tilslutning til en saadan Lovgivning. Men dansk Fagbevægelse har altid ført en sund Realitetspolitik og har ogsaa nu handlet ud fra Erkendelsen af, at man maa have en positiv Indstilling overfor Tidens Problemer. Ved Bedømmelsen af Loven er det tillige nødvendigt at se den Sandhed i Øjnene, at en stejl Fastholden ved Retningslinjer og Metoder, der var rigtige og har bestaaet deres Prøve under andre Forhold, vilde betyde en alvorlig Fare for vor Bevægelse.

*

Et særligt Kapitel i Lovens Tilblivelseshistorie kan skrives om Venstres „Indsats". Partiets levende Uvilje mod Arbejdernes faglige Organisationer er ikke undergaaet nogen Forandring, og efter yderste Evne har man betjent sig af de Muligheder, som Regeringssamarbejdet aabner, for at kunne paatrykke Lovgivningen Venstres særlige Stempel. Resultatet af Anstrengelserne blev, at et Par af de Bestemmelser, som Hovedorganisationerne havde ønsket indført, udgik, medens andre

ændredes. Gennem Medlemmerne i Regeringen og under Forhaandsforhandlingerne har Venstre saaledes øvet sin rigelige Indflydelse under Læ af de øvrige Partiers Ønske om at bevare Samarbejdet. Men dette var aabenbart ikke Venstre tilstrækkeligt. Ved Afstemningen undlod saaledes 17 Medlemmer af Partiet at stemme, medens kun 8 stemte for, og 5, der formentlig har haft mest Lyst til at stemme imod, udeblev.

De Partier, der er klar over Nødvendigheden af, at Regeringssamarbejdet holder, har ved flere Lejligheder strakt sig længere, end de vilde gøre uden denne Nødvendighed. Men politiske Afpresningsmetoder udøvet af et Parti, der er saa indbyrdes splidagtigt, som denne Afstemning bærer Vidnesbyrd om, vil i det lange Løb være uholdbare. Arbejderbevægelsen har paa alle Punkter loyalt bøjet sig under Samarbejdets Vilkaar og har derfor en naturlig Ret til overfor en af de øvrige Parter at fremkomme med en ganske alvorlig Henstilling om for Fremtiden at indrette sig paa en bedre Forstaaelse af Samarbejdets Kunst.

LOV

(Nr. 478)

om Arbejdsforhold stadfæstet 14. September 1940 med Betænkning afgivet af Folketingets Udvalg den 13. September 1940.

§ 1.

Stk. 1. Til Varetagelse af faglige, økonomiske og sociale Interesser for derved at fremme Landets produktionsmæssige og erhvervsmæssige Forhold oprettes der et Arbejds- og Forligsnævn. Efter Indstilling af Hovedorganisationerne udnævner Arbejdsministeren 3 Repræsentanter for hver af Hovedorganisationerne, henholdsvis Dansk Arbejdsgiverforening og De samvirkende Fagforbund i Danmark, til Medlemmer af Nævnet samt en Stedfortræder for hvert Medlem. Ved Behandling af de i § 2 nævnte Forhold ledes Nævnet af et Formandsskab, bestaaende af 3 af Kongen udnævnte Medlemmer; samtidig med Udnævnelsen af disse Medlemmer udnævnes der af Kongen 3 Stedfortrædere for Medlemmerne. Udnævnelsen af Formandsskabets Medlemmer og Stedfortrædere, der alle skal have Indsigt i økonomiske og sociale Forhold, og af hvilke ingen maa repræsentere Arbejdsgiver- eller Arbejderinteresser, har Gyldighed til Lovens Udløb.

Stk. 2. Ved Behandling af Sager vedrørende Løn- og Arbejdsvilkaar for Arbejdsgivere eller Arbejdere, der ikke kan anses for tilstrækkeligt repræsenteret igennem de efter Hovedorganisationernes Indstilling valgte Medlemmer, udtræder efter Arbejdsministerens nærmere Bestemmelse i det enkelte Tilfælde henholdsvis 4 eller 2 af de nævnte Medlemmer repræsenterende henholdsvis Arbejdsgiver- og/eller Arbejderinteresser, og for saa vidt de paagældende Arbejdsgiveres eller Arbejderes faglige Interesser i Henseende til Løn- og Arbejdsvilkaar varetages af en Organisation, indtræder i Stedet for de saaledes udtraadte Medlemmer efter Arbejdsministerens nærmere Bestemmelse som Medlemmer henholdsvis 4 eller 2 Repræsentanter for den eller de paagældende Organisationer. Findes en saadan Organisation ikke, indtræder som Medlemmer henholdsvis 4 eller 2 Repræsentanter for de paagældende Interesser. dersom de paagældende ikke selv kan tilvejebringe en efter Arbejdsministerens Skøn egnet Repræsentation, udpeger Den faste Voldgiftsret Medlemmerne, der skal have Kendskab til Arbejdsforholdene inden for det paagældende Omraade, og som saa vidt muligt skal repræsentere de paagældende Arbejdsgiver- eller Arbejderinteresser.

Stk. 3. Nævnets Beslutninger træffes ved Stemmeflerhed inden for Nævnets Medlemmer; for saa vidt der ved Afstemningen ikke kan opnaas Flertal for Sagens Afgørelse, træffer Formandsskabet Afgørelsen.

Stk. 4. Nævnets Sekretær udnævnes af Arbejdsministeren efter Nævnets Indstilling.

Stk. 5. Arbejdsministeren er bemyndiget til at fastsætte de nærmere Regler for Nævnets Forretningsgang.

§ 2.

Stk. 1. Det paahviler Arbejds- og Forligsnævnet at træffe Afgørelse af saadanne Spørgsmaal vedrørende overenskomstmæssige Løn- og Arbejdsforhold, der i Medfør af Reglerne i § 4 indankes eller forelægges for det. Nævnet kan herunder i Tilfælde, hvor Gyldighedsperioden for Løn- og Arbejdsvilkaar, der er fastsat af Nævnet, ad overenskomstmæssig Vej eller af det § 4 nævnte Fællesudvalg, er udløbet, uden at ny Bestemmelse har kunnet træffes ad sædvanlig Vej ,fastsætte, paa hvilke Vilkaar der skal arbejdes inden for paagældende Omraade.

Stk. 2. Nævnet træffer derhos Afgørelse af Uoverensstemmelser, der forelægges det, om kollektive eller generelle Løn- og Arbejdsvilkaar for Arbejdsgivere eller Arbejdere, der ikke er omfattet af en Overenskomst herom, idet det er en Betingelse for Fastsættelse af Løn- og Arbejdsvilkaar for saadanne Arbejdsgivere eller Arbejdere, at denne af Nævnet skønnes paakrævet for at opnaa en af Hensyn til Arbejdsforholdenes rolige Udvikling ønsket Ensartethed i Lønningerne eller en Tilpasning, hvorved saavel Produktionens Omfang og Kvalitet som Antallet af beskæftigede tages i Betragtning. For saa vidt een af Parterne ikke ønsker Uoverensstemmelsen forelagt til Nævnets Afgørelse, kan den anden Part indbringe Spørgsmaalet om Uoverensstemmelsens Forelæggelse for Nævnet for et af Den faste Voldgiftsret nedsat Udvalg bestaaende af 3 Medlemmer, af hvilke Formanden skal opfylde Betingelserne for at blive valgt til Medlem af Nævnets Formandsskab. Dersom dette Udvalg finder, at de for dette foreliggende Oplysninger sandsynliggør, at den i 1. Pkt. nævnte Betingelse er til Stede, forelægges Sagen for Nævnet.

§ 3.

Stk. 1. Nævnet er berettiget til at afgive Indstilling til Arbejdsministeren om Gennemførelsen af saa-

danne Foranstaltninger af lovmæssig eller administrativ Karakter, der tjener til Fremme af de i § 1 nævnte Interesser. Nævnet skal være raadgivende for Arbejdsministeren i Tilfælde, hvor Ministeren finder det ønskeligt at forelægge dette Spørgsmaal vedrørende de under Arbejdsministeriet henhørende Anliggender, ligesom Arbejdsministeren er bemyndiget til inden for dette Omraade at tillægge Nævnet Løsningen af særlige, afgrænsede Opgaver.

Stk. 2. Ved Løsningen af de i Stk. 1 nævnte Opgaver kan der tilforordnes Nævnet den fornødne sagkyndige Bistand, ligesom der, hvis det skønnes ønskeligt, af Arbejdsministeren i det enkelte Tilfælde kan beskikkes Nævnet en Leder, der ikke maa repræsentere Arbejdsgiver- eller Arbejderinteresser.

§ 4.

Stk. 1. Til Behandling af saadanne Spørgsmaal om overenskomstmæssige Løn- og Arbejdsforhold, der ikke har kunnet ordnes ad sædvanlig overenskomstmæssig Vej, og hvis Afgørelse ikke i Henhold til Lov eller overenskomstmæssig Aftale er tillagt administrative eller fagligretlige Organer, nedsættes der efter Indstilling af de 2 Hovedorganisationer af Arbejdsministeren et Fællesudvalg bestaaende af 3 Medlemmer med 3 Stedfortrædere for hver af de nævnte Organisationer, dog saaledes at Bestemmelsen i § 1, Stk 2 ,finder tilsvarende Anvendelse. Til Medlemmer og Stedfortrædere af Fællesudvalget kan ikke vælges Personer, der er valgt til Medlemmer af eller Stedfortrædere i det i Medfør af § 1 nedsatte Nævn.

Stk. 2. Fællesudvalget optager, for saa vidt en forligsmæssig Løsning ikke kan tilvejebringes, Spørgsmaalet til Afgørelse, og opnaas der inden for Udvalget Flertal for Sagens Afgørelse, er denne Afgørelse bindende for Parterne, dog at Parter, der ikke er Medlemmer af en af de to Hovedorganisationer, saavel som 2 af de af Hovedorganisationerne valgte Medlemmer inden for en Frist af 14 Dage har Appelret til Arbejds- og Forligsnævnet; skønner Nævnet, at Sagen er af uvæsentlig Betydning, kan Nævnet afvise Sagen, i hvilket Tilfælde Fællesudvalgets Afgørelse er endelig.

Stk. 3. Opnaas der ikke inden for Udvalget Flertal for Sagens Afgørelse, forelægges denne, saafremt en af Parterne eller 2 af de af Hovedorganisationerne valgte Medlemmer inden for en Frist af 14 Dage begærer det, Arbejds- og Forligsnævnet til Afgørelse efter Regelen i § 2.

Stk. 4. Udvalgets Sekretær udnævnes af Arbejdsministeren efter Udvalgets Indstilling.

§ 5.

Stk. 1. Ved Sagernes Behandling for Arbejds- og Forligsnævnet skal Parterne skriftligt afgive deres Paastande, hvorefter Sagen behandles ved mundtlig Forelæggelse efter tilsvarende Regler som gældende ved Den faste Voldgiftsret.

Stk. 2. Arbejds- og Forligsnævnet kan paalægge Parterne Sagsomkostninger og bestemme disses Størrelse og Fordeling.

Stk. 3. Sager vedrørende Brud paa de af Arbejds- og Forligsnævnet trufne Beslutninger eller paa Afgørelser af det i § 4 nævnte Udvalg indbringes for Den faste Voldgiftsret og behandles i Overensstemmelse med Reglerne i Lov Nr. 536 af 4. Oktober 1919 om Den faste Voldgiftsret.

§ 6.

Stk. 1. Saavel Arbejds- og Forligsnævnet som Fællesudvalget og det i § 2, Stk. 2, omhandlede Udvalg har Adgang til at indkalde Enkeltpersoner og Organisationer, der i saa Fald har Pligt til at give Møde for at meddele saadanne Oplysninger, som de paagældende Organer maatte anse for nødvendige af Hensyn til deres Afgørelser.

Stk. 2. Tilsidesættelse af Bestemmelserne i Stk. 1 straffes med Bøde, for saa vidt ikke højere Straf maa antages forskyldt. Sager herom behandles som Politisager. Bøder tilfalder Statskassen.

§ 7.

Udgifter til Vederlag til Nævnets Formandsskab og Formanden for det i § 2, Stk. 2, omhandlede Udvalg samt til Nævnets og Fællesudvalgets Sekretariat og den i § 3 omhandlede særlige Bistand for Nævnet afholdes af Statskassen.

§ 8.

De overenskomstmæssige Aftaler mellem Organisationerne er fortsat gældende, for saa vidt de ikke er i Modstrid med nærværende Lovs Bestemmelser.

§ 9.

Denne Lov, der træder i Kraft straks, er gældende til 1. November 1941, for saa vidt den ikke ved kongelig Anordning sættes ud af Kraft forinden. Saa længe Loven gælder, maa Arbejdsstandsninger ikke iværksættes inden for de af Loven omfattede Arbejdsomraader, medmindre det drejer sig om de særlige Undtagelsestilfælde, der er omhandlet i § 5 i Norm for Regler for Behandling af faglig Strid.

Lov Nr. 5 af 18. Januar 1934 om Mægling i Arbejdsstridigheder som ændret ved Lov Nr. 96 af 20. Marts 1940 sættes ud af Kraft, saa længe nærværende Lov har Gyldighed. I Stedet for den i § 9, Stk. 2, i Lov om Apotekervæsenet Nr. 107 af 31. Marts 1932 omhandlede Henvisning til Forligsinstitutionen træder Behandling efter Bestemmelserne i nærværende Lov.

Betænkning afgivet af Folketingets Udvalg den 13. September 1940.

Udvalget har modtaget en Deputation fra forskellige Arbejdsgiverorganisationer i Landbrugserhvervet, der afleverede en skriftlig Henvendelse, og en saadan er ogsaa modtaget fra Fællesrepræsentationen for dansk Haandværk og Industri.

I Anledning af de i Fællesrepræsentationens Henvendelse fremsatte Betragtninger angaaende Lovforslagets § 3 har Arbejds- og Socialministeren i et Samraad med Udvalget oplyst, at han er enig i, at Nævnet har Beføjelse til i paakommende Tilfælde at tilkalde sagkyndig Bistand fra denne som fra andre interesserede Organisationer.

Udvalget har endvidere i Samraad med Arbejds- og Socialministeren drøftet de Tvivlsspørgsmaal, som rejstes under Sagens første Behandling i Tinget.

Herunder har Ministeren erklæret sig villig til ved Indstilling til Kongen angaaende Formandsskabet i

Arbejds- og Forligsnævnet at medtage et Medlem, hvis Uddannelse berettiger ham til Virksomhed som Dommer i en kollegial Ret.

Angaaende § 1, 2det Stykke, 2den Linie, hvor der er rejst Tvivl om, hvem der skal afgøre, om en Part i opstaaet Uoverensstemmelse „kan anses tilstrækkelig repræsenteret (i Nævnet) igennem de efter Hovedorganisationernes Indstilling valgte Medlemmer", har Ministeren erklæret, at dette maa den vedkommende Part afgøre.

Over for Kravet, som fra forskellig Side fremførtes, om, at en Organisation, som ikke føler sig repræsenteret ved Hovedorganisationernes Medlemmer af Nævnet ,skulde kunne erstatte hele den vedkommende Afdeling af Nævnet med tre af paagældende Organisation udpegede ,har Ministeren fastholdt, at mindst et af hvert af Hovedorganisationernes Medlemmer for Kontinuitetens Skyld maa bevare Sæde i Nævnet.

Med Hensyn til Forstaaelsen af § 2, 1ste og 2det Stykke, har Ministeren erklæret, at hvor der foreligger Overenskomst af kollektiv Art mellem Arbejdsgiver og Arbejder, hvad enten de er organiserede eller ej, er Vejen til Afgørelsen af Uoverensstemmelser Fællesudvalget (§ 4) med en saaledes ændret Sammensætning af dette, som er angivet i § 1, 2det Stykke, eventuelt til Arbejds- og Forligsnævnet. Foreligger der ikke en saadan kollektiv Overenskomst, er Vejen til Afgørelsen af Uoverensstemmelsen gennem Tremandsudvalget (§ 2, 2det Stykke) til Arbejds- og Forligsnævnet. I dette skal ligesom i Fællesudvalget de vedkommende Parter være særligt repræsenterede som nævnt ved to Medlemmer i hver Gruppe, hvis de ikke finder, at de af Hovedorganisationerne indstillede Medlemmer repræsenterer deres Interesser fyldestgørende.

Endvidere blev det ved Forhandlingerne fastslaaet, at Hovedorganisationer ikke som af nogle befrygtet, kan etablere Uoverensstemmelse i et Arbejdsforhold og ved deres Initiativ faa Sagen frem for Fællesudvalg eller Tremandsudvalg og Arbejds- og Forligsnævn. Hvor den ene eller begge Parter er uorganiserede, kan en Organisation ikke paatage sig den paagældende Sag, medmindre Ønske derom fremkommer fra vedkommende Part.

Med Hensyn til den i § 2, 2det Stykke, anførte Betingelse for Nævnets Optagelse af en Sag, hvor Arbejdsforhold ikke er omfattet af en Overenskomst, men hvor Nævnet skønner Optagelse paakrævet for at opnaa en af Hensyn til Arbejdsforholdenes rolige „Udvikling ønsket Ensartethed i Lønningerne", har Ministeren erklæret, at hermed ikke tilsigtes at tilvejebringe samme Lønniveau inden for det samme Arbejdsomraade overalt i Landet eller i forskellige Virksomheder inden for samme Produktionsgren uden Hensyn til vekslende Konkurrence og Rentabilitetsmuligheder i Virksomhederne.

Ministeren har endvidere erklæret, at det maa være en Forudsætning for Sagers Indbringelse for de forskellige Instanser, at der ikke under en Sags Behandling fra nogen af de paagældende Parter iværksættes Aktion over for Modparten.

Udvalgets *Flertal* (hele Udvalget med Undtagelse af Jørgen Gram og Einar Kjær), indstiller Lovforslaget til *Vedtagelse uforandret.*

Et Mindretal (Jørgen Gram og Ejnar Kjær) finder det foreliggende Forslag baade uklart og uoverskueligt. Det vil, hvis det gennemføres, give Plads for en saa lang Række Fortolkninger, at det i Virkeligheden i Øjeblikket er umuligt med Bestemthed at overse Lovens Virkning og Omfang.

Det kan dog allerede nu ses, at det paa adskillige Omraader rækker videre, end Forholdene kræver. Mindretallet maa her navnlig fremhæve det urimelige i, at Kredsen af uorganiserede inddrages under Lovgivningen. De Arbejdere og Arbejdsgivere, der ikke er gaaet ind i nogen Organisation, har derved tilkendegivet, at de ønsker selv at ordne deres Løn- og Arbejdsforhold, og det ses ikke, at der er noget i den foreliggende Situation, der nødvendiggør, at der sker Ændring i dette Forhold.

Mindretallet kan ud fra det her fremførte ikke medvirke til Lovforslagets Vedtagelse.

Arbejds- og Forligsnævnet.

Formandsskab:

Direktør Erik Dreyer med Rigsadvokat F. Pihl som Stedfortræder.

Landsdommer Victor Hansen med Byretsdommer T. C .Myrhdahl som Stedfortræder.

Professor Thorkil Kristensen med Kontorchef, Lektor ved Københavns Universitet K. O. Vedel-Petersen som Stedfortræder.

Medlemmer:

For Dansk Arbejdsgiverforening:

Formand for Dansk Arbejdsgiverforening Oldermand Esper Eising.

Næstformand for Dansk Arbejdsgiverforening Direktør H. L. Larsen.

Næstformand for Dansk Arbejdsgiverforening Civilingeniør T. K. Thomsen.

For De samvirkende Fagforbund:

Formand for De samvirkende Fagforbund Laur. Hansen.

Formand for Dansk Arbejdsmandsforbund Axel Olen.

Formand for Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund Peter Andersen.

Stedfortrædere:

For Dansk Arbejdsgiverforening:

Direktør Johan Jensen, A/S Galle & Jessen, København.

Købmand Hakon Schmidt, Middelfart.

Tømrermester S. Sørensen, Horsens.

For De samvirkende Fagforbund:

Hovedkasserer i De samvirkende Fagforbund Aksel Olsen.

Formand for Kvindeligt Arbejderforbund Fru Fanny Jensen.

Formand for Skandinavisk Sadelmager- og Tapetsererforbund Th. Clausen.

Fællesudvalget.

Medlemmer:

For Dansk Arbejdsgiverforening:
Direktør Sophus Agerholm.
Direktør M. A. Westh.
Vicedirektør Carl Plum.

For De samvirkende Fagforbund:
Næstformand i De samvirkende Fagforbund Eiler Jensen.
Formand for Snedkerforbundet Niels Madsen.
Næstformand i Dansk Arbejdsmandsforbund Robert Nielsen.

Stedfortrædere:

For Dansk Arbejdsgiverforening:
Direktør Johan Schrøder.
Direktør Sven Nøring.
Kontorchef, cand. jur. Walther Elmquist.

For De samvirkende Fagforbund:
Sekretær i De samvirkende Fagforbund Einar Nielsen.
Sekretær i De samvirkende Fagforbund Ernst Berg.
Formand for Tobaksarbejderforbundet Dirk Nak.

Lov om Regulering af Arbejdslønninger.

Det betones fra alle Sider og er jo ogsaa saa ubetinget rigtigt, at det i denne Danmarks Skæbnetime gælder om, at alle Danske staar sammen, deler ondt og godt med hinanden og søger at gøre Forholdene saa taalelige for hverandre som det i det hele taget er muligt i den foreliggende Situation. Vi maa alle vise Samfundssind for at føre Land og Folk frelst gennem Tidens Vanskeligheder og henimod en forhaabentlig lysere Fremtid. Dette betyder tillige, at vi maa søge frem til en ligelig Fordeling af Krigstilstandens Byrder, saaledes at en enkelt Gruppe ikke høster Fordele paa de øvrige Befolkningsgruppers Bekostning. Det er ud fra denne Betragtning, at de danske Arbejdere har paataget sig de store Ofre, som Pristalsreguleringens Ophævelse, Arbejdsfordelingsloven samt de øvrige Kriselove betyder for Arbejderhjemmene, og det skete endvidere under den Forudsætning, at de øvrige Befolkningsgrupper vilde paatage sig de samme Forpligtelser, og frem for alt, at der vilde blive sat Stopper for Prisstigningerne. Det har aldrig været og kan heller aldrig være Meningen, at der skabes en øverste Grænse for Arbejdslønnen, mens der ikke paalægges Landets øvrige Borgere nogen som helst Begrænsning i saa Henseende.

Det har imidlertid vist sig, at de forskellige Foranstaltninger, som skulde bidrage til at hindre Prisstigningerne, kun har været lidet effektive, og at Priserne paa Fødevarer og andre Livsfornødenheder stiger fra Dag til Dag. Følgen heraf har været, at Arbejderbefolkningen har maattet indskrænke sig, medens andre Befolkningsgrupper ikke blot har opretholdt, men endog forøget deres Forbrug.

Med Henblik paa denne Udvikling gav Landbrugsministeren ved Kornlovens Fremsættelse Tilsagn om, at Arbejdslønnen skulde tilpasses efter de forventede højere Brødpriser. Dette Løfte har Regeringen nu indfriet ved det den 19. September fremsatte Forslag til Lov om Regulering af Arbejdslønninger, som den 20. September blev færdigbehandlet og vedtaget af begge Rigsdagens Ting.

I Anledning af denne Lov har forskellige Højre- og Venstreblade fremsat den Paastand, at det er en forfejlet og forhastet Lovgivning. man her er gaaet med til, at Lønforhøjelserne vil afføde nye Prisstigninger, og at Arbejderne saaledes kun midlertidig vil høste Fordele af Lønstigningen, idet det altid vil være Priserne, der vinder i Kapløbet mellem Løn og Priser.

Hertil ønsker vi at bemærke, at vi ikke deler de mange Betænkeligheder, der i saa Henseende næres i visse Kredse. Vi har gentagne Gange her i Bladet givet Udtryk for, at hverken Fagforeningerne eller Arbejderne er interesseret i Lønforhøjelser som Følge af Prisstigninger, tværtimod, men naar disse ikke kan undgaas, maa Arbejderne have berettiget Krav paa et rimeligt Dyrtidstillæg. Det er ogsaa ganske fejlagtigt at ville give det Indtryk af, at det er Lønforhøjelserne, der er den væsentlige Aarsag til Prisstigningen. Land- og Skovbrugets Produkter opviser saaledes den største Prisstigning, uden at de paagældende Arbejdere har faaet en eneste Øre i Lønforhøjelse, og lignende Eksempler kunde anføres for mange andre Omraader.

Det er en Kendsgerning, at Forbruget her i Landet hidtil har været omtrent uforandret paa de fleste Omraader, tiltrods for, at den reelle Indkomst, der staar til Raadighed for Befolkningen, er anslaaet at være formindsket med en Fjerdedel, sandsynligvis endog en Del mere. Der er ikke Tvivl om, at Arbejderbefolkningen tvungen af Omstændighederne har maattet tage sin fulde Part af denne Nedgang, og naar Forbruget alligevel er opretholdt, maa andre Kredse af Befolkningen være saa heldigt stillede, at de har kunnet forøge deres Forbrug. Men det siger sig selv, at hvis denne Udvikling fortsætter, vil Byrderne komme til at hvile saa ensidige, at den brede Befolkning maa føle sig forurettet. Derfor er det kun naturligt, at Regeringen søger at fjerne de største Uretfærdigheder.

Ingen vil kunne benægte, at de stadige Prisforhøjelser tilsammen med de paa Grund af Arbejdsløshed og Arbejdsfordeling stærkt forringede Indtægter tynger haardt paa Arbejderhjemmenes smaa Budgetter, ja endog ganske har sprængt disse, saaledes at Arbejderne ikke mere ved, hvordan de skal klare Dagen og Vejen. Derfor hilser vi den nu gennemførte Lov som et Skridt i den rigtige Retning og som en omend kun lille Indrømmelse til de daarligst lønnede Arbejdere.

— — —

Fra forskellige Sider, der ikke er Fagforeningerne alt for venligsindede, har man gjort gældende, at Fagforeningerne ligeledes burde yde deres Bidrag til at lette det økonomiske Tryk, der ligger paa Medlemmerne, og at dette bl. a. kunde ske ved at ophøre med Opkrævningen af Bidraget til Strejkekassen. I denne Forbindelse fremsættes ganske absurde Paastande om Størrelsen af Strejkebidraget og Forbundenes Formuer. Det kan kun skyldes Uvidenhed eller ond Vilje, naar man paa denne Maade søger at bibringe Offentligheden den Opfattelse, at det netop er Strejkebidraget, der vejer saa tungt i det samlede Kontingent ,thi det er jo almindelig bekendt, at det er Bidraget til Arbejdsløshedskassen, der er afgørende for det samlede Kontingents Størrelse, mens Strejkebidraget kun spiller en underordnet Rolle. Ifølge De samvirkende Fagforbunds Statistik for 1939, der omfatter omtrent 500.000 Medlemmer, udgjorde Kontingentet til Arbejdsløshedskasserne gennemsnitlig 102 Kr. pr. Medlem pr. Aar, Kontingentet til Forbundenes Administration- og Strejkekasse derimod kun 35 Kr. pr. Medlem pr. Aar eller 67 Øre ugentlig, og for de over 100.000 halvtbetalende endog kun 17 Kr., henholdsvis 33 Øre. En Række Forbund har endvidere allerede udbetalt betydelige Beløb i Form af Hjælp til arbejdsløse og syge, og dertil kommer, at der paa Grund af Kriseforholdene stilles saa betydelige Krav til Forbundenes forskellige Hjælpefond etc., at Forbundene nu arbejder med store ugentlige Underskud, der maa dækkes af den forhaandenværende Formue. Vi gentager derfor, at det er ganske misvisende at bibringe Offentligheden den Opfattelse, at det ad denne Vej er muligt at yde Medlemmerne Kompensation for Prisstigningen.

LOV

Tillæg til Lov Nr. 276 af 30. Maj 1940 om det for Regulering af Arbejdslønninger gældende Pristal.

(Vedtaget af Landstinget ved 3. Behandling den 20. September 1940 overensstemmende med Vedtagelsen i Folketinget.)

§ 1.

Stk. 1. De Beløb, der ved Lov Nr. 276 af 30. Maj 1940 om det for Regulering af Arbejdslønninger gældende Pristal er fastlagt som Grænse for Dyrtidstillæg, forhøjes med følgende Beløb:

for mandlige Arbejdere, der i Henhold til Overenskomsten af 31. Oktober 1939 mellem Dansk Arbejdsgiverforening og Organisationer under De samvirkende Fagforbund erholdt Regulering med 0,85 Øre pr. Time pr. Point, ... 6,25 Øre pr. Time,
for kvindelige Arbejdere, der ved Overenskomsten erholdt Regulering med 0,55 Øre pr. Time pr. Point, ... 4,15 Øre pr. Time, og
for Ungarbejdere, der ved Overenskomsten erholdt Regulering med 0,35 Øre pr. Time pr. Point, ... 2,60 Øre pr Time.

Stk. 2. Udbetaling af de i Stk. 1 omhandlede Tillæg begrænses dog saaledes, at ingen Ugelønning derved forhøjes ud over et Beløb af 80 Kr.; resterende Dele af Tillæg samt Tillæg til Lønninger, der udgør 80 Kr. ugentlig eller derover, indbetales af vedkommende Arbejdsgiver til Arbejdsløshedsfonden og indgaar i de Midler, der staar til Raadighed for Arbejdsfordelingskasserne, jfr. Lov Nr. 280 af 30. Maj 1940 om midlertidig Fordeling og Regulering af Arbejde. De i saa Henseende fornødne Regler fastsættes af Arbejds- og Socialministeren.

Stk. 3. De i Stk. 1 omhandlede Tillæg beregnes fra og med Udløbet af den ved nærværende Lovs Ikrafttræden løbende Lønningsperiode, dog senest fra og med Ugedagen efter Lovens Ikrafttrædelsesdag.

§ 2.

Inden for Omraader, som er omfattet af Lov Nr. 276 af 30. Maj 1940, men hvor den i § 1 omhandlede Lønordning ikke direkte finder eller kan finde Anvendelse, gælder Bestemmelserne i § 1 med fornøden Tilpasning.

§ 3.

Stk. 1. Overtrædelse af Indbetalingspligten i Medfør af § 1, Stk. 2, herunder Afgivelse af urigtige Oplysninger eller urigtige Indbetalinger, straffes med Bøder, Hæfte eller Fængsel indtil 2 Aar, for saa vidt ikke højere Straf maa antages forskyldt. Sager herom behandles som Politisager. Bøder tilfalder Statskassen.

Stk. 2. De øvrige i Loven indeholdte Bestemmelser indgaar som Led i vedkommende kollektive Overenskomster.

§ 4.

Stk. 1. Tvivlsspørgsmaal vedrørende Anvendelsen af nærværende Lov afgøres endeligt og med forbindende Virkning for Parterne af det i Lov Nr. 276 af 30. Maj 1940 § 2 omhandlede Nævn.

Stk. 2. Udgifterne ved Behandlingen af saadanne Sager afholdes af Statskassen.

§ 5.

Denne Lov træder straks i Kraft og gælder til 1. Marts 1941.

Gennemførelsen af denne Lov betyder, at Dyrtidstillægget for mandlige Arbejdere i vort Fag forhøjes fra 19,55 Øre pr. Time til 25,80 Øre pr. Time. For kvindelige Arbejdere i vort Fag, der havde et Dyrtidstillæg af 12,65 Øre pr. Time til 16,80 Øre pr. Time og for Ungarbejdere, der havde 8,05 Øre pr. Time, et Tillæg af 2,60 Øre, til 10,65 Øre pr. Time.

Lærlinge faar indtil videre et Tillæg af 1,80 Øre til 7,87 Øre pr. Time.

Til Forstaaelsen af Loven er der ført Forhandlinger med Arbejdsgiverforeningen og Socialministeriet, hvorefter De samvirkende Fagforbund har udsendt følgende:

1) Ved „Ugeløn" skal forstaas den ugentlige Fortjeneste, *der faktisk* bliver udbetalt til den enkelte Arbejder — jvf. dog de særlige Vilkaar under 6) for Akkordlønninger —.

   Der regnes med de paa de enkelte Virksomheder gældende Lønningsuger, og Udtrykket „den ugentlige Fortjeneste" dækker over den Indtjening, som sker i saavel normal Arbejdstid, som nedsat Arbejdstid, jvf. her Arbejdsfordelingen.

   Der er med Arbejdsgiverforeningens Repræsentanter i Overenskomst-Nævnet Enighed om, at de Regler, som er fastsat i Henhold til Hovedoverenskomsten af 31. Oktober 1939, principielt lægges til Grund for Beregningen af Dyrtidstillæg efter den i Loven om Pristallet skete Ændring, d.v.s., at hvor Arbejdstiden overenskomstmæssigt er f. Eks. 42 Timer pr. Uge, og der i Henhold til Hovedoverenskomsten udbetales Dyrtidstillæg for 48 Timer, skal samme Regel anvendes efter denne Lov. Hvor Arbejdstiden overenskomstmæssigt er f. Eks. 56 Timer om Ugen, udbetales Dyrtidstillægget 6,25 × 56.

2) Ved Opgørelsen af den ugentlige Fortjeneste vil der være at tage Hensyn til den paagældendes samlede Lønningsindtægt, selv om den er indtjent paa flere Arbejdssteder (Dobbeltbeskæftigelse), dog saaledes, at der kun regnes med Lønningsindtægter, som falder ind under Loven af 30. Maj 1940 om Løn-Stop.

   Fra denne Regel om Sammenlægning af Arbejdsindtægter undtages dog, i Overensstemmelse med det af Overenskomst-Nævnet paa Mødet den 27. September indtagne Standpunkt, de Løsarbejdere (Havnearbejdere o. l.), der arbejder hos skiftende Arbejdsgivere indenfor samme Lønningsuge. Saadanne Arbejdere skal have udbetalt Dyrtidstillægget 6,25 Øre pr. Time, uanset om de derved kommer op over 80 Kroners Grænsen.

3) Ved Fastsættelse af Lønningsindtægten skal der tages Hensyn ikke blot til den kontant udbetalte Løn, men ogsaa til Værdien af Naturalydelser saasom Kost og Logi.

   Overenskomst-Nævnet er enigt om at benytte de fastsatte Regler for Værdien af Kost og Logi i Overensstemmelse med Ulykkesforsikringsloven. Nærmere Oplysninger herom vil kunne faas i de enkelte Kommuner ved Henvendelse til Skattevæsenet.

4) Ved Opgørelsen af Lønningsindtægten maa Arbejdsgiveren *ikke medregne de Ferieprocenter, som tilkommer den enkelte Arbejder. Det samme gælder eventuel udbetalt Arbejdsløshedsunderstøttelse eller Godtgørelse fra Arbejdsfordelingskassen.*

5) Med Hensyn til Spørgsmaalet om, hvilke Tillæg, der skal medregnes ved Opgørelsen

af Lønningsindtægten, skal de samme Regler følges, som er gældende for Ferieloven, d.v.s., at hvor vi opnaar Ferieprocenten af en bestemt Indtægt, derunder Lønskatten, saa vil denne være at betragte som faktisk indtjent Arbejdsløn og medregnes i Forholdet overfor 80 Kroners Grænsen. Herunder falder Dyrtidstillæg, Tillæg af mere lønmæssig Karakter, saasom Anciennitetstillæg o. l. Heraf følger, at *der ikke skal tages Hensyn* til Tillæg, der ydes som Erstatning for særlige Omkostninger, *Risikotillæg, Smudstillæg* o. l., ej heller til *Overarbejdstillæg, Skifteholdstillæg* og *Tillæg for forskudt Arbejdstid.*

6) For Akkordlønninger gælder følgende Regel:
Ved Forskudsudbetalingen for Akkordlønninger udbetales Dyrtidstillægget, forsaavidt man ikke derved kommer op over 80 Kroners Grænsen, og Forholdet reguleres da i den Uge, hvor Akkorden gøres op, paa den Maade, at hvis Akkorden i Gennemsnit har givet 80 Kroner eller derover pr. Uge, fradrages det tidligere udbetalte Dyrtidstillæg — som saa af Arbejdsgiveren skal indbetales til Arbejdsløshedsfonden —. Er Akkordfortjenesten i Gennemsnit under 80 Kroner, betales Dyrtidstillægget efter de almindeligt gældende Regler indtil 80 Kroners Grænsen i Gennemsnit.

— — —

Som tidligere meddelt træder det ændrede Dyrtidstillæg i Kraft fra og med den Lønningsuge, som er begyndt Tirsdag den 24. September, senest dog Søndag den 29. September.

Uoverensstemmelser angaaende Forstaaelsen af den ændrede Lov om Dyrtidstillæg afgøres af Overenskomst-Nævnet, og vi beder derfor om, at saadanne Spørgsmaal paa sædvanlig Maade indbringes til De samvirkende Fagforbund, der da foretager det videre fornødne.

P. F. V.
sign. *Laur. Hansen.*

/Eiler Jensen.

80 Aar.

Mandag den 30. September fyldte Cigarmager Fr. Schlütter 80 Aar.

Schlütter er en af de faa nulevende Kolleger, der har været i vor Organisation lige fra

Begyndelsen. Han blev Medlem af Afdeling „Enigheden" den 9. Oktober 1878 og er Æresmedlem i Afdelingen.

Indtil for faa Maaneder siden arbejdede han hos E. Nobel i København, hvor han har været i over 25 Aar.

Nu nyder han sin Alderdom efter et langt og arbejdsomt Liv. Fr. Schlütter kan glæde sig ved et godt Helbred og et uforligneligt Humør. Han hører til den Skare af Kolleger, der i Ungdommen saa sig om i Verden og bragte Impulser og Erfaringer med hjem.

Da Forbundet og Afdelingen ønskede ham til Lykke med Dagen, gav han en Prøve paa, at han endnu havde Humøret i Behold, og at han endnu kunde synge Belmanssange.

Under Samtalen nævnede Schlütter med Stolthed, at han nu snart havde været Medlem af vort Forbund i 62 Aar, og at han i alle de Aar havde levet interesseret med i Arbejderbevægelsen.

Forbundet og Afdelingen siger ham Tak for godt Kammeratskab i de 62 Aar, han har staaet i vore Rækker, og den Trofasthed og Hengivenhed, han i alle de Aar har lagt for Dagen.

Endnu engang til Lykke med de 80 Aar Schlütter!!!

Arbejdssøgende skal altid henvende sig hos Afdelings-Kassereren, forinden de søger Arbejde.

„Kursus i Arbejdsforhold" paa Aarhus Universitet.

Trods krise og krig, saa har det været muligt at paabegynde det andet kursus paa universitetet i Aarhus. I et antal af 24 repræsentanter valgt af arbejdsgivere med 12 og 12 valgt af de faglige organisationer, er vi nu igang med arbejdet.

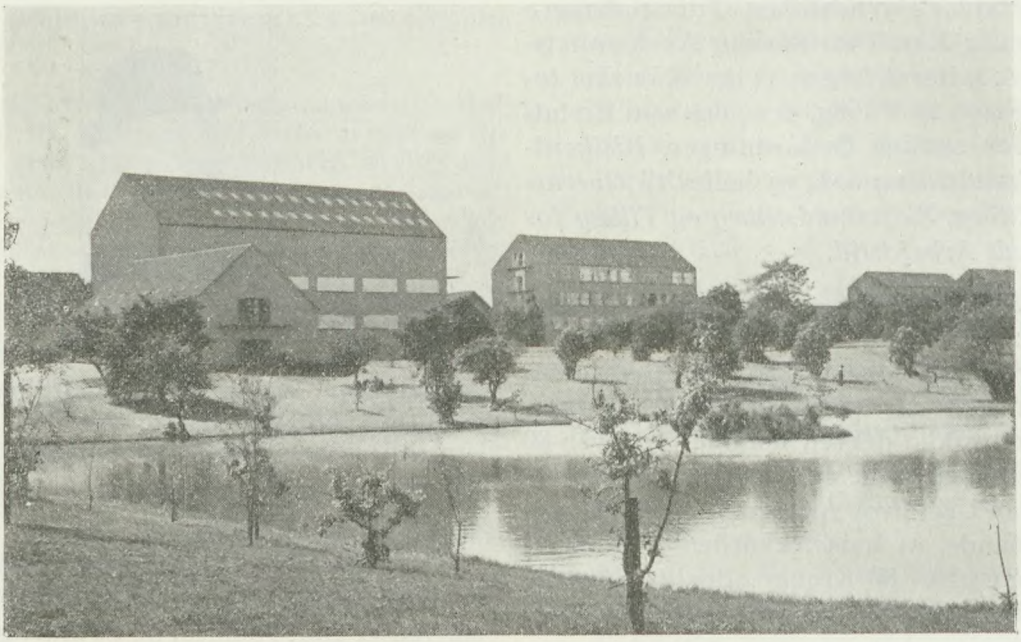
Og da vores forbund ogsaa denne gang har faaet en repræsentant med, vil jeg allerede nu give mine kolleger en kort redegørelse for disse kursus og deres betydning.

Disse kursus er blevet til og realiseret ved det forarbejde, som er gjort af Hr. direktør Junker, Aarhus oliemølle, der vel nok er den egentlige stifter af disse kursus, og vi skylder Hr. Junker tak — ikke mindst, fordi disse kursus bliver afholdt paa universitetet. Kursuset er sket i samarbejde med Chr. Christiansen fra arbejdernes oplysningsforbund, hvis arbejde for sagens realisation ikke er uden betydning.

Men det skal dog oplyses, at en af de første, der rejste spørgsmaalet om et arbejdernes fagkursus var Hartvig Frisch. Hvis tanker findes i en artikel i arbejderhøjskolens elevskrift fra 1931—1932.

Som allerede nævnt er her repræsentanter fra begge modstaaende organisationer, og dette gør jo, at der er en mulighed for at undgaa ensidighed — desforuden har det jo værdi at drøfte problemer med folk man ellers ikke har forbindelse med.

Som et forbillede for oplysning, gennem fred og fordragelighed, staar vores lille land. Her mødes arbejdsgiver- og arbejderrepræsentanter i fuld anerkendelse af hinandens opfattelser, alle med overbevisning om at berige hinanden, ved et indbyrdes samliv, der maa forekomme paa et kursus af denne art.

Universitetet i Aarhus.

Selvom anskuelserne kan være forskellige, saa findes der dog, paa trods af, at vi staar i modsatte lejre, mange samlingsformer, der paa afgørende punkter kan bære frem til evighed.

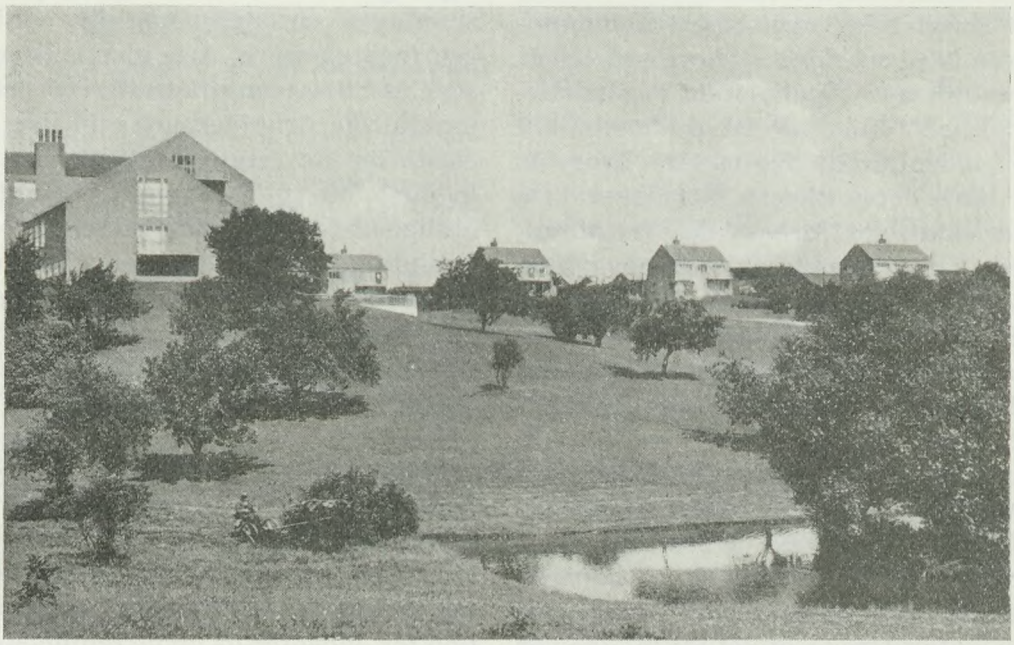
Og naar vi dernæst tager i betragtning, at fra universitetets side er stillet de allerbedste lærekræfter til vor raadighed, saa kan man forvente et godt resultat af arbejdet — thi arbejde skal vi — og vi maa maaske arbejde dobbelt, da de fleste af os møder uden akademisk uddannelse.

Af det stof, som foreløbig skal behandles kan jeg nævne:

1) Arbejdsretten i Danmark og i andre lande. Her underviser dr. jur. Knud Illum.
2) Nutidssamfundets udvikling. Ved professor dr. jur. Th. Geiger.

3) Aktuelle økonomiske problemer.
Ved professorerne Th. Kristensen, Th. Geiger, Jørgen Pedersen og cand. polit. K. Philipp.

For det lille antal, som var saa heldig at komme med til et saadan undersøgende berigende arbejde, da er der grund til at rette en tak til forbundene og til de samvirkende.

Fra Universitetsparken i Aarhus.

4) Driftsøkonomi. Cooperation. Samfundsbeskrivelse, statistisk belyst. Fabrikslovgivning. Erhvervssygdomme. Sociallovgivning. Arbejdsløshedsforsikring. Arbejdsanvisning.

Foruden dette vil her blive en hel del foredrag af betydende mænd, fra saavel arbejdsgivere som arbejdere — i tilknytning til ovenstaaende vil her blive en del besøg paa større industrielle virksomheder i Aarhus.

Af det allerede nævnte vil man sikkert indrømme, at alle betingelser er tilstede for en grundig undersøgelse af alle de store og vigtige problemer, som er og har dannet grundlag for Danmarks hele historiske, økonomiske og kulturelle udvikling.

Jeg retter paa forhaand min tak til tobaksarbejderforbundet.

Tiden er mørk og vi skal utvivlsomt alle gennem meget. Men skal Danmark og danske arbejdere fortsat klare vanskelighederne, saa vil tiden sikkert stille krav om forøget viden.

Idet jeg slutter for denne gang sker det i haabet om, at alle, som er paa dette kursus maa modtage al den viden, som det er muligt. Og at man vil gøre brug af sin viden til glæde for en selv. Men ogsaa for og i den virksomhed, hvori den enkelte nu er sat til at gøre sit arbejde.

Aarhus Universitet, September 1940.

Poul Nielsen.

Rigsdagsvalget i Sverige.

Vort svenske Broderorgan „Tobaksarbetaren" for September Maaned indeholder en Artikel over de nylig stedfundne Valg til den svenske Rigsdag.

Da Artiklen sikkert vil være af Interesse gengiver vi den:

Fagforeningsbevægelsen og Valgresultatet.

Resultatet af Valget til Rigsdagens andet Kammer blev en stor Overraskelse for alle i

Valget deltagende Partier, ogsaa for det sejrende socialdemokratiske Arbejderparti, der fik en Forøgelse paa 20 Mandater. For Flyg-Partiet, der fuldstændig udslettedes af Folkerepræsentationen, blev Overraskelsen maaske nok mest smertefuld; men ogsaa Kommunisterne turde have set noget slukøret ud, da de trods deres intensive Spekulation i „almindelig Utilfredshed" opdagede, at de havde tabt Mandater indenfor de Distrikter, hvor de troede at have deres sikreste Positioner. De eneste, der ikke blev forbavsede over Resultatet, turde være Nazisterne, som paa Forhaand tydeligt havde regnet ud, hvordan det vilde gaa, og derfor fulgte den af dem ellers ikke paaskønnede Regel.: „hellere flygte end kæmpe daarligt" og opfordrede sine „Skarer" til at være Sofavælgere.

Overraskelsen over Valgresultatet gav sig i første Omgang, indenfor de slagne borgerlige Partier, Udtryk i famlende og raadvilde Forklaringer for Aarsagerne til Arbejderpartiets overbevisende Fremgang. Nogle trak paa Skuldrene og forklarede, at det Skete ikke var andet, end hvad der var ventet, thi man vidste paa Forhaand, at Socialdemokratiet havde hele den strengt disciplinerede Fagforeningshær til sin Raadighed. Andre indenfor den borgerlige Lejr erkendte deres Forbavselse og indrømmede, at de ikke havde regnet med dette „Jordskred" for de borgerlige Partier. Men i de fleste ledende borgerlige Blade fra Dagens Nyheter til Nya dagligt Allehanda, var man rørende enige om, at det var Fagforeningsfolkenes Stemmer, der gjorde Udslaget. Fra alle Sider insinueredes, at det var en Slags „Indpiskning", Terperi og Disciplin, der gjorde, at Fagforeningernes Medlemmer mødte op ved Valgurnerne og gav deres Stemmer til Socialdemokraterne.

Det er vel mest troligt, at ikke særlig mange fagligt organiserede Arbejdere har bortkastet deres Stemmer til andre end Kommunisterne og Flygpartister, og at det kun er faa, der har ladet sig forlede til at stemme paa de borgerlige Partiers Kandidater, men at Majoriteten saaledes har givet den socialdemokratiske Politik et Tillidsvotum. Men dette er ikke en Følge af nogen som helst „Indpiskning" Terperi eller Diciplin. Naar der i den borgerlige Presse hentydes til Fagforeningernes kollektive Tilslutning til de socialdemokratiske Fællesorganisationer og dermed til Partiet, som en af de fornemste tekniske Forudsætninger for Socialdemokratiet at have til Raadighed en velskolet Vælgerhær, der sikre Valgresultatet, saa maa det erindres, at Kollektivtilslutningen ikke er saa omfattende som man nogle Steder forestiller sig, og at „Tvangstilslutningen" praktisk taget ikke eksisterer. Ingen fagorganiseret Arbejder behøver at finde sig i at blive tvangsindrulleret i det Socialdemokratiske Arbejderparti; thi lige siden 1908 eksisterer Reversationsretten, der giver Medlemmer af en Fagforening tilsluttet Partiet, Mulighed for „skriftlig at reservere sig mod Tilslutning til Fællesorganisationen og Partiet", og fraregnes ved Opgørelsen af Foreningens Medlemstal.

Naar Fagforeningerne ved Valget i 1940 gav Socialdemokratiet deres Støtte, saa gjorde de dette ganske frivilligt og uden nogen Paavirkning af pralende Løfter om store sociale Reformer af en eller anden Art. Der behøvedes ingen Løfter ved dette Valg. Arbejderne vidste af mangeaarig Erfaring, at Socialdemokratiet gør, hvad det formaar i en politisk Situation for, indenfor de givne Rammer og tilstedeværende Forudsætninger at støtte og fremme den fagorganiserede Arbejderklasses socialpolitiske Bestræbelser.

Hvis Arbejderne ikke var overbeviste herom, kunde ingen som helst Kollektiv- eller „Tvangstilslutning" eller selv den haardeste Disciplin formaa dem til at stemme socialdemokratisk. Thi selvom det var paabudt ved Lov, at hver fagligt organiseret Arbejder skulde være Medlem af Socialdemokratiet, saa havde de, der er utilfredse med Partiet, netop paa Valgdagen haft den bedste Mulighed for at give deres Utilfredshed til Kende ved at stemme paa et andet Parti, stemme blankt eller blive hjemme. Der er jo hemmelig Afstemning i vort Land, saa noget Regnskab herfor kunde ikke befrygtes.

Fagbevægelsen har vel sikret Socialdemokratiet Valgsejr i 1940, men der er sikkert ingen, som glemmer Hjalmar Brantings Ord i 1918 om, at det ikke er nok, at Arbejderne politisk er Herre i deres eget Hus. Det er et urimeligt Forlangende, at de skulde have Magt og Indflydelse paa politiske Sager, men staa magtesløse overfor og uden Indflydelse paa det økonomiske Omraade. Meget har ændret sig, siden Branting erindrede om dette, men endnu har Arbejderne ikke faaet den Indflydelse paa det økonomiske Liv, som de rettelig burde have. Arbejdet herfor maa fortsættes

og fremmes af den politiske Stilling, som Arbejderpartiet nu indtager.

*

Over 200,000 Stemmers Fremgang og 54 pCt.

Den endelige Optælling af de ved Rigsdagsvalget i Sverige den 15. September afgivne Stemmer foreligger nu.

De samlede Stemmer fordelte sig derefter saaledes mellem Partierne: Socialdemokratiet 1,546,387 (1936: 1,338,120), Højre 518,021 (512,781), Bondeforbundet 344,213 (418,840), Fokepartiet 344,057 (376,161), Kommunisterne 101,905 (96,519) og Flyg-Socialisterne 19,330 (127,832).

Derefter har Socialdemokratiet altsaa haft en Fremgang paa ca. 208,000 Stemmer, og Partiets Stemmetal udgør 54 pCt. af samtlige afgivne Stemmer mod 46 pCt. i 1936. I Mandattal havde Socialdemokratiet en Fremgang fra 112 i 1936 til 134 nu, hvilket altsaa er det absolute Flertal af Rigsdagens 230 Medlemmer og svarer nogenlunde til Procenten af Vælgertallet.

Af de øvrige Partier gik Bondepartiet tilbage i samtlige Kredse og ejendommeligt nok særligt i Stockholms Len, hvor Partiets Repræsentant er af en Type i Nærheden af det danske Bondeparti. Bondepartiets Mandattal formindskedes med 8 til 28. Højrepartiets Mandattal formindskedes ogsaa, men kun med 2 til 42, og Partiet gik frem i Stemmetal i nogle Kredse. Folkepartiet havde ogsaa Fremgang i Stemmetal enkelte Steder, men gik dog som Helhed saa meget tilbage, at Partiet mistede 4 Mandater og nu har 23. Kommunisterne mistede 2 af deres Mandater og har nu kun 3. Udenfor Stockholm, Göteborg og Norbotten har Kommunisterne meget ringe Tilsutning, og de havde direkte Tilbagegang i 19 af de 28 Storkredse. Endelig medførte Valget, at Flyg-Socialisternes Repræsentation paa Rigsdagen forsvandt.

Aandeligt Beredskab.

I en Mørketid er Trangen til Adspredelse og Samvær større end ellers, derfor gennemfører vi trods Tidens Vanskeligheder vort sædvanlige Oplysningsarbejde videre.

Det er under alt andet end normale Forhold, vi begynder vore Studiekredse, men Tidens Problemer er mange og store, og derfor maa vi skabe os et aandeligt Beredskab, saaledes at vi staar rustet overfor Tidens Krav.

Igennem Studiekredsene er der fundet en Form, som paa en interessant Maade gør det muligt for enhver, det være sig ung eller ældre, at dygtiggøre sig paa de Omraader, der netop har hans eller hendes Interesse.

Det er ofte sagt, at en rigtig ledet Studiekreds er den mest oplivende og fængslende Form for kammeratligt Samvær, der findes. Enhver, der har været Studiekredsdeltager, ved det.

Bogen er den store, stille Verden — den uudtømmelige Magt, der giver Kraft til alle dem, der forstaar at bruge den. Og Studiekredse og Bøger er nøje knyttede til hinanden.

Bogen er Studiekredsens Grundlag. Fra Bøgernes ubegrænsede Mængder kan man hente sig Hjælp og Støtte til sin Gerning — netop de aandelige Vaaben, man har Brug for.

Vor Magt og Indflydelse vil stige i samme Forhold, som vi bliver dygtigere og bedre i Stand til at tage Del i Samfundslivets forskellige Funktioner.

For den enkelte betyder Dygtiggørelse og forøget Viden, at Livet bliver langt rigere at leve, og at mange Fordomme vil forsvinde. Særlig for Ungdommen gælder det, at den, der ikke bruger sine Evner og de Midler til Dygtiggørelse, der i vor Tid staar til Raadighed for alle, i Virkeligheden snyder sig selv.

Den, der handler saaledes, bliver før eller senere en sær og gnaven Person, utilfreds med sig selv og misundelig paa sine Medmennesker.

Den kammeratlige Maade, som en god Studiekreds skal ledes paa, giver netop Muligheder for, at Deltagerne kan belære hinanden. Den ældres Erfaring og den unges „Busen lige paa" kan her supplere hinanden og berige begge Parter.

Der findes ikke et Emne eller Spørgsmaal under Solen, som ikke kan gøres til Genstand for Studium i en Studiekreds.

I disse Dage paabegyndes der indenfor vore københavnske Afdelinger 3 Studiekredse over følgende Emner:

1. Erhvervsgeografi.
2. Det danske Samfund.
3. Praktisk Fagforeningsarbejde.

For de Kolleger, der vil ofre en Aften om Ugen paa sin egen Dygtiggørelse, kan Indtegning endnu finde Sted.

Det er ikke forbundet med Udgifter, højst et ringe Beløb til en Grundbog.

I særlige Tilfælde — f. Eks. Arbejdsløshed — kan dog paaregnes gratis Grundbog.

Emil Frost.

Til

De statsanerkendte Arbejdsløsheds-kasser.

I Henhold til § 32 i Arbejdsløshedsloven, jfr. Arbejdsdirektoratets Cirkulære af 17. September 1936, kan der ydes *Understøttelse af Arbejdsløshedsfonden til arbejdsløse under Skoleophold.* Udbetalingen af saadan Understøttelse til arbejdsløse Medlemmer af et Fag er betinget af, at Arbejdsløsheden indenfor vedkommende Arbejdsløshedskasses Omraade har en saadan Størrelse, at en ikke ringe Del af Kassens arbejdsløse Medlemmer maa antages ikke at have Mulighed for at finde Beskæftigelse i det Tidsrum, Kursuset varer.

I Henhold til denne Bestemmelse skal man anmode de ærede Hovedledelser, der maatte ønske, at vedkommende Kasses arbejdsløse Medlemmer *i kommende Vintersæson (1. Oktober—30. April)* faar Adgang til omhandlede Understøttelse, om at indsende Andragende til Arbejdsdirektoratet om Adgang for Kassens Medlemmer til at søge denne Understøttelse.

Andragendet maa indeholde Oplysninger om Arbejdsløshedens Størrelse og formodede Varighed, Beskæftigelsesmulighederne samt eventuelt andre Oplysninger, der maatte tale for Andragendets Bevilling.

Saafremt Arbejdsdirektøren herefter skønner, at Betingelserne for Skoleunderstøttelsens Ydelse er til Stede, vil Andragender fra paagældende Kasses arbejdsløse Medlemmer — indgivet paa de af Arbejdsdirektoratet til dette Brug autoriserede Blanketter — kunne forventes bevilgede under Forudsætning af, at de paagældende Medlemmer iøvrigt opfylder de for Adgangen til Understøttelse nærmere fastsatte Vilkaar.

P. D. V.

K. KORSGAARD.

/ Einar Christensen.

En Skole for Alle

er Arbejdernes Oplysningsforbunds Korrespondanceskole, der i Aar har Undervisning i følgende Fag:

1. Skriftlig Dansk.
   Lærer: Lærer Chr. Hougaard.
2. Skrivning. Lærer: Lærer Chr. Hougaard.
3. Enkelt Regnskabsføring.
   Lærer: Viceinsp. Arne Jørgensen.
4. Dagliglivets Regning.
   Lærer: Viceinsp. Arne Jørgensen.
5. Skattevæsen og Skatteligning.
   Lærere: Folketingsmand Johs. Hansen og Landstingsmand Hans Hansen.
6. Dirigentvirksomhed.
   Lærer: Folketingsmand Chr. Christiansen.
7. Faglige Problemer.
   Lærer: Næstform. i D.s.F. Eiler Jensen.
8. Vore Raastoffer.
   Lærer: Højskoleforst. Frode Kristensen.
9. Samfundskundskab.
   Lærer: Sekretær, cand. polit. J. O. Krag.
10. Dagliglivets Retsregler.
    Lærer: Fuldm., cand. jur. A. Vikelsøe-Jensen.
11. Samfundsøkonomi.
    Lærer: Fuldm., cand. polit. Erik Reeh.
12. Noder, Sang og Musik.
    Lærer: Kommunelærer Otto V. Nielsen.

Prisen for Deltagelse er 2 *Kr. pr. Fag,* og det gør det overkommeligt for alle at være med. Vi opfordrer derfor enhver interesseret til at melde sig ind.

Korrespondanceskolen har mange Fordele, bl. a. at man ikke er tvunget til bestemte Aftener at sidde paa Skolebænk, at man kan benytte sin Fritid, som den falder til at gennemgaa Stoffet, og at man kan tage den Tid, det er nødvendigt for en til at besvare Brevene. Sidst, men ikke mindst, kan man dels genopfriske dels forøge sin Viden paa alle de Omraader, Skolen underviser i.

Indmeldelse til Korrespondanceskolen kan ske hos *Arbejdernes Oplysningsforbund, Nr. Farimagsgade 11, Kbh. K.,* Telf. Central 12.887, *Postgiro 2945.*

Fra Afdelingerne.

Afdeling „Enigheden".

Ved Bestyrelsesvalget den 28. September 1940 valgtes følgende:

Formand: Sigurd Olsen 1403 St. Derefter havde Anders Andersen 863.

Mandl. Repræsentanter: Egil Steffensen 1141 St., Svend Andersen 1053, Fritz Nielsen 832. Derefter havde Anders Andersen 692, Julius Dupont 631, Vald. Hansen 342, Vald. Rasmussen 339, Aage Jacobsen 285, Carl Lyngberg 138.

Revisor: Peter Nielsen 1257 St. Derefter havde Oda Bjørnholt 558.

Assistent: Vald. Rasmussen 1034 St.

Kvindel. Repræsentanter: Johanne Jensen 1310 St., Marie Salskov 1250, Grete Skovgaard 860. Derefter havde Dagmar Voss 723, Oda Bjørnholt 615, Eva Skov 365.

Kontrahenter: Johanne Jensen 1089 St., Fr. Willumsen 898, Carl Hansen 878, Møller Jensen 800.

Der blev afgivet ialt 2747 Stemmesedler, deraf var 265 blanke og 6 ugyldige.

P. A. V.
Sigurd Olsen.

Dødsfald.

En trofast og god Kammerat, Næstformand i Tobaksarbejderforbundets Afdeling „Enigheden", *Carl August Hansen,* er afgaaet ved Døden, 59 Aar gammel.

Carl Hansen er den af Cigarmagerne, som paa sin Arbejdsplads P. Wulff, Toldbodvej, har virket længst som sine Kollegers Tillidsmand. Med smaa Afbrydelser i ca. 25 Aar og de sidste Aar som Fællesrepræsentant. At hans Kolleger i ham har set den helt rigtige Mand, er Beviset for, at han med stort Stemmetal i den sidste halve Snes Aar er blevet valgt til Bestyrelsen i „Enigheden". I to Aar var han Næstformand. Carl Hansen var et interesseret Medlem af vort Parti og Kontrahent ved „Social-Demokraten". Kollegerne har i ham mistet en ærlig og stabil Kammerat, altid rede med et Forsvar for dem, der led Uret. Vi bevarer Mindet om ham som en god Forkæmper for Parti, Presse og Fagforening.

Bisættelsen fandt Sted under meget stor Deltagelse Onsdag den 9. Oktober fra Bispebjerg Krematoriums store Kapel, hvor Afdelingens Formand sagde ham det sidste Farvel og Fanen sænkedes som en sidste Hilsen fra den Forening, som han havde omfattet med saa stor Kærlighed.

Æret være hans Minde!

Sigurd Olsen.

Esbjerg.

Cigarsorterer *Robert Gellin* afgik ved Døden den 22. September. Bisættelsen fandt Sted i København i Stilhed.

Æret være hans Minde!

P. A. V.
Carl Ingvardsen.

Oversigt over Arbejdsløsheden

Fredag den 27. Septbr. 1940.

Afdeling	Medlemsantal	Medlemsantallet fordelt i		Antal Arbejdsløse	Arbejdsløshedsantallet fordelt i		Antal Medl., der oppebær vedtægtsm. Understøtt.		Antal Medl., der oppebær Underst. af Forsætt.-Ks.	
		Md.	Kv.		Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.
Aalborg	1622	297	1325	216	28	188	16	33	10	98
Aarhus	81	42	39	26	13	13	0	0	4	5
Esbjerg	291	135	156	17	1	16	1	5	0	9
Frederic.	91	40	51	36	17	19	1	1	13	8
Hadersl.	54	19	35	3	3	0	0	0	2	0
Holstebr.	561	169	392	33	11	22	4	8	6	5
Horsens	489	247	242	97	40	57	17	17	11	21
Nykøb.F.	341	58	283	8	1	7	0	1	0	5
Nykøb.M.	62	30	32	11	5	6	2	0	2	1
Odense	563	239	324	33	15	18	1	4	6	7
Slagelse	123	63	60	19	6	13	2	1	2	11
Svendb.	139	49	90	4	3	1	1	0	1	0
Vejle	11	8	3	1	0	1	0	1	0	0
Tils. i Provins.	4428	1396	3032	504	143	361	45	71	57	170
Kbhv.: „Enigh."	3196	1130	2066	836	316	520	73	80	182	245
Cigarsort.	1217	392	825	135	25	110	10	54	11	49
Tils. i Kbhvn.	4413	1522	2891	971	341	630	83	134	193	294
Ialt...	8841	2918	5923	1475	484	991	128	205	250	464

Oversigt over Regnskabet mellem Afdelingerne og Hovedkassen for August Maaned 1940

Afdeling	Afdelingen skal betale til Hovedkassen								Afdelingerne har betalt til Hovedkassen											
	Afdelingens Gæld fra forrige Maaned		Tilsendt Afdelingen kontant fra Hovedkassen		Kontingent Tilbagebet. Understøttelse m. v.		Tilsammen		Afdelingens Tilgodehavende fra forr Maaned		Indsendt Kvitteringer		Indsendt Kontant		Tilsammen		Afdelingens Gæld pr. 31. August		Afdelingens Tilgodehavende pr. 31. August	
Kbhvn. I...					34877	66	34887	66			12661	17	22216	69	34877	86			0	20
do. II...					15685	90	15685	90			2364	17	13321	73	15685	90				
Aalborg....	59281	38			21487	45	80768	83			49324	83			49324	83	31444	00		
Aarhus.....	703	54	4000	00	898	85	5602	39			5071	81			5071	81	530	58		
Esbjerg	9949	97	9800	00	3665	90	23415	87			22178	68			22178	68	1237	19		
Fredericia ..			4300	00	1108	90	5408	90	21	59	5432	50			5454	09			45	19
Haderslev ..	172	53	1800	00	529	35	2501	88			2385	35			2385	35	116	53		
Holstebro...	11967	75	15000	00	6566	95	33534	70			34512	53			34512	53			977	83
Horsens	15372	56	15000	00	6832	05	37204	61			37728	45			37728	45			523	84
Nykøbing M.	466	24	1250	00	795	85	2512	09			2451	35			2451	35	60	74		
do. F.	4268	29	2000	00	4367	75	10636	04			10736	04	484	03	10736	04			100	00
Odense.....	13000	00	3000	00	7797	00	23797	00			20626	83	3170	17	23797	00				
Slagelse....	5570	59	5500	00	1709	35	12779	94			10171	95			10171	95	2607	99		
Svendborg .	698	74	3000	00	2143	55	5842	29			4779	69			4779	69	1062	60		
Vejle.....	278	05	100	00	132	00	510	05			623	56			623	56			113	51
Central- og Anvisningsk	84579	40	156000	00	64	40	240643	80			212381	93			212381	93	28261	87		

Skraatobaksarbejdernes Forbund og Arbejdsløshedskasse.
Oversigt over Regnskabet mellem Afdelingerne og Hovedkassen for August Maaned 1940

Afdeling	Afdelingen skal betale til Hovedkassen								Afdelingen har betalt til Hovedkassen											
	Afdelingens Gæld fra forrige Maaned		Tilsendt Afdelingen kontant fra Hovedkassen		Kontingent Tilbagebet. Understøttelse m. v.		Tilsammen		Afdelingens Tilgodehavende fra forr. Maaned		Indsendt Kvitteringer		Indsendt Kontant		Tilsammen		Afdelingens Gæld pr. 31. August		Afdelingens Tilgodehavende pr. 31. August	
København .			550	00	1114	40	1664	40			1549	29	115	11	1664	40				
Aalborg....					728	00	728	00			183	00			183	00	585	00		
Aarhus.....	94	64			229	35	323	99			10	00	229	35	239	35	84	64		
Assens.....					203	95	203	95			22	50	181	45	203	95				
Esbjerg	100	00			350	55	450	55			195	00			195	00	255	55		
Fredericia ..					38	25	38	25					38	25	38	25				
Haderslev ..	264	60			30	50	295	10			147	14			147	14	147	96		
Holstebro ..	157	55	400	00	246	50	804	05									804	05		
Horsens....					869	45	869	45			476	27	393	18	869	45				
Køge.....	217	35	200	00	101	30	518	65			178	14			178	14	340	51		
Nakskov ...	160	93	700	00	10	25	871	18			792	50			792	50	78	68		
Nykøbing F.	42	60			45	50	88	10									88	10		
Odense....	70	65	100	00	190	95	361	60			176	85			176	85	184	75		
Randers....	41	30	300	00	48	35	389	65			297	50			297	50	92	15		
Roskilde....	267	35			81	50	348	85			37	72			37	72	311	13		
Slagelse....					247	85	247	85			94	07	153	78	247	85				
Silkeborg...																				
Svendborg .					294	80	294	80	0	40	23	71			24	11	270	69		

Forbundets og Afdelingernes Telefoner:
Forbundet (Hovedkontoret): Ctr. 12,981.
Afdeling „Enigheden": Ctr. 12,987.
Cigarsorterernes Fagforening: Eva 1456.
Centralkontoret: Central 7734.

Skraatobaksarbejderforb. Adresse og Telefoner:
Forretningsfører: *Th. Nielsen*, H. C. Ørstedsvej 19 B[1]
Telf. Eva 632 - Privat Hellerup 1484.

Redigeret af *Dirk Nak*, H. C. Ørstedsvej 19 B[1].
EUD. BØHMS BOGTR. A/S. KBHVN.

Tobaksarbejderforbundets Fagblad

Nr. 11 | November 1940 | 35. Aargang

FAGFORBUNDENES MIDLER

Gennem længere Tid har Spørgsmaalet om Fagforbundenes Strejkekasser og Formuer været et flittigt benyttet Emne i visse arbejderfjendske Dagblade, der paa Grundlag af Paastande, som ikke har nogen som helst Bund i Virkeligheden, retter stadige Angreb paa Fagforeningerne og deres Ledelser.

Blandt de Blade, der demonstrerer deres Samfundssind og Vilje til nationalt Samarbejde ved usandfærdige Beskyldninger mod og Mistænkeliggørelse af Arbejdernes faglige Organisationer, kan især nævnes „Jyllandsposten", der i sit Nummer for 10. Oktober igen er ude paa Krigsstien med en ganske forvrænget Fremstilling af Fagforeningernes Kontingent- og Formueforhold. Vi skal ikke her opholde os ved de usmagelige Angreb paa Fagforeningernes Tillidsmænd, der er et Udtryk for Redaktionens fuldstændige Uvidenhed om de virkelige Forhold og en Gentagelse af de forslidte Beskyldninger, som fremsattes mod Arbejdernes Tillidsmænd, da Fagbevægelsen endnu var i sin Vorden, men vil holde os til selve Kendsgerningerne. Indledningsvis henviser vi til, at Bladets Stilling til Fagbevægelsen med al ønskelig Tydelighed fremgaar af følgende Bemærkning, som det knytter til de gentagne Opfordringer til Medlemmerne om at staa sammen om Fagforeningerne: „Som om noget er mere ligegyldig end Parti og Fagforeninger, naar Tiderne er saa alvorlige for Land og Folk". Denne karakteristiske Udtalelse afslører Redaktionens totale Mangel paa Forstaaelse af, at der er meget andet, der vil forsvinde her i Landet, hvis Bladets lønlige Haab om en snarlig Ødelæggelse af dansk Fagbevægelse — der kun kan ske med fremmed Hjælp — skulde gaa i Opfyldelse.

Det er betegnende for de her omtalte Angreb, at man undgaar at anføre konkrete Tal, men nøjes med Fremsættelse af almindelige Betragtninger, uden at føre Bevis for disses Rigtighed. „Jyllandsposten" søger for en Gangs Skyld at underbygge sine usandfærdige Paastande med et Citat fra „Arbejderen", der skal have meddelt, „at det gennemsnitlige Kontingent pr. Medlem er 137 Kr. aarligt, og heraf gaar „kun" 35 Kr. til Strejkekassen". Bladet opstiller derefter følgende enkle Regnestykke: ½ Million organiserede Arbejdere à 35 Kr., det giver 17½ Mill. Kr. pr. Aar.

Det er næsten overflødigt at bemærke, at Citatet er falsk. Vi henviste i „Arbejderen" til, at det er Kontingentet til Arbejdsløshedskassen, der er afgørende for det samlede Forbundskontingents Størrelse, og at Kontingentet til Arbejdsløshedskasserne i 1939 udgjorde gennemsnitlig 102 Kr. pr. Medlem og Kontingentet til *Administrations-* og Strejkekasserne gennemsnitlig 35 Kr. eller 67 Øre ugentlig pr. heltbetalende Medlem og for de over 100.000 halvtbetalende Medlemmer 17 Kr. eller 33 Øre ugentlig pr. Medlem.

„Jyllandsposten" fortier altsaa for det før-

ste, at de 35 Kr. pr. Aar repræsenterer Kontingentet baade til *Administrations* og Strejkekasse, idet en Række Forbund ikke opkræver et særligt Strejkebidrag, og for det andet undgaar det at nævne de over 100.000 halvtbetalende Medlemmer. Men dersom det havde citeret rigtigt, vilde det opstillede Regnestykke ganske vist heller ikke passe og Bladets Paastand svæve frit i Luften.

Sandheden er altsaa, at det meget omtalte Strejkebidrag, hvis Eftergivelse skulde sætte Medlemmerne i Stand til at frigøre sig for Dyrtidens Tryk, kun udgør et ganske ringe Beløb. Dette fremgaar iøvrigt ogsaa af De samvirkende Fagforbunds Love, hvis § 21 foreskriver, at de tilsluttede Organisationers Kontingent skal være saa stort, at der til vedkommende Organisations Strejkefond kan henlægges 10 Kr. pr. heltbetalende og 5 Kr. pr. halvtbetalende Medlem pr. Aar, d. v. s. knapt 20 og 10 Øre pr. Uge.

De her anførte Tal er som nævnt Gennemsnitstal, og til nærmere Belysning af hele det omtalte Forhold vil vi derfor anføre Kontingentets Størrelse i enkelte Forbund. Vi begynder med det største, Dansk Arbejdsmandsforbund med godt 197.000 Medlemmer ved Udgangen af 1939. Her udgør Kontingentet til Administrations- og Strejkekasse Kr. 20,80 pr. heltbetalende og 13 Kr. pr. halvtbetalende Medlem pr. Aar. For Typografforbundet er de tilsvarende Tal Kr. 36,40 og Kr. 20,55, for Snedkerforbundet Kr. 52,00 og Kr. 26,00. Mange Forbund opkræver et ensartet Kontingent for alle Medlemmer, og vi anfører enkelte af disse. I Murerforbundet udgør Kontingentet til begge Kasser saaledes Kr. 30,00 pr. Medlem pr. Aar, i Tømrerforbundet Kr. 17,50, i Tekstilarbejforbundet Kr. 33,60 og i Stenindustriarbejderforbundet Kr. 46,80. Til Slut anfører vi enkelte af de Forbund, som har delt Bidraget til Administration og Strejkekasse. I Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund udgør Kontingentet til Administrationsfonden Kr. 6,24 og til Strejkekassen Kr. 35,36 pr. Medlem pr. Aar, i Dansk Handels- og Kontormedhjælperforbund henholdsvis Kr. 18,00 og Kr. 6,00, samt i Kvindeligt Arbejderforbund henholdsvis Kr. 7,80 og Kr. 10,40. Vi har her taget en Række store Forbund som typisk Eksempel, og noget lignende ligger Forholdene for de andre Organisationer indenfor samme Industrigruppe. Som man ser, er det helt andre Tal end dem, Blade som „Jyllandsposten" plejer at operere med, men til Gengæld er de i Overensstemmelse med Sandheden.

„Jyllandsposten" beskæftiger sig ogsaa med Fagforbundenes Formuer og skriver i Forbindelse med de nu fremsatte Beskæftigelseslove, hvis Gennemførelse vil kræve 200 Mill. Kr., bl. a. følgende:

> „Hvad om Fagforeningerne nu mødte frem og sagde: Værsaagod, her er Pengene. Vi har sparet dem sammen for at bruge dem under Arbejdskampe, men nu er det jo et bandlyst Begreb, og saa synes vi, at Pengene skulde bruges til virkelig Gavn for Arbejderne, som gennem mange Aar har maattet paalægge sig Afsavn for at indbetale dem. I kan bruge dem i Stedet for Penge, som I tænker paa at laane, eller I kan bruge dem til en yderligere Kraftanstrengelse for at skaffe Beskæftigelse; det overlader vi ganske til Folkets kaarne Repræsentanter, blot Arbejdernes Penge faar Lov til at vende tilbage til Arbejderne."

Det er os bekendt, at „Jyllandsposten" allerede tidligere har opgjort Forbundenes samlede Formue til nogle Hundrede Millioner Kr., men vi maa desværre bekende, at dette Beløb kun forefindes i Bladets alt for livlige Fantasi. Vi har henvist til, at langt den største Del af det samlede Kontingent gaar til Arbejdsløshedskasserne, som ogsaa ligger inde med den overvejende Del af Formuen, men alligevel udgjorde i Følge den sidst foreliggende Indberetning fra Arbejdsdirektøren til Socialministeriet de statsanerkendte Arbejdsløshedskassers samlede Formue i Hovedforsikring og Fortsættelseskasser ved Udgangen af Regnskabsaaret pr. 31. Marts 1939 ikke mere end 100,1 Mill. Kr. eller 212 Kr. pr. Medlem. Disse Midler er urørlige for andre Formaal end dem, Arbejdsløshedsloven foreskriver.

En tilsvarende samlet Opgørelse foreligger ikke med Hensyn til Forbundskassernes Beholdninger, der ikke er undergivet De samvirkende Fagforbunds Kontrol, men de Midler, der forefindes i de forskellige Fonds, og som Forbundene selv kan disponere over, er selvfølgelig langt mindre og turde i Øjeblikket kunne anslaas til ca. 60 Kr. pr. Medlem. Det kunde derfor være rart at vide, hvorfra „Jyllandsposten" har de flere Hundrede Millioner Kr., som skal staa til Fagforbundenes Disposition, og det Spørgsmaal trænger sig ligeledes paa, hvorfor Bladet ikke stiller det samme

Krav om Aflevering af Formuen til Landbrugets Organisationer og til de andre Erhvervsorganisationer. Er det kun Fagforbundenes Kasser, der skal tømmes? De Værdier, der skabes ved Beskæftigelsesplanernes Gennemførelse kommer ikke blot Arbejderne, men hele Samfundet tilgode, og med hvilken Ret vil man derfor fritage Samfundet for de hermed forbundne Udgifter og læsse dem over paa Fagforbundene, der i Forvejen er spændt haardt for?

Det kan endnu tilføjes, at Forbundene i de senere Maaneder har udbetalt betydelige Summer i Form af ekstra Hjælp til syge, arbejdsløse og trængende Medlemmer, for at hjælpe dem over disse vanskelige Krisetider, og efter de foreliggende Oplysninger har denne Ekstrahjælp andraget adskillige Millioner Kr. Dette i Forbindelse med, at Forbundene, for at undgaa Kontingentforhøjelse som Følge af den stigende Arbejdsløshed, allerede har maattet og stadig maa overføre Midler fra Administrations- og Strejkefonden til Arbejdsløshedskassen, bevirker en betydelig Nedgang i Forbundenes Formuer. Dertil kommer, at Krigstilstanden ogsaa i Fremtiden vil gøre det nødvendigt at udbetale Ekstraunderstøttelse til de daarligst stillede, ligesom Forbundene til enhver Tid maa være i Stand til at efterkomme deres lovmæssige økonomiske Forpligtelser overfor Medlemmerne. Der er saaledes ingen Tvivl om, at Fagforbundene i den kommende Tid vil faa god Brug for deres opsparede Midler.

De samme Blade, som ellers prædiker Opsparingens Nødvendighed, vender sig nu mod „Kapitalophobningen" i Fagforbundene og kræver, at Forbundenes Pengemidler skal uddeles til Medlemmerne eller anvendes til Fremme af Beskæftigelsen og af Erhvervslivet som Helhed. Kravet lyder maaske bestikkende i nogle Folks Øren, men er iøvrigt ganske hen i Vejret, thi Forbundene har givetvis ikke hengemt disse Midler i Pengeskabene, hvor de ligger uvirksomme hen. De er anbragt i Kredit-, Stats- og Kommune-Obligationer eller henstaar i Bankerne og opfylder saaledes allerede den samfundsnyttige Funktion, som nu kræves med saa megen Brask og Bram. Saafremt Forbundene vilde fordele deres Formue blandt Medlemmerne, vilde der til det enkelte Medlem kun blive saa ringe et Beløb, at det hurtigt vilde smuldre hen, og det vilde forudsætte Realisation af Værdier, Udbud af Obligationer og Udtræk af Banker og Sparekasser, der ikke vilde være til Gavn, men til Skade for hele Erhvervslivet.

Vi ønsker til Slut at understrege, at vi paa ingen Maade føler os forpligtet til at staa hverken „Jyllandsposten" eller andre arbejderfjendtlige Blade til Regnskab for Fagforbundenes Kontingent- og Formueforhold. Det *er* et indre Organisationsanliggende, som kun vedrører Medlemmerne. Dansk Fagbevægelse er opbygget paa et saa demokratisk Grundlag, at Medlemmerne, og Medlemmerne alene, til enhver Tid har Mulighed for at træffe Beslutning i saa Henseende. Naar vi for en Gangs Skyld saa udførligt har beskæftiget os med alle disse horrible Paastande, sker det kun for at forhindre, at der bibringes Offentligheden et ganske falsk Billede af de virkelige Forhold.

Det er ganske vist rigtigt, at Kontingentet i de fleste Forbund efterhaanden er blevet ret stort og kan virke trykkende i disse Krisetider med de stadige Prisforhøjelser. Men naar dette er Tilfældet, skyldes det jo kun den Omstændighed, at Fagforeningernes Medlemmer gennem Selvforsikring mod Følgerne af den ondartede, men uforskyldte Arbejdsløshed frivilligt har paataget sig Byrder, der rettelig burde paahvile hele Samfundet. Det er ofte blevet fremhævet af Folk udenfor Arbejderbevægelsen, at dersom de andre Erhvervsgrupper paa samme Maade som Arbejderstanden skabte sig en Forsikring til Imødegaaelse af de Vanskeligheder, der er en Følge af indtrædende økonomiske Kriser, vilde det ikke Gang paa Gang være nødvendigt at anmode om Statens økonomiske Støtte. Det er derfor ganske forkasteligt at ville benytte de fagorganiserede Arbejderes Offervilje med Hensyn til at bistaa deres kriseramte Kammerater som Argument i Angrebet paa deres faglige Organisationer, hvis store Indsats for Arbejderklassens sociale og økonomiske Højnelse er almindelig anerkendt. Arbejderne er ganske klare over, at hele den forløjede Agitation, der føres paa dette Spørgsmaal, ikke bunder i Medfølelse med Arbejderne og deres Kaar, men udelukkende har det Formaal at lægge Fagforeningerne for Had, at skabe Splid og Mistro blandt Medlemmerne og saaledes undergrave den Fagbevægelse, som altid har været en Torn i Øjet paa hele den hjemlige Reaktion.

„Arbejderen".

Dyrtidstillæget.

Arbejdsfordeling og skiftende ugentlig Arbejdstid.

Efter at Socialministeriet ved Cirkulæret af 4. Oktober har truffet Bestemmelse om, at *Arbejdere paa Arbejdsfordeling* ogsaa kan oppebære Dyrtidstillæg, saafremt den i Ugen ved Arbejde indtjente Løn ikke overstiger den ved Loven fastsatte Grænse af 80 Kr., meldte sig i Praksis Spørgsmaalet, om hvorledes de Arbejdere vilde være stillet, hvis Arbejdsfordeling var aftalt som Ugeturnus og som vel i Arbejdsugerne havde 80 Kr. eller derover i Løn, men hvis gennemsnitlige Ugeindtægt for den aftalte Turnusperiode, som Følge af Afspadseringsugen, vilde komme til at ligge under 80 Kr.

Ved Cirkulærets Bestemmelse om *Beregningen af Ugefortjenesten under Akkordarbejde,* hvorved den gennemsnitlige Fortjeneste skulde lægges til Grund, var forsaavidt givet en Retningslinie, og efter Forhandling med Ministeriet og Arbejdsgivernes Repræsentanter i Arbejdsfordelingsnævnet opnaaedes derfor Enighed om at følge den angivne Linie, ogsaa i de Tilfælde, hvor der forelaa Aftale om Arbejdsfordeling ved Ugeturnus, saaledes at man f. Eks. ved en Ugeturnus paa 5 Uger, hvor der arbejdes 4 Uger og spadseres 1 Uge, udfinder den ugentlige Løn ved at dividere Lønindtægten med 5 og — saafremt Indtægten er under 80 Kr. — udbetaler Dyrtidstillæget for de præsterede Arbejdstimer, men naturligvis under Iagttagelse af Lovens Regler iøvrigt.

Detailpristallet, Oktober 1940

Da Varepriserne er af overordentlig stor Interesse for Arbejderne, gengiver vi her de af Det statistiske Departement offentliggjorte Pristal for Oktober 1940. Red.

De af Det statistiske Departement siden Juli 1915 foretagne Beregninger over Prisforandringernes Indflydelse paa Udgifterne i et Husholdningsbudget er, som tidligere meddelt i Statistiske Efterretninger, fra og med Juli 1933 fortsat saaledes, at man som Grundlag for disse Beregninger bruger et Husholdningsbudget, der er opstillet efter de ved en Forbrugsundersøgelse i 1931 indvundne Oplysninger. Dette Budget danner Grundlaget ogsaa for nedenstaaende Beregninger.

I følgende Tabel anføres Resultatet af de saaledes for Oktober 1940 foretagne Beregninger, idet Tallene for det sidste Aar anføres til Sammenligning. Forholdstallene vedrørende Prisforandringernes Styrke beregnes siden Januar 1938 med Aaret 1935 som Udgangspunkt (Basisaar).

Naar Udgiften i Aaret 1935 sættes = 100, var Udgiften efter de i Juli 1940 gældende Priser 136 og efter de nu for Oktober foretagne Beregninger 145.

Beregnet paa samme Grundlag, men med Priserne i Aaret 1931 som Basis, bliver Pristallet for Oktober 160 mod 150 for Juli.

Udgifternes Fordeling paa Budgettets Hovedgrupper.

	1935 gnstl. Kr.	Okt. 1939 Kr.	Jan. 1940 Kr.	April 1940 Kr.	Juli 1940 Kr.	Okt. 1940 Kr.
Fødevarer	1121	1256	1325	1383	1446	1634
Klæder, Fodt., Vask	458	536	598	720	729	777
Bolig	450	490	500	500	500	500
Brændsel, Belysn...	164	202	244	346	328	326
Skatter, Kontingenter o. l.	479	529	534	564	702	739
Andre Udgifter ..	756	795	855	921	958	988
I alt ..	3428	3808	4056	4434	4663	4964

Udgiften, beregnet i Procent af Udgiften i Aaret 1935 gnstl.

	1935 gnstl.	Okt. 1939	Jan. 1940	April 1940	Juli 1940	Okt. 1940
Fødevarer	100	112	118	123	129	146
Klæder, Fodt., Vask	100	117	131	157	159	170
Bolig	100	109	111	111	111	111
Brændsel, Belysn...	100	123	149	211	200	199
Skatter, Kontingenter o. l.	100	110	111	118	147	154
Andre Udgifter ...	100	105	113	122	127	131
I alt ..	100	111	118	129	136	145

Hvis man i Stedet for Priserne i Aaret 1935 anvender Priserne i Juli 1914 som Basis, bliver Pristallet for Oktober udregnet paa Grundlag af det efter Forbruget i 1931 opstillede Budget 248 mod 233 for Juli. Herved maa dog tages i Betragtning, at i Pristalsbudgettets Totalbeløb pr. Oktober 1940, 4.964 Kr., indgaar den i §45, Stk. 1 i Lov om midlertidig Forbrugsafgifter m. m. af 27. Marts 1940 omhandlede Skatte- og Afgiftsforøgelse med et Beløb, der er beregnet til 120 Kr. Naar det paa Basis af Juli

Gennemsnits-Detailpriser for Oktober, Juli, April og Januar 1940 samt Oktober 1939.

		Hovedstaden		Købstæderne		107 Landkomm.		Gennemsnit for hele Landet				
		Oktbr. 1940	Juli 1940	Oktbr. 1940	Juli 1940	Oktbr 1940	Juli 1940	Oktbr. 1940	Juli 1940	April 1940	Januar 1940	Oktbr. 1939
		Øre	Øre	Øre	Øre	Øre	Øre	Øre	Øre	Øre	Øre	Øre
Rugbrød	4 kg	121	93	120	92	121	92	121	92	92	93	93
Sigtebrød	kg	82	59	82	59	82	58	82	59	58	60	60
Franskbrød	—	127	103	126	99	126	98	126	100	99	97	96
Kryddertvebakker	—	276	171	223	164	215	170	238	168	166	167	164
Flormel	—	71	52	71	54	70	52	71	53	53	48	46
Byggryn, danske	—	68	47	60	45	58	43	62	45	43	42	39
Havregryn, danske, i Pakker	—	94	94	93	93	90	87	92	91	92	91	84
— i løs Vægt	—	79	66	76	62	72	58	76	62	59	58	53
Semoulegryn	—	95	75	84	70	80	68	86	71	69	66	63
Kartoffelmel	—	80	62	80	56	79	53	80	57	57	54	50
Risengryn	—	95	90	92	81	97	82	95	84	84	84	76
Sagogryn	—	104	81	102	74	98	69	101	75	74	72	68
Gule Ærter, Victoria, afskallede	—	186	153	165	138	157	132	169	141	134	98	80
Hugget Melis Nr. 1	—	61	60	64	63	62	61	62	61	60	60	60
Stødt Melis	—	49	48	50	49	48	48	49	48	47	47	47
Farin, lyst, Nr. 1	—	48	48	48	47	46	46	47	47	46	46	45
Kaffe	—	555	529	513	476	489	453	519	486	468	454	423
Te, alm. Kongo	—	1396	1295	1285	1202	1268	1175	1316	1224	1118	1038	959
Kogechokolade	—	585	510	544	476	511	459	547	482	434	382	354
Spiseæbler, friske	—	70	125	65	142	57	128	64	132	70	57	48
Bananer	—	—	—	—	—	—	—	—	—	285	261	199
Tørrede Æbler	—	203	185	193	182	176	170	191	179	170	167	158
Tørrede Abrikoser	—	313	287	298	272	284	261	298	273	266	260	245
Svesker m. Sten	—	161	141	147	130	139	126	149	132	128	119	100
Rosiner, Valencia	—	143	140	138	132	132	129	138	134	132	127	110
Spegesild, norske	—	157	132	163	124	138	125	153	127	126	121	110
— islandske	—	158	114	125	108	126	108	136	110	104	100	91
Fiskeboller	1/2 kg	78	70	78	73	76	70	77	71	69	66	61
Henkogte Ærter, grove	—	68	59	68	59	67	57	68	58	55	49	48
Hvidtøl Nr. 1 (Hovedst.: Prima)	1/1 Fl.	33	33	32	32	32	32	32	32	32	24	24
Bajersk Øl	1/2 Fl.	40	40	42	42	42	42	41	41	41	35	35
Smør, lurmærket	kg	428	372	418	367	414	365	420	368	346	340	304
Plantefedt (Palmin)	—	176	161	169	163	170	162	172	162	148	135	122
Vegetabilmargarine	—	184	183	184	183	182	181	183	182	159	137	121
Mejeri-Ost	—	286	246	246	199	222	180	251	208	200	189	175
Æg, nylagte, danske	Snes	308	276	272	194	249	184	276	205	190	226	209
Kaffefløde (Fløde Nr. 2)	1/10 l	26	23	22	21	22	21	23	22	21	21	18
Sødmælk paa Flasker	Liter	47	44	42	39	39	36	43	40	39	38	33
Sødmælk i løst Maal	—	37	38	36	34	34	31	36	34	35	33	30
Helskummet Mælk paa Flasker	—	23	18	15	15	14	14	17	16	16	14	13
Helskummet Mælk i løst Maal	—	19	15	12	11	9	8	13	11	11	11	10
Kærnemælk paa Flasker	—	33	30	19	18	19	18	24	22	22	21	19
Kærnemælk i løst Maal	—	29	26	15	14	13	12	19	17	18	17	15
Oksekød (Forkød)	kg	220	168	192	159	189	157	200	161	159	156	159
— (skært Kød)	—	331	288	266	234	260	223	286	248	242	240	243
Kalvekød (Forkød)	—	225	170	195	173	187	163	202	169	167	165	168
Kødfars (Kalve-)	—	144	121	244	211	225	193	204	175	173	175	171
Fersk Svinebov	—	233	204	248	210	253	212	245	209	200	226	202
Mørbrad	—	418	355	420	370	398	350	412	358	345	333	334
Saltet Brystflæsk	—	387	347	340	272	338	261	355	293	264	293	266
Røget, benløs Skinke	—	434	386	447	391	430	368	437	382	367	387	369
Svinefedt, krydret, dansk	—	465	301	441	282	443	276	450	286	225	219	201
Medisterpølse	—	242	216	250	204	241	200	244	207	204	207	203
Leverpostej	—	344	303	311	273	304	257	320	278	269	266	262
Spegepølse	—	558	480	440	364	423	343	474	396	390	385	378
Ferske Sild	—	93	102	95	84	95	85	94	90	85	78	77
Torsk	—	94	70	80	65	84	70	86	68	80	75	77
Rødspætter	—	225	217	162	160	159	151	182	176	192	172	162
Klipfisk	—	209	150	192	153	186	143	196	149	146	134	125
Hvidkaal	—	13	35	18	55	17	38	16	43	38	16	13
Gulerødder[1])	—	21	„-92	23	26-94	21	27-85	22	27-90	23	18	18
Kartofler[1])	—	26	„-80	23	28-80	23	27-71	24	28-77	26	15	14
Køkkensalt	—	23	22	22	21	21	20	22	21	20	18	17
Amerikansk Vaskesoda	—	25	27	26	25	25	23	25	25	25	20	18
Brun Sæbe, prima	—	103	91	107	94	105	94	105	93	104	95	64
Petroleum, Water white	Liter	44	28	42	26	42	26	43	27	27	24	20
Nøddekul	hl	733	780	717	807	709	809	720	799	1027	612	474
Knuste Koks, lev. fra Gasværket	—	533	615	536	572	574	637	548	608	594	359	264
Kn. Koks, lev. fra pri. handlende	—	593	633	608	658	608	678	603	656	821	521	395
Elektricitet	kwt.	49	49	58	56	52	48	53	51	45	40	37
Gas	m^3	25	25	34	34	36	36	32	32	29	24	21
Optændingsbrænde	kg	16	14	11	10	10	10	12	11	11	9	9
Herresko, Boxcalf, gennemsyede	Par	2567	2425	2518	2359	2471	2283	2519	2356	2254	2012	1833
Herrestøvler, — —	—	3057	2886	2978	2760	2860	2661	2965	2769	2653	2374	2147
Forsaaling og Bagflikning af do.	—	786	759	772	748	737	715	765	741	730	700	660

[1]) Det første Tal i Kolonnen med Juli-Priserne gælder gamle Gulerødder (gamle Kartofler), det sidste Tal nye Gulerødder (nye Kartofler).

1914 beregnede Pristal nedsættes med det Antal Points, som svarer til dette Beløb, fremkommer Tallet 242, jfr. Lovens § 45, Stk. 2. Hvis det nævnte Tal yderligere nedsættes med det Antal Points, som svarer til det i § 16 i Lov om midlertidig Fordeling og Regulering af Arbejde af 30. Maj 1940 fastsatte Bidrag fra Lønmodtagere, ansat til 120 Kr., fremkommer Tallet 236. Til Sammenligning anføres, at de tilsvarende Reduktioner af Pristallet for Juli 1940 gav henholdsvis 227 og 223.

Ved Siden af de her omhandlede Beregninger, foretaget paa Grundlag af det foran nævnte Budget, har man pr. Oktober 1940 foretaget en, delvis skønsmæssig, Beregning af den Forskydning, som fremkommer i Forbrugets Totaludgift, naar man tager Hensyn til de gældende Rationeringer af Brød, Sukker, Kaffe, Te og Margarine (i Forbindelse med den skete Forøgelse af Smørforbruget). Det samlede Resultat af Beregningen viser en Nedgang i Totaludgiften paa ca. 45 Kr., hvad der svarer til 2 Points i det Pristal, der beregnes med Juli 1914 som Basis. I denne Beregning er der ikke taget Hensyn til Brændselsrationeringen, idet man har skønnet, at de hidtil tildelte Rationer af udenlandsk Brændsel for de Befolkningskredse, som Pristalsbudgettet repræsenterer, meget nær svarer til de Mængder, som Budgettet regner med.

Detailpriserne i Oktober 1940.

Ved Indberetninger fra Kommunalbestyrelserne i København, Frederiksberg og Gentofte Kommuner, fra samtlige Købstadkommuner og fra noget over 100 Landkommuner er der for den første Uge af Oktober Maaned 1940 — paa samme Maade som for de foregaaende Kvartaler — fremskaffet Oplysninger til Beregning af Gennemsnits-Detailpriser for Landets forskellige Dele.

I foranstaaende Tabel er meddelt Resultaterne af de foretagne Gennemsnitsberegninger, og til Sammenligning er anført de tilsvarende Gennemsnitspriser for den første Uge i hvert af de 4 foregaaende Kvartaler.

Fra Juli til Oktober er der indenfor Fødevarernes Gruppe sket en Række Pristigninger. Særlig store Stigninger finder man for Brød, de fleste Mel- og Grynsorter, gule Ærter, Chokolade, Smør, Ost, samtlige Varer indenfor Kød- og Flæskegruppen samt Klipfisk. Mindre Prisstigninger er der for Kaffe, Te, tørrede Frugter, Spegesild, Fiskeboller, henkogte Ærter, Mælk og Fisk. For Havregryn i Pakker, Sukker, Margarine og Salt er Prisforandringerne ubetydelige. Af de Varer, hvis Priser er mere eller mindre sæsonbestemte, viser Æbler og Grønsager Prisnedgang siden Juli, medens Prisen paa Æg er steget. For Sæbe er der Prisstigning, medens Prisen paa Soda er uforandret.

Indenfor Brændselsgruppen viser Kul og Koks Prisnedgang. For Petroleum er der derimod en stærk Prisstigning og for Elektricitet og Brænde en mindre Stigning, medens Gasprisen er uforandret. For nyt Fodtøj er der fremdeles Prisstigning, og det samme gælder, omend i mindre Grad, for Fodtøjsreparationer.

Jubilæerne hos Petersen & Sørensen.

Den store Festdag for den gamle Horsens-Virksomhed satte Præg paa hele Byen.

Fabriken og ikke mindst den jubilerende Seniorchef hyldet fra mange Sider og fra hele Landet.

„Horsens Socialdemokrat" for 26. Oktober meddeler følgende om Jubilæumsfesten hos Petersen & Sørensen:

Tidligt i Morges gik Flagene til Tops over det meste af Horsens, og i hvert Fald i de fleste af Gaderne i Byens Indre smeldede Flagene Side om Side. Aarsagen var, at den gamle Horsens-Virksomhed, Petersen & Sørensens Tobaksfabriker, fyldte 75 Aar, og Firmaets Seniorchef, Christopher Petersen, samtidig kunde fejre 40 Aars Jubilæum som Fabrikant i Horsens.

Paa Tobaksfabriken blev der ikke rullet mange Cigarer i Dag. Der var Feststemning fra Arbejderne og Funktionærerne mødte i Morges og til de forlod Fabriken Kl. 11,30.

Straks paa Morgenstunden tog de to Fabrikanter med deres Familier til Kirkegaarden, hvor de nedlagde Blomster og Kranse paa de tidligere Fabrikanters Grave.

Saa snart man vendte tilbage, gik Fabrikanterne Christopher Petersen og Ejnar Petersen

deres daglige Rundtur gennem Fabriken, og denne Rundtur kunde naturligvis ikke forme sig som i det daglige.

I hvert af de Arbejdslokaler, Fabrikanterne traadte ind i, mødte „Stuen"s Tillidsmand op med en Buket Blomster og lykønskede med Jubilæerne. Begge Fabrikanterne var stærkt belæssede med Blomster, da de vendte tilbage fra denne Morgentur, og de var begge dybt rørte over den Opmærksomhed, der var vist fra Arbejdernes Side.

Fra Kl. 9 til 11 serveredes der Kaffe med „Basser" i Marketenderiet for samtlige Arbejdere og Funktionærer.

Fra Kl. 9 til 10 spillede et Harmoniorkester, bestaaende af Fabrikens kendte Cigarmager-Musikere, et Koncertprogram i den forreste Gaard, og de fleste af Arbejderne og Funktionærerne overværede denne Koncert. Da det sidste Numer var spillet, talte Seniorchefen til Forsamlingen fra Privatlejlighedens Vinduer:

Vor Morgenvandring gennem Fabriken har været den smukkeste Indledning paa denne Festdag, udtalte Fabrikanten, og Mindet om denne Morgen vil aldrig svinde. Det er dog ikke alene mig, der holder Jubilæum, det er ogsaa Fabriken — altsaa os alle sammen. Jeg takker for Arbejdet paa Fabriken og den Maade, hvorpaa vi har det sammen og ønsker Held og Lykke i Fremtiden for Virksomheden baade med Hensyn til dens Anseelse og Udfoldelse.

Tre Hurraer rungede gennem Gaarden, og Musiken spillede Touche.

Deputationer, Gaver, Blomster og Telegrammer en masse.

De første, der mødte op i Morges for at gratulere var Borgmester J. Chr. Juliussen og Prokurist Dahl, og derefter strømmede det ind med Deputationer, Blomster, Gaver og Telegrammer. I Løbet af meget kort Tid var der saa mange Blomster, som der næsten kunde stoppes ind i Forbygningen.

Der mødte en Deputation fra Fabrikens Arbejdere, som overrakte en meget smuk kgl. Porcelænsvase med Guld-Inskription, der var en Deputation fra Tobaksarbejderforbundet i Danmark med Formanden Dirk Nack i Spidsen.

Funktionærerne og Mestrene paa Fabriken mødte op med et pragtfuldt Sølvfad med et Billede af Firmaets Bygninger indgraveret, Firmaets Idrætsklub mødte med et smukt Askebæger med Klubbens Initialer til Fabrikant Ejnar Petersen, og der var iøvrigt Deputationer bl. a. fra Arbejdslederne i Danmark med den lokale Formand, Trykkeribestyrer Carl Petersen, i Spidsen, Haandværker- og Industriforeningen, Handelsforeningen, der mødte med en Udnævnelse til Æresmedlem til Seniorchefen, Købmandsforeningen, Tobakshandlerforeningen, Sparekassen, Horsens Bank, Jysk Handelsrejsendeforening, Handelsstandens Hjælpekasse, Tobaksfabrikanterne i Horsens og Børneasylet var repræsenteret ved nogle smaa Børn, der overrakte Christopher Petersen Blomster. Børneasylet mærkede iøvrigt Jubilæet derved, at der serveredes Chokolade til alle Børnene i Formiddag.

Telegram fra Stauning.

Det vil føre for vidt at nævne blot tilnærmelsesvis dem, der havde sendt Blomster og Telegrammer. Vi skal indskrænke os til at nævne, at der var Telegram bl. a. fra den gamle Cigarmager, Statsminister Th. Stauning, og der var Blomsterdekorationer fra alle Landets store og kendte Tobaksfabriker.

5000 Kr. til Legatet.

I Morges var Bestyrelsen for Tobaksfabrikant C. Petersen og Hustrus Legat for gamle og værdigt trængende Arbejdere paa Fabriken kaldt op til Cheferne, der overrakte dem et Tilskud til Legatet paa 5000 Kr. Dermed raader Legatet nu over et Beløb paa 28,000 Kr. I Anledning af Jubilæet er forskellige Foreninger og Institutioner blevet betænkt med Gaver, og Firmaets Funktionærer har faaet et Gratiale.

Kl. 13 var der Frokost for Funktionærerne og Familien.

Arbejdsfordelingsbidragene.

I visse Tilfælde er ogsaa Indtægter under 1800 Kr. bidragspligtige.

Af Arbejds- og Socialministeriets udsendte Cirkulære fremgaar det, at selv om Indtægter svarende til under 1800 Kr. aarlig i de fleste Tilfælde er fritaget for Bidragspligt i Henhold til Arbejdsfordelingsloven, saa kan saadanne smaa Indtægter dog være bidragspligtige i

nogle særlige Tilfælde, nemlig hvor den Omstændighed, at 1800 Kroners-Grænsen ikke er naaet, skyldes nedsat Arbejdstid.

Ministeriet oplyser, at Spørgsmaalet om en Lønmodtagers Bidragspligt afgøres efter følgende Retningslinier:

„I Tilfælde, hvor der indenfor det paagældende Fag eller Omraade findes en Normalarbejdstid, og Paagældende er fuldt beskæftiget i denne, skal der kun svares Bidrag, for saa vidt Indtægten overstiger 1800 Kr. aarlig; hvis den Paagældende ikke arbejder den fulde Normalarbejdstid, beregnes den Indtægt, han vilde have ved fuld Beskæftigelse, og for saa vidt denne beregnede Indtægt overstiger 1800 Kr. aarlig, skal der svares Bidrag efter denne Indtægt, dog saaledes at der finder en forholdsmæssig Nedsættelse i Bidraget Sted efter det Antal Timer, Paagældende har været beskæftiget.

Endelig skal der i Tilfælde, hvor det paagældende Arbejde eller den paagældende Stilling ikke med Rimelighed kan henregnes til et Omraade, hvor der gælder en Normalarbejdstid, alene lægges Vægt paa den faktisk oppebaarne Løn, saaledes at den Paagældende kun vil være bidragspligtig, for saa vidt hans Indtægt — eventuelt i Forbindelse med hans øvrige bidragspligtige Indtægt — overstiger 1800 Kr."

Beskæftigelseslovgivningen

Overalt i Verden har den økonomiske Udvikling tvunget Staterne, hvad enten de beherskes af det ene eller det andet System, til at tage kraftigt Haand i Hanke med Erhvervslivets Foreteelser. Denne Udvikling tog Fart efter den liberalistiske Økonomis totale Sammenbrud i Aarene 1929—32, og Krigssituationen har yderligere befordret Nødvendigheden af samfundsmæssige Indgreb.

Offentlige Arbejder og statslige Foranstaltninger til Bekæmpelse af Arbejdsløsheden er altsaa ikke noget særpræget for Danmark; men derimod kan det siges, at Danmark paa Grund af sin Fattigdom paa Raastoffer har haft større Vanskeligheder at kæmpe med end de fleste andre Lande. En uindskrænket Import af Materialer og Raavarer forbød sig selv i tidligere Tider alene af betalingsmæssige Grunde, og under de nuværende Forhold er Mulighederne for Tilførsler indskrænket efter en Maalestok, som vi ikke tidligere har gjort os Forestillinger om.

Bestræbelserne for at skaffe Beskæftigelse maa derfor nødvendigvis koncentrere sig om de Omraader, der kræver forholdsvis faa udenlandske Raastoffer, og denne Nødvendighed præger Regeringens Beskæftigelsesplan, der nu i Form af en Række Love er helt eller delvis færdigbehandlet af Rigsdagen. Regeringen betoner, at den Indsats, der gennem Beskæftigelseslovene er gjort til Bekæmpelse af Arbejdsløsheden, ikke danner Afslutningen, men tværtimod er Indledningen til Gennemførelse af omfattende Beskæftigelsesplaner.

De Planer, der hidtil er behandlet af Rigsdagen, regnes at kunne betyde Beskæftigelse for 50.000 Mand, og de samlede Omkostninger vil beløbe sig til o. 200 Mill. Kr. Planerne falder naturligt i 5 Afsnit, af hvilke det første angaar Udbygning af Landets Evne til at forsyne sig med Korn og Foderstoffer og andre — ogsaa industrielle — Raastoffer. Love er gennemført, som betyder Igangsættelse af omfattende Landvindings- og Afvandingsarbejder, Skovplantninger, Mosekultivering o.s.v. Ogsaa Oprettelsen af nye Industrier spiller en Rolle i Beskæftigelsesplanerne, og Staten deltager allerede med en betydelig Indskudskapital i det Staalværk, som skal anlægges, og som paaregnes at give direkte Beskæftigelse for ca. 250 Mand foruden de Muligheder, der gennem denne Raastofproduktion opstaar for den øvrige Industri.

Planernes andet Afsnit omfatter Bygningsarbejder. Mulighederne er noget begrænsede, idet Indførslen af vigtige Byggematerialer som f. Eks. Træ og Jern er formindsket i meget væsentlig Grad. Lovgivningen tager derfor bl. a. Sigte paa Tilbygning og Hovedreparation af Landbrugsbygninger. I Forbindelse hermed paapeges Betydningen af en Forbedring af Karlekamre og Landarbejderboliger, der alt for længe har ladet meget tilbage at ønske. Disse Boligers Tilstand bærer en væsentlig Del af Skylden for, at det aldrig er lykkedes Landbruget at løse sit Spørgsmaal om Bevarelse af egnet Arbejdskraft. De samme Synspunkter har ført til Udvidelsen af Loven om Opførelse af Landarbejderboliger. Til dette Formaal stilles 8 Mill. Kr. til Raadighed foruden de tidligere bevilgede Midler.

For Byernes Vedkommende er et Beløb paa 30 Mill. Kr. stillet til Raadighed som Tilskud til Istandsættelse af og Forbedringer paa Beboelsesejendomme. Loven har endvidere til Hensigt at formindske Brændselsbehovet gennem Iværksættelse af varmeisolerende Foranstaltninger.

Beskæftigelsesplanens tredie Afsnit gælder offentlige Arbejder, til hvilke der stilles 35 Mill. Kr. til Raadighed, der fortrinsvis skal anvendes ved Beskæftigelse for langvarigt arbejdsløse. Her bliver Tale om Vejanlæg, Viadukter, Havne- og Kanalanlæg, Kloaker, Vandkraftværker m. m. For dette Afsnit af Lovgivningen bliver den omdiskuterede lavere Lønsats og kortere Arbejdstid gældende. Dette Punkt er det eneste, der har givet Anledning til kraftig Meningsudveksling Regeringspartierne imellem. Baade Arbejdsministeren og Socialdemokratiets Ordfører vendte sig ved Lovforslagets første Behandling mod Bestemmelserne. En langvarig Udvalgsbehandling er blevet Forslaget til Del, hvilket har foraarsaget, at det ikke er blevet færdigt samtidig med Beskæftigelsesplanens øvrige Love. Motiveringen for de særlige Lønbestemmelser er den, at Deltagerne skal have Interesse i at søge over i normalt Erhvervsarbejde, saa snart det kan ske.

Dette Formaal er imidlertid i tidligere Lovgivning opnaaet paa tilfredsstillende Maade alene gennem Arbejdstidsnedsættelse uden samtidig Nedsættelse af Timelønnen. — I det fremsatte Lovforslag bestemtes til Gengæld, at Deltagerne ikke skal svare Bidrag til Arbejdsløshedskasse og Arbejdsfordelingsfond.

Forslaget om Ungdomslejre er de fremsatte Planers fjerde Afsnit. Kredsen af unge arbejdsløse, der kommer i Betragtning er udvidet fra tidligere at omfatte Aldersklasserne 18—22 Aar til nu at omfatte de 18—25 aarige. Til Ungdomslejrene henvises ugifte ærbejdsløse, der enten selv fremsætter Ønske derom, eller som har været uafbrudt ledige i over 2 Maaneder eller har været uden Beskæftigelse i 4 Maaneder det sidste Aar. Deltagerne opøves til at kunne gøre Fyldest ved ordinært Arbejde og beskæftiges desuden med Sport og Undervisning, der anlægges efter praktiske Krav. Der ydes Kost, Logi, Beklædning samt et kontant Vederlag paa 10—14 Kr. pr. Uge, af hvilket en Del opspares og udbetales ved Hjemrejsen. En Opgørelse pr. 26. Januar 1940 viste, at ca. 6000 unge arbejdsløse kunde komme i Betragtning efter denne Lovgivning.

Planernes sidste Afsnit har ikke alene beskæftigelsesmæssig, men tillige omfattende kulturel Betydning. En Ændring i Folkeskoleloven stiller Midler til Raadighed ved Opførelse eller Indretning af Biblioteker og Læsestuer samt Lokaler til Ungdomsskoleundervisning. Endvidere gives Statstilskud til Indretning af Svømmebassiner og Idrætspladser. Det almindelige Skolebyggeri vil ogsaa modtage forøgede Tilskud.

Endelig stilles betydelige Beløb til Raadighed ved Anlæg af Stier i naturskønne Omgivelser i Københavns Omegn.

Det samlede Beløb, som vil medgaa til disse Planers Udførelse, udgør som omtalt 200 Mill. Kr. Dette Beløb fremskaffes ved Hjælp af særlig Lov, hvorefter Finansministeren bemyndiges til at oprette en Beskæftigelsesfond og til at udstede rentebærende Skatkammerbeviser og Statsobligationer til Dækning af Fondens Udlaan og Tilskud. Denne Fremgangsmaade er valgt dels i Erkendelse af, at øgede Skatter vil være vanskelige at bære for Befolkningen, men dels ogsaa fordi de Arbejder, som tages op, vil have Virkning ud i Fremtiden, saaledes at det kan være rimeligt at fordele Byrderne over en længere Aarrække .

I en Omtale af Beskæftigelsesplanerne udtaler De samvirkende Fagforbunds Blad „Arbejderen" den 15. Oktober:

„Den Beskæftigelse, der ved Planens Gennemførelse kan opnaas for 50.000 Mand og de Vilkaar, der i øvrigt maa regnes at ville blive gældende for visse Arbejdsomraader, betyder ingen endelig Løsning af Arbejdsløshedsspørgsmaalet, men Fagorganisationerne har saa megen mere Grund til med fuld Styrke at gaa ind for Planens Gennemførelse, som mange af Regeringens Forslag i det store og hele falder sammen med de Beskæftigelsesplaner, der foresloges gennemført i den Betænkning om Beskæftigelsespolitik og Erhvervsmuligheder i Danmark, som Arbejderbevægelsens Erhvervsraad offentliggjorde allerede i Oktober 1939. Fagorganisationerne vil derfor med allerstørste Interesse følge Tingenes Udvikling og hver paa sit Omraade bidrage til, at de tilvejebragte Muligheder udnyttes til det yderste Maal.

Juleheftet Knallerten.

De Unges Idræt's Landsforbund udsender i Aar Juleheftet „Knallerten". Heftet er paa 28 Sider. Prisen er 60 Øre. Et flerfarvet Omslag er tegnet af Wålindor (Børn og Sne). Bidragyderne er Harald Bergstedt, der har skrevet en Skolefortælling: „Et Kursus i Høflighed", Højskolelærer Ib Koch Olsen har skrevet en Drengefortælling: „Laban". Børnebibliotekar Helga Mollerup fortæller nogle morsomme Oplevelser fra sit Arbejde blandt Børnene. Caja Rude har skrevet en lille Skitse: „En Oplevelse paa Eremitagesletten". Sekretær Urban Hansen fortæller om sin Drengetid i D.U.I. Kommunelærer Holger Jensen fortæller om en Ferietur til Norge. Heftet er illustreret af Tegnerne Gunnar Andersen, Beier Holgersen, Bramming og Oskar Jørgersen.

Heftet kan bestilles hos Boghandlerne.

Lommebog for Arbejdere 1941.

Denne praktiske lille Haandbog har gennem Aarene vundet sig et stadigt større Publikum og ved sit Indhold, der som sædvanlig omfatter en Række faglige, politiske og almene Spørgsmaal, fortjener Lommebogen den største Udbredelse, idet den vil gøre Nytte, hvor den kommer frem. Særlig er der Anledning til at fæstne Opmærksomheden ved, at Lommebog for Arbejdere *ene af alle danske Lommebøger* bringer en Række Oplysninger om sociale Institutioner og Arbejderbevægelsen i Ind- og Udland, som det ikke er muligt at faa noget andet Sted. Lommebogen vil ogsaa i Aar fremtræde i et *smukt solidt Helshirtingsbind med Lomme; Prisen bliver trods de mægtige Prisforhøjelser (op mod 100 %) kun Kr. 1.75.* Kun den meget betydelige Tilslutning, Lommebogen har fundet, gør det muligt at sætte Prisen saa lavt, at *„Lommebog for Arbejdere"* som sædvanligt *vil være billigere end nogen anden Lommebog af tilsvarende Størrelse.* Ogsaa i Lommebogen 1941 er bibeholdt det *flerfarvede Danmarkskort* med Jernbaner, Dampskibsruter, nummererede Hovedveje etc.

Paa Opfordring har vi ladet fremstille et mindre Antal Eksemplarer i særlig elegant Bind. Prisen paa disse bliver: *Helshirting med særlig Forsats Kr. 2,40. Fuldt Skind med særlig Forsats Kr. 4.75.*

Saafremt De inden for Deres Kreds vil virke for Bogens Salg, tilbyder vi Dem 20 pCt. Rabat ved Bestilling af mindst 10 Eksemplarer, altsaa 10 Ekspl. af den alm. Udgave for Kroner 14,00. *„Lommebog for Arbejdere"* er saa godt indarbejdet, at det lønner sig at optage Bestillinger paa Fabrikker, Arbejdspladser o. l., idet Tusindvis af Arbejdere formelig abonnerer paa Bogen fra Aar til Aar, og stadig nye Tusinder giver den sin Tilslutning ved Køb. Vi gør udtrykkelig opmærksom paa, at Lommebogen sidste Aar var fuldstændig udsolgt i December Maaned, saa man gør klogt i at afgive sin Bestilling i Tide.

Vi benytter Lejligheden til at gøre opmærksom paa, at vi ogsaa modtager Bestillinger paa *Arbejdernes Almanak 1941.* Prisen er uforandret kun Kr. 1.25 (10 Ekspl. Kr. 9.40). Ogsaa denne Udgivelse plejer hurtigt at blive udsolgt.

Med soc. Hilsen
Forlaget Fremad.

Manhattans Tobakscentrum ett Minne blott.

De amerikanske Cigarmageres Arbejdstraditioner i Opløsning.

Vort svenske Broderorgan „Tobaksarbetaren" for September Maaned bringer følgende interessante Artikel, som vi herved gengiver. Red.

Før i Tiden gjaldt New York City for at være „Verdens Tobakscentrum", men det er meget længe siden. Den amerikanske Import af Raatobak og Tobaksvarer gaar dog stadigvæk fortrinsvis over New York, saaledes til Eksempel Indførslen af Cigartobak fra hollandsk Ostindien og Havanna samt Cigarettobak fra Tyrkiet. Men kun 7,5 % af den Tobak, der forbruges i U.S.A., importeres. Den amerikanske Raatobak udgaar sædvanligvis fra Hopkinsville, Louisville, Richmond, Baltimore og Hartford. Færdige Tobaksvarer eksporteres dog hovedsagelig via New York, hvor ogsaa de fleste Fabriker har deres Hovedkontorer.

Endnu for 20 Aar siden var der ca. 20,000 i New York boende Personer, der indenfor Stadens Citykvarter var beskæftiget i Tobaksindustrien, og deraf var mindst de 18,000 Arbejdere. Men Forholdene har efterhaanden forandret sig. De dyre Grundpriser m. m. har medført, at Tobaksindustrien i New York flyttede over til Nabostaten New Jersey paa den anden Side af Hudsonfloden.

Længe florerede Cigarindustrien i selve New York City, og de første og fleste Cigarmagere, som arbejdede der, var Spanier, Kubaner eller Indfødte fra Porto Rico. Det var endnu medens dette fine Haandværk var fordelt paa en Mængde Smaafabriker, hvor hele Fremstillingsprocessen skete ved Haandens Arbejde. Senere satte Industrialiseringen af Cigarmageriet ind ved Hjælp af Maskiner, og Faget blev omkring Aaret 1850 helt domineret af tyske Indvandrere. I 1870—80 kom Böhmerne og i Halvfemserne de russiske Jøder og satte deres Præg paa Byens Cigarindustri. Til ind i dette Aarhundrede hævdede Jøderne sig stadig godt indenfor Faget, men saa begyndte den truende italienske Invasion.

Ved en Undersøgelse i Aaret 1900 blev det konstateret, at der stadig fandtes ca. 15,000 Cigarmagere i New York City. Af disse var 5000 Tyskere, 4500 Böhmere, 3000 Jøder og 2500 Amerikanere eller andre Nationaliteter. Senere hen formindskedes Antallet af Tyskere og Böhmere, medens Antallet af Jøder og Italienere tog til. Dertil kom Ungarere og Polakker, og den helt unge Arbejdskraft begyndte fra nu af at bestaa af unge amerikanske Piger. De i Staden New York eller i dens Naboskab beskæftigede Tobaksarbejdere viste sig ved Folketællingen i Begyndelsen af Aaret 1900 at bestaa af 70 % Udlændinge og 15 %, som var Børn af udenlandske Forældre. Med Rette erklærede man, at Cigarmageriet afgjort var den mindst amerikaniserede Industri, og at yderst faa Amerikanere blev fristet af Faget, dersom de kunde finde noget andet at bestille.

Baade Fabrikanter og Arbejdere er enige om, at det store Islæt af Kvinder i New Yorks Cigarindustri beroede paa Böhmernes tilfældige Overtal indenfor Branchen i Halvfemserne. Og Kvindernes Antal har taget endnu mere til siden 1900, ikke alene i New Yorks Cigarfabriker, men ogsaa i New Jerseys og Connecticuts. En Undersøgelse i 1922 viste, at omtrent 83 % af Arbejderne indenfor New Yorks Cigarindustri var Kvinder. Hertil har Overgangen til Maskinproduktion medvirket mest. Fabrikanterne i Manhattan — de faa, der endnu er tilbage — paastaas troligt at have fulgt Princípet ikke at antage nogen mandlig Arbejder, saalænge der er Kvinder at faa, og ikke mindst fordi det er billigere.

Man har gennem Aartiernes Forløb kunnet følge, hvorledes de stigende Grundpriser paa Manhattan efterhaanden har drevet Tobaksfabrikanterne, og dermed ogsaa Arbejderne, bort fra Bydelen paa den nedre Østside. Tyskerne og Böhmerne begyndte at flytte op imod Byen, ogsaa paa Grund af den stadig mere blandede Emigrantinvasion, og Cigarfabrikerne fulgte med. De største Forandringer i denne Henseende fandt Sted i Aarene 1880—1900. Endnu mere fremtrædende har Bortflytningen været fra 1900 og frem til 1930. Procentvis er Antallet af Cigarfabriker syd for 14. Gade paa Manhatten gaaet ned med ca. 90 % siden 1900. I det mellemliggende Byområde fra 14. til 59. Gade kan der noteres en Bortflytning paa 60 %. Fire Femtedele af alle større Cigarfabriker (med mindst 50 Arbejdere) flyttede i Tiden mellem 1900 til 1920 fra det gamle Distrikt nede paa Manhattan og op imod Byen. Nu skal ogsaa den sidste Rest være brudt op, og Arbejderne har maattet flytte efter. Deres gamle Tobakscentrum findes ikke mere. Brocklyn og Forstæderne Long Island City, Newsburgh og Kommunerne i New Jersey har maattet overtage New Yorks Cigarfabriker og Cigararbejdere, siden disse viste Tendens til ogsaa at flytte bort fra New York Citys ydre Bydele. Men Vandringen gaar videre til bl. a. Staten Connecticut, og snart er — forsaavidt det ikke allerede er sket — New York Citys en Gang saa blomstrende Cigarindustri kun et Minde. — De gamle Gubber, der talte Tysk og Tjekkisk, og som lugtede af Tobak, møder man ikke mere paa Manhattan. Deres Efterkommere eller andre nye Kræfter, der er tilgaaet Faget, er koncentreret i fire „Cigarbyer" i New Jersey: Jersey City, Newark, Perth Manbay og New Brunswick.

I dette nye Milieu fremtræder Faget næsten som en Samling Familier af udelukkende Kvinder. Cigarmagernes Hustruer og Døtre arbejder med i Fabrikerne, og 80 % af Kvinderne fortsætter vedblivende Arbejdet efter at de er bleven gifte. Men Bagsiden af hele denne Udvikling er, at Kvinderne stiller sig meget

ligegyldige overfor faglig Organisation. Cigar Makers' Int. Union of America, der stiftedes allerede i 1864, og som staar tilsluttet American Federation of Labor, øver just ingen særlig Tiltrækning paa de kvindelige Cigararbejdere, og endnu mindre den mere radikale Amalgamated Tobacco Workers of America.

Tak.

En hjertelig Tak til Arbejderne paa P. Wulff's Cigarfabrik paa Toldbodvej for den smukke Mindesten, der blev sat paa afdøde Fællesrepræsentant Carl A. Hansens Gravsted.

De Efterladte.

Lidt Skraatobak.

At paavise, hvor stor Nedgangen i Fabrikation og Forbrug af Skraatobak har været her i Landet, det lader sig slet ikke gøre, og det at henvise til, at der har været mange flere Tobaksspindere forhen, end der er nu, det giver heller ingen Besked. Svindet her skyldes flere Aarsager, og især har ændrede Arbejdsforhold været medvirkende til at bringe Spindernes Antal ned.

En Kendsgerning er det, at jo længere man gaar tilbage i Tiden, jo mere alsidigt har Tobaksspindernes Arbejde været, selv for dem, der stod stadigt ved Spindebordet. Var der en Del Arbejde, som nu er borte, f. Eks. al Afrulning af baade store og smaa Ruller fra Rokken og Fugtning af Bindegods, hørte med til det daglige Arbejde.

Jeg vil anføre lidt fra Fortiden, fra den Fabrik, Bønnelycker, Horsens, hvori jeg var fra 8 Aars Alderen, fra 1865 til 1878, især fra den sidste Tid deraf, som var min Læretid, og et Par Svendeaar. Og saa lidt, som er samlet fra andre Steder.

Jeg tror, at der paa denne Maade kan gives ligesom et Indblik i, hvordan Forholdene har været for Tobaksspinderne i et Stykke Fortid; især for den store Del af dem, der blev trængt bort fra Spindebordet og kun var Tobaksspindere af Navn, naar de Aar efter Aar aldrig lavede saa meget som en Tomme Skraatobak.

Bønnelyckes Fabrik kan nok staa som et fuldgyldigt Bevis paa, hvordan det saa ud mange andre Steder i Aarene efter 1870. Det var en lille Fabrik, der virkede i alle Tobaksbrancher og havde omved en Snes voksne mandlige og kvindelige Arbejdere og en Flok ukonfirmerede Børn.

I min Læretid og senere var der i Fabriken 3 Spindeborde, men hele Tiden var der som fast Inventar 5 Tobaksspindere og i to Perioder endda først en, der arbejdede som Cigarmager, og saa en anden, der virkede som Cigarsorterer. Af de fem Spindere, der stadigt hørte til Fabriken, var de to ved Spindebord, en passede mest Butiken, og den Smule Tid, han ellers var i Fabriken, gjorde han Gods løs. Og saa var der de to Lærlinge, som det tredie Spindebord saa nogenlunde ligeligt blev delt imellem. Saadan omtrent spandt vi hveranden Uge, og hver anden Uge gik vi paa Sjov, og der gaves vist ikke en Bestilling i hele Fabriken — alle Brancher indbefattet — som vi ikke fik pillet lidt ved.

Var der en eller anden Arbejder i Fabriken, der fik Forfald, eller der skulde ydes en Haandsrækning her eller der, saa var det saa vanligt og ligetil, at der blev kaldt paa Peter eller Hans. Et gammelt Ordsprog siger nok, at Forandring fryder, men det passede nu ikke altid saa lige paa vore mange Bestillinger. F. Eks. at skære Røgtobak eller trække i Snusmøllen, — begge Dele gik med Haandkraft, det gav i alt Fald mere Sved end Fryd. At lave Karduser, som især var mellem vore første Læreaars Arbejde, det var just heller ikke saa let eller frydeligt for en halvvoksen Dreng.

Men trods det, at vi maatte arbejde og ofte arbejde haardt, saa havde vi det dog godt, og vel bedre end de fleste Lærlinge i andre Fag. Og hvad Arbejdstiden og vort Arbejde angik, saa var det jo ikke anderledes end som alle andre, og vor Fabrikant med, havde haft det, mens de var Lærlinge, og vi fik vistnok mere for vort Arbejde end de allerfleste andre Lærlinge fik for deres.

Hvor vanskeligt det kunde være at faa Arbejde, det saa jeg Bevis paa i Efteraaret 1878, da jeg blev hjemsendt fra Militærtjeneste. Det var en Tid, hvori der var megen Arbejdsløshed, ogsaa i vort Fag. Jeg tror, jeg skrev til

alle de Fabriker, der var her i Landet, om Arbejde, men uden Resultat. At jeg efter en lille Ventetid alligevel, til trods for den store Reserve af Tobaksspindere, der baade i og udenfor Fabrikerne stod parate til at gribe efter et ledigt Spindebord, dog var saa heldig at faa Arbejde i et godt Værksted, og endda Akkordarbejde, kan betragtes som et Lykketræf.

I Krisetiden, der var i Aarene omkring 1880, fik man rigtigt at se, at vort Fag var overfyldt, og at der umuligt kunde blive Arbejde til alle de Tobaksspindere, der blev lavede. Der var en Tilgang, selv fra de i denne Periode og følgende Tid, ikke saa faa smaabitte Spinderier, der ikke en Gang har kunnet sælge en Portion Skraatobak, som nogenlunde kunde staa i Forhold til, hvad en Lærling i Gennemsnit kunde præstere. Det var rene Udklækningsanstalter, hvorfra de udlærte maatte vige den Dag, de blev udlærte, for at give Plads for andre. Den lave Anlæggerløn (Børnearbejdet) har aabenbart været en nødvendig Betingelse for, at den Slags Lærlingespinderi har kunnet gaa, eller overhovedet har kunnet eksistere.

Af saadanne smaa Spinderier, som var med til at fabrikere de mange Tobaksspindere, har jeg set nogle Stykker. Under min Lejrtur til Hald 1879 var jeg inde at se Tobaksfabriken i Viborg. Her var det en Spinder, der var Mester over hele Herligheden, og en Lærling, og begge havde de meget andet at gøre end at lave Skraatobak.

I Hobro saa jeg et Par Aar senere noget lignende; her var det ogsaa en Mestersvend og en Lærling, der drev det meste af Fabriken.

I to Spinderier, der ikke havde andre Brancher ved Siden af, det ene i København, det andet i Horsens, var der kun Mester og en Lærling i hver. Begge Ledere var dygtige Tobaksspindere, hvad forøvrigt ogsaa de to forannævnte nok har været. Det forkerte over hele Linien har kun været, at de fabrikerede for mange Tobaksspinderier.

Som noget helt ved Siden af har man i Randers set det sjældne og vistnok enestaaende Vidunder, at en Fabrikant, der selv var Cigarmager, ene og alene, uden nogen som helst Hjælp, har oplært og uddannet en Tobaksspinder, men denne ene var alligevel i flere Henseender en for meget.

At en hel Del af disse gamle Forhold er blevet omændrede, har vel gavnet Tobaksspinderne og næppe skadet Skraatobaksfabrikerne. Derom kan der næppe være nogen Tvivl. *M. P. Clemmensen.*

Valg af Næstformand i Afd. „Enigheden".

Grundet paa Carl Hansens Død har Afdelingen maattet gaa til Valg af en ny Næstformand. Ved det i den Anledning paa Generalforsamlingen afholdte Prøvevalg blev følgende opstillet: Thorvald Andersen, Dagmar Voss og G. v. d. Bos.

Urafstemningen om disse tre Kandidater fulgte i Dagene den 7., 8. og 9. November. Resultatet af denne Afstemning blev, at *Thorvald Andersen* fik 1493 Stemmer, Dagmar Voss 668 og G. v. d. Bos 298. Der var ialt afgivet 2756 Stemmer, hvoraf 257 var blanke og 40 ugyldige. Den socialdemokratiske Kandidat Thorvald Andersen var saaledes, som Afdelingslovene foreskriver det, valgt med absolut Majoritet i første Omgang.

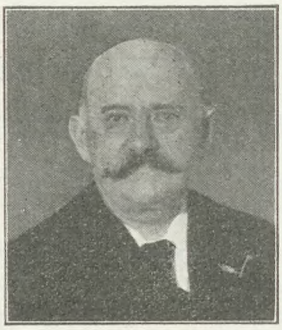
Thorvald Andersen, der hermed er indtraadt i Afdeling „Enigheden"s Bestyrelse som Næstformand, har i en lang Aarrække udført et godt og solidt Arbejde som Fællesrepræsentant, først for Kollegerne hos Firmaet Hirschsprung og derefter hos Firmaet E. Nobel, hvor han daglig aarvaagent varetager sine Kollegers Interesser. Gennem dette mangeaarige Tillidsmandsarbejde er Thorvald Andersen fuldt kvalificeret til sit nye Hverv som Afdelingens Næstformand, hvortil vi ønsker ham Held og Lykke.

Velkommen til Arbejdet, Thorvald!

Sig.

50-Aars Jubilæum.

Revisor i Hovedforbundet *Vilh. Andersen* fejrede den 8. November 1940 sit 50 Aars Jubilæum som Medlem af Forbundet.

Vilh. Andersen har fra sin tidligste Ungdom deltaget i den faglige og politiske Bevægelse; en Aarrække som Bestyrelsesmedlem, 20 Aar Revisor i Afdelingen, ligesom han i 27 Aar har været Revisor i Forbundet.

Vilh. Andersen er en yderst pligtopfyldende Natur, der igennem Aarene har udført det ham paalagte Arbejde med en Flid og Præcision, og af alle er respekteret og særlig paa det Omraade, hvor Kollegerne mente var hans særlige Arbejdsfelt.

Vilhelm arbejder paa Firmaet Br. Brauns Fabrik, hvor der paa Jubilæumsdagen af Kollegerne blev ydet vor gamle Kammerat megen Anerkendelse, ligesom undertegnede i Dagens Anledning overrakte ham Afdelingens Æresdiplom for de 50 Aars godt Samarbejde.

Sig. Olsen.

Forbundet ønsker til ovenstaaende at føje sin Tak til Vilh. Andersen for mange Aars trofast Virke i Forbundets Tjeneste.

Ved en lille Sammenkomst i Dagens Anledning med Hovedledelsen udtaltes der Forbundets Anerkendelse for hans uegennyttige Arbejde i vor Organisation. *Dirk Nak.*

FORMANDSMØDET I SVENDBORG.

I Dagene Søndag den 25. og Mandag den 26. August afholdt Tobaksarbejderforbundet og Skraatobaksarbejderforbundet Formandsmøde i Svendborg.

Forbundsformand *Dirk Nak* aabnede Mødet, idet han paa de to Forbunds Vegne bød de fremmødte Hovedbestyrelser og Afdelingsformænd velkommen. Bød herefter Partiformand Hedtoft Hansen hjertelig velkommen og takkede ham, fordi han saa beredvillig havde imødekommet Anmodningen om at komme til Stede og tale for de to Forbunds Tillidsmænd.

En særlig Velkomsthilsen rettede Formanden til vor mangeaarige Medarbejder i Tobaksarbejderforbundet, nuværende Borgmester i Svendborg, Ferd. Jensen.

Hedtoft Hansen, der skulde tale om „Arbejderklassens Stilling i Dag", fik derpaa Ordet for i et instruktivt og tankevækkende Foredrag om Tidens Vanskeligheder at mane Arbejderne til Sammenhold og Udholdenhed. Vort Land er stedt i Nød, udtalte H. H., og Krigstidens Byrder hviler tungt paa den danske Befolkning; men den danske Arbejderklasse er villig til i intimt Samarbejde med den øvrige Befolkning at tage sin Tørn for et frit og uafhængigt Danmark.

Forsamlingen, der med spændt Opmærksomhed havde paahørt Hedtoft Hansens Foredrag, udtrykte sin Tak for den glimrende Tale ved et stærkt og hjerteligt Bifald.

I Tilslutning hertil udtalte Dirk Nak paa de to Forbunds Vegne en Tak til Hedtoft Hansen for det udmærkede Foredrag og haabede i Traad med de faldne Ord, at alle Tillidsmænd fortsat vilde blive paa deres Poster.

Som et samlet Udtryk fra Formandsmødet forelagde Dirk Nak følgende Udtalelse:

„Mødet udtaler fuld Tillid til, at dansk Arbejderbevægelse saa vel paa faglig som politisk Basis vil sætte ind paa en saadan Fordeling af Krigstidens Byrder, at det ikke vil blive en enkelt daarligt stillet Del af Befolkningen, men alle, der kommer til at bære i Forhold til deres Evne. Mødet giver sin Tilslutning til et paa den bredest mulige Basis funderet Samarbejde gennem alle de Kredse i vort Land, som under de herskende Forhold vil samvirke for Bevarelsen af dansk Folkestyre og dermed dansk Kultur. Vi tager paa det bestemteste Afstand fra Kliker og Retninger, der under de for vort Land saa vanskelige Vilkaar søger en Uroens og Splittelsens Aand tilvejebragt. I Landet som Helhed og først og sidst Arbejderbevægelsen gælder det i Dag at skabe et ubrydeligt Sammenhold og en lignende Forstaaelse af Samarbejdets Nødvendighed. I Tillid til, at den Dag kommer, hvor vort Land paany er frit og uafhængigt, opfordrer vi Medlemmerne til at slutte Kreds om Arbejderbevægelsens Opgaver og Maal i sikker Forvisning om en Fredens Fremtid med Mulighed for Fremskridt og Fremgang for den brede Befolkning i vort eget Land og i alle andre Lande."

Denne Tilkendegivelse fra Formandsmødet tiltraadtes ganske enstemmigt.

Der afholdtes herefter separate Møder for de to Forbunds Repræsentanter.

Under Ledelse af Forbundsformanden Dirk Nak valgte Tobaksarbejderforbundet til sine Møder, Anton Høy som Dirigent og Anton Andersen og Emil Frost som Sekretærer.

Formanden indledede med at give en Redegørelse for Formandsmødets Indkaldelse. En af Aarsagerne hertil har man jo faaet Indblik i ved Hedtoft Hansens Foredrag, men foruden har Hovedbestyrelsen ment det betimeligt at orientere sig med Afdelingsformændene om alle de mange forskellige Spørgsmaal Organisationen vedrørende, der er fremme i Tiden. Gav derefter en indgaaende Oversigt angaaende Beskæftigelsesforholdene indenfor vort Fag, som de har formet sig i den seneste Tid. Trods de forhøjede Afgifter paa Tobaksvarer havde vi alligevel til at begynde med haft en ret god Beskæftigelse.

Men saa kom Omslaget, og endda ret brat. Om dette skyldtes Situationen omkring den 9. April, kunde Formanden ikke sige. Kun ved vi, at Forholdene hurtig forandrede Karakter, og Hovedbestyrelsen maatte, som det er Afdelingsformændene bekendt gennem Cirkulærer, anbefale Medelmmerne at dele det forhaandenværende Arbejde. Dette voldte ingen Kvaler i Provinsen, hvor man blandt Arbejderne var indforstaaet med Tanken om Deling af Arbejdet. Anderledes i København, hvor man i begge Afdelinger havde en Vedtagelse om, at Medlemmerne ikke maatte dele Arbejdet. Imidlertid er begge Afdelingsbestyrelser ved et Fællesmøde gaaet ind for Hovedledelsens Anbefaling af en Deling af Arbejdet, hvilket har affødt, at vi ikke har saa mange arbejdsløse, som ellers vilde være blevet Resultatet.

Formanden omtalte dernæst hele Spørgsmaalet vedrørende Tobaksbeskatningen, og om der havde været Mulighed for en Nedsættelse af denne. Ved de Forhandlinger, der er ført, har det desværre vist sig, at en Nedsættelse kunde der ikke være Tale om.

Formanden kom herefter ind paa en nærmere Udredning af den nye Lov om Arbejdsfordeling. Omtalte herunder, at Cigaretindustrien trods den store Beskatning alligevel i Øjeblikket kunde sælge mere end de producerede. Arbejdsantallet i denne Industrigren var forøget saaledes, at der nu var mange flere beskæftiget end tidligere. I Røgtobaksindustrien havde der ligeledes været en betydelig Fremgang.

For Cigarindustriens Vedkommende var Forholdet anderledes. Belyste dette ved en indgaaende Omtale af Forholdene for de enkelte Brancher omkring i de forskellige Afdelinger. Bestræbelserne maatte gaa ud paa at faa alle ind under Arbejdsfordelingen, eventuelt ved at anvise den manglende Arbejdskraft andet Sted fra indenfor Forbundets Omraade.

Vedrørende Afskedigelse under Arbejdsfordeling havde Firmaerne Ret dertil; men det er ikke Meningen, at man bare kan afskedige enkelte Arbejdere. Sker det alligevel, maa andre antages.

I Horsens vilde Firmaet afskedige ved Strippemaskinerne. Arbejderne tilbød at gaa ned i Arbejdstiden. Dette vilde Firmaet dog ikke gaa med til, idet man mente ikke at kunne gaa længere ned end til 36 Timer. Men skulde der igen blive Brug for mere Arbejdskraft, vilde Firmaet genantage de betræffende Arbejdere. I et saadant Tilfælde, udtalte Formanden, maa Afdelingen selv prøve at faa den bedst mulige Ordning, da Udvalget ikke har Magtmidler til at gennemføre det ønskede.

Formanden oplyste, at der var ca. 6000 Medlemmer paa Arbejdsdeling og ca. 1000 paa fuld Arbejdstid. Nedsættelsen andrager ca. 25 %. Havde vi ingen Arbejdsdeling haft, vilde vi have haft 2000 flere ledige.

Efter en Omtale af nogle lokale Forhold fra Afdelingerne vedrørende Kvinder og Mænds Beskæftigelse ved Maskinerne udtalte Formanden, at vi maa søge at holde vore Forsørgere i Arbejde, hvadenten de er Kvinder eller Mænd. I en enkelt Afdeling var det gennemført, selv om det ikke var gaaet af uden Gnidning. Cigarillossortererordningen af 1928 havde skabt Arbejde for Sortererne og Fortjenesten for disse var gaaet opad, hvilket Sortererne ikke havde ventet. Vi maa ligeledes prøve at faa Cigarmagere anbragt ved Cigarillosmaskinerne.

Der er mange Mænd, der som Cigarmager ikke kan tjene det, der tjenes ved Cigarillosmaskinerne.

Beklagede, at vi ikke havde faaet en Ordning angaaende et ensartet Dyrtidstillæg for faglærte Mænd og Kvinder. Vilde igen optage Forhandling med Sammenslutningen herom sammen med Spørgsmaalet om Beskæftigelsen ved Cigarillosmaskinerne.

Formanden sluttede sine Bemærkninger om hele dette Spørgsmaal — Arbejdsfordeling — med en Omtale af de Vanskeligheder, man havde stødt paa hos enkelte store Firmaer, forinden en for os tilfredsstillende Ordning kunne opnaas. Vedrørende Maskinerne i Holddrift og paa Deling var vi indgaaet paa, at naar Arbejdstiden i 1. Hold var nedsat med 12 Timer, vilde de første 12 Timer i 2. Hold være til 1. Holds Betaling og Resten af Arbejdstiden til 2. Holds Betaling. Ellers havde vi ingen Arbejdsdeling faaet ved Maskinerne. For Sorterernes Vedkommende var der truffet en Ordning vedrørende Antallet af udleverede Røgcigarer ved Arbejdsdeling.

Under den paafølgende Drøftelse af Spørgsmaalet Beskæftigelse og Arbejdsfordeling blev der fremsat supplerende Bemærkninger til Formandens Redegørelse, ligesom der blev stillet forskellige Spørgsmaal, som Formanden bsvarede, idet han udtalte:

Et stort Spørgsmaal for Fabrikanterne for Tiden er Tobaksforbruget, idet Tobak i Øjeblikket er mere værd end Penge, og selv om vi som Arbejdere er stærkt interesseret i, at Tobakken strækker til saa længe som muligt, har vi dog ikke kunnet indgaa paa de forskellige Forslag til Sparesystemer med eller uden Præmiering, som er fremsat af Fabrikanterne. Vi er overbeviste om, at Tidens Vanskeligheder ogsaa har belært Arbejderne om Paapasselighed med Tobaksforbruget.

Arbejdsdelingen er en hel Labyrint, da Delingen falder meget forskellig i de forskellige Brancher. En ensartet Delingsordning er derfor ikke muligt at gennemføre. Man siger, at Loven om Arbejdsdeling burde være tvungen. De første 3 Maaneder var den frivillig, men at gennemføre en tvungen Ordning er ogsaa vanskelig.

Dobbeltbeskæftigelse (Mand og Hustru) er ogsaa et Spørgsmaal, der næsten ikke er til at løse. Man maa her se praktisk paa det.

Arbejdsfordelingen for de enkelte Firmaer kunde Nævnet ikke overkomme, hvorfor det blev overladt Hovedorganisationerne.

Et stort Firma vilde ingen Deling have, naar Arbejderne ikke vilde indgaa paa et af det opfundet Sparesystem. Vi maatte derfor meddele Sammenslutningen, at betræffende Firma vilde blive indklaget for Nævnet. Dette bevirkede, at vi med Firmaet fik en frivillig Ordning om Deling med en Arbejdstid paa 36 Timer for hele Virksomheden.

Med Hensyn til Betaling til Medlemmerne af Fordelingsfonden havde Forbundet udbetalt à Conto Beløb, indtil Ordningen var godkendt.

Omtalte den Mærkeordning, der var indført ved Ferien, da man ikke kunde opretholde den 15 Kr.s Ordning, der hidtil var anvendt. à Conto Udbetalingen medførte visse Ulemper, hvorfor der var indført den Praksis, at Pengene kunde udbetales hver 4. Uge. Oplyste, at hvad der ligger af Timer udover 6 Uger, skal bortfalde efter en 6 Ugers Periode. Der maa søges en Ordning, saa alt gaar op i 6 Uger for at komme udover det. Endvidere maa der søges en Ordning i Loven, naar den skal tages op til Revision. Mente, at naar Arbejderne gaar ned i Arbejdstiden, og den store Dyrtid sætter ind, burde Arbejderne have betalt for alle Fordelingstimer.

Paa Spørgsmaalet, om der kunde skaffes mere Tobak, svarede Formanden: At Fabrikanterne havde dannet en Indkøbsforening, der vilde forsøge gennem Clearing at skaffe Tobak, maaske kunde det lykkes over Balkan. Men Cigartobak kan nok ikke fremskaffes. Med Hensyn til Forstaaelsen af Delingserklæringernes Udfyldning vil Hovedkassereren og Vicekassereren besøge Afdelingerne til Vejledning heraf. Men grundet paa stor Travlhed har de endnu ikke kunnet rejse. Omtalte Afgørelserne i Arbejdsfordelingen og understregede, at naar Udvalget havde godkendt en Delingsordning, kan den ikke ændres uden om Udvalget. Fabrikanterne kan ikke uden videre ændre Arbejdsfordelingen og kan ikke afskedige Arbejderne. Men det drager naturligvis Konsekvenser efter sig, naar han skal beholde alle Arbejdere. Udvalget maa her træffe Afgørelsen, men dets Magt er begrænset. Fabrikanterne er almindeligvis imod Deling og vil hellere afskedige de Arbejdere, der ikke kan følge med i Tobaksforbruget. Med Hensyn til Svendeprovernes Afholdelse paa Stedet var dette vanskeliggjort ved Trafikforholdene. Det samme gør sig gældende ved Afholdelse af Mæglingsmøder.

Da der endnu fremkom nogle Bemærkninger og Forespørgsler fra Deltagernes Side, gav det Anledning til Svartale fra Hovedkassereren og Formanden.

Hovedkassereren besvarede de forskellige konkrete Spørgsmaal, idet han udtalte, at der burde være Fradrag ved Ekstrafortjeneste under Arbejdsdeling. Ved Arbejdsløshed skal der i saadanne Tilfælde være Fradrag. Fra Direktoratet var der forlangt Svar paa, om der var foretaget en Ændring i Fradragsreglerne. Ligeledes er der forlangt ført en Statistik over Fordelingens Virkning, og om hvor mange der var kommen i Arbejde. Omtalte de forskellige Omraader, hvor Arbejderne tjener Penge og er pligtige at opgive det paa Erklæringerne. Gav sluttelig en kort Oversigt over hele det forøgede regnskabsmæssige Arbejde og de forskellige Udbetalinger, der har fundet Sted indenfor de forskellige Kasser, vi har at forvalte.

Formanden vilde sige til Spørgsmaalet Arbejdsfordeling, at vi skulde fortolke det saaledes, at vi gavnede vore Kolleger mest muligt. Angaaende det atter berørte Spørgsmaal om Forsørgerforhold og Dobbeltbeskæftigelse (Mand og Hustru) maatte det være Lovgivningsmagten, der her traf en afgørende Løsning.

Til Dagsordenen Punkt 3, Brændselshjælp til arbejdsløse Medlemmer, udtalte Formanden, at ogsaa dette Punkt er en Frugt af den ekstraordinære Tid, vi lever under. Kom i denne Forbindelse ind paa en Omtale af den ekstra Udbetaling, der havde fundet Sted ved sidste Ferie, og den Beslutning, der af Hovedledelsen var vedtaget angaaende Kontingentet for de Medlemmer, der var paa Arbejdsdeling. De Røster, der er fremme blandt vore Medlemmer om en Deling af Strejkekassens Midler, advarede Formanden stærkt imod at lytte til; thi dette at ophæve Strejkekassen er Opløsning inde fra, og det er det værste, der kan ske.

Formanden omtalte, at der mellem Dansk Arbejdsgiverforening og De samvirkende Fagforbund var ført Forhandling angaaende Overenskomsterne og de hermed forbundne Forhold, saa der er Grund til at mene, at det hele er ført ind i et efter Tidens Vanskeligheder godt Spor. Der vil i de nærmeste Dage blive forelagt Lovforslag herom paa Rigsdagen, og forhaabentlig bliver det ogsaa vedtaget.

Formanden oplyste, at vi med vore Fabrikanter ogsaa havde drøftet Muligheden af at faa udbetalt en Brændselshjælp, men troede ikke, der kom noget ud heraf.

Nogle Resolutioner fra Provinsen om Udbetaling af Brændselshjælp er tilgaaet Hovedledelsen, som har drøftet hele dette Spørgsmaal, og vi skulde jo gerne, udtalte Formanden, se at komme igennem det paa en saadan Maade, at naar der igen kom lysere Tider, vi da havde vor Organisation i Behold.

Redegjorde derefter for, hvordan Hovedbestyrelsen havde tænkt sig, at en saadan Brændselshjælp skulde kunne udbetales, og hvorledes man havde tænkt sig at fremskaffe disse Penge. Dette kan gøres ved at suspendere Kontingentet til Strejkekassen og Aldersrentefondet og indsætte disse Penge i et særligt Fond, samt at Strejkekassen forlods laaner Fondet disse Penge, som igen tilbagebetales Strejkekassen af Fondet. Derimod vil vi ikke være med til at ophæve Strejkekassen, og vi i Hovedledelsen ønsker gerne Formændenes Tilslutning hertil. Nogen endelig Beslutning om Reglerne for en saadan Brændselshjælps Udbetaling er endnu ikke truffet. Men at det maa begrænses til først og fremmest at komme de arbejdsløse Medlemmer til Gode, og derefter med en vis Begrænsning ogsaa kan udbetales de Kolleger, der er paa Deling, turde være rimeligt. Vi maa stadig huske paa, at der paa et Tidspunkt hen paa Foraaret eller maaske før med stor Arbejdsløshed ogsaa skal bruges Penge ligeledes til Kontingentfondet. Endvidere har vi et Forslag liggende i Arbejdsdirektoratet angaaende en Nedsættelse af 26 Ugers Bestemmelsen til 13 Uger. Dette kan ogsaa komme til at koste Penge, og det er godt at have et Sted at tage Pengene fra.

Formanden vilde endnu engang erindre om, at Hovedledelsen havde vedtaget, at intet Forslag blev udsendt til Urafstemning, der berørte vor Kongresbeslutning.

Hovedkassereren gav Oplysning vedrørende Strejkekassens Beholdning af Aktier, Obligationer og kontant Beholdning.

Formandsmødet modtog Hovedledelsens paatænkte Plan om Udbetaling af Brændselshjælp med stor Velvillie, hvilket kom til Udtryk ved den Formandens Redegørelse efterfølgende Drøftelse af Spørgsmaalet. Ligeledes afviste man Kravene om Tømning af vor Strejkekasse.

I sin afsluttende Svartale udtalte Formanden, at de, der arbejder paa fuld Tid, skulde intet have, medens de, der arbejder paa Deling, skulde sidestilles med de arbejdsløse, dog med visse Begrænsninger. Der vil blive foretaget en særlig Udregning, hvorefter Udbetalingen skal foregaa. Hovedbestyrelsen nærer de bedste Ønsker om at komme vore Medlemmer til Hjælp. Men de nærmere Regler, hvorefter det kan ske, troede Formanden man kunde gaa med til at lade Hovedledelsen udarbejde.

Stillede følgende Udtalelse, som Formandsmødet gav sin Tilslutning:

„Formandsmødet giver sin Tilslutning til Hovedbestyrelsens Forslag om Udbetaling af en Brændselshjælp til arbejdsløse og Medlemmer, der arbejder paa nedsat Arbejdstid efter nærmere fastsatte Regler.

Formandsmødet maa paa det bestemteste afvise Krav om en Ødelæggelse af vor Strejkekasse."

Til Dagsordenens 4. og sidste Punkt: Arbejdsløshedsforsikring og Kontingentet, indledede Formanden med at redegøre for et Cirkulære fra Direktoratet angaaende ledigmeldte arbejdsløse Kvinder, der den 8. September 1939 havde været tilmeldt Centralarbejdsanvisningskontorerne i mindst 22 Maaneder i de sidste 2 Aar.

Formanden oplæste Cirkulærerne denne Sag vedrørende og ligeledes de Svar, som er tilgaaet Direktoratet fra vor Kasse. Gav dernæst Oplysning om hele den Maade, Hovedledelsen havde taget denne Sag paa og de mundtlige Forhandlinger, der var ført med Direktoratet, hvor vi tillige har gjort opmærksom paa den Aftale, som Forbundet har med Sammenslutningen vedrørende Antagelse af Arbejdere. Omtalte forskellige uheldige Forhold dette Spørgsmaal vedrørende. Oplyste, at hele dette Forhold angaaende de ledigmeldte Kvinder havde foranlediget Afdl. „Enigheden"s Kasserer til at stille og faaet vedtaget en Resolution paa Afdelingens Generalforsamling, der krævede nedsat et Udvalg til at undersøge hele dette Forhold, fordi han hævdede paa en ondsindet Maade, at det var Forbundsformanden, der havde udpeget alle disse Medlemmer.

Formanden oplæste for Mødet den vedtagne Resolution og gav derefter Oplysning om den Forhandling, Udvalget havde haft med Direktoratet, hvortil Direktoratet havde forlangt, at vore Repræsentanter var til Stede, hvilket ogsaa var efterkommet. Mødet, der for Udvalget endte resultatløst, gav Formanden en fuldstændig Redegørelse for.

Formanden meddelte, at man i Henhold til Loven havde ansøgt Direktoratet om Dispensation i 26 Ugers Bestemmelsen. Udtalte sig ligeledes om Hovedledelsens Stilling til en eventuel Kontingentforhøjelse i Arbejdsløshedskassen.

Hovedkassereren supplerede Formandens Redegørelse og henledede samtidig Formændenes Opmærksomhed paa Forbundslovenes Bestemmelse angaaende Indsættelse af Frikontingent af Kontingentfonden, og at man bør søge Kommunerne om Betaling af Kontingentet i Henhold til Arbejdsløshedsloven. Gav sluttelig en regnskabsmæssig Oversigt over begge Kassers Regnskab.

De givne Meddelelser toges til Efterretning.

Derpaa sluttede Formanden Formandsmødet, idet han udtalte Haabet om, at Afdelingsformændene sammen med Hovedledelsen vilde holde fast ved vor gamle Organisation, og at vi hver især forbliver paa vore Pladser til Gavn for vore Kolleger.

Sigurd Olsen takkede Hovedbestyrelsen, fordi den i denne Situation havde indkaldt til Formandsmøde.

Mødet sluttede med et kraftigt besvaret Leve for Tobaksarbejderforbundet i Danmark.

Møder.

Hovedbestyrelsesmøde den 23. Juli 1940.

Formanden aabnede Mødet og bød Hovedbestyrelsen Velkommen.

Gav Oplysning vedr. Næstformanden Viggo Christensens Sygdom.

Oplyste ligeledes, at siden Hovedbestyrelsen sidst var samlet til Møde, har Hovedkassereren, Hans Hansen, haft den Sorg at miste sin Hustru. Formanden udtalte et: Æret være hendes Minde. Hans Hansen takkede for den udviste Opmærksomhed.

ad 1. Formanden omtalte et Spørgsmaal angaaende Helligdagsbetaling for Grundlovsdagen, der var fremkommet hos Firmaet Hirschsprung. Grundet paa den trufne Ordning om Indskrænkning af Arbejdstiden, hvorefter Onsdagen hver Uge er en Spadseredag, nægtede Firmaet at betale for Grundlovsdagen. Forbundet har dog krævet Betaling for den halve Dag.

Formanden formente, at vi eventuelt maatte indanke Sagen for en Voldgiftsret.

Et Spørgsmaal angaaende Røgcigarer omtalte Formanden igen og hævdede, at vi maatte kræve Røgcigarer som sædvanlig, naar man arbejdede hele Ugen; men naar der arbejdes paa nedsat Arbejdstid, man da fik i Henhold til den nedsatte Tid.

Formanden omtalte herefter indgaaende de Generalforsamlinger, der havde været afholdt i Afdeling „Enigheden".

Nogle Resolutioner, der var vedtaget paa disse Møder, oplæste Formanden og oplæste ligeledes den — efter Hovedbestyrelsens Beslutning — til Afdl. „Enigheden" afsendte Skrivelse i Sagen ang. Sygemærker for et Medlem.

En af A. Dupont stillet og af Generalforsamlingen vedtaget Resolution indeholdt en Protest imod Hovedbestyrelsens Beslutning om, at Afdelingsformanden skal kontrollere Indsættelse af Sygemærker, naar Sygdommen varer udover 3 Uger.

Formanden hævdede, at vi maatte fastholde den tagne Beslutning.

En anden Resolution, ogsaa stillet af A. Dupont og vedtaget af Generalforsamlingen, protesterer imod Forbundet, idet det paastaas, at det er Forbundet, der har udpeget de Gamle over 55 Aar, der skal udtræde af Kassen. Resolutionen kræver valgt et Udvalg paa 5 Medlemmer, som ved Forhandling med Direktoratet skal søge fastslaaet, hvem der er Aarsag til, at de paagældende Medlemmer skal udtræde.

En Ekstra-Generalforsamling var afholdt til Behandling af Spørgsmaalet om Fradrag i Understøttelsen ved udbetalt Ferieløn. Ogsaa her blev der ved-

taget en Resolution, der protesterede imod Hovedbestyrelsens Beslutning og kræver, at man ændrer denne.

Formanden vilde gerne sige hertil, at naar Forbundets Hovedledelse havde truffet en Beslutning, var denne gældende uanset om en eller anden Afdeling protesterede herimod.

Omtalte herefter, at A. Dupont, som Afdl. „Enigheden"s valgte Revisor i Forbundet, forsømte dette Hverv paa en saadan Maade, at Formanden ønskede, Hovedbestyrelsen tog Stilling hertil ved enten at fritage ham for dette Hverv eller i det mindste give ham en Reprimande.

Formanden omtalte ligeledes en Udtalelse, som A. Dupont paa „Enigheden"s Generalforsamling havde brugt imod ham, og som har affødt, at Formanden maatte anlægge Sag imod Dupont. Oplæste de Skrivelser, som Formandens Sagfører i denne Anledning havde tilsendt A. Dupont. Efter modtagne Svarskrivelser kunde det se ud, som Dupont vilde løbe fra sine Udtalelser. Sagen var endnu ikke afsluttet.

Omtalte en i "Folke Ferie" afholdt Generalforsamling, hvor Institutionens Virksomhed havde været behandlet.

Formanden meddelte sluttelig, at han som Redaktør af Fagbladet havde maattet underskrive paa Statsministeriets Cirkulære angaaende Artikler, der ikke maatte skrives om, uden at de var udsendt af Ritzaus Bureau.

Efter en indgaaende Drøftelse af de forskellige Sager i Formandens Beretning vedtoges det, at Sagerne ang. Helligdagsbetaling for Grundlovsdagen og Røgcigarerne fremmes mest muligt ved et Fællesmøde.

Endvidere vedtoges det at afsende en Skrivelse til Afdl. „Enigheden", hvori der kræves, at A. Dupont, grundet paa at han gentagne Gange har forsømt sin Plads som Revisor, i Særdeleshed at han har undladt at underskrive Regnskabet til Arbejdsdirektoratet, saafremt han ikke passer sin Plads, af Hovedbestyrelsen bliver fritaget for Hvervet som Revisor i Forbundet og Arbejdsløshedskassen.

Den tidligere vedtagne Beslutning vedrørende Sygefrikontingentet opretholdes.

Ligeledes vedtoges det at søge Sagen fra American Tobacco forelagt ved første Fællesmøde.

Beretningen godkendtes.

ad 2. Hovedkassereren forelagde de reviderede Regnskaber for Maj Maaned 1940. Gav herunder forskellige Oplysninger. Regnskaberne godkendtes.

Der blev stillet Forslag om Ophævelse af Afdelingerne i Hjørring og Nakskov, og Medlemmerne overføres til henholdsvis Aalborg og Nykøbing F. Dette gældende fra Juli Maaneds Udgang 1940.

Dette vedtoges.

ad 3. Formanden redegjorde for hele Forholdet vedrørende Arbejdsfordelingen og oplyste, at man gjorde op for hver 4. Uge, og at de overskydende Timer regnes til næste Periode. Omtalte den Rammeoverenskomst, der var truffen med Sammenslutningen, og som var godkendt af Arbejdsfordelingsnævnet og Arbejdsdirektoratet, hvorefter vi havde faaet vor Arbejdsfordelingskasse aabnet fra 1. Juni 1940.

Gav derefter en Oversigt over de Ordninger, der var truffet ogsaa for Aalborgs Vedkommende. Berørte ligeledes den hos Firmaet A. M. Hirschsprung tilvejebragte Ordning. Formanden meddelte, at han var indgaaet paa, at selv om man deler Arbejdet ved Holddrift, maa det være saadan, at ved en nedsat Arbejdstid til 36 Timer er de første 12 Timer i andet Hold til første Holds Betaling og Resten til andet Hold. Haabede, alle kunde tiltræde dette. Formente, at vi nu havde faaet en Arbejdsdeling over hele Landet, saaledes at vi kunde faa en hel Del af vore Folk i Arbejde.

Efter en kort Drøftelse tilsluttede man sig Formandens Afgørelse i Spørgsmaalet om Holddrift, og de givne Meddelelser toges dermed til Efterretning.

ad 4. Formanden omtalte Spørgsmaalet angaaende Kontingentet under Arbejdsfordelingen og stillede Forslag om, at hver Gang et Medlem har tilsammen nedsat 48 Timer paa Arbejdsfordeling, kan det faa et Frikontingent af Forbundet, samt at der ydes Afdelingen et Tilskud pr. Medlem af henholdsvis 10 og 5 Øre pr. Uge af Kontingentet ydet af Kontingentfonden, og fordeles i København paa sædvanlig Maade.

Forslaget vedtoges og træder i Kraft fra 1. Juni 1940.

Vedrørende et Spørgsmaal om Overarbejde paa American Tobacco meddelte Formanden, at det vilde komme med i Drøftelserne paa et Møde, der skulde afholdes i Arbejdsfordelingsudvalget.

ad 5. Formanden meddelte, at han grundet paa hele den vanskelige Tid, vi levede i, havde overvejet, om det ikke kunde være betimeligt at komme nærmere i Kontakt med vore Afdelingsformænd Landet over og orientere dem om de forskellige nye Forhold, som Tiden har krævet, Arbejdsfordeling, Kontingentet m. m. Foreslog hertil at afholde et Formandsmøde. Meddelte, at Skraatobaksarbejderforbundet vilde afholde et lignende Møde samme Dag og Sted, som vi bestemte os til.

Det vedtoges at afholde Formandsmøde den 25. August i Svendborg.

ad 6. Fra en Kontormedhjælper forelaa en Ansøgning om eventuel Ansættelse paa Forbundets Kontor. Kunde ikke tiltrædes.

Fra et Medlem forelaa Anmodning om Støtte af vort Aldersrentefond. Der forelaa et Formueforhold, som bevirkede, at Medlemmet ikke kunde faa Aldersrente.

Anmodningen kunde ikke imødekommes.

Fra D. s. U. forelaa en Anmodning om Tilskud til København-Kredsen.

Det vedtoges at bevilge 50 Kr. til D. s. U.s Landsforbund.

Fra Arbejdersangkorenes Landsforbund forelaa en Anmodning om Støtte. Der bevilgedes 50 Kr.

Formanden meddelte, at der fra Tyskland var tilsendt Forbundet „Deutsche Tabak Zeitung" med Anmodning om at tegne et Abonnement.

Anmodningen tiltraadtes.

Paa given Foranledning vedtoges det, at Hovedkassereren berejste Landets Afdelinger til Orientering og Vejledning for Afdelings-Kassererne.

ad 7. Formanden meddelte, at der forelaa Indbydelse til det andet 4 Maaneders Kursus paa Aarhus Universitet i Lighed med sidste Aar. Kursuset begynder 1. September og slutter med Udgangen af December 1940.

Det vedtoges at sende en Deltager til Kursuset, og at Forbundet bevilger Kr. 1000.00 hertil, samt at det

udsendes til Afdelingerne med Anmodning om Indsendelse af Ansøgninger. Afgørelse om, hvem der skal deltage, træffes paa næste Møde.

Ligeledes vedtoges det at sende 2 Deltagere paa det af Oplysningsforbundet arrangerede 14 Dages Højskolekursus, der er gældende for 2 Aar. Afdelingerne gøres bekendt hermed, og indsendte Ansøgninger afgøres paa næste Møde.

ad 8. Formanden refererede en Aftale, der var truffen angaaende Lærlinges Overarbejde, hvorefter Lærlinge, der er kommen i Lære inden deres 18. Aar, ikke kan deltage i Overarbejde, medens Lærlinge, der er kommen i Lære efter deres fyldte 18. Aar, kommer ind under de almindelige Bestemmelser om Overarbejde. Omtalte derefter nogle Lærlingesager, hvoriblandt en hvor Lærlingeforholdet var bragt til Ophør. Toges til Efterretning.

Fra et Medlem forelaa en Artikel, der ønskes optaget i Fagbladet. Det vedtoges at svare vedkommende, at man for nærværende ikke kunde optage en saadan Artikel.

Hovedbestyrelsesmøde i Svendborg d. 24. Aug. 1940.

Formanden aabnede Mødet og bød Hovedbestyrelsen velkommen.

Derefter vedtoges efter Formandens Anbefaling at behandle Dagsordenens Punkt 5 først, da det skulde med til Formandsmødet.

ad 5. Formanden meddelte, at der fra nogle Afdelinger var tilsendt Forbundet Krav om en Brændselshjælp, bl. a. fra Horsens og Odense følgende:

Horsens Afdeling.

Onsdag den 31. Juli afholdtes der ordinær Generalforsamling i Afdelingen, ca. 200 Medlemmer var tilstede. Det siger sig selv, at Forsamlingen var præget af dyb Alvor, grundet paa den vanskelige Situation den danske Arbejderklasse i Dag befinder sig i, en Alvor, der gav sig Udtryk i at rette en Tak til Forbundet for dets Arbejde for Gennemførelse af en ensartet Fordeling af Arbejdet over hele Landet. Man beklagede, at det ikke var lykkedes Forbundet at gennemføre den tænkte Plan og udtalte Ønsket om, at Forbundet snarest vilde søge optaget ny Forhandling paa Spørgsmaalet, da det selvsagt maatte have Interesse for hele Landet. I Horsens er man villig til at dele Arbejdet til sidste Time og haaber, denne Aand maa blive den fremherskende, og at det maa lykkes for Forbundet at faa gennemført en ensartet Arbejdstid eller Arbejdsdeling for hele Landet.

Endvidere vedtoges det aldeles enstemmigt at rette en meget indtrængende Opfordring til Forbundet om at bevilge 50 Kr. til Brændselshjælp til hver af de arbejdsløse, da man er klar over, at disse Kolleger ellers vil komme til at fryse til Vinter. Det vil blive vanskeligt for de arbejdende at skaffe sig Brændsel, men mange Gange værre for de arbejdsløse, og da Forbundet altid tidligere har vist sig forstaaende overfor de arbejdsløse, er vi forvisset om, at Forbundet ogsaa denne Gang vil træde hjælpende til.

Odense Afdeling.

Generalforsamlingen den 13. August 1940 opfordrer Hovedledelsen til at bevilge et Beløb af Strejkekassens Midler til Hjælp til Indkøb af Brændsel til de af vore Medlemmer, som er arbejdsløse, og de, som er med i Arbejdsfordelingen.

Formanden oplyste, at der ogsaa til Afdl. „Enigheden"s kommende Generalforsamling forelaa Forslag desangaaende.

Formanden redegjorde nærmere for den Tanke, der laa til Grund for disse Forslag og Krav og skitserede et Forslag, der i nogen Grad kunde imødekomme de indsendte Krav, og som Hovedbestyrelsen formentlig kunde tiltræde. Forslaget gik ud paa, at man suspenderede Kontingentet til Aldersrentefonden og til Strejkekassen og indsatte disse Beløb i et særligt Fond, samt at Strejkekassen forlods laaner Fondet disse Penge, som igen tilbagebetales Strejkekassen af Fondet. Af disse Midler skulde der saa udbetales vore arbejdsløse Medlemmer et nærmere fastlagt Beløb til Brændselshjælp. Men at der, som der tidligere har lydt Røster om, først og fremmest hjælpes der, hvor der er størst Trang. Fremlagde et foreløbigt Forslag til Regler for Udbetalingen og til Beløbenes Størrelse og ønskede gerne, at Hovedbestyrelsen udtalte sig herom.

En indgaaende Drøftelse paafulgte Formandens Indledning, og alle Hovedbestyrelsesmedlemmer paa een Mand nær gav Forslaget deres Tilslutning.

Med alle Stemmer mod 1 vedtoges det at oprette det til det skitserede Formaal særlige Fond.

Endvidere vedtoges det ogsaa med alle Stemmer mod 1:

at der ydes helt arbejdsløse Forsørgere ... Kr. 50.00
helt arbejdsløse Ikke-Forsørgere ..... „ 35.00
Medlemmer paa Arbejdsdeling:
Forsørgere ..... „ 40.00
Ikke-Forsørgere ..... „ 30.00

Et Forslag om at lægge en Indtægtsgrænse til Grund for Udbetalingen vedtoges. (Fortsættes)

Oversigt over Arbejdsløsheden

Fredag den 25. Oktbr. 1940.

Afdeling	Medlemsantal	Medlemsantallet fordelt i		Antal Arbejdsløse	Arbejdsløshedsantallet fordelt i		Antal Medl., der oppebær vedtægtsm. Understøtt.		Antal Medl., der oppebær Underst. af Fortsætt.-Ks.	
		Md.	Kv.		Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.
Aalborg	1609	305	1304	231	34	197	33	177	0	1
Aarhus	89	42	47	27	11	16	7	15	0	0
Esbjerg	296	140	156	5	3	2	3	2	0	0
Frederic.	90	40	50	37	19	18	17	16	0	0
Hadersl.	54	19	35	3	3	0	3	0	0	0
Holstebr.	567	175	392	70	20	50	18	42	2	0
Horsens	489	246	243	87	40	47	34	40	0	1
Nykøb.F.	341	59	282	9	3	6	3	5	0	0
Nykøb.M.	61	29	32	17	6	11	6	9	0	0
Odense	564	241	323	33	14	19	10	19	1	0
Slagelse	124	63	61	19	5	14	3	13	0	0
Svendb.	139	49	90	5	2	3	2	1	0	0
Vejle	10	7	3	2	0	2	0	0	0	0
Tils. i Provins.	4433	1415	3018	545	160	385	139	339	3	2
Kbhv.: „Enigh."	3196	1130	2066	740	247	493	228	374	4	12
Cigarsort.	1217	394	823	134	34	100	29	94	0	0
Tils. i Købhvn.	4413	1524	2889	874	281	593	257	468	4	12
Ialt...	8846	2939	5907	1419	441	978	396	807	7	14

Oversigt over Regnskabet mellem Afdelingerne og Hovedkassen for Septbr. Maaned 1940

Afdeling	Afdelingen skal betale til Hovedkassen								Afdelingerne har betalt til Hovedkassen								Afdelingens Gæld pr. 30. Septbr.		Afdelingens Tilgodehavende pr. 30. Septbr.	
	Afdelingens Gæld fra forrige Maaned		Tilsendt Afdelingen kontant fra Hovedkassen		Kontingent Tilbagebet. Understøttelse m. v.		Tilsammen		Afdelingens Tilgodehavende fra forr Maaned		Indsendt Kvitteringer		Indsendt Kontant		Tilsammen					
Kbhvn. I					30693	25	30693	25	0	20	8222	69	22470	36	30693	25				
do. II					12532	95	12532	95			2100	58	10432	37	12532	95				
Aalborg	31444	00	30000	00	14545	85	75989	85			49257	47			49257	47	26732	38		
Aarhus	530	58	4800	00	685	45	6016	03			5596	48			5596	48	419	55		
Esbjerg	1237	19	12000	00	2976	25	16213	44			15516	48	696	96	16213	44				
Fredericia			4300	00	852	00	5152	00	45	19	5555	75			5600	94			448	94
Haderslev	116	53	2600	00	538	30	3254	83			2949	75			2949	75	305	08		
Holstebro			25000	00	6276	15	31276	15	977	83	20571	23			21549	06	9727	09		
Horsens			28000	00	4513	10	32513	10	523	84	31266	76	714	70	32505	30	7	80		
Nykøbing M.	60	74	2500	00	726	35	3287	09			3067	98			3067	98	219	11		
do. F.			1590	80	3448	45	5039	25	100	00	4939	25			5039	25				
Odense			11000	00	6084	90	17084	90			16468	83	616	07	17084	90				
Slagelse	2607	99	2000	00	1306	20	5914	19			4713	76			4713	76	1200	43		
Svendborg	1062	60	3500	00	1450	90	6013	50			5587	60	425	90	6013	50				
Vejle			500	00	159	70	659	70	113	51	424	36			537	87	121	83		
Central- og Anvisningsk	28261	87	215000	00	135	20	243397	07			219550	78			219550	78	23846	29		

Skraatobaksarbejdernes Forbund og Arbejdsløshedskasse.
Oversigt over Regnskabet mellem Afdelingerne og Hovedkassen for Septbr. Maaned 1940

Afdeling	Afdelingen skal betale til Hovedkassen								Afdelingen har betalt til Hovedkassen								Afdelingens Gæld pr. 30. Septbr.		Afdelingens Tilgodehavende pr. 30. Septbr.	
	Afdelingens Gæld fra forrige Maaned		Tilsendt Afdelingen kontant fra Hovedkassen		Kontingent Tilbagebet. Understøttelse m. v.		Tilsammen		Afdelingens Tilgodehavende fra forr. Maaned		Indsendt Kvitteringer		Indsendt Kontant		Tilsammen					
København					841	25	841	25			557	05	284	20	841	25				
Aalborg	545	00	1977	50	537	55	3060	05			2824	82			2824	82	235	23		
Aarhus	84	64			181	20	265	84			10	00	181	20	191	20	74	64		
Assens					266	10	266	10			242	50	23	60	266	10				
Esbjerg	255	55	200	00	444	20	899	75			595	25			595	25	304	50		
Fredericia					28	35	28	35					28	35	28	35				
Haderslev	147	96			24	40	172	36			10	00			10	00	162	36		
Holstebro	804	05			176	30	980	35			550	80			550	80	429	55		
Horsens			500	00	656	05	1156	05	0	10	639	14			639	94	516	11		
Køge	340	51			86	70	427	21			241	71			241	71	185	50		
Nakskov	78	68	600	00	23	65	702	33			460	12			460	12	242	21		
Nykøbing F.	88	10			46	70	134	80			42	50	92	30	134	80				
Odense	184	75			115	40	300	15			55	71			55	71	244	44		
Randers	92	15	200	00	39	90	332	05			242	98			242	98	89	07		
Roskilde	311	13	100	00	32	20	443	33			305	00			305	00	138	33		
Slagelse					175	30	175	30			109	80	65	50	175	30				
Silkeborg																				
Svendborg	270	69	300	00	172	80	743	49			444	20			444	20	299	29		

Forbundets og Afdelingernes Telefoner:
Forbundet (Hovedkontoret): Ctr. 12,981.
Afdeling „Enigheden": Ctr. 12,987.
Cigarsorterernes Fagforening: Eva 1456.
Centralkontoret: Central 7734.

Skraatobaksarbejderforb. Adresse og Telefoner:
Forretningsfører: *Th. Nielsen*, H. C. Ørstedsvej 19 B[1]
Telf. Eva 632 - Privat Hellerup 1484.

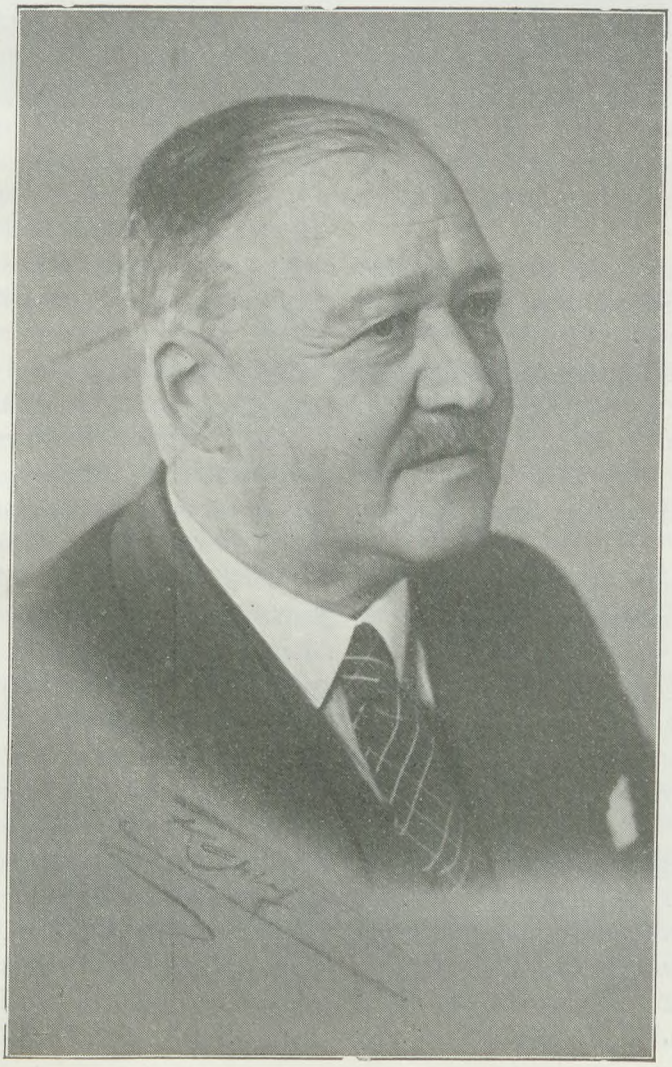
Redigeret af *Dirk Nak*, H. C. Ørstedsvej 19 B[1].
BUD. BØHMS BOGTR. A/S. KBHVN.

Tobaksarbejderforbundets Fagblad

Nr. 12 | December 1940 | 35. Aargang

Hans Hansen død.

Den 14. November modtog vi Budskabet om Hans Hansens Død. Endnu den 10. November deltog han i Hovedbestyrelsesmødet og fejlede da tilsyneladende intet. Den sørgelige Meddelelse virkede derfor meget stærkere paa os, end hvis han havde været syg i længere Tid.

Hans Hansen var i sin fulde Arbejdskraft, da han gik bort fra os; der skulde derfor gaa nogen Tid, inden vi kunde forsone os med Tanken om, at Hans ikke var mere. Vel sjældent har et Menneske elsket sit Arbejde, som han. Arbejdet tog ham bogstaveligt talt helt i sin Favn. Naar man som undertegnede, som Forbundets Revisor, har set hans Arbejde paa nærmere Hold, kunde man ikke andet end beundre hans Punktlighed og Præcision i Regnskabsføringen og Tilrettelægningen af hele Arbejdet. Hans Hansen var Inkarnationen af Soliditet, Pligtfølelse og Trofasthed, han var i hele sit Væsen og Færden et Udtryk for det bedste i dansk Arbejderbevægelse.

Han var ikke en Mand, der bejlede til Medlemmernes

Gunst. Alle, der kendte ham, ved, at Hans altid, og lige meget hvor, sagde sin Mening, selv om den hos mange ikke faldt i god Jord. Ogsaa paa dette Omraade var han et lysende Eksempel. Han viste ved hele sin Optræden i Organisationen, at det først og fremmest kommer an paa Ærlighed og Oprigtighed.

Hans Hansen hørte til den Kreds af Mænd, der var med til at bygge vor faglige, politiske og kooperative Bevægelse op.

Den største Indsats gjorde han i vort Forbund. Han virkede i mange Aar som Tillidsmand paa Arbejdspladsen og høstede herfor udelt Anerkendelse; selv om han ogsaa paa dette Omraade hævdede sin egen Mening og ytrede den med Styrke og Kraft.

Han var i mange Aar Medlem af Enighedens Bestyrelse og har deltaget i alle Forbundets Kongresser siden 1904. Medlem af Hovedbestyrelsen fra 1913 og Næstformand fra 1914 til 1922, da han valgtes til Hovedkasserer i vort Forbund. Medlem af Repræsentantskabet i De samvirkende Fagforbund fra 1913 og Revisor i D. s. F. fra 1919 og til sin Død.

Hans Hansen var Medlem af Arbejdsnævnet, et Omraade, der havde hans særlige Interesse, da han havde meget med Arbejdsløshedsforsikringen at gøre. Han var Næstformand i Sygekassen Alderstrøst og Formand for Kontrolraadet i Arbejdernes Boligforenings Afdeling 33.

Foruden disse Tillidshverv, var han Revisor i Den socialdemokratiske Presse, Fællesbageriet og Bryggeriet Stjernen.

Det fremgaar af de Tillidshverv han havde i Arbejderbevægelsens forskellige Grene, at man ogsaa udenfor vort Forbund satte Pris paa hans Arbejdskraft. Han hørte til dem, der udførte et betroet Tillidshverv med Flid og Dygtighed.

Der er endnu et Omraade, der havde hans særlige Bevaagenhed, dette var Omsorgen for vort Alderdomshjem.

En af de lykkeligste Dage i Hans Hansens Liv var den 3. August 1939, da han i Anledning af sit 50-aarige Medlemsskab i Forbundet blev udnævnt til Æresmedlem i sin gamle Afdeling og Forbundet.

Fra samtlige Afdelinger indløb der Lykønskninger og Gaver. Den Dag fik han Beviset for Afdelingernes Anerkendelse for hans udmærkede Arbejde i Forbundets Tjeneste.

Forbundet har i Hans Hansen mistet en af sine bedste Mænd. Med hans retlinede Natur og hele hans Kærlighed til vort Forbund og Arbejderbevægelsen var han et værdigt Eksempel til Efterfølgelse.

I Anledning af hans store Indsats i vort Forbund og som Tak for mange Aars Virke, havde Hovedledelsen vedtaget, at hans Bisættelse skulde foregaa for Forbundets Regning.

Højtideligheden fandt Sted Onsdag den 20. November fra Bispebjerg Kirkegaards store Kapel.

*

Om Bisættelsen skriver Social-Demokraten i København:

Hans Hansens Bisættelse.

En smuk og gribende Højtidelighed i Bispebjerg Kirkegaards Kapel og Krematorium.

Hovedkasserer Hans Hansen blev i Gaar Eftermiddags bisat fra Bispebjerg Kirkegaards store Kapel under en meget stor Deltagelse. Hver eneste Plads var besat. Den hvide Kiste var smykket med dybrøde Roser og flankeret af 20 af Tobaksarbejderforbundets Faner. Foran Kisten og ned gennem Kapellets Midtergang laa utallige Kranse i den skønneste Blomsterpragt. Der var Kranse fra hver eneste af Forbundets Afdelinger over hele Landet og fra de mange Foreninger og Institutioner, hvortil Hans Hansen havde haft Tilknytning. Der var ogsaa smaa beskedne Blomsterbuketter — sendt som en sidste Hilsen fra mange af de gamle Forbundsmedlemmer, som den saa afholdte Mand havde ydet en hjælpende Haandsrækning i en trang Stund ...

Af de signerede Kranse nævnes bl. a. fra Statsminister Stauning, Tobaksarbejderforbundet, Social-Demokraten, Arbejdsdirektoratet, De samvirkende Fagforbund, Arbejdernes Andelsboligforening, Sygekassen „Alderstrøst", Sammenslutningen af Arbejdsgivere indenfor Tobaksindustrien, Arbejdernes Bogførings- og Revisionsinstitut, Arbejdernes Fællesbageri, Bryggeriet „Stjernen" og mange andre ...

I Følget saas en talrig Repræsentation for Partiet og Fagbevægelsen, saaledes Tobaksarbejderforbundets Hovedledelse, Deputationer fra de større Afdelinger i Provinsen, Repræsentanter for Tobaksindustrien, Repræsentanter for den socialdemokratiske Presse, De samvirkende Fagforbunds Forretningsudvalg, Repræsentanter for Socialdemokratisk Forbund,

for Sygekassen „Alderstrøst" og for mange andre Foreninger og Sammenslutninger.

Højtideligheden indledtes med et Orgelpræludium over Melodier fra Arbejder- og Ungdomssange, hvorefter alle sang den skønne Salme „Kirkeklokke, ej til Hovedstæder".

Pastor *S. J. Led* talte over Afdøde og mindede om, at det kun er fire Maaneder siden, at Hans Hansen maatte sige sin Hustru det sidste Farvel. Den Gang var Hans Hansen tilsyneladende en rask Mand, og trods det smertelige Tab, som Hustruens Død var for ham, bevarede han sin rige Arbejdsevne usvækket. Han fandt Trøst i sit Arbejde, i sit nye Hjem og i sine Børn og Svigerbørn ... I denne Sorgens Stund har vi maaske Lov til at tro, at det alligevel var bedst, at der skete det for Hans Hansen, som nu er sket, thi det havde været meget tungt for ham, hvis han i Tiden fremefter skulde være bundet til Sygelejet. Nu maa andre fortsætte Hans Hansens Gerning, og der vil altid være Brug for et maalbevidst Arbejde efter de Linjer, som kendetegnede Hans Hansens Liv og Virke ... Pastor Led sluttede med en Bøn ...

Koncertmester Rud. Dietzmann spillede derefter paa Cello til Orgelakkompagnement Schuberts „Litani", og medens de klangfulde Toner døde hen, traadte Formanden for Tobaksarbejderforbundet, *Dirk Nak,* frem ved Baaren, hvor han i hjertevarme Ord tolkede sit Forbunds Tak til den gode Fagfælle ...

— Hans Hansen hørte til Kredsen af Mænd, som havde ydet en fortjenstfuld Gerning ved Opbygningen af den danske Arbejderbevægelse. Han var med blandt de første. Mange af hans Medkæmpere fra den Tid er ogsaa gaaet bort. I hele sin Færden og i hele sit Væsen var Hans Hansen et Udtryk for det bedste Nationen ejer, nemlig Pligttroskab og Sammenhold.

Dirk Nak mindede om Hans Hansens store banebrydende Arbejde i Forbundets Tjeneste og pointerede, at hans Virke altid havde været at værne om det vundne og bygge op med Henblik paa Fremtiden ...

Der er ingen Tvivl om, fortsatte Forbundsformanden, at Hans Hansen, da han havde været Medlem af vort Forbund i 50 Aar og i den Anledning blev udnævnt til Æresmedlem, fik en af sine lykkeligste Dage ... Tobaksarbej-

dere over hele Landet modtag med dyb Vemod Budskabet om Hans Hansens bratte Død. Ved den Trofasthed, han viste i sin Gerning er han blevet et Eksempel til Efterfølgelse, og det maa være en Trøst for hans Børn. Hans Minde vil aldrig blive glemt. Hvil da i Fred og Tak for godt Kammeratskab, gamle Ven ...

Man sang derefter følgende af Oskar Hansen skrevet Mindesang over den Afdøde ... en Sang, som paa den smukkeste Maade skildrede Hans Hansen:

Mel.: I Flugt gaar Tiden ...

Mens Vinteraftnen mørknet i vor Stue,
kom det saa koldt og haardt, at du var død,
og slukket blev en sand og ædel Lue,
der lyste levende og ren og rød.
Det var jo bare et Par Dage siden,
vi saa dig midt i Møde og til Fest,
saa hugget Døden og standset Tiden,
den Tid, hvor *du* var Livets gode Gæst.

Du var saa rolig og saa støt og sikker —
og stormed Verden af en Vind saa vild,
og flytted Statsmænd Lande om som Brikker,
og kom vort Land med i det dystre Spil,
dit Sind var roligt paa det jævne, stærke,
fordi din Tro gav Tryghed og gav Fred:
At det, der var *dit* Livsens Maal og Mærke,
vil staa om Storme hugger barske ned.

Vi møder Mennesker langs Livets Veje,
et broget Virvar snart af stort, snart smaat,
vi møder modige og møder fejge,
et Mylder snart af ondt og snart af godt,
dit Minde vil staa smukt og skønt og æret
for Ærlighed og Trofasthed du gav,
der stiger Tak for alt det, du har været,
mens Folkets Faner sænkes ved din Grav.

Oskar Hansen.

Operasanger Chr. Frederiksen sang „Den store hvide Flok vi se ...", og medens de tyve Faner sænkedes over Kisten, sang alle Salmen „Jeg er træt og gaar til Ro".

Den Afdødes Sønner og Svigersønner bar Kisten ud af Kapellet. Kisten blev ført over i Krematoriets Kapel, hvor Højtideligheden afsluttedes. Følget sang her et sidste Farvel, en Sang skrevet af Partisekretær H. C. Hansen for mange Aar siden ..... Et Eksemplar af denne Sang var fundet i Hans Hansens Gemmer tilføjet et Ønske om, at Sangen blev sunget, naar han en Gang gik bort ..... Og det skete.

Medens Kisten langsomt gik ned i Dybet, sænkedes Fanerne endnu en Gang som en sidste Hilsen til den Afdøde.

Formanden for De samvirkende Fagforbund, *Lauritz Hansen,* rettede paa Arbejderbevægelsens Vegne er dybtfølt Tak til Hans Hansen for hans store, frugtbringende Gerning til Gavn for Arbejderklassen.

— Det er tungt at tage Afsked med en god Ven, tilføjede Laur. Hansen, men det blev forundt Hans Hansen at kunne se Resultaterne af sin Gerning. Han gjorde meget, ja, han gjorde alt for at værne om de opnaaede Goder. Om Fremtiden ved vi intet, men maatte vi andre i denne tunge Tid bevare Hans Hansens Tro og Styrke. Vi vil værne om Hans Hansens Minde, og vi vil videreføre hans Gerning ... Han var en god og ærlig Kammerat ...

En af afdødes Sønner, Pantefoged *Vilfred Hansen,* takkede paa Familiens Vegne for den store Deltagelse, der var vist hans Fader. Og dermed sluttede Højtideligheden. —*s.*

★

En Tak fra Familien

Hr. Forretningsfører *Dirk Nak!*

Paa Søskendes og egne Vegne vil jeg gerne herved bringe Dem en dybtfølt Tak for Deres smukke Mindetale over Fader. Deres anerkendende Ord gav netop Udtryk for det, der gennem hele Livet var det højeste for Fader, Kammeratskab, Ærlighed og Trofasthed; og Deres Ord vil derfor af os Børn blive erindret som et smukt Minde.

Jeg vil gerne bede Dem overbringe Forbundets Hovedbestyrelse vor hjerteligste Tak for den Hæder, der gennem den smukke og storstilede Bisættelse blev vist Fader.

P. Wilfred Hansen.

★

Mindeord om Hans Hansen.

Statsminister Stauning om sin mangeaarige Kammerat i Tobaksarbejdernes Organisation.

Det har gjort et stærkt Indtryk paa mig, at Hans Hansen er afgaaet ved Døden. Jeg har kendt ham, fra jeg som ganske ung deltog i Organisationslivet indenfor Tobaksindustrien, og han var en brav og retlinet Kammerat.

Vi har virket sammen i Hovedbestyrelsen og har iøvrigt stadig haft Forbindelse og Samvirken. For Fagets Organisation var han en pligttro og dygtig Arbejder. Han har beklædt

forskellige Hverv igennem Tiderne, og senest i en Aarrække været Kasserer for vort store Forbund. Han var begejstret for Arbejderklassens Sag, men han var en rolig og behersket Forkæmper, som det var en Glæde at samarbejde med.

Jeg beklager meget Tabet af den gamle Kammerat. *Th. Stauning.*

*

Formanden for Skraatobaksarbejderforbundet skriver:

Tobaksarbejderforbundets gamle Hovedkasserer Hans Hansen er død, men Mindet om ham vil leve.

Undertegnede, der gennem 40 Aar har kendt Hans Hansen, har altid beundret ham for hans retlinede Karakter, og senere i Livet i nært Samarbejde har jeg ofte faaet dette yderligere understreget og uddybet.

Lige fra han blev Svend har han livligt deltaget i saavel politiske som faglige Møder og Sammenkomster og har her vundet sig mange personlige Venner, der vil mindes ham som en redelig og trofast Ven, der ogsaa gennem sit Arbejde for Tobaksarbejderforbundet har skabt et Værk, der taler ham til stor Ære.

Med Sorg tager vi Afsked med Hans Hansen, idet vi takker ham for alt, hvad han har været med til at udrette, og lover at følge den Kurs, han med saa stor Omhu har tilrettelagt.

Th. Nielsen.

*

Formanden for Sygekassen „Alderstrøst", Landstingsmand V. S. Petersen:

Det var med dyb Bekymring, jeg for faa Dage siden hørte, at min mangeaarige Ven Hans Hansen var indlagt paa Hospital lidende af sit gamle Hjerteonde, og det var med oprigtig Sorg, jeg i Gaar erfarede, at han nu er bukket under for denne Sygdom.

Gennem vort lange Samarbejde indenfor Fagforbundene og Arbejdsløshedskasserne lærte jeg ham at kende som en god, retlinet Kammerat, og dette Indtryk forstærkedes, da vi ved Tobaksarbejdernes Syge- og Begravelseskasses Optagelse i „Aldertrøst" i 1917 kom i nærmere Samarbejde.

Kort herefter indtraadte Hans Hansen i vor Bestyrelse og blev Kassens Næstformand, en Stilling, han bevarede til sin Død.

Nu er Hans Hansen gaaet bort, men ogsaa paa „Alderstrøst"s Bestyrelses Vegne kan jeg udtale, at hans Minde med Tak for, hvad han har virket for os gennem de mange Aar, vil blive bevaret i taknemlig Erindring.

V. S. Petersen.

*

„Social-Demokraten"s Redaktør:

Ogsaa „Social-Demokraten" har Anledning til at takke Hans Hansen. Han var i mange Aar Revisor ved vort Blad og i endnu flere Aar Medlem af Kontrahentforsamlingen. Med stor Kærlighed tog han Arbejdet op for „Social-Demokraten", og hans Klogskab og hans hurtige Forstaaelse af vanskelige Situationers Krav placerede ham altid mellem Bladets bedste Forsvarere. Vi takker ham som den dygtige Arbejder og gode Kammerat.

H. P. Sørensen.

*

Svenska Tobaksindustriarbetareförbundet.

Herr *Dirk Nak,* Köpenhamn.

Gode Vän!

Under vistelse vid Brunnsviks Folkhögskola, där vårt förbund under tiden 17—30 november haft en kurs för ett femtiotal mellemmar, erhöll jag den 19 nov. Ditt meddelande, att vår högt skattade vän och kollega, Hans Hansen, avgått med döden. Tyvärr blev det inte möjligt för mig att efterkomma Din anmaning att övervara bisättningen av vår gemensamme vän. Jag ber Dig emellertid vara övertygad om, att vi här i Sverige väl förstår den svåra förlust, som Hans Hansens bortgång indebär för vårt Danska broderförbund, liksom jag personligen känner saknad över förlusten av den gode vännen och kamraten.

Rådande förhållanden omöjliggjorde för oss att sända Hans Hansen de blommor, vi gärna önskat, och han i sällsynt hög grad gjort sig förtjänt av. Vi hoppas emellertid att vid något senare tillfälle få ägna hans minne den hyllning, som vi nu måste avstå ifrån.

Med kamratlig hälsning

Axel Eliasson.

MOD JUL!

Julens gamle Legende er mærkelig lys og skøn:
Guden fra høje Himle sendte sin enbaarne Søn,
født i en hældende Hytte, med Stjernerne skinnende ned
over den fattige Krybbe, mens Englene sang om Fred.

Hyrderne kom fra Marken og stod og undrende saa
Glorie-Lyset om Barnet paa Krybbens ringe Straa,
stod der vel graa og trætte af Dages Møje og sure Sved,
og lytted til Englesangen om Fryd over Jord og Fred.

Julens gamle Legende blev for os en Sang om Fred,
Klokker runged' og ringed' den ud over Landets Led,
men evigt trampede Magtens den tunge og masende Hæl,
og aldrig naaede Sangen til selve Menneskets Sjæl.

Vi kriges og slaas og kives, myrder og hugger ned,
og nu siver blanke Blodet mens Klokker ringer Fred,
og højt under Julens Himmel det toner, men ikke af Sang:
Styrtflyverne suser mod Maalet for Bombens gungrende Gang.

Men midt i det Brøl af Kampe, der flammer Verden i Dag,
og mellem de kæmpende Hæres strid-flossede Flag,
der blev vi selv kolde og haarde af Hævnens og Hadets Ord,
men k a n ikke slippe Drømmen om Fred over Hjem og Jord.

O s k a r H a n s e n.

Fra Afdelingerne.

Hovedbestyrelsens Vedtagelse om en Bevilling af Kr. 5,00 pr. Medlem til Afdelingernes Administration og til Arrangement af Medlemssammenkomster med Foredrag, Fælles-Kaffebord og selskabeligt Samvær, har faaet stor Tilslutning i Afdelingerne og blandt Medlemmerne.

Der er allerede med ualmindelig Tilslutning fra Medlemmernes Side afholdt Møder i Horsens, Nykøbing Falster, Esbjerg og Slagelse.

Der herskede den bedste Stemning paa alle disse Møder, og Medlemmerne gav Udtryk for deres Forstaaelse af de alvorlige Tider, vi gennemlever, ved at udbringe et kraftigt besvaret Leve for et ubrydeligt Sammenhold i Arbejderklassen.

Der udtaltes ligeledes en Tak til Hovedbestyrelsen, fordi de ved denne Vedtagelse har gjort det muligt for Afdelingerne at afholde disse Møder.

★

En Jubilar, der fylder 70 Aar.

Den 1. December kunde Cigarmager *Valdemar Rasmussen* fejre 25 Aarsdagen som Assistent paa Afdeling „Enigheden"s Kontor.

Vald. Rasmussen har i alle disse Aar passet sin Gerning med Stabilitet og Paalidelighed, saa hans Kolleger hvert Aar genvalgte ham uden Modkandidat, vel nok et enestaaende Bevis paa Tillid.

I Dagens Anledning var han Genstand for mange Beviser paa Erkendtlighed for hans Arbejde i vor Afdeling.

Jubilaren, der er Æresmedlem i vor Afdeling, fylder den 24. December 70 Aar.

Vi ønsker dig til Lykke med Dagen, Valde, og siger dig Tak for alle disse Aar.

Sig. Olsen.

Til Kollegerne!

Som Aldersrentenyder og mange Aars Medlem i vort Forbund nyder jeg godt af det af Forbundet oprettede Hjælpefond for Aldersrentenydere.

Alle vi gamle, der modtager denne Hjælp, værdsætter den som en stor Hjælp til vor Aldersrente.

Naar man tænker tilbage til den Tid, man var paa Fabriken, kommer man mange Gange til at tænke paa de Diskussioner, der førtes blandt Kollegerne om mange forskellige Problemer. Under disse Diskussioner hørte man ofte disse Ord: „Jeg skal i Aften i Foreningen". Jeg syntes, det lød saa hjemligt, vi følte her, at det var *vor* Organisation, vi henvendte os til om Hjælp og Bistand.

I den Tid, vi nu gennemlever, kommer jeg ofte til at tænke herpaa, det kalder Minder frem fra dengang, man var paa Arbejdspladsen, og man kan jo ikke undgaa at sende vore unge Kolleger i disse Tider en venlig Tanke. Selv om vi til daglig ikke kan være blandt jer, lever vi dog med i den Tid, vi nu gennemlever.

Vi gamle faar nu vort Fagblad tilsendt, og det skulde herved være Meningen, at vi ogsaa læste det og herigennem kunde følge med i alt det, der foregaar i vort Forbund.

Selv om vi nu er gamle, maa vi alligevel tænke paa de yngre og deres Fremtid.

Husk paa det er dem, der nu er med til, at vi nu kan faa den kærkomne Hjælp hver Maaned.

Der skal derfor lyde en Tak til Kollegerne og vort Forbund og en Glædelig Jul og et Godt Nytaar!

Nr. 111, *Johanne Petersen.*

Stå vakt om din fagorganisasjon.

Vort norske Broderorgan „Tobakkarbeideren" for November bringer følgende interessante Artikel:

Det gjelder nu som aldri før å være våken og stå vakt om fagorganisasjonen. Det kreves at vi i all vår gjerning lar solidaritetsbudet bli det bærende prinsipp slik at viljene enes i en utbygging av den indre styrke og kraft i vår organisasjon så den blir en sammensveiset kjede som aldri svikter.

Det som er oss kjært og dyrebart til dagligdags, blir enda større for oss når det er fare på ferde. Og vi opbyr da alle våre krefter for å bevare det og sikre det for oss i nutid og framtid.

Slik er det da også med fagorganisasjonen.. I de tider som gikk, lærte vi, at den var vårt sikreste vern og vårt beste våpen i kampen for hele småkårsfolkets livsvilkår. Det var på den måten at fagbevegelsen vokste fram til den store og mektige folkebevegelse den er i dag. Og vi forstod litt efter litt alle sammen at fagorganisasjonen var vårt styrkebelte i hele den økonomiske og sosiale framvokster.

Nu er denne følelse sterkere hos oss enn noensinne før. For nu er vanskelighetene og farene blitt langt større enn vi hadde drømt om da vi stod midt i den blomstrende utvikling av vår solidaritetsorganisasjon for en tid siden. Det gjelder nu bare at alle medlemmer er fullt klar over denne situasjon slik at solidaritetsfølelsen gjennemstrømmer hele organisasjonslegemet og forener alle i en felles sterk trang til å yte det beste i et byggende, positivt organisasjonsarbeid.

Dette er den store prøve som situasjonen stiller oss alle sammen overfor i dag. Og fagbevegelsens skjebne er avhengig av om vi består prøven eller ikke. Det er en lett opgave i vanskelige tider å løpe rundt og finne ut feil og mangler ved vårt organisasjonsarbeid. Det er ingen sak å slå sig til ridder på sur kritik over at det ikke lykkes for organisasjonen å opnå de resultater en ønsker. Men intet av dette styrker vår stilling i dag. Og i dypet av sitt sinn føler nok også hele arbeiderklassen nettop nu behovet av et godt kameratslig samarbeid og god forståelse innen organisasjonen.

Det gjelder bare at det ikke skapes fraksjoner eller grupper som ser det som sin sær-

opgave å så splid og øve gold kritikk istedenfor å delta i det byggende arbeid. For slike fraksjoner kan lette føre til at gode klassekamerater innen den felles organisasjon går til strid mot hverandre, og at det utvikles en bitterhet og et skisma innen organisasjonen, som svekker hele dens kraft.

Det er tillitsforholdet innen vår organisasjon som er det levende bånd som binder oss sammen. Og særlig nu under de forhold som hersker i dag, er det dobbelt nødvendig at dette tillitsforhold ikke ødelegges fra noe hold innen organisasjonen.

Tillitsforholdet må tvert om nettop nu utvikles i en langt høiere grad enn før. Vi må kunne stole på hverandre som gode, hederlige og trofaste solidaritetskamerater som ingen annen opgave har enn i fellesskap å bygge organisasjonen sterkere og sterkere sammen i fast enighet.

Landsorganisasjonens samlingsprogram for fagorganisasjonen dekker de aktuelle opgaver i dag. Det er enstemmig vedtatt gjennem alle de faglige instanser. Her er grunnlaget skapt for en solidarisk opbyggingsvirksomhet innen alle foreninger og forbund. Det er ingen grunn til å lete høit og lavt og søke utenom de faglige og økonomiske opgaver for å finne stoff til splittelse og uenighet. Arbeidsprogrammet ligger greit og klart i dagen, åpent for enhver som vil ta fatt og utrette noe positivt og verdifullt for sin organisasjon.

Den sterke linje i dette solidaritetsprogram forstår sikkert nok ethvert medlem, når bare tillitsmennene vil legge det fram på den rette måten og gå inn for sin organisasjons hovedopgaver uten noen sidesprang eller omveier. Denne arbeidslinje forplikter da også alle organisasjonens tillitsmenn hvad enten det er i verkstedsklubber, foreninger, stedsstyrer, samorganisasjoner eller forbundsstyrer de har fått anvist sin arbeidsplass.

Vi har da også sett de mest lysende eksempler på denne positive solidaritet på så mange hold at det har gledet alle dem som i disse vanskelige tider har måttet stå i spissen for organisasjonen. Og det er dennen solidariske innsats fra tillitsmenn og medlemmer som har gitt organisasjonen den styrke den har kunnet vise i disse dager. Undtagelserne fra denne regel har ikke vært mange. Men så kritisk er situasjonen at det nettop er den fullkomne solidaritet som kreves, og at enhver gir avkall på å ri de kjepphester som en kanskje under andre og roligere tider uten fare kunde tumle sig på.

Og her er det da at alle gode krefter må stå vakt om vår fagorganisasjon. Dukker det op noe av den golde fraksjons- og gruppestrid igjen, som søker sig stridspunkter for å holde en indre krig gående, så må straks tillitsmennene være på vakt og si fra at nu må en i solidaritetens og den samlede arbeiderklasses interesser la denne sport fare. Vi er i dag ikke bare bærere av hele arbeiderklassens og småkårsfolkets, men også av hele folkets og landets framtid. Det er et ansvar som forplikter og maner til enighet og samling om de store arbeidsopgaver som de faglige instanser enstemmig har satt op.

Vi føler oss overbevist om, at hvis alle tillitsmenn gjør sin plikt her og ved enhver anledning legger hele situasjonens alvor fram for medlemmene, så vil det ikke finnes noen grobunn for noe som helst fraksjonsarbeid. Vi har alle sammen et stort ansvar overfor vår organisasjon i disse tider, en historisk misjon kan vi gjerne si når det gjelder å bevare hele arbeiderklassens samhold og solidaritet frelst gjennem alle vanskeligheter. Det gis ingen annen vei fram enn det ubrydelige, ærlige, åpne, tillitsfulle og karakterfaste samarbeid innen alle ledd av den samlede fagorganisasjon. (L. O. Meddelelsesblad).

Alkohol — Arbejdernes Drikkeri.

Man hører ofte Udtalelser om, at i Fortiden blev der drukket meget mere af de stærke Drikke end der nu bliver gjort i vore Dage. Naturligvis faar ogsaa Arbejderne et Hip af det samme Ris. At de drak mere Alkohol paa Arbejdspladserne end de nu gør, er ganske rigtigt, men at det har været saa slemt, som man ofte søger at fremstille det, det er at skyde højt over Maalet. Men lad os se lidt tilbage paa dette Forhold i Fortiden, saa kommer man maaske til et mindre grelt Resultat.

I det efterfølgende vil jeg holde mig til den Periode, der ligger førend Aarhundredskiftet af de godt 62 Aar, jeg har arbejdet i fem større og mindre Fabriker; den ene Fabrik

havde endog omved 300 Arbejdere. Jeg tager altsaa en lille Aarrække fra Foraaret 1865 til Udgangen af Aaret 1900, og jeg tror, at jeg har kunnet danne mig et nogenlunde rigtigt Billede eller Skøn over, hvordan det har set ud med Drikkeri blandt Arbejderne.

Til Grund lægger jeg altsaa disse Fabrikers Arbejdere, som jeg har set dem i det ikke saa korte Tidsrum, der har haft en hel Del sociale Brydninger at opvise. I denne Tid er blandt andet ogsaa fostret Afholdsbevægelsen, og det var en Tid, der ikke var berørt af nogen nævneværdig høj Spiritusbeskatning.

Tænker man sig tilbage til Tredsernes og Halvfjerdsernes Dage, saa er der ingen Tvivl om, at det er rigtigt, at der den Gang blev drukket mere Alkohol i Værkstederne, end der nu bliver i vore Dage. Snapseflasken og Ølflasken i Lommen var da ret almindelig, naar Arbejderne gik til Arbejdspladserne, men hvis man derfor vil mene og lave sig den Opfattelse, at det var en given Sag, at Arbejderne maatte være drikfældige i de Dage, saa mener man fejl og kommer til at mene om igen, for intet er mere forkert end at tro dette. Arbejderne var i den Tid som nu maadeholdne Folk. Grise var der, men dem har man adskillige af endnu, og disse Grise har alle Dage gjort ikke blot sig selv og deres Familie, men ogsaa alle deres Standsfæller stor Fortræd. Ser man en bedugget Herre eller to ved en Fabriksport, i en Forsamling ude eller inde, saa mangler der sjældent ved saadanne Lejligheder raske Dommere, der har deres Kendelse parat. Sikke Grise, Arbejderne er! Det er et kønt Selskab, der dér er samlet! Eller sikke nogle Svin, der arbejder i den Fabrik.

Mere og mere er den Forstaaelse vokset i Styrke hos Arbejderne, at ingen hverken for deres egen eller andres Skyld har Lov til at vise sig beruset, allermindst paa deres Arbejdsplads. At de faatallige Stakler, der drikker til Overmaal, ikke er og aldrig har været et Billede af Arbejderne eller Arbejderstanden, det er noget, enhver burde have Forstaaelsen af.

At Snapsen i Værkstederne i tidligere Tider hørte med til mange Arbejderes daglige Ernæring og Livsfornødenheder er rigtigt. Der skulde en Dram til Frokosten, den gav Appetit og lokkede de tørre Skiver ned under Vesten. En Tidram og en Tredram var ogsaa paa sin Plads. Og til Aftensmaden, som man ogsaa aad i Værkstedet, maatte der ogsaa en Krummeskyller til, ellers kunde man ikke faa Maden ned. At adskillige maaske tog sig en ekstra Snaps ud over dette, kan ogsaa være rigtigt. Den al for lange Arbejdstid og en hel Del af det sværeste fysiske Arbejde, som den mekaniske Kraft nu om Dage har befriet Arbejderne for, stillede ofte meget store Krav til Arbejdernes Udholdenhed, og jeg tror, det var den almindelige Mening, at en Snaps kunde stramme op og øge Kræfterne, der ofte maatte anspændes til det yderste. Flasken var ofte en Pisk, man brugte paa sig selv, naar man blev kørt rigtig træt. Snapsen fik her den samme Betydning og Virkning, som naar en Kusk giver sine trætte Heste et dygtigt Lag Skaftehavre.

De daarlige økonomiske Kaar, som Arbejderne i al Almindelighed havde, var vel Flaskens allerbedste Allierede. Mange af Arbejderne havde et ligefremt Trælleliv, daarlige Kaar prægede deres Hjem, deres Klædedragt og alt andet. Op maatte de om Morgenen før Fanden fik Sko paa, og i Arbejdsselen hang de til sent Aften. Arbejde, spise og sove, dermed var Døgnets 24 Timer udfyldt; Tid, Raad og Lyst til bedre Adspredelse som Læsning og en Smule Fornøjelse uden for Hjemmet, som Teater, Koncert og lign., var ikke for dem, Sansen for den Slags manglede de fleste vel ogsaa. At holde Avis var heller ikke almindeligt, den maatte de allerfleste Hjem ogsaa undvære. Hjemmene var i mange Tilfælde kun en Baas, hvor Familien var samlet om Natten. Dagen lang havde de forskellige Familiemedlemmer hver sit Arbejde at passe, ofte kom de ikke en Gang sammen ved Middagsbordet.

At Arbejderne, der var sløvede, trætte og interesseløse, tog sig en Snaps for at blive strammet lidt op, er saa undskyldeligt og saa let at forstaa for enhver, der vil tænke sig lidt om. Heller ingen saa den Gang noget nedværdigende i Nydelsen af Brændevin. Til Maade vel at mærke. Fylderi saa man ikke anderledes paa end man gør i vore Dage.

I denne Forbindelse skal jeg nævne et Forhold, hvor man heller ikke saa noget anstødeligt i at drikke Brændevin til Maade. Under Lejrturen til Hald 1879 var der i den daglige Ration af Forplejningen tildelt hver Mand en halv Pægl Brændevin; hvis man vilde, kunde man faa fire Øre pr. Dag i Stedet for, men jeg mindes ikke, at jeg saa nogen, der tog Ørerne, skønt de fleste af Soldaterne næppe til hver Dags Brug drak Brændevin. Om det var den

halve Pægl, der bragte Sejren hjem i de standende Slag, det har jeg ikke Krigskyndighed nok til at afgøre, men dette har Generalerne nok kunnet besørge.

Under den Udtur, der vankede oven paa Lejrliggeriet, hvor det Hold, jeg hørte til, blev indkvarteret i adskillige Bøndergaarde, kom Manden med Flaske og Glas og Konen med Ølkruset og gav os Velkomst; heller ikke heri laa der noget anstødeligt, det var aabenbart en gammel Bondeskik, der blev holdt i Hævd, som laa langt borte fra Tanken om Fylderi og Misbrug. De trætte og udasede Soldater, der modtog Kvarterværternes Velkomstsnaps, var jo heller ikke karakterløse Klude, der tyllede i sig til Overmaal.

Men nu den Forandring, der er sket, og som har ført bort fra en hel Del af dette daglige Spiritus-Forbrug, hvad har det været for Kræfter, der har virket ind her, og hvor er Sporen til denne Omændring kommen fra? Det kan have sine store Vanskeligheder at faa dette udredet, og dog tror jeg, det kan gøres. Miraklet, der har bevirket en Bedring her, er at Arbejderne blev vækket op af Dvale, kom til at bruge deres Tanker, saa de selv kunde se, hvordan de havde det, kom til at haabe paa bedre Tider for dem selv og deres Afkom, de gled Tid efter anden bort fra det evindelige alt opgivende. „Hvad kan det nytte", for os bliver det aldrig anderledes, vi er de smaa og svage, for os er der kun Kaar som dem, vi har.

Politisk og faglig blev deres Interesser vakte, de kom ikke blot til at tænke paa Problemer og Forhold, som laa lige uden for deres Dør, men ogsaa paa Krav og Goder, der laa meget fjernt, og paa, hvorledes disse kunde naas. I alt blev der en Grøde og Groen, der gav deres Tilværelse et nyt og forhen uanet Indhold. De lærte at interessere sig for, hvad der foregik i det offentlige Liv. De lærte at læse Aviser og andre Ting. Deres Fritid gled ikke mere hen i ørkesløs Ligegyldighed. De kom mere og mere med ind i Tidens Rore. De Dage var forbi, da Arbejderne ved politiske og kommunale Valg spurgte deres Arbejdsgiver tilraads om, hvem de skulde stemme paa.

Arbejderne havde faaet Rygrad, selv i deres Klædedragt kom der til at foregaa en hel Forvandling. Arbejderne var i Skind og Klæder ved at blive en ny Type, der i Udseende og Fremtræden ikke adskilte sig synderligt fra de andre Samfundsklasser.

Mange har ment, at Arbejderne tabte meget ved denne Forvandling, at de mistede den Nøjsomhed og Tilfredshed, de før havde haft, men de to Ting, der her siges, at Arbejderne har tabt, kunde vist omskrives med andre Navne. Usselhed og Sløvhed, disse Betegnelser vilde vistnok passe bedre. Noget har Arbejderne dog tabt ved deres Rejsning, og blandt dette tabte kan nævnes Brændevinsflasken og deres Arbejdsgivere som politiske Raadgivere, men derved er de ikke blevet fattigere og heller ikke ringere i Omdømme.

I foranførte har jeg søgt at pege paa nogle af de væsentligste Aarsager til, at Arbejdernes Alkoholforbrug var større forhen og ogsaa paa noget af det, der har bidraget til at formindske dette Forbrug i Værkstederne.

Sammenligner man Aarene Tredserne og Halvfjerdserne med de sidste ti Aar op mod Aarhundredskiftet, saa er Forskellen rigtig iøjnefaldende; i den sidste Del af denne Tid mindes jeg ikke, at jeg har set nogen ordentlig Arbejder, der havde Flasken i Lommen, naar han gik til sit Arbejde. Naturligvis medregner jeg ikke de forholdsvis faa Stakler, der havde mistet alt Herredømme over sig selv.

Betragter man den Indvirkning, Afholdsbevægelsen paa dette Omraade, i disse fem Fabriker, har haft, saa maa denne nærmest vurderes som lig Nul. Kun nogle faa Afholdsfolk, nogle faa Procent, og saa endda mellem disse ikke saa forholdsvis faa, der var blevet Afholdsmænd paa den Maade, at de havde haft Valget mellem at miste deres Arbejde eller at forsage Nydelsen af stærke Drikke. Mellem disse afholdne Arbejdere var der adskillige, der fuldt ud var, hvad de gav sig ud for at være, men der var ogsaa nogle, der ikke var en sur Sild værd som Afholdsmænd betragtet.

Alt i alt er det glædeligt, at Udviklingen er gaaet saaledes, at der ogsaa har kunnet spores Formindskelse i Alkoholnydelsen, men man skal ikke overvurdere eller slaa dette op til noget, der peger langt ved Siden af, hvad der er sket og opnaaet paa dette Omraade. Fortidens Arbejdere i den Tid, her er nævnt, som Stand betragtet, var ordentlige og maadeholdne, vor Tid har intet dér at pege Fingre ad. At Arbejderne har faaet rejst Hovedet, er det, der har virket stærkest her, og nu det at pege hen paa enkelte Fremtoninger som et Par fulde Arbejdere ved en Fabriksport, paa et Par beduggede Bønder paa et Marked eller paa et Par vaade Købmænd ved en Klubfest

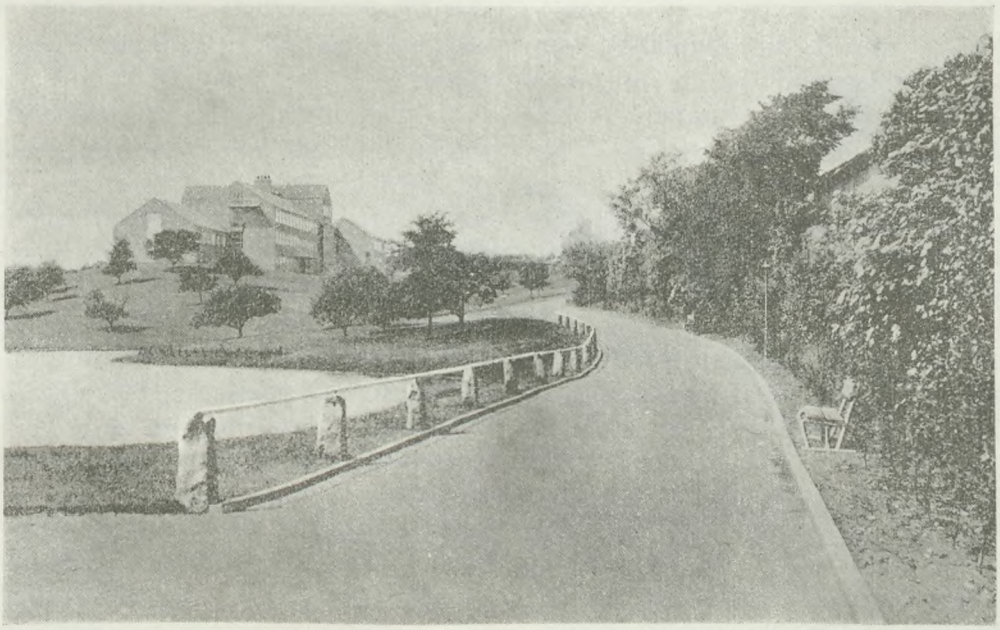
er ganske ud i det blaa, for den Slags kan aldrig bruges som Spejlbillede af den Stand, som de tilhørte. Blandt Arbejderne har det været forhen, som det er endnu, betragtet som en Skam at vise sig berusede, baade paa Arbejdspladserne og andre Steder. Denne Opfattelse er meget gammel, den er ikke opfundet i det Aarhundrede, vi nu er i.

Hvad der er sket paa Arbejdspladserne i Retning af mindre Spiritusnydelser er kun det samme i samme Spor, den er gaaet ned i samme Forhold som Arbejdernes Kaar og Arbejdsforhold har bedret sig, og dette er sket baade før og efter Aarhundredskiftet. Den højere Beskatning, som vi fik paa Alkohol efter Verdenskrigen, har kun haft grumme lidt at betyde i denne Udvikling.

M. P. Clemmensen.

„Kursus i Arbejdsforhold" paa Aarhus Universitet.

I fagbladet for oktober, hvor jeg kort redegjorde for det foreløbige program eller pensum, som kursus-deltagerne skulde igennem, oplyste jeg tillige om, at der i tilknytning til forelæsningerne vilde blive afholdt foredrag og fabriksbesøg. Af de afholdte foredrag vil jeg nævne følgende emner:

1. Lønsatser. Eiler Jensen, De samv. Fagf.
2. Arbejderbevægelsen. Erhvervsraads beskæftigelsesplan. Kontorchef Niels Lindberg.
3. Andelsbevægelsen. Højskoleforstander Arnfred.
4. Kooperation. Højskoleforstander Poul Hansen.
5. Arbejdsløshedsforsikring. Direktør Vater.
6. Samarbejde mellem arbejdere og arbejdsgivere. Bogtrykker V. Petersen.

Dernæst har vi aflagt fabriksbesøg og beset sociale institutioner i Aarhus.

Vi har nu kun en maaned igen, saa er kursuset slut for denne gang — thi disse kursus er fastlagt for en periode af fem aar, idet der bl. a. paa finansloven er afsat et beløb som tilskud paa 50,000 kr. at fordele paa disse fem aar.

Naar alt paa dette kursus er saa vellykket, som det er, og der ikke med rette *kan* findes ting at kritisere, saa føler jeg mig forpligtet til at gøre et arbejde for at popularisere disse kursus og eventuelt forsøge paa, at endnu flere kan komme med.

Da vort forbund to gange har bevilget beløb

til disse kursus, og nogle maaske vil mene, at al den megen oplysning og viden ikke er nødvendig, og saadanne ved vi jo, der findes, saa er der dobbelt grund til, specielt i vort fagblad, yderligere at fastslaa, at saadanne sortseende negative tanker ikke er rigtige. Og da der fra anden side — saavel kommunistisk som nazistisk — er talsmænd for en samfundsudvikling, der ønsker samfundets ledelse overladt til enkelte udvalgte — førere — saa har vi, der tror paa og som har viden for, at folkestyre og demokrati, at dette system har bragt umaadelige resultater og personlig menneskelig lykke — lov til at fremhæve dette.

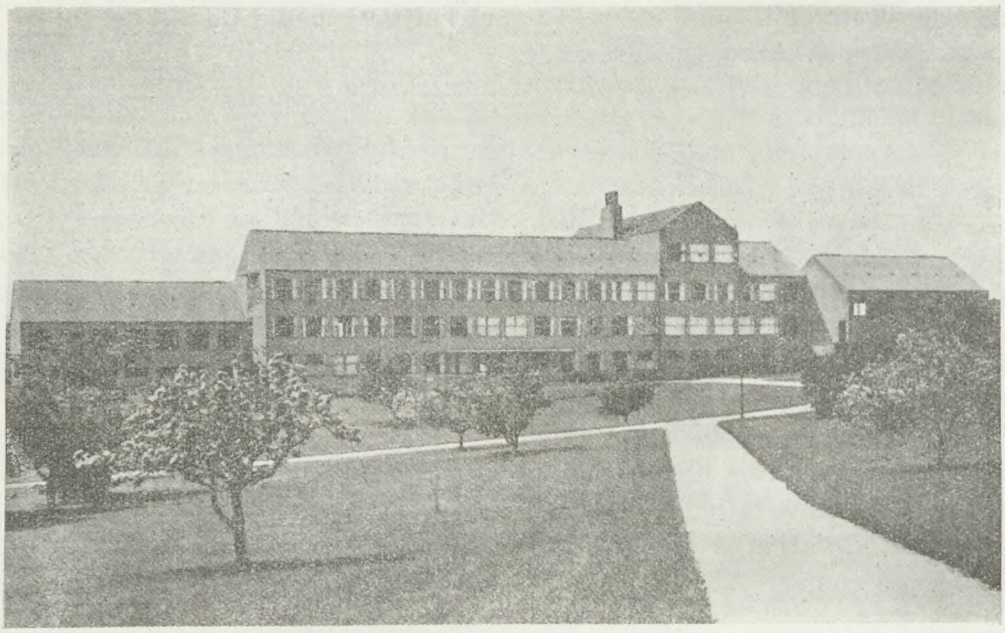
At økonomiske, kapitalistiske produktions- og afsætningsformer for tiden igen har bragt verden af lave, beviser afgjort ikke, at demokratisk folkestyre er værdiløst — tværtimod, meget kunde tyde paa, at de store folkemasser netop har manglet personlig viden og kendskab til det, som bør være drivkraften i et nationalt og internationalt samfund.

Vi, som bekender os til demokratiet, vi maa, om vi vil være ærlige, som konsekvent gaa ind for, at et sandt demokrati kun kan udvikle sig og sejre i kraft af en bestemt viden i folket.

Det danske folk — og ikke mindst dansk arbejderbevægelse — har været med til at tilrettelægge en undervisning fra vor folkeskole og videre ud til et dybtgaaende kulturelt oplysningsarbejde, hvoraf dette kursus er en foreløbig udløber af et forhaabentlig endnu større undervisningsarbejde.

Hele vor rige kulturudvikling staar nu overfor en sikkert stor — økonomisk, materiel og aandelig — belastning. Vi skal nu vise vor styrke og evne ved at gennemleve modgangen.

Med dette vort danske kulturideal og med arbejderbevægelsens store og værdifulde soli-

daritets ideal — i dette ligger troen paa fremtiden.

Og med dette som vor aandelige styrke vil vi, om vi fortsat holder sammen, nedbryde *alle* de kræfter, der i ly af tiden tror, at chancen nu er tilstede for at knuse vor bevægelse og vore idealer.

Dansk fagbevægelse og det socialdemokratiske parti har, foruden faglige og politiske opgaver, ogsaa været med i arbejdet for en ny menneskетype med menneskelige idealer.

Og trods mange storme er vi her endnu, og jeg slutter med billedet om de blomstrende frugttræer ved universitetet som en symbolik for vort arbejde.

Det gror. Det blomstrer.

Det vil bære frugt.

Aarhus Universitet, November 1940.

Kammeratlig hilsen

Poul.

Kom og syng med!

Alsangen i Danmark har bevist, at der er en Trang i Befolkningen til at synge, ikke mindst indenfor Arbejderne. Det er derfor naturligt, at vi, der igennem mange Aar har dyrket Sangen i Arbejdersangkorene, henvender os til Kollegerne og opfordrer alle Kolleger, baade mandlige og kvindelige, til at melde sig ind i et Sangkor og derigennem være med til at bringe Kendskabet til Arbejdersangene ud paa Arbejdspladserne. Du har maaske ikke Evnen til at tale fra en Talerstol, men alligevel har Du en brændende Lyst til at være med i Arbejdet for din Klasse. Saa kan Du gøre det i Sang. Vi ved godt, at Du har den Opfattelse, at Sangforeningen er et Sted, man gaar hen for at faa et Slag Kort og en Bajer, men den Opfattelse maa Du revidere nu. Det er længe siden, det var saadan, hvad Du kan overtyde dig om ved at aflægge et Besøg i et af Korene. Sangkorene tager meget alvorligt paa Opgaven; at det maaske ikke altid er det bedste Resultat, vi opnaar, er ikke vor Skyld, men skyldes alle I, der staar udenfor, og I kunde gavne os ved at være Medlemmer. Vi ser i Dag ude i Landet, hvor Trangen til Sang florerer, og vi kunde ønske, at ogsaa „Tobakken" vilde følge Trop.

De kvindelige Tobaksarbejderes Sangkor „Lucretia" har igennem mange Aar gjort et stort og fortjenstfuldt Arbejde indenfor Sangen og vist, at et kvindeligt Kor har Eksistensberettigelse indenfor Tobakken. De har altid haft gode Sanglærere og har altid haft et smukt og lødigt Program at byde Tilhørerne. Koret har for Tiden kgl. Operasanger Gunder Knudsen til Lærer, hvilket maa være en Borgen for, at man ønsker det bedste paa Sangens Omraade, og vi vil anbefale alle kvindelige Tobaksarbejdere at aflægge et Besøg i Korets Sanglokale. Koret synger Fredag Aften Kl. 20 i Rømersgade 22, 2. Sal.

Cigararbejdersangforeningen af 1872 kender jo alle Tobaksarbejdere; det er Fagets ældste. Den har i alle de Aar, den har eksisteret, været stærkt knyttet til Arbejderbevægelsen og har altid været med ved Parti- og Fagfester for at hjælpe med Agitationen, og den er selvfølgelig ogsaa, ligesom „Lucretia", med i Arbejdersangkorenes Landssammenslutning, hvor ethvert Arbejdersangkor, der forstaar sin Opgave, er Medlem.

Arbejdersangkorenes Landsforbund har i Dag et Medlemstal paa 2500, fordelt over hele Landet, og faar hvert Aar Statstilskud som en Anerkendelse for sit Kulturarbejde indenfor Arbejderne. Arbejdersangkorenes Landsammenslutning er stærkt knyttet til baade Parti- og Fagbevægelsen. Partiet afholder ikke en Fest eller et Agitationsmøde uden Sammenslutningens Kor medvirker, enten enkelte Kor eller hele det samlede Kor. Det er derfor, vi spørger dig om Du mener, Du i Dag har Lov at staa udenfor. Vil Du med din Sangstemme, enten den er lille eller stor, være med til at agitere for din Klasse. „C. S. 1872" synger Torsdag Aften Kl. 20 i Rømersgade 22, 2. Sal. Koret Dirigent er Hr. Organist E. Engelbreckt.

Vi opfordrer kraftigt alle Kvinder og Mænd til at aflægge et Besøg i et af Korene. Der er ingen Indmeldelsestvang; passer det dig ikke, lader Du være at indmelde dig, eller hvis Du mener, Du ikke kan afse den nødvendige Tid. Vi ønsker kun Medlemmer, der vil gaa op i Opgaven, for uden dette kan vi ikke naa et ordentligt Resultat.

Kvindelige og mandlige Kolleger! Kom nu og vær med. I Dag er der særlig Brug for Sang. *4481.*

Tobaksfabrikens Arbejdere fik halve Grise.

En Ordning, der var gennemført paa Fællesforeningens Fabriker.

Fællesforeningens Fabriker i Viby har haft den Ordning, hvorefter Fabriken solgte sine Arbejdere halve Grise. 275 gjorde Brug af Tilbudet og afdrager Beløbet med 5 Kr. om Ugen.

En lignende Ordning har været praktiseret ved de fleste af Fællesforeningens andre Fabriker, bl. a. ved Fællesforeningens Tobaksfabrik i Esbjerg.

Direktør L. C. Larsen oplyser paa vor Forespørgsel, at man havde finansieret et Køb af ialt 100 halve Grise, der overtoges af et tilsvarende Antal Arbejdere paa den Maade, at de afdrager Købesummen med saa stort et Beløb, som hver især nu kan afse.

Lommebog for Arbejdere 1941.

Under Hans Jacobsens omhyggelige Redaktion foreligger nu 28. Aargang af Lommebog for Arbejdere for Aaret 1941. Forlaget Fremad har meget prisværdigt nøjedes med at forhøje Prisen med kun 10 Øre, trods de stærkt forøgede Fremstillings-Omkostninger krævede det mangedobbelte, en Handling, som sikkert vil blive paaskønnet netop af Lommebogens store Publikum i Tider som disse. Dette er naturligvis kun muligt paa Grund af den stadig stigende Tilgang af nye Købere, og at de, der en Gang har købt Lommebogen, er faste Abonnenter for de kommende Aar.

Lommebog for Arbejdere er da ogsaa en uhyre nyttig Bog. — Ikke uden Grund er den kaldt Arbejdernes *Statskalender*. Den indeholder nemlig et Væld af Oplysninger fra alle Arbejdernes Interesseomraader. Den er af stor Værdi for enhver Arbejder, og den er først og fremmest uundværlig for ethvert Bestyrelsesmedlem i en Arbejderorganisation. Partiforeningsmanden, Fagforeningsmanden, Kooperatøren og den interesserede unge Socialdemokrat finder her alle de Oplysninger, han har Brug for. Lommebog for Arbejdere har alt det sædvanlige Lommebogstof: Kalender, Post- og Telegramtakster, Noteringsblade o.s.v., men desuden indeholder den et righoldigt Udvalg af særlige Oplysninger, som man ellers maa støve forskellige bindstærke Værker igennem for at faa.

Hvad vil De vide? Adressen paa Ulykkesforsikrings-Raadet eller en anden vigtig social Institution? Hvilke Byraad har socialdemokratisk Flertal? Og hvad er Skatte- og Ligningsprocenten? Hvor stor Deres Indtægt maa være for at kunne staa i Sygekasse? Hvem der er Formand for Fællesorganisationen i X-køb̊ing? Besked om Højskoler, der kan besøges? Hvormeget De maa fradrage paa Skatteblanketten? Adressen paa Socialkontoret i Deres Distrikt? — Ja, og de Tusinde andre Ting, De saa ofte har spurgt om, og som De i de kommende Aar igen vil staa og savne. Arbejderlommebogen besvarer det hele. Og saa er det ikke nogen stor Bog. Den kan lige være i Inderlommen. Og — det er det bedste ved det hele — den er billigere end de fleste andre Lommebøger. Den koster kun Kr. 1,75 i Helshirtingsbind, og for et finere Bind Kr. 2,40 og Kr. 4,75 i Helskindbind. Lommebog for Arbejdere er i Handelen fra i Dag. Forlang den straks, den plejer hurtigt at blive udsolgt.

Landets lødigste Almanak.

I disse Dage udsender Forlaget Fremad Arbejdernes Almanak for 1941. Redaktionen, der bestaar af Trekløveret Tabor, Bomholt og Hedtoft Hansen, har gennem en Aarrække været saa omhyggelig og alsidig, at Almanakken langt har overfløjet sine Konkurrenter. Den nye Aargang bringer foruden underholdende Digte og Noveller af førsteklasses, danske Skribenter som Hans Hartvig Seedorff Pedersen, Johs. V. Jensen, Karl Bjarnhof, Mogens Klitgaard, Jørgen Nielsen, Caja Rude, Bertel Budtz Müller, Nils Nilsson med flere. Statsminister Th. Stauning har skrevet en Artikel „Hvorledes med Fremtiden?", som anstiller interessante Betragtninger over den kommende Tid, og fhv. Justitsminister K. K. Steincke tager sin aarlige Karruseltur med morsomme og satiriske Strøtanker.

Almanakken er rigt illustreret af vore bedste Tegnere som Hans Bendix, Herluf Bidstrup, Anton Hansen, Sikker Hansen og Peter Koch. Udover nævnte Bidrag findes en munter Aarsrevy med Vers af Poul Berg, og Bilagsbillederne er i Aar: Lauritz Hansen (De samv. Fagforb), og Høstak i Morgensol af Sigurd Svane.

Arbejdernes Almanak 1941 er fuldt paa Højde med sit velfortjente Renommé.

Der kommer et Brev med Posten!

Det hænder tit, at Mennesker af forskellige Grunde skal have genopfrisket deres Skolekundskaber eller ønsker at studere et bestemt Emne; men ikke kan deltage i en planmæssig Undervisning paa Kursus el. lign. — Som Eksempel kan nævnes en Mand, hvis Arbejdsplads tilbød ham en Stilling, hvor der krævedes forskelligt skriftligt og regnskabsmæssigt Arbejde af ham. Han havde ikke haft Anledning til den Slags Arbejde i flere Aar, og han

maatte, for at kunne bestride Pladsen, have sine Skolekundskaber opfrisket. Det var for sent at melde sig til Aftenskole, og i Handelsskole generede han sig for at komme paa Skolebænk sammen med langt yngre Mennesker end han selv.

Hvad gjorde han saa?

Han fik den Ide at tage et Kursus i de Fag, han skulde bruge, hos

A. O. F.s Brevskole.

Og det viste sig, at det netop var *den* Undervisningsmaade, som passede for ham. Han havde ganske vist ikke Læreren personlig til Stede, men til Gengæld kunde han sidde roligt hjemme hos sig selv og studere Brevenes Indhold og besvare de Opgaver, der stilledes, uden Nervøsitet, og han kunde udnytte ledige Stunder til at gennemgaa Brevene, og var der Spørgsmaal, han ikke kunde klare, fik han Oplysning derom ved at skrive Spørgsmaalene til Læreren. — Resultatet af hans Gennemgang af de Kursus, han havde Brug for, var udmærket.

Oplysningsforbundets Brevskole omfatter i Aar følgende Fag:

1. Dagliglivets Regning.
2. Enkelt Regnskabsføring.
3. Skriftlig Dansk.
4. Skrivning.
5. Dirigentvirksomhed.
6. Skattevæsen og Skatteligning.
7. Jordens Naturrigdomme.
8. Det danske Samfund (Samfundskundskab).
9. Noder, Musik og Sang.
10. Aktuelle Fagforeningsproblemer.
11. Samfundsøkonomi.
12. Dagliglivets Retsregler.

Det koster kun 2 *Kr. pr. Fag* + Bøger til de Fag, hvor det forlanges. Vor Tid kræver et Fond af Kundskaber, som det vil være vanskeligt at tilegne sig paa egen Haand. Vi mener derfor, at Korrespondanceundervisningen vil udfylde et Savn hos dem, der søger Kendskab til Tidens Problemer, ligesom den imødekommer de Krav, der stilles til almene Kundskaber.

Hvert Fag omfatter 6—8—10 Breve, og Lærerne er Eksperter paa de Omraader, der undervises i. Eleven faar tilsendt 1 Brev ad Gangen, og hvert Brev slutter med en Række Spørgsmaal i Tilslutning til det behandlede Emne, og disse Spørgsmaal skal Eleven besvare og indsende i en Svarbog, som tilbagesendes med næste Undervisningsbrev.

Brevskolens Undervisningsmateriale kan ogsaa med stor Fordel anvendes af *Studiekredse*. Lederen af Studiekredsen faar Undervisningsbrevene tilsendt, og i Fællesskab gennemgaar man Stoffet og besvarer de stillede Opgaver. Ved denne Fremgangsmaade afhjælpes i mange Tilfælde Vanskeligheden ved at skaffe en Leder, der tør paatage sig Tilrettelæggelsen af en Studiekreds i det Emne, der ønskes behandlet.

Møder.

Hovedbestyrelsesmøde i Svendborg d. 24. Aug. 1940. (Fortsat).

ad 4. Formanden oplæste de fra Afdelingerne indstillede Ansøgninger til Deltagelse i 4 Maaneders Kursuset paa Aarhus Universitet.

Fra Aalborg Afdl. indstilles Fr. Hansen og fra Holstebro Afdl. Poul Nielsen.

Ved Lodtrækning blev Fripladsen tildelt Poul Nielsen.

Til 14 Dages Kursuset paa Roskilde Højskole forelaa der Ansøgning fra Carl Nielsen, Aalborg, Georg Christensen, Holstebro, og Frederik Østengaard, København.

Det vedtoges at tildele Carl Nielsen og Frederik Østengaard Pladserne.

ad 6. Formanden gav Oplysning om en Lærlingesag fra Firmaet A. M. Hirschsprung.

Toges til Efterretning.

ad 7. Fra Dansk Luftværnsforening forelaa Anmodning om, at Forbundet tegner sig som Medlem.

Skulde nærmere undersøges.

Fra Det raadgivende Hygiejnekontor forelaa Anmodning om Støtte.

Der bevilgedes Kr. 100.00.

ad 8. Fra et tidligere Medlem forelaa Ansøgning om Hjælp af Aldersrentefonden.

Ansøgningen bevilgedes.

De resterende Punkter paa Dagsordenen henlagdes til et senere Møde.

Hovedbestyrelsesmøde den 8. September 1940.

Formanden aabnede Mødet og bød Hovedbestyrelsen velkommen.

ad 1. Formanden gav Oplysning om et Mæglingsmøde i Nykøbing M. angaaende forskellige paa Fabriken værende uheldige Forhold. Meddelte videre, at Firmaet havde brudt den mellem Sammenslutningen, Firmaet og Forbundet trufne Aftale vedrørende Arbejdsdeling. Formente, at et fornyet Mæglingsmøde sikkert blev nødvendigt.

Redegjorde for den Forhandling, der var ført med F. D. B. i Esbjerg angaaende Cigar- og Cigarillossor-

tererpriserne. Der var nu udarbejdet en ny Prisliste efter Overenskomsten med Tillæg og Fradrag plus de 15 % for Cigarillos, som en Overenskomst af 1934 med Firmaet gjorde bindende for F. D. B.

En afsluttende Forhandling herom skulde finde Sted den 20. September i Aar.

Et Spørgsmaal vedrørende Cigarmaskinen ønskede Firmaet ogsaa en Forhandling om.

Nogle Forhold hos Firmaet Lange, Slagelse, havde affødt et Mæglingsmøde, som Formanden oplæste Referatet af.

Et andet Mæglingsmøde var afholdt her i København med Firmaet R. Færch, Holstebro. Carl Aagaard og Poul Nielsen, Holstebro, deltog i dette Møde.

Omtalte derefter et Fællesmøde, der havde været afholdt.

Formanden meddelte angaaende de ophævede Afdelinger i Hjørring og Nakskov, at de nu var underlagt henholdsvis Aalborg og Nykøbing F. Oplæste en Skrivelse fra Formanden i Hjørring, Fru Johanne Poulsen, der takkede Forbundet for den overfor Afdelingen altid viste Forstaaelse. Det var med Vemod, de havde modtaget Meddelelsen om Afdelingens Ophør, men de kunde godt forstaa det.

Formanden meddelte Indholdet af en Skrivelse, som et større Firma havde tilstillet sine Arbejdere. Det drejede sig om, at Firmaet med Henblik paa Tobaksforbruget vilde udbetale en Bonus i Forhold til Forbruget pr. Arbejder. Samme Firma havde ligeledes ved en Skrivelse til Maskinrullerne villet give Anvisning paa Tilskæring af Dæks. Arbejderne har imidlertid ikke kunnet indgaa paa Firmaets Forslag. Skulde et saadant Spørgsmaal løses, maatte det blive en Forbundssag. Men selv om vi er interesseret i, at Tobakken skulde kunne strække saa langt som muligt, nærer man dog stor Ængstelse for et eller andet Præmiesystem.

Formanden omtalte, at der paa Afdl. „Enigheden"s Generalforsamling var vedtaget nogle Resolutioner, som bl. a. var krævet optaget i Fagbladet. En skulde tilstilles Regeringen, og en anden skulde optages i „Social-Demokraten".

Det vedtoges, at disse Resolutioner ikke kunde nyde Fremme.

Efter at et Par Spørgsmaal var besvaret af Formanden, toges den aflagte Beretning til Efterretning.

ad 2. Formanden meddelte, at som bekendt laa der efter Hjemkomsten fra Mødet i Svendborg en Skrivelse til os fra D. s. F. Oplæste Skrivelsen og udtalte, at da denne forelaa, ansaa han det for rigtigst at vente med Udsendelse af Cirkulære angaaende den af Hovedledelsen trufne Beslutning. Omtalte et Møde, der havde været afholdt i D. s. F., og oplæste et os d. 4. Sept. tilgaaet Cirkulære indeholdende Resultatet heraf. Formanden havde derefter tænkt nærmere over den Beslutning, vi traf paa sidste Møde, og beklagede, at man ikke havde overholdt Vedtagelsen. Oplæste derpaa en Resolution, der var vedtaget ganske enstemmigt paa Afdl. „Enigheden"s Generalforsamling om Udbetaling af et Beløb paa 50 Kr. til samtlige Medlemmer. Eventuelt skulde et saadant Forslag sendes til Urafstemning. En Resolution, der var tilgaaet Forbundet fra Odense Afdl., omtalte Formanden nærmere og fortsatte sine Betragtninger med at sige, at vi alle er enige om at hjælpe der, hvor Hjælp er nødvendig. Mindes ikke, at Forbundet nogensinde havde gjort andet, og understregede dette ved at erindre om alle de Hjælpeforanstaltninger, der gennem Aarene var taget Bestemmelser om til Gavn for Medlemmerne. Den her lagte Linie har altid været holdt og bør ogsaa baade nu og frem i Tiden holdes. Udfra alle disse Forhold, ogsaa det, at Tobakken snart kan slippe op, kan vi ikke være bekendt at bruge vore Penge og saa til Vinter, naar vi faar en større Arbejdsløshed, staa og ingen Penge have. Kunde derfor tænke sig, at vi imødekom Afdelingerne paa følgende Maade, at der ydes en Brændselshjælp til vore arbejdsløse, syge, Soldater, C. B.-pligtige og Medlemmer, der arbejder paa nedsat Arbejdstid, efter følgende Regler:

1. Til arbejdsløse Medlemmer, der fra den 1. August 1940 til 31. Marts 1941 har været afkontrolleret som arbejdsløse eller syge i 10 Søgnedage, udbetales der en Brændselshjælp af Kr. 50,00 til Forsørgere og Kr. 35.00 til Ikke-Forsørgere.
2. Til Medlemmer, der arbejder paa nedsat Arbejdstid, udbetales en Brændselshjælp af Kr. 40.00 til Forsørgere og Kr. 30.00 til Ikke-Forsørgere, naar de sammenlagt har 10 afkontrollerede Søgnedage eller sammenlagt 80 Timer nedsat Arbejdstid, fra 1. August 1940 til 31. Marts 1941.
3. Til Medlemmer, der er indkaldt til Soldatertjeneste, eller som C. B.-pligtige, udbetales der ligeledes Kr. 50.00 til Forsørgere og Kr. 35.00 til Ikke-Forsørgere, naar de har været indkaldt samme Antal Dage eller Timer som arbejdsløse eller Medlemmer, der arbejder paa nedsat Arbejdstid, fra 1. August 1940 til 31. Marts 1941.

Sygdom, Arbejdsløshed og Timer paa nedsat Arbejdstid kan sammenregnes, naar behørig Dokumentation foreligger.

Denne Ekstra-Understøttelse er dog betinget af, at den ugentlige gennemsnitlige Indtægt i de sidste 3 Maaneder, for Forsørgere, Mandens og Hustruens eller Samboendes samlede Indtægt, ikke har oversteget Kr. 80.00, og for Ikke-Forsørgere Kr. 60.00. Der regnes et Tillæg til de fastsatte Indtægter af Kr. 5.00 for hvert Barn.

De 3 Maaneder regnes tilbage fra den Dag, Medlemmet er berettiget til ovenstaaende Hjælp. Disse Regler gælder for alle, der er berettiget til Brændselshjælpen. Udbetalingen er ikke afhængig af Anciennitet i Forbundet, men Medlemmet maa selvfølgelig være indenfor den lovlige Restancefrist.

Endvidere, at der ydes alle Medlemmer, der arbejder paa nedsat Arbejdstid, og som er inde under Fordelingsloven, for hver Gang de har 48 Timer nedsat Arbejdstid foruden Frikontingentet 1 Dags ekstra Understøttelse efter de Satser, de enkelte Medlemmer er berettiget til i Arbejdsløshedskassen.

Denne Ekstra-Understøttelse afholdes ligeledes af Forbundet. — Denne Ordning gælder fra 1. Oktober 1940 til 31. Marts 1941.

Med dette Forslag, udtalte Formanden, opretholder vi de paa Mødet i Svendborg vedtagne Satser og holder ligeledes Linien med Hensyn til Indtægtsgrænsen. Vilde derfor anbefale Hovedbestyrelsen at tiltræde Forslaget.

Under den paafølgende Diskussion, hvori alle Hovedbestyrelsesmedlemmer deltog, ydede man paa en enkelt Undtagelse nær sin udelte Tilslutning til For-

slaget, som der blev sagt, betyder mere i Penge, end det Forslag Afdl. „Enigheden" havde vedtaget.

Efter at Formanden havde repliceret til faldne Udtalelser, vedtoges Forslaget med alle Stemmer mod 1.

ad 2 a og b. Formanden foreslog, at alle, der faar udbetalt af Hjælpefonden til Aldersrentenydere, den 1. Oktober faar en ekstra Hjælp ved, at det udbetalende Beløb fordobles for denne Maaned. Tilsvarende skulde vore gamle Kolleger i Tobaksarbejdernes Hus have 20 Kr.

Dette vedtoges.

Gav derefter Oplysning vedrørende Varmeforbruget for det sidste Aar i vort Alderdomshjem.

Toges til Efterretning.

ad 3. Formanden gav Meddelelse angaaende Arbejdsfordelingen og omtalte det Materiale, vi nu laa inde med dette Spørgsmaal vedrørende. Angaaende Fradrag ved anden Beskæftigelse vilde Formanden udsende Cirkulære herom.

Toges til Efterretning.

ad 4. Fra Radioteknikernes Enkefond forelaa Anmodning om et Tilskud. Kunde ikke imødekommes.

Fra Arbejder Samaritterne forelaa Anmodning om Støtte. Det vedtoges at bevilge Kr. 150.00.

Hovedbestyrelsesmøde den 9. November 1940.

Formanden aabnede Mødet og bød Hovedbestyrelsen Velkommen.

ad. 1. Formanden omtalte Sagen angaaende de Udtalelser A. Dupont havde fremsat mod ham paa en Generalforsamling i Afdl. „Enigheden". Referende til de mellem de to Parters Sagførere udvekslede Skrivelser fremgik det, at Dupont ikke stod ved sine Udtalelser, idet han hævdede, at Afdelingens Protokollat ikke var rigtigt. Paa en i Afdelingen senere afholdt Generalforsamling har Dupont imidlertid hævdet at ville staa ved sine Udtalelser, men paa gentagne Opfordringer fra Forsamlingen om at faa at vide, hvad det var han havde sagt, henviste han til at spørge dem, der havde hørt det.

Indgaaende drøftede Hovedbestyrelsen hele denne Sag, der har været forelagt flere Møder, hvorefter det vedtoges ganske enstemmigt at tilsende Afdelingen følgende Skrivelse, der tydeligt præciserer Hovedbestyrelsens Stilling til Sagen.

Til Afdeling „Enigheden" v. Formanden Sig. Olsen.

Ærede Kolleger.

Hovedbestyrelsen har paa sit Møde den 10. November 1940 behandlet Sagen mellem Afdelingskassereren og Forbundsformanden, og maa, ganske enstemmigt, udtale sin skarpeste Misbilligelse af Afdelingskassererens Fremsættelse af ærerørige Udtalelser overfor Forbundsformanden, uden i mindste Maade at føre Bevis herfor.

Udtalelsen, der er fremsat i Overværelse af flere Hundere Medlemmer, har Afdelingskassereren paa Generalforsamlingen den 30. Oktober d. A. hævdet at ville staa ved; men paa gentagne Opfordringer fra Forsamlingen om at faa at vide, *hvad det er han har sagt,* udtalte han: *At det kunde de faa at vide af dem, der har hørt det.*

En saadan uværdig Optræden, som her er vist, stempler sin Mand.

Endvidere maa Hovedbestyrelsen, ligeledes enstemmigt, nedlægge sin skarpeste Protest mod de af Afdelingskassereren afgivne falske Meddelelser og Oplysninger om Hovedbestyrelsens Stilling til Spørgsmaalet angaaende de arbejdsløse, som Direktoratet har forlangt skulde udtræde af Kassen eller overgaa til hvilende Medlemsskab.

Alt dette i Forbindelse med hele Afdelingskassererens Optræden iøvrigt, kan kun virke skadeligt for Forbundets og Medlemmernes Interesser.

En Afdelingskasserer, der tillige er Afdelingens valgte Tillidsmand som Revisor i Forbundet og Arbejdsløshedskassen, og som udviser en saadan Optræden, kan Hovedbestyrelsen i Længden ikke tolerere.

Med kollegial Hilsen.

Paa Hovedbestyrelsens Vegne.

Dirk Nak.

/Viggo Christensen.

ad. 1. a. Formanden kunde meddele, at der nu — efter mange Forhandlinger og Møder med Ledelsen og Arbejderne hos F. D. B. — var truffen en Ordning angaaende Cigar- og Cigarillossorteringspriserne paa Fællesforeningens Fabrik i Esbjerg. Oplæste den af Parterne underskrevne Overenskomst.

Vedrørende Cigarmaskinen var der ligeledes truffet en Nyordning, som dog foreløbig gælder som Prøve.

Ejner Hansen, der havde deltaget i de førte Forhandlinger, ledsagede Formandens Meddelelse med supplerende Oplysninger.

Formanden fremkom med Oplysninger vedrørende Valg af Udvalg og Nævn i Henhold til Lov om Arbejdsforhold.

Meddelte, at der var tilgaaet Magistratens 3. Afdl. Oplysning om den af Forbundet bevilgede Brændselshjælp, og havde man ladet os vide, at de Beløb, der var Tale om, ikke vilde faa Indvirkning paa Udbetalingen af Socialhjælp.

Angaaende en eventuel Nedsættelse af Afgiften paa Tobaksvarer kunde Formanden oplyse, at efter en med Finansministeren ført Forhandling viste dette sig for Tiden ganske ugørligt.

Omtalte derefter en Del Møder han havde deltaget i, bl. a. i D. s. F.

Oplæste nogle Takkeskrivelser for bevilgede Tilskud og Jubilæumshilsener.

Efter en kort Drøftelse af den aflagte Beretning godkendtes denne enstemmigt.

ad. 2. Formanden aflagde Beretning for de i den forløbne Periode afholdte Mæglingsmøder. Der forelaa Referat fra 16 Møder, der alle drejede sig om lokale Spørgsmaal, som hovedsagelig blev ordnet paa Stedet.

Af Fællesmøder havde der været 2 i Perioden, og Referaterne af disse er som følger:

Fællesmøde Onsdag den 21. August 1940.

Dagsorden:

1. Helligdagsbetaling for saadanne Helligdage, paa hvilke der paa Grund af Arbejdsdeling ikke arbejdes.
2. Betaling for Heftning og Stiftning af Bøgetræskasser.
3. Tillæg til Tilberederne for en Brasil (P. Wulff A/S.)
4. Henvendelse fra Forbundet angaaende Brændselshjælp.
5. Eventuelt.

ad. 1. Sammenslutningen kunde principielt ikke anerkende, at Arbejderne havde Ret til Betaling for Helligdage, hvor der paa Grund af Arbejdsdeling ikke arbejdes.

Enighed opnaaedes ikke, men man enedes om at optage Forhandlinger om en Ordning af Spørgsmaalet om Helligdagsbetaling ved nedsat Arbejdstid som Helhed.

ad. 2. Undersøges nærmere.

ad. 3. Enighed opnaaedes ikke.

ad. 4. Forbundet rettede en Henstilling om et Tilskud fra Sammenslutningen til Brændselshjælp til arbejdsløse Tobaksarbejdere. — Sammenslutningen udtalte Sympati for selve den Tanke, at der ydedes de arbejdsløse Tobaksarbejdere en ekstraordinær Støtte, men bortset fra de saa godt som uoverskuelige Vanskeligheder af forskellig Art en Hjælp fra Sammenslutningen vilde møde, fandt man det iøvrigt rimeligt, at denne Støtte ydedes af Forbundet alene. — Man erklærede sig villig til at tage Spørgsmaalet op til fornyet Overvejelse.

ad. 5. Forbundet henstillede paany, at der udleveres Røgcigarer til Sortererne for Afspadseringsperioderne.

Sammenslutningen afviste Henstillingen.

Fællesmøde Torsdag den 24. Oktober 1940.

Dagsorden.

1. Lærlingenes nye Dyrtidstillæg.
2. Aflønningen af Lærlinge paa nedsat Arbejdstid.
3. Overarbejdsbetaling for Rengøring under Arbejdsdeling (R. Færch).
4. Kittel- og Haandklædevask (Vilh. Lange A/S).
5. Bortfald af det overenskomstmæssige Tillæg for Rulning med Brasilomblad under den foreliggende Situation (P. Wulff).
6. Bortfald af Tillæget for Iblanding af Snit i langstrippet Indlæg (P. Wulff).
7. Eventuelt.

ad. 1. Enighed om at fastsætte Lærlingenes Dyrtidstillæg efter Loven af 23. September 1940 til 1,80 pr. Time, ialt 7,55 Øre pr. Time.

ad. 2. Hvis Lærlinge arbejder paa nedsat Tid, garanteres den rene Ugeløn for akkordlønnede og ugelønnede Lærlinge. Ved midlertidige Standsninger, f. Eks. ved Julelukningen, betales der rene Ugeløn.

ad. 3. Enighed om, at Arbejde, der udføres udover den Tid, der er fastsat i en Arbejdsfordelingsaftale, ikke kan betragtes som Overarbejde, saalænge Arbejdet falder indenfor 48 Timer.

ad. 4. Henvistes til lokal Forhandling.

ad. 5 og 6. Forbundet havde ikke haft Lejlighed til at drøfte disse Spørgsmaal indenfor Hovedbestyrelsen, men vilde tage dem op paa næste Hovedbestyrelsesmøde, der afholdes i Løbet af ca. 14 Dage, hvorefter man vilde komme tilbage til Sagen.

ad. 7. Efter Henstilling fra Forbundet anmodes Fabrikkerne om snarest at træffe Bestemmelse m. H. t. Julelukningen og give Tillidsrepræsentanterne Besked om Resultatet.

Endvidere henstilles det, at Arbejdet for de ved selve Produktionen i Cigar- og Cigarillosindustrien beskæftigede Arbejdere saavidt muligt ophører senest den 10. December.

Hovedbestyrelsen drøftede indgaaende Sammenslutningens Henstilling om Bortfald af Tillægene for henholdsvis Rulning med Brasilomblade og Iblanding af Snit i langstrippet Indlæg, men enedes om at svare, at Forbundet ikke kunde imødekomme det fremsatte Ønske.

Den aflagte Beretning over Mæglings- og Fællesmøder toges hermed til Efterretning.

ad. 3. Grundet paa Hovedkassererens pludselige og alvorlige Sygdom blev dette Punkt angaaende Regnskabet henlagt til et senere Møde.

ad. 4. Formanden oplyste, at Arbejdsløsheden som Følge af Arbejdsfordelingen var gaaet betydeligt ned. Men i Forbindelse med Arbejdsfordelingen havde der optaarnet sig en Mængde Spørgsmaal for de forskellige Haandværksfag, bl. a. om Arbejdsfordelingen skal være tvungen. I vort Fag er ca. 6000 Medlemmer paa Fordeling. Angaaende 6 Ugers Perioden, der er undergaaet en Fortolkning, har Direktoratet meddelt, at de 6 Uger er ubetinget. Muligvis vilde nye Ændringer helt slette 6 Ugers Perioden, hvilket i høj Grad vilde letteliggøre hele Arbejdet. Vedrørende Dyrtidstillæget er der truffen den Afgørelse, at naar der arbejdes i Turnus, skal den tjente Løn deles med det Antal Uger, som Turnussen omfatter.

En kort Drøftelse paafulgte Formandens Meddelelser, hvorunder der fremkom Anke over den forskellige Udfyldning af Fordelingskortene, der finder Sted, hvilket er i Strid med den trufne Ordning, hvorfor der foresloges ved et nyt Cirkulære til Afdelingerne og Centralkontoret at indskærpe Overholdelse af de vedtagne Bestemmelser. Dette vedtoges.

Hermed toges de givne Meddelelser til Efterretning.

(Fortsættes.)

Oversigt over Arbejdsløsheden

Fredag den 29. Novbr. 1940.

Afdeling	Medlemsantal	Medlemsantallet fordelt i		Antal Arbejdsløse	Arbejdsløshedsantallet fordelt i		Antal Medl., der oppebær vedtægtsm. Understøtt.		Antal Medl., der oppebær Understøt. af Fortsætt.-Ks.	
		Md.	Kv.		Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.
Aalborg	1615	309	1306	220	36	184	34	177	0	1
Aarhus	88	42	46	24	10	14	7	14	0	0
Esbjerg	303	142	161	2	1	1	0	1	0	0
Frederic.	89	39	50	29	13	16	11	14	0	0
Hadersl.	54	19	35	5	4	1	4	0	0	0
Holstebr.	553	172	381	101	26	75	24	66	2	0
Horsens	490	247	243	83	32	51	28	44	0	1
Nykøb.F.	339	59	280	11	4	7	4	6	0	0
Nykøb.M.	62	30	32	29	14	15	14	14	0	0
Odense	563	239	324	35	15	20	11	20	1	0
Slagelse	122	63	59	17	5	12	3	11	0	0
Svendb.	137	48	89	5	3	2	2	1	0	0
Vejle	11	8	3	1	0	1	0	1	0	0
Tils. i Provins.	4426	1417	3009	562	163	399	142	369	3	2
Kbhv.: „Enigh."	3173	1123	2050	748	270	478	248	385	3	5
Cigarsort.	1220	399	821	157	26	131	22	118	0	1
Tils. i Købhvn.	4393	1522	2871	905	296	609	270	503	3	6
Ialt...	8819	2939	5880	1467	459	1008	412	872	6	8

Adresse-Fortegnelse
i
Tobaksarbejderforbundet i Danmark.

Hovedkontoret:
H. C. Ørstedsvej 19 B, 1., København V., Telf. 12981.
Forretningsfører:
Dirk Nak, H. C. Ørstedsvej 19 B, 1. Privat Telefon: Valby 5536.
Næstformand (Sekretær):
Viggo Christensen, H. C. Ørstedsvej 19 B, 1. Privat Telefon: Taga 6014.
Hovedkasserer:
A. Andersen, H. C. Ørstedsvej 19 B, 1., Privat Telefon: Damsø 3106.
Aalborg:
Tobaksarbejdernes Kontor, Danmarksgade 43. Kontortid: Kl. 11—11,30 og Kl. 17—18,15. Telefon 5226.
Formand: A. Høy, Ny Kastetvej 26. *Telefon 1467.*
Kasserer: Chr. Møller, Tobaksarbejdernes Kontor, Danmarksgade 43.
Aarhus:
Formand: Marinus Sørensen, Teglværksgade 10³.
Kasserer: Otto Jørgensen, Vejlegade 4, 2.
Esbjerg:
Formand: Carl Ingvardsen, Jyllandsgade 106.
Kasserer: C. Madsen, Finsensgade 12, 1.
Fredericia:
Formand: Rich. Stegemeier, Treldevej.
Kasserer: C. Sørensen, Thorsvej 21.
Haderslev:
Formand: A. Hansen, Moltrupvej 12, 2. Telefon 1194.
Kasserer: Carl Jensen, Nørregade 30, 2.
Holstebro:
Formand: Carl Aagaard, Aaglimt.
Kasserer: C. M. Johansen, Sct. Jørgensgade 18.
Horsens:
Formand: Julius Schmidt, Langelandsgade 10, Telefon 2286 (fra 12¼—13).
Kasserer: Carl E. Sørensen, Jyllandsgade 35, Telefon 878.
Nykøbing Falster:
Formand: Hans Thomsen, Tobaksarb. Kontor, Vendersgade, Telefon 1225 (fra 12¾—13¼).
Kasserer: Gunner Petersen, Chr. Winthersvej 6.
Nykøbing Mors:
Formand: Jens Sieburg, Vestergade 4, 1.
Kasserer Vald. Leth, Enghavevej 39.
Odense:
Formand: Chr. Olsen, Palnatokevej 57, 3. Telf. 5192.
Kasserer: Johs. Rasmussen, Store Glasvej 9, 1. Telf. 5174.
Slagelse:
Formand: Chr. Andersen, Bredegade 62, 1.
Kasserer: M. L. Otto, Volden 2 A, St.
Svendborg:
Formand: Th. Petersen, Skyttevej 23.
Kasserer: Chr. Larsen, Øster Skolevej 8, 1.
Vejle:
Formand: K. Lauersen, Mindegade 20, 2. tv.
Kasserer: Samme.
København:
Afdeling „Enigheden", H. C. Ørstedsvej 19 B, St. Telf. Central 12987.
Formand: Sigurd Olsen, Privat: Jyderupvej 9. Telf Bella 590.
Næstform.: Th. Andersen, Amagerbrogade 29 D, S. Telf. Amager 1696.
Kasserer: Agathon Dupont, Privat: Elmelundevej 19, 2. Telefon Bella 1950.

Afdeling II, Cigarsorterernes Fagforening, H. C. Ørstedsvej 19 B, St. Telf. Eva 1456.
Formand: Ejner Hansen, Privat: Henrik Rungs Gade 16, 2. Telf. Nora 5265,
Næstformand: Robert Thomas, Theseusallé 4, Valby.
Kasserer: Andr. Olsen, H. C. Ørstedsvej 19 B, St.

Anvisnings- og Centralkontoret:
H. C. Ørstedsvej 19 B, St. Telf. 7734.
Bestyrer: Peter Thomsen, H. C. Ørstedsvej 19 B, St.

Adresser paa Tillidsmændene
i
Skraatobaksarbejdernes Forbund

Aalborg:
Formand: R. Hansen, Schleppegrelsgade 28.
Kasserer: Jul. Jacobsen, Schleppegrellsgade 36.
Aarhus:
Formand: Rasmus Madsen, Marselisborg Allé 36, 2.
Kasserer: Fru H. Hansen, Sjællandsgade 50, 2.
Assens:
Formand og Kasserer: H. Tandrup, Østergade 56, 1.
Esbjerg:
Formand: H. Holm, Grundtvigs Allé 103.
Kasserer: Aage Larsen, Jernevej 16, 1.
Fredericia:
Formand: V. Rasmussen, Thorsvej 7.
Kasserer: Samme.
Haderslev:
Formand og Kasserer: Jens Christensen, Solvang 9.
Holstebro:
Formand: Vald. Jensen, Danmarksgade 32.
Kasserer: F. Dreyer, Ringkøbingvej 21.
Horsens:
Formand: M. Jørgensen, Tordenskjoldsgade 8, 1.
Kasserer: Th. Jensen, Hulvej 14, 2.
København:
Formand: N. M. Nielsen, Drogdensgade 5, 4.
Kasserer: Th. Nielsen, H. C. Ørstedsvej 19 B, 1
Køge:
Formand: Chr. Petersen, Strandvejen 23.
Kasserer: G. Friis, Kingosvej 10.
Nakskov:
Formand og Kasserer: Fru E. Hansen, Rødbyvej 95.
Nykøbing F.:
Formand: H. Madsen, Gaabensevej 26.
Kasserer: Samme.
Odense:
Formand: Otto Frederiksen, Kochsgade 6, St.
Kasserer: Georg Nielsen, Windelsvej 63, St.
Randers:
Formand og Kasserer: Chr. Christiansen, Fredensgade 4 B, St.
Roskilde:
Formand: Frederik Kragh, Skovbogade 6 B, 2. Sal.
Kasserer: H. Knudsen, Skovbogade 6, 1. Sal.
Slagelse:
Formand: V. Christensen, St. Jørgensgade 37.
Kasserer: G. Henriksen, Slotsgade 25.
Svendborg:
Formand: V. Andersen, Egensevej 13.
Kasserer: G. Hansen, Kedelsmedestræde 2, 1.

Forbundskontoret er: H. C. Ørstedsvej 19 B, 1., V.

Oversigt over Regnskabet mellem Afdelingerne og Hovedkassen for Oktbr. Maaned 1940

Afdeling	Afdelingen skal betale til Hovedkassen								Afdelingerne har betalt til Hovedkassen								Afdelingens Gæld pr. 31. Oktbr.		Afdelingens Tilgodehavende pr. 31. Oktbr.	
	Afdelingens Gæld fra forrige Maaned		Tilsendt Afdelingen kontant fra Hovedkassen		Kontingent Tilbagebet. Understøttelse m. v.		Tilsammen		Afdelingens Tilgodehavende fra forr. Maaned		Indsendt Kvitteringer		Indsendt Kontant		Tilsammen					
Kbhvn. I...					26694	25	26694	25			6476	61	16000	00	22476	61	4217	64		
do. II...					14851	05	14851	05			2057	65	12793	40	14851	05				
Aalborg....	26732	38	40000	00	14730	55	81462	93			77586	35			77586	35	3876	58		
Aarhus.....	419	55	4500	00	671	80	5591	35			3234	89			3834	89	2356	46		
Esbjerg			6000	00	3982	05	9982	05			8458	00			8458	00	1524	05		
Fredericia..			3300	00	830	30	4130	30	448	94	3956	92			4405	86			275	56
Haderslev..	305	08	1200	00	471	65	1976	73			1701	94			1701	94	274	79		
Holstebro...	9727	09	5000	00	5535	60	20262	69			22303	50			22303	50			2040	81
Horsens....	7	80	15000	00	4645	35	19653	15			18582	98	1070	17	19653	15				
Nykøbing M.	219	11	2000	00	726	35	2945	46			2656	70			2659	70	285	76		
do. F.			4000	00	3566	65	7566	65			6888	12	678	53	7566	65				
Odense.....			18000	00	5800	55	23800	55			22056	23	1744	32	23800	55				
Slagelse....	1200	43	4500	00	1099	00	6799	43			5677	00			5677	00	1122	43		
Svendborg .			5000	00	1243	90	6243	90			6501	35			6501	35			257	45
Vejle.....	121	83	400	00	102	00	623	83			573	83			573	83	50	00		
Central- og Anvisningsk	23846	29	228500	00	344	65	252609	94			230012	39			230012	39	22678	55		

Skraatobaksarbejdernes Forbund og Arbejdsløshedskasse.
Oversigt over Regnskabet mellem Afdelingerne og Hovedkassen for Oktbr. Maaned 1940

Afdeling	Afdelingen skal betale til Hovedkassen								Afdelingen har betalt til Hovedkassen								Afdelingens Gæld pr. 31. Oktbr.		Afdelingens Tilgodehavende pr. 31. Oktbr.	
	Afdelingens Gæld fra forrige Maaned		Tilsendt Afdelingen kontant fra Hovedkassen		Kontingent Tilbagebet. Understøttelse m. v.		Tilsammen		Afdelingens Tilgodehavende fra forr. Maaned		Indsendt Kvitteringer		Indsendt Kontant		Tilsammen					
København .			1321	20	840	60	2161	80			1748	70	413	10	2161	80				
Aalborg....	235	23	2100	00	508	85	2843	08			2513	10			2513	10	329	98		
Aarhus.....	74	64	378	00	146	90	599	54			486	60			486	60	112	94		
Assens.....					193	35	193	35			84	80	108	55	193	35				
Esbjerg	304	50			333	65	638	15			598	65			598	65	39	50		
Fredericia..					27	60	27	60					27	60	27	60				
Haderslev..	162	36			24	40	186	76			10	00			10	00	176	76		
Holstebro..	429	55			156	35	585	90			556	85			556	85	29	05		
Horsens....	516	11	2200	00	539	10	3255	21			3083	50			3083	50	171	71		
Køge.....	185	50			81	45	266	95			144	20			144	20	122	75		
Nakskov...	242	21	600	00	24	45	866	66			587	40			587	40	279	26		
Nykøbing F.					45	70	45	70									45	70		
Odense....	244	44			126	05	370	49			135	00			135	00	235	49		
Randers....	89	07	200	00	40	40	329	47			207	91			207	91	121	56		
Roskilde....	138	33	400	00	55	80	594	13			383	20			383	20	210	93		
Slagelse....					182	55	182	55			59	15			59	15	123	40		
Silkeborg...																				
Svendborg .	299	29	700	00	172	65	1171	94			798	30			798	30	373	64		

Forbundets og Afdelingernes Telefoner:
Forbundet (Hovedkontoret): Ctr. 12,981.
Afdeling „Enigheden": Ctr. 12,987.
Cigarsorterernes Fagforening: Eva 1456.
Centralkontoret: Central 7734.

Skraatobaksarbejderforb. Adresse og Telefoner:
Forretningsfører: *Th. Nielsen*, H. C. Ørstedsvej 19 B[1]
Telf. Eva 632 - Privat Hellerup 1484.

Redigeret af *Dirk Nak*, H. C. Ørstedsvej 19 B[1].
RUD. BØHMS BOGTR. A/S. KBHVN.